ZAGREBAČKI HOLDING

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2024.

Grupa Zagrebački Holding

ZAGREBAČKI
HOLDING

Godišnji konsolidirani Izvještaj Grupe Zagrebački holding za 2024. godinu

Impressum

Izdavač

Zagrebački holding d.o.o.
Ulica grada Vukovara 41, 10000 Zagreb

www.zgh.hr

Za izdavača

Sektor za strategiju, razvoj i usklađenost poslovanja
Sektor za računovodstvo
U pripremi ovog izvješća sudjelovali su stručne službe svih članica Grupe Zagrebački holding

Grupa Zagrebački holding

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2024.

Sadržaj

I. OSNOVNI PODACI 8

II. KOMENTAR UPRAVE 10

III. IZDVOJENI POSLOVNI DOGAĐAJI 14

Održivo poslovanje Grupe 15

Projekti Grupe 19

Projekti financirani iz fonda solidarnosti eu 26

Ostali projekti sufinancirani bespovratnim sredstvima 26

Projekti sufinancirani i planirani za sufinanciranje iz mehanizma za oporavak i otpornost 28

Utjecaj regulatornih promjena na poslovanje 29

IV. AKTIVNOSTI VEZANE UZ RAZVOJ POSLOVANJA 30

Strateški projekti Grupe 30

Organizacijska kultura i procesi razvoja ljudskih resursa Grupe 32

Odnosi s korisnicima 33

Sponzorstva i donacije 33

V. ANALIZA POSLOVANJA 35

Rezultat poslovanja 36

Prihodi 37

Rashodi 37

Izvještaj o financijskom položaju 38

VI. NAJZNAČAJNIJI RIZICI I NEIZVJESNOSTI 40

VII. IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA 43

VIII. IZJAVA OSOBA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVJEŠTAJA GRUPE ZAGREBAČKI HOLDING 48

IX. ODGOVORNOST ZA GODIŠNJE KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE I GODIŠNJI KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O ODRŽIVOSTI 49

X. GODIŠNJI KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O ODRŽIVOSTI zajedno s Izvještajem neovisnih revizora 56

01 Opće informacije 57

1.1. Uvod (ESRS 2 BP-2) 57

1.2. Grupa u brojkama u 2024. godini 58

1.3. Osnovne informacije o Izvještaju (ESRS 2 BP-1) 59

1.3.1. Korporativno upravljanje (ESRS 2 GOV-1,2,3, E1 GOV-3) 59

1.3.2. Postupak dužne pažnje (ESRS 2 GOV 4) 61

1.3.3. Upravljanje rizicima i unutarnje kontrole s naglaskom na održive prakse (ESRS 2 GOV-5) 61

1.4. Poslovna strategija i strategija održivosti (ESRS 2 SBM-1,2) 62

1.4.1. Poslovni model (ESRS 2 SBM-1) 64

1.4.2. Lanac vrijednosti (ESRS 2 SBM-1) 65

1.4.3. Odnos s dionicima i njihov učinak na poslovnu strategiju i poslovni model Grupe (ESRS 2 SBM-2, S1-1, S3-1, S4-1) 71

1.5. Postupak i rezultati procjene dvostruke značajnosti (ESRS 2 SBM-3, IRO-1) 73

1.6. Politike i mjere za njihovo ostvarenje (ESRS 2 MDR-P, MDR-A uz E1-2, E2-1, E3-1, E5-1, S1-1, S4-1, G1-1) 81

1.7. Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti (ESRS 2 MDR-M, MDR-T uz E-1, E3, E-5) 85

1.7.1. Strateški ciljevi 85

1.7.2. Primarni ciljevi održivosti 86

1.7.3. Prateći ciljevi održivosti 90

1.7.4. Operativni ciljevi 92

02 Informacije o okolišu 95

2.1. Objave u skladu s Uredbom o taksonomiji 96

2.2. Klimatske promjene (E1) 100

2.2.1. Strategija održivosti Zagrebačkog holdinga 2023.-2028. i strateške mjere za ostvarenje ciljeva povezanih s klimatskim promjenama 101

2.2.2. Upravljanje učincima, rizicima i prilikama (E1-2,3,4) 101

2.2.3. Pokazatelji i ciljne vrijednosti (E1-5,6) 105

2.3. Onečišćenje (E2) 109

2.3.1. Upravljanje učincima, rizicima i prilikama (E2-1,2) 109

2.3.2. Pokazatelji i ciljne vrijednosti (E2-4) 110

2.4. Vodni i morski resursi (E3) 117

2.4.1. Upravljanje učincima, rizicima i prilikama (E3, IRO-1, E3-1) 117

2.4.2. Pokazatelji i ciljne vrijednosti (E3-2,3) 119

2.5. Korištenje resursa i kružno gospodarstvo (E5) 121

2.5.1. Upravljanje učincima, rizicima i prilikama (E5-1,2,3) 122

2.5.2. Pokazatelji i ciljne vrijednosti (E5-5) 123

03 Informacije o društvenim pitanjima 125

3.1. Vlastita radna snaga (S1) 126

3.1.1. Strategija i odnos prema radnicima (S1-1,2,5) 126

3.1.2. Upravljanje 127

3.1.3. Politike (ESRS S1-1, SBM-3) 129

3.1.4. Učinci, rizici i prilike (S1 SBM-3, S1-3,4,17) 131

3.1.5. Ciljne vrijednosti (ESRS S1-5) 133

3.1.6. Radna snaga Grupe: obilježja, raznolikost, jednakost (S1-6, S1-9, S1-16) 133

3.1.7. Plaće, druga prava i benefiti (S1-10, S-11, S1-15) 135

3.1.8. Upravljanje zdravljem i sigurnošću na radu (S1-1, S1-14) 136

3.2. Pogođene zajednice, potrošači i korisnici (S3, S4) 137

3.2.1. Strategija i odnos prema pogođenim zajednicama, potrošačima i korisnicima (ESRS 2, SBM-2) 138

3.2.2. Učinci, rizici i prilike (ESRS 2, SBM3) 141

3.2.3. Politike (S3-1, S4-1) 141

3.2.4. Postupci za suradnju s potrošačima i krajnjim korisnicima, uključujući pogođene zajednice (S3-2 21, S4-2, 20) 141

3.2.5. Sanacija negativnih učinaka i kanali za izražavanje zabrinutosti (S3-3, S3-4, S4-3) 144

3.2.6. Mjere i ciljne vrijednosti za upravljanje značajnim učincima, rizicima i prilikama povezanim s pogođenim zajednicama i krajnjim korisnicima (S3-4,5, S4-4,5) 145

04 Informacije o upravljanju 147

4.1. Poslovno ponašanje (G1) 148

4.1.1. Dobavljači (G1-2, G1-6) 155

4.1.2. Antikorupcijske mjere (G1-3) 156

4.1.3. Politički utjecaji i lobiranje (G1-5) 157

Dodatak 1 159

Dodatak 2 165

Dodatak 3 168

XI. GODIŠNJI KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI zajedno s Izvještajem neovisnih revizora 175

XII. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA o utvrđivanju godišnjih financijskih izvještaja za 2024. godinu 282

IZVJEŠTAJ POSLOVODSTVA

2021

I. OSNOVNI PODACI

O GRUPI ZAGREBAČKI HOLDING

Zagrebački holding d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo ili ZGH) je trgovačko društvo u 100-postotnom vlasništvu Grada Zagreba. Osnovne djelatnosti obavlja putem 12 podružnica, a vlasnik je i 5 trgovačkih društva i zdravstvene ustanove. Zajednica podružnica, povezanih društava i zdravstvene ustanove čini Grupu Zagrebački holding (dalje u tekstu: Grupa), čije je vodeće društvo u kreiranju poslovnih politika Zagrebački holding d.o.o.

Poslovnu grupu čini društvo Zagrebački holding d.o.o., Gradska plinara Zagreb d.o.o. (dalje u tekstu: GPZ), Gradska plinara Zagreb - Opskrba d.o.o. (dalje u tekstu: GPZ-O), Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o. (dalje u tekstu: GSKG), Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. (dalje u tekstu: VIO), Zagreb plakat d.o.o., ustanova Gradska ljekarna Zagreb (dalje u tekstu: GLJZ), te Gradska plinara Bjelovar d.o.o., društvo kćer povezanog društva Gradska plinara Zagreb d.o.o.

Grupa pruža širok spektar usluga koje su grupirane u poslovna područja komunalnih, energetskih i tržišnih djelatnosti. Također pruža usluge iz portfelja djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje i ljekarničke djelatnosti.

Glavne djelatnosti društava Grupe

- Javne i nerazvrstane državne ceste: upravljanje, održavanje i zaštita nerazvrstanih cesta, cestovnih objekata i opreme, održavanje i izvedba prometne signalizacije, semafora i proizvodnja i ugradnja asfaltne mase
- Usluge uređivanja i održavanja zelenih površina
- Usluge održavanja čistoće i odvoza otpada te odlaganje i gospodarenje otpadom
- Usluge skladištenja i najma
- Parkiranje, vuča i premještanje vozila na javnim površinama
- Održavanje groblja i krematorija unutar groblja
- Izgradnja i upravljanje elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom i elektroničkim komunikacijskim mrežama
- Izdavačka djelatnost
- Skupljanje, pročišćavanje i distribucija vode
- Distribucija i opskrba plinom
- Upravljanje i održavanje nekretnina
- Opskrba i izrada lijekova, opskrba medicinskim proizvodima i drugim sredstvima za zaštitu zdravlja

Društva Grupe primarno posluju na domaćem tržištu.

Sjedište:	Ulica grada Vukovara 41, Zagreb
MBS:	080042653
OIB:	85584865987
Temeljni kapital:	421.666 EUR
Broj zaposlenih na 31.12.2024.:	7.792
Broj uvrštenih obveznica na Službenom tržištu Zagrebačke burze:	305.000.000
Datum izdanja:	11.7.2023.
Datum dospijeća:	11.7.2028.
Kamata:	fiksna 4,90 %, uz polugodišnju isplatu
Vlasništvo:	Grad Zagreb je osnivač i 100% vlasnik društva Zagrebački holding d.o.o.
Uprava	Članovi Uprave Matičnog društva su: » Ivan Novaković, predsjednik Uprave » Matija Subašić-Maras, članica Uprave » Dubravko Karačić, član Uprave » Damir Novinić, član Uprave
Nadzorni odbor	Članovi Nadzornoga odbora Matičnog društva: » Suzana Brenko, predsjednica Nadzornog odbora od 14.6.2021. do 2.7.2024. godine » Andro Pavuna, član od 22.12.2023., zamjenik predsjednice od 26.1.2024., a predsjednik Nadzornog odbora od 23.7.2024. godine » Kristijan Starčević, član od 13.2.2023., zamjenik predsjednika od 23.7.2024. godine » Martina Jurišić, članica od 22.12.2023. godine » Željko Matijašec, član od 22.12.2023. godine
Revizijski odbor	Članovi Revizijskog odbora: » Ivan Čevizović, član od 16.11.2021. godine, predsjednik od 14.6.2022. godine » Josip Teklić, član od 16.11.2021. godine, zamjenik predsjednika od 14.6.2022. godine » David Krmpotić, član od 16.11.2021. godine » Suzana Brenko, član od 14.6.2022. godine do 2.7.2024. godine » Kristijan Starčević, član od 22.11.2024. godine
Skupština	Jedini član Skupštine Matičnog društva je Grad Zagreb, a predstavnici člana su: » Tomislav Tomašević, od 7.6.2021. godine » Danijela Dolenec, od 7.6.2021. godine » Luka Korlaet, od 7.6.2021. godine

II. KOMENTAR UPRAVE

NA OSTVARENJE U 2024. GODINI

Financijska stabilnost

U 2024. godini, Grupa je ostvarila pozitivan financijski rezultat, unatoč izazovima na tržištu i promjenama u regulatornom okruženju. Ovaj uspjeh u velikoj mjeri rezultat je strateških reformi koje su provedene u prethodnim godinama, uključujući reorganizaciju poslovnih procesa, centralizaciju i optimizaciju poslovanja i uvođenje novih tehnologija. Izuzetno smo ponosni što su ove reforme, zajedno s našim predanim radom, doveli do poboljšanja kreditnog rejtinga Društva, što potvrđuje povjerenje rejting agencija i investitora u našu sposobnost upravljanja rizicima i održavanje financijske stabilnosti kao i realizaciji strateških ciljeva za razvoj Grupe.

Financijski rezultat poslovanja za godinu koja je završila 31. prosinca 2024

Veća poslovna aktivnost operativnih sastavnica Grupe, provedene organizacijske i financijske promjene, uz smanjenje inflatornog pritiska te usklađenje cijena komunalnih usluga s rastom ulaznih troškova uzrokovanih vanjskim okolnostima, zajednički su doprinijeli poboljšanju poslovnog rezultata i većoj profitabilnosti Grupe.

Grupa je ostvarila veću sveobuhvatnu dobit u 2024. godini za 93,32 mil EUR (2024: 115,65 mil EUR 2023: 22,33 mil EUR) kao rezultat ukupno ostvarenih 857,79 mil EUR prihoda i 825,79 mil EUR ukupnih rashoda, te stavki prihoda i rashoda koje se ne priznaju u računu dobiti i gubitka. Operativna dobit (EBIT) ostvarena u 2024. godini bolja je za 19,94 mil EUR (2024: 57,86 mil EUR; 2023: 37,92 mil EUR). Ostvarena dobit prije kamata, poreza, amortizacije (EBITDA) iznosi 113,50 mil EUR, što predstavlja povećanje od 21,43 mil EUR u odnosu na prethodno usporedno izvještajno razdoblje. Kada se isključi jednokratni efekt dobitka od promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine u iznosu od 15,8 mil EUR ostvarena EBITDA iznosi 97,70 mil EUR.

U 2024. godini poslovni prihodi realizirani su u iznosu od 846,65 mil EUR te su u odnosu na 2023. godinu veći za 60,25 mil EUR ili 8%.

Najznačajniji rast prihoda u odnosu na 2023. godinu ostvaren je u segmentima uređivanja i održavanja zelenih površina za 48%, održavanja čistoće i odvoza otpada za 23%, prodaje lijekova za 16%, vodoopskrbe i odvodnje 13% i upravljanja i održavanja javnih cesta za 12%. Smanjenje prihoda od prodaje za 20% bilježi segment prodaja i distribucija plina uslijed manjih količina distribuiranog plina i manjeg broja kupaca od 1. listopada 2024. godine kada je došlo do promjene opskrbljivača plinom u obvezi javne usluge kao i segmentu upravljanja objektima radi manjih prihoda od realizacije projekata javne namjene koji se nakon isteka najma predaju u vlasništvo Grada Zagreba. U 2024. godini ostvarena je povećana razina pokrića troškova povezanih s javnom uslugom prikupljanja komunalnog otpada, troškova prikupljanja i zbrinjavanja plastike, troškova sanacije odlagališta i operativnih troškova vodnih usluga iz Proračuna Grada.

U 2024. godini poslovni rashodi realizirani su u iznosu od 788,79 mil EUR te su u odnosu na 2023. godinu veći za 40,32 mil EUR ili 5%. U strukturi poslovnih rashoda u 2024. godini najznačajnije su povećani troškovi osoblja, koji su veći za 37,78 mil EUR, kao rezultat većih materijalnih prava utvrđenih kolektivnim ugovorima Zagrebačkog holdinga i ovisnih društava iz prve polovice 2024. godine i porasta prosječnog broja zaposlenih za 6%. Povećanje broja zaposlenih uglavnom se odnosi na operativne radnike u podružnicama Čistoća, Zagrebačke ceste, Zrinjevac i društvu VIO te prelazak zaposlenika iz Zagrebačkih otpadnih voda u društvo VIO. Materijalni troškovi i usluge manji su za 4,56 mil EUR, ponajprije zbog smanjenja troškova prodane robe, što je rezultat manje isporučenih količina plina. Zatvaranjem kompostana Jakuševec i Čret značajno su porasli troškovi komunalnih usluga i naknada zbog potrebe predaje biootpada vanjskom oporabitelju. Troškovi vrijednosnog usklađenja veći su 9,78 mil EUR radi provedenog vrijednosnog usklađenje dugotrajne imovine i potraživanja od kupaca.

Na dan 31. prosinca 2024. godine, ukupna neto imovina Društva iznosila je 760,58 mil EUR, što predstavlja povećanje od 135,93 mil EUR u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2023. godine.

Dugotrajna imovina porasla je za 379,56 mil EUR, odnosno 23 %, što je prvenstveno rezultat povećanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 381,45 mil EUR. Ovo povećanje proizlazi iz unosa imovine preuzimanjem Centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba (CUPOVZ), sukladno odluci Gradske Skupštine Grada Zagreba od 25. siječnja 2024. (+222,53 mil EUR), te pripajanjem javnih isporučitelja s istog vodouslužnog područja društvu VIO, sukladno zaključcima Gradske Skupštine Grada Zagreba od 7. studenog 2024. (+35,72 mil EUR), što je zajedno pridonijelo rastu od 273,44 mil EUR. Dodatno povećanje, u iznosu od 109,11 mil EUR, odnosi se na promjene fer vrijednosti dugotrajne imovine koja se vodi prema MRS 16 i podliježe revalorizaciji svakih pet godina. Tijekom 2024. godine realizirane su investicije u iznosu od 70,21 mil EUR, dok godišnja amortizacija na razini Grupe iznosi 55,64 mil EUR.

Neto radni kapital smanjen je za 38,42 mil EUR. Iako su potraživanja povećana za 54,16 mil EUR, glavne promjene su u strukturi potraživanja. Glavni razlog rasta i promjene strukture je porast potraživanja od Republike Hrvatske u iznosu od 90,1 mil EUR. Ova potraživanja temelje se na Izmjenama i dopunama Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije, kojom je definirano pravo na nadoknadu razlike u cijeni za opskrbljivače plinom. Slijedom toga, društvo GPZ-O potražuje ukupno 186,6 mil EUR. Istodobno su potraživanja od kupaca i povezanih strana smanjena za 35,94 mil EUR, što je posljedica smanjenog broja kućanstava koja GPZ-O opskrbljuje plinom, isteka dijela ugovora o najmu objekata javne namjene i naplate potraživanja za sanaciju šteta od nevremena iz 2023. godine u iznosu od 8,6 mil EUR. U okviru kratkoročnih obveza Grupe, obveze prema dobavljačima porasle su za 100,34 mil EUR, a odnose se na neplaćenu razliku između ugovorene nabavne i regulirane prodajne cijene plina za opskrbu kupaca u okviru javne usluge, koji iznos GPZ-O potražuje od Republike Hrvatske.

Neto dug na dan 31. prosinca 2024. godine iznosio je 505,95 mil EUR, što je smanjenje od 79,86 mil EUR u odnosu na prethodnu godinu. Do smanjenja je došlo zbog redovnih otplata kredita i najmova, prijevremene otplate glavnice klupskog kredita u iznosu od 30,6 mil EUR te povećanja stanja novčanih sredstava za 27,15 mil EUR.

Ostale dugoročne i kratkoročne obveze povećane su za 285,40 mil EUR, ponajprije zbog odgođenog priznavanja prihoda u iznosu od 263,70 mil EUR. Taj iznos odnosi se na prethodno navedenu imovinu CUPOZVa koju je tijekom godine preuzelo društvo VIO, a koja je primljena ili financirana od strane jedinica lokalne samouprave.

Kapital Društva povećan je temeljem ostvarene neto dobiti u tekućoj godini, rasta revalorizacijskih pričuva uslijed revalorizacije nekretnina te unosa prava vlasništva na nekretninama (CUPOVZ) u iznosu od 15,5 mil EUR u matično društvo Zagrebački holding d.o.o.

Digitalna transformacija i strateška ulaganja

Jedan od ključnih strateških ciljeva Zagrebačkog holdinga bio je povećanje operativne efikasnosti kroz digitalizaciju poslovanja. Kao jedan od glavnih elemenata prethodno navedenog, Grupa je u 2024. nastavila s implementacijom SAP integralnog informacijskog sustava, koji će omogućiti centralizaciju financijskog poslovanja te unapređenje izvještavanja i planiranja. Očekujemo da će ovaj sustav, kada bude potpuno implementiran tijekom 1. kvartala 2026. godini, znatno povećati našu operativnu efikasnost i omogućiti nam da donosimo brže odluke.

Strategija za 2024. godinu uključivala je i nastavak implementacije ključnih infrastrukturnih projekata. Primjerice uspješno je proveden projekt povećanja kapaciteta za odvojeno prikupljanje otpada – postavljeno je 150 podzemnih spremnika i započete su pripreme za ugradnju dodatnih 600 polupodzemnih spremnika u 2025. godini. Ovaj projekt ne samo da doprinosi vizualnom uređenju grada, već i omogućava veće kapacitete za odvajanje i reciklažu otpada, čime doprinosimo očuvanju okoliša.

Grupa je u 2024.godini nastavila i s obnovom komunalnog voznog parka te započela pripremne radnje za sanaciju klizišta na lokaciji Jakuševec - Prudinec.

Projekt izgradnje Centra za gospodarenje otpadom, koji je započeo u 2024. godini, predstavlja ključnu komponentu naše strategije gospodarenja otpadom i postizanje ciljeva kružnog gospodarstva u Zagrebu. Istovremeno, preuzimanje upravljanja i vlasništva nad Centralnim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Zagreba od strane društva VIO sukladno odluci Gradske Skupštine Grada Zagreba od od 25. siječnja 2024. godine o jednostranom raskidu Ugovora o koncesiji za Projekt infrastrukturnih objekata za potrebe izgradnje Centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba, potpisanim sporazumima između Grada Zagreba, ViO, ZOV i ZOVUiP o prijenosu imovine i radnika 19/22. srpnja 2024. te potpisanim Ugovorom o prijenosu prava vlasništva komunalne vodne građevine CUPOVZ-a između Grada Zagreba i ViO d.o.o. od 30.

prosinca 2024. godine povezuju se ciljevi gospodarenja otpadnim vodama i održivog gospodarenja resursom vode.

U 2024. godini nastavili smo ulagati u inovacije, primjerice implementirali smo sustav za automatsko prepoznavanje registarskih oznaka čiji kapaciteti se planiraju povećavati u budućnosti. Naš projekt LoRaWAN mreže, koji je započeo u 2024. godini, podržava naš strateški cilj stvaranja pametnog grada, omogućujući unaprijeđeno praćenje i upravljanje ključnim infrastrukturnim uslugama poput prometa, parkinga i otpada.

Provode se aktivnosti za realizaciju značajnih projekata modernizacije komunalne infrastrukture, uključujući: Projekt Zagreb 2021-2027 s ciljem poboljšanja vodno-komunalne infrastrukture; izgradnja garaže Klaićeva čime se poboljšava dostupnost parkiranja; revitalizaciju zagrebačkih tržnica koja će povećati kvalitetu ponude za građane i turističku atraktivnost grada; obnova zgrada na Mirogoju što doprinos rekonstrukciji povijesne i kulturne baštine grada; tehnološki razvoj plinskog distribucijskog sustava implementacijom naprednih tehnologija.

Kroz projekt PVMax, Grupa aktivno investira u solarne elektrane na krovovima svojih objekata, čime se osigurava veća energetska neovisnost, smanjenje emisija CO_2 i povećanje udjela obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji.

Razvoj, održivo poslovanje i korporativno upravljanje

Spremnost i sposobnost na prilagodbu novim okolnostima Grupa je demonstrirala prelaskom GPZ-O na tržišnu uslugu opskrbe plinom po konkurentnim uvjetima. GPZ-O je promjenom statusa opskrbljivača u obvezi javne usluge opskrbe plinom uspješno prilagodila svoj poslovni model te sklopila ugovore po tržišnim uvjetima s više od 170.000 kupaca, što dokazuje njihovo povjerenje u kvalitetu i pouzdanost GPZ-O kao opskrbljivača.

Tijekom 2024. godine, Grupa je ostvarila značajan napredak u projektima održivog razvoja, koji čine temelje za našu budućnost. Osim što smo implementirali ISO 9001 i ISO 14001 standarde, dodatno smo unaprijedili svoje procese upravljanja okolišem i kvalitetom kroz niz specifičnih mjera. Započeli smo projekte kojima je cilj dekarbonizacija i energetska učinkovitost. Povećali smo postotak odvojeno prikupljenog otpada za 14 % odnosno na 42% u 2023. što je službeno potvrđeno od Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije kao najveći pojedinačni rast u odvojenom sakupljanju komunalnog otpada. Udio odvojeno prikupljenog komunalnog otpada odnosno otpada uklonjenog s odlagališta za 2024. iznosi 48,27 % što predstavlja daljnji značajan rast te ključne aktivnosti.

Provođenjem sustava unutarnjih kontrola temeljenih na modelu “tri linije obrane”, kao i osnivanjem Službe za usklađenost i Službe za upravljanje rizicima, značajno je unaprijeđen okvir korporativnog upravljanja. Ove aktivnosti pridonose stabilnosti Grupe te smanjuju izloženost regulatornim i operativnim rizicima. Grupa je započela s uskladbom s NIS2 direktivom o kibernetičkoj sigurnosti. U sklopu ovog projekta, započeli smo pripremu za uspostavu Sigurnosno-operativnog centra (SOC) koji će nam omogućiti bolju zaštitu naših informatičkih sustava i podataka.

Naša predanost održivom poslovanju prepoznata je i kroz osvajanje nagrade **Hrvatskog indeksa održivosti** (HRIO) u kategoriji najvećeg napretka u odnosu na prošlu godinu.

Odgovornost prema korisnicima, vlastitim radnicima i društvenoj zajednici

Osim što smo radili na unaprjeđenju komunalnih usluga, značajan fokus stavljen je na poboljšanje kvalitete korisničkog iskustva. Proširenje usluga digitalnog plaćanja putem KEKS Pay aplikacije i uvođenje kartičnog plaćanja putem samouslužnih uređaja omogućilo je korisnicima Grupe lakše i brže obavljanje plaćanja usluga. Ovo je samo jedan od niza koraka u modernizaciji našeg poslovanja, koji uključuje i poboljšanje komunikacije s korisnicima putem novih digitalnih kanala, čime Grupa pokazuje predanost ne samo održivosti nego i unapređenju kvalitete života građana Zagreba.

Jedan od važnih strateških ciljeva u 2024. godini bilo je i ulaganje u ljudske resurse. Stoga je potpisan novi Kolektivni ugovor koji donosi povećanje osnovice plaća i drugih materijalnih prava za naše zaposlenike. Uvođenjem novih edukacijskih programa za novozaposlene, jačamo korporativnu kulturu koja potiče izvrsnost, ravnopravnost, transparentnost i etičko poslovanje. U 2024. godini zaposlili smo na razini Grupe 922 novih radnika, čime smo ojačali operativne kapacitete, osobito u našim najvećim podružnicama poput Čistoće, Zagrebačkih cesta i Zrinjevca.

Grupa, kroz suradnju s UNICEF-om i potpisani sporazum, aktivno doprinosi društvenoj zajednici putem promotivnih kampanja te podrške projektima usmjerenim na zaštitu okoliša, humanitarnim inicijativama i kulturnim programima. Time potvrđuje

svoju predanost stvaranju boljeg i održivijeg svijeta, naglašavajući važnost angažmana i solidarnosti u izgradnji društva utemeljenog na vrijednostima humanosti, ekološke osviještenosti i kulturne raznolikosti.

Geopolitički rizici i otpornost Grupe

Nastavak rata u Ukrajini, energetska volatilnost te globalna inflatorna kretanja utjecali su i na poslovno okruženje Grupe. Iako Grupa posluje dominantno na domaćem tržištu, geopolitički rizici se manifestiraju kroz povećane troškove nabave opreme i energenata i povećane regulatorne zahtjeve, osobito u području sigurnosti, održivosti i digitalne infrastrukture.

Upravljačke strukture Grupe su u skladu s time poduzele niz mjera za jačanje otpornosti – diversifikaciju dobavljača, praćenje globalnih pokazatelja tržišta sirovina i energije, te intenziviranje internih analiza scenarija kroz novoformirane službe za rizike i usklađenost.

Geopolitički rizik postaje integrirani dio strateškog planiranja, a održavanje operativne fleksibilnosti i likvidnosti, zajedno s otpornim opskrbnim i informatičkim sustavima, ključni su elementi dugoročne održivosti poslovanja Grupe.

Završna riječ i pogled unaprijed

Gledajući unaprijed, Zagrebački holding nastavlja s implementacijom strateških projekata poput izgradnje Centra za gospodarenje otpadom, digitalizacije poslovanja, modernizacije voznog parka, projekta izgradnje solarnih elektrana na objektima Grupe te revitalizaciju zagrebačkih tržnica. Snažan fokus ostaje na razvoju kružne ekonomije, smanjenju emisija CO2, digitalizaciji i unapređenju kvalitete života građana.

Snaga Zagrebačkog holdinga nije samo u njegovim resursima, već u ljudima, organizacijskoj otpornosti i jasnoj strateškoj viziji – postati primjer odgovornog, transparentnog i održivog komunalnog poduzeća koje doprinosi boljoj kvaliteti života svojih korisnika i zajednice u cjelini.

III. IZDVOJENI POSLOVNI DOGAĐAJI

U 2024. GODINI

Nadzorni odbor:

Promjene u Nadzornom odboru u razdoblju 1.1.2024. do 31.12.2024. godine:

1. Suzana Brenko, predsjednica Nadzornog odbora od 14.6.2021. do 2.7.2024. godine
2. Andro Pavuna, predsjednik Nadzornog odbora od 23.7.2024. godine
3. Kristijan Starčević, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora od 23.7.2024. godine

Revizijski odbor:

Promjene u Revizijskom odboru u razdoblju 1.7.2024. do 31.12.2024. godine:

1. Suzana Brenko, član od 14.6.2022. do 2.7.2024. godine
2. Kristijan Starčević, član od 22.11.2024. godine

Promjene u podružnicama društva Zagrebački holding d.o.o.

1. Podružnica Zrinjevac
   - Damir Grgić, voditelj podružnice od 15.2.2022. do 29.3.2024. godine
   - Božena Cvitanović, voditeljica podružnice od 30.3.2024. godine
2. podružnica Tržnice Zagreb
   - Božena Cvitanović, voditeljica podružnice za razdoblje od 7.2.2022. do 30.6.2024. godine
   - Marin Rončević, voditelj podružnice od 1.7.2024. godine
3. podružnica ZAGREBPARKING
   - Dubravko Karačić, voditelj podružnice od 01.12.2023. do 09.12.2024. godine
   - Dinko Herman, voditelj podružnice od 10.12.2024. godine

Promjene u društvima povezanima sa društvom Zagrebački holding d.o.o.

1. VODOOPSKRBA I ODVODNJA D.O.O.
   - Janja Mihalić, zamjenik direktora u svojstvu zamjenika člana Uprave od 26.3.2024. godine
   - Damir Grgić, član Nadzornog odbora od 7.6.2022. do 24.4.2024. godine
   - Jurica Krleža, član Nadzornog odbora od 24.4.2024. godine, zamjenik predsjednice NO od 30.4.2024. godine
   - Ivan Čipin, član Nadzornog odbora (predstavnik radnika) do 11.06.2024. godine kada mu je istekao mandat te ponovno član NO-a kao predstavnik radnika od 25.06.2024. godine

2. GRADSKO STAMBENO KOMUNALNO GOSPODARSTVO d.o.o.
   - Marko Šarić, direktor od 18.06.2021. do 15.12.2024. godine
   - Slaven Sladoljev, direktor od 16.12.2024. godine
3. ZAGREB PLAKAT d.o.o.
   - Kristina Šalković predsjednica NO od 19.11.2024. godine
   - Mihovil Soldo zamjenik predsjednice NO od 19.11.2024. godine
   - Ana Dobrić član Nadzornog odbora (predstavnik radnika) od 12.12.2022. do 18.10.2024. godine
   - Krešimir Radišić, član Nadzornog odbora (predstavnik radnika) od 18.10.2024. godine

Statusna promjena u društvu Vodoopskrba i odvodnja d.o.o.

Trgovačkom društvu VIO kao društvu preuzimatelju pripojeni su drugi javni isporučitelji vodnih usluga na istom Uslužnom području 11. 31.12.2024. godine temeljni kapital VIO sastojao od ukupno 4 poslovna udjela:

- poslovni udjel ZGH d.o.o. koji daje 97,75 % članskih prava u Društvu;
- poslovni udjel Grada Jastrebarskog koji daje 1,66% članskih prava u Društvu;
- poslovni udjel Općine Stupnik koji daje 0,46% članskih prava u Društvu i
- poslovni udjel Općine Klinča selo koji daje 0,13% članskih prava u Društvu.

ODRŽIVO POSLOVANJE GRUPE

Cilj Grupe je uspostava održivog poslovanja kroz dugoročni strateški okvir za upravljanje održivošću. Grupa je usvojila strategiju održivog poslovanja koja vodi ka razvoju zelenog i kružnog gospodarstva te pridonosi povećanju kvalitete usluga i društveno odgovornog ponašanja. Do sada provedene aktivnosti organizacijskog, operativnog i financijskog restrukturiranja označavaju završetak financijske stabilizacije Grupe, a transformacija poslovanja te predanost strategiji održivog razvoja pridonose samoodrživom poslovanju Grupe.

Grupa je svojim aktivnostima i projektima kontinuirano usmjerena ka ostvarenju ključnih strateških ciljeva:

Kvalitetna, pouzdana i inovativna usluga

Upravljanje kvalitetom

Urbanizacija i zaštita okoliša

Kvaliteta urbanog života

Ciljevi održivog razvoja kao i mjere koje se provode u svrhu ostvarenja ciljeva detaljnije su opisani u Izvještaju o održivosti.

Odgovorno korporativno upravljanje

Unapređenje sustava upravljanja u ZGH

Tijekom 2024. godine sustav upravljanja i korporativne odgovornosti dodatno je unaprijeđen slijedećim praksama:

1. sustavom unutarnjih kontrola koji počiva na metodologiji 3 stupa obrane

   Društvo je implementiralo model tri linije obrane koji regulira odgovornosti djelatnika (prva linija obrane), kontrolne funkcije: sukladnost, upravljanje rizicima i sigurnost (druga linija obrane) i interne revizije (treća linija obrane) te time pridonosi održavanju učinkovitog sustava unutarnjih kontrola u Društvu.

   Tijekom 2024. godine Društvo je dodatno unaprijedilo sustav unutarnjih kontrola osnivanjem 2 kontrolne funkcije:

   1. Služba za upravljanje rizicima, procesima i sustavima upravljanja koja objedinjeno nadzire upravljanje strateškim i operativnim rizicima Društva te izvještava Upravu i više rukovodstvo o identificiranim rizicima i mitigacijskim mjerama. S ciljem unapređenja i optimizacije organizacije te automatizacije i digitalizacije poslovnih procesa, Služba se bavi i modeliranjem procesa. Prvenstveni fokus je na strateškim i korisničkim procesima.
   2. Služba za usklađenost poslovanja kojoj je osnovni cilj smanjenje rizika neusklađenosti sa zakonskim propisima, dozvolama, standardima i internim pravilima, a čija posljedica mogu biti regulatorne mjere, kazne, gubitak raznih dozvola, reputacijska šteta isl. Služba se također bavi postupanjem po prijavama vezanim uz korupciju i sukobe interesa kao i potencijalne sukobe interesa te prijavama iz domene etike i morala.

   Unutar Sektora za strategiju, razvoj i usklađenost poslovanja osnovana je i Služba za strategiju, razvoj i održivost poslovanja u čijoj domeni su razvojni projekti i projekti vezani uz održivo poslovanje. Osnivanjem službe kojoj je temeljna djelatnost održivo poslovanje Društvo pokazuje svoju predanost održivom razvoju.

2. implementacijom integralnog sustava upravljanja kvalitetom i upravljanja okolišem

   Društvo je tijekom 2024. godine implementiralo integralni sustav upravljanja kvalitetom i upravljanja okolišem te se certificiralo u skladu s normama ISO 9001 i ISO 14001.

   Certifikat ISO 9001 potvrđuje da je Društvo implementiralo visoke standarde upravljanja kvalitetom svojih usluga. Ovaj korak rezultat je napora ZGH u optimizaciji svojih procesa, povećanju transparentnosti i održivosti, kao i unapređenju korisničkog iskustva. Certifikat ISO 14001 odražava posvećenost očuvanju okoliša kroz učinkovite i odgovorne prakse u svakodnevnom poslovanju.

   Pored tih krovnih certifikata pojedine podružnice i ovisna društva idu korak dalje te se certificiraju dodatnim ISO certifikatima:

   - Podružnica Čistoća u području zdravlja i sigurnosti na radu, ISO 45001,
   - Podružnica Gradska Groblja za pogrebne usluge, ISO 15017,
   - Podružnica Tržnice Zagreb u području kvalitete i sigurnosti hrane HACCP,
   - GPZ u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu ISO 45001, za sustav upravljanja energijom ISO 50001 i u području informacijske sigurnosti ISO 27001,
   - VIO u području sigurnosti hrane ISO 22000 te Tehnološka služba odvodnje - laboratorij posjeduje akreditaciju prema HRN EN ISO/IEC 17025:2017.

Unaprijeđene poslovne politike i prakse

Knjiga politika Grupe Zagrebački holding koja je usvojena 2024. godine predstavlja ključni dokument koji definira smjernice, principe i obveze koje oblikuju naše poslovanje i odnose s različitim dionicima. U vremenu brzih promjena i rastućih očekivanja, Grupa je usmjerena na održivost, kvalitetu usluga, zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost zaposlenika te prava krajnjih korisnika koja se utvrđuju slijedećim politikama:

1. Politika održivosti
2. Politika upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša
3. Politika gospodarenja otpadom
4. Politika zaštite okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti na radu
5. Politika unaprjeđenja usluga, zaštite prava, zdravlja i sigurnosti krajnjih korisnika
6. Politika raznolikosti, zaštite ljudskih i dječjih prava te zaštite od diskriminacije
7. Politika razvoja i upravljanja učinkom ljudskih potencijala
8. Politika odnosa prema konkurenciji
9. Antikorupcijska politika

Uz *Antikorupcijsku politiku* u kojoj su sažete temeljne odrednice borbe protiv korupcije, *Pravilnikom o suzbijanju korupcije i upravljanju sukobom interesa* Društvo osigurava sustavno prepoznavanje, sprječavanje i sankcioniranje koruptivnih aktivnosti te sukoba interesa, osiguravajući pošteno, odgovorno i zakonito poslovanje, u skladu s međunarodnim i nacionalnim propisima. U pravilniku su objedinjene antikorupcijske mjere i mjere za sprječavanje odnosno smanjivanje izloženosti riziku sukoba interesa, kako je detaljnije navedeno u dijelu „Izjava o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja“.

Procedurom za uključivanje dionika, Društvo je propisalo temeljne pretpostavke, načela i metodologije za prepoznavanje svih vanjskih i unutarnjih dionika Grupe te postupke na kojima će se temeljiti suradnja s dionicima kao zainteresiranim stranama. Društvo je krajem 2024. godine provelo ispitivanje tržišta anketom putem web stranice, društvenih mreža i Holding centra te putem direktnog kontakta mailom sa zaposlenicima i dobavljačima. Cilj ankete bio je prikupiti i validirati mišljenje dionika oko važnosti tema kojima se Grupa bavi. Posljedična analiza i konačna validacija materijalnih tema opisani su u dijelu „Izvještaj o održivosti“.

Nadalje, Društvo je usvojilo *Kodeks poslovnog ponašanja dobavljača* kojim komunicira svojim dobavljačima obvezu poštivanja važećeg zakonodavstva, društvenih standarda, standarda zaštite okoliša i standarda korporativnog upravljanja, a uključuje i njihova korporativna tijela, zaposlenike, predstavnike, podizvođače i prodajne partnere.

Odgovornost prema korisnicima

Nakon uvođenja usluge plaćanja jedinstvene uplatnice putem KEKS Pay aplikacije bez naknada, Društvo u 2024. godini nastavlja unaprjeđenje svojih usluga i poboljšanje kvalitete korisničkog iskustva uvođenjem dvije nove dodatne funkcionalnosti:

- zaprimanje jedinstvene uplatnice putem elektroničke pošte, u PDF formatu. Ova usluga omogućava elektroničku dostavu računa odmah nakon njegovog kreiranja.
- omogućavanje kartičnog plaćanja računa putem samouslužnog uređaja od 0-24, koji se nalazi u zoni ulaza u Holding centar. Na samoposlužnom uređaju, korisnici mogu, bez naknade, platiti račune Grupe.

Odgovorno financijsko poslovanje

Tijekom 2024. godine dvije međunarodne agencije za ocjenu kreditnog rejtinga povisile su ocjenu kreditne sposobnosti Društva; Standard & Poor`s Global u listopadu 2024. godine sa razine B+ sa pozitivnim izgledima na razinu BB sa stabilnim izgledima; i Moody’s koja je u studenom 2024. godine unaprijedila kreditni rejting Društva sa Baa2 sa pozitivnim izgledima na A3 sa stabilnim izgledima.

Kako navode rejting agencije, ključna prednost Društva je razgranatost i izloženost širokom spektru komunalnih usluga koje obavlja za Grad Zagreb u čijem je 100%-tnom vlasništvu. Istovremeno, kao rizik se ističe složenost strukture Grupe čije pojedine poslovne aktivnosti ovise o odlukama Grada Zagreba.

Promjene u kreditnom rejtingu, kao rezultat uspješne implementacije strategije koja je uslijed provedenog operativnog i financijskog restrukturiranja dvije godine za redom generirala pozitivnu EBITDA (67,50 mil EUR u 2023. godini te 60,036 mil EUR u 2022. godini), odražavaju stabilnost i perspektivu Društva kao i uspostavu trenda ostvarivanja pozitivnih rezultata poslovanja te povjerenje investitora u sposobnost upravljanja rizicima.

Odgovornost za kvalitetno upravljanje ljudskim resursima

Novi kolektivni ugovori

Društvo i reprezentativni sindikati potpisali su 26. ožujka 2024. godine novi Kolektivni ugovor za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o.

U pregovorima koji su započeli krajem 2023. godine, dogovoreno je povećanje materijalnih prava radnika kroz povećanje osnovice za sve radnike od 12 posto, povećani su i iznosi stalnih dodataka na plaću, prigodne nagrade i drugi primici do najviših neoporezivih iznosa.

Novi kolektivni ugovor za Društvo na snazi je od 1. ožujka 2024. godine do 31. ožujka 2026. godine, a njime je u materijalna prava radnika investiran iznos od 13,1 mil EUR u 2024. godini, dok efekt primjene tog ugovora u 2025. godini iznosi 17,5 mil EUR.

Materijalna prava radnika povećana su i u pojedinim tvrtkama koje su dio Grupe. Sklopljeni su novi kolektivni ugovori u trgovačkom društvu VIO i GPZ dok je u trgovačkom društvu GSKG sklopljen sporazum sa pravnom snagom kolektivnog ugovora. Na razini Grupe u materijalna prava radnika investiran je iznos od 14,5 mil EUR u 2024. godini, dok efekt primjene novih kolektivnih ugovora u 2025. godini iznosi 19,2 mil EUR.

Edukacije za novozaposlene

Društvo je tijekom 2024. godine implementiralo praksu edukacija o temama korporativnog upravljanja i radničkih prava prilikom zapošljavanja. Uključene teme su: etički kodeks, prijava nepravilnosti, dostojanstvo radnika, sigurnost na radu, sukladnost (mito, korupcija, sukob interesa), radnička prava iz Zakona o radu, Pravilnika o radu i Kolektivnog ugovora. Edukacija uključuje uvodni seminar za novozaposlene radnike te stjecanje teorijskih i praktičnih vještina za rad na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada. Na taj način radnici dobivaju informacije o djelatnostima Društva, jasno im se prezentira sustav vrijednosti i poželjna ponašanja, kao i prava, obveze koje radnik ima te pogodnosti koje Društvo nudi. Navedena praksa ima za cilj omogućiti radnicima lakšu prilagodbu na radnu okolinu, stjecanje pozitivne percepcije o poslodavcu i povećanja zadovoljstva poslom.

Dodatno je uključeno i predavanje iz područja zaštite na radu kako bi radnici dobili praktičan ali detaljan uvid u realne primjere iz prakse vezane uz primjenu sigurnosti na radu.

Odgovornost prema društvenoj zajednici

U travnju 2024. godine Zagrebački holding, Grad Zagreb i UNICEF potpisali su *u Sporazum o suradnji i donaciji za aktivnosti u 2024. i 2025. godini* čiji je cilj podrška UNICEF-ovim aktivnostima u zaštiti i ostvarenju prava djece. Grupa je, dostavom UNICEFovih letaka, informirala građane o mogućnosti da donacijama podrže programske aktivnosti UNICEF-a usmjerene na djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

Stručna priznanja

U studenom 2024. godine Zagrebački holding dobio je nagradu Hrvatskog indeksa održivosti (HRIO) u kategoriji najvećeg napretka u odnosu na prošlu godinu. HRIO nagradu dodjeljuje Hrvatski poslovni savjet u suradnji s Hrvatskom udrugom poslodavaca, a temelji se na metodologiji koja kompanijama omogućuje sveobuhvatan uvid u primjenu vlastitih održivih poslovnih praksi, osvrt na usklađenost s najnovijim odredbama Europske unije te usporedbu s praksama drugih kompanija u Hrvatskoj.

Dodatno, prema rezultatima analize održivosti poslovanja koju provodi HGK Zagrebački holding je u 2024. godini zauzeo prvo mjesto u sektoru Komunalno gospodarstvo. Ovom analizom ocjenjuje se uspješnost održivog poslovanja organizacija, temeljem njezinog pristupa u području okoliša, društva i praksama upravljanja.

Navedena priznanja odražavaju posvećenost Društva učinkovitim, odgovornim praksama u svakodnevnom poslovanju i napretku.

Jedan od ambicioznih strateških ciljeva odnosi se na smanjenje emisija CO2 u skladu s čim je Društvo započelo projekt izrade *Strategije dekarbonizacije* koju planira usvojiti do kraja prve polovice 2025. godine i kojom će definirati mjerljive ciljeve i aktivnosti postizanja ugljične neutralnosti u područjima gospodarenja otpadom, energentske učinkovitosti, obnovljive energije i mobilnosti.

PROJEKTI GRUPE

Implementacija integralnog informacijskog sustava ZGH – SAP rješenje

Implementaciju jedinstvenog ERP-a, odnosno informacijskog sustava SAP, Društvo i ovisno društvo GPZ su pokrenuli krajem siječnja 2024. godine. Svrha projekta je centralizacija i konsolidacija financijskog poslovanja u segmentima računovodstva, financija i kontrolinga, a sve sa ciljem kvalitetnijeg izvještavanja i planiranja. Najveći iskorak implementacije jedinstvenog ERP sustava za Društvo bi se trebao očitovati u odmaku od pojedinačnih ERPova podružnica za prethodno navedena područja, unificiranosti poslovnih procesa te kroz primjenu najboljih svjetskih praksi u tim područjima.

Tijekom godine realizirane su aktivnosti pripreme projekta, uspostavljena je sistemska i mrežna okolina za sva okruženja, instalirana SAP okolina Q Gate te provedena faza analize. U tijeku su i podešavanja sustava kao i izrada funkcionalnih specifikacija za razvoje i integracije s ciljem usklade i povezivanja radi automatizacije prijenosa podataka.

U 2025. godini provodit će se prilagodba podataka za migraciju, integracijski testovi, testne migracije te edukacija krajnjih korisnika kao i priprema produkcije. Očekivan rok implementacije novog ERP sustava i puštanja u produkciju je prvi kvartal 2026. godine, a isti predstavlja značajan iskorak u digitalizaciji poslovanja Društva i Grupe.

Izgradnja LoRaWAN komunikacijske mreže

Izgradnja LoRaWAN komunikacijske mreže omogućiti će ekonomičnu i racionalnu provedbu mnogobrojnih gradskih i komunalnih usluga, od udaljenog očitanja stanja brojila kod potrošača, do prikupljanja raznih podataka za napredno upravljanje prometom, parkingom, javnom rasvjetom, otpadom, optimiziranje iskorištenja resursa itd. Jednom postavljena mreža koristiti će se u svrhu unapređenja usluga cijele Grupe.

LoRaWAN tehnologija ima mnogobrojne prednosti poput velikog dosega, dugotrajnosti baterije, jednostavnosti održavanja, skalabilnosti, male potrošnje energije, održivosti te pruža stabilno, dugoročno održivo i kvalitetno rješenje.

Tijekom 2024. godine pokrenute su nabave radio projektiranja mreže, nabave i ugradnje mrežne opreme, te nabave i konfiguracije mrežnog servera. Do kraja 2025. godine planira se uspostava cjelovite LoRaWAN mreže, koja će postati osnova pametnog grada Zagreba. Tijekom 2025. godine planira se nabaviti IoT platforma za upravljanje prikupljenim podacima kroz mrežu te usluga održavanja LoRaWAN mreže. Planiran je i početak nadogradnje vodomjera i plinomjera sa LoRaWAN modulima koji omogućuju daljinsko očitanje brojila.

Podzemni i polupodzemni spremnici

Projekt izgradnje i postavljanja podzemnih i polupodzemnih spremnika kako bi se potaknulo povećanje odvajanja otpada, postigli bolji rezultati recikliranja te smanjilo vizualno onečišćenje zagrebačke gradske jezgre započeo je kao pilot projekt krajem 2023. godine.

Podružnica Zagrebačke ceste glavni je izvođač radova ugradnje podzemnih spremnika.

Ukupno je do 31. prosinca 2024. godine na području povijesne jezgre Grada Zagreba postavljeno 150 podzemnih spremnika na 39 lokacija kao i 12 polupodzemnih spremnika na 4 lokacije čija ugradnja je i počela krajem 2024. godine.

Proveden je i natječaj za nabavku 600 polupodzemnih spremnika namijenjenih postavljanju na prvih 200 lokacija u ostalim

gradskim četvrtima. Cilj je zamijeniti dotrajale i kapacitetima i smještajem neprikladne standardizirane spremnike za odvojeno sakupljanje suhih frakcija komunalnog otpada odnosno papirne, kartonske, plastične, metalne i staklene ambalaže na javnim površinama.

Projekt izgradnje podzemnih i polupodzemnih spremnika se nastavlja i u 2025. godini širenjem i na druge gradske četvrti. Ukupno je do sada za ugradnju u 2025. godini ugovoreno 600 polupodzemnih spremnika na 200 lokacija te 200 podzemnih spremnika na 40 lokacija.

U 2024. godini je i pripreman te objavljen javni natječaj za ugradnju sustava kontrole i zaključavanja podzemnih i polupodzemnih spremnika u cilju podizanja individualne odgovornosti korisnika i daljnjeg povećanja udjela odvojeno sakupljenog reciklabilnog otpada.

Operativni KPIevi

S ciljem unapređenja izvršavanja aktivnosti i usluga, Društvo je tijekom 2024. godine unaprijedilo sustav praćenja ključnih operativnih pokazatelja u područjima gospodarenja otpadom, održavanja cestovne prometne mreže te upravljanja zelenim i javnim površinama, odnosno ključnim komunalnim aktivnostima.

Sustav praćenja trenutno obuhvaća tri najveće podružnice: Čistoću, Zagrebačke ceste i Zrinjevac, s ukupno 24 aktivnosti, uz planirano proširenje aktivnosti koje se monitoriraju i detaljniju analizu podataka. Ovisno o značaju, aktivnosti se prate na dnevnoj ili tjednoj razini, a rezultati se tjedno izvještavaju prema Upravi ZGH-a i rukovoditeljima podružnica. Tjedni izvještaji pružaju sveobuhvatan uvid u operativno poslovanje i pomoć su u procjeni uspješnosti, bržem donošenju odluka te optimizaciji procesa.

Poseban naglasak stavljen je na unapređenje praćenja aktivnosti koje izravno utječu na kvalitetu života građana – primjerice, izvršenje usluge odvoza otpada svih frakcija, broj reklamacija građana, ispravnost očitanja čipiranih spremnika za elektroničku evidenciju izvršenja usluge pražnjenja spremnika, rješavanje prijava komunalnih redara i građana zaprimljenih putem sustava e-Redar i MojZagreb Grada Zagreba, podjela spremnika za odvojeno prikupljanje otpada, odvoz glomaznog otpada, sanacija prijekopa, rad ophodarske službe, kao i aktivnosti poput košnje trave i sadnje stabala.

Za pojedine aktivnosti podružnice Društva su već imale interno razvijen sustav praćenja, no novi sustav praćenja omogućio je objedinjavanje svih rezultata na jednom mjestu, jednostavniji pregled i usporedbu tjednih rezultata te dublju analizu istih – uključujući, primjerice, vremenski rok izvršenja aktivnosti i vrste zaprimljenih prijava.

Prvi rezultati uvođenja sustava praćenja operativnih KPI-eva već se očituju u povećanoj realizaciji aktivnosti. U sljedećim fazama planiran je daljnji razvoj ovog modela – povećanje broja praćenih aktivnosti te razvoj digitalnog rješenja izvještavanja i analize.

Podružnica Čistoća

Ključne poslovne aktivnosti

Tijekom 2024. godine podružnica Čistoća je provela ključne poslovne aktivnosti u svrhu povećanja učinkovitosti i kvalitete primarnih djelatnosti, poglavito u javnoj usluzi sakupljanja komunalnog otpada dok se potpuni učinak poboljšanja učinkovitosti i realizacije programa čišćenja i pranja javnih prometnih površina očekuje u 2025. godini.

Unaprjeđen je i sustav praćenja, obrade podataka i normiranja izvršenja usluge odvoza otpada te je uvedeno digitalno dojavljivanje operativnih okolnosti u stvarnom vremenu. Slijedom tih unapređenja te uz organizacijske preinake stvorene su okolnosti koje su omogućile reduciranje odvoza otpada subotom i u poslijepodnevnoj smjeni koja zbog velikog intenziteta gradskog prometa uslugu čini manje učinkovitom. Time su smanjene potrebe za prekovremenim radom terenskih radnika i veća ravnoteža odnosa radnog i slobodnog vremena. Poboljšanim radnim uvjetima, Društvo ojačava konkurentnost na izazovnom tržištu rada.

Vozni park podružnice Čistoća obnovljen je sa isporukom 41 specijaliziranog vozila za sakupljanje komunalnog otpada, što je rezultat provedenih javnih natječaja u prethodnom razdoblju. Osim što je time povećana svakodnevna operativna spremnost, nova vozila su slijedom svojih karakteristika podružnici Čistoća omogućila preuzimanje povećanih količina reciklabilnog otpada te multifunkcionalnost potrebnu prilikom ophođenja sa specijaliziranim spremnicima na javnim površinama, poglavito ukopanim odnosno podzemnim i polupodzemnim spremnicima.

Nadalje, podružnica Čistoća je tijekom 2024. godine realizirala i nabavku 3 kamionske čistilice, 2 čistilice srednjeg kapaciteta, 2 autocisterne, 2 čistilice za pješačke prometne površina na električni pogon te ugovorila isporuku dodatnih 8 čistilica za prvi kvartal 2025. godine. Sve navedeno predstavlja tehnološko osuvremenjivanje i početak tranzicije na alternativna, ekološki prihvatljivija goriva u dijelu voznog parka.

Nastavno na povećanje količina otpada kojeg pretežito čini plastična i metalna ambalaža, podružnica Čistoća je započela podjelu žutih spremnika koji će, višestruko većim volumenom u odnosu na dosadašnje žute standardizirane vrećice, korisnicima u individualnom stanovanju osigurati veće mogućnosti odlaganja spomenute vrste otpada. U 2024. godini podijeljeno je tri četvrtine od 90.000 planiranih žutih spremnika od 240 i 360 litara volumena.

Također, provodili su se radovi poboljšanja funkcioniranja odvodnje otpadnih i procijednih voda te otplinjavanja preostalih odlagališnih ploha na odlagalištu Jakuševec - Prudinec. Isti čine osnovni preduvjet za neometano svakodnevno odlaganje miješanog komunalnog otpada u skladu sa sigurnosnim protokolima koji su nakon pojave klizišta na odlagalištu krajem 2023. godine značajno revidirani. Prethodno spomenuti radovi ujedno predstavljaju i pripremne radove za glavnu sanaciju klizišta koje će se po objavi izvještaja o uzrocima i okolnostima pojeve klizišta od strane sudskih vještaka izvršiti u 2025. godini.

Porast odvojenog sakupljanja komunalnog otpada

U listopadu 2024. godine Zavod za zaštitu okoliša i prirode pri Ministarstvu zaštite okoliša i zelene tranzicije objavio je Izvješće o komunalnom otpadu za 2023. godinu u kojem je potvrđeno da je Grad Zagreb ostvario najveći pojedinačni rast u odvojenom sakupljanju komunalnog otpada, sa 28 na 42%.

Podružnica Zagrebačke ceste

Iz Programa asfaltiranja nerazvrstanih cesta I. reda za 2024. godinu uređeno je 28 ulica na području Grada Zagreba čime su realizirane sve ugovorene obveze po tom programu. Ukupno je asfaltirano 156.898,25 m² površine kolnika što je 126% više u odnosu na godinu prije. Vrijednost izvedenih radova iznosila je 8.251.447,18 EUR.

U 2024. godini ukupna proizvodnja asfaltnih mješavina podružnice Zagrebačke ceste iznosi 111.156,90 tona (2023: 143.057,90 tona), od čega je za radove iz Programa asfaltiranja nerazvrstanih cesta I. reda utrošeno 35% od ukupno proizvedenog, odnosno 107% više od prošle godine. Preostala količina utrošena je u redovitim održavanjima i drugim komunalnim aktivnostima podružnice, uključivo program komunalnih aktivnosti (186 lokacija), program malih komunalnih akcija mjesnih odbora (62 lokacije), hitne intervencije (13 lokacija) i izvanredovni program (19 lokacija).

Podružnica Zrinjevac

U listopadu 2024. godine započet je novi ciklus sadnje stabala u okviru projekta ozelenjivanja grada Zagreba. Diljem grada, na preko 1.000 javnih gradskih lokacija, u svim gradskim četvrtima sadi se nešto više od 8.000 stabala. Osim snižavanja temperature u Gradu, projekt će imati i procijenjen neto efekt smanjenja emisija CO2 za 2.764,02 tona godišnje, u prosjeku. Za sadnju se koriste sadnice starosti između 6 i 15 godina, radi se o 86 različitih vrsta stabala, a posebna pažnja posvećena je izbjegavanju sadnje alergenih vrsta.

Državni inspektorat (dalje u tekstu: DIRH) je u svibnju 2024. godine donio rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti oporabe otpada na postrojenju kompostane Markuševac na lokaciji Čret 2e, sve dok Podružnica Zrinjevac ne ishodi okolišnu dozvolu ili rješenje o radu postrojenja ispod graničnih vrijednosti pokazatelja. Operater, Podružnica Zrinjevac je uložila žalbu protiv rješenja DIRH-a, a paralelno je pokrenula postupak ishođenja rješenja o radu ispod graničnih vrijednosti pokazatelja, iako smatra da nije obveznik ishođenja okolišne dozvole, a time niti rješenja o radu ispod graničnih vrijednosti pokazatelja. U svibnju 2024. godine Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije potvrđuje razumijevanje Podružnice Zrinjevac da ista nije obveznik ishođenja okolišne dozvole.

U studenom 2024. godine zaprimljeno je rješenje DIRHa, a kojim se odbija žalba ZGH, podružnice Zrinjevac, izjavljena protiv rješenja više inspektorice zaštite okoliša Državnog inspektorata, Područnog ureda Zagreb, Službe za nadzor zaštite okoliša i vodopravne inspekcije, od svibnja 2024. godine.

Stoga je Društvo, podružnica Zrinjevac pokrenula upravni spor tužbom Upravnom sudu dana 17.prosinca 2024. godine protiv

Tuženika RH, Državni inspektorat, a radi poništavanja u cijelosti rješenja DIRHa od svibnja 2024. godine te donošenja rješenja da se dozvoljava operateru ZGH, podružnica Zrinjevac obavljanje djelatnosti oporabe otpada na postrojenju kompostane Markuševac, do pravomoćnog okončanja upravnog spora.

Podružnica Tržnice Zagreb

U suradnji s Gradom Zagrebom započela je izrada cjelovitog projekta obnove zagrebačkih gradskih tržnica, njihove revitalizacije i transformacije u moderan prostor prilagođen potrebama građana. U 2024. godini fokus je bio na strateškim inicijativama:

- izrada strategije dugoročne revitalizacije i razvoja zagrebačkih tržnica,
- potpuna rekonstrukcija tržnice Vrapče, uz obnovu rashladnih vitrina i klupa za prodaju voća i povrća,
- izrada glavnog projekta rekonstrukcije krovišta tržnice Utrine,
- komunalni radovi, obnova opreme i inventara te parkirališta za zakupce na tržnici Trešnjevka,
- ugovoreni radovi za rekonstrukciju i zamjenu dizala na tržnici Dolac
- projekt izgradnje sustava video nadzora na kompleksu veletržnica i hladnjača,
- analiza i unapređenje postojećeg modela upravljanja i unapređenje operativne efikasnosti komunalnih i tržišnih usluga.

Kroz pojačane marketinške aktivnosti radilo se i na povećanju svijesti potrošača o kvaliteti domaćih proizvoda koji se nude na zagrebačkim tržnicama i prednosti kupovanja namirnica na otvorenom. To se najviše ostvarilo kroz projekt Ekološke tržnice na tržnici Jarun koji se, od lipnja 2024. godine, provodi zajedno s Gradom Zagrebom i Zagrebačkom županijom. Tijekom 2024. godine Ekološka tržnica održana je čak 28 puta. Dodatno su ostvarene brojne uspješne suradnje na raznim projektima kako gastronomskim (Place Market, Food Truck), tako i kulturnim (Festival svjetla na tržnici Dolac, Narodno sveučilište Dubrava, KUC Pešćenica, Art plac na Splavnici).

Tijekom 2024. godine nabavljeno je 1.193 nova suncobrana sa šestinskim motivom koji doprinose vizualnom identitetu, te autentičnosti i atraktivnosti tržnica.

Podružnica Zagrebparking

Tijekom 2024. godine aktiviran je niz mjera i projekata s ciljem unaprjeđenja sustava naplate parkiranja i osiguravanja lakšeg parkiranja u Gradu od kojih izdvajamo:

Novi sustav blokovskog parkiranja

Primjena blokovske organizacije parkiranja na javnim parkiralištima u gradu Zagrebu započela je 26. listopada 2024. godine te će potpuni efekti biti vidljivi u narednim mjesecima. Parkirališne zone I., II. i III. su podijeljene u 23 bloka, dok zone IV.1., IV.2. i V. imaju poseban režim naplate. Blokovska organizacija odnosi se na korisnike povlaštenih parkirališnih karata čime se korisniku povlaštene karte omogućuje povlaštena cijena parkiranja na razini bloka umjesto dosadašnje razine zone.

Ukupan broj aktivnih povlaštenih parkirališnih karata na dan 31.prosinac 2024. godine iznosi 36.211, što je za 8,6% manje u odnosu na 31. prosinac 2023. godine. Navedeno ukazuje da mjera postiže cilj rasterećenja parkirališnih mjesta za stanare.

Park&Ride zona na lokaciji Borongaj

Prva Park&Ride zona na lokaciji Borongaj aktivna je od 2. prosinca 2024. godine u sklopu koje je u cijenu dnevne karte za parkiranje (zona V.), uključena i cijena povratne karte za prijevoz ZET-om. Kako, a u sklopu rekonstrukcije KBC Zagreb, garaža Rebro prestaje biti javna garaža, navedena Park&Ride zona omogućuje parking za građane i posjetitelje bolnice u koju je uključena i cijena prijevoza do KBC-a Rebro. Park&Ride parkiralište na lokaciji Borongaj broji oko 724 parkirališnih mjesta pod naplatom što je veći kapacitet od dosadašnje garaže Rebro te je time osigurano nadomještanje kapaciteta parkiranja u garaži. Daljnje unaprjeđenje koncepta uključuje omogućavanje kupnje Park&Ride karte putem ZgPark aplikacije.

Sustav automatskog prepoznavanja registarske oznake, tzv. Scan-a-car sustav

Projekt čiji cilj je podizanje efikasnosti kontrole parkiranja, nakon testne faze, pušten je u rad tijekom 4. kvartala 2024. godine. Scan-a-car, vozila za automatsko prepoznavanje registarskih oznaka, putem 6 kamera i ugrađenog informacijskog sustava prepoznaju registarske oznake, a nakon toga ih učitavaju u sustav i obavljaju automatsku provjeru postoji li važeća parkirališna karta za to vozilo. Ukoliko ne postoji, sustav izdaje dnevnu parkirališnu kartu.

Garaža Klaićeva

Nova garaža u Klaićevoj ulici, kapaciteta oko 800 parkirališnih mjesta, dugo je najavljivani projekt kojim će se rasteretiti ulična javna parkirališta u centru grada Zagreba. Garaža će sadržavati i punionice za električna vozila, kao i parkirališna mjesta za bicikle. Tijekom 2024. godine provodile su se investicijske studije i studije izvedivosti za namjeravani projekt.

Obzirom na lokaciju i planirani kapacitet, doprinijet će poboljšanju ukupne prometne situacije u užem centru grada. Ovim projektom bi se oslobodili prostori koji su se do sada koristili za parkiranje čime se postiže unapređenje urbanog okoliša i promicanje održivih mogućnosti prijevoza.

Trenutno je projekt u fazi projektiranja, a po izradi i prihvaćanju projektno-tehničke dokumentacije realizacija projekta će se povjeriti podružnici Zagrebparking. Planirani implementacijski period je 36 mjeseci.

Podružnica AGM

Temelj rada AGM-a, nakladnička djelatnost, broji dvadesetak specijaliziranih biblioteka u okviru kojih je u 2024. godini objavljeno osam novih knjiga i dotisnuta dva naslova. Knjiga *Imamo Dinamo* proglašena je najprodavanijom knjigom sajma Interliber 2024. godine.

Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. – VIO

Centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Zagreba - CUPOVZ

Dana 4. kolovoza 2024. godine temeljem odluke Skupštine Grada Zagreba, VIO je preuzeo upravljanje Centralnim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Zagreba, zajedno s radnicima. CUPOVZ nastavlja s daljnjim radom pod upravljanjem Grupe.

Sukladno *Zakonu o vodnim uslugama* (NN 66/2019) i *Uredbi o uslužnim područjima* (NN 70/2023), prethodnoj suglasnosti Gradske Skupštine Grada Zagreba od 07. studenog 2024. godine te Odluci Skupštine trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o. od 26. studenog 2024. godine, trgovačkom društvu VIO kao društvu preuzimatelju, pripojeni su javni isporučitelji vodnih usluga na istom uslužnom području (Uslužno područje 11), odnosno trgovačka društva VODE JASTREBARSKO d.o.o. i VODOVOD KLINČA SELA d.o.o. te je potpisan Ugovor o unosu i prihvatu stvari između VIO i Općine Stupnik. Dana 26. studenog 2024. potpisan je društveni ugovor temeljem kojeg Skupštinu VIO uz društvo Zagrebački holding d.o.o. čine novi članovi društva Grad Jastrebarsko, Općina Klinča Sela i Općina Stupnik.

Projekt Zagreb 2021-2027 (poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture).

U drugoj polovici 2024. godini, započele su aktivnosti vezane uz ugovor o izradi izvedbene dokumentacije za projekte u obuhvatu „Projekt Zagreb 2021-2027 (poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture) te izrada dokumentacije za sufinanciranje iz EU fondova.

Dana 6. prosinca 2024. godine pokrenut je postupak javne nabave za radove na unaprjeđenju linije obrade mulja na centralnom uređaju za pročišćavanje otpadnih voda grada Zagreba s uvođenjem THP procesa i termalnog sušenja.

Novi Opći uvjeti isporuke vodnih usluga

Društvo VIO donijelo je nove Opće uvjete isporuke vodnih usluga koji su stupili na snagu 5. listopada 2024. godine. Između ostalog, istima je ponovo uvedena mogućnost reguliranja neovlaštenog korištenja vodne usluge, uz umanjeni iznos naknade, a kao poticaj građanima da u što skorijem roku reguliraju svoj status.

Korisnici koji zahtjev predaju u prva tri mjeseca od dana stupanja na snagu Općih uvjeta, odnosno do 5. siječnja 2025. godine, plaćaju samo 10% od propisanog iznosa naknade za legalizaciju. Korisnici koji to naprave između 6. siječnja i 5. travnja 2025. godine, trebat će platiti 20% od propisanog iznosa, dok će se od 6. travnja do 5. listopada 2025. godine naplaćivati 50% propisanog iznosa.

Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o. - GSKG

Uz redovne poslove upravljanja zgradama, GSKG također pruža usluge vezane za energetsku obnovu višestambenih zgrada te koordinaciju obnove zgrada oštećenih u potresu 2020. godine. GSKG na dan 31. prosinca 2024. godine ima 709 prijavljenih zgrada za konstrukcijsku obnovu, 331 primljenih rješenja o konstrukcijskoj obnovi sa 22 trenutno aktivna gradilišta.

U dijelu poslovanja s Gradom Zagrebom vezanim uz održavanje komunalne infrastrukture, GSKG je Programom rada za 2024. godinu preuzelo dodatne objekte i opremu na održavanje kao što su podizne rampe u pothodnicima u Novom Zagrebu.

Gradska plinara Zagreb – Opskrba d.o.o. - GPZO

Prelazak na tržišnu uslugu opskrbe plinom

U svibnju 2024. godine HERA je provela javni natječaj za odabir opskrbljivača u obvezi javne usluge opskrbe plinom za razdoblje od 1. listopada 2024. do 30. rujna 2027. godine. Prema propozicijama javnog natječaja, ponuditelju je mogla biti dodijeljena opskrba za ona distribucijska područja čijom dodjelom njegov udio ukupnog broja OMM-a krajnjih kupaca iz kategorije kućanstvo u ukupnom broju OMM-a u Republici Hrvatskoj ne premašuje 20%, odnosno ako bi mu bilo dodijeljeno distribucijsko područje Gradske plinare Zagreb (koje ima više od 20% OMM-a krajnjih kupaca kućanstvo na području RH) tada mu ne bi mogla biti dodijeljena ostala distribucijska područja.

Slijedom navedenog, GPZ-O je dostavila ponudu za opskrbu plinom za kupce kategorije kućanstva u obvezi javne usluge samo za, povijesno svoje, distribucijsko područje GPZa. Međutim, za opskrbljivača u obvezi javne usluge, odabran je drugi opskrbljivač (Međimurje plin), čija ponuđena cijena je bila niža, a u skladu s uvjetima natječaja.

Obzirom, na novonastale okolnosti, društvo GPZ-O, odlučilo je, kupcima na distribucijskom području GPZa ponuditi ugovore na tržišnoj osnovi. Tržišna usluga je ponuđena od 1. listopada 2024. godine i to po nižoj cijeni u odnosu na cijenu javne usluge koja je propisana odlukom HERA-e (na neodređeno vrijeme).

Od kraja kolovoza do kraja rujna 2024. godine, uspješno je zaključeno više od 150.000 tržišnih ugovora s kupcima kategorije kućanstvo. Do kraja 2024. godine uspješno je provedeno i ugovoreno preko 170.000 kupaca kućanstva, a interes kupaca i njihov prelazak kod tržišnog opskrbljivača GPZ-O i dalje traje.

Krajem lipnja 2024. godine Gradska plinara Zagreb – Opskrba d.o.o. je podnijela tužbu Upravnom sudu u Zagrebu protiv Odluke HERA-e o određivanju opskrbljivača u obvezi javne usluge opskrbe plinom za distribucijsko područje operatora distribucijskog sustava Gradske plinare Zagreb d.o.o. za razdoblje od 1. listopada 2024. do 30. rujna 2027. Tužbom se traži poništenje predmetne Odluke HERA-e o određivanju opskrbljivača u obvezi javne usluge i poništenje samog natječajnog postupka iz razloga što je isti nezakonit i suprotan relevantnim propisima tržišta plina te zbog formalnih nedostataka i nepravilnosti. Postupak je u tijeku.

Gradska plinara Zagreb d.o.o. - GPZ

Projekti izgradnje i rekonstrukcija plinskog distribucijskog sustava

Razvoj plinskog distribucijskog sustava (dalje u tekstu: PDS) za 2024. godinu temeljen je na Planu razvoja plinskog distribucijskog sustava za 3. regulacijsko razdoblje (01. listopad 2022. – 31. prosinac 2026. godine). Investicijski projekti financiraju se iz vlastitih sredstava, odnosno osiguravaju se kroz tarifnu stavku za distribuciju plina Ts1 sukladno *Odluci o iznosu tarifnih stavki za distribuciju plina* (NN 108/2022).

Od planiranih investicija najveći dio (oko 76%) odnosi se na investicije rekonstrukcije PDS. U 2024. godini realizirano je jedanaest investicija i preneseno u dugotrajnu imovinu GPZ čime je povećana vrijednost imovine za preko 4,6 mil EUR-a od kojih su:

- 2 investicije u izgradnju srednjetlačnih plinovoda (dalje u tekstu:STP): STP u dijelu SR Njemačke i STP Josipa Lončara
- 7 investicija u rekonstrukciju jednog STP i više niskotlačnih plinovoda (dalje u tekstu: NTP): NTP Čulinec (3. etapa), NTP Fakultetsko Dobro, NTP Kršnjavoga-Savska, NTP Maksimir (1. etapa), STP i NTP Smičiklasova, NTP Medveščak (2. etapa) i NTP Srebrnjak te
- 2 investicije u modernizaciju odorizacijskih stanica

Dodatno je ugovorena rekonstrukcija i NTP Borongajska-Vukomerec s početkom radova planiranim za travanj 2025. godine.

Projekti modernizacije nadzora i upravljana na plinskom distribucijskom sustavu

U cilju kontinuiranog podizanja kvalitete upravljanja i nadzora rada PDS te osiguranja sigurnog i neprekidnog rada u bilo kojim uvjetima (redovan rad, krizna stanja, izvanredne situacije) nastavljena je realizacija projekata modernizacije PDS planirana za tekuće 3. regulacijsko razdoblje, odobreno od strane HERA-e. Svi navedeni projekti modernizacije PDS nadogradnja su i kompatibilni s postojećim sustavom daljinskog nadzora i upravljanja:

- Novi sustav za nadzor, prikupljanje podataka, mjerenje i upravljanje cjelokupnim PDS (SCADA sustav)

  Početkom siječnja 2024. godine ugovorena je modernizacija i opremanje SCADA sustava u svrhu osiguranja funkcioniranja u svim uvjetima koji se mogu pojaviti. U 2024. godini nabavljena je hardware oprema te izrađen prikaz objekata i elemenata koji se daljinski nadziru, mjernih uređaja i vrijednosti koji će se kontinuirano prenositi s nadziranih objekata. U tijeku je provedba testiranja, a završetak projekta planira se do svibnja 2025. godine.

- Digitalna radio mreža

  Realizacijom projekta unaprjeđuje se sustav za prijenos podataka s daljinski nadziranih objekata do GPZ. Implementacijom projekta omogućit će se „full-dupleks“ veza, efikasnije upravljanje i povećati kibernetička sigurnost. U ožujku 2024. godine je sklopljen ugovor za nabavu i ugradnju opreme. Do kraja 2024. godine zamijenjena je oprema u 35 telemetrijskih stanica, a završetak projekta očekuje se do kraja 2025. godine.

- Nadzor i upravljanje blok stanicama

  Početkom 2024. godine ugovorena je modernizacija sustava na 4 postojeće blok stanice na način da se dosadašnji fizički nadzor zamjenjuje daljinskim nadzorom i upravljanjem. U tijeku je nabava opreme po izvođaču, a realizacija projekta je planirana do kraja 2025. godine.

- GPRS SCADA sustav

  Cilj ovog projekta je proširenje daljinskog nadzora i upravljanja katodnom zaštitom plinovoda, što uključuje pravovremeno održavanje i detekciju tehničkih neispravnosti. Izvođenje je ugovoreno krajem studenog 2023. godine, tijekom 2024. godine je nabavljena i ugrađena sva oprema, a završetak projekta se očekuje najkasnije do polovice 2025. godine.

- Modernizacija postojećeg stop sustava za obustavu protoka plina i rad pod tlakom

  Realizacijom ovog projekta osigurava se kontinuitet opskrbe i siguran pristup svim dijelovima PDS bez obustave isporuke plina. Projekt je započeo u 2024. godini, kada je ugovorena modernizacija stop sustava za rad pod tlakom plinovoda profila DN 400 realizacija kojeg se očekuje u 1. kvartalu 2025. godine. Nakon toga je planirana modernizacija stop sustava za rad pod tlakom plinovoda profila DN 300, a realizacija kojeg je planirana do kraja 2025. godine.

- Uvođenja tehnologije nove generacije uređaja u proces ispitivanja nepropusnosti PDS

  Ispitivanje nepropusnosti PDS je definirana i regulirana obaveza svih operatora PDS. Uvođenjem tehnologija novih generacija uređaja značajno se pridonosi uvjetima sigurnijeg obavljanja aktivnosti na ispitivanju plinskog sustava s ciljem modernizacije i unapređenja poslovanja. Projekt je započeo u 2023. godini i realizira se u 5 faza. Očekivani završetak projekta je kraj 2026. godine.

Tarife za distribuciju plina

HERA je donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za distribuciju plina za treće regulacijsko razdoblje 2022. - 2026.* (NN 108/2022), koje je u primjeni je od 01. listopada 2022. godine za sve operatore distribucijskih sustava u RH. Predmetnom Odlukom tarifna stavka za GPZ za 2024. godinu Ts2 (Fiksna mjesečna naknada) nepromijenjena je u odnosu na 2023. godinu, dok je Ts1 (Tarifna stavka za distribuiranu količinu plina) veća u prosjeku za 5,5% u odnosu na 2023. godinu.

Temeljem iste Odluke u 2025. godini tarifa Ts1 veća je u prosjeku za 5,3% u odnosu na 2024. godinu.

PROJEKTI FINANCIRANI IZ FONDA SOLIDARNOSTI EU

Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. - VIO

Ugovor o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava za aktivnosti koje se financiraju iz Fonda solidarnosti EU za projekt „Vraćanje u ispravno stanje oštećenja uzrokovanih potresom u području vodoopskrbe i odvodnje VIO1“ sklopljen je 3. lipnja 2022. godine. Ukupna vrijednost Projekta iznosi 4.905.748 EUR, a prihvatljivi troškovi 4.120.194 EUR za koje je predviđen postotak sufinanciranja u iznosu 100%. Do kraja 2024. godine odobrena su sredstva u iznosu od 2.177.488,25 EUR.

Dana 16. rujna 2022. godine sklopljen je i drugi Ugovor o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava za aktivnosti koje se financiraju iz Fonda solidarnosti EU za projekt „Vraćanje u ispravno stanje oštećenja uzrokovanih potresom u području vodoopskrbe i odvodnje VIO2“. Ukupna vrijednost Projekta iznosi 2.079.025 EUR, a prihvatljivi troškovi su 1.513.064 EUR za koje je predviđen postotak sufinanciranja u iznosu 100%. Do kraja 2024. godine odobrena su sredstva u iznosu od 1.344.185,08 EUR.

OSTALI PROJEKTI SUFINANCIRANI BESPOVRATNIM SREDSTVIMA

Projekti obnove kulturne baštine na Mirogoju

Na groblju Mirogoj u 2024. godini provodili su se projekti:

1. Obnova Upravne zgrade na groblju Mirogoj

   Obnova upravne zgrade završena je u ožujku 2024. godine. Cilj ovog projekta bio je cjelovita obnova upravne zgrade, zaštićenog kulturnog dobra na groblju Mirogoj, a u svrhu sanacije šteta koje su posljedica potresa iz ožujka 2020. godine.

   Projekt se provodio bez bitnih izmjena sačuvanih elemenata povijesnih struktura metodom konzervacije, sanacije, rekonstrukcije, rekompozicije i integracije radi povezivanja povijesnih struktura i sadržaja sa sadržajima koji proizlaze iz namjene prostora.

   Sredstvima Fonda solidarnosti EU, Nacionalnog plana oporavka i otpornosti te nacionalnih sredstava, provedena je konstrukcijska i cjelovita obnova ukupne vrijednosti 1.718.521,18 EUR.

2. Obnova mrtvačnice na groblju Mirogoj

   Radovi na sanaciji mrtvačnice započeli su u travnju 2024. godine, dok se završetak radova očekuje u 2026. godini. Projekt podrazumijeva cjelovitu i energetsku obnovu zgrade Mrtvačnice koja je dio spomeničkog kompleksa Mirogoj koji je upisan u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske kao zaštićeno kulturno dobro a u svrhu sanacije šteta koje su posljedica potresa iz ožujka 2020. godine.

   S obzirom na oštećenja nastala uslijed potresa zgradu je uz konstrukcijsku obnovu potrebno cjelovito i energetski obnoviti, odnosno projektom cjelovite obnove predviđena su tehnička rješenja kojima će se osigurati ušteda energije.

   Provedba projekta osigurana je sredstvima Fonda solidarnosti EU, Nacionalnog plana oporavka i otpornosti te nacionalnim sredstvima u ukupnom iznosu od 3.501.491,39 EUR. Do sada je na projektu utrošeno 547.154,10 EUR.

3. Izrada projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite arkada i crkve Krista Kralja na groblju Mirogoj

   Cilj projekta je izrada projektno tehničke dokumentacije za konstrukcijsku obnovu arkada i crkve Krista Kralja, zaštićenog kulturnog dobra na groblju Mirogoj, a u svrhu sanacije šteta koje su posljedica potresa iz ožujka 2020. godine. U tijeku je izrada glavnog projekta s rokom završetka 12 mjeseci od uvođenja u posao, odnosno 14. ožujka 2025. godine.

Solarne elektrane na krovovima zgrada Zagrebačkog holdinga – Projekt PVMax

Projektom izgradnje solarnih elektrana na krovovima zgrada Grupe (tzv. projekt PVMax) obuhvaćeno ja 16 objekata (objekti podružnica Robni terminali Zagreb, Tržnice Zagreb, Vladimir Nazor i ustanove Gradske ljekarne Zagreb). Navedenih 16 objekata grupirano je u 11 sunčanih elektrana. Regionalna energetsko-klimatska agencija sjeverozapadne Hrvatske (dalje u tekstu: REGEA) je za navedene elektrane napravila idejne projekte sunčanih elektrana. Na osnovi napravljenih projekta zatražene su elektroenergetske suglasnosti od HEP ODS-a d.o.o. Za 5 elektrana dobivene su suglasnosti, dok je za preostalih 6 elektrana utvrđeno da se radi o kompleksnijim tehničkim uvjetima priključenja elektrana na mrežu, te su dobivene ponude za izradu elaborata optimalnog tehničkog rješenja priključenja na mrežu (EOTRP). Ponude su uplaćene, i zaprimljeni su EOTRP-ovi.

Osim navedenih aktivnosti na samom projektu, tijekom 2024. godine napravljena je analiza tržišta za potrebe projekta/ izgradnje sunčanih elektrana.

Iduća faza projekta podrazumijeva javnu nabavu izrade glavnih projekata, te javnu nabavu/ugovaranje izgradnje elektrana, nakon donošenja strateške odluke Uprave o samom projektu.

VIO nastavlja sa aktivnostima vezanim uz izgradnju solarnih elektrana

Društvo VIO je sklopilo sporazum s REGEA-om kroz projekt PV Max sufinanciran od EU i RH za izradu idejnih projekata za solarne elektrane. Izrađeni su idejni projekti za solarne elektrane SE Mala Mlaka (snaga 9.900 kW, izgradnja do 2028.), SE Sašnak (snaga 7.000 kW, izgradnja do 2028.), SE Bukovac (snaga 400 kW, izgradnja do 2024.), SE Oporovec (snaga 400 kW, izgradnja do 2024.), SE Cerje (snaga 425 kW, izgradnja do 2026.), SE Laščina (snaga 200 kW, izgradnja do 2025.), SE Lisičina (snaga 350 kW, izgradnja do 2025.), SE Jačkovina (snaga 50 kW, izgradnja do 2025.), SE Sokolovac (snaga 200 kW, izgradnja do 2025.), SE Folnegovićeva (snaga 500 kW, izgradnja do 2025.), SE Zagorska (snaga 200 kW, izgradnja do 2025.), SE Lonačrićev put (snaga 200 kW, izgradnja do 2025.), SE Bizek (snaga 100 kW, izgradnja do 2026.). Ukupno 13 solarnih elektrana od čega 11 za integrirane elektrane i 2 za samostojeće.

- Sunčana elektrana SE Bukovac je puštena u pokusni rad 3. listopada2024. godine i nakon pokusnog rada od 7 dana izdana je dozvola za trajni rad koji je službeno započeo 24. listopada 2024. godine.
- Sklopljen je ugovor za izgradnju sunčane elektrane SE Oporovec. Izrađen je glavni projekt koji je odobren od strane HEP-a. Izvedeni su građevinski radovi pripreme terena za postavljanje sunčane elektrane. Dovršetak postavljanja sunčanih kolektora i pripadajuće opreme se očekuje do kraja ožujka 2025. godine. Puštanje u rad ovisi o radovima na rekonstrukciji trafostanice, a koje je potrebno izvesti od strane HEP-a.
- Još u travnju 2023. godine sklopljen ugovor s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost (dalje u tekstu: FZOEU) za sufinanciranje izrade glavnih projekata za 6 solarnih elektrana - SE Cerje, SE Laščina, SE Jačkovina, SE Sokolovac, SE Folnegovićeva i SE Zagorska. Putem javne nabave ugovoreno je projektiranje za svih 6 solarnih elektrana. U 2024. godini dovršeni su svi ugovoreni projekti, u FZOEU dostavljen zahtjev za povratom sredstava uz potrebnu dokumentaciju te je povrat i izvršen.
- Tijekom prvog polugodišta 2024. godine završen je idejni projekt SE Mala Mlaka i SE Sašnak te je za SE Sašnak pokrenut zahtjev za izradu EOTRP-a; pokrenuta izrada analize korištenja baterijskih sustava s ciljem smanjenja troškova priključenja sunčane elektrane SE Mala Mlaka na mrežu. Sukladno napravljenoj analizi od strane REGEA-e te dobivenih informacija od HEP-a, a vezanih za ograničenja s obzirom na postojeću infrastrukturu, projekti se dijele na projekte za samoopskrbu i projekte za prodaju/dijeljenje. Predani su revidirani zahtjevi za izradu EOTRP-a za SE Sašnak i SE Mala Mlaka.
- Proveden je postupak javne nabave za projektiranje i izgradnju SE Folnegovićeva (499 kW). Izvršena je analiza ponuda te se očekuje donošenje Odluke o odabiru i potpis ugovora.

Prijava na FZOEU za nabavu univerzalne automatske preše za podružnicu Čistoća

U 2024. godini realizirana je nabava i ugradnja univerzalne automatske preše odnosno balirke kapaciteta 60 tona sa opremom za prihvat, sortiranje i baliranje sekundarnih sirovina za potrebe podružnice Čistoća prijavom na „Javni poziv za poticanje mjera odvojenog sakupljanja komunalnog otpada (ZO 2-2023)“.

Navedeno omogućava bolju mogućnost postizanja veće čistoće ambalažnog otpada te skladištenja u trenucima kada je isto nužno radi operativnih potreba.

Plan upravljanja vodama za 2024. – Vodoopskrba i odvodnja i Hrvatske vode

Projekti sufinancirani od strane Hrvatskih voda sukladno Planu upravljanja vodama za 2024. godinu

Sukladno Planu upravljanja vodama Hrvatskih voda za 2024. godinu sklopljeni su sljedeći ugovori:

1. Ugovor o sufinanciranju građenja vodnih građevina na području aglomeracije Zagreb na ukupan iznos 553.125,00 EUR, gdje je omjer sufinanciranja Hrvatske vode 80%, a VIO 20%. Po navedenom Ugovoru VIO je u prvoj polovici 2024. godine povukao cjelokupan iznos.
2. Ugovor o sufinanciranju programa smanjenja gubitaka u vodoopskrbnim sustavima u RH, područje vodoopskrbnog sustava VIO na ukupan iznos 400.000,00 EUR, gdje je omjer sufinanciranja HV 80%, a VIO 20%. Po navedenom Ugovoru VIO je povukao cjelokupan iznos.
3. Ugovor o sufinanciranju projektne dokumentacije na području aglomeracije Zagreb na ukupan iznos 427.058,82 EUR, omjer sufinanciranja Hrvatske vode 85%, VIO 15%. Po navedenom Ugovoru VIO je povukao iznos od 394.319,46 EUR, odnosno 92% odobrenog iznosa.
4. Ugovor o sufinanciranju građenja vodnih građevina na području vodoopskrbne zone Zagreb na ukupan iznos 322.500,00 EUR, gdje je omjer sufinanciranja Hrvatske vode 80%, a VIO 20%. Po navedenom Ugovoru VIO je povukao cjelokupan iznos.
5. Ugovor o sufinanciranju građenja vodnih građevina na području vodoopskrbne zone Zagreb, vodoistražni radovi na ukupan iznos 87.500,00 EUR, gdje je omjer sufinanciranja Hrvatske vode 80%, a VIO 20%. Po navedenom Ugovoru VIO je povukao cjelokupan iznos.

PROJEKTI SUFINANCIRANI I PLANIRANI ZA SUFINANCIRANJE IZ MEHANIZMA ZA OPORAVAK I OTPORNOST

Još u prosincu 2022. godine izvršena je prijava na 2. Poziv za „Financiranje provedbe investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.- 2026.“, a po kojoj su aplicirane investicije u ukupnoj vrijednosti 19,23 mil EUR. Ukupno prihvatljivi troškovi Projekta „Izgradnja i rekonstrukcija sustava javne vodoopskrbe na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije“ iznose 15,39 mil EUR. Bespovratni financijski doprinos iz Mehanizma za oporavak i otpornost iznosi maksimalno 12,31 mil EUR, odnosno 80% iznosa prihvatljivih izdataka Projekta. Projektom je obuhvaćeno ukupno 49 elemenata/podprojekata, a koji se odnose na izgradnju 1,66 km i rekonstrukciju 32,2 km vodoopskrbne mreže s pripadajućim objektima unutar gradskih četvrti grada Zagreba te unutar grada Samobora, općine Stupnik i grada Sveta Nedjelja, s ciljem osiguranja dostupnosti vode za ljudsku potrošnju kroz sustav javne vodoopskrbe te njezine sigurne i neometane isporuke. U 2024. godini rađene su korekcije i dorade prijave. U lipnju 2024. godine dobivena je konačna suglasnost na Projekt te je Ugovor o sufinanciranju projekta potpisan dana 6. rujna 2024. godine od strane Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, Hrvatskih voda i Vodoopskrbe i odvodnje d.o.o. U tijeku su aktivnosti na pripremi dokumentacije za povlačenje sredstava.

UTJECAJ REGULATORNIH PROMJENA NA POSLOVANJE

Kao pružatelju usluga od općeg gospodarskog interesa, poslovanje Grupe reguliraju brojni zakonski i podzakonski akti te je, shodno tome, Grupa izložena dinamičnim promjenama zakonodavstva i regulatornog okvira. Cijene pojedinih djelatnosti Grupe pod utjecajem su regulatora i Grada Zagreba kao jedinice lokalne samouprave. Dio aktivnosti Grupe, pa tako i određivanje cijena usluga koje proizlaze iz takvih aktivnosti, reguliraju pojedina tijela u Republici Hrvatskoj kao što je, primjerice, Hrvatska energetska regulatorna agencija, Vijeće za vodne usluge, dok je dio pod regulatornim utjecajem jedinica lokalne samouprave. S druge strane, troškovi pružanja usluga pod utjecajem su tržišta, gdje u slučaju ako dođe do poremećaja na tržištu navedeno iziskuje promjene cjenika za te vrste usluga.

1. Gradska plinara Zagreb – Opskrba d.o.o. – GPZ-O

   U studenom 2024. godine Vlada RH je donijela *Izmjene i dopune Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* (NN 132/2024) te je sukladno izmijenjenom čl.8a omogućeno opskrbljivačima plina podnošenje zahtjeva za nadoknadu razlike u cijeni za razdoblje isporuke plina od 1. travnja 2024. do 30. rujna 2024. godine. Sukladno navedenom, GPZ-O je 10. prosinca 2024. godine Ministarstvu gospodarstva podnijelo dva zahtjeva za nadoknadu razlike u cijeni (za razdoblje travanj-lipanj 2024. i razdoblje srpanj-rujan 2024.), čime su se stekli uvjeti za priznavanje prihoda i potraživanje od države. Na dan 31. prosinac 2024. godine potraživanje od Ministarstva gospodarstva s osnova nadoknade razlike u cijeni plina iznosi 186,6 mil EUR. Do dana izrade ovog izvješća, Ministarstvo gospodarstva još uvijek nije odlučilo niti donijelo rješenje niti o jednom od podnesenih zahtjeva GPZ-Oa. GPZ-O je radi zaštite svojih prava i interesa poduzelo daljnje pravne radnje i pokrenulo upravne sporove radi „šutnje uprave“ i neodlučivanja o predmetnim zahtjevima. U tijeku su četiri upravna spora.

2. Podružnica Čistoća

   Na sjednici Vlade 28. studenog 2024. godine donesena je *Uredba o jediničnoj naknadi za odlaganje otpada* (NN 137/2024) a koja je stupila na snagu 01. siječnja 2025. godine. Uredba definira visinu naknade koju nameće *Zakon o gospodarenju otpadom* (NN 84/2021, 142/2023); riječ je o novoj naknadi i značajnom materijalnom izdatku za ZGH. Obveznik plaćanja naknade za odlaganje otpada je upravitelj odlagališta, dakle ZGH, Podružnica Čistoća. Naknada se plaća prema rješenju Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost koju fond donosi do 30. lipnja tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu. Zakon predviđa za 2025. godinu iznos naknade od 30 EUR/t odloženog otpada. Slijedom navedenog tijekom 2026. godine ZGH očekuje rješenje o plaćanju predmetne naknade u iznosu od oko 5,4 mil. EUR (procijenjena vrijednost temeljem povijesnih podataka o prikupljenom otpadu).

   Naknada za odlaganje otpada je mjera kojom se potiče smanjenje količina otpada koji se odlaže na odlagališta u Republici Hrvatskoj. Sredstva prikupljena naplatom naknade za odlaganje otpada koristi Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost za financiranje gradnje i unaprjeđenje infrastrukture za gospodarenje otpadom i recikliranje otpada te na odgovarajuće obrazovne i informativne aktivnosti.

IV. AKTIVNOSTI VEZANE UZ RAZVOJ POSLOVANJA

U skladu s poslovnim ciljevima Grupe, prateći trendove u razvoju tehnologija, ali i zahtjeve vanjskih dionika poslovanja (naših kupaca/korisnika/obveznika), aktivnosti unapređenja poslovanja Grupe primarno su usmjerene na kružnu ekonomiju, održivo poslovanje i implementaciju novog modela sakupljanja otpada, digitalizaciju poslovanja, te unaprjeđenje odnosa s korisnicima komunalnih usluga kroz povećanje kvalitete i dostupnosti usluga korisnicima.

STRATEŠKI PROJEKTI GRUPE

Centar za gospodarenje otpadom Zagreb

Planom gospodarenja otpadom RH predviđena je izgradnja centra za gospodarenje otpadom koji uključuje obradu komunalnog otpada i neopasnog otpada koji preostaje nakon oporabe materijala i drugog neopasnog otpada. Grad Zagreb u okviru te aktivnosti planira izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom koji se sastoji od postrojenja za različite tokove otpada, odnosno obuhvaća postrojenje za sortiranje i obradu otpada te bioplinsko postrojenje. U skladu s akcijskim planom EU za kružno gospodarstvo temelji ovako cjelovitog sustava počivaju na strateškim ciljevima kojima se nastoji jačati sprječavanje nastanka otpada, poticanje recikliranja i ponovne uporabe i smanjenje odlaganja otpada.

Tijekom 2024. godine novelirana je Studija izvodljivosti Centra za gospodarenje otpadom, proveden je postupak nadmetanja za izradu idejnog rješenja, idejnog projekta i studije utjecaja na okoliš centra za gospodarenje otpadom Zagreb. Investitor je Grad Zagreb dok ZGH daje podršku realizaciji a obzirom da je podružnica Čistoća javni pružatelj usluge prikupljanja otpada i time najveći korisnik usluga centra.

Sastavni dijelovi budućeg centra za gospodarenje otpadom su:

Postrojenje A) Biološka obrada biootpada

Postrojenje za obradu biootpada u svrhu prihvata i obrade biootpada iz Grada Zagreba. Riječ je o odvojeno sakupljenom biootpadu iz kuhinja i kantina iz kućanstava i sličnih izvora uključujući i i biorazgradivi otpad iz vrtova i s okućnica kućanstava, kao i biorazgradiv otpad s javnih gradskih površina (vrtovi i parkovi).

Po prihvatu i pripremi, postupak u postrojenju se sastoji od biološke obrade biootpada suhom fermentacijom u prvom koraku te kompostiranjem čvrste faze dobivenog digestata u drugom koraku.

Postrojenje B) Mehanička obrada otpada

U postrojenju za mehaničku obradu otpada radi se prihvat miješanog komunalnog (dalje: MKO) i glomaznog otpada, ambalažnog otpada-plastike te papira i kartona. Po prihvatu, a prije obrade se radi sortiranje otpada.

Postrojenje za mehaničku obradu otpada sastoji se od opreme za:

a) mehaničku obradu MKO s područja Grada Zagreba i Zagrebačke županije (otvaranje vrećica i sijanje), biosušenja sitne frakcije MKO nakon njegove mehaničke obrade te ostatnog otpada nakon rafinacije ambalažnog otpada i papira/kartona;

b) mehaničku obradu (sortiranje, rafinacija) odvojeno sakupljenog ambalažnog otpada s područja Grada Zagreba (osim papira/kartona) te pretežno reciklabilne krupne frakcije MKO nakon mehaničke obrade;

c) mehaničku obradu (sortiranje, rafinacija) odvojeno sakupljenog papira i kartona s područja Grada Zagreba;

d) mehaničku obradu glomaznog otpada.

Asfaltna baza -> Rakitje

Jedan od strateških planova Grupe je dogradnja postojećeg asfaltnog postrojenja Bennighoven i zamjena starog asfaltnog postrojenja Gradis novim asfaltnim postrojenjem. Navedenim investicijama na postrojenju Bennighoven će se automatiziranim procesom moći proizvoditi Ekoasfalt, povećat će se udio korištenja recikliranog materijala, a zamjenom starog postrojenja sa novim moći će se koristiti reciklirani asfalt za proizvodnju novih bitumenskih mješavina sa recikliranim materijalima u nosivim i habajućim asfaltnim slojevima.

Projekt je u fazi provođenja pripremnih radnji za postupak nabave projektno-tehničke dokumentacije te izrade elaborata o mogućnosti proizvodnje recikliranih mješavina i elaborata o mogućnosti proizvodnje vrućih bitumenskih mješavina sa upotrebom reciklažnog asfaltnog agregata, koji će se provoditi u 2025. godini.

Od značajnijih investicija koje su pokrenute u 2024. godini ističemo investiciju za nabavu novog asfaltanalizatora koji služi za laboratorijska ispitivanja uzoraka asfalta. Novim uređajem ubrzat će se ispitivanja asfaltnih mješavina i povećati volumen ispitivanih uzoraka.

Nadalje, pokrenuta je i investicija zamjene vrelouljnog kotla na asfaltnom postrojenju „Gradis“, koja će se realizirati u 2025. godini. Predmetna investicija bitno će utjecati na smanjenje ugljičnog otiska zamjenom pogonskog goriva sa lož ulja na električnu energiju, a samim time će utjecati na smanjenje zagađenja okoliša.

Radni strojevi / kamioni

Grupa u investicijskom periodu od 2024.-2026. godine planira provođenje projekta obnove komunalne infrastrukture. Ovaj sveobuhvatan projekt obuhvaća nabavku modernijih strojeva i uređaja za gospodarenje otpadom, za sadnju stabala te za održavanje cesti kako bi se unaprijedila kvaliteta života građana i poboljšala infrastruktura grada koji će također imati pozitivan utjecaj na postizanju veće efikasnosti i smanjenja ugljičnog otiska starih strojeva. Modernizacija opreme i uređaja za gospodarenje otpadom omogućit će učinkovitije prikupljanje i pripremu za oporabu/recikliranje otpada. Obnovom komunalne infrastrukture za sadnju stabala, osigurat će se proširenje i očuvanje zelenih prostora u Gradu. Ključni dio projekta je i modernizacija opreme za održavanje cesta kroz koju Grupa želi osigurati sigurnost i udobnost prometa za sve sudionike u prometu. Ovo uključuje brži i efikasniji popravak pukotina i prijeloma, obnovu asfalta te osiguranje adekvatne vertikalne i horizontalne signalizacije, a sveukupno smanjenja emisija u okoliš korištenjem ekološki prihvatljivih vozila, opreme i strojeva.

Projekt je tijekom 2024. godine bio u fazi izrade dokumentacije za proces nabave (planovi nabave, tehničke specifikacije, opći uvjeti nabave i slično) te pripreme potrebne dokumentacije za financiranje navedene opreme te se očekuje implementacijski period od 2025.– 2026. godine.

Građevinski otpad -> Resnik

Podružnica Čistoća započela je tijekom 2024. godine sa zaprimanjem građevinskog materijala u skladište građevinskog materijala Resnik, na kojem se obrađuje i privremeno skladišti materijal nastao u postupku obnove zgrada oštećenih potresom. Također, izvođači radova koji imaju ugovor s Ministarstvom prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, mogu, po dostavi zahtjeva Čistoći, početi dovoziti materijal na lokaciju skladišta. Tijekom 2024. godine zaprimljeno je 6.234,42 t građevinskog materijala od obnove na privremeno skladište građevinskog materijala.

Revitalizacija, obnova i izgradnja tržnica grada Zagreba

U planu revitalizacije tržnica grada Zagreba za 2025. godinu je rekonstrukcija tržnice Utrina, opremanje na tržnici Trešnjevka, rekonstrukcija krovišta i ulaza tržnice Prečko, kao i rekonstrukcija plohe, konstrukcija objekata i opremanje tržnice Dolac, dok je na veletržnici i hladnjači planirana izgradnja bukobrana, rekonstrukcija objekta i teretnih platformi, sanacija propusnosti sustava odvodnje, te ugradnja sustava videonadzora. Dio investicijskih aktivnosti započet je 2024. godine.

Projekt implementacije SOC i uspostavljanje primarne i sekundarne lokacije podatkovnog centra

ZGH je obveznik NIS2 direktive koja je dala smjernice nacionalnom zakonodavstvu i temeljem čega je donesen *Zakon o kibernetičkoj sigurnosti* (NN 14/2024) i *Uredba o kibernetičkoj sigurnosti* (NN 135/2024) kojom su izrečene mjere i podmjere za postupanja u cilju jačanja opće kibernetičke sigurnosti svih članica EU.

Radi uspješnije provedbe zakonom zadanih mjera, Grua planira investiciju uspostave Sigurnosno operativnog centra (dalje u tekstu: SOC) za 2025. godinu. Investicija se sastoji od angažiranja stalnog nadzora (24/7) od strane ugovornog pružatelja usluge, te uspostave SIEM (Security Information and Event Management) sustava nad informatičkom imovinom Grupe. SIEM pretpostavlja nabavku tehničkih rješenja, jer postojeća informatička infrastruktura ima nedostatke koji će se morati ojačati kroz nabavku novih uređaja za različite namjene (među ostalim i bilježenje logova), kako bi SOC mogao funkcionirati. U 2024. godini započela je priprema dokumentacije za javnu nabavu elemenata SOCa.

Paralelno sa implementacijom SOCa, a kao dio cjelokupnog projekta konsolidacije svih informacijskih sustava, planirana je nabava nove komunikacijske i poslužiteljske opreme za podatkovni centar čime bi se uspostavile primarna i sekundarna lokacija (disaster recovery). Kao primarna lokacija planiran je podatkovni centar APIS. Preduvjet za provođenje projekta je provlačenje optičkog voda između te dvije lokacije. Svim navedenim aktivnostima bi se osigurala potpuna redundantnost sustava.

ORGANIZACIJSKA KULTURA I PROCESI RAZVOJA LJUDSKIH RESURSA GRUPE

Tijekom 2024. godine dodatno su unaprijeđena materijalna prava radnika u odnosu na 2023. godinu na način da je novim Kolektivnim ugovorom za radnike Društva povećana osnovica za obračun plaće, a i druga materijalna prava radnika iz radnog odnosa utvrđena su u većim iznosima u odnosu na 2023. godinu.

Tijekom 2024. godine Grupa je nastavila rad na razvoju zaposlenika te jačanju operativnih kapaciteta kroz intenzivna zapošljavanja na operativnim poslovima u Grupi.

Uzimajući u obzir da poslodavac u većoj mjeri zapošljava radnike na operativnim poslovima, koji poslove obavljaju na različitim lokacijama grada Zagreba, radnicima su putem Programa uvođenja u posao prezentirani načini prihvatljive komunikacije i predstavljanja poslodavca prema zajednici i građanima s kojima su u kontaktu tijekom radnog vremena.

Tijekom 2024. godine, u odnosu na 2023. godinu, povećan je broj operativnih radnika u podružnicama Čistoća, Zagrebačke ceste i Zrinjevac za čak 305 radnika. Na razini Grupe, ukupni broj novozaposlenih radnika u 2024. iznosi 922, uključujući i sezonske radnike. Na temelju izrazito dobrog odaziva na javne natječaje za zapošljavanje i niske stope dobrovoljnih odlazaka, može se zaključiti da je Grupa prepoznata kao atraktivan poslodavac za kategorije operativnih radnih mjesta.

S obzirom da Grupa i dalje prepoznaje kako je kandidatima bitna socijalna sigurnost i redovna primanja, većina natječaja, kad god je to u skladu s potrebom Grupe, podrazumijeva zapošljavanje na neodređeno vrijeme, uz ugovaranje probnog rada, što je sigurno jedan od razloga atraktivnosti ZGH kao poslodavca.

Društvo i nadalje u maksimalno mogućoj mjeri smanjuje broj zaposlenih na određeno vrijeme, zapošljavanjem na taj način isključivo u slučaju zamjene radnika na dugotrajnom bolovanju ili u slučaju privremenog povećanja opsega poslova. U slučaju procjene dugoročnog povećanja opsega poslova, ZGH s radnicima koji su zaposleni na određeno vrijeme sklapa ugovore na neodređeno vrijeme.

Osim navedenog, kako bi se došlo do većeg broja kandidata, a time povećala šansa za privlačenje što kvalitetnijeg kadra oglašavanje natječaja je prošireno i na vodeći portal za objavu natječaja. Time je povećana

uspješnost selekcijskih postupaka i realizacija zapošljavanja po objavljenim natječajima.

U 2024. godini nastavljena je dobra praksa unaprjeđivanja vještina i kompetencija radnika koje će doprinijeti očekivanom rastu i napredovanju poduzeća, organizirane su i uspješno provedene specijalizirane edukacije sukladno iskazanim potrebama.

Također, unaprijeđen je proces stručnog osposobljavanja novozaposlenih radnika, kako bi što prije mogli započeti sa samostalnim radom na način da je cjelokupni proces bitno vremenski skraćen i unaprijeđen.

Od zaposlenika se očekuje poštivanje utvrđenih pravila i procedura te preuzimanje odgovornosti za rezultate svoga rada. U slučajevima kršenja radnih obveza i radne discipline radnika poduzimale su se odgovarajuće mjere. Istovremeno prepoznaje se i predanost radu i spremnost na proaktivnu angažiranost u izvanrednim okolnostima te su tim radnicima isplaćene nagrade za inovativan pristup radu, izvanredan doprinos i ostvarene rezultate rada.

Sektor za upravljanje ljudskim potencijalima je u 2024. godini stavio naglasak i na kontinuirano poticanje jednakih prilika za sve radnike, prihvaćanje različitosti i podržavanje inkluzivnosti na radnom mjestu. Kroz vanjske specijalističke programe edukacija i primjere dobrih praksi kod drugih poslodavaca, Sektor je provodio aktivnosti povećanja svijesti o inkluzivnom okruženju na radnom mjestu te osjećaju otvorenosti kod svih zaposlenika Zagrebačkog holdinga, bez straha od diskriminacije. Cilj je da se svi zaposlenici osjećaju podržano i prihvaćeno u svojoj radnoj okolini što uvelike doprinosi tome da svoj posao uspješno obavljaju te njihovom općem osjećaju zadovoljstva sa svojim radnim mjestom.

Provođenjem navedenih mjera Grupa potiče kontinuirano poboljšanje procesa i kreiranje kulture u kojoj su jasna i transparentna pravila ponašanja, očekuje se i potiče međusobno poštovanje između rukovoditelja i suradnika, potiče se osobni razvoj i učenje i nagrađuje angažiranost i profesionalni uspjeh.

ODNOSI S KORISNICIMA

Edukativna kampanja „Sjeti se“

Početkom listopada 2024. godine, ZGH je pokrenuo oglašavanje kampanje “Sjeti se”, koja se sastoji od pet ključnih poruka usmjerenih na povećanje svijesti o važnosti pravilnog odvajanja i postupanja s otpadom. Osmišljenim porukama obrađuje se ukupno pet tema kojima se građani podsjećaju na važnost odvajanja otpada, pravilnog zbrinjavanja otpada koji se ne odvozi u redovnom odvozu s kućnih adresa, odnosno na korištenje reciklažnih dvorišta te usluge odvoza glomaznog otpada. Također, neke od poruka su usmjerene na podizanje svijesti da građani svojim ponašanjem mogu doprinijeti većoj urednosti javnih površina i površina oko spremnika, ali i smanjiti nastanak otpada.

Te važne poruke upućene su u kontektstu pozitivnih pokazatelja u gospodarenju otpadom. U Zagrebu je, podsjetimo, u 2023. godini količina odvojeno sakupljenog otpada narasla za 50 posto u odnosu na prethodnu godinu. Plakati su postavljeni na raznim oglasnim površinama Grada Zagreba, u javnim ustanovama, prostorima mjesne samouprave te na vozilima za odvoz otpada. Planirano trajanje kampanje je do kraja polovice 2025. godine, kada se uz nastavak komunikacijskih aktivnosti planira i provedba edukativnih radionica za djecu u suradnji s osnovim školama u Gradu Zagrebu.

SPONZORSTVA I DONACIJE

Upravljački okvir, načela, kriteriji i postupak dodjele sponzorstava i donacija u Društvu definirani su *Pravilnikom o sponzorstvima i donacijama* koji je usklađen s *Uredbom Vlade RH o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge* (NN 26/2015), kao i novim zakonodavnim okvirom o održivosti.

Zahtjeve za sponzorstva i donacije razmatra Povjerenstvo imenovano od strane Uprave Društva. Članovi Povjerenstva prije početka rada u potpisuju izjavu o nepristranosti i povjerljivosti. Također se obvezuju na izuzeće od razmatranja predmeta u kojima postoji ili je izgledno da bi moglo doći do sukoba interesa.

GPZ i VIO također imaju formirana Povjerenstva za ocjenjivanje zahtjeva za sponzorstva i donacije koja vode proceduru obrade zahtjeva o sponzorstvima i donacijama putem *Pravilnika o sponzorstvima i donacijama*, dok u ostalim članicama Grupe navedene odluke donose direktori.

Pravilnik o sponzorstvima i donacijama Društva pokazatelj je politike društveno odgovornog poslovanja i ulaganja u razvoj zajednice. Sva odobrena sponzorstva i donacije objavljuju se na internetskim stranicama Društva.

Realizirana sponzorstva i donacije

Tijekom 2024. godine Društvo je dalo podršku projektima usmjerenim na zaštitu okoliša, humanitarnim projektima te projektima iz područja kulture i umjetnosti, znanosti i obrazovanja, zdravlja i sporta. Također, dalo je podršku i velikim sportskim manifestacijama značajnim za Grad Zagreb i Republiku Hrvatsku.

Sveukupno, Društvo je dalo podršku projektima, u uslugama koje pruža Grupa, ukupne vrijednosti 105.953,90 EUR.

Društvo podupire humanitarne projekte u svojim uslugama, koncert Želim život koji organizira zaklada Ana Rukavina, akciju Začin ljubavi - koja se održava na Cvjetinom trgu u gradu Zagrebu povodom Svjetskog dana hospicija i palijativne skrbi. Također je partner Udruzi oboljelih od leukemije i limfoma u humanitarnoj akciji „Ubaci čep za skupi lijek!“ u vidu osiguranja sabirnih mjesta na 20 reciklažnih dvorišta u gradu Zagrebu na koje građani mogli donositi plastične čepove te donacijom svih troškova podružnice Čistoća koje nastanu pružanjem navedenih usluga. U 2024. godini sponzorirani su još i 22. Festival jednakih mogućnosti koji se održao u svibnju 2024. godine u Zagrebu, te humanitarne utrke Terry Fox run i Advent run.

Značajna podrška Društva u 2024. godini dana je velikim sportskim manifestacijama značajnim za Grad Zagreb i Republiku Hrvatsku kao što su ISU Svjetsko prvenstvo u sinkroniziranom klizanju 2024., Europsko seniorsko judo prvenstvo 2024, međunarodni atletski turnir Memorijal Borisa Hanžekovića, utrka Svjetskog prvenstva u rallyju - WRC Rally Croatia 2024., biciklistička utrka Cro Race, Europsko stolnotenisko prvenstvo u 13 i WTT Contender Zagreb 2023, te 32. Zagrebački maraton.

ZGH jedan je od suorganizatora i pokretača Čišćenja bez granica - Međunarodne dječje ronilačke eko patrole, koja se od 2016. godine realizira u suradnji s Ronilačkim klubom HRVI Nemo Adriatic i agencijom Promocija ronjenja d.o.o.

Društvo je sponzorstvom u svojim uslugama podržalo razne konferencije i kulturna događanja kao što su festivali 16. ZeGeVege festival održivog življenja i Greencajt festival, konferencije Podržimo održivo, Web3 Tales Conference, Izvještaj o stanju planeta, sponzorirano je događanje Noć prvaka, te projekati Ilica - Q’ART i Place market.

V. ANALIZA POSLOVANJA

GRUPE ZA 2024. GODINU

REZULTAT POSLOVANJA

Grupa Zagrebački holding je u 2024. godini ostvarila dobit od 27,20 mil EUR kao rezultat povećanja poslovnih prihoda za 8% u odnosu na povećanje poslovnih rashoda po stopi od 5%. U 2024. godini zabilježena je operativna dobit (EBIT) u iznosu od 57,86 mil EUR i pozitivna EBITDA u iznosu od 113,50 mil EUR. Iz financijskih aktivnosti ostvaren je gubitak u iznosu od 25,86 mil EUR kao rezultat manjih financijskih prihoda vezano uz diskont potraživanja po ugovorima o zakupu zaključenih sa Gradom Zagrebom (dalje u tekstu: Gradom) jer su pojedini objekti predani na upravljanje Gradu i manjih prihoda od kamata povezanim društvima. Kada se isključi jednokratni efekt dobitka od promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine u iznosu od 15,8 mil EUR ostvarena EBITDA iznosi 97,70 mil EUR.

Opis	1-12/2024 u 000 EUR	1-12/2023 u 000 EUR	Promjena u %
1	2	3	4=2/3
Poslovni prihodi	846.646	786.392	8%
Poslovni rashodi	(788.788	(748.471)	5%
Financijski prihodi	11.145	17.833	-38%
Financijski rashodi	(37.000)	(38.318)	-3%
Ukupni prihodi	**857.791**	**804.225**	**7%**
Ukupni rashodi	**(825.788)**	**(786.789)**	**5%**
Dobit prije oporezivanja	**32.003**	**17.436**	
Porezni rashod	*(4.799)*	*(1.094)*	
Dobit za godinu	**27.204**	**16.342**	
OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT			
Stavke koje se nikad neće reklasificirati u račun dobiti i gubitak			
Dobit iz revalorizacije nekretnina (neto)	108.384	4.990	
Dobit od vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju (neto)	(1.435)	3.073	
Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	(19.251)	(1.451)	
Stavke koje je moguće reklasificirati u račun dobiti i gubitak			
Dobit s osnove učinkovite zaštite novčanih tokova	758	(758)	
Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	(10)	136	
Ukupna sveobuhvatna dobit / (gubitak) za godinu	**115.650**	**22.332**	
EBIT	*57.858*	*37.921*	**53%**
EBITDA	*113.500*	*92.073*	**23%**
Gubitak iz financijskih aktivnosti	*(25.855)*	*(20.485)*	**26%**

PRIHODI

U 2024. godini ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 857,79 mil EUR što predstavlja povećanje od 53,57 mil EUR ili 7% u odnosu na prethodnu godinu, na što je najznačajnije utjecalo povećanje ostalih poslovnih prihoda u iznosu 59,28 mil EUR ili 30% (2024: 254,29 mil EUR; 2023: 195,01 mil EUR).

Prihodi od prodaje ostvareni su u iznosu 592,36 mil EUR (2023: 591,38 mil EUR) što je povećanje od 0,2% u odnosu na prethodnu godinu. Najznačajnije povećanje prihoda od prodaje zabilježeno je u segmentima *(i) uređivanja i održavanja zelenih površina* u iznosu od 11,71 mil EUR zbog većih prihoda iz Proračuna Grada Zagreba uslijed intenzivnije dinamike izvođenja radova i sadnje stabala, kao i usklađivanja cijena usluga krajobraznog uređenja zelenih površina s promjenjivim tržišnim ulaznim troškovima, (ii) *održavanja čistoće i odvoza otpada* u iznosu od 15,50 mil EUR uslijed većih prihoda iz Proračuna Grada Zagreba zbog većeg obujma radova na održavanju javno prometnih površina i upravljanja cijenama usluga u skladu s promjenjivim tržišnim troškovima, većih prihoda od javne usluge uslijed povećanja broja korisnika iz čega proizlazi veći prihod od obvezne minimalne javne usluge i veći prihod od naknade za pražnjenje standardiziranih vrećica te većih prihoda od tržišnih usluga prikupljanja otpada, (iii) *prodaje lijekova* u iznosu od 10,39 mil EUR radi veće potražnje za lijekovima na recept i bez recepta, (iv) *vodoopskrbe i odvodnje* u iznosu od 7,93 mil EUR radi većih prihoda od pročišćavanja otpadnih voda preuzimanjem CUPOVZ od 4. kolovoza 2024. i većih količina isporučene vode i odvodnje te izgradnje većeg broja novih priključaka i (v) *upravljanja i održavanja javnih cesta* u iznosu od 5,36 mil EUR uslijed većih prihoda iz Proračuna Grada Zagreba kao rezultat više izvedenih radova na programu asfaltiranja nerazvrstanih cesta 1. reda na području Grada Zagreba te upravljanjem cijenama usluga s ulaznim parametrima ugovorenim kroz proces javne nabave.

Smanjenje prihoda od prodaje bilježe segmenti *(i) prodaja i distribucija plina* u iznosu od 45,69 mil EUR uslijed manjih količina distribuiranog plina i manjeg broja kupaca od 1. listopada 2024. kada je došlo do promjene opskrbljivača plinom u obvezi javne usluge i *(ii) upravljanje objektima* u iznosu od 7,87 mil EUR uslijed manjih prihoda od realizacije projekata javne namjene koji se nakon isteka najma predaju u vlasništvo Grada Zagreba.

Povećanje ostalih poslovnih prihoda (+59,28 mil EUR) odnosi se najvećim dijelom na pokriće troškova povezanih s javnom uslugom prikupljanja komunalnog otpada, troškove prikupljanja i zbrinjavanja plastike, troškove sanacije odlagališta te operativne troškove vodnih usluga iz Proračuna Grada Zagreba za namjene koje su odobrene od strane Skupštine Grada.

RASHODI

U 2024. godini ostvareni su poslovni rashodi u iznosu od 788,79 mil EUR što predstavlja povećanje od 40,32 mil EUR odnosno 5% u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi poslovnih rashoda najznačajnije povećanje bilježe troškovi osoblja (+37,78 mil EUR) na što su utjecala povećanja materijalnih prava iz kolektivnih ugovora ZGH i ovisnih društva potpisanih tijekom prve polovice 2024. godine, kao i porast prosječnog broja zaposlenih radnika za 6% uslijed većeg broja operativnih radnika u podružnicama Čistoća, Zagrebačke ceste, Zrinjevac i društvu VIO te kao rezultat prelaska zaposlenika Zagrebačkih otpadnih voda u društvo VIO. Materijalni troškovi i usluge manji su za 4,56 mil EUR, ponajprije zbog smanjenja troškova prodane robe, što je rezultat manje isporučenih količina plina. S druge strane, zatvaranjem kompostana Jakuševec i Čret značajno su porasli troškovi komunalnih usluga i naknada zbog potrebe predaje biootpada vanjskom oporabitelju. Troškovi vrijednosnog usklađenja veći su (+9,78 mil EUR) radi provedenog vrijednosnog usklađenja dugotrajne imovine i potraživanja od kupaca.

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

U nastavku slijedi skraćeni prikaz imovine, kapitala i obveza iz Izvještaja o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2024. godine, u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2023. godine.

Opis	31.12.2024. 000 Eur	31.12.2023. 000 Eur	Promjena u %
Dugotrajna imovina	2.056.743	1.677.181	23%
Neto radni kapital	30.720	69.135	-56%
Zalihe	26.228	18.444	42%
Potraživanja	367.593	313.437	17%
Obveze	(363.101)	(262.746)	38%
Neto dug	(505.952)	(585.809)	-14%
Primljeni krediti, zajmovi, financijski najam	(316.258)	(369.446)	-14%
Obveze za izdane obveznice	(303.098)	(302.622)	0%
Novac i novčani ekvivalenti	113.404	86.259	31%
Financijska imovina	4.108	4.032	2%
Ostale dugoročne i kratkoročne obveze	(825.038)	(539.891)	53%
Neto imovina	760.581	624.648	22%
Upisani kapital	421.666	421.666	0%
Rezerve	383.218	279.399	37%
Zadržana dobit/ preneseni gubitak	(53.779)	(77.831)	-31%
Nekontrolirajući udio	9.476	1.414	570%
Kapital	**760.581**	**624.648**	**22%**

** U okviru stavke Primljeni krediti, zajmovi i financijski najam iskazana je obveza po osnovi financijskog najma dvorane Arena u iznosu od 65,75 mil EUR za 2024. godinu (2023: 69,75 mil EUR). Istovremeno, isti iznos evidentiran je i unutar stavke Dugotrajna imovina kao potraživanje prema Gradu Zagrebu i Vladi RH*

Na dan 31. prosinca 2024. godine ukupna neto imovina Društva iznosila je 760,58 mil EUR te je u odnosu na dan 31. prosinca 2023. godine veća za 135,93 mil EUR.

Dugotrajna imovina porasla je za 379,56 mil EUR, odnosno 23 %, što je prvenstveno rezultat povećanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 381,45 mil EUR. Ovo povećanje proizlazi iz unosa imovine preuzimanjem Centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba (CUPOVZ), sukladno odluci Gradske Skupštine Grada Zagreba od 25. siječnja 2024. (+222,53 mil EUR), te pripajanjem javnih isporučitelja s istog vodouslužnog područja društvu VIO, sukladno zaključcima Gradske Skupštine Grada Zagreba od 7. studenog 2024. (+35,72 mil EUR), što je zajedno pridonijelo rastu od 273,44 mil EUR. Dodatno povećanje, u iznosu od 109,11 mil EUR, odnosi se na promjene fer vrijednosti dugotrajne imovine koja se vodi prema MRS 16 i podliježe revalorizaciji svakih pet godina. Tijekom 2024. godine realizirane su investicije u iznosu od 70,21 mil EUR, dok godišnja amortizacija na razini Grupe iznosi 55,64 mil EUR.

Neto radni kapital manji je za 38,42 mil EUR. U strukturi potraživanja, koja su ukupno veća za 54,16 mil EUR, povećana su potraživanja od Republike Hrvatske (+90,1 mil EUR) temeljem Izmjena i dopuna Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije, kojom je regulirano pravo opskrbljivača plinom koji opskrbljuje opskrbljivača u obvezi javne usluge ili opskrbljivača u obvezi javne usluge, za nadoknadu razlike u cijeni, slijedom čega društvo GPZ-O potražuje ukupan iznos od 186,6 mil EUR. Istovremeno su smanjena potraživanja od kupaca i povezanih strana za 35,94 mil EUR radi smanjenja broja kućanstava koja GPZ-O opskrbljuje plinom te naplaćenog potraživanja za sanaciju posljedica nevremena iz 2023. godine.

Obveze prema dobavljačima veće su za 100,36 mil EUR, a odnose se na neplaćanje razlike između ugovorene nabavne i regulirane prodajne cijene plina za opskrbu kupaca javna usluga, a koji iznos društvo GPZ-O potražuje od Republike Hrvatske.

Neto dug na 31. prosinca 2024. godine iznosi 505,95, mil EUR te je u odnosu na dan 31. prosinca 2023. godine manji za 79,86 mil EUR radi redovne otplate kredita i najmova te prijevremene otplate glavnice klupskog kredita u iznosu od 30,6 mil EUR te povećanja stanja novca za 27,15 mil EUR.

Ostale dugoročne i kratkoročne obveze su veće za 285,15 mil EUR uslijed odgođenog priznavanja prihoda (+257,68 mil EUR) koji se odnosi na imovinu primljenu ili financiranu od jedinica lokalne uprave koju je tijekom godine preuzelo društvo VIO.

Kapital je povećan za ostvarenu dobit tekuće godine. Do povećanja revalorizacijskih pričuva došlo je radi ostvarene neto dobiti iz revalorizacije nekretnina i zbog unosa prava vlasništva na nekretninama Centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda grada Zagreba u iznosu od 15,5 mil EUR po odluci skupštine trgovačkog društva od 30. prosinca 2024. godine kojom se pokreće postupak dokapitalizacije društva Zagrebački holding d.o.o.

VI. NAJZNAČAJNIJI RIZICI I NEIZVJESNOSTI

KOJIMA SU ZAGREBAČKI HOLDING D.O.O. I GRUPA IZLOŽENI

U 2024. godini Grupa se je suočila s različitim izazovima koji su ukazali na važnost sustavnog pristupa upravljanju rizicima, definiranja načina te odgovornosti i nadležnosti u upravljanju operativnim i strateškim rizicima. Kako bi se predvidjele nepovoljne okolnosti i događaji koji bi mogli utjecati na ostvarenje ciljeva te osigurali preduvjeti za utvrđivanje i pravovremeno poduzimanje mjera za njihovo smanjenje, uklanjanje ili prenošenje kao i učinkovitije planiranje i optimiziranje raspoloživih resursa, Društvo je u 2024. godini centraliziralo upravljanje rizicima. Do sada provedenim organizacijskim promjenama uspostavljena je Služba upravljanja rizicima, procesima i sustavima upravljanja te funkcija CISO (eng. Chief information security officer). Opće smjernice i pravila procesa propisani su *Pravilnikom o upravljanju strateškim i operativnim rizicima* i *Pravilnikom o informacijskoj sigurnosti*.

Nadalje, u 2025. godini Grupa planira implementirati sustavni okvir za upravljanje rizicima, uz do sada usvojen *Pravilnik,* dodatno temeljen i na *Strategiji upravljanja rizicima* te pripadajućoj metodologiji. Ovakav pristup upravljanja osigurava preduvjete za provedbu planiranog na sveobuhvatan način, osiguravajući održivost i otpornost poslovanja. U skladu s tim, fokus poslovanja stavljen je na identifikaciju i upravljanje ključnim rizicima i prilikama te smanjenje strateških i operativnih rizika, posebice u prvom polugodištu 2025. godine.

Ključni izazovi identificirani u 2024. godini ukazuju na potrebu kontinuiranog poboljšanja financijskog upravljanja, važnost unapređenja poslovne strategije sukladno regulatornim promjenama, potrebu za dodatnim unapređenjem operativne efikasnosti poslovnih procesa i prilagodbu infrastrukture klimatskim promjenama.

Regulatorni i tržišni rizici i dalje imaju značajan utjecaj na poslovanje, posebice u poslovnom segmentu prodaje i distribucije plina. Značajan iskorak u predmetnom segmentu proveden je mjerama zadržavanja potrošača, čime se zadržala vodeća pozicija na tržištu, a što je u konačnici značajno manje negativno utjecalo na financijski rezultat Grupe. Pomno kreirane mjere ukazale su na važnost pravovremenog upravljanja tržišnim promjenama, a čime je Gradska Plinara Zagreb - Opskrba ostala najveći opskrbljivač plina u Zagrebu.

Sve izraženiji ekstremni vremenski uvjeti koji stvaraju operativne i financijske pritiske predstavljaju kontinuiran poslovni izazov. Ponajviše radi realiziranih i očekivanih **klimatskih rizika** potrebna je daljnja izgradnja otpornosti poslovanja kroz prilagodbu infrastrukture i optimizaciju resursa. Grupa je zato procjenom financijske značajnosti, radi ispunjenja regulatorne obveze izvještavanja o održivosti, identifikacijom utjecaja rizika i prilika stvorila temelje za kreiranje mjera povećanja otpornosti na klimatske promjene i poboljšanja kvalitete života građana. Određene prilike, poput uvođenja novih tehnologija i digitalizacije poslovnih procesa koji mogu značajno poboljšati operativnu učinkovitost i smanjiti operativne rizike, potvrdile su se kao strateški smjer, dok se strateški fokus na zelene projekte i održive inicijative, koje mogu poboljšati reputaciju i stvoriti nove izvore financiranja, pokazao kao investicijski poželjan okvir. Nastavak optimizacije organizacijske strukture i procesa, koje dovodi do dodatnih ušteda i poboljšanja učinkovitosti, identificiralo se kao najveća prilika u nadolazećim poslovnim izazovima.

Provedenom implementacijom mjera za poboljšanje poslovanja, potrebnim financijskim politikama i organizacijskim promjenama te analizom poslovnih procesa, omogućilo se sustavno upravljanje poslovnim procesima, a kako bi se **upravljački rizici** proizašli iz analize financijske značajnosti vidljivo smanjili. Posljedično se na taj način smanjuje rizik nedovoljno djelotvornog upravljanja poslovnim procesima i rizik nedostatne koordinacije različitih organizacijskih jedinica, koji dovodi do smanjene učinkovitosti poslovanja i negativno utječe na operativne rezultate smanjenjem produktivnosti i lošijom kvalitetom usluge.

Nadalje, kako bi se postigao viši stupanj **kibernetičke sigurnosti** te osiguralo imovinu i podatke od prijetnji neovlaštenog pristupa Grupa poduzima mjere implementacijom sigurnosno operativnog centra (SOC) i implementacijom NIS 2 direktive. Cilj je smanjiti rizik mogućeg ponavljanja pokušaja kibernetičkog napada iz srpnja 2024. godine koji predstavlja prijetnju sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava, a na koji je Grupa pravovremeno reagirala prvenstveno preventivno izolirajući svoj informacijski sustav, a zatim i provedbom forenzičke analize sustava.

2024. godinu obilježili su i izazovi koji proizlaze iz **globalnih geopolitičkih rizika**. Cijene energenata, sirovina i usluga bile su izložene značajnim fluktuacijama zbog globalnih sukoba, izazova povezanih s opskrbnim lancima te ekonomskih sankcija. Upravo ti faktori dodatno su naglasili važnost održivog i strateškog upravljanja resursima kako bi se smanjio utjecaj nepredvidivih vanjskih okolnosti na poslovanje društva i njegovih korisnika.

Jedna od ključnih mjera koju je Grupa implementirala je sklapanje okvirnih sporazuma s dobavljačima. Ovi sporazumi omogućili su:

- fiksiranje cijena za određeni period, čime su minimizirani rizici od iznenadnih porasta troškova,
- osiguranje stabilne opskrbe ključnim resursima, unatoč poremećajima na globalnom tržištu,
- poticanje lokalnih dobavljača, čime se smanjuje ovisnost o uvozu i dodatno osnažuje lokalna ekonomija.

Uz ekonomske prednosti, ovakav pristup doprinosi i održivom razvoju jer omogućuje dugoročnu stabilnost u pružanju usluga građanima, smanjenje troškova te očuvanje dostupnosti osnovnih potreba.

Grupa ostaje predana daljnjem jačanju otpornosti kroz inovativne strategije i partnerstva, s ciljem smanjenja utjecaja globalnih izazova na lokalne zajednice. Održivo djelovanje u turbulentnim vremenima ne samo da osigurava stabilnost Grupe, već i jača povjerenje građana i poslovnih partnera.

Provedbom financijske stabilizacije refinanciranjem postojećih obveza financijskih instrumenata minimizirali su se rizici povezani s financijskom nestabilnošću. Upravljanje financijskim rizicima prije svega obuhvaća upravljanje kamatnim i kreditnim rizikom te rizikom likvidnosti.

Kamatni rizik Grupe proizlazi iz dugoročnih kredita i leasinga te izdanih obveznica. Obzirom da je većina dugoročnog kamatnog duga ugovorena uz fiksnu kamatnu stopu kroz obveznicu, a za preostali dio kamatnog duga, koji je vezan uz promjenjivu kamatnu stopu, sklopljeni su ugovori vezano za derivativni instrument za aktivnu zaštitu od izloženosti kamatnom riziku. S druge strane, Grupa se potencijalno izlaže riziku fer vrijednosti kamatne stope. Derivativni instrument za aktivnu zaštitu od izloženosti kamatnom riziku ugovoren je s mogućnošću prijevremenog raskida ugovora u kako bi se izbjegli daljnji budući gubici koji bi potencijalno nastali kao posljedica razlika između fiksiranog varijabilnog dijela ugovorene kamatne stope i referentne kamatne stope. Uslijed trenda smanjenja baznih kamatnih stopa Grupa je gore navedene derivativne instrumente raskinula u kolovozu 2024. godine.

Budući da Grupa nema značajnu imovinu koja ostvaruje prihod od kamata, prihodi Grupe i novčani tok iz poslovnih aktivnosti nisu u značajnoj mjeri ovisni o promjenama tržišnih kamatnih stopa. Grupa kontinuirano prati promjene kamatnih stopa uzimajući u obzir potencijalno refinanciranje i alternativno financiranje te na osnovu toga Grupa izračunava utjecaj promjene kamatne stope na račun dobiti i gubitka.

Imovina Grupe koja nosi kreditni rizik sastoji se uglavnom od novčanih sredstava, potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja. Grupa nema značajnu izloženost kreditnom riziku, obzirom da Grupa ostvaruje visoku razinu naplata svojih usluga od Grada Zagreba i od kupaca.

Na razini Društva i članica Grupe upravlja se **rizikom likvidnosti** na način da kontinuirano prati planirani novčani tijek uspoređujući i usklađujući ga s realnim novčanim priljevom i odljevom. Matično Društvo i članice Grupe dodatno upravljaju predmetnim rizikom na način da osiguravaju održavanje dostatne razine novca i novčanih ekvivalenata i omogućava raspoloživost financijskih sredstava, u slučaju potreba, otvaranjem namjenskih kreditnih linija. S druge strane Grupa podmiruje sve svoje dospjele obveze u dospijećima, a korištenjem sinergijskih učinaka širokog portfelja usluga Grupe, utječe se na rast prihoda te smanjenje troškova vanjskih usluga, dok se komercijalizacijom i/ili prodajom neoperativne imovine može smanjiti kreditna zaduženosti i povećati likvidnost.

PRIMJENA KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

VII. IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

U 2024. GODINI

Korporativnom upravljanju Društvo posvećuje iznimnu pažnju te ono predstavlja značajnu odrednicu u poslovanju Društva, koja osigurava poticaj Upravi, menadžmentu ta Nadzornom odboru u ostvarivanju interesa i zaštite dionika, korisnika usluga i Društva u cjelini.

Kodeks korporativnog upravljanja društva Zagrebački holding d.o.o. sa smjernicama za Grupu Zagrebački holding (u daljnjem tekstu: Kodeks) donijeli su organi Društva: Uprava dana 23. prosinca 2015. godine, Nadzorni odbor dana 11. svibnja 2016. godine, te Skupština Društva dana 12. svibnja 2016. godine. Kodeks je objavljen na internetskim stranicama Društva.

Svrha Kodeksa je uspostaviti, održati i dalje unaprjeđivati visoke standarde korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja radi učinkovitog poslovanja i odgovornog upravljanja resursima u funkciji razvoja Društva i Grupe, sve u najboljem interesu građana Zagreba kao korisnika komunalnih i javnih usluga, a zatim i svih ostalih interesno-utjecajnih skupina, nositelja interesa s kojima Društvo i Grupa stupaju u poslovni i pravni promet.

U 2024. poslovnoj godini Društvo je u bitnom pratilo i primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom,

objavljujući sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima te objava kojih informacija je u interesu investitora, kao i svih nositelja interesa.

Rukovodstvo i organizacija upravljanja

Društvo ima sljedeće organe: Upravu, Nadzorni odbor i Skupštinu.

Skupština Društva

Skupštinu Društva sačinjava Grad Zagreb kao jedini član Društva, a u 2024. godini istu su činili, temeljem *Zaključka o predstavnicima Grada Zagreba u skupštini trgovačkih društava Zagrebački holding d.o.o. u kojem Grad Zagreb ima sto posto uloga* od dana 07. lipnja 2021. godine:

a) Tomislav Tomašević,

b) Danijela Dolenec i

c) Luka Korlaet.

Skupština Društva saziva se u pravilu jedanput na godinu, a mora se sazvati uvijek kada to zahtijevaju interesi Društva i u slučajevima određenim Zakonom i Izjavom o osnivanju. Skupština odlučuje o financijskim izvješćima Društva, upotrebi ostvarene dobiti i pokrivanju gubitaka; otuđivanju i opterećivanju nekretnina Društva; ulaganju u razvoj i gradnju novih objekata i ulaganju u druga trgovačka društva; godišnjem planu rada Društva; povećanju i smanjenju temeljnog kapitala; imenovanju i opozivu članova Uprave; izboru i opozivu članova Nadzornog odbora; statusnim promjenama, izmjenama Izjave o osnivanju i prestanku Društva. Osim tih pitanja Skupština odlučuje i o svim drugim pitanjima koja su joj odredbama Zakona i Izjavom o osnivanju te drugim internim aktima stavljena u nadležnost.

Skupštinu Društva saziva Uprava na način i u roku kako je to propisano zakonom. Skupštinu može sazvati i Nadzorni odbor u slučajevima predviđenim Zakonom i Izjavom o osnivanju, kao i član Društva.

ZGH se nalazi u većini Skupština povezanih društava Grupe u svojstvu jedinog osnivača i jedinog imatelja poslovnih udjela dok je u društvima VIO i ZAGREB PLAKAT d.o.o. većinski suvlasnik.

Nadzorni odbor

Nadzor nad vođenjem poslovanja Društva provodi Nadzorni odbor sukladno *Zakonu o trgovačkim društvima*, *Izjavi o osnivanju Društva* i *Poslovniku o radu Nadzornog odbora*, kao i ostalim važećim propisima.

Skupština Društva bira i opoziva članove Nadzornog odbora, na mandat od četiri godine, dok se jedan član-predstavnik radnika imenuje i opoziva, sukladno odredbama *Zakona o radu* (NN 93/2014, 127/20217, 98/2019, 151/2022, 46/2023, 64/2023). Članovi Nadzornog odbora redovito primaju detaljne informacije i izvješća o stanju Društva, upravljanju i radu Društva, kako bi mogli učinkovito ispunjavati obvezu nadzora nad vođenjem poslova Društva.

Izvješće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru vođenja poslova sastavni je dio godišnjih izvješća Društva koja se podnose Skupštini Društva.

Nadzorni odbor je u 2024. godini djelovao u sastavu:

a) Suzana Brenko (od 14. lipnja 2021. do 02. srpnja 2024.)

b) Kristijan Starčević (od 13. veljače 2023.),

c) Andro Pavuna (od 22. prosinca 2023.),

d) Martina Jurišić (od 22. prosinca 2023.),

e) Željko Matijašec, (od 22. prosinca 2023.)

Sjednice Nadzornog odbora sazivaju se prema potrebi, sukladno poslovnim izazovima Društva. Sjednicu Nadzornog odbora saziva i njoj predsjedava predsjednik Nadzornog odbora. Predsjednik saziva sjednicu na vlastitu inicijativu, zahtjev pojedinog člana Nadzornog odbora ili na prijedlog Uprave Društva. Sjednice Nadzornog odbora moraju se sazvati najmanje jedan put u tromjesečju, a prema potrebi, ili na zahtjev ovlaštenih osoba, mogu se sazivati i češće, što je i praksa aktualnog saziva Nadzornog odbora. Sjednice se sazivaju po različitim temama, a ne samo onim propisanim Izjavom o osnivanju, odnosno zakonskim aktima. Održavaju se najmanje jednom tromjesečno, a po potrebi i češće. Način djelovanja Nadzornog odbora definiran je Poslovnikom o radu Nadzornog odbora Društva.

Revizijski odbor – pododbor Nadzornog odbora

Dodatno, Nadzorni odbor obavlja unutarnju kontrolu i nadzor putem Revizijskog odbora koji pruža stručnu potporu Nadzornom odboru i Upravi u učinkovitom izvršavanju obveza korporativnog upravljanja, upravljanja rizicima, financijskog izvješćivanja i kontrole Društva.

Revizijski odbor stručno je savjetodavno tijelo Nadzornog odbora koji je sastavljen od članova Nadzornog odbora i/ili članova koje je imenovao Nadzorni odbor, koji pomaže Nadzornom odboru u radu te u skladu sa zakonskim propisima i internim aktima obavlja poslove iz područja financijskog izvještavanja, interne revizije i sustava internih kontrola. Osim spomenutih poslova Revizijski odbor nadgleda učinkovitost djelovanja eksterne revizije te njihovu neovisnost i objektivnost. Način djelovanja Revizijskog odbora definiran je *Pravilnikom o radu Revizijskog odbora Zagrebačkog holdinga*. Revizijski odbor broji 4 člana 4 člana od kojih je jedan član ujedno i član Nadzornog odbora.

Uprava

Uprava Društva vodi poslove društva samostalno i na vlastitu odgovornost, te donosi sve odluke isključivo prema vlastitoj prosudbi. Uprava je dužna uvijek djelovati isključivo u korist Društva vodeći računa o interesima radnika i šire zajednice radi povećanja vrijednosti imovine Društva.

Pri vođenju poslova Društva Uprava ima sljedeće nadležnosti: planira i programira poslovanje Društva, analizira tržište, izrađuje program investiranja Društva, prati stanje sredstava Društva, izvršava odluke Skupštine, brine se o likvidnosti Društva i poduzima mjere za njihovo poboljšanje, razmatra izvještaj o poslovanju Društva tijekom poslovne godine, podnosi Nadzornom odboru u skladu sa *Zakonom o trgovačkim društvima* izvještaje o poslovanju Društva, saziva sjednice Skupštine, predlaže raspodjelu dobiti i mjere za pokrivanje gubitaka te obavlja druge poslove određene Zakonom i Izjavom o osnivanju.

Uprava Društva je u 2024. godini djelovala u sastavu:

a) Ivan Novaković – član Uprave/predsjednik Uprave (od 03. rujna 2021.),
b) Matija Subašić-Maras - članica Uprave (od 15. rujna 2021.),
c) Dubravko Karačić – član Uprave (od 13. prosinca 2021.) i
d) Damir Novinić - član Uprave (od 01. kolovoza 2023.).

Mandat članova Uprave traje četiri godine.

Uprava vodi poslove Društva sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, Izjavi o osnivanju i Poslovniku o radu Uprave. Predsjednik Uprave zastupa Društvo pojedinačno i samostalno, dok ostali članovi Uprave Društvo zastupaju skupno s još jednim članom Uprave.

Uprava je dužna osigurati da Društvo vodi poslovne i druge knjige i poslovnu dokumentaciju, sastavlja knjigovodstvene dokumente, realno procjenjuje imovinu i obveze, sastavlja financijska i druga izvješća u skladu s računovodstvenim propisima i standardima i važećim zakonima i ostalim propisima.

Uprava Nadzornom odboru podnosi izvješća o poslovanju Društva tijekom poslovne godine u skladu sa *Zakonom o trgovačkim društvima*.

Rukovodstva povezanih društava i Ustanove

Upravu povezanog društva GRADSKA PLINARA ZAGREB d.o.o. u 2024. godini činio je:

» Davor Mayer, direktor (od 01.12.2023. do 01.01.2025.) koji je zastupao Društvo samostalno i pojedinačno.

Upravu povezanog društva GRADSKA PLINARA ZAGREB-OPSKRBA d.o.o. u 2024. godini činio je:

» Jeronim Tomas, direktor (od 11.11.2021.) koji zastupa Društvo samostalno i pojedinačno.

Upravu povezanog društva GRADSKO STAMBENO KOMUNALNO GOSPODARSTVO d.o.o. u 2024. godini činili su:

» Marko Šarić, direktor (od 18.06.2021. do 15.12.2024.), koji je zastupao Društvo samostalno i pojedinačno te
» Slaven Sladoljev, direktor (od 16.12.2024.), koji zastupa Društvo samostalno i pojedinačno.

Upravu povezanog društva ZAGREB PLAKAT d.o.o. u 2024. godini činili su:

» Emilio Gašpić, direktor (od 14.02.2022.) koji Društvo zastupa skupno s drugim članom uprave i
» Toni Rončević, direktor (od 01.03.2022.) koji Društvo zastupa skupno s drugim članom uprave.

Ustanovom GRADSKA LJEKARNA ZAGREB u 2024. godini upravljali su:

» Upravno vijeće, sukladno odredbama Statuta te
» Marijo Vukušić, ravnatelj (od 06.07.2022.) koji zastupa Ustanovu samostalno i pojedinačno.

Odgovornost voditelja podružnica i Uprave povezanih društva

Voditelji podružnica Društva i članovi uprava povezanih društava te ravnatelji povezanih ustanova odgovorni su za operativno poslovanje podružnica i povezanih društava i ustanova te provođenje svih dužnosti i zadataka u operativnom poslovanju podružnica i povezanih društava i ustanova, kao i za točnost svih financijskih podataka koji se dostavljaju Društvu.

Voditelji podružnica Društva i članovi uprava povezanih društava te ravnatelji povezanih ustanova dužni su izraditi prijedlog godišnjeg plana poslovanja i pružanja usluga za podružnice, odnosno povezana društva i ustanove kojima upravljaju; moraju poslovati u okvirima usvojenih godišnjih planova i ne smiju odstupati od planiranih financijskih vrijednosti.

Odgovornost i obveze članova povezanih društava opisane su u Izjavama o osnivanju svakoga povezanog društva.

Sustav unutarnjih kontrola

Grupa osigurava učinkovitost sustava unutarnjih kontrola kod financijskog izvještavanja koje se sastoje od različitih evidencija i metoda koje se provode kako bi se inicirali, identificirali, analizirali, klasificirali i evidentirali poslovni događaji, odnosno, obuhvaćaju sve mjere i postupke koji će se primijeniti u vezi s računovodstvenim iskazom poslovnih događaja te u konačnici sastavljanjem pouzdanih financijskih izvještaja. Sektor za unutarnju reviziju zadužen je za pregledavanje učinkovitosti sustava unutarnje kontrole kojim se ustrojava i nadzire tijek točnih, konkretnih i cjelovitih podataka Društvu i članicama Grupe. Grupa angažira nezavisne vanjske revizore kao važan instrument korporativnog upravljanja, kako bi se osiguralo da financijska izvješća adekvatno odražavaju fer i istinito stanje Grupe u cjelini. Grupa provodi aktivnosti stalnog praćenja i procjene sustava unutarnjih kontrola postupkom samoprocjene najmanje jednom godišnje sukladno propisima kojima se uređuje davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti, djelovanjem Sektora za unutarnju reviziju čija je temeljna zadaća procjena sustava unutarnjih kontrola sukladno *Zakonu o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru* (NN 78/2015, 102/2019), provedbom preporuka Sektora te naloga i preporuka vanjskih revizija - DURa i komercijalne revizije.

Politika raznolikosti

U provedbi politike raznolikosti, primarni cilj Grupe je osigurati primjenu principa jednakih mogućnosti i raznolikosti u svim procesima i funkcijama te ih učiniti sastavnim dijelovima donošenja odluka u svakodnevnoj praksi. Pri tome je od osobitog značaja provedba protu-diskriminacijskih mjera, osiguranje ravnopravnosti bez obzira na pripadnost određenoj skupini (na osnovi dobi, spola, etničke/nacionalne pripadnosti itd.), te stvaranje uključivog radnog okruženja. U cilju provedbe politike raznolikosti, kao jednog od elemenata društveno odgovornog poslovanja, članice Grupe su donijele *Etički kodeks* kao skup etičkih načela na kojima se temelji poslovno ponašanje i zajednički sustav vrijednosti te imenovalo Etičko povjerenstvo. Članice Grupe su također radi zaštite potencijalnih prijavitelja nepravilnosti temeljem *Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti* (NN 46/2022) imenovale svako svoju Povjerljivu osobu i njezinog zamjenika te donijele *Pravilnik o postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti i imenovanja povjerljive osobe i njezinog zamjenika*. Temeljem *Zakona o radu* i *Zakona o suzbijanju diskriminacije* (NN 85/2008, 112/2012), Društvo je donijelo *Pravilnik o postupanju i mjerama za zaštitu dostojanstva radnika* i imenovalo osobu za primanje i rješavanje pritužbi po navedenoj osnovi i njezinog zamjenika. Etičko povjerenstvo, Povjerljiva osoba i osoba za zaštitu dostojanstva radnika, svaki u okviru svoga djelokruga, imaju zadaću utvrđivati postupanja koja predstavljaju nepravilnost po bilo kojoj od navedenih osnova, kao i predlagati sankcioniranje takvog ponašanja.

Osobita pozornost posvećuje se zaštiti i promicanju prava osoba s invaliditetom. Grupa je jedan od sunositelja mjera i aktivnosti utvrđenih *Zagrebačkom strategijom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2022. do 2025. godine* (SL GZ 22/2022), čiji su ciljevi osiguranje potpune integracije osoba s invaliditetom ostvarivanjem integracije u važnim životnim područjima ravnopravnim sudjelovanjem u političkom, javnom i kulturnom životu; u procesu odgoja i obrazovanja; u zapošljavanju, zdravstvu i rehabilitaciji; u socijalnoj zaštiti; u pravnoj zaštiti i zaštiti od nasilja; u istraživanju i razvoju i drugome. Jedna od odrednica Strategije - profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje, ključan je element društvene uključenosti i ekonomske neovisnosti osoba s invaliditetom, a rad i zaposlenost temeljni su uvjet integracije u redovne životne uvjete.

Sukob interesa i antikorupcija

Usvajanjem *Antikorupcijske politike* i *Pravilnika o suzbijanju korupcije i upravljanju sukobom interesa* (u daljnjem tekstu: Pravilnik) od strane Društva u 2024. godini, Društvo i cijela Grupa potvrdili su svoju posvećenost jačanju integriteta, transparentnosti i odgovornosti u poslovanju u svrhu borbe protiv korupcije u svim njezinim oblicima. Usvajanje navedenih akata predstavlja nastavak kontinuiranog razvoja strateškog pristupa u prevenciji korupcije i upravljanja sukobom interesa propisivanjem preventivnog djelovanja kroz skup pravila, načela i procedura, osiguravanjem i provođenjem odgovarajuće upravljačke politike, uspostavljanjem procesa i prakse u radnom okruženju koji će poticati učinkovitu kontrolu, upravljanje i rješavanje spornih situacija te detektiranjem rizičnih poslovnih područja i nadzorom nad provedbom antikorupcijskih mjera u tim područjima. Pravilnikom je definiran i način postupanja koji se odnosi na lobiranje, sukladno odredbama novog *Zakona o lobiranju* (NN 36/2024).

Antikorupcijska politika izražava jasan stav Grupe i posvećenost borbi protiv korupcije, dok bi primjena Pravilnika trebala omogućiti svima sustavno prepoznavanje, sprječavanje i sankcioniranje koruptivnih aktivnosti te sukoba interesa, osiguravajući pošteno, odgovorno i zakonito poslovanje. Prevencija korupcije temelji se na djelovanju na uzroke korupcije odnosno upravljanje korupcijskim rizicima. Stoga je usvajanjem Pravilnika od strane Društva uspostavljen okvir za prevenciju korupcije i upravljanje koruptivnim rizicima s jasnim smjernicama za zaposlenike, članove Uprave i rukovodstvo koji će tijekom 2025. godine biti implementiran i u ostalim članicama Grupe. Cilj je formiranje dobro organiziranog i upravljanog sustava koji će biti što otporniji na korupciju te osvješćivanje zaposlenika da sami prepoznaju pokazatelje rizika i primijene prihvatljive mjere zaštite kako bi se onemogućile eventualne zlouporabe.

Svrha Pravilnika je oblikovanje i primjena sustava i postupaka za sprječavanje korupcije, osiguravanje kulture i okruženja koje promiče pošteno i etično ponašanje, jačanje svijesti zaposlenika o pojavnosti i oblicima korupcije, analiza eventualnih suspektnih koruptivnih aktivnosti te stvaranje okruženja koje će pomoći smanjenju njezina pojavljivanja. Sprječavanje korupcije integrirano je kroz sve organizacijske jedinice i poslovne procese na svim razinama Društva i članica Grupe u svrhu podizanja svijesti svih zaposlenika o štetnosti i neprihvatljivosti korupcije.

Praćenje i kontrola aktivnosti koje se odnose na jačanje antikorupcijskih mjera, provode se kroz kategorije Akcijskih planova s mjerama, aktivnostima i projektima predviđenih za provedbu u postavljenom strateškom razdoblju.

Osim Antikorupcijske politike i Pravilnika, Etičkog kodeksa i Kodeksa, prevencija korupcije sastavni je dio cijelog niza pojedinačnih akata Grupe.

Grupa je član antikorupcijske platforme "Zviždač", formirane s ciljem unaprjeđenja antikorupcijskog djelovanja objedinjavanjem sustava prijave nepravilnosti rada gradskih upravnih tijela i trgovačkih društava u vlasništvu Grada Zagreba.

Osim putem platforme „Zviždač" nepravilnosti u Grupi se mogu prijaviti povjerljivoj osobi u skladu s odredbama Pravilnika o postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti i imenovanja povjerljive osobe i njezinog zamjenika te *Zakonu o zaštiti prijavitelja nepravilnosti.*

Članice Grupe omogućuju i ostvarivanje zajamčenog prava na pristup informacijama, koje predstavlja preventivni alat za borbu protiv korupcije jačajući otvorenost i transparentnost rada i sužavajući prostor zlouporabe tijela javne vlasti te poticajno djelujući na zakonitost i pravilnost u postupanju. Podaci o službeniku za informiranje za svaku članicu Grupe javno su dostupni na internet stranicama svake članice Grupe.

Sukob interesa

Područje sukoba interesa također je regulirano odredbama Pravilnika. Članovi Nadzornog odbora i Uprave Društva, rukovodstvo svih članica Grupe te zaposlenici ne smiju donositi odluke na temelju osobnih interesa ili na temelju interesa osoba s kojima imaju bliske odnose.

Također, u okviru javne nabave članovi Uprave Društva, rukovodstvo članica Grupe, članovi NO i dobavljači, sukladno *Zakonu o javnoj nabavi* (NN 120/2016, 114/2022), potpisuju izjavu o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa. Na temelju izjava izrađuje se popis gospodarskih subjekata s kojima članice Grupe kao naručitelji ne smiju sklopiti ugovor. Ovaj je popis dostupan na internetskoj stranici svake članice Grupe.

Sukladno odredbi članka 22. *Zakona o računovodstvu* (NN 85/2024, 145/2024), ova Izjava je poseban odjeljak i sastavni dio Godišnjeg izvješća Grupe za 2024. godinu.

Ivan Novaković
Predsjednik Uprave

ZAGREBAČKI HOLDING
d.o.o.
ZAGREB, Ulica grada Vukovara 41

VIII. IZJAVA OSOBA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVJEŠTAJA GRUPE ZAGREBAČKI HOLDING

SUKLADNO ZAKONU O TRŽIŠTU KAPITALA

Izjavljujemo da prema našem najboljem saznanju:

- Revidirani financijski izvještaji Grupe Zagrebački holding za razdoblje od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2024. godine (konsolidirani) sastavljeni uz primjenu Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, daju cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja izdavatelja,
- Izvještaj poslovodstva Grupe Zagrebački holding za razdoblje od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2024. godine (konsolidirani) sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja izdavatelja uz opis najznačajnijih rizika kojima je izdavatelj izložen,
- Revidirani Izvještaj o održivosti Grupe Zagrebački holding za razdoblje od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2024. godine (konsolidirani) sastavljen je u skladu sa standardima izvještavanja o održivosti kako je uređeno provedbenim aktima Europske komisije i delegiranim aktima usvojenima u skladu s člankom 8. stavkom 4. Uredbe (EU) 2020/852.

U Zagrebu, 29. travnja 2025. godine

Ivan Novaković
Predsjednik Uprave

Dubravko Karačić
član Uprave

ZAGREBAČKI HOLDING
d.o.o. 9
ZAGREB, Ulica grada Vukovara 41

Matija Subašić-Maras
Članica Uprave

Damir Novinić
član Uprave

IX. ODGOVORNOST ZA GODIŠNJE KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

I GODIŠNJI KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O ODRŽIVOSTI

Uprava je dužna osigurati da Godišnji konsolidirani financijski izvještaji i Izvještaj o održivosti društva Zagrebački holding d.o.o., Zagreb, Ulica grada Vukovara 41 ("Društvo") i njegovih ovisnih društava ("Grupa") za 2024. godinu budu sastavljeni u skladu s:

- Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su utvrđeni od Europske unije ("MSFI") tako da pružaju istinit i objektivan prikaz konsolidiranog financijskog stanja, konsolidiranog rezultata poslovanja, konsolidiranih novčanih tokova i konsolidiranih promjena kapitala Grupe za to razdoblje. Uprava razumno očekuje da Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Sukladno tomu, Uprava Društva je izradila godišnje konsolidirane financijske izvještaje pod pretpostavkom neograničenosti vremena poslovanja Grupe
- Europskim standardima izvještavanja o održivosti (ESRS) kako je uređeno provedbenim aktima Europske komisije i delegiranim aktima usvojenima u skladu s člankom 8. stavkom 4. Uredbe (EU) 2020/852

Pri izradi Godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja Uprava je odgovorna za:

- odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika u skladu sa važećim standardima financijskog izvještavanja;
- davanje razumnih i razboritih prosudbi i procjena;
- izradu Godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka neprimjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati konsolidirani financijski položaj, konsolidirane rezultate poslovanja, konsolidirane promjene kapitala i konsolidirane novčane tokove Grupe, kao i njihovu usklađenost sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje su utvrđeni od Europske komisije. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, pa stoga i za poduzimanje opravdanih mjera da bi se spriječile i otkrile prijevare i ostale nezakonitosti.

Pri izradi Izvještaja o održivosti, a u skladu s odredbama članaka 32. i 36. Zakona o računovodstvu (NN 135/24), Uprava je odgovorna za:

- sastavljanje objava u dijelu koji se odnosi na EU taksonomiju, sukladno zahtjevima iz članka 8. Uredbe (EU) 2020/852 (Uredba o taksonomiji EU),
- uspostavu, provedbu i održavanje sustava internih kontrola koje Uprava smatra nužnima kako bi se omogućila točna priprema konsolidiranog Izvještaja o održivosti,
- odabir i primjenu prikladnih metoda izvještavanja o održivosti,
- uspostavu i provođenje procesa identifikacije informacija objavljenih u konsolidiranom Izvještaju o održivosti prema zahtjevima ESRS-a, te za objavu tog procesa u odjeljku ESRS 2 IRO-1 predmetnog Izvještaja.

Uprava je također odgovorna i za pripremu i sadržaj Izvješća poslovodstva i Izjave o primjeni kodeksa poslovnog upravljanja u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu.

Godišnji nekonsolidirani financijski izvještaji Društva izdani su zasebno, istovremeno kad i Godišnji konsolidirani financijski izvještaji. Uprava je odobrila izdavanje Godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja i Izvještaja o održivosti 29. travnja 2025. godine.

Ivan Novaković
Predsjednik Uprave

Dubravko Karačić
član Uprave

ZAGREBAČKI HOLDING
d.o.o.
ZAGREB, Ulica grada Vukovara 41

Matija Subašić-Maras
Članica Uprave

Damir Novinić
član Uprave

IZVJEŠTAJ O ODRŽIVOSTI

2024

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA S IZRAŽAVANJEM OGRANIČENOG UVJERENJA O KONSOLIDIRANOM IZVJEŠTAJU O ODRŽIVOSTI ZA 2024. GODINU

Tel: +385 1 2395 741
E-mail: bdo-croatia@bdo.hr

BDO Croatia d.o.o.
10000 Zagreb
Radnička cesta 180

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA S IZRAŽAVANJEM OGRANIČENOG UVJERENJA O KONSOLIDIRANOM IZVJEŠTAJU O ODRŽIVOSTI ZA 2024. GODINU

Vlasnicima društva Zagrebački holding d.o.o. i njegovih ovisnih društava, Zagreb

Predmet ispitivanja

Angažirani smo od strane društva Zagrebački holding d.o.o. za provođenje angažmana s izražavanjem ograničenog uvjerenja, u skladu s Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja (MSIU) 3000, *Angažmani s izražavanjem uvjerenja različiti od revizija ili uvida povijesnih financijskih informacija (izmijenjen)* („Angažman“), o konsolidiranom Izvještaju o održivosti (“Predmet ispitivanja”) društva Zagrebački holding d.o.o. (“Društvo“) i njegovih ovisnih društava (zajedno „Grupa“), sadržanom u „Izvještaj o održivosti“ koji je sastavni dio Izvještaja poslovodstva (konsolidirani Izvještaj o održivosti) na dan 31. prosinca 2024. godine i za tada završenu godinu.

Kriteriji primijenjeni od strane Grupe

U pripremi konsolidiranog Izvještaja o održivosti, Grupa je primijenila odredbe članaka 32. i 36. Zakona o računovodstvu (Narodne novine, broj 85/24 i 145/24), uključujući i:

- usklađenost s odredbama Europskih standarda izvještavanja o održivosti (ESRS), uključujući i provođenje postupka za identifikaciju informacija objavljenih u konsolidiranom Izvještaju o održivosti („Proces“) kako je opisano u odjeljku Procjena dvostruke značajnosti; i
- usklađenost objava u konsolidiranom Izvještaju o održivosti s izvještajnim zahtjevima članka 8. Uredbe (EU) 2020/852 („Uredba o taksonomiji“).

Inherentna ograničenja u sastavljanju konsolidiranog Izvještaja o održivosti

Inherentna ograničenja postoje u svim angažmanima s izražavanjem uvjerenja.

Kriteriji i obilježja Izvještaja o održivosti te nepostojanje dugogodišnjih uspostavljenih mjerodavnih smjernica, standardnih primjena i praksi izvještavanja, omogućuju usvajanje različitih, ali prihvatljivih, metodologija mjerenja što može rezultirati razlikama među subjektima. Usvojene metodologije mjerenja također mogu utjecati na usporedivost podataka o održivosti koje različite organizacije izvještavaju te na dosljednost unutar iste organizacije iz godine u godinu, kako se metodologije razvijaju.

U izvještavanju o informacijama o budućim događajima u skladu sa ESRS, Uprava Grupe dužna je pripremiti informacije o budućim događajima temeljem objavljenih pretpostavki o događajima koji bi se mogli dogoditi u budućnosti i mogućim budućim aktivnostima Grupe. Stvarni ishod vjerojatno će biti drugačiji, s obzirom na to da budući događaji često ne slijede očekivanja.

U određivanju objava u konsolidiranom Izvještaju o održivosti, Uprava Grupe tumači nedefinirane pravne i ostale pojmove. Nedefinirani pravni i drugi pojmovi mogu se tumačiti na različite načine, uključujući i pravnu usklađenost njihove interpretacije, te su u skladu s tim podložni neizvjesnostima

Odgovornost Uprave **i onih koji su zaduženi za upravljanje za izvještavanje o održivosti**

Uprava je odgovorna za dizajn i implementaciju procesa za identifikaciju informacija objavljenih u konsolidiranom Izvještaju o održivosti u skladu s ESRS-om, te za objavu ovog Procesa u odjeljku Proces procjene dvostruke značajnosti u konsolidiranom Izvještaju o održivosti. Ta odgovornost uključuje:

- razumijevanje konteksta u kojem se odvijaju aktivnosti i poslovni odnosi Grupe te razumijevanje pogođenih dionika;
- identifikaciju stvarnih i potencijalnih učinaka (i negativnih i pozitivnih) povezanih s pitanjima održivosti, kao i rizika i prilika koji utječu ili za koje bi se razumno moglo očekivati da će utjecati na financijski položaj Grupe, financijsku uspješnost, novčane tokove, pristup financiranju ili troškove kapitala u kratkom, srednjem ili dugom roku;
- procjenu značajnosti identificiranih učinaka, rizika i prilika povezanih s pitanjima održivosti odabirom i primjenom odgovarajućih pragova značajnosti; i
- donošenje pretpostavki koje su razumne u danim okolnostima.

Nadalje, Uprava je odgovorna za pripremu konsolidiranog Izvještaja o održivosti sukladno odredbama članaka 32. i 36. Zakona o računovodstvu, uključujući:

- usklađenost s ESRS-om;
- pripremu objava u odjeljku Informacije u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2020/852 konsolidiranog Izvještaja o održivosti u skladu sa zahtjevima izvještavanja iz članka 8. Uredbe EU 2020/852 (EU Uredba o taksonomiji);
- dizajn, implementaciju i održavanje sustava unutarnjih kontrola koje Uprava odredi da su potrebne kako bi se omogućila priprema konsolidiranog Izvještaja o održivosti, bez značajnih pogrešaka uslijed prijevare ili pogreške; i
- odabir i primjenu odgovarajućih metoda izvještavanja o održivosti te formiranje odgovarajućih procjena i prosudbi o pojedinačnim objavama o održivosti koje su razumne u danim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje Grupnog procesa izvještavanja o održivosti kojeg je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora

Obavili smo angažman s izražavanjem ograničenog uvjerenja u skladu s Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja, *Angažmani s izražavanjem uvjerenja različiti od revizija ili uvida povijesnih financijskih informacija* (MSIU) 3000 (izmijenjen), kako je propisano odredbom članka 37. Zakona o računovodstvu i odredbama ugovora za ovaj angažman koji je zaključen sa Društvom dana 3. travnja 2025.godine. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i provođenje angažmana kako bismo izrazili zaključak o tome jesmo li svjesni ikakvih značajnih promjena koje je potrebno provesti na Predmetu ispitivanja kako bi bio usklađen s Kriterijima, te izdati izvještaj. Priroda, vrijeme i opseg odabranih postupaka ovise o našoj profesionalnoj prosudbi, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja, bilo zbog prijevare ili pogreške.

Odgovornost revizora (nastavak)

Naša je odgovornost izraziti zaključak o prezentaciji Predmeta ispitivanja na temelju dokaza koje smo pribavili. Naše odgovornosti u vezi s Predmetom ispitivanja, u odnosu na Proces, uključuju:

- stjecanje razumijevanja Procesa ali ne u svrhu izražavanja zaključka o učinkovitosti Procesa, uključujući ishod Procesa;
- razmatranje ispunjavaju li identificirane informacije primjenjive zahtjeve ESRS za objavljivanje; i
- dizajniranje i provođenje postupaka za procjenu usklađenosti Procesa s opisom Procesa Grupe, kako je objavljeno u odjeljku Proces procjene dvostruke značajnosti.

Naše druge odgovornosti u vezi s Predmetom ispitivanja uključuju:

- identificiranje objava kod kojih je vjerojatno da će se pojaviti značajna pogrešna prikazivanja, bilo zbog prijevare ili pogreške; i
- osmišljavanje i provođenje postupaka usmjerenih na objave u konsolidiranom Izvještaju o održivosti u kojima je vjerojatan nastanak značajnih pogrešnih prikazivanja. Rizik ne otkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja koji proizlazi iz prijevare veći je od onog koji proizlazi iz pogreške, jer prijevara može uključivati tajne sporazume, krivotvorenje, namjerne propuste, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

Vjerujemo da su pribavljeni dokazi dostatni i primjereni kao osnova za naš zaključak s izražavanjem ograničenog uvjerenja.

Naša neovisnost i upravljanje kvalitetom

Usklađeni smo sa zahtjevima o neovisnosti i ostalim etičkim zahtjevima utvrđenim Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) koji postavlja temeljna načela integriteta, objektivnosti, stručnosti i dužne brige, povjerljivosti te profesionalnog ponašanja. Posjedujemo potrebna znanja i iskustva za provođenje ovog angažmana s izražavanjem uvjerenja.

Također primjenjujemo Međunarodni standard upravljanja kvalitetom 1, Upravljanje kvalitetom za društva koje provode revizije ili preglede financijskih izvještaja ili druge angažmane za pružanje uvjerenja ili povezane usluge i, u skladu s tim, održavamo sveobuhvatni sustav kontrole kvalitete, uključujući dokumentirane politike i postupke u vezi s poštivanjem etičkih zahtjeva, profesionalnih standarda i primjenjivih zakonskih i regulatornih zahtjeva.

Opis obavljenih procedura

Postupci koji se provode u angažmanu s izražavanjem ograničenog uvjerenja razlikuju se po prirodi i vremenskom rasporedu od angažmana s izražavanjem razumnog uvjerenja i manjeg su opsega. Posljedično, razina uvjerenja dobivena u angažmanu s izražavanjem ograničenog uvjerenja znatno je niža od uvjerenja koje bi se dobilo da je obavljen angažman s izražavanjem razumnog uvjerenja. Naši postupci osmišljeni su za dobivanje ograničene razine uvjerenja na kojoj možemo temeljiti naš zaključak i ne pružaju sve dokaze koji bi bili potrebni za pružanje razumne razine uvjerenja.

Iako smo uzeli u obzir učinkovitost internih kontrola koje je uspostavila Uprava pri određivanju prirode i opsega naših postupaka, naš angažman s izražavanjem uvjerenja nije bio osmišljen da pruži zaključak o internim kontrolama. Naši postupci nisu uključivali testiranje kontrola ili provođenje postupaka koji se odnose na provjeru agregacije ili izračuna podataka unutar IT sustava.

Angažman s ograničenim uvjerenjem sastoji se od postavljanja upita, prvenstveno osobama odgovornim za pripremu konsolidiranog Izvještaja o održivosti i povezanih informacija, te primjene analitičkih i drugih odgovarajućih postupaka.

Angažman s ograničenim uvjerenjem uključuje provođenje postupaka za dobivanje dokaza o konsolidiranom Izvještaju o održivosti.

Priroda, vrijeme i opseg odabranih postupaka ovise o profesionalnoj prosudbi, uključujući identifikaciju objava u kojima je vjerojatno da će doći do značajnih pogrešnih prikazivanja, bilo zbog prijevare ili pogreške, u konsolidiranom Izvještaju o održivosti.

U provođenju našeg angažmana s ograničenim uvjerenjem, obavili smo sljedeće postupke u vezi s Procesom:

- stjecanje razumijevanja Procesa:
  - provođenje upita radi razumijevanja izvora informacija koje koristi Uprava (npr. angažman dionika, poslovni planovi i strateški dokumenti);
  - pregled interne dokumentacije Grupe o Procesu; i
  - ocjenu usklađenosti dokaza dobivenih iz naših postupaka o Procesu koji je provela Grupa s opisom Procesa navedenim u odjeljku Proces procjene dvostruke značajnosti.

U provođenju našeg angažmana s ograničenim uvjerenjem na konsolidirani Izvještaj o održivosti, proveli smo sljedeće postupke:

- stjecanje razumijevanja procesa izvještavanja Grupe relevantnog za pripremu konsolidiranog Izvještaja o održivosti uključujući proces konsolidacije kroz stjecanje razumijevanja kontrolnog okruženja Grupe, procesa i informacijskih sustava relevantnih za pripremu konsolidiranog Izvještaja o održivosti, ali ne procjenjujući dizajn određenih kontrolnih aktivnosti, pribavljanje dokaza o njihovoj provedbi ili testiranje njihove operativne učinkovitosti;
- ocjenu jesu li značajne informacije identificirane Procesom za identifikaciju informacija za objavljivanje u konsolidiranom Izvještaju o održivosti uključene u konsolidirani Izvještaj o održivosti;
- ocjenu usklađenosti strukture i prezentacije konsolidiranog Izvještaja o održivosti u skladu s ESRS-om;
- postavljanje upita relevantnim zaposlenicima i provođenje analitičkih postupaka na odabranim informacijama iz konsolidiranog Izvještaja o održivosti;
- ocjenu metoda, pretpostavki i podataka za razvoj značajnih procjena i informacija o budućnosti te o tome kako su te metode primijenjene;

Opis obavljenih procedura (nastavak)

- stjecanje razumijevanja procesa za identifikaciju prihvatljivih i usklađenih gospodarskih aktivnosti iz odredbe o EU taksonomiji za promet, CAPEX i OPEX te odgovarajućih objava u konsolidiranom Izvještaju o održivosti;
- ocjenu prezentacije i korištenja EU taksonomskih predložaka u skladu s relevantnim zahtjevima; i
- uskladbu i provjeru konzistentnosti, u mjeri u kojoj je primjenjivo, između navedenih gospodarskih aktivnosti EU taksonomije i stavki navedenih u konsolidiranim financijskim izvještajima, uključujući objave navedene u povezanim bilješkama

Zaključak o ograničenom uvjerenju

Na temelju provedenih postupaka i prikupljenih dokaza, ništa nam nije skrenulo pozornost što bi uzrokovalo da vjerujemo kako konsolidirani Izvještaj o održivosti Grupe nije sastavljen, u svim značajnim odrednicama, u skladu s odredbama članaka 32. i 36. Zakona o računovodstvu, uključujući:

- usklađenost s Europskim standardima izvještavanja o održivosti (ESRS), uključujući usklađenost procesa koji Grupa provodi za utvrđivanje informacija objavljenih u konsolidiranom Izvještaju o održivosti („Proces“) s opisom navedenim u odjeljku Proces procjena dvostruke značajnosti; i
- usklađenost objava u odjeljku Informacije u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2020/852 u konsolidiranom Izvještaju o održivosti sa zahtjevima izvještavanja iz članka 8. Uredbe (EU) 2020/85 (EU Uredba o taksonomiji).

Ostala pitanja

Usporedne informacije uključene u konsolidirani Izvještaj o održivosti Grupe za financijsku godinu od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. nisu bile predmet angažmana s izražavanjem uvjerenja. Naš zaključak nije modificiran s obzirom na ovo pitanje.

U Zagrebu, 29. travnja 2025. godine

BDO Croatia d.o.o.
Radnička cesta 180
10000 Zagreb

BDO
BDO Croatia d.o.o.
Zagreb, Radnička cesta 180
OIB: 76394522236

Hrvoje Stipić, predsjednik Uprave

Marina Tonžetić, ovlašteni revizor

X. GODIŠNJI KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O ODRŽIVOSTI

01 Opće informacije

1.1. Uvod (ESRS 2 BP-2)

Grupa je od 2024. godine obveznik izvještavanja o održivosti sukladno Direktivi o korporativnom izvješćivanju o održivosti (dalje u tekstu: CSRD)[1], odnosno Zakonu o računovodstvu (NN 85/2024). Radi se o transformativnom okviru koji je usvojila Europska unija (dalje u tekstu: EU) kako bi poboljšala korporativnu transparentnost i odgovornost u pitanjima održivosti. CSRD predstavlja kritičnu promjenu u načinu na koji poduzeća izvješćuju o svojim učincima na okoliš, društvo i upravljanje (engl. environmental, social, governance, dalje u tekstu: ESG), usklađujući korporativne prakse sa sveobuhvatnim ciljevima EU-a za održivi razvoj i klimatsku neutralnost. Nadalje, objavom Europskih standarda za izvještavanje o održivosti (dalje u tekstu: ESRS[2]), obvezno izvještavanje o održivosti dobilo je i svoj obavezni strukturni okvir koji se primjenjuje na sve obveznike CSRD-a.

Grupa je dosad izvještavala sukladno Direktivi o nefinancijskom izvještavanju (dalje u tekstu NFRD) čije su odredbe bile prenesene u hrvatski Zakon o računovodstvu (NN 120/2016) 2016. godine te su se primjenjivale od 2017. godine. Dosadašnje nefinancijsko izvještavanje Zagrebačkog holdinga slijedilo je pravila i strukturu GRI Standarda.

Detalji o ustrojstvu Grupe dani su u poglavlju *Osnovni podaci o Grupi Zagrebački holding* u Izvješću poslovodstva za 2024. godinu, a ono je također grafički prikazano u nastavku.

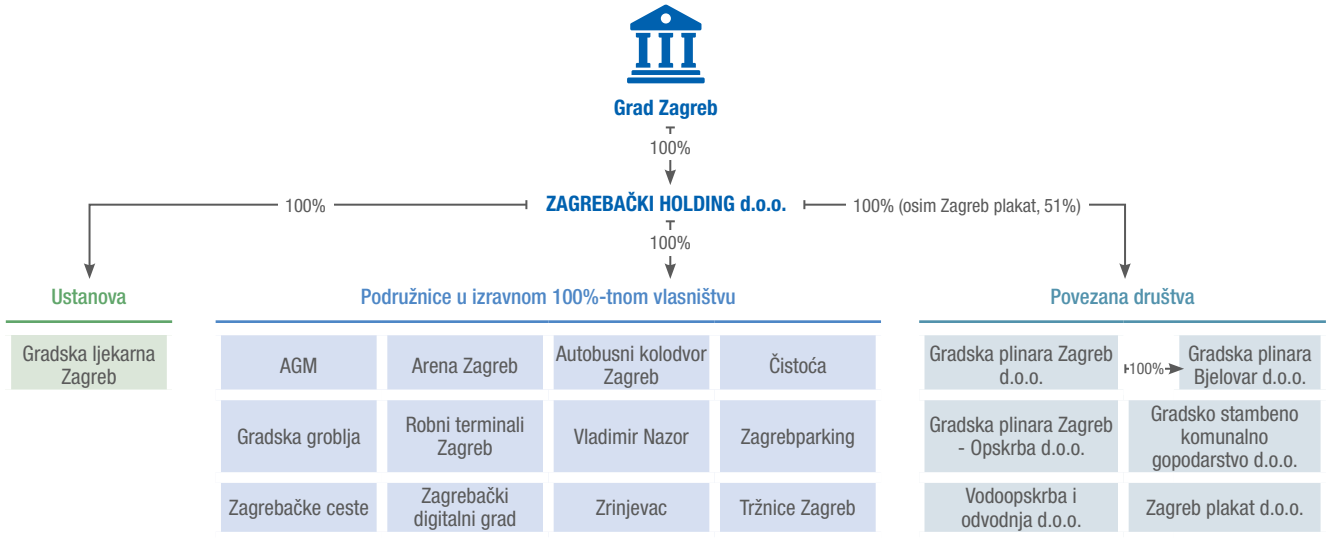

1 Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD, poveznica
2 European Sustainability Standard, dalje u tekstu, ESRS, poveznica

1.2. Grupa u brojkama u 2024. godini

Značajni kvantitativni pokazatelji Grupe u 2024. godini	Brojčani podatak
Stopa odvojenog sakupljanja komunalnog otpada u okviru javne usluge za Grad	44,74%
Udio odvojeno sakupljenog komunalnog otpada (uzimajući u obzir i dodatne količine koje nisu komunalni otpad, već su sakupljene iz održavanja čistoće javnih površina te zelenom otpadu od održavanja parkova u Gradu Zagrebu)	48,41%
Povećane količine oporabljenog biootpada	38.858 t
Oporabljeno neopasnog otpada vlastitim resursima	160.090 t 4.880, 81 t - kompostana
Broj ugrađenih podzemnih spremnika	150
Količina proizvedene električne energije iz obnovljivih izvora (Društvo i ovisna društva)	31.614.207 kWh
Količina proizvedenog bioplina iz otpadnog mulja	2.889.200 m^3
Količina iscrpljene količine odlagališnog plina	14.211.663 m^3
Volumen isporučene vode krajnjim potrošačima	58.828.408 m^3
Dužina izgrađenih novih vodoopskrbnih cjevovoda	12,5 km
Dužina saniranih vodoopskrbnih cjevovoda	9,7 km
Broj novih priključenih vodoopskrbnih priključaka	867
Volumen ispuštene vode na području aglomeracije Zagreb	174.077.258 m^3
Dužina novih sagrađenih kanala na mreži odvodnje	11,2 km
Broj novih priključaka na kanalsku mrežu	760
Broj saniranih kanalskih priključaka	52
Količina distribuiranog prirodnog plina krajnjim potrošačima	3.739.947.807 kWh
Ukupna dužina plinovoda na distribucijskom području GPZ	3.994 km
Dužina rekonstruiranih starih i sagrađenih novih plinovoda na distribucijskom području GPZ	9 km
Broj obračunskih mjernih mjesta opskrbe plinom na distribucijskom području GPZ	297.731
Broj posađenih stabala u zagrebačkim parkovima i drvoredima	> 8.000
Površina održavanih parkovnih površina	12.159.293 m^2
Stopa porasta mase plaća s uključenim jednokratnim godišnjim neoporezivim neto primicima radnika	20,26%
Broj pruženih usluga u Holding centru	671.015
Broj zaprimljenih zahtjeva putem digitalne komunikacije	384.078
Broj ostvarenih kontakata putem aplikacija i društvenih mreža	9.092

1.3. Osnovne informacije o Izvještaju (ESRS 2 BP-1)

Grupa objavljuje Izvještaj o održivosti na konsolidiranoj osnovi. Opseg konsolidacije istovjetan je opsegu izvještavanja u financijskim izvještajima. Poslovnu grupu čini društvo Zagrebački holding d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo), Gradska plinara Zagreb d.o.o. (dalje u tekstu: GPZ), Gradska plinara Zagreb - Opskrba d.o.o. (dalje u tekstu: GPZ-O), Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o. (dalje u tekstu: GSKG), Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. (dalje u tekstu: VIO), Zagreb plakat d.o.o., ustanova Gradska ljekarna Zagreb (dalje u tekstu: GLJZ) te Gradska plinara Bjelovar d.o.o., društvo kćer povezanog društva Gradska plinara Zagreb d.o.o. (dalje u tekstu: GPB). Financijskim izvještajima te Izvještajem o održivosti za 2024. godinu obuhvaćeno je 12 podružnica Zagrebačkog holdinga d.o.o., 5 trgovačkih društava i jedna zdravstvena ustanova. Ovisno društvo koje nije dijelom ovog Izvještaja je Zagreb plakat d.o.o.

U ovom se dokumentu izraz „Grupa" odnosi na svih 18 sastavnica Grupe Zagrebački holding, pri čemu se svi konsolidirani podaci i informacije odnose na grupaciju u cijelosti. Ako se određeni podaci, izjave ili informacije odnose isključivo na Zagrebački holding d.o.o., koristi se izraz „Društvo". Izraz "Uprava" odnosi se na Upravu Zagrebačkog holdinga d.o.o. Izvještajem o održivosti obuhvaćene su više i niže razine lanca vrijednosti Grupe.

Zahtjev za objavljivanjem	Upućivanje
ESRS 2 BP-1 Opseg konsolidacije	Konsolidirani financijski izvještaj, bilješka 2
ESRS 2 GOV-1 Uloge i odgovornosti administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela	Izvješće poslovodstva, Osnovni podaci o Grupi Zagrebački holding Izjava o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja
ESRS 2 GOV-5 Upravljajne rizicima i unutarnje kontrole izvještavanja o održivosti	Izvješće poslovodstva, Održivo poslovanje Društva
ESRS 2 SBM-1 Strategija, poslovni model i lanac vrijednosti	Izvješće poslovodstva, Osnovni podaci o Grupi Zagrebački holding Financijsko izvješće
ESRS 2 MDR-A Mjere i resursi povezani sa značajnim čimbenicima održivosti	Izvješće poslovodstva, Projekti financirani iz Fonda solidarnosti EU Izvješće poslovodstva, Ostali projekti sufinancirani bespovratnim sredstvima Izvješće poslovodstva, Projekti Grupe, Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. – VIO Izvješće poslovodstva, Aktivnosti vezane uz razvoj poslovanja Izvješće poslovodstva, Izdvojeni poslovni događaji
E1-5 Potrošnja energije i kombinacija izvora energije	Konsolidirani financijski izvještaji, bilješka 9
E3-4 Potrošnja vode	Konsolidirani financijski izvještaj, Prihodi od prodaje
S1-6 Broj zaposlenih na razini Grupe	Konsolidirani financijski izvještaj, bilješka 10
G1 GOV-1 Stručnost Uprave i Nadzornog odbora	Izvještaj poslovodstva

1.3.1. Korporativno upravljanje (ESRS 2 GOV-1,2,3, E1 GOV-3)

Korporativno upravljanje predstavlja značajnu odrednicu u poslovanju Grupe Zagrebačkog holdinga, kao što je opisano u Izvješću poslovodstva i u poglavlju *Poslovno ponašanje*. U poglavljima Osnovni podaci o Grupi Zagrebački holding te u Izjavi o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja u 2024. godini dane su i osnovne informacije o rukovođenju i organima Društva i Grupe koji su prikazani u nastavku.

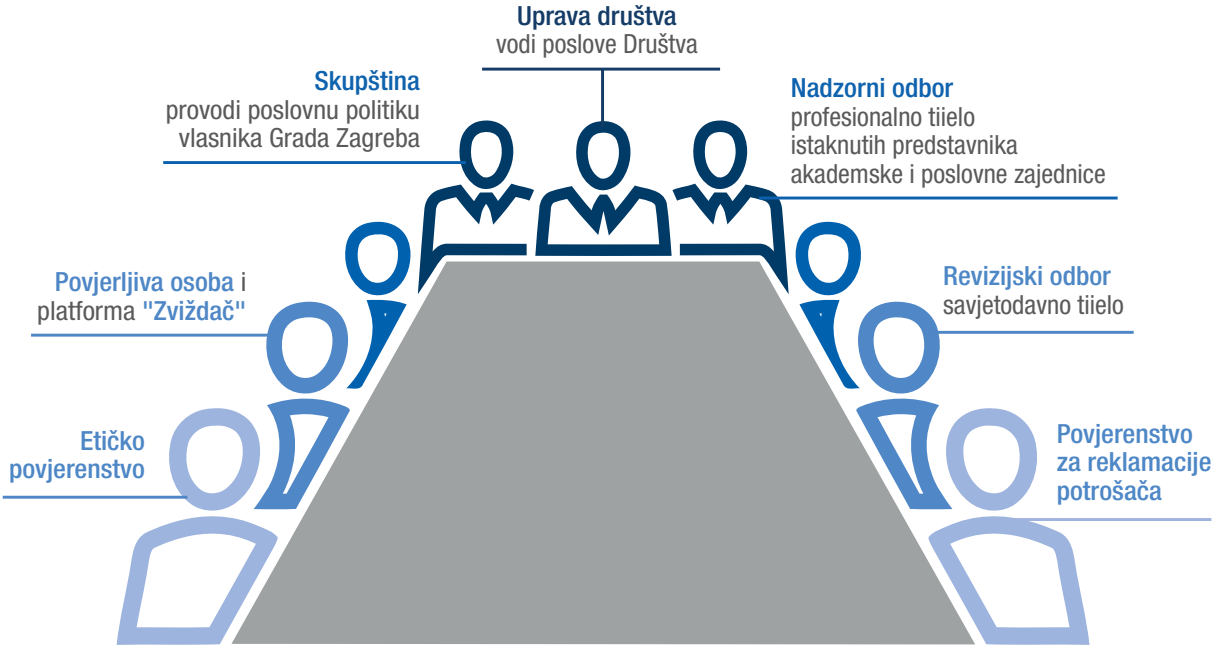

Uprava je ključan organ Društva čija je uloga vođenje poslova i zastupanje Društva na vlastitu odgovornost. Budući da se radi o dualističkom sustavu upravljanja, svi članovi Uprave imaju izvršne funkcije, a uz upravu djeluje i Nadzorni odbor. Tijekom 2024. godine Uprava djelovala je u sastavu od 4 člana, od čega su 25% činile žene te su svi bili nezavisni. Tijekom godine Uprava Društva održala je 50 redovnih i 44 telefonske sjednice na kojima su donesene 542 odluke i 152 zaključka.

Predsjednik Uprave, gospodin Ivan Novaković, ujedno je i član Uprave zadužen za korporativnu održivost. Unutar njegove nadležnosti djeluje Sektor za strategiju, razvoj i usklađenost poslovanja (dalje u tekstu: Sektor) koji provodi analizu učinaka, rizika i prilika (dalje u tekstu: IRO, od engl. *impacts, risks and opportunities*)[3] na razini Društva te koordinira taj proces na razini cijele Grupe. Tijekom 2024. godine prvi je put rađena detaljna analiza na način propisan ESRS-ovima te je Sektor o svom radu i napretku u pogledu analize, praćenja i upravljanja učincima, rizicima i prilikama redovito izvještavao Predsjednika Uprave i cijelu Upravu. U 2024. godini je rad bio fokusiran na utvrđivanje značajnih IRO-a, odnosno utvrđivanje značajnih tema te prikupljanje podataka u područjima utvrđenih značajnih tema, u odnosu na koje još nisu utvrđene ciljne vrijednosti (osim u dijelu koji je obuhvaćen strategijom održivosti, a opisan u poglavlju *Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti*).

Budući da je Uprava odgovorna za upravljanje svim poslovnim rizicima, uključujući i rizike održivosti i s njima povezane učinke i prilike, nakon provedene IRO analize na razini Grupe za 2024. godinu, Uprava je pregledala i potvrdila utvrđene rezultate o značajnim aspektima održivosti. Upravi je IRO rezultate prezentirao Sektor za strategiju, razvoj i usklađenost poslovanja, zajedno s pregledom povezanih politika, mjera, pokazatelja i ciljnih vrijednosti, gdje je primjenjivo. Ovakav proces analize i utvrđivanja IRO-a predstavlja novost na razini upravljanja Grupe te je okončan krajem financijske godine, stoga zaključci nisu bili uzeti u obzir u odnosu na provedbu strategije Grupe i ključne odluke tijekom 2024. godine.

Nadzorni odbor (dalje u tekstu: NO) je jedan od korporativnih organa Društva. Njegova glavna uloga je nadzor nad radom Uprave Društva, a time i načina na koji se vode poslovi Društva. NO Izvještaj o svom radu podnosi Skupštini Društva. U okviru NO-a djeluje i Revizijski odbor (dalje u tekstu: RO) koji pomaže u radu te u skladu sa zakonskim propisima i internim aktima obavlja poslove iz područja financijskog izvještavanja, interne revizije i sustava internih kontrola. Također, RO nadgleda učinkovitost djelovanja eksterne revizije te njihovu neovisnost i objektivnost. NO i RO sudjeluju u projektima održivosti nadzorom nad samim procesom izvještavanja i aktivnostima ESG tima. U prvoj polovici godine, NO je činilo 40% žena, a u drugoj polovici 25%, s time da nijedan od članova nije predstavnik radnika[4]. Od 4 člana NO, 1 je nezavisan, a ostala 3 su zaposlene osobe Grada Zagreba.

Uprava, NO, RO i visoko rukovodstvo Društva pohađali su edukacije na temu održivosti kako bi stekli znanje i razumijevanje ovih tema te kako bi njima mogli upravljati u skladu s poslovnom strategijom i ciljevima Društva. Nadalje, Uprava je donijela odluku o osnivanju **ESG tima** kojom je okupila postojeće interne kapacitete u području održivosti. Pored toga, donesen je plan

3 Eng. *impacts, risks and opportunities*

4 Izraz „radnik“ se u ovom Izvještaju koristi radi jednostavnosti te se odnosi na sve osobe, neovisno o spolu, uključujući i žene i muškarce.

zapošljavanja u Službi za strategiju, razvoj i održivost poslovanja u okviru kojeg je zaposlen stručnjak za održivost. Uprava je također odobrila Plan edukacija koji je uključio edukacije za ESG tim, ali i za širi opseg radnika u području ESG tema.

Što se tiče programa poticaja, odnosno primitaka članova Uprave Društva i NO, jedan od ključnih ciljeva jest da pravila stjecanja prava na materijalne ili nematerijalne primitke ne dovedu do toga da članovi ovih organa Društva preuzimaju višu razinu rizika od prihvatljivog, i tako primjerice djeluju na štetu korisnika usluga ili drugih ugovornih strana radi ostvarenja vlastitih privatnih interesa. Kolektivnim ugovorom su definirana materijalna prava radnika te su njime definirani samo fiksni primici. Društvo nema uspostavljen sustav nagrađivanja, a kolektivnim ugovorom su definirani koeficijenti za svako radno mjesto. Dodaci na plaću, kao i izvanredne nagrade, definirani su za radnike kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu. Iznimno su omogućene jednokratne naknade za određene iznimne doprinose radnika, koje se utvrđuju odlukom Uprave i isplaćuju jednokratno. S druge strane, naknade članova Uprave definirane su ugovorima o radu. Naknada članova Uprave je fiksna uz dodatak od 0,5% za svaku navršenu godinu staža. Naime, Grupa je obveznik Zakona o sprečavanju sukoba interesa (NN 143/2021) te je stoga zabranjeno primiti dodatnu naknadu za poslove obnašanja javnih dužnosti. Prema Smjernicama Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, takvim naknadama smatraju se bilo kakvi dodaci na osnovnu plaću (bonusi, božićnice, regres, uplate u dobrovoljni mirovinski fond i sl.). Iz tog razloga, kriteriji uspješnosti članova Uprave nisu vezani uz njihove naknade te oni primaju samo osnovnu plaću koja je transparentno navedena na web stranici Grupe (sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama (NN 25/13, 85/15, 69/22)). Drugim riječima, varijabilni primici se ne primjenjuju na Upravu Društva te se ne dovode u vezu s pokazateljima održivosti, pa tako ne uključuju niti klimatska pitanja.

1.3.2. Postupak dužne pažnje (ESRS 2 GOV 4)

Grupa formalno ne provodi postupak dužne pažnje u skladu s međunarodnim instrumentima (UN-ova vodeća načela o poslovanju i ljudskim pravima i Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća). Međutim, za potrebe analize i procjene dvostruke značajnosti, odnosno za procjenu značajnih IRO-a, tijekom 2024. godine Grupa je provela sljedeće procedure:

- Analizu lanaca vrijednosti Grupe na razini podružnica – kako je opisano u poglavlju *Lanac vrijednosti*
- Procjenu, mapiranje i uključivanje dionika – kako je opisano u poglavlju *Odnos s dionicima i njihov učinak na poslovnu strategiju i poslovni model Grupe*
- Utvrđivanje i procjenu svojih štetnih učinaka i definiranje mjera za njihovo uklanjanje – kako je opisano u poglavlju *Postupak i rezultati procjene dvostruke značajnosti*

Plan je u nadolazećim razdobljima implementirati detaljnije korake u provedbi dužne pažnje u odnosu na negativne učinke Grupe. Ti bi koraci postali dijelom upravljačkih procesa i poslovnog modela te bi se kontinuirano razmatrali na strateškoj razini.

1.3.3. Upravljanje rizicima i unutarnje kontrole s naglaskom na održive prakse (ESRS 2 GOV-5)

Društvo je tijekom 2024. godine implementiralo model tri linije odgovornosti koje reguliraju odgovornosti djelatnika (prva linija obrane), kontrolne funkcije (druga linija obrane) i internu reviziju (treća linija obrane), što je detaljnije opisano u Izvješću poslovodstva, u poglavlju *Održivo poslovanje Društva*.

Aktivnosti stalnog praćenja i procjene sustava unutarnjih kontrola provode se postupkom samoprocjene najmanje jednom godišnje sukladno važećim propisima. Služba za upravljanje rizicima, procesima i sustavima upravljanja je u skladu s time u 2024. godini provela analizu rizika povezanih s održivosti na razini Društva, uz koordinaciju analize i rezultata ovisnih društava i ustanove, konsolidirajući ih za cijelu Grupu.

Rizicima povezanim s održivosti se pristupilo strukturirano i metodološki, na temelju kombinacije vjerojatnosti nastanka i potencijalnog razmjera financijskih posljedica. Kao financijski pokazatelj značajnosti koristila se EBITDA Grupe. Budući da univerzalni pristup određivanju vjerojatnosti i razmjeru rizika uglavnom nije moguć, primjenjivan je **individualni pristup**. Za potrebe analize vjerojatnosti i razmjera rizika primijenjena je revizijska analitička metoda, odnosno korištena je dostupna interna i eksterna dokumentacija. U slučajevima kad revizijskom analitičkom metodom nije bilo moguće financijski procijeniti vjerojatnost i razmjer rizika, najčešće uslijed izostanka financijskih podataka, za revizijsku procjenu izloženosti rizika koristila

se iskustvena revizijska metoda. Drugim riječima, temeljem kumuliranog prethodnog iskustva, vjerojatnost i razmjer su se utvrđivali procjenom. Na temelju tako provedenog postupka analizirani su rizici te je utvrđeno koji su od njih značajni.

Budući da je ova analiza sukladno ESRS-ovima prvi put izvršena za 2024. godinu, postupci i prakse za integraciju rizika održivosti u opći sustav upravljanja rizicima i unutarnjih kontrola, kao i procedure za periodično izvještavanje Uprave Društva i NO tek se uspostavljaju.

1.4. Poslovna strategija i strategija održivosti (ESRS 2 SBM-1,2)

Poslovna strategija Grupe počiva na pružanju kvalitetnih usluga svojim korisnicima. Grupa pruža više od 50 različitih usluga (od kojih se 20 usluga može smatrati uslugama od javnog interesa) za oko 1,1 milijun korisnika. Neometano pružanje ovih usluga omogućava 7.792 radnika[5], a same usluge su grupirane u pet poslovnih područja: energetske, komunalne, tržišne djelatnosti, djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje te ljekarničke djelatnosti, kako je prikazano u nastavku.

3. **Energetske djelatnosti**, kojima pripadaju:
   - Ovisno društvo Gradska plinara Zagreb Opskrba d.o.o. (GPZ-O)
   - Ovisno društvo Gradska plinara Zagreb d.o.o (GPZ) kojem pripada Gradska plinara Bjelovar d.o.o. (GPB)
4. **Komunalne djelatnosti**, kojima pripadaju:
   - Podružnica Čistoća
   - Podružnica Zagrebačke ceste
   - Podružnica Zrinjevac
   - Podružnica Zagreb parking
   - Podružnica Gradska groblja
   - Podružnica Tržnice Zagreb
   - Podružnica Autobusni kolodvor Zagreb
   - Podružnica Zagrebački digitalni grad
5. **Vodoopskrba i odvodnja**, kojoj pripada:
   - Ovisno društvo Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. (VIO)
6. **Ljekarnička djelatnost**, kojoj pripada:
   - Ustanova Gradska ljekarna Zagreb (GLJZ)
7. **Tržišne djelatnosti**, kojima pripadaju:
   - Ovisno društvo Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o. (GSKG)
   - Podružnica Robni terminali Zagreb
   - Podružnica Arena Zagreb
   - Podružnica Vladimir Nazor
   - Ovisno društvo Zagreb plakat d.o.o.
   - Podružnica AGM

Nijedna od usluga Grupe nije zabranjena niti na jednom tržištu.

Strategija Grupe temelji se na četiri stupa s ciljem postizanja interne efikasnosti, smanjenja zaduženosti, inovativnosti i pružanja kvalitetnije usluge korisnicima:

1. **Operativna izvrsnost** s naglaskom na troškovnu efikasnost i sinergiju, sustav upravljanja kvalitetom, iskorištavanje svih internih potencijala, automatizaciju i digitalizaciju s ciljem povećanja unutarnje efikasnosti i kvalitetnije

5 Broj zaposlenika odnosi se na cijelu Grupu, uključujući Zagreb plakat d.o.o., te odgovara podacima iz financijskog dijela izvještaja u poglavlju Osnovni podaci o Grupi Zagrebački holding u Izvješću poslovodstva za 2024. godinu.

komunikacija s korisnicima i radnicima;

2. **Rast i razvoj** s naglaskom na digitalizaciju i „SMART City", inovacije, investicije i EU fondove, oslobađanje investicijskog potencijala kroz smanjenje zaduženosti, društveno odgovorno poslovanje, nove usluge i širenje ponude, korištenje sinergije širokog portfelja usluga Grupe s ciljem aktivacije prodajnih potencijala;
3. **Ljudi i organizacijska kultura** s naglaskom na moderne procese u domeni ljudskih resursa, kulturu povjerenja, međusobnog uvažavanja transparentnosti i etičnog postupanja, angažirane radnike te agilnu organizaciju;
4. **Održivo poslovanje (ESG[6])** koje vodi ka razvoju zelenog i kružnog gospodarstva, jačanju operativnih kapaciteta te pridonosi povećanju kvalitete usluga i društveno odgovornog ponašanja.

Stupovi strategije

Operativna izvrsnost	Rast i razvoj	Ljudi i organizacijska struktura	Održivo poslovanje (ESG)
• Novi organizacijski dizajn i struktura	• Digitalizacija i "SMART City"	• Moderni HR procesi	• Kvalitetna, pouzdana i inovativna usluga
• Troškovna efikasnost i sinergija	• Inovacije, investicije i EU fondovi	• Kultura povjerenja, međusobnog uvažavanja i etičnog postupanja	• Upravljanje kvalitetom
• Sustav upravljanja kvalitetom	• Društveno odgovorno poslovanje	• Angažirani zaposlenici	• Razvoj korporativne kulture jednakosti i transparentnosti
• Iskorištenje svih potencijala	• Nove usluge i širenje poslovanja	• Agilna organizacija	• Održivo upravljanje resursima i kružno gospodarstvo
	• Jačanje operativnih kapaciteta		• Kvaliteta života (okoliša, infrastrukture, stanovanja)

Razvojni ciljevi Grupe primarno su u funkciji unaprjeđenja odnosa s korisnicima komunalnih usluga kroz povećanje kvalitete i dostupnosti usluga. Cilj Grupe je uspostava održivog poslovanja kroz dugoročni strateški okvir za upravljanje održivošću.

U okviru poslovne strategije, usvojena je Strategija održivog poslovanja za razdoblje 2023.-2028. kojom su definirani ciljevi održivog razvoja. Strategija održivosti predstavlja glavni dokument koji opisuje održive elemente cjelokupne poslovne strategije Grupe.

Održivi razvoj Grupe zasniva se na zaštiti okoliša, prilagodbi klimatskim promjenama, otpornosti na krizne situacije, prevenciji rizika, učinkovitom korištenju prirodnih resursa i zaštiti biološke raznolikosti, uz istovremeno jačanje gospodarske i socijalne kohezije u određivanju prioriteta i mjera. U području učinaka na okoliš, Grupa se opredijelila za održivo upravljanje resursima, što uključuje gospodarenje otpadom, učinkovito upravljanje vodnim resursima i održivu upotrebu energije (uključujući učinkovitost i energiju iz obnovljivih izvora). Dugoročni strateški ciljevi koji obuhvaćaju okolišna, društvena i upravljačka područja međusobno su povezani, stoga su u nastavku prikazani grupirano kroz zajedničke odrednice.

6 Od engl. e*nvironmental, social, governance*, što podrazumijeva okolišne, društvene i upravljačke čimbenike.

Strateški ciljevi

Kvalitetna, pouzdana i inovativna usluga	Upravljanje kvalitetom	Urbanizacija i zaštita okoliša	Kvaliteta urbanog života
• Inovativne usluge i razvoj usluga (digitalizacija i "SMART city")	• Zapošljavanje, profesionalni razvoj i jednake mogućnosti	• Održivo upravljanje resursima	• Kvaliteta zraka
• Zadovoljstvo korisnika	• Stabilni izvori financiranja	• Borba protiv klimatskih promjena	• Kvaliteta stanovanja
	• Razvoj korporativne kulture i interne komunikacije	• Okolišna odgovornost u dobavljačkom lancu	• Zelene javne površine
	• Korištenje sredstva EU fondova		• Kvaliteta infrastrukture
	• Strateško i aktivno upravljanje		• Partnerstva
	• Transparentnost		• Participativno upravljanje - suradnja s građanima, udrugama i lokalnim zajednicama
	• Upravljanje rizicima		

Prateći dugoročne strateške ciljeve, identificirano je da će učinak poslovanja na okoliš najviše ovisiti o adekvatnom upravljanju resursima, što uključuje gospodarenje otpadom, crpljenje i zaštitu vode te povećanje udjela korištenja energije iz obnovljivih izvora. Sukladno tome, definirani su ciljevi i pokazatelji uspješnosti, detaljnije opisani u poglavlju *Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti*.

1.4.1. Poslovni model (ESRS 2 SBM-1)

Cjelokupni smjer razvoja temelji na sljedećim strateškim dokumentima i akcijskim planovima:

- Akcijski plan energetski održivog razvoja i prilagodbe klimatskim promjenama Grada Zagreba (eng. SECAP)[7]
- Plan razvoja Grada Zagreba za razdoblje 2021. – 2027. godine[8]
- Strategija razvoja Urbane aglomeracije Zagreb za razdoblje do kraja 2027. godine[9]
- Provedbeni program Grada Zagreba za razdoblje od 2021. do 2025. godine[10]

U pogledu specifičnih ESRS sektora, za Grupu su prvenstveno relevantni oni vezani za komunalne usluge, rudarstvo (nafta i plin) te promet. Prihodi Grupe od distribucije i opskrbe plinom navedeni su u financijskom dijelu izvještaja u bilješci 7.

7 Akcijski plan energetski održivog razvoja i prilagodbe klimatskim promjenama Grada Zagreba, poveznica
8 Razvojna agencija Zagreb, poveznica
9 Strategija razvoja Urbane aglomeracije Zagreb za razdoblje do kraja 2027. godine, poveznica
10 Provedbeni program Grada Zagreba za razdoblje od 2021. do 2025. godine, poveznica

1.4.2. Lanac vrijednosti (ESRS 2 SBM-1)

Lanac vrijednosti uključuje sudionike na višim i nižim razinama.[11] U ESRS-u se izraz lanac vrijednosti koristi u jednini, iako je poznato da poduzeća mogu imati nekoliko lanaca vrijednosti. Opis lanaca vrijednosti u ovom Izvještaju uključuje uzvodni dio lanca vrijednosti, vlastite operacije te nizvodni dio.

Uzvodni dio lanca vrijednosti uključuje informacije o dobavljačima, vrstama robe i usluga te ključnim rizicima i načinima procjene rizika u dobavljačkom lancu, kao i kriterije prilikom odabira dobavljača. Opis vlastitih operacija odnosi se na kapacitete, dostatnost robe ili usluga, opis poslovnih procedura, probleme u poslovnim procesima, načine promocije usluga i mogućnosti poboljšanja, procese nabave robe te mogućnosti za poboljšanje procedura nabave. Uz navedeno, vlastite operacije uključuju informacije o aktivnostima podružnica te elementima lanca vrijednosti i načinima upravljanja elementima lanca vrijednosti. Nizvodni dio lanca vrijednosti odnosi se na informacije o prodaji, strukturi kupaca i zadovoljstvu kupaca, prilagodbama robe ili usluge osobama s poteškoćama i /ili invalidima te ostalim dionicima u lancu vrijednosti.

U nastavku se nalazi konsolidirani prikaz lanaca vrijednosti Društva, prikazujući osnovne sastavnice i dionike lanaca vrijednosti pojedine podružnice.

Podružnica AGM
Nakladništvo i maloprodaja

Vlastite operacije: Služba komercijale; Služba uredništva izdavačke djelatnosti	
UZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:	
Vanjske usluge:	Tiskarske usluge i grafička priprema Prevođenje i lektura Održavanje softvera, web stranice, privatne zaštite, poštanske usluge Najam vozila
Nabava:	Slikarski pribor i potrepštine za umjetnost Uredski pribor Školski i uredski materijal
NIZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:	
Kupci / korisnici / potrošači:	Knjižnice u RH Obrazovne ustanove Knjižare i kupci u maloprodaji

11 Sudionici koji se nalaze na višoj razini u odnosu na poduzeće (npr. dobavljači) pružaju proizvode ili usluge koje se upotrebljavaju u razvoju proizvoda ili usluga poduzeća. Subjekti na nižoj razini od poduzeća (npr. distributeri, kupci) primaju proizvode ili usluge od poduzeća.

Podružnica Autobusni kolodvor

Prihvat i otprema autobusa i prtljage, prodaja voznih karata, rezervacija mjesta u autobusima, usluge informacija, garderobe, te usluge parkiranja osobnih vozila i autobusa.

Vlastite operacije:
Služba putničkog prometa: Odjel prometnih poslova; Odjel blagajničko-informacijskih poslova

UZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Vanjske usluge:	Održavanje i servis vozila, strojeva, uređaja i opreme Nadogradnja i održavanje aplikativnih podsustava Bravo i Dovid Održavanje i popravci uređaja za automatizirano gotovinsko plaćanje računa Montaža, održavanje i servis svjetleće reklame Hitne intervencije za popravak krova Čišćenje i pranje poslovnih prostora, javnih garaža i deponija motornih vozila Najam vozila
Nabava:	Rezervni dijelovi Oprema za čekaonice i perone Energenti Dizala prilagođena osobama s invaliditetom Tiskarske usluge

NIZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Kupci / korisnici / potrošači:	Prijevoznici i putnici Zakupnici poslovnih prostora

Podružnica Čistoća

Javna usluga skupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada i usluga povezanih s javnom uslugom u gradu Zagrebu (odvojeno skupljanje komunalnog otpada putem reciklažnih dvorišta, mobilnih reciklažnih dvorišta, spremnika na javnim površinama i kod korisnika usluga te odvojeno skupljanje krupnog (glomaznog) komunalnog otpada).

Vlastite operacije:
Služba sakupljanja otpada: Odjel odvoza otpada; Odjel reciklabilnog i glomaznog otpada; Služba obrade otpada: Odjel praćenja tokova otpada i tehničke dokumentacije; Odjel odlagališta otpada; Odjel predobrade otpada; Odjel obrade građevinskog materijala; Služba održavanja javnih površina: Odjel čišćenja i pranja javnih površina; Odjel interventnih poslova i sanacije divljih odlagališta; Služba za komunalnu logistiku i održavanje vozila, strojeva i opreme: Odjel vozila, strojeva i opreme; Odjel održavanja; Odjel spremnika

UZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Vanjske usluge:	Servis strojeva i vozila Preuzimanje i daljnja obrada otpada (neopasni otpad, opasni otpad, biootpad, plastična ambalaža, odjeća, tekstil) Građenje, održavanje i upravljanje podsustavima odlagališta otpada Jakuševec, Stručno financijski nadzor nad radovima građenja, održavanja i upravljanja podsustavima odlagališta otpada Jakuševec Povremeni najam vozila za sakupljanje otpada Održavanje IT opreme
Nabava:	Rezervni dijelovi strojeva i vozila Spremnici za otpad (plastični, metalni, biootpad, komunalni otpad, papir, staklo) Zaštitna odjeća i oprema za radnike, ZG vrećice, vrećice za biootpad i za plastiku Energenti (el. energija, toplinska energija, gorivo) IT oprema

NIZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Kupci / korisnici / potrošači:	Privatni korisnici - kućanstva, zgrade Poslovni korisnici

ZAGREBAČKI DIGITALNI GRAD

Podružnica Zagrebački digitalni grad

Upravljanje i održavanje elektroničke komunikacijske mreže, odnosno izrada tehničkih rješenja vezanih za korištenje infrastrukture, , izdavanje odobrenja za korištenje infrastrukture za otvaranje zdenaca, uvlačenje i izvlačenje kablova, najam EKI opreme itd.

Vlastite operacije:
Služba infrastrukture i operativnog održavanja; Služba investicija i razvoja

UZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Vanjske usluge:
Održavanje klima uređaja i ostale rashladne opreme
Izgradnja i održavanje elektroničke komunikacijske mreže i infrastrukture na području grada Zagreba, održavanje vodovodne i kanalske armature i privatne zaštite
Izrada raznog promidžbenog materijala

Nabava:
Naftni derivati
Uredski materijal., pribor i sredstava za čišćenje

NIZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Kupci / korisnici / potrošači:
Telekom operateri
Građevinski investitori
Gradske i državne službe

GRADSKA GROBLJA ZAGREB

Podružnica Gradska groblja

Organizacija i obavljanje kompletnih pogrebnih usluga (prijevoz i opremanje umrlih osoba, prodaja pogrebne opreme, prodaju nadgrobne galanterije, izgradnju i održavanje grobnih mjesta.

Vlastite operacije:
Služba groblja i krematorija s 5 radnih jedinica (Mirogoj, Miroševac, Markovo polje, Mala groblja, Krematorij); Komunalna služba održavanja groblja; Služba proizvodnje i grobnog očevidnika: Odjel proizvodnje; Odjel grobnog očevidnika

UZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Vanjske usluge:
Najam vozila (osobnih, dostavnih, kombi, autobusa), i vozila za zemljane radove
Sanacijski radovi te popravak i servis kremacijskih peći i pripadajućeg CEM sustava
Privatna zaštita, preuzimanje i daljnja obrada otpada, najam i čišćenja kemijskih toaletnih kabina
Sanacija upravne zgrade i mrtvačnice na groblju Mirogoj
Izrada projektne dokumentacije za sanaciju oštećenja uzrokovanih potresom

Nabava:
Dobavljači i usluge servisa motornih kosilica, pila, puhača, škara, prikolica
Dobavljači rezervnih dijelova strojeva, opreme i uređaja/usluge servisiranja i popravaka strojeva, opreme, uređaja i vozila, raznih pogrebnih potrepština (katafalsk, užad, gurtne), rashladnih komora, granitnih nadgrobnih elemenata s uslugom obrade i ugradnje
Materijali (građevinskog, drvenog, polietilennske folije)
Energenti (el. energija, plin, gorivo)
Nabava ukrasnog bilja, uređenje okoliša, hortikulturni radovi, postavljanje ograda i asfaltiranje (interno)

NIZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Kupci / korisnici / potrošači:
Osobe s prebivalištem u Gradu Zagrebu
Osobe koje nemaju prebivalište na području Grada Zagreba, ali imaju svoje grobno mjesto na groblju

Podružnica Robni terminali Zagreb

Podružnica RTZ gradi, upravlja, iznajmljuje, te pruža usluge skladištenja robe. Djelatnost obavlja u različitim vrstama vlastitih skladišta (zatvorena i otvorena - u carinskom, necarinskom te statusu slobodne zone).

Vlastite operacije:
Služba terminali Žitnjak: Odjel skladištenja i pretovara; Odjel za zakup poslovnih, skladišnih i prostora za trgovanje cvijećem; Služba terminal Jankomir: Odjel skladištenja i pretovara; Odjel za zakup poslovnih, skladišnih i prostora za trgovanje cvijećem; Slobodna zona Zagreb; Tehničko servisna služba: Odjel za postrojenja i radne strojeve

UZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Vanjske usluge:	Održavanje i servis vozila, strojeva, uređaja i opreme Usluga održavanja i nadogradnje aplikativnog sustava Sekom i informacijskih sustava PARKIS i PAUKIS Održavanje i sanacija objekata poslovnih jedinica podružnice RTZ Usluga rekonstrukcije rasvjete podružnice RTZ
Nabava:	Rezervni dijelovi i rabljena vozila Energenti (el. energija, nafta, plin)

NIZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Kupci / korisnici / potrošači:	Korisnici skladišta, Nadležni carinski ured i druga carinska tijela, Špediteri, Prijevoznici, Nadležna tijela Ministarstvo gospodarstva

Podružnica Tržnice Zagreb

Glavna djelatnost Tržnica Zagreb je organizacija prodaje na malo i veliko živežnih namirnica domaćeg podrijetla na otvorenim prostorima te upravljanje i iznajmljivanje skladišnih i poslovnih prostora u Zagreb.

Vlastite operacije:
Služba tržnice: Odjel PJ Istok i Odjel PJ Zapad"; Služba veletržnica, hladnjača i zelena tržnica: Odjel veletržnica; Odjel hladnjače i skladišta; Tehnička Služba: Odjel održavanja; Odjel energetike; Služba upravljanja prigodnim događanjima i razvoj poslovanja: Odjel čišćenja i zbrinjavanja otpada; Odjel kontrole standarda poslovanja

UZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Vanjske usluge:	Usluga najma osobnih i dostavnih vozila, servisiranje i popravak strojeva, opreme, uređaja i vozila, održavanje energetskog transformatora za veletržnicu i hladnjaču, održavanje aplikativnog sustava Sekom, obvezno ispitivanje sukladno Zakonu o zaštiti na radu (NN 71/2014), Zakonu o zaštiti od požara (NN 114/2022) i Zakonu o mjeriteljstvu (NN 114/2022). Usluga preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, usluga sanacije dijela amonijačnog cjevovoda na veletržnici, hitne intervencije (na popravcima krovova, električnim instalacijama, vodovodnim i kanalizacijskim instalacijama, instalacijama rashladnog amonijačnog postrojenja) i vodoinstalaterski radovi, Izrada projektnih dokumentacija (sanacije krovišta Tržnice Utrina, sustava tehničke zaštite Veletržnice, postave zvučne barijere na Veletržnici)
Nabava:	Dobavljači rezervnih dijelova strojeva, opreme, uređaja i vozila, energenti (el. energija, toplinska energija, gorivo, plin), dobavljači uredskog materijala i sitnog inventara, tiskarskih usluga, dobavljači drvene piljene građe, građevinskog materijala, materijala za instalacije vodovoda, kanalizacije i centralnog grijanja, dobavljači boja i lakova, pribora i sredstava za pranje, čišćenje i ostalih sredstava za opću higijenu

NIZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Kupci / korisnici / potrošači:	Zakupci prostora Sugrađani Posjetitelji grada Zagreba

Podružnica Vladimir Nazor

Podružnica je specijalizirana za putovanja djece i mladih, te nudi programski osmišljena putovanja koja malim korisnicima omogućuju organizirani boravak tijekom školskih i prigodnih praznika, odlazak na školske izlete, terensku nastavu te prvi odlazak na odmor ili izlet bez pratnje roditelja, ali u društvu sa svojom vrtićkom ili razrednom grupom.

Vlastite operacije:

Služba programa i suradnika; Poslovna jedinica Arena; Poslovna jedinica Grad mladih; Poslovna jedinica Sljeme; Poslovna jedinica Crikvenica; Poslovna jedinica Veli Lošinj; Poslovna jedinica Savudrija

UZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Vanjske usluge:	Usluge putničkog prijevoza, osiguranja, animatora, čišćenja i održavanja prostora, usluge osoblja, te uzorkovanja hrane i ispitivanja vode u ugostiteljstvu, najam vozila i redovnih tehničkih pregleda vozila, usluge spasilačke službe i hitnih intervencija, održavanje i servis opreme i strojeva te atesta strojeva i servisa vatrogasne opreme, usluge osiguranja objekata i imovine, gospodarenja i održavanja šuma, usluge korištenja autorskih muzičkih prava
Nabava:	Dobavljači hrane i pića, energenti (el. energija, toplinska energija, gorivo, plin), dobavljači i usluga održavanja IT opreme i fiksne i mobilne telefonije, nabava uredskog materijala, ugostiteljske opreme i galanterije, zaštitne opreme, materijali sredstva za čišćenje te usluga održavanja sanitarnog čvora

NIZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Kupci / korisnici / potrošači / Ključni dionici:	Djeca i mladi od 6 do 17 godine života Osnovne i srednje škole (posredno) Korisnici ugostiteljskih objekata - obitelji, individualni gosti, poslovni gosti - firme Djelatnici na lokacijama Zajedničke službe Inspekcije i kontrole Pripadnici javnog mijenja i medijski centri Lokalne zajednice i općine

Podružnica Zagrebačke ceste

Podružnica je registrirana za održavanje, upravljanje i zaštitu nerazvrstanih cesta u gradu Zagrebu.

Vlastite operacije:

Služba održavanja i zaštite cesta: Odjel redovitog održavanja; Odjel izvanrednog održavanja; Služba prometne signalizacije: Odjel signalizacije; Odjel održavanja semafora; AB Rakitje: dvije asfaltne baze: GRADIS (kapaciteta 150-160 t/h) i Benninghoven (kapaciteta 240 t/h); Radna jedinica Mehanizacija unutar koje je Zimska služba; Radna jedinica Upravljanje i zaštita cesta; Radna jedinica za reciklirani građevinski otpad (RGO)

UZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Vanjske usluge:	Servisiranje strojeva, Usluge projektanata, proizvođača Izrada signalizacijske opreme
Nabava:	Dobavljači vozila, kamiona, traktora i višenamjenskih vozila za razmicanje snijega, građevinskih strojeva, strojno-tehnološke opreme za asfalterske radove, rezervnih dijelova strojeva, zaštitne opreme i odjeće radnika Dobavljači agregata, punila, bitumena i prirodnog asfalta, svježeg betona, armature i oplata Energenti (el. energija, toplinska energija, gorivo, plin)

NIZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Kupci / korisnici / potrošači:	Građani grada Zagreba Posjetitelji

Podružnica Zagrebparking

Osnovna djelatnost podružnice Zagrebparking je promicanje i unaprjeđenje prometne kulture te pružanje usluga parkiranja u Gradu Zagrebu. Osim javnih parkirališta podružnica upravlja i s deset javnih garaža smještenih većinom u centru grada. Podružnica je sa svojim specijaliziranim „pauk“ vozilima zadužena i za premještanje i prijenos nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila, pomažući njihovim uklanjanjem regulaciji prometa u mirovanju.

Vlastite operacije:

Služba javnih parkirališta, javnih garaža, premještanja i blokiranja vozila; Služba za tehničku i informacijsku potporu osnovnoj djelatnosti; Odjel za nadzor

UZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Vanjske usluge:	Usluga proširenja sustava za automatsku naplatu parkiranja u javnim garažama i zatvorenim parkiralištima, popravak i redovno održavanje sustava za automatsku naplatu parkiranja, usluga održavanja i nadogradnje informacijskih sustava PARKIS i PAUKIS i aplikacije Infoart, usluga nadogradnje parkirnih automata Sity 5 i povezivanje u sustav automatske naplate i kontrole parkiranja i parkirnih sustava proizvođača Parkeon, usluga prilagodbe i programiranja uređaja za naplatu parkiranja na valutu EURO, usluga hitne intervencije na parkirnim sustavima
Nabava:	Dobavljači i servis rezervnih dijelova, vozila, strojeva, uređaja i opreme, osobne i privatne zaštitne opreme Dobavljači tiskarskih usluga, Energenti (el. energija, naftni derivati)

NIZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Kupci / korisnici / potrošači:	Korisnici javnih parkirališnih mjesta

Podružnica Zrinjevac

Zrinjevac projektira uređuje i održava javne i ostale zelene površine, dječja igrališta sportske i rekreacijske objekte. Ujedno se bavi prodajom sadnica drveća grmlja i voća, lončanica i rezanog cvijeća, lukovica i travnog sjemena, vrtne zemlje, komposta, vrtnog pribora, strojeva i alata te opreme za perivoje, trgove, dječja igrališta, športske i rekreacijske objekte.

Vlastite operacije:

Služba održavanja urbanog zelenila i izvođenja projekata krajobraznog uređenja: Odjel izvođenja projekata krajobraznog uređenja; Odjel održavanja urbanog zelenila

Služba proizvodnje bilja i kompostiranje: Odjel kompostiranja; Odjel proizvodnje bilja; Odjel zeleni servisi

Služba kontinuiranog unaprjeđenja i podrška poslovanju: Odjel kontinuiranog unaprjeđenja; Odjel podrške poslovanju; Odjel tehnološke podrške

UZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Vanjske usluge:	Usluge popravka i servisa opreme, uređaja, strojeva i opreme, sprava na igralištima, najam strojeva i vozila, usluge uklanjanja drvne mase na području grada Zagreba, košnje, grabljanja i odvoza korova, malčiranja, najma šatora i šatorske opreme, drvenih kućica, postavljanje antitraumatskih podloga, rubnjaka i popločenje od betonskih opločnika
Nabava:	Dobavljači motornih kosilica, rezervnih dijelova strojeva, opreme, uređaja i vozila, dobavljači biljnog sadnog materijala, lončanice, rezano cvijeće i zelenilo, treseta, gnojiva i sredstava za zaštitu bilja, kamenog agregata, šljunka i pijeska, dobavljači i usluga postavljanja lijevane gume i antitraumatske podloge, PE folija, vreća i vrećica, posuda, kutija, kašeta, žičanih proizvoda i sl., betona, betonskih proizvoda i betonske galanterije, energenti (el. energija, naftni derivati, plin), osobna i privatna zaštita

NIZVODNI DIO LANCA VRIJEDNOSTI:

Kupci / korisnici / potrošači:	Korisnici javnih površina grada Zagreba

1.4.3. Odnos s dionicima i njihov učinak na poslovnu strategiju i poslovni model Grupe
(ESRS 2 SBM-2, S1-1, S3-1, S4-1)

Povratne informacije o kvaliteti pruženih usluga izuzetno su važne u sagledavanju pozitivnih i negativnih učinaka koje Grupa ima na svoje korisnike. Dvosmjerni učinak se proteže i na druge skupine dionika, od vlasnika (Grada Zagreba), radnika, regulatora, partnera i dobavljača, do sindikata, nevladinih udruga i medija.

Tijekom 2024. godine provedena je procjena i mapiranje ključnih dionika. Skupine dionika su podijeljene na unutarnje i vanjske. Unutarnje dionike činile su različite podskupine vlastite radne snage te donositelji odluka Grupe. Vanjske dionike činili su dobavljači, zajednice, regulatorna tijela, civilno društvo, gospodarski subjekti, korisnici te priroda kao tihi dionik. Sa svakom od skupina komunicira se na različit način, kao što je prikazano niže.

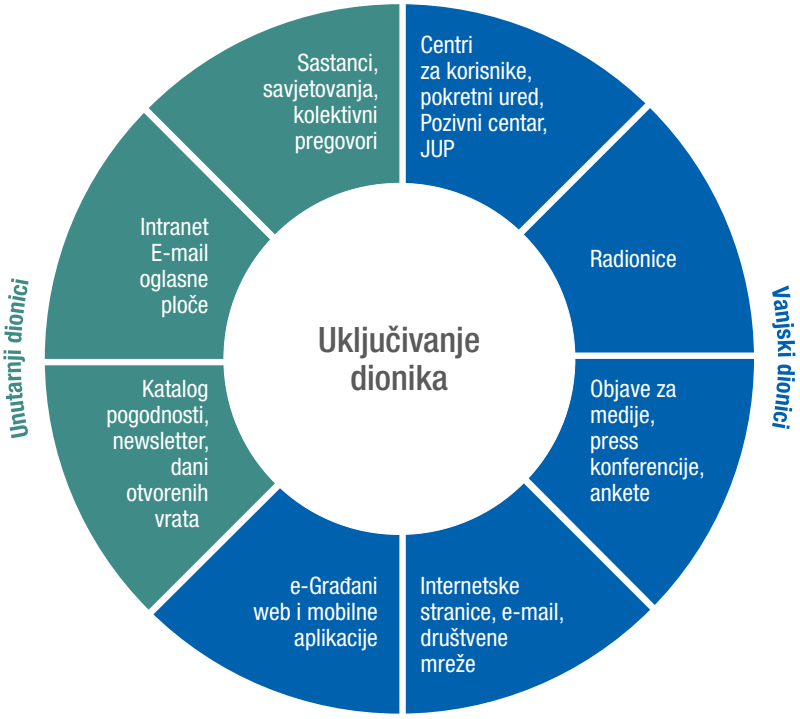

Grupa pruža razumljive i pristupačne informacije putem odgovarajućih komunikacijskih kanala koji su navedeni u nastavku.

	Radnici/e	Korisnici/e	Dobavljači	Nadležna tijela i Investitori	Lokalne zajednice i šira javnost
Kanali komunikacije	» radnički skupovi, » email, » intranet, » sharepoint » oglasne ploče » kolektivni pregovori » uvođenje novih zaposlenika u posao » edukacije » ankete	» Holding centar » pokretni ured Holdinga » web » mobilne aplikacije » pisanim putem prilikom dostave računa » podcasti i video » savjetovanja	» anketa » postupak nabave » prihvaćanje Kodeksa ponašanja » ugovori	» izravna komunikacija » sastanci » sjednice i skupštine » sudjelovanje u izradi strateških dokumenta » anketa	» objave za medije » digitalna komunikacija
Učestalost	» redovite poruke o pogodnostima » obavijesti » skupovi radnika i kolektivni pregovori prema potrebi i na inicijativu radnika » edukacije prilikom zapošljavanja	» na tjednoj i mjesečnoj bazi » po potrebi korisnika/ice	» interakcije na dnevnoj razini ovisno o procesu nabave i ugovaranju	» regularni sastanci » kvartalni sastanci vezani uz poslovne rezultate » sastanci po potrebi	» redovno » prema potrebi » u skladu s » predstavljanjem novih proizvoda/ usluga/inovacija i kampanja
Rezultati	» kurikulum i materijali za edukacije prilikom zapošljavanja » novi Kolektivni ugovor	» Napredovanje u pristupu koji je fokusiran na iskustvo korisnika » izrada novih alata poput aplikacija i podcasta » početak istraživanja stavova i potreba kao i prioriteta korisnika	» Kodeks ponašanja dobavljača » anketa prioriteta dobavljača kao i njihovih ESG praksi	» Osnivanje ESG tima » donošenje politika i strateških dokumenata » zelene obveznice	» press cut
Glavne teme	» zdravlje i sigurnost, » prioriteti i izazovi poduzeća » poslovna etika » uključivost i prava ranjivih skupina » prava radnika	» iskustvo i put korištenja usluge korisnika » kvaliteta usluga i proizvoda » informacije » reklamacije » zahtjevi » savjetovanje	» poslovna etika i pravna usklađenost » javna nabava » kvaliteta proizvoda i usluga » održive prakse	» analiza poslovanja i financijske pozicije » Return on Investment (RoI) i Social Return on Investment (SRoI) » usklađenost i strategija » analiza rizika i mogućnosti,	» kvaliteta usluga

Kroz analizu i mapiranje dionika također su identificirane skupine ključnih dionika. Grupa je ocijenila da su ključne skupine dionika vlastita radna snaga (radnici), donositelji odluka, korisnici te priroda.

Radnici su dodatno segmentirani prema: tipu posla (odnosno prema podskupini kojoj pripadaju – Uprava, Visoko rukovodstvo, Uredski, Terenski), podružnici, spolu, razini organiziranosti te pripadnosti određenim ranjivim skupinama (osobe s invaliditetom, žene, roditelji, branitelji). Osnovne značajke koje opisuju ovu skupinu dionika:

- Broj radnika na 31. prosinca 2024.: 7.792 osoba,
- Raspodjela po spolu: muškarci i žene,
- Lokacija: uglavnom s područja grada Zagreba i okolice

Ključni interesi radnika su materijalna prava (plaće, bonusi), uvjeti rada (oprema, upravljanje, sigurnost) te koristi iznad minimalnih zakonskih obveza - tzv. "perks" (sistematski pregledi, popusti u podružnicama, sniženja za tjelovježbu, mogućnost rada od kuće te dodatne edukacije).

Donositelji odluka se prema ulogama dijele na Nadzorni odbor, članove Skupštine te članove Revizijskog odbora. Osnovne značajke ove skupine dionika su imenovanje u organe Društva te informiranost, interes i odgovornost za rad Društva. Ključni interesi ove skupine dionika su informacije, jasna i brza suradnja te odgovornosti koje su usko povezane s djelovanjem cjelokupne Grupe. Potencijali za napredak uključuju stručno znanje te socijalni i profesionalni kapital, dok nedostaci uključuju ograničeni vremenski resurs. U kontekstu mjera za rješavanje interesa donositelja odluka, potrebno je kontinuirano unapređivanje kvalitete protoka informacija i izvještavanja, a strateški je potrebno održavati i implementirati daljnje suradnje.

Korisnici su skupina dionika podijeljena po strukturi i prirodi:

Po strukturi	Poduzeća Grupe (Turisti) Pojedinci
Po prirodi	Javne ustanove Privatni subjekti

Ključna visoka razina interesa ove skupine dionika je vezana uz kvalitetu i cijenu te omjer istih pri uslugama i proizvodima Grupe. Potencijali uključuju jačanje potražnje, a nedostaci kontinuirani zahtjev za razvojem novih tehnoloških procesa. Mjere za rješavanje predmeta interesa ove skupine dionike su istraživanje specifičnih potreba te osmišljavanje UX (engl. u*ser experience*, korisničko iskustvo) dizajna unaprjeđenja usluga. Strateške aktivnosti uključuju prepoznavanje međuovisnosti i kontinuirano informiranje.

Priroda je prepoznata kao tihi ključni dionik, koji ne može govoriti sam za sebe, a pritom na njega utječu aktivnosti Grupe, što dovodi i do rizika i prilika za Grupu u financijskom smislu. U ovom se slučaju „komunikacija" provodi praćenjem i analizom znanstvenih i okolišnih podataka, između ostalog i kroz ISO certifikaciju, procjene učinaka na okoliš, postupke ishođenja okolišnih dozvola i drugih dozvola iz propisa koji uređuju zaštitu okoliša, inspekcijske nadzore, te suradnjom s drugim dionicima Grupe.

1.5. Postupak i rezultati procjene dvostruke značajnosti (ESRS 2 SBM-3, IRO-1)

Za potrebe analize značajnih učinaka, rizika i prilika, odnosno cjelokupnog procesa analize dvostruke značajnosti (tzv. DMA od engl. *double materiality analysis*), Grupa je primijenila interno razvijenu metodologiju koja će se, na temelju iskustva za analizu 2024. godine, za buduća razdoblja unaprijediti i nastaviti razvijati. U postupku DMA sudjelovala je cijela Grupa, dakle sve podružnice Društva i ovisna društva te ustanova. Projekt je vodio Sektor za strategiju, razvoj i usklađenost poslovanja uz timove iz podružnica, ovisnih društava i ustanove, a sve uz pomoć Korporativnih servisa – Nabava, Pravna služba, Kontroling, Odnosi s korisnicima i kupcima i drugi, ovisno o specifičnostima svakog entiteta.

Sam proces analize započeo je u veljači 2024. godine kad je održan uvodni sastanak, a zatim i tematske radionice na kojima su analizirane djelatnosti Grupe sukladno popisu ESRS 1 AR. 16. Uslijedilo je postavljanje konteksta s naglaskom na lance vrijednosti i vlastite operacije. Kao najveće (u smislu broja zaposlenika i prihoda) su prvo analizirane podružnice Čistoća i Zagrebačke ceste. Cijeli proces je uključivao postavljanje odgovarajućih kvalitativnih i kvantitativnih pragova za ocjenjivanje segmenata propisanih ESRS-om 1 u odnosu na sve teme. Nakon provedenih pojedinačnih analiza učinaka podružnica i ovisnih društava, odnosno ustanove, te analize financijske značajnosti, napravljena je cjelokupna konsolidacija učinaka, rizika i prilika za cijelu Grupu.

Tijekom analize vršeni su postupci unutarnje kontrole kako slijedi:

1. ESG rizici su procjenjivani od strane Službe za upravljanje rizicima, procesima i sustavima upravljanja, eksperta za rizike i procese, ovlaštenog internog revizora.
2. Služba za usklađenost poslovanja je kontrolirala usklađenost značajnih tema sa strategijom i poslovnim modelom

Postavljanje konteksta

Za potrebe utvrđivanja stvarnih okolišnih, društvenih i upravljačkih učinaka, rizika i prilika najprije se analizirao kontekst poslovanja i pregled aktivnosti svake organizacije (podružnice, ovisnog društva, ustanove), njezinih poslovnih odnosa te utjecaj lanca vrijednosti i relevantnih dionika u lancu vrijednosti uzvodno i nizvodno. Analiza poslovanja i pregled aktivnosti je proveden prvo za podružnice, potom za ovisna društva. Nakon toga je uslijedila identifikacija stvarnih mogućih učinaka, rizika i prilika povezanih s temama održivosti u vlastitim operacijama i djelomično kroz lanac vrijednosti. Kako bi se dobio "dugački popis tema", izvršena je analiza tema, podtema i podpodtema iz E, S i G područja s popisa ESRS 1 AR. 16. Nakon toga je analiza učinaka rezultirala skraćenim popisom tema za svaki entitet, a taj je popis zatim analiziran i prioritiziran uz primjenu kriterija za značajnost učinaka i financijsku značajnost.

U okviru analize poslovanja u obzir su uzeti važeća strategija, poslovni plan i financijski rezultati, rezultati prethodnih analiza značajnosti koje su provedene prema GRI standardima[12] za potrebe izvještavanja o održivosti 2023. godine i ranije (navedeno u poglavlju *Uvod*), poslovne aktivnosti, proizvodi i usluge, lokacije poslovanja te mapirani lanci vrijednosti.

Prilikom analize u svim su koracima uzete u obzir sve zemljopisne lokacije, sva vrsta imovine, sva postrojenja Grupe, kao i analiza uzvodnog i nizvodnog lanca u dijelu za koji su podaci bili dostupni interno ili kroz distribucijske kanale. Izazovi s podacima pojavili su se uglavnom prilikom analize lanaca vrijednosti, osobito prilikom prikupljanja podataka od dobavljača.

S obzirom da se većina lokacija Grupe nalazi unutar grada Zagreba, sukladno tome je rađena procjena učinaka. Za specifične podružnice su se razmatrale i specifične zemljopisne lokacije i učinci Grupe, a to su prvenstveno lokacije na Jadranu (Savudrija, Crikvenica, Veli Lošinj), Zagrebačkoj gori - Sljemenu (Tomislavac i Snježna kraljica), te učinak na lokaciju Rakitje (gdje se nalazi asfaltna baza). U obzir su uzete specifične lokacije, ali i specifičnosti pojedinih lokacija i učinaka: odlagalište otpada Jakuševec-Prudinec, specifičnosti vodonosnika i vodnih bunara, specifičnosti vodnih i odvodnih cjevovoda koji se protežu i izvan lokacija grada Zagreba do Samobora i Velike Gorice te do novih članova društva VIO Grad Jastrebarsko, Općina Klinča Sela i Općina Stupnik, specifičnosti plinskih cjevovoda, specifičnosti lokacije plinovoda na plinskom području Gradske plinare Bjelovar, te specifičnosti lokacije Centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u Resniku.

U uzlazni lanac vrijednosti ulaze direktni dobavljači Grupe, ali i njihovi dobavljači. Imajući u vidu specifičnosti cijele Grupe i opsega posla koji podrazumijeva analiza lanca vrijednosti, ove su godine u analizu uvrštene samo djelomične informacije dobavljača prikupljene na razini Grupe. Tijekom analize je Grupa kontaktirala deset najvećih dobavljača te dodatnih 145 dobavljača koje su podružnice i ovisna društva identificirali kao specifično važne za njihovu djelatnost ili poslovanje. Od svih je zatražena dostava ključnih potrebnih informacija, međutim one su prikupljene samo djelomično zbog slabog odaziva dobavljača i nedostatka informacija koje dobavljači prikupljaju. U nadolazećim razdobljima se očekuje više ulaznih i konkretnih analitičkih podataka za potrebe analize uzlaznih lanaca vrijednosti.

Za svaki je IRO utvrđeno odnosi li se na vlastito poslovanje, ulazni ili silazni lanac vrijednosti. Uglavnom se svi IRO-i odnose na vlastito poslovanje, dok se u odnosu na društvo na uzlazni lanac vrijednosti odnose IRO-i povezani s radnom snagom u lancu vrijednosti, a na silazni lanac vrijednosti IRO-i povezani s pogođenim zajednicama, kupcima i korisnicima usluga.

Analiza pravnog i regulatornog okvira obuhvatila je relevantnu EU i, gdje je primjenjivo, sektorsku regulativu. Analiza ESG trendova i izazova u industriji obuhvatila je analizu izvještaja drugih poduzeća u sektoru, dobre prakse, medijske objave, pregled stručnih publikacija o trendovima održivosti, istraživanja i pregled znanstvenih članaka vezanih za određenu temu održivosti.

Konačno, analiza dionika je primarno obuhvatila (1) definiranje dionika koji jesu ili bi mogli biti pod pogođenim učincima Grupe, (2) analizu postojeće suradnje (engl. *engagement)* s dionicima, (3) pripremu za ispitivanje i analizu mišljenja dionika.

12 Prije uvođenja ESRS-ova u okviru CSRD-a, mnoge su organizacije koristile međunarodne standarde poput Global Reporting Initiative (GRI) standarda. Iako metodologija izvještavanja prema GRI standardima nije uključivala dvostruku značajnost u smislu CSRD-a, analiza materijalnih tema učinjena u proteklim razdobljima poslužila je kao jedna od podloga za identifikaciju značajnih tema, osobito iz perspektive dionika Grupe.

U drugom se koraku krenulo u konkretnu IRO analizu, za što su prethodno utvrđene granične vrijednosti i pokazatelji za procjenu učinaka kroz:

- razmjer (niski, niži, srednji, viši, visok),
- opseg (interni, lokalni, regionalni, nacionalni, globalni),
- (ne)popravljivost (potpuno popravljivo, uglavnom popravljivo, djelomično popravljivo, većinom nepopravljivo, trajno nepopravljivo),
- vjerojatnost (vrlo niska, niska, srednja, visoka, vrlo visoka).

Analiza financijske značajnosti, tj. analiza rizika i prilika za Grupu povezanih ovisnostima koje proizlaze iz učinaka Grupe na društvo i okoliš izvršena je na temelju:

- vjerojatnosti nastanka (vrlo niska, niska, srednja, visoka, vrlo visoka) te
- razmjera financijskih posljedica (vrlo nizak, nizak, srednji, visok, vrlo visok).

Analiza značajnosti učinaka

U okviru analize ispitivalo se koje pozitivne i/ili negativne učinke aktivnosti Grupe imaju na okoliš i društvo. Procjena je uključila utvrđivanje i identificiranje stvarnih i potencijalnih učinaka; kroz ozbiljnost (razmjer i opseg za pozitivne, a dodatno (ne)popravljivost za negativne učinke) za stvarne te ozbiljnost i vjerojatnost za potencijalne učinke. Svi su analizirani i kroz procjenu vremenskog horizonta njihova nastupa (kratki, srednji i dugi rok) te kroz prizmu trajanja učinka.

Dobiveni podaci za svaki entitet su se kvantificirali sukladno unaprijed utvrđenoj skali te je zbroj svih ocjena pojedinog učinka, kao i dijeljenje ocjene s brojem sastavnica, rezultirao ocjenom njegove značajnosti i značajnosti teme na koju se on odnosi. U slučaju da je za jednu temu postojao i pozitivan i negativan učinak, prosjek značajnosti tih učinaka je uziman u obzir.

Značajnost učinaka se analizirala zasebno za svaku sastavnicu (podružnicu, ovisno društvo, ustanovu). S obzirom na složenost Grupe (u strukturnom i u aspektu heterogenih djelatnosti Grupe), primijenila se agregacija kad je to bilo moguće. Naime pojedini IRO-i koji su istovrsni objedinjeni su i na taj način analizirani. Kako ne bi došlo do propusta pri analizi pojedinih tema, za svaki je entitet provedena zasebna analiza svih aspekata održivosti po svim temama, podtemama i podpodtemama, uz dodatnu analizu specifičnosti učinaka, rizika i prilika svakog zasebnog entiteta. Na temelju tog dužeg popisa tema one su potom agregirane za sve entitete kako bi se dobila ukupna značajnost pojedine teme za cijelu Grupu.

Analiza financijske značajnosti

Rizici i prilike utvrđeni su tijekom procesa određivanja značajnosti učinaka, u odnosu na ovisnosti Grupe prema čimbenicima održivosti. Identifikacija je rađena prema kriterijima definiranima u suradnji s ESG timovima, vlasnicima procesa i menadžmentom. U analizi financijske značajnosti ocjenjivali su prema vjerojatnosti njihova ostvarenja i kroz potencijal razmjera financijskih posljedica (izraženo kroz učinak na EBITDA-u Grupe).

Rizici i prilike su prvotno identificirani pojedinačno za svaku podružnicu, ovisno društvo i ustanovu. Za potrebe financijske procjene, u odnosu na EBITDA-u, rizici i prilike podružnica su se konsolidirali, sukladno iskustvenoj revizijskoj metodi. Konsolidirani su oni koji su bili identificirani više puta na razini različitih podružnica i oni koji su sadržavali jednaki rizik i priliku. Prilikom konsolidacije uzeti su u obzir postojeći poslovni procesi i njihove veze te ovisnost financijskog rezultata Grupe o uspješnosti istih. Naime, budući da je analiza financijske značajnosti rađena u odnosu na EBITDA-u Grupe, nije bilo moguće financijski kvantificirati i vezati pojedini rizik ili priliku za pojedinačnu podružnicu. S obzirom da su ovisna društva i ustanova odvojene pravne osobe, financijska značajnost je za njih kvantificirana pojedinačno, također u odnosu na EBITDA-u Grupe.

Dio analize činila je procjena na koje područje djelovanja Grupe utječe pojedinačni rizik ili prilika te kako oni utječu na poslovanje. U tom smislu su rizici i prilike analizirani u odnosu na ostvarivanje strateškog plana, financijske štete / gubitke, pravne postupke, reputaciju, ljudski faktor, kontinuitet poslovanja, štetu za okoliš / klimu, mišljenja / ocjene vanjskih strana. Dodijeljene su razine u rasponu vrlo nisko/nisko/srednje visoko/vrlo visoko.

Konačna je ocjena u kratkom (razdoblje koje je poduzeće primijenilo kao izvještajno razdoblje u svojim financijskim izvještajima; 1. siječnja 2024. – 31. prosinca 2024.), srednjem (do pet godina od završetka kratkoročnog izvještajnog razdoblja) i dugom (razdoblje dulje od 5 godina) roku[13] određena sukladno umnošku procijenjenog učinka i vjerojatnosti nastanka rizika i prilika, a ukupna izloženost riziku i prilici iskazana je kroz 5 razina: Vrlo niska, Niska, Srednja, Visoka, Vrlo visoka. Za potrebe ocjenjivanja je razrađen registar rizika te se radi na razvoju Metodologije upravljanja rizicima kojom će kvantitativna ljestvica ocjenjivanja biti utvrđena kao standard određivanja učinaka koje rizici mogu imati.

Ulazni parametri za određivanje financijske značajnosti rizika su javno dostupna poslovna izvješća Grupe, interni podaci koji nisu javno dostupni te javno dostupne vanjske informacije (poput regulatornog okvira, izvještaja trećih strana). U postupku procjene vjerojatnosti ostvarenja nekog rizika/prilike, koristili su se raspoloživi povijesni podaci i poslovni dokumenti koji pomažu u predviđanjima određenih događaja, kao i interni sastanci s vlasnicima poslovnih procesa i slične metode. Za samu analizu je primijenjena iskustvena revizijska metoda, a gdje je to bilo moguće korištena je u kombiniranom pristupu s revizijskom procjenom.

Dionici u postupku DMA

Tijekom izrade ovog izvještaja o održivosti, za proces uključivanja dionika je prvi korak bio mapiranje dionika. Za potrebe definiranja i prioritiziranja dionika konzultirane su sve sastavnice grupe kako bi iz pozicije svog svakodnevnog rada procijenile na koje kategorije dionika utječu (utvrđivanje pogođenih dionika).

Za samu komunikaciju i savjetovanje s dionicima ESG tim izradio nekoliko alata. Za dobavljače je izrađen upitnik koji je sadržavao pitanja vezana uz njihove prakse, kao i njihove stavove prema temama koje su za njih od značaja a na koje Grupa utječe te je od njih zatraženo da potpišu Kodeks o ponašanju dobavljača (usklađen s načelima održivosti Grupe). Korisnici su se mogli uključiti u savjetovanje na nekoliko načina; tijekom dolaska u korisnički centar imali su posebne tablete na kojima su mogli dati odgovore na pitanja vezana uz njihove stavove o najkorisnijim (najznačajnijim) uslugama koje im Grupa pruža. Dodatno, anketa za sve dionike (uključujući korisnike) bila je objavljena na mrežnoj stranici i na društvenim mrežama Grupe. Izrađene su ankete za radnike koje su poslane emailom, kao i ankete u fizičkom obliku za radnike na terenu. Dodatni dionici poput akademske zajednice, lokalne samouprave, organizacija civilnog društva, aktera u relevantnim sektorima i drugih također su konzultirani anketama.

Tijekom ovog procesa sakupljanja, upisivanja i obrade podataka posebna pažnja bila je usmjerena na znanstveno-etičke postavke prilikom ispitivanja sudionika kao i na zaštitu privatnosti i privatnih podataka. Tijekom cijelog procesa izvještavanja u nekoliko krugova su održane radionice za inpute za operativne radnike svih sastavnica Grupe kao i za razinu managementa te su i njihovi odgovori uključeni u izračun značajnih tema.

U okviru prikupljanja mišljenja od dobavljača, reprezentativnost već spomenutog uzorka osigurana je na način da su kontaktirati najveći dobavljači (u financijskom smislu udjela nabave) te su uključeni dobavljači koji su specifični i važni za svaku sastavnicu Grupe (u smislu njihovog funkcioniranja i djelatnosti).

Istraživanje stavova dionika Grupe prema temama održivog razvoja provedeno je tijekom prosinca 2024. i siječnja 2025. godine. Svrha je bila prikupljanje uvida u važnost koju grupe dionika pridodaju temama održivosti, a kako bi se njihovi stavovi i prioriteti mogli izvijestiti te uključiti u strategiju i planiranje daljnjih aktivnosti u području održivosti. U ispitivanju je sudjelovalo više od 800 ispitanika i ispitanica putem ankete koja je sadržavala kvantitativna pitanja, pitanja ocjene važnosti tema u području okoliša, društva i upravljanja te otvorenih pitanja na koja su ispitanici/

13 Pri sastavljanju Izvještaja o održivosti primijenili su se vremenski intervali navedeni u Direktivi o korporativnom izvještavanju o održivosti (ESRS BP-2 9a)

ce mogle odgovoriti prema želji i potrebi. S obzirom na rastuću važnost održivih praksi u suvremenom društvu, rezultati prvog istraživanja ovakvog tipa Grupe predstavljaju vrijedan temelj za daljnje kreiranje strategija i politika usmjerenih na održivi razvoj Grupe.

Osnovna struktura ankete je bila identična za sve skupine dionika, međutim dodatna pitanja kao i raznovrsne tehnologije (online anketa, društvene mreže, tableti u korisničkom centru i isprintani upitnici na terenu) korištene su za uključivanje što više segmenata populacije. Kako bi se dobili što kvalitetnije rezultate korištene su razne tehnologije prilagođene specifičnostima svake od podskupina ispitanika/ica. Takav pristup omogućio je sveobuhvatno prikupljanje podataka, pružajući dragocjene uvide u percepciju i prioritete vezane za teme održivosti.

Radnici su pokazali izuzetno veliki interes za ispunjavanje anketa te je anketu valjano ispunilo 432 radnika. Prosječne ocjene (na skali od 1-5) bile su izuzetno visoke: radnici ukupno daju okolišnim temama ocjenu od 4.1. a od kojih im je najvažnije kružno gospodarstvo i gospodarenje otpadom, dok su im najmanje važne emisije stakleničkih plinova, što je uobičajeno podcijenjena tema. Društvene teme ocjenjuju s 4.41, a teme vezane za radnike (njih same) s 4,49. Odnose prema lokalnoj zajednici ocijenili su s 3,92, a zadovoljstvo kupaca/korisnika s 4,46. Zanimljivo je bilo vidjeti da lokalne zajednice smatraju najmanje važnima, dok su im teme vezane uz vlastita prava i uvjete gotovo od identične važnosti kao teme koje su vezane za korisnike (razlike u samo 0,03%).

Rezultati značajnosti tema za dobavljače su također uključeni u konačni izračun dvostruke značajnosti. Potpisani Kodeksi su pohranjeni te je pristupljeno razvijanju sustava u kojem dobavljači moraju automatski potpisivanjem ugovora prihvatiti i Kodeks Grupe. Podaci o aktivnostima dobavljača u području održivosti su uzeti na znanje te će sadržajno utjecati na daljnje aktivnosti planiranja pozitivnog okolišnog i društvenog učinaka Grupe u lancu vrijednosti. Što se analize mišljenja tiče, dobavljači okolišne teme vrednuju s prosječnom ocjenom od 4,46, društvene teme ocjenom 4,49 te upravljačke teme s 4,44, tvrdeći da je upravljanje s odnosima s dobavljačima po važnosti 4,38 (drugo najmanje važno).

Stavovi korisnika o značajnosti tema analizirani su na način da su objedinjene ankete ispunjene online od osoba koje su se identificirale kao korisnici s onima koje su korisnici ispunili na tabletima u korisničkom centru. Iz tog razloga te zbog veličine i raznolikosti ove skupine, anketno je zadan najuži popis tema za ocjenu značajnosti. Kao i u prethodnim slučajevima, od ispitanika/ica se tražilo da ocijene što je od važnosti za Grupu. U tom smislu, najznačajnija tema je upravljanje pitkom vodom i otpadnim vodama, dok je najmanje značajna zaštita od kibernetičkih prijetnji, što je moguće povezati s općenito niskom razinom razumijevanja potrebe zaštite vlastitih podataka kao korisnika i ostalih podataka kojima Grupa upravlja. Okolišne teme su ocijenjene s 4,15, a društvene s 4,00. Upravljačke teme su značajno najviše ocijenjene - 4,21 te je moguća hipoteza da korisnici smatraju da je najveći (negativan) učinak ili najveća pozornost u Grupi potrebna upravo u upravljačkom dijelu.

Uključivanje prirode kao tihog dionika bio je od izuzetne važnosti, a posebno uzimajući u obzir nisku razinu razumijevanja područja učinaka na okoliš, klimatskih promjena i bioraznolikosti od strane mnogih uključenih dionika. U ovom slučaju snažni glasnogovornici prirode bile su djelatnice stručnog ESG tima, znanstvenici i nevladine organizacije putem istraživanja i analize tekstova te vanjski stručnjaci. Uključivanje dionika i glasnogovornika za prirodu osiguralo je validaciju internih pretpostavki i različitih perspektiva, dok je uključivanje podataka i znanstvene dokumentacije osiguralo identifikaciju bihevioralnih predrasuda i subjektivnosti te značajniju objektivnost u procjeni značajnosti.

Konsolidacija i rezultati analize dvostruke značajnosti

Nakon pojedinačne analize na razini podružnica, utvrđeni su značajni konsolidirani učinci podružnica koji su onda dopunjeni značajnim učincima ovisnih društava i ustanove kako bi se izradila konsolidirana DMA analiza za cijelu Grupu. Grupna konsolidacija je obuhvatila sve značajne teme za Zagrebački holding d.o.o. i ovisna društva; bilo iz perspektive značajnosti učinaka, bilo financijske značajnosti. Dakle, ako se tema pokazala značajnom samo iz perspektive značajnosti učinka ili samo iz perspektive financijske značajnosti, uključena je na popis značajnih

tema.

Učinci podružnica konsolidirani su već prilikom same ocjene, budući da su za potrebe izračuna konačne ocjene zbrajane pojedinačne ocjene po podružnicama, a onda je dobiveni broj dijeljen s ukupnim brojem podružnica koje su prepoznale konkretni učinak. Što se ovisnih društava i ustanove tiče, učinci su raščlanjeni s obzirom na važnost poslovanja društava GPZ (uključujući GPB), GPZ-O, GSKG i VIO te ustanove GLJZ na razini Grupe. Učinci utvrđeni značajnima na razini ovih društava su ocijenjeni značajnima i na razini Grupe, tako da je svaki njihov značajni učinak dodan na konsolidiranu grupnu listu učinaka.

Za potrebe konsolidiranja financijske značajnosti na razini Grupe, u obzir su uzeti rizici i prilike ocijenjeni razinom Visoka i Vrlo visoka tijekom konsolidacije rizika i prilika za Društvo te ovisnih društava i ustanove. Rizici i prilike su utvrđeni značajnima ako su ocijenjeni kao Visoki/Vrlo visoki barem u jednom vremenskom razdoblju (kratko, srednje, dugo). Svi tako identificirani rizici i prilike potvrdili su značajnost tema održivosti na koje se odnose.

Dodatni element procjene, odnosno utvrđivanja značajnosti bio je doprinos dionika. Analizom rezultata svih skupina potvrđeni su već doneseni zaključci Grupe o značajnim temama.

Tijekom prve faze analize dvostruke značajnosti, timovi podružnica, ovisnih društava i ustanove su analizu prvenstveno radili s operativne razine, stoga je dodatni strateški pregled učinjen i s upravljačke razine za ključne podružnice i ovisna društva čije značajne teme imaju najveći učinak na poslovanje Grupe. Kao ključni su uzeti oni koji se odnose na područja Komunalne djelatnosti – održavanje komunalne infrastrukture, energetske djelatnosti i djelatnost javne vodoopskrbe i javne odvodnje[14]. Nakon tako provedene strateške ocjene, na konsolidiranoj su grupnoj razini dodatne teme potvrđene kao značajne.

Konačno je rezultate analize potvrdila Uprava Društva, kroz svoju perspektivu i strateški pregled odozgo (*top down*). Teme su predstavljene na sjednici Uprave, članovi Uprave su komentirali prezentirane teme, dali svoje inpute za buduće razdoblje s ciljem donošenja akcijskog plana, KPI-jeva i ciljeva, te glasali o predstavljenim temama.

Teme koje su nakon provedene analize dvostruke značajnosti proizašle kao značajne u 2024. godini su (prikazano prema području održivosti):

Okolišne teme	Društvene teme	Upravljačke teme
E1 Klimatske promjene	S1 Vlastita radna snaga	G1 Poslovno ponašanje
E2 Onečišćenje	S3 Pogođene zajednice	
E3 Vodni i morski resursi	S4 Potrošači i krajnji korisnici	
E5 Korištenje resursa i kružno gospodarstvo		

Teme E4 Bioraznolikost i ekosustavi i S2 Radnici u lancu vrijednosti nisu ocijenjene kao značajne prilikom procjene dvostruke značajnosti, no učinci aktivnosti Grupe vezanih uz ove teme, kao i povezani rizici i prilike su prepoznati kao bitni na razini Grupe. Iako tijekom analize za 2024. godinu podaci koji govore u prilog značajnosti ovih tema nisu rezultirali odgovarajućim ocjenama koje bi značajnost i potvrdile, u nadolazećem će se razdoblju provesti sveobuhvatnija analiza i prikupljanje podataka o ovim temama. To osobito u odnosu na temu S2 Radnici u lancu vrijednosti za koju dosad nije bilo prikupljeno dovoljno objektivnih podataka, većinom zbog nedovoljnog odaziva dobavljača.

14 Podružnice: Čistoća, Zagrebačke ceste, Tržnice, Gradska groblja i Zrinjevac, te ovisna društva: Gradska plinara Zagreb, Gradska plinara Zagreb-opskrba, Vodoopskrba i odvodnja.

Identificirani značajni učinci, rizici i prilike

Aktivnost i (povezani) učinak	Tema, podtema, podpodtema održivosti sukladno ESRS-ovima	Stadij lanca vrijednosti s kojim je učinak povezan
Emisije stakleničkih plinova opsega 1,2,3	**E1 Klimatske promjene** Ublažavanje klimatskih promjena	Uzvodni lanac vrijednosti, Vlastite operacije; nizvodni lanac vrijednosti
Emisije stakleničkih plinova opsega 1,2,3	**E1 Klimatske promjene** Ublažavanje klimatskih promjena	Vlastite operacije
Upravljanje otpadom	**E2 Onečišćenje** Onečišćenje zraka i vode	Vlastite operacije,
Upravljanje otpadom - ZGH optimizira korištenje resursa i minimizira otpad	**E5 Kružno gospodarstvo** Otpad	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti,
Sigurnost radnog mjesta	**S1 Vlastita radna snaga** Radni uvjeti Sigurna radna mjesta	Vlastite operacije
Plaće radnika	**S1 Vlastita radna snaga** Radni uvjeti Odgovarajuće plaće	Vlastite operacije
Zdravlje i sigurnost radnika	**S1 Vlastita radna snaga** Radni uvjeti Zdravlje i sigurnost radnika	Vlastite operacije
Blizina deponija i umanjena kakvoća življenja	**S3 Pogođene zajednice** Gospodarska, socijalna i kulturna prava zajednica Učinci povezani sa zemljištem i stanovanjem u odgovarajućim uvjetima bez onečišćenja	Vlastite operacije, Nizvodni lanac vrijednosti
Privatnost i sigurnost kupaca i krajnjih korisnika	**S4 Potrošači i krajnji korisnici** Učinci povezani s informacijama za potrošače i/ili krajnje korisnike Pristup (kvalitetnim) informacijama	Vlastite operacije, Nizvodni lanac vrijednosti
Digitalizacija javnih servisa	**S4 Potrošači i krajnji korisnici** Učinci povezani s informacijama za potrošače i/ili krajnje korisnike Pristup (kvalitetnim) informacijama	Vlastite operacije, Nizvodni lanac vrijednosti
Sigurnost, dostupnost i kvaliteta javne usluge	**S4 Potrošači i krajnji korisnici** Osobna sigurnost potrošača i/ili krajnjih korisnika Zdravlje i sigurnost	Vlastite operacije, Nizvodni lanac vrijednosti
Turistička djelatnost i kulturno dobro	**S4 Potrošači i krajnji korisnici** Razvoj turističke djelatnosti	Vlastite operacije, Nizvodni lanac vrijednosti
Upravljanje rizicima	**G1 Poslovno ponašanje** Korporativna kultura	Vlastite operacije, Nizvodni lanac vrijednosti
Transparentnost i odgovornost	**G1 Poslovno ponašanje** Korporativna kultura	Vlastite operacije, Nizvodni lanac vrijednosti
Sukladnost s propisima	**G1 Poslovno ponašanje** Korporativna kultura	Vlastite operacije
Prijava nepravilnosti i zaštita dostojanstva; zaštita zviždača	**G1 Poslovno ponašanje** Zaštita zviždača	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Odnosi s dobavljačima	**G1 Poslovno ponašanje** Upravljanje odnosima s dobavljačima, uključujući prakse plaćanja dobavljačima	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Učinci povezani s antikorupcijom	**G1 Poslovno ponašanje** Korupcija i podmićivanje	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Kibernetička sigurnost	**G1 Poslovno ponašanje**	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije i nizvodni lanac vrijednosti

Rizik / prilika	Tema, podtema, podpodtema održivosti sukladno ESRS-ovima	Stadij lanca vrijednosti s kojim je rizik / prilika povezan(a)
Rizici i prilike povezani s emisijama stakleničkih plinova	**E1 Klimatske promjene** Ublažavanje klimatskih promjena	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Financijski rizici uzrokovani akutnim fizičkim rizicima	**E1 Klimatske promjene** Prilagodba klimatskim promjenama	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Sigurnost i zdravlje radnika uslijed fizičkih rizika	**E1 Klimatske promjene** Prilagodba klimatskim promjenama **S1 Vlastita radna snaga** Radni uvjeti Sigurnost na radu	Vlastite operacije
Porast distribucije plina zbog klimatskih promjena	**E1 Klimatske promjene** Prilagodba klimatskim promjenama	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Uštede povezane s rješenjima za prilagodbu klimatskim promjenama	**E1 Klimatske promjene** Prilagodba klimatskim promjenama	Vlastite operacije
Financijski rizici uzrokovani tranzicijskim rizicima	**E1 Klimatske promjene** Prilagodba klimatskim promjenama	Vlastite operacije
Elektrifikacija prijevoza	**E1 Klimatske promjene** Ublažavanje klimatskih promjena **E2 Onečišćenje** Onečišćenje zraka **S3 Pogođene zajednice**	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Financijski rizici uzrokovani ovisnošću o neobnovljivim izvorima energije	**E1 Klimatske promjene** Ublažavanje klimatskih promjena	Vlastite operacije
Ulaganja u obnovljive izvore energije	**E1 Klimatske promjene** Energetika	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Financijski rizici povezani s cijenama energenata	**E1 Klimatske promjene** Energetika	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Rizici i prilike povezani s energetskom učinkovitosti	**E1 Klimatske promjene** Energetika	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije
Financijski rizici - troškovi sanacije okoliša	**E2 Onečišćenje** Onečišćenje vode i tla	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Onečišćenje	**E2 Onečišćenje** Posebno zabrinjavajuće tvari	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Financijski rizici povezani s dostupnosti vode	**E3 Voda i morski resursi**	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Zelene tehnologije za zbrinjavanje otpada	**E5 Korištenje resursa i kružno gospodarstvo**	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Zelene tehnologije kod građenja	**E5 Korištenje resursa i kružno gospodarstvo**	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Regulatorni i reputacijski rizici povezani s upravljanjem otpadom	**E5 Korištenje resursa i kružno gospodarstvo**	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Financijski, operativni, reputacijski rizici povezani s upravljanjem prirodnim resursima	**E1 Klimatske promjene** **E3 Voda i morski resursi** **E5 Korištenje resursa i kružno gospodarstvo**	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Nedostatak i fluktuacija radne snage	**S1 Vlastita radna snaga** Promjene na tržištu rada	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Nezadovoljstvo zajednica i korisnika	**S3 Pogođene zajednice** Prava i interesi lokalne zajednice **S4 Korisnici** Sigurnost, dostupnost i kvaliteta usluge	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Kvalitetne usluge i proizvodi	**S3 Pogođene zajednice** Prava i interesi lokalne zajednice **S4 Korisnici** Sigurnost, dostupnost i kvaliteta usluge	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti

Rizik / prilika	Tema, podtema, podpodtema održivosti sukladno ESRS-ovima	Stadij lanca vrijednosti s kojim je rizik / prilika povezan(a)
Pristup (kvalitetnim) i pravovremenim informacijama krajnjih kupaca ili korisnika	**S4 Korisnici** Sigurnost, dostupnost i kvaliteta usluge	Nizvodni lanac vrijednosti
Komunikacija s korisnicima	**S4 Korisnici** Sigurnost, dostupnost i kvaliteta usluge	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Upravljanje rizicima i krizama	**G1 Poslovno ponašanje**	Vlastite operacije,
Reputacijski, regulatorni, financijski, poslovni rizici povezani s korporativnim upravljanjem	**G1 Poslovno ponašanje**	Vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti
Regulatorni i operativni	**G1 Poslovno ponašanje**	Uzvodni lanac vrijednosti, vlastite operacije, nizvodni lanac vrijednosti

1.6. Politike i mjere za njihovo ostvarenje
(ESRS 2 MDR-P, MDR-A uz E1-2, E2-1, E3-1, E5-1, S1-1, S4-1, G1-1)

Na razini Grupe donose se različiti interni akti, od kojih poslovnici, pravilnici, politike i kodeksi definiraju pravila poslovnog ponašanja i postupanja radnika u skladu sa zakonskim odredbama i ostalim propisanim normama poslovnog ponašanja i postupanja. Ovi interni akti uređuju međusobne odnose organizacijskih jedinica Društva te ovisnih društava i ustanove u odnosu na njihov predmetni dio poslovanja. Politike i drugi jednakovrijedni interni akti obuhvaćaju ključna područja djelovanja poput zaštite okoliša, kvalitete, zdravlja i sigurnosti na radu, prava krajnjih korisnika te odnosa prema konkurenciji. Usmjereni su na stvaranje pozitivnog učinka na društvo i okoliš, uz istodobno pružanje visokokvalitetnih usluga svojim građanima.

Interni akti se predlažu i usvajaju sukladno pravilima Interne procedure za usvajanje internih akata i izvješćivanje. Propisano je usvajanje internih akata od strane Uprave Društva na sjednici, a također ih može samostalno usvojiti Voditelj podružnice ili direktor sektora korporativnih servisa (dalje u tekstu: KS) ako se odnose isključivo na poslovanje podružnice, sektora KS i poslovne procese koji se odvijaju isključivo u podružnici ili sektoru KS.

Uprava Društva je odgovorna za nadzor nad implementacijom politika te osiguranje potrebnih resursa za njihovu provedbu, dok su podružnice, KS i ovisna društva organizacijske jedinice odgovorne za provođenje politika unutar svojih operacija i za redovito izvještavanje o postignućima i izazovima. Radnici su pak odgovorni za provedbu politika u svom svakodnevnom radu i za aktivno sudjelovanje u inicijativama Društva, odnosno Grupe. Uprave ovisnih društava usvajaju vlastite politike koje su komplementarne s politikama Društva (ili usvajaju politike Društva) te su Uprave i radnici ovisnih društava odgovorni za njihovu provedbu.

Ključne politike sadržane su u Knjizi politika Grupe Zagrebački Holding, usvojenoj tijekom 2024. godine i javno dostupnoj svim dionicima na mrežnim stranicama Grupe. Neke od tih politika (koje se tiču značajnih učinaka, rizika i prilika) su detaljnije opisane u nastavku, a cjeloviti popis politika sadržanih u Knjizi je naveden u Izvješću poslovodstva, u poglavlju *Održivo poslovanje društva*.

Politika održivosti

Politika održivosti Zagrebačkog holdinga odražava snažnu posvećenost održivom razvoju kroz primjenu ESG načela – okoliš (E), društvo (S) i upravljanje (G). U području zaštite okoliša naglasak je na učinkovitoj uporabi resursa, korištenju obnovljivih izvora energije, upravljanju otpadom prema 4R načelu, te edukaciji i podizanju svijesti. U društvenom segmentu Grupa potiče dobrobit zaposlenika, ravnotežu rada i privatnog života, društvenu odgovornost i digitalnu inkluziju. Na području upravljanja promiče se transparentnost, etičko poslovanje, financijska održivost te upravljanje ESG rizicima radi dugoročne otpornosti i integracije održivosti u sve poslovne odluke.

Politika upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša

Grupa se obvezuje na kontinuirano unaprjeđenje upravljanja djelatnostima i zaštite okoliša kako bi doprinijela zadovoljstvu svih dionika. Kroz praćenje i analizu okolišnih procesa definiraju se ciljevi i izrađuju planovi za razvoj učinkovitog sustava upravljanja okolišem. Politika uključuje preventivne mjere za sprječavanje ekoloških incidenata te nastoji smanjiti rizike za okoliš uz racionalno korištenje energije. Naglasak je na prepoznavanju potreba unutarnjih i vanjskih dionika, osiguravanju sigurnog i zdravog radnog okruženja, odgovornom postupanju prema okolišu, učinkovitom korištenju resursa, stručnom nadzoru nad rizičnim aktivnostima te edukaciji radnika o održivosti, zaštiti okoliša, zdravlju i sigurnosti.

Politika gospodarenja otpadom

Svrha politike je uspostaviti smjernice za učinkovito, ekološki prihvatljivo i ekonomski isplativo gospodarenje otpadom a koje će doprinijeti zaštiti okoliša i odgovornom gospodarenju otpadom. Politika obuhvaća sve faze gospodarenja otpadom, od njegovog nastanka do konačnog zbrinjavanja, uključujući smanjenje nastanka otpada, ponovnu uporabu i reciklažu.

Cilj je uspostaviti smjernice za učinkovito, ekološki prihvatljivo i ekonomski isplativo gospodarenje otpadom, obuhvaćajući sve faze procesa – od nastanka do konačnog zbrinjavanja, uključujući smanjenje otpada, ponovnu uporabu i reciklažu.

Ova Politika se primjenjuje na sve organizacijske jedinice i podružnice Holdinga koje sudjeluju u gospodarenju otpadom, uključujući Čistoću, Zrinjevac, Zagrebačke ceste, Gradska groblja i Tržnice Zagreb. Ona obvezuje sve radnike dobavljače i partnere na pridržavanje uspostavljenih smjernica.

Temeljna načela Politike gospodarenja otpadom su:

- **Održivost:** Težnja smanjenju negativnog učinka na okoliš kroz održivo gospodarenje otpadom, smanjenje nastanka otpada i poticanje ponovne uporabe i reciklaže
- **Zakonska usklađenost**: usklađenost sa svim važećim zakonskim propisima i regulatornim zahtjevima
- **Kontinuirano poboljšanje:** kontinuirano poboljšanje prakse upravljanja otpadom
- **Edukacija i svijest:** edukacije radnika i šire javnosti o važnosti održivog gospodarenja otpadom
- **Transparentnost**: redovito izvještavanje o napretku gospodarenja otpadom

Strategija Grupe u području gospodarenju otpadom uključuje sljedeće ciljeve:

- **Smanjenje otpada na izvoru:** provođenje mjera za smanjenje količine proizvodnog otpada koji nastaje u svim svojim poslovnim procesima, uključujući optimizaciju resursa i smanjenje potrošnje.
- **Reciklaža i ponovna uporaba:** : razvoj i širenje infrastrukture za reciklažu te poticanje ponovne uporabe materijala kako bi smanjili količinu otpada koji završava na odlagalištima.
- **Ekološko prihvatljivo zbrinjavanje otpada:** osiguravanje da se sav otpad koji ne može biti recikliran ili ponovo upotrijebljen zbrine na način koji je siguran za okoliš i zdravlje zajednice.
- **Edukacija i angažman zajednice**: provođenje kontinuirane edukacije i informiranja građana o pravilnom gospodarenju otpadom, važnosti reciklaže i načinima smanjenja nastanka otpada.

Politika zaštite okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti na radu

Zagrebački Holding integrira upravljanje zdravljem i sigurnošću u svoje procese, primjenjujući učinkovite sustave i prakse zaštite okoliša, zdravlja i sigurnosti na radu. Grupa se obvezuje trajno unapređivati sustav upravljanja kako bi osigurao sigurna i zdrava radna mjesta. Cilj je održavati sigurno radno okruženje, smanjiti rizike za radnike, dobavljače, posjetitelje i građane te ispuniti očekivanja svih sudionika u vezi s kvalitetnijim uvjetima rada i usluga.

Temeljne odrednice Politike zaštite okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti na radu:

- Osiguranje sigurnog i zdravog radnog mjesta u skladu sa zakonom i standardima;
- Identifikacija, eliminacija i kontrola rizika te sprječavanje incidenata i profesionalnih bolesti;
- Smanjenje zagađenja i očuvanje okoliša za buduće generacije;
- Optimizacija korištenja resursa te smanjenje otpada i onečišćenja;
- Provođenje nadzora nad aktivnostima s visokim rizikom;
- Praćenje ciljeva i učinkovitosti mjera zaštite te kontinuirano poboljšanje sustava;
- Ocjenjivanje zdravlja i sigurnosti kroz praćenje i provjeru;
- Unaprjeđenje kulture sigurnosti putem edukacije radnika.

Politika unaprjeđenja usluga, zaštite prava, zdravlja i sigurnosti krajnjih korisnika

Grupa teži društvenoj uključivosti i kontinuiranom unaprjeđenju tržišnih i komunalnih usluga koje pruža građanima Zagreba, uz posebnu brigu o poštivanju prava te očuvanju zdravlja i sigurnosti. Ovaj se pristup temelji na dva stupa:

1. osiguravanje usklađenosti s vlastitim vrijednostima:
   - promocija osnovnih prava kroz čitav lanac vrijednosti
   - zdravlje i sigurnost kao prioritet
2. doprinosu održivom razvoju zajednice u kojoj Grupa djeluje
   - osiguravanje pristupa osnovnim uslugama
   - doprinos lokalnom blagostanju i uključivosti

Grupa u pružanju usluga krajnjim korisnicima vodi računa o zaštiti njihovih prava, posebice prava na zdravlje i sigurnost. Politika naglašava važnost razumijevanja potreba korisnika, stalnog unaprjeđenja sustava mjerenja zadovoljstva, te donošenja informiranih odluka u cilju poboljšanja usluga. Radnici se potiču na aktivno sudjelovanje u podizanju kvalitete usluga, koje moraju biti kontinuirane, učinkovite i pristupačne svim korisnicima, neovisno o njihovoj lokaciji ili prihodima. Poseban naglasak stavlja se na proaktivno upravljanje uslugama, istraživanje mišljenja zajednice, odgovaranje na reklamacije, kao i transparentno informiranje korisnika. Grupacija djeluje u skladu s načelom «ne nanosi bitnu štetu», izbjegava zavaravajuće tvrdnje i nepoštene prakse te osigurava jasno definirane odgovornosti radnika. Redovito se provode unutarnje i vanjske revizije sigurnosnih praksi, razvijaju planovi za hitne situacije, uspostavljaju mehanizmi za prijavu incidenata, a učinkovitost sustava zaštite prava, zdravlja i sigurnosti korisnika se stalno prati i procjenjuje.

Politika raznolikosti, zaštite ljudskih i dječjih prava te zaštite od diskriminacije

Grupa provodi politiku nulte tolerancije na diskriminaciju, uznemiravanje, mobing i zastrašivanje radnika. Aktivno sudjeluje u društvenoj i okolišnoj tranziciji te promiče prava, zdravlje i sigurnost u suradnji s korisnicima, partnerima i zajednicom. Temelj djelovanja su stručnost, zadovoljstvo zaposlenika i korporativna društvena odgovornost, koju očekuje i od dobavljača. Politika osigurava jednake prilike, pravedan i nepristran pristup, potiče raznolikost i uključivost te zabranjuje diskriminaciju po svim osnovama, uključujući spol, rasu, vjeru, dob, invaliditet, seksualnu orijentaciju, rodni identitet i druge zaštićene osobine.

Grupa je u svoje poslovne prakse tako integrirala sljedeće bitne odrednice propisane politikom:

1. Odrednice raznolikosti, jednakosti i uključivosti
   - Osiguravanje jednakosti prilika, pravednog postupanja i jednakih mogućnosti za sve dionike, neovisno o njihovim osobinama ili statusu;
   - Njegovanje kulture suradnje i timskog rada koja uvažava raznolikost radnika i ostalih dionika u lancu vrijednosti;

2. Odrednice zaštite ljudskih i dječjih prava
   - Poštivanje svih temeljnih ljudskih i dječjih prava uz primjenu najboljih praksi u njihovoj zaštiti.
   - Nulta tolerancija na prisilni rad i dječji rad, uz dubinsku provjeru učinka poslovanja na ljudska prava.
   - Osiguranje sigurnog radnog okruženja i poštivanje radnih prava, uključujući prava na pravednu plaću, slobodu izražavanja i kolektivno pregovaranje.
3. Odrednice za zaštitu od diskriminacije
   - Nulta tolerancija na bilo koji oblik diskriminacije prema radnicima i dionicima, uključujući diskriminaciju u zapošljavanju, napredovanju i radnim uvjetima.
   - Zabrana uznemiravanja i spolnog uznemiravanja, uz osiguranje kvalitetnog sustava za primanje i rješavanje pritužbi radnika.
   - Promicanje ravnopravnosti, sloboda i prava svih dionika, s posebnim naglaskom na zaštitu prava žena, djece, nacionalnih manjina i osoba s invaliditetom.

Politika razvoja i upravljanja učinkom ljudskih potencijala

Grupa teži pružanju visokokvalitetnih tržišnih i komunalnih usluga, s fokusom na profesionalni rast i razvoj svojih radnika. Cilj je osigurati održivost poslovanja i upravljanje razvojem radnika kako bi poboljšali zadovoljstvo, radnu učinkovitost i razvili korporativnu kulturu koja podržava inovacije, odgovornost i izvrsnost. Politika se primjenjuje na sve radnike Grupe, neovisno o razini obrazovanja, funkciji ili mjestu rada, te obuhvaća sve aspekte razvoja i upravljanja učinkom.

Temeljne odrednice Politike razvoja i upravljanja učinkom ljudskih potencijala:

- Radnička prava i sigurno radno okruženje za sve radnike neovisno o radno-pravnom statusu.
- Jednakost prilika i nepristran tretman svih radnika bez obzira na spol, rasu, etničko podrijetlo, vjeru, invaliditet, dob, seksualnu orijentaciju i druge osobine.
- Inovativni pristup razvoju ljudskih potencijala uz prilagodbu metodama i alatima promjenama u poslovnom okruženju.
- Praćenje zadovoljstva radnika putem radionica, radničkih skupova i povratnih informacija.
- Ravnoteža poslovnog i privatnog života te unaprjeđenje sustava korporativnog upravljanja.
- Jednakost u plaćama i uključivanje ranjivih skupina u upravljačke pozicije.

Politika prevencije korupcije

Grupa provodi politiku nulte tolerancije prema svim oblicima korupcije, mita i sukoba interesa te ne ulazi u poslovne odnose gdje postoji sumnja na neetično ponašanje. U skladu sa zakonima i etičkim standardima, razvijeni su mehanizmi za prepoznavanje, sprječavanje i sankcioniranje koruptivnih aktivnosti, uz kontinuirano unaprjeđenje tih procesa. Politika se temelji na preventivnom djelovanju, nadzoru nad rizičnim područjima, poštivanju Etičkog kodeksa, uspostavi sigurnih kanala za prijavu nepravilnosti i zaštiti prijavitelja. Poseban naglasak stavlja se na transparentnost donacija, darivanja i zapošljavanja, odgovorno upravljanje javnom imovinom i financijama, kao i edukaciju zaposlenika za prepoznavanje i sprječavanje sumnjivih situacija.

Politika odnosa prema konkurenciji

Ovom Politikom iskazuje se posvećenost načelu fair playa, poštovanju zakonitosti tržišta, tržišnim natjecanjima i konkurenciji. Kad je u pitanju tržišna utakmica Grupa se vodi s 5 stupova natjecanja: (1) Fair play, (2) Transparentnost, (3) Integritet, (4) Usklađenost sa zakonom te (5) Pošteno poslovanje.

Uprava Društva odgovorna je za nadzor nad implementacijom svih politika te osiguranje potrebnih resursa za njezinu provedbu dok su njihove podružnice, korporativni sektori i ovisna društva odgovorni za provođenje politike unutar svojih operacija i za redovito izvještavanje o postignućima i izazovima.

1.7. Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti
(ESRS 2 MDR-M, MDR-T uz E-1, E3, E-5)

1.7.1. Strateški ciljevi

U skladu sa strategijom održivosti, Grupa je postavila primarne i sekundarne strateške ciljeve održivosti. Iste, 2023. godine, Društvo je izdalo obveznice povezane s održivim poslovanjem (engl. *Sustainability-Linked Bonds*, SLB) u sklopu kojih se obvezalo na ispunjavanje dva ključna pokazatelja uspješnosti u pogledu održivosti koji su ujedno i strateški ciljevi:

- **KPI #1:** Udio odvojeno prikupljenog komunalnog otpada odnosno otpada uklonjenog s odlagališta
- **KPI #2:** Udio obnovljive električne energije u ukupnoj potrošnji električne energije (relativno, u postotku).

Konkretni ciljevi uspješnosti u pogledu održivosti (engl. *Sustainability Performance Indicators,* SPT) postavljeni su u skladu s Načelima obveznica povezanih s održivim poslovanjem (engl. *Sustainability Linked Bond Principles,* SLBP) iz 2020., Međunarodnog udruženja tržišta kapitala (ICMA) koje su tržišni standard za ovu vrstu obveznica. Prilikom postavljanja ciljeva uspješnosti, dionici nisu bili uključeni, a sami se ciljevi ne temelje na specifičnim znanstvenim dokazima.

Pored gornja dva primarna cilja održivosti na ispunjavanje kojih se Društvo obvezalo izdanjem SLB-a, Grupa je Strategijom održivosti definirala i treći primarni cilj održivosti uz koji je vezan i:

- **KPI #3:** Poboljšanje učinkovitosti upotrebe resursa boljim gospodarenjem vodama – smanjenje gubitka vode

Osnovne informacije o ciljnim vrijednostima nalaze se u tablici:

Broj	Naziv cilja	Zadana vrijednost	Polazna vrijednost bazne godine	Etape pri ostvarivanju cilja	Postignuti rezultati u 2024.	Ciljna godina
1	Udio odvojeno prikupljenog komunalnog otpada odnosno otpada uklonjenog s odlagališta	58%	37%	50% 2024. 55% 2025. 56% 2026. /	48,27%	2027.
2	Udio obnovljive električne energije u ukupnoj potrošnji električne energije (relativno, u postotku)	70%	50%	50% 2024. 60% 2025. 60% 2026.	Bit će poznato nakon 31.3.2025. (i objavljeno u izvješću o ispunjenju KPI-jeva obveznica)	2028.
3	Poboljšanje učinkovitosti upotrebe resursa boljim gospodarenjem vodama – smanjenje gubitka vode	47%	55%	54% 2024. 50% 2025. 49% 2026. 48% 2027.	56,32%	2028.

Prateći strateški ciljevi su sljedeći:

- **KPI #4:** Poduzeti korake za smanjenje emisija CO_2, prvenstveno u područjima gdje se mogu postići brzi i učinkoviti rezultati, kao što je zamjena transportne i radne flote vozila.
- **KPI#5:** Sudjelovati i poticati projekte usmjerene na postizanje priuštivog stanovanja (npr. izgradnja stanova za najam i dodjela po socijalnim kriterijima).
- **KPI#6:** Poboljšati općenitu kvalitetu života u Gradu Zagrebu nizom projekta na području urbanog okoliša, pristupa zdravoj hrani i infrastrukture koja podržava lokalne (i udaljenije) poljoprivredne aktivnosti te proizvodnju hrane i drugih proizvoda.
- **KPI#7:** Nastaviti poštivati i kontinuirano poboljšavati radne propise koji definiraju postupke i mjere za zaštitu dostojanstva radnika i zaštitu od diskriminacije te održavati svoju predanost načelima zapošljavanja koja isključuju diskriminaciju i jamče jednake prilike i prava za sve.

1.7.2. Primarni ciljevi održivosti

KPI #1: Udio odvojeno prikupljenog komunalnog otpada odnosno otpada uklonjenog s odlagališta

KPI #1 i njegovo ostvarenje odnose se na područnice Čistoću i Zrinjevac. Metodologija za izračun i ocjenu uspjeha KPI-ja oslanja se na metodologiju Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije koje kontrolira i odobrava statističke/ulazne podatke o prikupljenom otpadu na godišnjoj osnovi, u skladu sa zakonskim zahtjevima u pogledu klasifikacije i izvještavanja o prikupljenom otpadu.

Ukupna količina odvojeno sakupljenog komunalnog otpada na području Grada Zagreba koja je prikupljena u okviru javne usluge sakupljanja komunalnog otpada te prikupljanja komunalnog otpada koji je nastao u komunalnim djelatnostima održavanja javnih zelenih površina i održavanja čistoće površina javne namjene povećana je u odnosu na 2023. godinu za 11,63%, pa je tako u 2024. godini Zagrebački holding ukupno 132 tisuća tona komunalnog otpada predao na daljnju obradu.

Istovremeno, ukupna količina sakupljenog komunalnog otpada na području Grada Zagreba koja u količinama uz odvojeno prikupljene frakcije komunalnog otpada pribraja i miješani komunalni otpad povećana je za 4,33% u odnosu na prethodnu godinu. Radi se o 252.800t u okviru javne usluge sakupljanja otpada, odnosno 271.590t zajedno s količinama komunalnog otpada koji je nastao u komunalnim djelatnostima održavanja površina javne namjene, što predstavlja povećanje od oko 5,3% u odnosu na 2023. godinu.

Provedbom mjera unaprjeđenja sustava odvojenog sakupljanja otpada povećavaju se količine odvojeno sakupljenog otpada koji se može reciklirati, čime se postiže kontinuirano povećanje udjela odvojeno sakupljenog komunalnog otpada i ostvarenje postavljenih ciljeva.

Tijekom 2024. godine poduzet je niz mjera i aktivnosti u svrhu optimiranja postojećeg sustava sakupljanja otpada, i to:

- Uklonjeni spremnici s javnih površina u centru grada; odvoz otpada za stanovnike centra grada povećan s 3 na 6 puta tjedno do uspostave podzemnih spremnika;
- Ukupno je do 31. prosinca 2024. godine na području povijesne jezgre Grada Zagreba postavljeno ukupno 150 podzemnih spremnika na 39 lokacija kao i 12 polupodzemnih spremnika na 4 lokacije čija ugradnja je i počela krajem 2024. godine. Sustav se planira u potpunosti dovršiti 2025.;
- Korišten softver za optimizaciju voznih ruta što je omogućilo ukidanje 10 programa odvoza, a time i smanjenje emisija te bolju realizaciju usluge;
- Uključeno dodatno vozilo za interventno prikupljanje otpada;
- Započela podjela čipiranih spremnika zapremine 240 L za plastičnu i metalnu ambalažu korisnicima u obiteljskim kućama; provedeno čipiranje preko 97% spremnika za miješani komunalni otpad;
- Korištena aplikacija Razvrstaj MojZG koja korisnicima omogućuje personalizirane informacije o odvozu i reciklaži;
- Otvoreno novo mobilno reciklažno dvorište (na području gradske četvrti Novi Zagreb - zapad na lokaciji Ulica Lučko); trenutno je ukupno 11 reciklažnih i 10 mobilnih dvorišta dostupno građanima;
- Omogućeno zaprimanje građevinskog materijala s potresom oštećenih objekata (na lokaciji Čulinečka cesta 273);
- Nastavljene kontrole s 8.738 izdanih kazni zbog nepravilnog odlaganja otpada;
- Izrađen projekt sanacije odrona na Jakuševcu; očekivani početak radova u ožujku 2025.;
- Nabavljena automatska preša za baliranje otpada radi povećanja kvalitete i otkupne vrijednosti reciklažnog materijala.

Provedene mjere i aktivnosti rezultirale su povećanjem količina odvojeno sakupljenog reciklabilnog otpada te smanjenjem količina miješanog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalište otpada Prudinec/Jakuševec. U provođenje mjera i aktivnosti je ukupno uloženo 70.363.181,00 eura (kapitalna ulaganja 12.533.767 eura i operativni troškovi 57.829.414 eura).

Na donjem grafikonu dan je prikaz količina odvojeno sakupljenog otpada po godinama. U 2024. godini sakupljena količina biootpada iz domaćinstvima u Gradu Zagrebu veća je za 48,03% u odnosu na 2023. godinu. U istom periodu količina odvojeno sakupljenog otpadnog papira veća je za 0,83%, a stakla za 2,03%. Istovremeno je povećana količina odvojeno sakupljene plastične ambalaže za 8,76%.

Usporedba količina odvojeno sakupljenog komunalnog otpada korisnika javne usluge u Gradu Zagrebu 2023./2024. godine

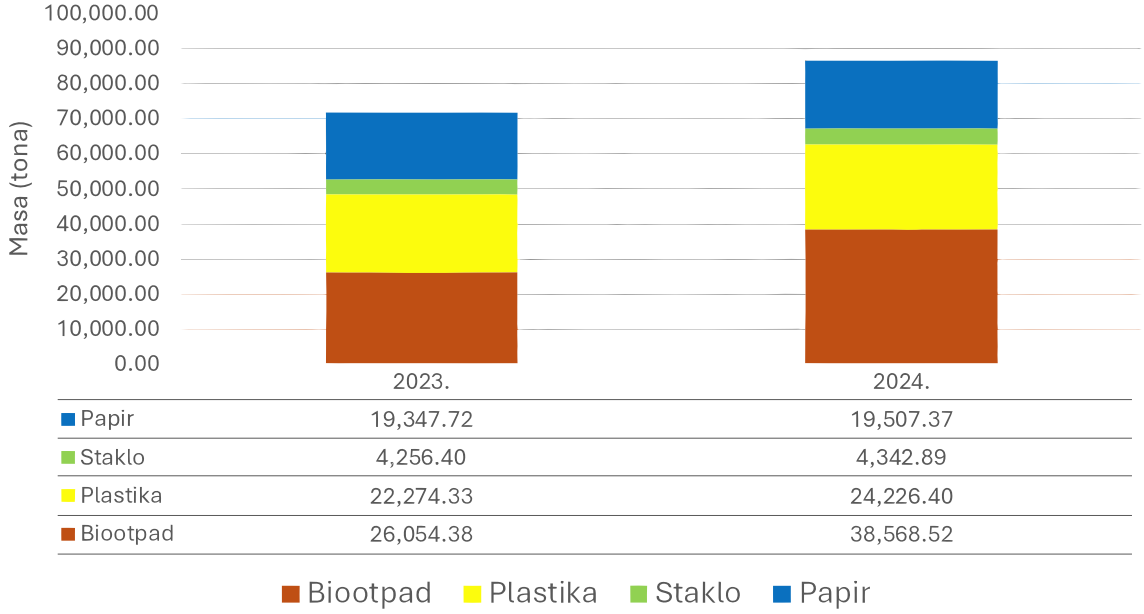

	2023.	2024.
Papir	19,347.72	19,507.37
Staklo	4,256.40	4,342.89
Plastika	22,274.33	24,226.40
Biootpad	26,054.38	38,568.52

U 2025. godini planira se poduzeti niz mjera i aktivnosti u svrhu poboljšanja i unaprjeđenja kvalitete usluga:

- Implementacija sustava rutiranja, uz praćenje izvršenja programa odvoza te kontinuiranu analizu i optimizaciju postojećih i novih ruta;
- Uvođenje prijave neizvršenog odvoza otpada putem tableta u vozilima, uz automatsko informiranje korisnika kroz aplikaciju Razvrstaj MojZG;
- Nadogradnja aplikacije Razvrstaj MojZG radi omogućavanja digitalne prijave zahtjeva za odvoz glomaznog otpada;
- Digitalizacija radnih naloga radi ubrzanja procesa sakupljanja otpada te lakše evidencije i naplate usluge pravnim korisnicima;
- Dovršetak podjele čipiranih spremnika za plastiku i metal te čipiranje spremnika za biootpad i papirnatu ambalažu radi potpune elektronske evidencije;
- Nastavak implementacije podzemnih i polupodzemnih spremnika radi zamjene postojećih na javnim površinama te uvođenje sustava kontrole pristupa i evidencije korištenja spremnika, koji će spriječiti neovlašteno odlaganje otpada i omogućiti personalizaciju korištenja putem naprednih tehnologija;
- Otvaranje novog mobilnog reciklažnog dvorišta u Kašini, čime će građanima biti dostupno ukupno 22 reciklažna i mobilna dvorišta; uvođenje sustava video nadzora na svim reciklažnim lokacijama;
- Početak sanacije odlagališta Jakuševec primjenom najboljih raspoloživih tehnologija, uključujući proširenje sustava otplinjavanja i odvodnje; provođenje analize uzroka odrona iz 2023.;

- Modernizacija voznog parka do 2026. isporukom 200 vozila i radnih strojeva;
- Isporuka dodatnih 8 čistilica (ukupno 10, uključujući 4 električne);
- Pokretanje postupka nabave 38 novih teretnih i dostavnih vozila i strojeva;
- Organizacija centra za ponovnu uporabu u sklopu novootvorenog reciklažnog dvorišta u Kovinskoj.

U 2024. na aktivnosti koje utječu na povećanje stope razdvajanja otpada utrošeno je 35.845.381 eura, što uključuje ugradnju podzemnih spremnika, oporabu otpadne plastične ambalaže i biootpada, nabavu spremnika za otpadnu plastičnu ambalažu, vozila za prikupljanje otpada i preše za baliranje papira i kartona. Za buduće aktivnosti i nabavu dodatnih spremnika i vozila, sve u cilju unaprjeđenja korisničke usluge, u 2025. godini planiran je iznos od cca 40 milijuna eura.

KPI #2: Udio obnovljive električne energije u ukupnoj potrošnji električne energije (relativno, u postotku)

KPI #2 je usmjeren na ublažavanje posljedica klimatskih promjena i dekarbonizaciju kroz smanjenje emisija stakleničkih plinova povezanih s korištenjem električne energije. Grupa namjerava ostvariti zadani cilj potrošnjom električne energije iz obnovljiv izvora i vlastitom proizvodnjom energije iz obnovljivih izvora. Budući da c. 50-60 % električne energije otpada na odgovorno gospodarenje vodama, na razini Grupe je KPI primjenjiv prvenstveno na VIO i Društvo u cjelini.

Metodologija za izračun i ocjenu uspjeha KPI-ja direktno je vezana za ulazne, tj. interne podatke Društava. Budući da izvještajno razdoblje traje do 31. ožujka 2025. godine, u trenutku izrade ovog izvještaja nisu bili dostupni konačni podaci.

Za ispunjenje zadanog cilja, Grupa mora uložiti napore u kupnju električne energije iz obnovljivih izvora te uložiti u vlastite proizvodne kapacitete obnovljive energije (cilj je uložiti u kapacitete do 19,2 MW proizvodne snage do sredine 2028.g.). Poduzete mjere su detaljno opisane u poglavlju *Mjere i resursi povezani s klimatskim politikama*.

Sukladno zadanom cilju, Grupa je za razdoblje 1.4.2024.-31.3.2025. s HEP-Opskrbom ugovorila nabavu opskrbe električnom energijom koja mora sadržavati minimalno 50% električne energije iz obnovljivih izvora. Također, tijekom 2024. godine Grupa je poduzela niz aktivnosti u vezi solarnih elektrana na zgradama Zagrebačkog holdinga te vodocrpilištima i odlagalištu, o čemu je više detalja navedeno u Izvješću poslovodstva, pod poglavljima *Solarne elektrane na krovovima zgrada Zagrebačkog holdinga – Projekt PVMax* i *VIO nastavlja sa aktivnostima vezanim uz izgradnju solarnih elektrana*.

U 2024. godini je za izgradnju SE Bukovac utrošeno 438.342,15 eura, dok je ukupni trošak projekta 472.352,38 eura. Utrošena sredstava su u cijelosti financirana iz poslovanja VIO.

Za izradu EOTRP-ova na objektima podružnice Robni Terminali Zagreb utrošeno je ukupno 10.586,14 eura (bez PDV-a).

Za buduće projekte društva VIO očekuje se sufinanciranje od strane FZOEU-a u očekivanom iznosu od 45%. Očekivana vrijednost preostalih projekata je 13,5 milijuna eura, a u planu investicija Društva za 2025. godinu rezervirana su sredstva u iznosu od 4 milijuna eura za aktivnosti Projekta PV MAX.

Podaci vezani uz oba gore opisana KPI-ja vezana uz obveznice bit će verificirani od strane neovisnog ocjenjivača kroz tzv. Second Party Opinion (SPO). Podaci izneseni u ovom izvješću su dakle indikativni te nisu bili predmetom takve provjere, dok će konačni detalji o napretku u ispunjavanju SPT-jeva vezanih uz obveznice biti objavljeni zasebno na internetskim stranicama Društva, i to do 30. lipnja 2025. godine.

KPI #3: Poboljšanje učinkovitosti upotrebe resursa boljim gospodarenjem vodama – smanjenje gubitka vode

Treći strateški cilj odnosi se na poboljšanje učinkovitosti korištenja resursa boljim upravljanjem vodama, tj. podrazumijeva smanjenje gubitaka vode (u relativnom postotku). Grupa je postavila cilj značajnog poboljšanja smanjenjem gubitka vode na 47% do 2028. godine (koje u relativnom smislu znači poboljšanje od 15% u odnosu na 2023. godinu kada je cilj postavljen.).

Gubitak vode u 2024. godini iznosio je 56,32%, što je za 2,32% više od definirane ciljane vrijednosti za 2024., odnosno 54%.

Put prema postizanju ovog cilja Grupa temelji na infrastrukturnim projektima i aktivnostima:

- Infrastrukturni projekti – Projekt Zagreb:
  - U kraćem vremenskom razdoblju, provedba mjera kojima se ublažavaju problemi gubitaka u užem dijelu Zagreba (projekt Nulta zona).
  - Ulaganje u infrastrukturu za poboljšanje gospodarenja vodama, u duljem razdoblju i u većim razmjerima (Projekt Zagreb izgradnja i rekonstrukcija cjevovoda, crpnih stanica i okana).
- Aktivnosti:
  - Projekt Interventno smanjenje gubitaka (ISG)

U drugoj polovici 2024. godine, započele su aktivnosti vezane uz ugovor o izradi izvedbene dokumentacije za projekte u obuhvatu „Projekt Zagreb 2021-2027 (poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture)“ te izrada dokumentacije za sufinanciranje iz EU fondova.

Također, pokrenut je projekt Interventno smanjenje gubitaka s ciljem:

- kvalitetne detekcije mjesta kvara u vodovodnoj mreži,
- kvalitetnog otklanjanja kvara,
- održavanje usklađenosti prvih dviju točaka.

Provedbom svih aktivnosti iz ovog projekta, očekuje se smanjenje gubitka vode za 15%.

Uspješnom realizacijom interventnog smanjenja gubitaka ostvarit će se preduvjeti za lakše i realnije provođenje kratkoročnog i dugoročnog plana rješavanja gubitaka i ostvarivanja konačnog cilja – kontinuiranog održavanja stanja gubitaka na zadovoljavajućoj i kontroliranoj razini.

Pored infrastrukturnih projekata, društvo VIO je provodilo sljedeće mjere:

- nabavka opreme za lociranje gubitaka, u što je uloženo 300.000 eura u 2024. godini,
- rekonstrukcija i sanacija vodoopskrbnih cjevovoda s velikim gubicima, u što je uloženo 5.400.000 eura u 2024. godini,
- zapošljavanje desetak montera za detekciju i sanaciju gubitaka.

1.7.3. Prateći ciljevi održivosti

Cilj #4: Poduzimanje aktivnosti za smanjenje emisija CO2

U okviru ovog cilja, Grupa je postavila ciljeve (i) smanjenje ugljičnog otiska voznog parka i (ii) poboljšanja energetske učinkovitosti. Strateški pristup i mjere za postizanje ovih ciljeva uključuju sljedeće projekte:

1. Elektrifikacija i obnova voznog parka, uključujući obnovu otprilike 20% postojeće flote radnih i teretnih strojeva te zamjenu dijela voznog parka osobnih automobila (uključujući unajmljena vozila) električnim vozilima;
2. Definiranje niza mjera za smanjenje vlastite potrošnje električne energije kao što je propisano Zakonom o energetskoj učinkovitosti (NN 127/2014 i 41/2021) - Grupa se obvezala identificirati područja neučinkovitosti te implementirati mjere uštede energije.

Tijekom 2024. u vezi s ovim ciljem su ostvarene mjere kako je opisano u nastavku.

1. Obnova komunalnog voznog parka specijaliziranim vozilima i radnim strojevima za:
   - » podružnicu Čistoća – nabavljena vozila za prikupljanje otpada, kamionske čistilice, čistilice srednjeg kapaciteta, autocisterne, čistilice za pješačke prometne površina na električni pogon te je ugovorena isporuka dodatnih 8 čistilica za prvi kvartal 2025. godine
   - » podružnicu Zrinjevac – nabavljena vozila za obavljanje djelatnosti (grajferi, cisterne), kosilice, strojevi za obradu komposta te su dodatni traktori u isporuci
   - » VIO - vozila za obavljanje djelatnosti
   - » Zagrebparking - pauk vozila i scan-a-car

Vrijednost nabavljenih vozila je cca 30 milijuna eura.

2. Elektrifikacija vozila u najmu
   - » Za 30% je povećan udio električnih i hibridnih vozila u dijelu voznog parka Grupe koji je u najmu. Od trenutno ukupno 216 vozila u najmu, sada 26% otpada na električna i hibridna vozila.
3. Mjere energetske učinkovitosti
   - » U cilju konstrukcijske i cjelovite (uključujući energetsku) obnove su provođeni radovi na upravnoj zgradi i mrtvačnici na Mirogoju kojima upravlja podružnica Gradska Groblja. Obnova upravne zgrade je završena, dok je rok za obnovu mrtvačnice 30. lipnja 2026. U skladu s ciljevima, na upravnoj zgradi planirana je ušteda primarne energije od 50%, toplinske energije od 73%, a ušteda CO2 40%. Na mrtvačnici je planirana ušteda primarne energije od 38%, toplinske energije od 5%, a ušteda CO2 44%.

Vrijednost investicije je oko 2.2 milijuna eura.

Za ostvarivanje cilja #4 se u narednom razdoblju planira daljnja modernizacija voznog parka uz investiciju oko 55 milijuna eura te mjere energetske uštede za koje su odvojena sredstva od oko 35.000 eura.

Cilj#5: Sudjelovati i poticati projekte usmjerene na postizanje priuštivog stanovanja

Gdje god je to moguće, ZGH Grupa će sudjelovati i poticati projekte usmjerene na postizanje ciljeva pristupačnog života, kao što je izgradnja stanova za priuštivi dugoročni najam koji se daju parovima i/ili pojedincima koji ispunjavaju određene socijalne kriterije za takvu potporu.

Grupa u 2024. nije provodila niti ima u planu projekte koji pridonose ovom cilju. S obzirom da Grupa ugovara građevinske projekte po angažmanu od strane vlasnika (Grada Zagreb), ne može samostalno započinjati usporedive projekte. Po isporuci projekta naselja Podbrežje Gradu, Grupa je izvršila posljednji ugovoreni projekt kojemu je cilj povećanje pristupačnog stanovanja u Gradu Zagrebu. Sukladno trenutnoj gradskoj strategiji, takvi projekti se razvijaju samostalno od strane Grada, bez sudjelovanja Grupe.

Cilj #6: Poboljšati općenitu kvalitetu života u Gradu Zagrebu nizom projekta na području urbanog okoliša, pristupa zdravoj hrani i infrastrukture koja podržava lokalne (i udaljenije) poljoprivredne aktivnosti te proizvodnju hrane i drugih proizvoda

Iako nisu uspostavljeni konkretni pokazatelji za praćenje uspješnosti ovog strateškog cilja, Grupa provodi nekoliko mjera kojima doprinosi njegovu ostvarenju:

1. Revitalizacija, obnova i izgradnja tržnica grada Zagreba – tijekom 2024. godine provodila se potpuna rekonstrukcija tržnice Vrapče, uređen je dio tržnice Trešnjevka, ugovorena je rekonstrukcija dizala tržnice Dolac, započeta je izrada projektne dokumentacije sanacije poda i krovišta tržnice Utrine;
2. Izgradnja logističkog i distribucijskog centra (LDC) za voće, povrće i prehrambene proizvode – projekt u planu;
3. Sadnja drveća - u listopadu 2024. godine započet novi ciklus sadnje stabala u okviru projekta ozelenjivanja grada Zagreba (više detalja u poglavlju *Pogođene zajednice, potrošači i korisnici;*
4. Izgradnja garaže u Klaićevoj - u 2024. su se provodile investicijske studije i studije izvedivosti za namjeravani projekt;
5. Obnova komunalne infrastrukture - obuhvaća nabavku modernijih strojeva i uređaja za gospodarenje otpadom, za sadnju stabala te za održavanje cesti kako bi se unaprijedila kvaliteta života građana i poboljšala infrastruktura grada koji će također imati pozitivan utjecaj na postizanju veće efikasnosti i smanjenja ugljičnog otiska starih strojeva; tijekom 2024. godine izrađivana je dokumentacija za proces nabave te dokumentacija za financiranje navedene opreme (očekuje se implementacijski period od 2025. do 2026. godine).

Cilj #7: Nastaviti poštivati i kontinuirano poboljšavati radne propise koji definiraju postupke i mjere za zaštitu dostojanstva radnika i zaštitu od diskriminacije te održavati svoju predanost načelima zapošljavanja koja isključuju diskriminaciju i jamče jednake prilike i prava za sve

U vidu doprinosa za cilj #7, Grupa je, za promicanje rodne ravnopravnosti, postavila dva cilja: (i) poboljšanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života za sve zaposlenike te (ii) uvođenje mentorskih programa za žene na vodećim položajima. Tijekom 2024. tako su se provodile edukacije za promicanje žena lidere, što je navedeno u poglavlju *Vlastita radna snaga*. Osim edukacija, provedene su i sljedeće mjere:

1. suradnja s UNICEF-om (detalji u poglavlju *Vlastita radna snaga - Politike*),
2. potpisan novi Kolektivni ugovor (detalji u poglavlju *Vlastita radna snaga - Upravljanje*),
3. uvođenje edukacije o temama korporativnog upravljanja i radničkih prava prilikom zapošljavanja (detalji u poglavlju *Poslovno ponašanje*),
4. ankete dionika.

1.7.4. Operativni ciljevi

S ciljem unaprjeđenja izvršenja svojih usluga Društvo je tijekom 2024. godine unaprijedilo sustav praćenja ključnih operativnih pokazatelja uspješnosti poslovanja u područjima gospodarenja otpadom, održavanja cestovne prometne mreže te zelenih i javnih površina, odnosno ključnih komunalnih aktivnosti. Trenutno se prate pokazatelji za 26 različitih aktivnosti s tendencijom daljnjeg povećanja, a rezultat praćenja je i povećana realizacija, odnosno poboljšanje izvršenja aktivnosti. Uz trenutni model paralelno se radi na daljnjem razvoju digitalizacije praćenja i izvršavanja aktivnosti.

U odnosu na utvrđene značajne čimbenike održivosti, relevantni su pokazatelji podružnica Čistoća i Zrinjevac prikazani u tablici niže. Radi se o interno postavljenim ciljevima koji nisu verificirani od neovisnog ocjenjivača te nemaju uporište u vanjskoj ili znanstveno utemeljenoj metodologiji. Praćenje ostvarenja ciljeva se vrši individualno, ovisno o specifičnostima svakog cilja.

Rd. br.	KPI	Polazna vrijednost	Planirana vrijednost	Realizacija u 2024.	Realizirana sredstva (bez PDV-a)	Pojašnjenja
Čistoća						
1.	Izvršenje usluge prikupljanja otpada za kućanstva za različite frakcije (miješani komunalni otpad (MKO), biootpad, papir, plastika)	Realizacija odvoza prema broju lokacija prati se od 3.6.2024.	> 99% i 100% za MKO	Podaci za razdoblje 3.6. - 31.12.2024.: 99,93% MKO 98,62% biootpad 98,43% papir 97,99% plastika	Nisu planirana zasebna sredstva, KPI je dio uobičajenih aktivnosti	Sve frakcije se odvoze jednom tjednom sa svih lokacija, a svo neizvršenje usluge našom krivnjom (ekipa nije izašla na teren, nisu stigli, kvar kamiona,...) izvršava se u naknadnom odvozu unutar 24h od redovnog odvoza.
2.	Podizanja i očitanja posuda frakcije MKO - postotak ispravnog podizanja i očitanja	0% (projekt čipiranja započeo 2024.)	> 95%	Praćenje podizanja i očitanja za razdoblje 1.10.-31.12.2024.: 73,81%	Nisu planirana zasebna sredstva, KPI je dio uobičajenih aktivnosti	Projekt trajao u razdoblju od 1.7. do 1.10.2024.
3.	Odvoz otpada sa zelenih otoka - postotak realizacije plana (očekivani dnevni broj odvoza)	Realizacija plana prati se od 2.9.2024.	100%	Podaci za razdoblje 2.9. - 31.12.2024.: 110,49%	Nisu planirana zasebna sredstva, KPI je dio uobičajenih aktivnosti	Planirani ciljevi prilagođeni su pojedinačnim lokacijama. Na nekima su potrebe odvoza otpada svakih 3 tjedna dok se na nekim lokacijama na rubnim dijelovima grada npr. staklo odvozi svaka 3 mjeseca.
4.	Odvoz otpada podzemnih spremnika po lokacijama	0 (podzemni spremnici postavljeni tijekom 2024.)	Praćenje izvršenja okvirnog plana prema pojedinačnim lokacijama	Sve lokacije se obilaze gotovo svakodnevno, a spremnici se prazne kada dosegnu više od 30-40% popunjenosti	Nisu planirana zasebna sredstva, KPI je dio uobičajenih aktivnosti	Budući da se preko 70% podzemnih spremnika pustilo u rad tek tijekom 2024. godine, stalne rute još nisu definirane - ekipe obilaze svakodnevno sve lokacije na terenu.

Rd. br.	KPI	Polazna vrijednost	Planirana vrijednost	Realizacija u 2024.	Realizirana sredstva (bez PDV-a)	Pojašnjenja
5.	Rješavanje prijava komunalnih redara i građana u sustavu e-Redar (Grad Zagreb): broj i postotak riješenih prijava zaprimljenih u razdoblju 2012. - 2023./2024. broj i postotak riješenih prijava zaprimljenih samo u tekućoj godini	Podaci za 2023.: 4.651 / 93,56% 3.370 / 62,23%	> 95% > 90%	8.776 / 98,18% 5.584 / 89,92%	Nisu planirana zasebna sredstva, KPI je dio uobičajenih aktivnosti	Riješeno 90% više prijava u odnosu na 2023.
6.	Podjela kanti za plastiku (obiteljske kuće): broj podijeljenih kanti postotak podijeljenih kanti u odnosu na ukupni broj obiteljskih kuća	Program masovne podjele započeo tijekom 2024.	106.321 100%	58.091 54,64%	Nisu planirana zasebna sredstva, KPI je dio uobičajenih aktivnosti	Aktualno stanje na 28.3.2025. : 90.883 85,48%
7.	Čišćenje i pranje javnih površina (količine), pražnjenje i održavanje košarica, zbrinjavanje otpada s prigodnih sajmova, zbrinjavanje opasnog otpada te čišćenje divljih deponija	Posljednji aneks ugovora za 2024.: 22.474.080,00 €	Realizacija posljednjeg aneksa ugovora 100%	22.396.847,55 €	22.396.847,55 €	Realizirano 99,66% posljednjeg aneksa ugovora.

Rd. br.	KPI	Polazna vrijednost	Planirana vrijednost	Realizacija u 2024.	Realizirana sredstva (bez PDV-a)	Pojašnjenja
Zrinjevac						
1.	Rješavanje prijava komunalnih redara i građana u sustavu e-Redar (Grad Zagreb): broj i postotak riješenih prijava zaprimljenih u razdoblju 2012. - 2023./2024. broj i postotak riješenih prijava zaprimljenih samo u tekućoj godini	Podaci za 2023.: 1.344 / 94,08% 892 / 57,25%	> 95% > 90%	1.609 / 95,43% 1.003 / 66,56%		Riješeno 20% više prijava u odnosu na 2023.
2.	Vozni i strojni park: u radu na servisu	Prosječna vrijednost za 2023.: 58,48% 18,86%	> 80% < 10%	Prosječna vrijednost za 2024.: 58,20% 26,71%		U kalkulacije nisu uzete u obzir kosilice, rezultati su niži jer određene grupe strojeva rade samo sezonski. Modernizacijom dijela flote (cisterne, grajferi, utovarivači i traktori) koja je planirana za 2025. očekuje se značajan porast postotka flote u radu.
3.	Košnja postotak izvršenja krugova košnje	Početak sezone košnje oko 15.3. 0%	IX. krugova košnje 100%	IX. krugova košnje 100%		Za 2025. planirano XII. krugova košnje.
4.	Sadnja stabala (2024./2025.): broj posađenih stabala	Početak sezone sadnje 4.11.2024. 0	8,775	Stanje na 31.12.2024.: 4.735		U 2024. za sezonu sadnje 2024./2025. posađeno 54% od ukupno planiranog broja stabala. Stanje na 2.4.2025. - 8.067, odnosno 91,93%.
5.	Plan komunalnih aktivnosti: realizacija ugovora	Posljednji aneks ugovora za 2024.: 4.920.264,70 € 0%	Realizacija posljednjeg aneksa ugovora 100%	4.748.287,07 € 96,50%	4.748.287,07 €	Manja realizacija od ugovorenog jer Zrinjevac ili nije zaprimio potrebna rješenja po kojima bi izvodio radove ili rješenja nisu usklađena s ugovorenim stavkama.

02 Informacije o okolišu

2.1. Objave u skladu s Uredbom o taksonomiji

U nastojanju da olakša održiva ulaganja, EU je uvela klasifikacijski sustav održivih gospodarskih djelatnosti kroz regulatorni okvir EU Taksonomije. Cilj je bio definirati što se smatra okolišno održivim kako bi se potaknulo održivo financiranje i investicije, stoga ovaj regulatorni okvir igra ključnu ulogu u poticanju tranzicije prema održivom gospodarstvu.

Ključni akt EU Taksonomije je Uredba o taksonomiji[15] koja u bitnom propisuje područje i subjekte primjene, okolišne ciljeve u odnosu na koje se procjenjuju gospodarske djelatnosti, definira što podrazumijeva znatan doprinos ostvarenju pojedinačnih ciljeva, bitnu štetu za okolišne ciljeve, minimalne zaštitne mjere odnosno društvene i upravljačke kriterije koje poduzeća moraju ispunjavati da bi se njihove djelatnosti smatrale održivima.

Šest okolišnih ciljeva propisanih Uredbom o taksonomiji su:

1. Ublažavanje klimatskih promjena
2. Prilagodba klimatskim promjenama
3. Održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa
4. Prijelaz na kružno gospodarstvo
5. Sprječavanje i kontrola onečišćenja
6. Zaštita i obnavljanje bioraznolikosti i ekosustava

Kako bi se mogla smatrati okolišno održivom, Uredba o EU taksonomiji propisuje da gospodarska djelatnost mora ispuniti 4 kumulativna uvjeta:

1. Znatno doprinositi barem jednom okolišnom cilju;
2. Ne nanositi bitnu štetu niti jednom drugom okolišnom cilju (DNSH eng. Do No Significant Harm);
3. Treba se provoditi u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama koje mora zadovoljavati poduzeće koje je provodi;
4. Usklađena je s kriterijima tehničke provjere koje utvrdi Europska komisija.

Kriteriji tehničke provjere u odnosu na okolišne ciljeve propisani su delegiranim aktima Europske komisije, konkretno Delegiranom uredbom o klimi[16] i Delegiranom uredbom o okolišu[17].

Drugi aspekt utvrđivanja okolišne održivosti jest financijski: izračun taksonomskih KPI-jeva, odnosno pokazatelja uspješnosti poduzeća. Kroz taksonomski KPI prihoda, capexa ili opexa poduzeća transparentno i nedvosmisleno pokazuju koliko su prihoda ostvarili od ili koliko su sredstava utrošili u okolišno održive djelatnosti, odnosno kakve kapitalne troškove s tim u vezi planiraju u budućnosti. Detalji vezani uz izračun i objavu taksonomskih KPI-jeva propisani su Delegiranim aktom o objavama[18].

15 Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088

16 Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2139 od 4. lipnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem kriterija tehničke provjere na temelju kojih se određuje pod kojim se uvjetima smatra da ekonomska djelatnost znatno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena ili prilagodbi klimatskim promjenama i nanosi li ta ekonomska djelatnost bitnu štetu kojem drugom okolišnom cilju

17 Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2486 od 27. lipnja 2023. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem kriterija tehničke provjere na temelju kojih se određuje pod kojim se uvjetima smatra da ekonomska djelatnost znatno doprinosi održivom korištenju i zaštiti vodnih i morskih resursa, prelasku na kružno gospodarstvo, sprečavanju i kontroli onečišćenja ili zaštiti i obnovi bioraznolikosti i ekosustava i nanosi li ta ekonomska djelatnost bitnu štetu kojem drugom okolišnom cilju i o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 u pogledu specifičnih javnih objava informacija o tim ekonomskim djelatnostima

18 Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2178 od 6. srpnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem sadržaja i prikaza informacija o okolišno održivim ekonomskim djelatnostima koje objavljuju poduzeća na koja se primjenjuje članak 19.a ili članak 29.a Direktive 2013/34/EU i utvrđivanjem metodologije obveznog objavljivanja informacija

Postupak analize prihvatljivosti sukladno odredbama Uredbe o EU taksonomiji

Grupa primarno obavlja djelatnosti koje su od općeg gospodarskog (javnog) interesa i od ključne su važnosti za kvalitetu i standard života građana grada Zagreba. Primarno su grupirane u poslovna područja komunalnih, energetskih i tržišnih usluga, što odgovara sljedećim grupama djelatnosti EU Taksonomije: Energetika, Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom i sanacija okoliša, Prijevoz, Građevinske djelatnosti i poslovanje nekretninama. Dodatne djelatnosti koje su identificirane pripadaju grupama: Informacije i komunikacije, Djelatnosti pružanja smještaja, Proizvodnja lijekova.

Da bi se utvrdilo koje su od propisanih djelatnosti prihvatljive za Grupu, timovi unutar podružnica i ovisnih društava su pregledali popis djelatnosti te na temelju njihova opisa donijeli zaključke koje se gospodarske djelatnosti zaista obavljaju.

Međutim, za potrebe analize djelatnosti u skladu s EU taksonomijom, uz osnovne djelatnosti koje Grupa obavlja razmatrane su i pripadajuće, tj. sporedne svakodnevne aktivnosti, kako bi se utvrdilo postoji li kod njih dodatni taksonomski potencijal (primjerice, djelatnost prijevoza osobnim vozilima).

Popis/pregled taksonomski prihvatljivih djelatnosti

Rezultat analize provedene na razini cijele Grupe je popis prihvatljivih djelatnosti u odnosu na sve okolišne ciljeve propisane Uredbom o taksonomiji, kako je prikazano u tablici.

Okolišni cilj	Oznaka djelatnosti	Gospodarska djelatnost kako je definirana delegrianim aktima uz Uredbu o taksonomiji	Podružnica Ovisno društvo Sektor
Ublažavanje klimatskih promjena	4.1.	Proizvodnja električne energije solarnom fotonaponskom tehnologijom	VIO
	4.7.	Proizvodnja električne energije iz plinovitih i tekućih nefosilnih goriva iz obnovljivih izvora	Čistoća
	5.1.	Izgradnja, proširenje i rad sustava za prikupljanje, pročišćavanje i opskrbu vodom	VIO
	5.2.	Obnova sustava za prikupljanje, pročišćavanje i opskrbu vodom	VIO
	5.3.	Izgradnja, proširenje i rad sustava za skupljanje i pročišćavanje otpadnih voda	VIO
	5.4.	Obnova centraliziranih sustava za prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda	VIO
	5.5.	Prikupljanje i prijevoz neopasnog otpada u frakcijama koje se odvajaju na izvoru	Čistoća
	5.6.	Anaerobna razgradnja mulja iz uređaja za pročišćivanje otpadnih voda	VIO
	5.8.	Kompostiranje biootpada	Zrinjevac
	5.9.	Oporaba materijala iz neopasnog otpada	Zagrebačke ceste
	5.10.	Hvatanje i iskorištavanje odlagališnog plina	Čistoća
	6.5.	Prijevoz motociklima, osobnim automobilima i lakim gospodarskim vozilima	VIO, Imovina, Zagrebačke ceste, Čistoća
	6.13.	Infrastruktura za osobnu mobilnost, biciklistička logistika	Zagrebačke ceste
	7.1.	Izgradnja novih zgrada	Sektor za imovinu
	7.7.	Kupnja i vlasništvo nad zgradama	Sektor za imovinu
	8.1.	Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima	IT Sektor

Okolišni cilj	Oznaka djelatnosti	Gospodarska djelatnost kako je definirana delegrianim aktima uz Uredbu o taksonomiji	Podružnica Ovisno društvo Sektor
Prilagodba klimatskim promjenama	4.1.	Proizvodnja električne energije solarnom fotonaponskom tehnologijom	VIO
	4.7.	Proizvodnja električne energije iz plinovitih i tekućih nefosilnih goriva iz obnovljivih izvora	Čistoća
	5.1.	Izgradnja, proširenje i rad sustava za prikupljanje, pročišćavanje i opskrbu vodom	VIO
	5.2.	Obnova sustava za prikupljanje, pročišćavanje i opskrbu vodom	VIO
	5.3.	Izgradnja, proširenje i rad sustava za skupljanje i pročišćavanje otpadnih voda	VIO
	5.4.	Obnova centraliziranih sustava za prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda	VIO
	5.5.	Prikupljanje i prijevoz neopasnog otpada u frakcijama koje se odvajaju na izvoru	Čistoća
	5.6.	Anaerobna razgradnja mulja iz uređaja za pročišćivanje otpadnih voda	VIO
	5.8.	Kompostiranje biootpada	Zrinjevac
	5.9.	Oporaba materijala iz neopasnog otpada	Zagrebačke ceste
	5.10.	Hvatanje i iskorištavanje odlagališnog plina	Čistoća
	6.5.	Prijevoz motociklima, osobnim automobilima i lakim gospodarskim vozilima	VIO, Imovina, Zagrebačke ceste, Čistoća
	6.13.	Infrastruktura za osobnu mobilnost, biciklistička logistika	Zagrebačke ceste
	6.15.	Infrastruktura za cestovni i javni prijevoz	Zagrebačke ceste
	8.1.	Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima	IT Sektor
Održivo korištenje i zaštita vodnih resursa	1.1.	Proizvodnja, ugradnja i povezane usluge za tehnologije kontrole istjecanja koje omogućuju smanjenje i sprečavanje istjecanja u vodoopskrbnom sustavu	VIO
	2.1.	Opskrba vodom	VIO
	2.2.	Pročišćavanje komunalnih otpadnih voda	VIO
	2.3.	Sustav održive gradske odvodnje	VIO
	2.5.	Oporaba biootpada anaerobnom razgradnjom ili kompostiranjem	Zrinjevac
Prelazak na kružno gospodarstvo	2.3.	Skupljanje i prijevoz neopasnog i opasnog otpada	Čistoća
	3.3.	Rušenje i razbijanje zgrada i drugih konstrukcija	Zagrebačke ceste
	3.4.	Održavanje cesta i autocesta	Zagrebačke ceste
Sprečavanje kontrole onečišćenja	1.2.	Proizvodnja lijekova	GLJZ
	2.1.	Skupljanje i prijevoz opasnog otpada	Čistoća
	2.3.	Sanacija neusklađenih odlagališta i napuštenih ili nezakonitih smetlišta	Čistoća
Doprinos zaštiti i obnovi bioraznolikosti i ekosustava	2.1.	Hoteli, odmarališta, kampovi i sličan smještaj	Vladimir Nazor

Postupak analize taksonomske usklađenosti

Nakon utvrđivanja taksonomski prihvatljivih djelatnosti, odgovorni radnici i timovi Grupe nastavili su s analizom usklađenosti, na sljedeći način:

a. izvršena je provjera jesu li za identificirane taksonomski prihvatljive djelatnosti ispunjeni kriteriji značajnog doprinosa za barem jedan od šest okolišnih ciljeva te je

b. za gospodarske djelatnosti koje ispunjavaju kriterij značajnog doprinosa provjereno da one bitno ne štete niti jednom drugom okolišnom cilju (analizirani su DNSH kriterij).

Zaključak Grupe za sve djelatnosti koje su taksonomski prihvatljive jest da nijedna od njih nije i taksonomski usklađena. Naime, tijekom 2024. godine Grupa nije izvršila procjenu klimatskih rizika i osjetljivosti na fizičke klimatske rizike, a to je kod svih utvrđenih prihvatljivih djelatnosti kriterij nenanošenja bitne štete za prilagodbu klimatskim promjenama. Spomenuta procjena je propisana u Dodatku A uz oba delegirana akta koji propisuju kriterije tehničke provjere za okolišne ciljeve.

Unatoč tomu, Grupa je proučila preostale kriterije tehničke provjere kako bi se, između ostalog, izradio plan budućeg usklađivanja i potencijalnih povezanih troškova.

Zadovoljavanje minimalnih zaštitnih mjera

S obzirom da Grupa trenutno ne provodi postupke usklađene sa zahtjevima propisanim OECD-ovim Smjernicama za multinacionalna poduzeća i UN-ovim Vodećim načelima o poslovanju i ljudskim pravima, kriteriji članka 18. Uredbe o taksonomiji nisu ispunjeni. Ova činjenica dodatno utječe na mogućnost Grupe da bilo koju od taksonomski prihvatljivih djelatnosti utvrdi kao taksonomski usklađenu.

Opis računovodstvene politike i postupka izračuna KPI-jeva, uz pregled rezultata po svakom KPI-ju

Ključni pokazatelji uspješnosti izračunati su sukladno pravilima Delegiranog akta o objavama. Budući da Grupa u 2024. godini nije ispunila kriterije za taksonomsku usklađenost, izračunati su KPI-jevi koji se odnose samo na identificirane taksonomski prihvatljive djelatnosti.

Na taksonomski prihvatljive djelatnosti Grupe u 2024. godini odnosi se 30.4% prihoda, 39.8% kapitalnih rashoda te 33.7% operativnih rashoda. Detaljni prikaz po pojedinom KPI-ju nalazi se u prilogu *Dodatku 2 – EU Taksonomija*.

Ključni pokazatelj uspješnosti koji se odnosi na poslovne prihode

Prihodi Grupe povezani s EU taksonomijom odnose se na 13 prihvatljivih ekonomskih djelatnosti, od čega najveći dio otpada na cilj prelaska na kružno gospodarstvo (17% taksonomski prihvatljivih prihoda) i cilj ublažavanje klimatskih promjena (11% taksonomski prihvatljivih prihoda). Cilju prelaska na kružno gospodarstvo doprinose podružnice Čistoća i Zagrebačke ceste, a cilju ublažavanja klimatskih promjena u najvećoj mjeri doprinose podružnica Čistoća i ovisno društvo VIO te u manjoj mjeri podružnice Zrinjevac i Zagrebačke ceste.

Brojnik za KPI poslovnih prihoda definiran je kroz taksonomski prihvatljive i taksonomski usklađene poslovne prihode, dok se u nazivniku radi o ukupnim poslovnim prihodima, kako je definirano regulativom.

Izvor podataka za poslovne prihode koji su taksonomski prihvatljivi su podaci iz analitičkog troškovnog računovodstva Grupe te se to općenito odnosi na poslovne prihode koji su povezani s taksonomski prihvatljivim djelatnostima.

Analizom poslovnih prihoda izdvojeni su pojedinačni troškovi koji se odnose na svaku od identificiranih ekonomskih djelatnosti koje su taksonomski prihvatljive te se na taj način osigurava izbjegavanje dvostrukog uračunavanja prihoda pri alokaciji brojniku.

Ključni pokazatelj uspješnosti koji se odnosi na kapitalne rashode (KPI capex)

KPI capexa je u 2024. godini obuhvatio 11 taksonomski prihvatljivih djelatnosti koje se također uglavnom odnose na cilj prelaska na kružno gospodarstvo (16% taksonomski prihvatljivog capexa) i ublažavanje klimatskih promjena (15% taksonomski prihvatljivog capexa). Vezano uz prelazak na kružno gospodarstvo, najveći udio kapitalnih rashoda odnosi se na

podružnicu Čistoća, dok se najveći udio vezano uz ublažavanje klimatskih promjena odnosi također na podružnicu Čistoća te ovisno društvo VIO.

Brojnik za KPI capexa definiran je kao taksonomski prihvatljive i taksonomski usklađene investicije, dok se u nazivniku radi o ukupnim investicijama Grupe, kako je definirano regulativom.

Izvor podataka za investicije koje su taksonomski prihvatljive su podaci iz analitičkog računovodstva kapitalnih rashoda, odnosno investicija Grupe. To se odnosi na kapitalne rashode koji su povezani s taksonomski prihvatljivim djelatnostima.

Analizom investicija izdvojene su pojedinačne investicije koje se odnose na svaku od identificiranih ekonomskih djelatnosti koje su taksonomski prihvatljive. Analitičkim pristupom investicijama osigurava se izbjegavanje dvostrukog uračunavanja troškova pri alokaciji brojniku.

Ključni pokazatelj uspješnosti koji se odnosi na operativne rashode (KPI opex)

KPI opexa je u 2024. godini obuhvatio 13 taksonomski prihvatljivih djelatnosti koje se primarno odnose na cilj ublažavanja klimatskih promjena (33% taksonomski prihvatljivog opexa), od čega se većina iznosa odnosi na poslovanje ovisnog društva VIO.

KPI operativnih rashoda definira se kao taksonomski prihvatljivi i taksonomski usklađeni operativni rashodi u brojniku podijeljen s ukupnim operativnim rashodom kako je definirano EU Taksonomijom u nazivniku.

Izvor podataka za operativne rashode koji su taksonomski prihvatljivi su podaci iz analitičkog troškovnog računovodstva Grupe, što se općenito odnosi na troškove povezane s taksonomski prihvatljivim djelatnostima.

Analizom poslovnih rashoda izdvojeni su pojedinačni troškovi koji se odnose na svaku od identificiranih ekonomskih djelatnosti koje su taksonomski prihvatljive te se na taj način osigurava izbjegavanje dvostrukog uračunavanja troškova pri alokaciji brojniku.

2.2. Klimatske promjene (E1)

Klimatske promjene jedna su od ključnih tema današnjice te su prepoznate i kao značajna tema na razini poslovanja cijele Grupe. Društvo i ovisna društva su prepoznali svoje negativne učinke na klimatske promjene kroz emisije stakleničkih plinova i potrošnju energije, a prepoznati su i s njima povezani rizici i prilike koji nastaju za Grupu. Utvrđivanje učinaka je provedeno kroz postupak analize dvostruke značajnosti, prilikom kojeg je svaka sastavnica Grupe (podružnice, ovisna društva i ustanova) analizirala vlastite aktivnosti u kontekstu doprinosa klimatskim promjenama.

Grupa je 2023. godine izdala obveznicu povezanu s održivim poslovanjem te se obvezala prema investitorima u ovaj instrument donijeti Strategiju dekarbonizacije do 30. lipnja 2025. godine. Izrada strategije je u tijeku te će ona definirati ključne ciljeve i mjere za smanjenje emisija stakleničkih plinova i poslužiti kao temelj za izradu tranzicijskog plana, čija je finalizacija predviđena do kraja 2025. Za izradu učinkovitog tranzicijskog plana usmjerenog na ublažavanje klimatskih promjena, ključno je razviti sveobuhvatnu strategiju dekarbonizacije koja jasno definira ciljeve i ključne pokazatelje uspješnosti (KPI-jeve), na temelju kojih se oblikuju konkretne mjere i aktivnosti za postupni prijelaz prema klimatski neutralnom poslovanju, u skladu sa zahtjevima CSRD-a i pripadajućih standarda za izvještavanje (ESRS E1 – Klimatske promjene).

Grupa je prepoznala klimatske rizike (primarno fizičke i u manjoj mjeri tranzicijske) kao značajne za svoje poslovanje, ali trenutno samo na temelju iskustva i općih pretpostavki. Tijekom 2024. godine dakle nije provedena analiza klimatskih scenarija ili izloženosti i ranjivosti na klimatske rizike, odnosno analiza otpornosti strategije i poslovnog modela u odnosu na klimatske promjene. Ove se aktivnosti očekuju tijekom 2025. godine.

2.2.1. Strategija održivosti Zagrebačkog holdinga 2023.-2028. i strateške mjere za ostvarenje ciljeva povezanih s klimatskim promjenama

Kao što je već istaknuto i poglavlju *Poslovna strategija i strategija održivosti*, Grupa je 2022. godine usvojila Strategiju održivosti, a jedna od strateških odrednica tog dokumenta i pratećeg akcijskog plana je upravo borba protiv klimatskih promjena. To je u skladu s KPI-jem #2 na koji se Grupa obvezala u sklopu obveznice povezane s održivosti, a što je detaljnije opisano u poglavlju *Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti*.

Cilj je Grupe je povećati udio vlastito proizvedene i kupljene obnovljive električne energije u ukupnoj potrošnji električne energije cijele Grupe, u područjima u kojima je moguće samostalno doprinijeti (npr. instaliranjem kapaciteta za obnovljivu energiju koji bi zamijenili kupnju energije, prilikom kupnje odabirom električne energije iz obnovljivih izvora, itd.). U skladu s navedenim ciljem, Zagrebački holding d.o.o. utvrdio je sljedeće ključne strateške ciljeve upravljanja obnovljivom energijom:

Strateški ciljevi	Mjere
Povećanje % udjela potrošnje obnovljive energije u ukupnoj potrošnji električne energije	**a.** Povećanje ugrađenog kapaciteta za obnovljivu energiju **b.** Kupnja obnovljive električne energije od vanjskih dobavljača
Smanjenje vlastite potrošnje električne energije	

KPI #2 obveznice usmjeren je na ostvarivanje **70% udjela** obnovljive električne energije u ukupnoj potrošnji električne energije do 2028.

2.2.2. Upravljanje učincima, rizicima i prilikama (E1-2,3,4)

Politike povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama

Grupa nema usvojene specifične politike usmjerene isključivo na upravljanje učincima, rizicima i prilikama povezanim s klimatskim promjenama. Ipak, teme povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i energetskom učinkovitosti, uključujući uvođenje energije iz obnovljivih izvora, su obuhvaćene Politikom održivosti te Politikom upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša.

Prilagodba klimatskim promjenama nije obuhvaćena politikama Grupe, ali se to očekuje u nadolazećim razdobljima, osobito nakon provođenja analize klimatskih scenarija i usvajanja tranzicijskog plana i strategije dekarbonizacije. Međutim, VIO je 2021. godine donio Okvirni program aktivnosti za unaprjeđenje upravljanja rizicima od poplava na urbanom području Grada Zagreba kroz mjere prilagodbe klimatskim promjenama, što je detaljnije opisano u poglavlju *Upravljanje učincima, rizicima i prilikama* u dijelu Vodni resursi.

Također, iako nije strogo obuhvaćeno definicijom *politika* u smislu ESRS-ova, Grupa je obveznik paketa dokumenata koji su doneseni na nivou Republike Hrvatske i Grada Zagreba, a obuhvaćaju sve gornje teme povezane s klimatskim promjenama. Na razini Republike Hrvatske, Grupa je obveznik akata koji se odnose na ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama, a koji definiraju viziju i razvojne ciljeve s naglaskom na održivost. U nastavku su navedeni akti u pitanju te je naznačena poveznica s Grupom.

Strateški dokument	Poveznica s Grupom
Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine	Zagrebački holding, kao ključni pružatelj komunalnih usluga u Zagrebu, ima značajnu ulogu u ostvarivanju ciljeva Nacionalne razvojne strategije. Aktivnosti poput unaprjeđenja gospodarenja otpadom i promicanja održive mobilnosti doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova i očuvanju okoliša. Ove inicijative Zagrebačkog holdinga usklađene su s Nacionalnom razvojnom strategijom, posebno u segmentima ekološke i energetske tranzicije te održive mobilnosti, čime se pridonosi ostvarivanju ciljeva klimatske neutralnosti do 2030. godine.
Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za RH za razdoblje 2021.-2030.	Zagrebački holding može doprinijeti ciljevima Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana povećanjem energetske učinkovitosti u svojim operacijama, implementacijom obnovljivih izvora energije u svojim objektima i procesima te optimizacijom sustava gospodarenja otpadom kako bi se smanjile emisije.
Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Hrvatskoj do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu	Ova strategija identificira sektore ranjive na klimatske promjene i predlaže mjere prilagodbe. Za komunalne djelatnosti relevantne su mjere koje se odnose na upravljanje vodnim resursima u urbanim sredinama, poboljšanje infrastrukture kako bi bila otpornija na ekstremne vremenske uvjete te na edukaciju i podizanje svijesti među radnicima i korisnicima usluga o važnosti prilagodbe klimatskim promjenama.
Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu	Strategija pruža smjernice za tranziciju prema gospodarstvu s niskim emisijama stakleničkih plinova. Zagrebački holding može se uskladiti s ovom strategijom kroz promicanje održive mobilnosti, uključujući korištenje vozila na alternativna goriva, smanjenje potrošnje fosilnih goriva u svojim operacijama i ulaganje u inovativne tehnologije koje doprinose smanjenju emisija.

Na razini Grada Zagreba, usvojen je niz strateških dokumenata s ciljem postizanja klimatske neutralnosti Grada, a koji se direktno vežu na aktivnosti Grupe:

Strateški dokument	Poveznica s Grupom
Plan razvoja Grada Zagreba za razdoblje 2021.- 2027.	Održivi razvoj usmjeren je na zaštitu okoliša, prilagodbu klimatskim promjenama, otpornost na krizne situacije, prevenciju rizika, učinkovito korištenje prirodnih resursa i zaštitu biološke raznolikosti, uz jačanje gospodarske i socijalne kohezije u određivanju prioriteta i mjera.
Program ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja Grada Zagreba 2025. - 2028.	Program predviđa mjere za smanjenje emisija i prilagodbu klimatskim promjenama. Zagrebački holding može se uključiti kroz implementaciju tehnologija koje smanjuju emisije stakleničkih plinova i edukaciju radnika o praksama koje doprinose ublažavanju klimatskih promjena.
Strategija zelene urbane obnove Grada Zagreba	Dokument naglašava važnost integracije zelene infrastrukture u urbani razvoj. Zagrebački holding doprinosi sudjelovanjem u projektima zelene obnove i uređenja gradskih površina.
Akcijski plan energetske učinkovitosti Grada Zagreba za razdoblje 2025. – 2027. godine	Akcijskim planom su obuhvaćene i podružnice i ovisna društva Grupe s jasno definiranim ciljevima u kontekstu analize potrošnje energije i energetske učinkovitosti u zgradarstvu i prometu.
Akcijski plan energetski održivog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama Grada Zagreba	Ovaj plan integrira mjere za smanjenje emisija i prilagodbu klimatskim promjenama. Zagrebački holding doprinosi kroz razvoj i implementaciju projekata koji smanjuju emisije stakleničkih plinova te suradnju s gradskim vlastima na inicijativama prilagodbe klimatskim promjenama.

Mjere i resursi povezani s klimatskim promjenama

Specifične mjere i aktivnosti Grupe u području klimatskih promjena prvenstveno proizlaze iz strateških dokumenata Republike Hrvatske i Grada Zagreba, a ne nužno iz vlastitih politika. U nastavku je dan pregled projekata (uključujući opise mjera i resursa) započetih i/ili izvedenih tijekom 2024. godine, što je potrebno čitati zajedno s informacijama iz Izvješća poslovodstva, poglavlje *Ostali projekti sufinancirani bespovratnim sredstvima*.

Projekt solarnih elektrana na zgradama Zagrebačkog holdinga te vodocrpilištima i odlagalištu

Projekt uključuje postavljanja fotonaponskih panela na nekretnine u vlasništvu Grupe s ciljem energetskih i financijskih ušteda. Postojeći projekti uključuju proizvodnju električne energije iz sunčane elektrane na krovu garaže Gorica koja je puštena u promet 2023. godine, priključne snage 33 kW.

Tijekom 2024 godine je ostvareno sljedeće:

- Izgrađena je i puštena u rad sunčana elektrana **SE Bukovac** priključne snage 350 kW (datum puštanja u rad: 3. listopada 2024.). U promet je puštena solarna elektrana na krovu zgrade SOC Jakuševec, priključne snage 50 kW (travanj 2024. godine);
- Ugovorena izgradnja sunčane elektrane **SE Oporovec,** sunčana elektrana postavljena, čeka se priključenje HEP-a;
- Proveden natječaj za izgradnju sunčane elektrane **SE Folnegovićeva**, donesena odluka o odabiru, u pripremi ugovor;
- Potpisani su ugovori o priključenju za tri SE u sklopu podružnice RTZ (Jankomir 25R,V,J,U,H – SE1460kW, Slavonska avenija 52E,F – SE1050kW, Slavonska avenija 52 (PO - upravna zgrada) – SE50kW) – u roku od dvije godine se očekuje izgradnja i puštanje u pogon lokacija na Jankomiru i Slavonskoj aveniji 52E,F, dok su za lokaciju Slavonska avenija 52 (PO) pripremni radovi na mreži HEP-a za planiranu elektranu napravljeni;
- Ishođene su elektroenergetske suglasnosti za i sklopljeni ugovori za priključenje za sunčane elektrane SE Cerje (425 kW), SE Jačkovina (50 kW), SE Bizek (100 kW), SE Lisičina (200 kW), SE Laščina (200 kW), SE Lončarićev put (200 kW), SE Sokolovac (190 kW), SE Zagorska (200 kW).

Očekivana godišnja proizvodnja električne energije SE na krovu vodospreme Bukovac iznosi 554.500 kWh, a godišnje uštede energije 275.000 KWh, odnosno 40 t/CO2. U razdoblju od puštanja u rad elektrane, pa do kraja 2024. godine (3.10.2024.-31.12.2024.), ušteda energije ostvarena instalacijom solarnih panela iznosi: 5.510 kWh, odnosno smanjenje emisije CO2 iznosi 0,8 tona[19]. Očekivana godišnja proizvodnja električne energije SE na krovu zgrade SOC Jakuševec iznosi 62.100 kWh, godišnje uštede energije 40.000 KWh, odnosno 6,34 t/CO2. U razdoblju od puštanja u rad elektrane, pa do kraja 2024. godine (13.4.2024.-31.12.2024.) ušteda energije ostvarena instalacijom solarnih panela iznosi: 35.000 kWh, odnosno smanjenje emisije CO_2 iznosi 5,54 tona.

U 2024. godini je za izgradnju SE Bukovac utrošeno 438.342,15 eura, dok je ukupni trošak projekta 472.352,38 eura. Utrošena sredstava su u cijelosti financirana iz poslovanja VIO. Sunčane elektrane SE Oporovec i SE Folnegovićeva također će biti financiranje iz poslovanja VIO, dok se za ostale buduće projekte sunčanih elektrana u VIO očekuje sufinanciranje od strane FZOEU u očekivanom iznosu od 45%. Očekivana vrijednost preostalih projekata 13,5 milijuna eura. Za izradu EOTRP-ova na objektima podružnice RTZ, utrošeno je ukupno 10.617,82 eura (uvećano za iznos PDV-a). Status projekata izgradnje ostalih planiranih sunčanih elektrana koje se nalaze na objektima Grupe (Društvo i ustanova GLJZ) su:

- Tržnice Zagreb, tržnica Utrina – SE130kW
  - Ugovorena je izrada glavnog projekta sunčane elektrane u sklopu projekta rekonstrukcije objekta.
- Tržnice Zagreb, Veletržnica – SEVT1 495kW
  - Zatraženo je produljenje valjanosti EOTRP-a, međutim odbijeno je od strane HEP ODS-a.
- Tržnice Zagreb, Hladnjača 1 – SEVT2 495kW
  - Zatraženo produljenje valjanosti EOTRP-a, međutim odbijeno je od strane HEP ODS-a.
- Tržnice Zagreb, Hladnjača 2 – SEVT3 299kW
  - Zatraženo produljenje valjanosti EOTRP-a, međutim je odbijeno od strane HEP ODS-a.
- Tržnice Zagreb, tržnica Gajnice – SE50kW
  - Nije bilo aktivnosti.

19 Korišten faktor emisije CO2 iz Ažurirana baza faktora emisija/uklanjanja za proračun ugljičnog otiska organizacija 2024. Podatak za 2022 godinu 145,699141 kg/MWh

- Tržnice Zagreb, tržnica Jarun – SE35kW
  - Nije bilo aktivnosti.
- VN, Arena hostel – SE70kW
  - Izradu projekta i izgradnju planirane sunčane elektrane preuzeo je Grad Zagreb (s obzirom na njihovo vlasništvo nad objektom).
- GLJZG, Bani 98 – SE70kW
  - Potpisan je ugovor sa projektantom, te je u tijeku izrada glavnog projekta sunčane elektrane (projektiranje).

Dodatno, sve aktivnosti po pitanju potencijalne izgradnje sunčane elektrane na odlagalištu otpada Jakuševac su do daljnjeg zaustavljene.

Projekt iskorištavanja deponijskog plina na odlagalištu Jakuševac

Podružnica Čistoća ima ključnu ulogu u ublažavanju klimatskih promjena smanjenjem emisija stakleničkih plinova i proizvodnjom energije iz obnovljivih izvora. Na odlagalištu otpada Prudinec/Jakuševec se, u svrhu izbjegavanja štetnih emisija u okoliš i energetskog iskorištavanja plina, **nadzirano prikuplja i obrađuje odlagališni plin**. Radi se o malom termoenergetskom objektu – mTEO, putem kojeg se omogućuje zaštita ozonskog sloja, izbjegavanje efekta staklenika te proizvodnja električne i toplinske energije iz prikupljenog odlagališnog plina. Korištenjem deponijskog plina, Čistoća ujedno povećava vlastitu energetsku neovisnost.

Proizvodnja električne energije na ovom postrojenju obavlja se sukladno rješenju i dozvoli Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA) za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje električne energije iz svibnja 2018. god. Plinsko postrojenje kojim se energija deponijskog plina pretvara u električnu energiju sastoji se od dvije zasebne proizvodne jedinice u okviru kojih su instalirana četiri agregata.

Dobivena električna energija se plasira na tržište na temelju ugovora o otkupu električne energije iz postrojenja koje koristi obnovljivi izvor energije s Hrvatskim operaterom tržišta energije (HROTE). Iskorištavanjem deponijskog plina za proizvodnju električne energije na plinskim motor-generatorima ili termičkom obradom na visoko-temperaturnim bakljama bitno se smanjuje emisija stakleničkog plina metana u okoliš, koji se energetski iskorištava kao obnovljivi izvor energije. Dodatno, kako bi se odlagališni plin prikupljao i iskorištavao na plinskom postrojenju tijekom izgradnje pojedine plohe, koja u prosjeku traje 3 do 4 godine, još od 2014. godine provodi se i privremeno otplinjavanje ploha u izgradnji. Tako se sprječava da odlagališni plin nekontrolirano odlazi u atmosferu i zagađuje okoliš.

Ključni rezultati za 2024. godinu:

- Prikupljeno 14,2 milijuna m³ odlagališnog plina (2023.: 16,7 milijuna m³).
- Proizvedeno 22,6 GWh električne energije, isporučene u HEP-ov sustav (2023.: 28,4 GWh).
- Višestruko premašena vlastita potrošnja električne energije podružnice Čistoća.

Niže je prikazana količina prikupljenog odlagališnog plina i proizvodnja obnovljive električne energije u protekle četiri godine.

Opis	2024.	2023.	2022.	2021.
Količina prikupljenog odlagališnog plina (u tisućama m³)	14.212	16.742	16.767	17.018
Količina proizvedene električne energije (u MWh)	22.647	28.445	29.969	28.680

Planirani projekti

Početkom 2025. započeta je izrada Studije optimalnog modela uporabe zelene električne energije na nivou Grupe i Grada Zagreba. Navedena studija trebala bi dati smjer budućeg razvoja i upravljanja električnom energijom Grupe.

Na vodocrpilištima, u sklopu Vode i odvodnje planirana je izgradnja integriranih sunčanih elektrana SE Bizek, SE Cerje, SE Folnegovićeva, SE Jačkovina, SE Laščina, SE Lisičina, SE Lončarićev Put, SE Sokolovac, SE Zagorska i samostojećih sunčanih elektrana SE Mala Mlaka i SE Sašnak. Planirani rok za izgradnju sunčanih elektrana je 31. prosinca 2027.

U planu investicija za 2025. godinu rezervirana su sredstva u iznosu od 4 milijuna eura za aktivnosti Projekta PV MAX.

Osim već opisanog cilja u okviru izdane obveznice, Grupa nije postavila ciljne vrijednosti povezane s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom klimatskim promjenama.

2.2.3. Pokazatelji i ciljne vrijednosti (E1-5,6)

Potrošnja energije i kombinacija izvora energije

Ukupna potrošnja energije u 2024. godini iznosila je 226.134,32 MWh. Potrošnja po pojedinačnom energentu prikazana je dolje u tablici.

Potrošnja energije		ZGH d.o.o.	VIO	GPZ-O	GPZ (i GPB)	GLJZ	UKUPNO
A) Fosilni izvori (MWh)		113.094,321	31.153,502	56,954	4.204,576	1.241,841	**149.751,194**
B) OIE izvori razvrstani prema (MWh):	B.1) potrošnji goriva za OIE uključujući biomasu (koja uključuje i industrijski i komunalni otpad biološkog podrijetla), biogoriva, bioplin, vodik iz obnovljivih izvora itd.	2.067,705	6.920,913	0,000	0,000	0,00	**8.988,618**
	B.2) potrošnji nabavljene ili stečene el. energije, energije za grijanje, pare i energije za hlađenje iz OIE	19.162,00	46.939,00	0,000	532,00	721,00	**67.354,00**
	B.3) potrošnji samostalno proizvedene energije iz OIE za koju nije potrebno gorivo.	35,00	5,51	0,000	0,000	0,00	**40,51**
B.1 + B.2 + B.3 (MWh)		21.264,705	53.865,424	0,000	532,00	721,00	**76.383,128**
Ukupna potrošnja energije u MWh povezana s vlastitim poslovanjem (A+B)		134.359,026	85.018,925	56,954	4.736,576	1.962,841	**226.134,322**

Ukupna potrošnja energije iz fosilnih goriva 149.751,19 MWh, što je ukupno 66.22 % od ukupne potrošnje. Energija iz nuklearnih izvora se direktno ne koristi. Dio potrošnje energije iz obnovljivih izvora energije čini drvna sječka, odnosno 2.067,71 MWh, što je ukupno 0,91 %.

Grupa posluje u sektorima koja znatno utječu na klimu, stoga dodatno raščlanjuje svoju ukupnu potrošnju energije iz fosilnih goriva prema:

- potrošnji goriva iz ugljena i proizvoda od ugljena,
- potrošnji goriva iz sirove nafte i naftnih derivata
- potrošnji goriva iz prirodnog plina i
- potrošnji goriva iz drugih fosilnih izvora
- potrošnji nabavljene ili stečene električne energije, energije za grijanje, pare ili energije za hlađenje iz fosilnih izvora

Potrošnja energije u MWh	ZGH d.o.o.	VIO	GPZ-O	GPZ (i GPB)	GLJZ	UKUPNO
Potrošnja goriva iz ugljena i proizvoda od ugljena	0,00	0,00	0,000	0,000	0	**0,00**
Potrošnja goriva iz sirove nafte i naftnih derivata	64.951,598	6.730,282	56,954	1.547,632	122,024	**73.408,490**
Potrošnja goriva iz prirodnog plina	20.279,099	1.542,319	0,000	2.094,910	697,58	**24.613,91**
Potrošnja goriva iz drugih fosilnih izvora		0,00	0,000	0,000	0	**0,00**
Potrošnja nabavljene ili stečene električne energije, energije za grijanje, pare ili energije za hlađenje iz fosilnih izvora	27.863,624	22.880,902	0,000	562,034	422,236	**51.728,80**
Ukupna potrošnja energije iz fosilnih goriva	113.094,321	31.153,502	56,954	4.204,576	1.241,841	**149.751,19**

Sukladno HROTE energetskom certifikatu, na razini Grupe 63% isporučene električne energije dolazi iz obnovljivih izvora energije, odnosno 67.976 MWh.

Energetski intenzitet na temelju neto prihoda

Energetski intenzitet sastavnica Grupe koje posluju u sektorima koji znatno utječu na klimu (Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Gradska plinara Zagreb d.o.o., Gradska plinara Zagreb - Opskrba i Društvo) iznosi 0,3928 MWh/1000€. Izračun je izvršen na temelju neto prihoda koji su navedeni u poglavlju 6/ *Prihodi od prodaje* u godišnjem konsolidiranom financijskom izvještaju.

Emisije stakleničkih plinova

Grupa prati podatke o emisijama stakleničkih plinova koji nastaju izravno u poslovanju (opseg 1), neizravne emisije koje nastaju kao posljedica potrošnje energije nabavljene od dobavljača (opseg 2) te u lancu vrijednosti (opseg 3). U nastavku su opisani metodološki pristupi u izračunu emisija stakleničkih plinova za opseg 1, 2 i 3.

Pristup pri izračunu emisija stakleničkih plinova opsega 1 i 2 i 3

Prvi korak u izračunu emisija stakleničkih plinova je određivanje organizacijskih granica. Za izračun emisija odabran je pristup operativne kontrole, a organizacijske granice su postavljene na razini cjelokupne Grupe. Postavljene granice izračuna obuhvaćaju opseg 1, 2 i 3 prema GHG protokolu,[20] uključujući izravne emisije koje nastaju na lokaciji Grupe, neizravne emisije koje nastaju izvan lokacija Grupe te ostale neizravne emisije povezane sa ulaznim i izlaznim tokovima materijala i ljudi, a koji su potrebni za funkcioniranje organizacije. Podaci su se prikupljali sukladno aktivnostima definiranim u GHG protokolu. Ukoliko, primjerice, poslovni subjekt za grijanje koristi prirodni plin, loživo ulje i ukapljeni naftni plin, prikupljaju se podaci o potrošnji svakog energenta, a potrošnja svih tih energenata zajedno uzrokuje emisije zbog izgaranja goriva iz nepokretnih energetskih izvora. Emisije stakleničkih plinova računaju se pomoću emisijskih faktora, koje je potrebno prikupiti iz više pouzdanih, relevantnih i ažurnih izvora. Budući da se izgaranjem različitih vrsta goriva u okoliš ispušta više vrsta stakleničkih plinova, sve vrste plinova se svode na ekvivalentnu emisiju CO_2 (CO2e), čime se dobiva jedinstvena brojka koja opisuje količinu stakleničkih plinova koje poslovni subjekt uslijed svojih poslovnih aktivnosti emitira u jednoj godini.

U tu svrhu koristi se potencijal globalnog zagrijavanja (GWP), kojim se apsorpcija topline mase nekog stakleničkog plina uspoređuje s apsorpcijom topline iste mase CO2, najčešće kroz razdoblje od 100 godina. Primjerice, GWP metana (CH4) iznosi 30, što znači da će emisija kilograma CH4 tijekom idućih sto godina imati jednak učinak na globalno zagrijavanje kao da je ispušteno 30 kg CO2. Stoga se sve emisije CH4 množe s 30 kako bi se dobila ekvivalentna emisija CO2.

Opseg 1

Za prikupljanje podataka emisija iz opsega 1, Grupa je uključila podatke od ukupne potrošnje goriva (euro dizel, euro super i loživo ulje), prirodnog plina, drvne sječke, ukapljenog naftnog plina i stlačenog prirodnog plina.

Opseg 2

Neizravne emisije stakleničkih plinova nastaju iz proizvodnje kupljene električne i toplinske energije. U skladu sa smjernicama za opseg 2 Protokola o stakleničkim plinovima ZGH Grupa izvještava o emisijama povezanima s električnom energijom, emisijama na temelju lokacije i emisijama na temelju tržišta:

- Emisije na temelju lokacije su prosječni intenzitet emisija električne odnosno toplinske mreže.

20 GHG Protocol Corporate. A Corporate Accounting and Reporting Standard (Revised Edition). World Resources Institute and World Business Council for Sustainable Development, USA, 2004

Faktori emisija koji se koriste su:

- za električnu energiju ZGH Grupa koristi *Specifični faktor emisije CO2 po ukupno potrošenoj električnoj energiji u Hrvatskoj* objavljen u dokumentu Ministarstva gospodarstva RH *Energija u Hrvatskoj – godišnji pregled 2023,* a koji iznosi 0,125 kg/kWh.
- za toplinsku energiju ZGH Grupa koristi nacionalni faktor emisija koje objavljuje Ministarstvo zaštite okoliša u dokumentu *Baza faktora emisija/uklanjanja za proračun ugljičnog otiska organizacija 2024,* a koji iznosi 0,213 kg/kWh.

Emisije na temelju tržišta:

- 62,71% kupljene električne energije, u prosjeku za ZGH Grupu, dolazi iz obnovljivih izvora, u skladu s ugovornim sporazumima s dobavljačima električne energije. Izjave o poništenju emisija kupljene energije iz obnovljivih izvora izdao je Hrvatski operator tržišta energije.
- Za toplinsku energiju Grupa nije sklopila specifične ugovore s opskrbljivačem temeljem kojih je određeni udio energije iz obnovljivih izvora.

Opseg 3

Kako bi se napravio izračun emisija opsega 3 izrađena je tzv. *benchmarking* analiza temeljena na usporedivim komunalnim poduzećima iz EU kako bi se dobio uvid iz kojih izvora emisija opsega 3 dolaze najznačajnije emisije. U analizu su odabrani Izvještaji o održivosti 2023. poduzeća srodnih djelatnosti radi bolje usporedbe i primjenjivosti zaključaka (Uniper, Suez, Iren, Urbaser).

Analiza podataka pokazala je da su poduzeća koja su u sklopu svojih operacija imala isporuku plina ostvarivala između 60% i 80% emisija iz opsega 3 iz kategorije „korištenje prodanih proizvoda“, konkretno – plina. S druge strane, za poduzeća koja su se unutar vlastitih operacija bavila obradom otpada, emisije iz kategorije „emisije iz otpada koji je nastao iz obrade i odlaganja otpada“ činile su približno 80 % emisija iz opsega 3, pod uvjetom da djelatnost opskrbe plinom nije bila sastavni dio poslovanja Grupe.

Na temelju navedenih pokazatelja moglo se zaključiti da su emisije povezane s korištenjem prodanog plina kod usporedivih poduzeća bile toliko izražene da su ostali izvori emisija iz opsega 3 bili gotovo zanemarivi. Kada su se dodatno uzeli u obzir izvori emisija poput emisija iz otpada, prijevoza radnika te kupljene robe i usluga, s velikom se sigurnošću moglo utvrditi da su preostali izvori emisija unutar opsega 3 imali vrlo ograničen učinak.

U okviru izračuna emisija stakleničkih plinova iz opsega 3 obuhvaćene su sljedeće kategorije emisija:

- Korištenje prodanih proizvoda – odnosi se na emisije povezane s opskrbom plinom krajnjim korisnicima.
- Emisije iz otpada koji je nastao obradom i odlaganjem otpada – uključuje izračun emisija CO_2 ispuštenih u atmosferu uslijed odlaganja otpada tijekom 2024. godine.
- Prijevoz radnika – obuhvaća emisije povezane s dolaskom i odlaskom radnika na radno mjesto.

U sklopu procjene emisija stakleničkih plinova unutar kategorije kupljena roba i usluge, od ukupno 155 najvažnijih dobavljača zatraženi su relevantni podaci o emisijama. Metodologija identifikacije ključnih dobavljača obuhvaćala je dvije razine:

- Prvih 10 dobavljača odabrano je prema financijskom kriteriju – temeljem ukupnog iznosa nabave na razini Grupe.
- Preostalih 145 dobavljača definirali su predstavnici podružnica i ovisnih društava, vodeći se kriterijima važnosti za poslovanje, količine isporučene robe ili usluga te sektorske specifičnosti.

Od ukupno 155 upita poslanih ključnim dobavljačima, samo 7 ih je potvrdilo da mjeri emisije stakleničkih plinova, dok su podaci o emisijama iz opsega 1 i 2 dostavljeni od svega dva dobavljača.

Unatoč uloženim značajnim naporima u komunikaciju i prikupljanje podataka od dobavljača i poslovnih partnera, prikupljeni podaci nisu bili dostatni za provođenje vjerodostojne i sveobuhvatne procjene emisija unutar opsega 3. Procjena temeljena isključivo na ograničenom broju odgovora (osobito na podacima iz samo dvije organizacije) smatrala bi se metodološki nepouzdanom te bi mogla dovesti do netočnih ili potencijalno obmanjujućih zaključaka. Time bi se povećao rizik od tzv. *greenwashinga*, što je protivno načelima transparentnosti i odgovornosti u izvještavanju o održivosti koje Grupa poštuje.

Grupa će u 2025. godini nastaviti s analizom emisija opsega 3 te će izvršiti sveobuhvatnu analizu, koja će biti dio napora povezanih s izradom dekarbonizacijske strategije i tranzicijskog plana.

U nastavku slijede rezultati izračuna emisija stakleničkih plinova opsega 1, 2 i 3 te ukupnih emisija stakleničkih plinova.

Opseg emisija	Tona CO_2e	Postotak u ukupnim emisijama	
		(na temelju tržišta)	(na temelju lokacije)
Opseg 1 – izravne emisije	**18.526,40**	**2,52%**	**2,49%**
Opseg 2 – neizravne emisije (na temelju lokacije)	16.229,67		2,18%
Opseg 2 – neizravne emisije (na temelju tržišta)	**7.732,67**	**1,05%**	
Opseg 3 – emisije lanca vrijednosti - 5. otpad nastao tijekom poslovanja	*3.944,12*	*0,54%*	*0,53%*
Opseg 3 – emisije lanca vrijednosti - 7. putovanje zaposlenika na posao	*3.751,62*	*0,51%*	*0,50%*
Opseg 3 – emisije lanca vrijednosti - 11. Korištenje prodanih proizvoda	*700.767,94*	*95,38%*	*94,29%*
Opseg 3 emisije ukupno	**708.463,69**	**96,43%**	**95,32%**
Ukupne emisije stakleničkih plinova (na temelju lokacije)	743.219,76		100,00%
Ukupne emisije stakleničkih plinova (na temelju tržišta)	**734.722,76**	**100,00%**	

Intenzitet stakleničkih plinova na temelju neto prihoda

Izračun intenziteta ukupnih stakleničkih plinova svih sastavnica Grupe na temelju neto prihoda Grupe izvršen je temeljem neto prihoda koji su navedeni u poglavlju 6/ *Prihodi od prodaje* u godišnjem konsolidiranom financijskom izvještaju i to za ukupne emisije na temelju lokacije i na temelju tržišta.

Ukupne emisije stakleničkih plinova (na temelju lokacije)	**0,87784 tCO2/1000€**
Ukupne emisije stakleničkih plinova (na temelju tržišta)	**0,86780 tCO2/1000€**

Ostale objave (E1-7,8,9)

Grupa tijekom 2024. godine nije radila na projektima uklanjanja stakleničkih plinova i ublažavanja emisija stakleničkih plinova financiranjem ugljičnim kreditima, niti ima interno razvijen sustav utvrđivanja cijene ugljika.

Budući da nije analizirala potencijalne fizičke i tranzicijske klimatske rizike primjenom analize scenarija, Grupa još nije u mogućnosti procijeniti financijske posljedice s njima povezanih rizika i prilika.

2.3. Onečišćenje (E2)

U ovom poglavlju analizirani su ključni aspekti onečišćenja s posebnim naglaskom na učinke povezane s odlagalištem Prudinec/Jakuševec. Na temelju provedenih analiza i dostupnih podataka, upravo je djelovanje ovog odlagališta, koje je dio podružnice Čistoća, identificirano kao jedan od značajnijih izvora onečišćenja zraka i vode.

Odlagalište Prudinec (Jakuševec) je locirano u jugoistočnom dijelu grada Zagreba, neposredno uz desnu obalu rijeke Save. Počelo se formirati 1965. kad je na nepripremljeno zemljište s plitkim šljunčarama i rukavcima odlagan svakovrstan otpad grada Zagreba. Sanaciji odlagališta pristupilo se s ciljem da se na tom prostoru formira sanitarno odlagalište, smanji njegova površina, a izradom vodonepropusne podloge – temeljnog brtvenog sloja spriječi poniranje oborinskih voda kroz odloženi otpad i tako zaštiti podzemna voda od onečišćenja. Sanacija odlagališta obavljala se tzv. izvedbom nepropusnog dna koje se sastoji od sloja gline, geomembrane, sustava za detekciju oštećenja, sloja geotekstila, sloja šljunka. Nakon dosezanja završne visinske kote od 45m, tijelo odlagališta se prekriva zaštitnim pokrovnim slojem te se ozelenjava.

U kontekstu onečišćenja voda, identificiran je Centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Zagreb (dalje u tekstu: CUPOVZ) ovisnog društva VIO. Naime, sukladno odluci Gradske skupštine Grada Zagreba iz siječnja 2024. godine, društvo VIO je 4. kolovoza 2024. godine preuzelo posjed i upravljanje nad CUPOVZ-om. Prema Studiji utjecaja na okoliš, zakonodavstvu Republike Hrvatske i vodopravnoj dozvoli, monitoring stanja okoliša na CUPOVZ-u obuhvaća sljedeće: kvalitetu podzemnih voda, kvalitetu zraka, razinu buke, kvalitetu mulja od obrade urbanih otpadnih voda, kvalitetu ulazne/izlazne otpadne vode (tehnološki laboratorij Folnegovićeva) i emisije i imisija u zrak.

2.3.1. Upravljanje učincima, rizicima i prilikama (E2-1,2)

Politike povezane s onečišćenjem

Obavljajući komunalne i uslužne djelatnosti u Gradu Zagrebu, Grupa je posvećena očuvanju okoliša i unaprjeđenju kvalitete života građana grada Zagreba. Grad Zagreb donio je Akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka na području Grada Zagreba za razdoblje od 2023. do 2028. godine kojim su propisane mjere za poboljšanje kvalitete zraka, a u kojem su dva objekta Grupe Zagrebački holding prepoznata kao potencijalni izvori emisija H_2S u zrak - odlagalište otpada Prudinec/Jakuševec i Centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Zagreb (CUPOVZ).

Među temeljnim odrednicama Politike upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša je smanjenje količine otpada i onečišćenja voda. Grupa postavlja ciljeve u sustavu zaštite okolišem te izrađuje planove i programe za realizaciju definiranih ciljeva koji će pridonijeti razvoju učinkovitog i nadziranog sustava upravljanja okolišem te preventivno djelovati na sprečavanje ekoloških incidentnih situacija. Politika zaštite okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti na radu uzima u obzir očuvanje zdravlja radnika, a navedeno je povezano s pružanjem komunalnih usluga i odgovornim ponašanjem u zaštiti okoliša te primjenom procesa i tehnologija za smanjenje onečišćenja okoliša, kako za radnike, tako i sve ostale korisnike komunalnih usluga koje Grupa pruža.

Mjere i resursi povezani s onečišćenjem zraka

Akcijskim planom za poboljšanje kvalitete zraka na području Grada Zagreba definirane su prioritetne mjere i aktivnosti u području zaštite zraka za odlagalište otpada Jakuševec (podružnica Čistoća) i CUPOVZ (VIO). Naglasak mjerenja na postajama posebne namjene u okolici odlagališta otpada Prudinec i CUPOVZ-a je na specifičnim pokazateljima onečišćenja zraka - tvarima neugodna mirisa koje ne ugrožavaju zdravlje ljudi, ali utječu na kvalitetu življenja zbog neugodnih mirisa.

Prioritetne mjere i aktivnosti u području odlagališta otpada Jakuševec

U svrhu smanjenja emisije neugodnih mirisa, podružnica Čistoća svakodnevno odloženi otpad prekriva zemljom ili inertnim materijalima te se provodi raspršivanje mirisnih sredstava u svrhu neutralizacije neugodnih mirisa, a sve kako bi se smanjila emisija neugodnih mirisa i ubrzala razgradnja odloženog otpada. Također, podružnica Čistoća na temelju ugovora za izvođenje radova građenja, održavanja i upravljanja postrojenjima s izvođačem radova izvodi radove na postavljanju membrana (umjetnih materijala) na sjevernom i južnom pokosu. Osnovna svrha tih radova je sprječavanje širenja neugodnih

mirisa što je, s obzirom na blizinu okolnog stanovništva (naselje Jakuševec) jedna od najvažnijih aktivnosti koje se moraju izvoditi.

Okolišnom dozvolom za postrojenje odlagalište otpada Prudinec/Jakuševec koja je izdana Zagrebačkom holdingu d.o.o. i podružnici Čistoća, prepoznati su potencijalni učinci na okoliš od rada postojećeg postrojenja – odlagališta otpada. Ujedno je i prepoznat potencijal u prikupljanju odlagališnog plina i korištenja za proizvodnju energije. Stoga su, s ciljem postizanja smanjenja onečišćenja, definirane sljedeće prioritetne mjere i aktivnosti:

- Širiti sustav prikupljanja odlagališnog plina na odlagalištu otpada Prudinec u Jakuševcu
- Prikupljeni odlagališni plin u najvećoj mogućoj mjeri koristiti za proizvodnju energije

Mjera proizlazi iz odredbi Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/2021) temeljem kojeg je definirano da je nužno u okviru rada odlagališta širiti sustav prikupljanja i energetskog iskorištavanja odlagališnog plina kao obnovljivog izvora energije u svrhu proizvodnje električne energije. Tijekom rada odlagališta potrebno je kontinuirano nadograđivati sustav prikupljanja odlagališnog plina koji će ostati u funkciji i nakon zatvaranja odlagališta te provoditi mjere propisane okolišnom dozvolom.

Centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Zagreb (CUPOVZ)

Mjere zaštite zraka i ciljana mjerenja specifičnih onečišćujućih tvari u zraku u okolici CUPOVZ-a odnose se na sprječavanje i smanjivanje onečišćivanja zraka na njegovoj lokaciji, a uključuju sljedeće aktivnosti VIO-a kao operatera:

- Nastaviti redovito održavati sustav pročišćavanja zraka iz zatvorenih objekata mehaničkog predtretmana obrade mulja, kako bi se spriječila nekontrolirana emisija plinova neugodnih mirisa u okoliš;
- Osigurati nastavak praćenja razina onečišćenosti okolnog zraka s obzirom na H2S, NH3 i R-SH na mjernim postajama u sklopu postojeće mjerne mreže CUPOVZ;
- Osigurati dodatna mjerenja u zoni mogućeg utjecaja CUPOVZ- a na području okolnih naselja (Resnik i/ili Ivanja Reka), na način da budu u skladu s Pravilnikom o praćenju kvalitete zraka (NN 72/20) kojim su utvrđeni kriteriji i za provođenje.

Mjere i resursi povezani s onečišćenjem vode

Onečišćenje voda je primijećeno i utemeljeno na lokacijama odlagališta Prudinec/Jakuševec i CUPOVZ.

Vodoopskrba i odvodnja – CUPOVZ

U svrhu zaštite podzemnih voda, Zagrebački holding je izgradio interventni crpni sustav kako bi se preuzela potpuna kontrola nad onečišćenjem koje se generira u području odlagališta otpada Jakuševec i izvršilo sigurno odstranjenje tog onečišćenja iz podzemlja. To se postiglo izvođenjem hidrauličke barijere sa četiri zdenca dubine 50m na lokacijama. Izvođenjem interventnog crpnog sustava spriječeno je zagađenje podzemne vode nizvodno od odlagališta. Tijekom 2024. godine putem interventnog crpnog sustava iscrpljeno je ukupno 3.954.783,3m^3 podzemne vode s povećanim koncentracijama analita.

2.3.2. Pokazatelji i ciljne vrijednosti (E2-4)

2.3.2.1. Onečišćenje zraka

Podružnica Čistoća – odlagalište Prudinec/Jakuševec

Odlagalište otpada Prudinec/Jakuševec ima uspostavljen sustav stalnog mjerenja, odnosno praćenja kakvoće zraka na imisijskoj postaji u naselju Jakuševec, u neposrednoj blizini odlagališta. Sustav je spojen na informacijski sustav praćenja kvalitete zraka grada Zagreba na stranicama Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije.

Na postaji su ugrađeni analizatori za aktivno sakupljanje uzoraka PM10 čestica gravimetrijskom metodom, automatski analizator za mjerenje koncentracije amonijaka te automatski analizator za mjerenje koncentracije H_2S. Postaja je opremljena

uređajem za mjerenje 24-satne koncentracije merkaptana u zraku, kao i uređajem za mjerenje 24-satne koncentracije PM10 čestica. Četiri puta godišnje (tijekom 15 dana u svakom godišnjem dobu) Institut za medicinska istraživanja u uzorcima PM10 čestica određuje koncentracije metala (olovo, nikal, arsen i kadmij) i 10 različitih policikličkih aromatskih ugljikovodika.

Tijekom 2024. godine, prema rezultatima mjerenja sukladno Zakonu o zaštiti zraka (NN 127/2019, 57/2022 i 136/2024) i Uredbi o razinama onečišćujućih tvari u zraku, došlo je do prekoračenja dnevnih graničnih vrijednosti za parametar H2S (1 puta) i PM10 čestica (42 puta) te satnih graničnih vrijednosti za parametar H2S (106 puta).

S obzirom na kontinuirana prekoračenja graničnih vrijednosti parametra H2S i PM10, Podružnica Čistoća naručila je izradu analize utjecaja odlagališta na kvalitetu zraka u naselju Jakuševec u odnosu na meteorološke parametre. Analizom je utvrđeno za parametar sumporovodik da prema raspoloživim podacima dobivenim mjerenjima na postaji za praćenje kvalitete zraka Jakuševec 24 satne koncentracije sumporovodika niti u jednom trenutku ne prelazi niti desetinu vrijednosti koju je WHO (engl. *World Health Organisation*) označila kao potpuno sigurnu, čak i pri dugogodišnjem izlaganju. Također, najviše izmjerene koncentracije (satnih i 24-satnih vremena usrednjavanja) manje su za više od 1.000 puta od onih koje mogu izazvati prve akutne simptome. Stoga je zaključak da razine koncentracija sumporovodika u zraku izmjerene na postaji Jakuševec nisu mogle utjecati na zdravlje stanovnika, ali su mogle utjecati na kvalitetu življenja okolne populacije (dodijavanje mirisom).

Analiza prekoračenja graničnih vrijednosti (GV) lebdećih čestica PM10 na automatskoj mjernoj postaji Jakuševec pokazuje da broj prelazaka ne odstupa od prosjeka gradova kontinentalne Hrvatske. To upućuje na nepostojanje dominantnog lokalnog izvora onečišćenja, već na učinak općeg urbanog zagađenja iz više izvora. Distribucija prekoračenja kroz godinu odgovara tipičnom obrascu za gradske sredine u kontinentalnoj Hrvatskoj, s najvećim vrijednostima u zimskim mjesecima. Ovo ukazuje na grijanje, dimnjake i ispušne plinove kao glavne uzroke onečišćenja. Na temelju dostupnih podataka može se zaključiti da odlagalište Prudinec/Jakuševec nema dominantan učinak na kvalitetu zraka u naselju Jakuševec s obzirom na koncentracije PM10 čestica.

Vodoopskrba i odvodnja – CUPOVZ

Učinak CUPOVZ-a na kvalitetu zraka prati se na pet postaja: P1-Biologija sjever, P2-Biologija jug, P3-GOK otkriven, P4-Mičevec i P5-GOK-natkriven. Mjerenja se provode povremeno, u svakom godišnjem dobu po mjesec dana na postajama PI -Biologija sjever i P2-Biologija jug, a na postajama P3-GOK-otkriven, P4-Mičevec i P5-GOK-natkriven mjerenja se provode po mjesec dana tijekom zimskog i ljetnog razdoblja.

Ostali izvori onečišćenja zraka

Zagrebački holding je prepoznao i prati stanje kvalitete zraka i u okviru drugih postrojenja:

- Postrojenje za reciklažu građevinskog otpada kojim upravlja podružnica Zagrebačke ceste,
- Asfaltna baza kojom upravlja podružnica Zagrebačke ceste,
- Kompostana Markuševec kojom upravlja podružnica Zrinjevac,
- Kompostana Prudinec/Jakuševec kojom upravlja podružnica Zrinjevac,
- Kremacijska peć na groblju Mirogoj kojima upravlja podružnica Gradska groblja,
- Uređaji za loženje – Zrinjevac, GPZ, Robni terminali Zagreb, VIO.

Na svim navedenim lokacijama na temelju rezultata mjerenja koje podružnice i ovisna društva redovito prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, nisu utvrđena prekoračenja graničnih vrijednosti pokazatelja.

U nastavku se nalazi popis izmjerenih količina onečišćujućih tvari navedenih u Prilogu II Uredbe (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća koje su identificirane i izmjere u krugu operativnog djelovanja Grupe. Vrijednosti su izvedene iz ispunjenih PI-Z obrazaca za 2024. godinu, a ukupna izmjerena količina predstavlja zbroj mjerenja za specifičnu onečišćujuću tvar po podružnici, lokaciji i uređaju iz kojeg se ispušta onečišćujuća tvar.

Podružnica	Lokacija	Uređaj / Postrojenje	Onečišćujuća tvar (kg u 2024. godini)				
			CO_2	NO_2	CO	PM_{10}	SO_2
Zagrebačke ceste	Asfaltna baza Rakitje	dimnjak na rot. peći	1.092.889,00	214,40	154,97	427,70	
		Benninghoven, plamenik	1.598.798,70	190,54	375,18	396,10	
		kotao Thermopac	591.404,00	482,30	329,8	316,00	
Gradska groblja	Krematorij	peć ZEUS	310.784,70	270,27	289,68	201,10	
		kotao TH 25	119.279,01	155,21	51,03	0,96	
		TABO 2	371.282,80	395,70	252,33	213,62	
		TABO 3	301.576,94	498,11	83,26	147,33	
Čistoća	Odlagalište Jakuševec / Prudinec	GP1	3.473.324,37	17.138,36			
		GP2	2.816.361,21	6.189,80			
		GP3	3.012.670,12	15.579,42			
		GP4	3.426.955,60	17.943,34			
		BAKLJA -B1	5.200,24	3,46			
		BAKLJA -B2	4.333,53	3,09			
		BAKLJA -B3	452.420,54	417,96			
Zrinjevac	Remetinečka cesta	kotao TK 150	104.243,90	74,32	55,75		
		kotlovnica biomasa Hertz	917.788,84	4.065,40	1.304,01	933,90	3.308,32
UKUPNO:			**18.599.313,50**	**63.621,68**	**2.896,01**	**2.636,71**	**3.308,32**

2.3.2.2. Onečišćenje voda

Podružnica Čistoća – odlagalište Prudinec/Jakuševec

Na odlagalištu Prudinec/Jakuševec se redovito prati stanje podzemnih voda kako bi se utvrdio utjecaj odlagališta na podzemne vode. Mjerenja se obavljaju na jednoj bušotini (piezometru) uzvodno i na 2 piezometra nizvodno od odlagališta. Također se na jednoj točki uzvodno od odlagališta i na jednoj točki nizvodno od odlagališta prati stanje površinskih voda (vode u rijeci Savi) kako bi se utvrdio potencijalni utjecaj odlagališta na rijeku Savu.

Analizom rezultata podzemnih voda tijekom 2024. godine utvrđene su povremene povećane koncentracije pojedinih analita, naročito željeza, mangana i amonijaka, ali je prisutan trend smanjenja koncentracija navedenih parametara. S obzirom na dugotrajno zagađivanje šljunčanog područja ispod odlagališta, za očekivati je da će se isti ispirati od zagađenja najmanje jednako koliko se i zagađivao. Analizom rezultata površinskih voda u rijeci Savi, nisu utvrđena prekoračenja graničnih vrijednosti pokazatelja u rijeci Savi.

Vodoopskrba i odvodnja – CUPOVZ

Temeljem vodopravne dozvole Klasa: UP/I-325-04/18-05/0000350, URBROJ:374-25-3-21-6, od 21. rujna 2021., Studije utjecaja na okoliš uređaja za čišćenje otpadnih voda Grada Zagreba (Građevinski fakultet sveučilišta u Zagrebu, 1994.), Uredbe o standardu kakvoće voda (NN 96/2019), Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o standardu kakvoće voda (NN 20/2023), VIO je u obvezi pratiti kvalitetu podzemne vode piezometara u blizini CUPOVZ-a, Čulinečka cesta 287, Zagreb, na 7 mjernih mjesta (P-1, P-2, P-3, P-4, P-5, P-6 i P-7).

Dinamika provedbe uzorkovanja i ispitivanja provodila se od rujna do prosinca 2024., uz učestalost uzorkovanja i popis parametara kako slijedi:

» Za piezometre oznake: PI, P2, P3, P4, P6 i P7, učestalost uzorkovanja 1x mjesečno, popis parametara (temperatura vode, mutnoća, boja, miris, ph, elektrovodljivost, oksidativnost (Kmn04), otopljeni kisik, zasićenost vode kisikom, ukupni fosfor, ortofosfati, fenolni indeks, amonij, nitriti, nitrati, kloridi, sulfati, ugljikovodici C10-C40, crpljenje podzemnih voda, mjerenje razina podzemnih voda),

- Za piezometar oznake P5, učestalost uzorkovanja 1x mjesečno, popis parametara (temperatura vode, mutnoća, boja, miris, ph, elektrovodljivost, oksidativnost (Kmn04), otopljeni kisik, zasićenost vode kisikom, ukupni fosfor, ortofosfati, fenolni indeks, amonij, nitriti, Nitrati, kloridi, sulfati, ugljikovodici C10-C40, crpljenje podzemnih voda, mjerenje razina podzemnih voda),

- Za piezometre oznake: PI, P2, P3, P4, P6 i P7 , učestalost uzorkovanja: 4 x godišnje, popis parametara (temperatura vode, mutnoća, boja, miris, PH, elektrovodljivost, oksidativnost (Kmn 04), otopljeni kisik, zasićenost vode kisikom, ukupni fosfor, ortofosfati, fenolni indeks, natrij, kalij, amonij, nitriti, nitrati, kloridi, sulfati, lakohlapljivi klorirani ugljikovodici tetraktorugljik, trikloreten, tetrakloretilen, 1,1,1trikloretan+ suma: kloroform bromoform, dibromklormetan, bromdiklormetan, ugljikovodici: arsen, bakar, kadmij F, krom- ukupni, mangan,nikal, olovo, željezo, živa, AOX, mjerenje razina podzemnih voda, crpljenje podzemnih voda),

- Za piezometar oznake P5, učestalost uzorkovanja: 4 x godišnje, popis parametara (temperatura vode, mutnoća, boja, miris, PH, elektrovodljivost, oksidativnost (Kmn04), otopljeni kisik, zasićenost vode kisikom, ukupni fosfor, ortofosfati, fenolni indeks, natrij, kalij, amonij, nitriti, nitrati, kloridi, sulfati, lakohlapljivi klorirani ugljikovodici tetraktorugljik, trikloreten, tetrakloretilen, 1,1,1trikloretan+ suma: kloroform bromoform, dibromklormetan, bromdiklormetan, ugljikovodici: arsen, bakar, kadmij F, krom- ukupni, mangan,nikal, olovo, željezo, živa, AOX, mjerenje razina podzemnih voda, crpljenje podzemnih voda.

Kemijski sastav tijela podzemnih voda je takav da koncentracije onečišćujućih tvari ne prelaze granice standarda kakvoće koje se odnose na zaštićena područja iz članka 55. i 61. Uredbe.

Razina podzemnih voda je takva da se raspoloživi resurs ne smanjuje uz dugoročnu godišnju količinu crpljenja, a razina podzemne vode nije pod utjecajem antropogenih aktivnosti koje bi mogle dovesti do nepostizanja ciljeva zaštite vodnog okoliša niti bilo kakve značajnije štete po kopnene ekosustave ovisne o podzemnoj vodi.

Temeljem Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/21), Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN 23/14), Pravilnika o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19), Pravilnika o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08), već spomenute Studije utjecaja na okoliš uređaja za čišćenje otpadnih voda grada Zagreba, VIO je u obvezi pratiti analizu mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i ispitivanje fizikalnih i kemijskih svojstava otpada te dodatnih parametara, na lokaciji CUPOVZ Čulinečka cesta 287, Zagreb.

Popis parametara koji su se pratili 2024. jesu: kalij, izolacija patogenih mikroorganizama, krom, bakar, zink, olovo, kadmij, kobalt, arsen, živa, molibden, selen, triazinski herbicidi, atrazin, simazin, ukupni PAH, naftalen, acenaften, fluoren, antracen, fluoranten, piren, benzo(a)antracen, krizen, benzo(b) fluoranten, benzo(k) fluoranten, benzo(a) piren, dibenz(a) antracen, benzo(g,h,i) perilen, indeno(123-c,d)piren, HCH, HCB, lindan, heptaklor, aldrin, endrin, dieldrin, DDT i derivati, poliklorirani bifenili (PBC), PBC-28, PBC-52, PBC-101, PBC-138, PBC-153, PBC-180, PBC 141, 2,3,7,8, TCDD, 3,4,3,4,-TCAB (tetraklorazobenzen), sadržaj polikloriranih dibenzodioksina /dibenzofurana (PCDD/PCDF), dušik po Kjeldahlu, uzorkovanje mulaj, suha tvar 1050C, kromati, PH vrijednost mulja, TOC, ukupni fosfor, gubitak žarenjem (5500C), sadržaj ugljikovodika, ogrijevna toplinska vrijednost-gornja vrijednost, ogrijevna toplinska vrijednost za mulj-gornja vrijednost.

Uzorkovanje i analize mulja provodilo se od rujna do prosinca 2024. godine. Rezultati ispitivanja kvalitete mulja od obrade urbanih otpadnih voda u ispitivanom razdoblju, prema analitičkim izvještajima akreditiranog laboratorija, zadovoljavaju ocjenu sukladnosti.

U nastavku se nalazi popis izmjerenih količina onečišćujućih tvari navedenih u Prilogu II Uredbe (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća izmjerenih u krugu operativnog djelovanja Grupe izvedenih iz ispunjenih PI-V obrazaca za 2024. godinu, uključujući sve identificirane onečišćivače. U Dodatku 3 „Popis identificiranih onečišćivača, kategoriziran po lokaciji i uređaju iz kojih se onečišćujuća tvar ispušta“ ovog Izvještaja se nalazi dodatan popis identificiranih onečišćivača, kategoriziran po lokaciji i uređaju iz kojih se onečišćujuća tvar ispušta.

Pokazatelj/onečišćujuća tvar	CAS broj	Ukupna količina ispuštanja i prijenosa (kg u 2024 godini)
Ukupna suspendirana tvar	/	968,56
Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	/	136484,05
Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	/	21051,98
Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	/	32,57
Detergenti, anionski	/	53,33
Detergenti, neionski	/	117,32
Teskohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	/	2770,99
Ukupni ugljikovodici	/	665,43
Amonij ion (kao N) (NH_4^+)	/	0,89721
Nitrati (kao N) (NO_3^-)	/	5,38326
Ukupni dušik	/	5486,34244
Ortofosfati (kao P) (PO_4^{3-})	/	0,32626
Ukupni fosfor	/	303,43082
Aldrin	309-00-2	0,00082
Atrazin	1912-24-9	0,01631
Klorfenvinfos	470-90-6	0,01631
Klorpirifos	2921-88-2	0,0467
Dieldrin	60-57-1	0,00082
Diuron	330-54-1	0,01631
Endosulfan	115-29-7	0,00082
Endrin	72-20-8	0,00082
Heksaklorbenzen (HCB)	118-74-1	0,00082
Lindan	58-89-9	0,00082
Pentaklorbenzen	608-93-5	0,00245
Simazin	122-34-9	0,01631
Izoproturon	34123-59-6	0,01631
Izodrin	465-73-6	0,00082
Arsen i spojevi (kao As)	/	3,97395
Živa i spojevi (kao Hg)	/	0,33934
Olovo i spojevi (kao Pb)	/	2,00682
Tetrakloretilen (PER)	127-18-4	0,06421
Trikloretilen (TRI)	79-01-6	0,03282
Sulfati (SO_4^{2-})	/	2139,8369
Kloridi (Cl^-) (Cl)	/	7119,57898
Klorirani alkani , C10 - C13	85535-84-8	0,20472
Polikloriranibifenili (PCB)	1336-36-3	0,00205
Antracen	120-12-7	0,00409
Bromirani difenileteri (PBDE)	/	0
Nonilfenol i nonilfenol etoksilati (NP/NPE)	/	0,35665
Naftalen	91-20-3	0,04094
Krom i spojevi (kao Cr)	/	17,09035
Fenoli (kao ukupni C)	/	9,33308
Krom 6^+ (Cr^{6+})	/	7,41932
Bakar i spojevi (kao Cu)	/	13,81551
Okilfenoli i okilfenol etoksilati	/	0,10236
Di-(2-etil-heksil) –ftalat (DEHTP)	/	0,20472

Pokazatelj/onečišćujuća tvar	CAS broj	Ukupna količina ispuštanja i prijenosa (kg u 2024 godini)
Fenoli (kao ukupni C)	/	9,33308
Fluoroanten	/	0,00409
Benz (g,h,i,) perilen	/	0,00409
Nikal i spojevi (kao Ni)	/	11,80116
Cink i spojevi (kao Zn)	/	14,23605
Željezo (Fe)	/	764,80368
Sulfiti (SO_3^{2-})	/	44,39907
Fluoridi (F^-)	/	11,2526
Nitriti (kao N) (NO_2^-)	/	2,43499
Barij (Ba)	/	11,98879
Bor (B)	/	21,77087
Ukupni aromatski ugljikovodici	/	225,89754
Detergenti, kationski	/	4,67436
Ukupni organski ugljik (TOC) (kao ukupni C ili COD/3)	/	1.137,19371
Sulfiti (SO_3^{2-})	/	40,31077
Diklormetan (DCM)	75-09-2	0,03601
Bromirani difenileteri (PBDE)	/	0
Mangan (Mn)	/	28,42078
Kadmij i spojevi (kao Cd)	/	0,26557
Barij (Ba)	/	11,98879
Selen (Se)	/	0,93833

Ovisno društvo VIO mjeri količinu isporučene i ispuštene otpadne vode iz sustava javne vodoopskrbe. Putem KI-V obrazaca izvještava o količinama onečišćujućih tvari koje su izmjerene u isporučenoj i ispuštenoj otpadnoj vodi. U nastavku se nalazi popis izmjerenih količina onečišćujućih tvari navedenih u Prilogu II Uredbe (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća izmjerenih u VIO za 2024. godinu, kategoriziranih po lokacijama.

Količine i vrste onečišćujuće tvari po lokaciji

Onečišćujuća tvar	Jakuševec JK 8	Kobiljak JK 6	Kraljevečki Novaki JK 13	"CUPOVZ	Sesvetska Sela JK 5	"Sesvetska Sela 2	Sesvetska Sela JK 5	"Sesvetska Sela 2	Sesvetska Sela JK 5	UKUPNO (kg u 2024. godini)
Ukupna suspendirana tvar	15.137,28	14.783,006	17.766,87	693.857,486	14.225,9	1.561,032	6.638,34	9.111,784	13.347,744	**786.429,44**
Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	55.335,168	32.432,105	41.509,869	1.239.031,225	19.938,146	5.719,0536	106,56306	51.564,414	28.415,136	**1.474.051,68**
Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	25.565,184	14.783,006	18.574,455	460.919,6157	6.346,94	2.412,504	4,42999	24.850,32	13.183,968	**566.640,42**
Ukupni organski ugljik (TOC) (kao ukupni C ili COD/3)	5.953,9968	2.534,2296	3.553,374	259.205,33227	2.105,4332	794,7072	1.960,52308	5.549,9048	1.449,4176	**283.106,92**
Cijanidi (kao ukupni CN)	3,36384			991,22498						**994,59**
Amonij ion (kao N) (NH_4^+)	7.602,2784	3.032,0247	4.700,1447	41.928,81665	3.370,444	1.284,3036	3.518,3202	5.798,408	2.546,7168	**73.781,46**
Nitriti (kao N) (NO_2^-)	6,35766	5,03829	6,33147	20.220,98959	96,73612	5,68358	13,65285	43,48806	12,44698	**20.410,72**
Nitrati (kao N) (NO_3^-)	168,192	179,50793	163,13217	649.252,3619	687,2204	173,8422	221,278	207,086	91,71456	**651.144,34**
Ukupni dušik	8.880,5376	4.133,2078	6.169,9494	892.102,482	5.099,438	1.773,9	5.576,2056	7.537,9304	2.939,7792	**934.213,43**

Onečišćujuća tvar	Jakuševec JK 8	Kobiljak JK 6	Kraljevečki Novaki JK 13	"CUPOVZ	Sesvetska Sela JK 5	"Sesvetska Sela 2	Sesvetska Sela JK 5	"Sesvetska Sela 2	Sesvetska Sela JK 5	UKUPNO (kg u 2024. godini)
Sulfidi (S_2-)	8,4096			2.478,06245						2.486,47
Sulfiti (SO_3^{2-})	201,8304			14.868,3747						15.070,21
Sulfati (SO_4^{2-})	6.054,912	6.033,88	7.429,782	1.982.449,96	6.784,66	1.206,252	7.523,452	10.147,214	3.439,296	2.031.069,41
Kloridi (Cl^-) (Cl)	9.923,328	6.637,268	9.529,503	3.419.726,181	49.024,64	9.082,368	11.949,012	12.010,988	4.831,392	3.532.714,68
Ortofosfati (kao P) (PO_4^{3-})	635,76576	244,37214	374,71944	75.333,09848	387,3822	132,68772	292,08696	497,0064	185,88576	78.083,00
Ukupni fosfor	918,32832	428,40548	650,91351	90.201,47318	534,0184	170,2944	453,6199	724,801	350,48064	94.432,33
Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	5,38214	4,22372	7,10675	3.072,79744	10,943	3,68971	10,17879	10,97556	6,87859	3.132,18
Polikloriranibifenili (PCB)	0,01682			4,95612						4,97
Tetrakloretilen (PER)	0,0841			24,78062						24,86
Trikloretilen (TRI)	0,0841			24,78062						24,86
Triklormetan				24,78062						24,78
Antracen	0,00336			0,99122						0,99
Bromirani difenileteri (PBDE)				0,49561						0,50
Nonilfenol i nonilfenol etoksilati (NP/ NPE)	0,00062	0,09353	0,07591	12,39031	0,10943	0,03832	0,05532	0,14289	0,04913	12,96
Naftalen	0,00336			1,48684						1,49
Di-(2-etil-heksil) –ftalat (DEHTP)				495,61249						495,61
Fenoli (kao ukupni C)	23,2105			510,48086						533,69
Fluoroanten				0,49561						0,50
Ukupni aromatski ugljikovodici				247,80624						247,81
Detergenti, anionski	563,4432	221,74509	366,64359	9.912,2498	217,10912	113,5296	323,06588	768,28906	257,12832	12.743,20
Detergenti, neionski	252,288	135,7623	177,6687	14.868,3747	109,43	35,478	154,8946	269,2118	65,5104	16.068,62
Detergenti, kationski	43,72992			2.478,06245						2.521,79
Teskohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	2.892,9024	2.398,4673	2.374,2999	624.471,7374	3.589,304	972,0972	3.009,3808	3.189,1244	1.449,4176	644.346,73
Ukupni ugljikovodici	99,23328	256,4399	193,8204	27.258,68695	113,8072	17,739	205,78854	372,7548	47,49504	28.565,77
Aluminij (Al)	60,54912	93,52514	85,60401	16.850,82466	207,917	24,12504	57,53228	53,84236	76,15584	17.510,08
Arsen i spojevi (kao As)		3,01694	3,23034	991,22498	4,3772	1,41912	4,42556	4,14172	1,63776	1.013,47
Kadmij i spojevi (kao Cd)	3,36384	3,01694	3,23034	991,22498	4,3772	1,41912	4,42556	4,14172	1,63776	1.016,84
Krom i spojevi (kao Cr)	8,4096	7,54235	8,07585	2.478,06245	14,00704	3,5478	11,0639	10,3543	4,0944	2.545,16
Krom 6^+ (Cr^{6+})	8,4096	7,54235	8,07585	2.478,06245	10,943	3,5478	11,0639	10,3543	4,0944	2.542,09
Bakar i spojevi (kao Cu)	8,4096	7,54235	8,07585	2.478,06245	10,943	3,5478	11,0639	10,3543	4,0944	2.542,09
Živa i spojevi (kao Hg)				49,56125						49,56
Nikal i spojevi (kao Ni)	13,95994	7,54235	8,07585	2.478,06245	10,943	3,5478	11,0639	10,3543	4,0944	2.547,64

Onečišćujuća tvar	Jakuševec JK 8	Kobiljak JK 6	Kraljevečki Novaki JK 13	"CUPOVZ	Sesvetska Sela JK 5	"Sesvetska Sela 2	Sesvetska Sela JK 5	"Sesvetska Sela 2	Sesvetska Sela JK 5	UKUPNO (kg u 2024. godini)
Olovo i spojevi (kao Pb)	8,4096	7,54235	8,07585	2.478,06245	10,943	3,5478	11,0639	10,3543	4,0944	2.542,09
Cink i spojevi (kao Zn)	15,30547	15,0847	14,2135	3.221,48119	10,943	3,5478	13,94051	24,85032	8,27069	3.327,64
Vanadij i spojevi (kao V)				495,61249						495,61
Barij (Ba)	8,4096			2.478,06245						2.486,47
Bor (B)				20.320,11209						20.320,11
Kobalt (Co)				495,61249						495,61
Kositar (Sn)				9.912,2498						9.912,25
Mangan (Mn)	13,62355			2.478,06245						2.491,69
Selen (Se)	0,67277			198,245						198,92
Željezo (Fe)	72,32256			10.903,47478						10.975,80
Količina isporučene vode iz sustava javne vodoopskrbe (m^3/god)	195.818	175.624	188.046	58.828.408	254.808	82.610	257.623	241.100	95.338	60.319.375
Količina ispuštene otpadne vode iz sustava javne odvodnje (m^3/god)	168.192	150.847	161.517	49.561.249	218.860	70.956	221.278	207.086	81.888	50.841.873

2.4. Vodni i morski resursi (E3)

Značajna tema vodni i morski resursi neposredno se odnosi na ovisno društvo Grupe Vodoopskrbu i odvodnju d.o.o. VIO je javni isporučitelj vode na području gradova Zagreb, Samobor, Sveta Nedelja i općine Stupnik te pružatelj javne usluge odvodnje otpadnih voda na području gradova Zagreb, Sveta Nedelja i općine Stupnik, a trgovačkom društvu Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o. (kao javnom isporučitelju) prodaje vodu.

VIO pruža svoje usluge dvjema kategorijama kupaca: kućanstvima i gospodarstvu. Prioritetna obveza i odgovornost organizacije je osigurati zdravu i pitku vodu korisnicima, uz optimalno i održivo upravljanje prirodnim, ljudskim i materijalnim resursima na ovlaštenom uslužnom području.

S obzirom na opisane poslovne aktivnosti upravljanje vodnim resursima, uključujući potrošnju, povlačenje i ispuštanje vode, VIO ima izravan utjecaj na održivo gospodarenje vodama, odnosno učinak na vodne resurse, dok za društvo iz te ovisnosti o vodama kao resursu proizlaze rizici i prilike za poslovanje.

Kao što je istaknuto u poglavlju *Poslovna strategija i strategija održivosti*, Grupa je 2022. godine usvojila Strategiju održivosti, a jedna od strateških odrednica tog dokumenta i pratećeg akcijskog plana je učinkovito upravljanje resursom vode. U tom pogledu je Grupa postavila KPI #3: Poboljšanje učinkovitosti upotrebe resursa boljim gospodarenjem vodama – smanjenje gubitka vode, a što je detaljnije opisano u poglavlju *Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti* u okviru prvog dijela Izvještaja, Opće informacije.

2.4.1. Upravljanje učincima, rizicima i prilikama (E3, IRO-1, E3-1)

VIO je, kao javni isporučitelj, sukladno Zakonu o vodi za ljudsku potrošnju (NN 30/2023) implementirao Plan sigurnosti vode koji se temelji na analizi rizika u kojem je procijenjeno cijelo urbano područje Grada Zagreba.

VIO je također proveo procjenu učinaka, rizika i prilika u odnosu na stanje vodnih resursa u vlastitom poslovanju i lancu vrijednosti u okviru procjene dvostruke značajnosti. Analiza se bazirala na internim podacima poduzeća, postojećim praksama i primjenjivim pravilima, a obuhvatila je sve lokacije.

Poduzeće je izravno ovisno o dostupnosti i kvaliteti podzemnih i površinskih voda kao primarnog resursa za poslovanje. Voda je osnovni resurs koji je neophodan i stanje podzemnih voda prati se u kontinuitetu unutar organizacije i u Hrvatskim vodama.

Identificirane su ključne točke interakcije s vodnim resursima kroz vlastite operacije - upravljanje vlastitim vodocrpilištima u Zagrebu i Samoboru te osiguranje kontinuirane opskrbe pitkom vodom iz 13 izvora (izvorišta, podzemne vode, drugi vodovodi[21], tehnološka voda), opskrba vodom za ljudsku potrošnju kroz složenu mrežu vodosprema, precrpnih stanica i magistralnih cjevovoda, prerada i pročišćavanje otpadnih voda radi minimizacije utjecaja na okoliš te analiza učinka promjena hidroloških uvjeta na dostupnost i kvalitetu vodnih resursa.

U 2024. godini, društvo je crpilo vodu iz različitih izvora, od kojih nijedan nije bio znatno pogođen crpljenjem. Naime, crpljenje se provodi u skladu s izdanim vodopravnim dozvolama za pojedina vodocrpilišta koje izdaju Hrvatske vode temeljem Zakona o vodama (NN 66/19, 84/21). Vodopravne dozvole se oslanjaju na vodoistražne radove koji obuhvaćaju i okolišne zahtjeve o obnovljivosti resursa, a na temelju tih radova definiraju maksimalno dopuštene količine crpljenja za pojedine vodozahvate. Izloženost pojedinih područja riziku voda je u nadležnosti Hrvatskih voda i VIO o tome nema saznanja.

VIO redovito pristupa rizicima u poslovanju kroz primjenu Plana sigurnosti vode. Radi se o proaktivnoj procjeni rizika i pristupu upravljanju rizicima koji obuhvaća kompletan vodoopskrbni sustav, od izvora do potrošača. Takav pristup, tzv. WSP (tzv. Water Safety Plan), smatra se najučinkovitijim sredstvom za dosljedno osiguranje sigurnosti opskrbe vodom za ljudsku potrošnju i temelji se na preporuci Svjetske zdravstvene organizacije, a ujedno su ovi planovi zakonska obaveza.

Posebna pozornost polaže se na preduvjetne programe sigurnosti vode, kojima se ostvaruje visoki stupanj tehničke i higijenske ispravnosti vodoopskrbnih objekata, kao i infrastrukture kojom se voda crpi, obrađuje i isporučuje do krajnjih korisnika. Uzimanjem dovoljnog broja uzoraka vode te kontrolom sukladno važećoj zakonskoj regulativi, jamči se zdravstvena ispravnost vode u vodoopskrbnom sustavu.

Sustav upravljanja sigurnošću vode primjenjuje se na svim organizacijskim razinama Sektora vodoopskrbe. Odgovornosti i obveze svakog sudionika procesa vodoopskrbe jasno su definirane. Pregledi i validacija sustava upravljanja sigurnošću vode odvijaju se kontinuirano, a o nalazima se obavještava Uprava Društva.

Tijekom utvrđivanja značajnih učinaka, rizika i prilika, nisu se odvijala ciljana savjetovanja dionicima u odnosu na vodne resurse. Međutim, prema planu i programu zona sanitarne zaštite koji donosi Grad Zagreb, Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje, definirano je savjetovanje s lokalnim zajednicama u vezi zaštite zona sanitarne zaštite. U odnosu na vodne resurse prepoznati su značajni negativni učinci te rizici i prilike na razini Grupe. Negativni učinci se odnose na povlačenje vode iz perspektive VIO, dok su rizici i prilike prepoznati i na razini Grupe.

VIO je općenito identificirao rizike koji mogu utjecati na održivo upravljanje vodnim resursima, uključujući zagađenje izvora, klimatske promjene i regulatorne zahtjeve. Prisutnost lakohlapljivih halogeniranih ugljikovodika u sirovoj vodi zahtijeva kontinuiranu filtraciju i nadzor, dok ekstremni vremenski uvjeti mogu ugroziti stabilnost opskrbe. Također su prepoznati rizici gubitka vode zbog stanja infrastrukture. Kako bi se smanjili ti rizici, planirana su ulaganja u proširenje kapaciteta zahvaćanja vode, modernizaciju infrastrukture i tehnološke inovacije s ciljem smanjenja gubitaka.

Kroz Plan sigurnosti vode analizirani su rizici vezani uz povlačenje vodnih resursa te je napravljena analiza crpljenja i projekcije kretanja razine podzemnih voda. Temeljem analize klimatskih promjena uvidi ukazuju na smanjenje količine vode te su u skladu s time moguće dvije linije djelovanja:

- smanjenje gubitaka vode te
- promjene ponašanja potrošača u vidu štednje vode.

S obzirom na analizu sadržanu u Planu sigurnosti vode, značajnost je osobito pridodana **gubicima** te su u tijeku strateške i projektne aktivnosti u tom smjeru. Grad Zagreb je, putem Vodoopskrbe i odvodnje pokrenuo Projekt Zagreb - generacijski iskorak u ulaganje u vodoopskrbu i odvodnju. Radi se o najvećem projektu u povijesti Zagreba vrijednom 323 milijuna eura, a ujedno i najvećem gradskom EU projektu. Cilj projekta je proširenje mreže vodoopskrbe, uvođenje novog stupnja pročišćivanja otpadnih voda te smanjenje gubitka vode i pucanja cijevi, što su problemi koji se učestalo javljaju u mreži zagrebačkog vodovoda.

21 Dodatna količina vode preuzima se od VG Vodoopskrbe d.o.o. i Voda Žumberak d.o.o. kako bi se zadovoljila potražnja potrošača.

Očekuje se da će radovi započeti 2025. godine i trajati do 2029. godine te da će Projekt Zagreb imati dugoročno pozitivan učinak na kvalitetu života građana Grada Zagreba. Rizici povezani s klimatskim promjenama adresirani su Okvirnim programom aktivnosti za unaprjeđenje upravljanja rizicima od poplava na urbanom području Grada Zagreba kroz mjere prilagodbe klimatskim promjenama, što je detaljnije opisano u nastavku u poglavlju *Politike za vodne resurse*.

Provedena analiza ukazuje na to da Plan sigurnosti vode uspješno osigurava kontrolu nad rizicima. Međutim, potrebno je dodatno unaprijediti suradnju s dionicima i proširiti krizno upravljanje kako bi se osigurala otpornost sustava na buduće izazove. Daljnja ulaganja usmjerit će se na prilagodbu klimatskim promjenama, modernizaciju postrojenja i tehnologije te optimizaciju operativnih procesa. Transparentnost i redovito izvještavanje ostaju prioriteti, uz edukaciju dionika kako bi se povećala svijest o važnosti zaštite vodnih resursa i održivog upravljanja.

Politike za vodne resurse

VIO upravlja svojim značajnim učincima, rizicima i prilikama povezanim s vodnim resursima kroz usklađivanje svojih politika i postupaka s relevantnim zakonima i propisima Republike Hrvatske, dok su ostale politike vezane uz upravljanje preuzete od Grupe. Politike gospodarenja vodama su u nadležnosti Hrvatskih voda za koje je zakonom propisano da provode gospodarenje (površinskim i podzemnim) vodama.

Dokument "Okvirni program aktivnosti za unaprjeđenje upravljanja rizicima od poplava na urbanom području Grada Zagreba", koji je izradio Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, bavi se procjenom rizika od poplava i predlaže mjere za prilagodbu klimatskim promjenama. Obuhvaća analizu rizika povezanih s urbanim poplavama, učinke klimatskih promjena i stanje infrastrukture, te koristi modele i analize za procjenu budućih scenarija. Predlažu se tehnička, institucionalna i zakonodavna rješenja za unaprjeđenje sustava odvodnje i upravljanja vodama. Poseban naglasak stavljen je na važnu ulogu poduzeća koje upravlja ključnom infrastrukturom u Zagrebu.

Nadalje, VIO ima uspostavljen sustav upravljanja kvalitetom ISO 9001 i u sklopu tog sustava Politiku kvalitete. Pored toga, VIO posjeduje certifikat ISO 2201 koji je bio zakonska obaveza do stupanja na snagu novog Zakona o vodi za ljudsku potrošnju. U sklopu ovoga zakona propisano je kao obavezno uvođenje Plana sigurnosti vode, što je VIO implementirao.

Na razini Grupe, upravljanje vodnim resursima je također obuhvaćeno Politikom održivosti, Politikom upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša, Politikom zaštite okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

2.4.2. Pokazatelji i ciljne vrijednosti (E3-2,3)

Ciljne vrijednosti, mjere i resursi povezani s vodnim resursima

Na razini Grupe, u okviru Strategije održivosti, je za VIO postavljen strateški cilj usmjeren na poboljšanje učinkovitosti upotrebe resursa boljim gospodarenjem vodama. Cilj se odnosi na smanjenje gubitka vode, iskazano u relativnim vrijednostima kroz postotni udio. Detalji o zadanom cilju su uključeni u poglavlje *Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti*.

Dodatno, VIO kontinuirano provodi mjere usmjerene na očuvanje i održivo upravljanje vodnim resursima, u skladu s nacionalnim i europskim zakonodavnim okvirom te strateškim ciljevima poduzeća. Pregled aktivnosti u 2024. godini je dan u Izvješću poslovodstva, u poglavlju *Projekti Grupe*, Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. – VIO, te Ostali projekti sufinancirani bespovratnim sredstvima, Plan upravljanja vodama za 2024. – Vodoopskrba i odvodnja i Hrvatske vode.

U kolovozu 2024. godine započet je proces osnivanja posebnog sektora unutar poduzeća s ciljem jačanja operativnih kapaciteta u području pročišćavanja otpadnih voda i optimizacije rada postojećih postrojenja. Kako je navedeno u poglavlju *Onečišćenje*, VIO je preuzeo upravljanje CUPOVZ-om. Kao dio organizacijskog restrukturiranja, imenovan je direktor sektora odgovoran za koordinaciju aktivnosti, strateško planiranje i operativno upravljanje infrastrukturom za pročišćavanje otpadnih voda. Postavljeni su operativni standardi i implementirani procesi za kontinuirano praćenje učinkovitosti pročišćavanja, s posebnim naglaskom na smanjenje negativnog utjecaja na vodne resurse. Sektor je uključen u strateške planove poduzeća za 2025. godinu, pri čemu su definirani ciljevi poboljšanja učinkovitosti, optimizacije resursa i smanjenja utjecaja na okoliš.

EU Projekt Zagreb je inicijativa koju provodi VIO s ciljem unaprjeđenja vodno komunalne infrastrukture na području Grada

Zagreba i okolnih jedinica lokalne samouprave. Ciljevi projekta su povećanje priključenosti, smanjenje gubitaka u sustavu i smanjenje učestalosti kvarova. Ukupni investicijski troškovi projekta, uključujući nepredviđene troškove, su 322.673.711,00 eura.[22]

Projekt obuhvaća modernizaciju sustava vodoopskrbe i odvodnje na području Zagreba, uključujući ključne infrastrukturne zahvate sustava vodoopskrbe i odvodnje. Sustav vodoopskrbe obuhvaća sljedeće zahvate:

- Uspostava „nulte“ zone s poboljšanjima na vodocrpilištu Mala Mlaka.
- Izgradnja dviju precrpnih stanica i vodospreme Šalata.
- Izgradnja dovodnih i odvodnih cjevovoda povezanih sa sustavom prve zone vodoopskrbe.
- Ukupno 25 km novih i rekonstruiranih cjevovoda za osiguranje stabilnije opskrbe vodom.

Sustav odvodnje obuhvaća:

- Izgradnju i rekonstrukciju 220 km mreže odvodnje.
- Izgradnju 28 crpnih stanica, 5 preljevnih građevina i 8 retencijskih bazena.
- Dogradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na III. stupanj pročišćavanja, sukladno EU direktivama.

Projekt se provodi u skladu s Direktivom 91/271/EEZ, koja nalaže napredni stupanj pročišćavanja za aglomeracije veće od 100.000 ES u osjetljivim područjima. Cilj je poboljšati kvalitetu vode, smanjiti rizik od zagađenja te povećati kapacitet i učinkovitost komunalne infrastrukture.

2.4.2.1. Potrošnja vode (E3-4)

Podaci o potrošnji vode prate se na razini cijele Grupe. Analiziraju se i vode podaci o utrošenoj vodi za vlastite potrebe, crpljenoj vodi iz prirodnih izvora te ispuštenoj vodi. Očekivano, kroz sva tri pokazatelja ističe se najveći udio u sklopu poslovanja VIO-a, budući da ostala ovisna društva i podružnice vodu koriste za vlastite potrebe koje u manjoj mjeri podrazumijevaju ovisnost o vodi.

Potrošnja vode	Utrošena voda za vlastite potrebe u 2024.	Crpljena voda iz prirodnih izvora u 2024.	Ispuštena voda (odvodnja) u 2024.
Ukupna potrošnja vode u m³ - cijela Grupa	1,.408.836,00	135.367.698,00	173.670.345,00
Ukupna potrošnja vode u m³ - podružnice	324.065,00	50.253,00	212.773,00
Ukupna potrošnja vode u m³ - ustanova	4.006,00	0,00	3.819,00
Ukupna potrošnja vode u m³ - GPZ i GPB	2.956,00	0,00	135,00
Ukupna potrošnja vode u m³ - VIO	1.074.054,00	135.217.445,00	173.451.964,00
Ukupna potrošnja vode u m³ - GSKG	1.607,00	0,00	1.607,00

Na razini podružnica, najveći su potrošači Tržnice Zagreb (77.908m^3), Čistoća (87.440m^3) i AKZ (30.240m^3).

Metodologija izračuna potrošnje bazira se na internim podacima dobivenim izravnim mjerenjem. Na sve bunare/vodozahvate su 2023. godine ugrađeni mjerači protoka s MID (engl. *Measuring Instruments Directive,* EU Direktiva o mjernim instrumentima) certifikatom koji potvrđuje da mjerni instrumenti ispunjavaju zahtjeve direktive. Izvještaji o zahvaćenoj vodi se temelje na izravnim očitanjima sa mjerača protoka, a podaci se dodatno prikupljaju daljinski putem SCADA sustava.

Što se tiče poslovanja ovisnog društva VIO, u 2024. godini krajnjim je korisnicima isporučeno 58.828.408m^3 vode, u koju svrhu je zahvaćeno ukupno 134.678.637m^3 vode. U istom razdoblju ispušteno je 173.451.964m^3 otpadnih voda, a 625.29m^3 ispušteno je u sustav odvodnje Velike Gorice. Pročišćeno je 136.801.558m^3.

22 Unaprjeđenje i proširenje sustava vodoopskrbe i odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, poveznica

Količina vode u 2024., odnosno ukupna potrošnja vode u poslovanju u m^3 na milijun eura neto prihoda razlikuje se ovisno o tome koji se podaci promatraju. S obzirom da djelatnost Grupe uključuje i crpljenje vode za potrebe pružanja javne usluge opskrbe vodom kroz ovisno društvo VIO, napravljena je analiza kako je prikazano u tablici.

Informacije o količini vode

Opis kategorije potrošnje vode u poslovanju Grupe	Potrošnja vode u odnosu na neto prihode Grupe (m^3/mEUR)
Potrošnja cijele Grupe, uključujući potrošnju ovisnog društva VIO, ali bez djelatnosti crpljenja vode koju VIO provodi	2.36
Potrošnja cijele Grupe, uključujući crpljenje vode	220.81
Potrošnja ovisnog društva VIO, uključujući djelatnost crpljenja vode	1.97

Neto prihodi su navedeni u poglavlju 6/ Prihodi od prodaje u konsolidiranom financijskom izvještaju.

Crpljenje vodom se provodi u skladu sa izdanim vodopravnim dozvolama za pojedina vodocrpilišta. Vodopravne dozvole za korištenje voda izdaju Hrvatske vode temeljem Zakona o vodama (NN 66/19 i 84/21). Vodopravne dozvole se oslanjaju na vodoistražne radove koji obuhvaćaju i okolišne zahtjeve o obnovljivosti resursa. Na temelju tih radova definiraju maksimalno dopuštene količine crpljenja za pojedine vodozahvate.

VIO zahvaća vodu na vodocrpilištima Mala Mlaka, Sašnak, Zaprođe, Petruševec, Žitnjak, Strmec i Begana na kojima se voda zahvaća iz podzemlja. Na svakom vodocrpilištu su izgrađeni bunari u kojima se zahvaća voda i crpkama transportira u sustav distribucije. Osim vodocrpilišta kojima se zahvaća voda iz Zagrebačkog vodonosnika što čini glavninu zahvaćene vode, VIO zahvaća vodu i iz kaptažnih sustava Samoborskog gorja. Na sve bunare/vodozahvate su 2023. godine ugrađeni mjerači protoka sa MID certifikatom koji potvrđuje da mjerni instrumenti ispunjavaju zahtjeve Direktive o mjernim instrumentima (MID - Measuring Instruments Directive) Europske unije. Izvještaji o zahvaćenoj vodi se temelje na izravnim očitanjima sa mjerača protoka. Podaci se dodatno prikupljaju daljinski putem SCADA sustava.

VIO sakuplja informacije o količinama iscrpljene vode u m^3 na lokaciji interventnog crpnog sustava na odlagalištu otpada Prudinec/Jakuševec, o čemu izvještava putem Izvješća o radu prema podružnici Čistoća. Interventni crpni sustav radi s tri zdenca – JZ-1, JZ-2 i JZ-3, a četvrti zdenac, JZ-4 je van pogona od prosinca 2021. godine. U 2024. je na lokacijama sva tri zdenca iscrpljeno ukupno 3.954.783,3m^3 vode.

Očekivane financijske posljedice značajnih učinaka, rizika i prilika povezanih s vodnim resursima (E3-5)

U odnosu na utvrđene rizike i prilike povezane s vodnim resursima zasad nisu rađene detaljne kvantitativne procjene financijskih posljedica, međutim očekuju se povećani operativni troškovi i nova kapitalna ulaganja.

2.5. Korištenje resursa i kružno gospodarstvo (E5)

Grupa u svom poslovanju koristi širok spektar resursa, dok je u smislu teme korištenja resursa i kružnog gospodarstva naglasak stavljen na gospodarenje otpadom, s obzirom na poslovnu djelatnost podružnice Čistoća. Imajući na umu značajnost poslovanja Čistoće za cjelokupnu Grupu utvrđeni su i značajni učinci, rizici i prilike povezani s temom upravljanja otpadom.

Prilikom utvrđivanja učinaka, rizika i prilika, pošlo se od svih aktivnosti Grupe (podružnica i ovisnih društava te ustanove) kako bi se analiziralo korištenje resursa u višim i nižim razinama lanca vrijednosti te unutar vlastitog poslovanja. Za potrebe analize uzeti su u obzir interni podaci o nastalom otpadu unutar Grupe (što se vodi u NO i eONTO obrascima), podaci o sakupljenom otpadu (SO obrasci) i oporabljenom otpadu (OZO obrasci).

2.5.1. Upravljanje učincima, rizicima i prilikama (E5-1,2,3)

Politike povezane s korištenjem resursa i kružnim gospodarstvom

Na temu se primjenjuju politike usvojene na razini Grupe, kao što je opisano u poglavlju *Politike i mjere za njihovo ostvarenje.* Relevantne politike su Politika održivosti, Politika upravljanja kvalitetom i zaštitom okoliša, Politika gospodarenja otpadom, Politika zaštite okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

Mjere i resursi, uključujući ciljne vrijednosti, povezani sa značajnim čimbenicima održivosti

U pogledu smanjenja potrošnje resursa i povećanju učinkovitosti kroz kružno gospodarstvo, Grupa ima postavljene jasne ciljeve zadane Strategijom održivosti, što je opisano u poglavlju *Poslovna strategija i strategija održivosti.* U skladu s time, Grupa je postavila **KPI #1:** Udio odvojeno prikupljenog komunalnog otpada odnosno otpada uklonjenog s odlagališta

Povećanje stope reciklaže otpada i implementacija kružnog gospodarstva:

- Povećanje stope odvojeno prikupljenog otpada – KPI #1 (opisano u poglavlju *Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti*),
- Smanjenje količine odloženog otpada na odlagalištima – KPI #1 (opisano u poglavlju *Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti*),
- Povećanje uporabe recikliranih materijala u poslovanju (opisano niže u tekstu).

Vrijednosti i opis praćenja mjera za povećanje uporabe recikliranih materijala u poslovanju

Podružnica Zagrebačke ceste je tijekom 2024. godine izvršila pripremu za investiciju „Dobava i postavljanje drobilice za građevni otpad“, u iznosu od 2.500.000,00 eura. Investicija se planira na lokaciji postrojenja Reciklaža građevinskog otpada (RGO), Zagreb, Tišinska ulica 26, k.č.br. 394/1, ko.o Jakuševec Novi.

Projekt je u siječnju 2025. godine prijavljen na javni poziv „Ulaganje u učinkovitu upotrebu resursa i potpora prelasku na kružno gospodarstvo”. Kroz analizu tržišta i dostupnosti građevinskog otpada utvrđen je manjak kapaciteta za oporabu građevinskog otpada postupkom R5, te će se investiranjem u novu opremu povećati kapaciteti recikliranja i omogućiti daljnji nesmetani rad postrojenja za RGO.

U projektnom prijedlogu koji je prijavljen na javni poziv, Zagrebačke ceste se obvezuju na sljedeće pokazatelje:

- Obrada 41.025,52 tone građevinskog otpada više u 2026., u odnosu na 2023.godinu
- Povećanje trenutnog kapaciteta opreme na dodatnih 48.500 tona/godišnje

Predloženi kapacitet opreme koja se planira nabaviti je 103.500 tona/godišnje, što, u odnosu na dosadašnji kapacitet od 55.000 tona/godišnje, predstavlja dodatni kapacitet opreme za recikliranje otpada od 48.500 tona/godišnje. Ovaj kapacitet je i u sukladnosti s važećom Dozvolom za gospodarenje otpadom na lokaciji.

Nova oprema uz proizvodnju granulata koji se i do sada proizvode (0-32mm, 0-63mm, 32-90mm, PRA 0-30mm) omogućit će i proizvodnju granulata 0-16mm kojim će se povećati mogućnost korištenja proizvedenih recikliranih materijala i olakšati plasiranje na tržište.

Druge mjere i projekti

Dodatno, Grupa na razini dijela podružnica ima zadane i specifične operativne ciljeve s konkretnim ciljnim vrijednostima koje su se počele sustavnije pratiti od listopada 2024. godine, što uključuje i pitanja povezana s upravljanjem otpadom i korištenjem resursa. Detalji su opisani u poglavlju *Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti*.

Općenito su mjere koje Grupa promovira i poduzima usmjerene na sprječavanje nastanka otpada, a kao sekundarne se primjenjuju mjere u skladu s ostalim razinama hijerarhije otpada (pri čemu se prati hijerarhija te se odlaganje koristi kao posljednja opcija).

U Izvješću poslovodstva se navodi nekoliko značajnih projekata čija je provedba već u tijeku ili je planirana za provedbu u narednom razdoblju, a kojima Grupa pridonosi/doprinijet će poboljšanom gospodarenju otpadom. Projekti su opisani u poglavlju *Aktivnosti vezane uz razvoj poslovanja*, Strateški projekti Grupe te Izdvojeni poslovni događaji, Projekti Grupe, a radi se o sljedećem:

- Centar za gospodarenje otpadom Zagreb koji uključuje biološku i mehaničku obradu otpada
- Asfaltna baza -> Rakitje
- Radni strojevi / kamioni
- Građevinski otpad -> Resnik
- Podzemni i polupodzemni spremnici

Nadalje, početkom 2024. godine osmišljena je kampanja „Sjeti se“, s provedbom od drugog kvartala godine. Cilj kampanje bila je edukacija građana, promocija pozitivnih ponašanja u odvajanju i odlaganju otpada te podizanje svijesti o tome da je čistoća grada zajednička odgovornost Čistoće i građana grada Zagreba. Troškovi kampanje iznose 70.000 eura, a više informacija sadržano je u Izvješću poslovodstva, u poglavlju *Odnosi s korisnicima*.

2.5.2. Pokazatelji i ciljne vrijednosti (E5-5)

2.5.2.1. Upravljanje otpadom

S obzirom na utvrđene učinke, rizike i prilike, značajni su podaci koji se odnose na gospodarenje otpadom Grupe. U tom smislu Grupa razlikuje podatke o:

- otpadu nastalom unutar Grupe – na razini svih podružnica, ovisnih društava i ustanove;
- sakupljenom otpadu od strane Grupe (podružnica Čistoća) – javna usluga, sakupljeni otpad, mobilna i fiksna reciklažna dvorišta
- oporabljenom otpadu – od strane podružnica Zrinjevac, Čistoća i Zagrebačke ceste.

Informacije o otpadu Grupe u 2024. godini	ZGH D.O.O. Količina (t)	OVISNA DRUŠTVA Količina (t)	UKUPNO GRUPA Količina (t)
Ukupna količina nastalog **neopasnog** otpada	159.764,52	325,32	**160.089,84**
Ukupna količina nastalog **opasnog** otpada	810,42	41,19	**851,60**
Ukupna količina nastalog otpada (NO i eONTO obrasci)	160.574,94	366,51	**160.941, 45**
Ukupna količina oporabljenog otpada	152.793,46	233,12	**153.026,57**
Ukupna količina zbrinutog otpada	7.781,48	133,39	**7.914,87**
Ukupna količina oporabljenog i zbrinutog otpada	160.574,94	366,51	**160.941, 45**
Ukupna količina sakupljenog otpada SO-1 Javna usluga	233.127,24	/	**233.127,24**
Ukupna količina sakupljenog otpada SO-2 Sakupljeni otpad	56.960,71	/	**56.960,71**
Ukupna količina sakupljenog otpada SO-3 Mobilna reciklažna dvorišta	11.463,12	/	**11.463,12**
Ukupna količina sakupljenog otpada SO-4 Fiksna reciklažna dvorišta	18.500,57	/	**18.500,57**
Ukupna količina sakupljenog otpada – SO obrasci (uključuje otpad iz javne usluge, sakupljeni otpad iz podružnica Zrinjevac i Čistoća, mobilnih i fiksnih reciklažnih dvorišta)	320.051,63		**320.051,63**
Ukupna količina oporabljenog otpada – OZO obrasci	232.468,06	/	**232.468,06**

Pri određivanju količine otpada, Grupa koristi direktne (vaganje) i indirektne (procjenjivanje) metode. Otpad je klasificiran prema:

- poslovnoj jedinici, odnosno podružnici ili ovisnom društvu;
- dokumentu u kojem se vodi status otpada (e-ONTO, obrazac NO, obrazac SO-1, obrazac SO-2, obrazac SO-3-2, OZO);
- ključnim brojevima otpada i njihovim nazivima;
- opasnom i neopasnom otpadu;
- oporabljenom i zbrinutom otpadu.

Grupa prati podatke o stanju privremenog skladišta otpada na početku i kraju izvještajne godine, što ukazuje na tokove otpada tijekom godine. Podaci o daljnjem postupanju s otpadom uključuju informacije o trgovačkim društvima i obrtima koji preuzimaju otpad, zajedno s njihovim osobnim identifikacijskim brojem (OIB). Grupa ne obavlja poslove koji uključuju radioaktivni otpad.

03 Informacije o društvenim pitanjima

3.1. Vlastita radna snaga (S1)

Informacije o radnoj snazi uključene u ovaj izvještaj, osobito o značajnim učincima, podrazumijevaju informacije o svim radnicima Grupe[23], dok u 2024. godini nije bilo slučajeva koji uključuju radnike koji nisu u radnom odnosu sukladno definiciji ESRS-ova.

U okviru vlastite radne snage, razmatrani su stalni i privremeni radnici te oni s punim i nepunim radnim vremenom. Detalji prema tipu radnika su pruženi u dijelu *Radna snaga Grupe: obilježja raznolikost, jednakost*.

3.1.1. Strategija i odnos prema radnicima (S1-1,2,5)

Grupa vodi računa o interesima, stavovima i pravima ljudi iz vlastite radne snage između ostalog i kroz postavljanje strateških ciljeva kojima osigurava sigurna radna mjesta i radne uvjete. Grupa navodi **zapošljavanje**, **profesionalni razvoj** i **jednake mogućnosti** kao ključne sastavnice dimenzije strateškog upravljanja kvalitetom u sklopu Strategije održivosti opisane u poglavlju *Poslovna strategija i strategija održivosti*. Kao sekundarni ciljevi Strategije održivosti, ističu se izgradnja **konstruktivne**, **sigurne** i **zdrave** radne okoline uz promicanje **opće jednakosti i jednakih radnih mogućnosti.** Ciljevi su detaljnije opisani u poglavlju *Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti*.

Vlastita radna snaga je uključena u formiranje strategije i poslovnog modela, i to **grupno** putem sindikata i **pojedinačno** kroz razne vrste angažmana, odnosno sudjelovanje, savjetovanje i/ili informiranje. Povratne informacije općenito su bitne u vidu analize odnosa s radnicima i validiranja njihovih komentara i prijedloga za poboljšanje radne okoline. Grupa je tako 2024. godine usvojila Proceduru za uključivanje dionika (uključivo radnika) u skladu s kojom otvara dijalog s vlastitom radnom snagom.

Suradnja s vlastitom radnom snagom kroz **grupnu** komunikaciju sa sindikatima se očituje kroz pregovaranje kojem se ozbiljno pristupa te se prilikom kreiranja politika upravljanja radnom snagom i u definiranju radnih uvjeta uzimaju u obzir njihovi zahtjevi. Tako je već tijekom mapiranja dionika identificirano aktivno kolektivno pregovaranje putem sindikalnog organiziranja kao otvoreni prostor za utjecaj radnika na strategiju i poslovanje Grupe. Grupa također poštuje obaveze suodlučivanja s radničkim vijećem na razini ovisnih društava, odnosno sindikalnim povjerenicima s pravima i obavezama radničkog vijeća. Grupa s radnicima redovito komunicira digitalnim putem, kao i direktno na skupovima radnika pojedinih podružnica i ovisnih društava. Redovno se provodi proces upravljanja rizicima te se izrađuju **procjene rizika za radna mjesta** u kojima sudjeluju povjerenici radnika. Više detalja o odnosu sa sindikatima i udruživanju radne snage sadržano je u poglavlju *Upravljanje*.

Pojedinačna komunikacija se odvija na različite načine, što podrazumijeva različite projekte i aktivnosti u koje su uključeni radnici, ali i analizu stavova radne snage. Takva je analiza provedena i u okviru postupka procjene dvostruke značajnosti. Prilikom razmatranja značajnih tema održivosti, radnici su bili uključeni/e u početnoj fazi razmatranja. Rezultati analize dali su referentne informacije o mišljenju vezanom za radne uvjete, ostvarivanje radničkih prava i slično te podlogu za definiranje značajnih tema održivosti. Analiza je provedena krajem 2024. godine kroz **ispitivanje mišljenja radnika o temama iz područja održivosti** koje su za njih važne, a kako bi se iste uključile u proces donošenja strateških i operativnih odluka. Povrh toga, u okviru upitnika dodana su i dva otvorena pitanja kojima se radnicima daje otvoreni i anonimni prostor da izraze što doprinosi, a što odmaže njihovom radu u Grupi. Interes za ispunjavanje anketa bio je iznimno velik te je zaprimljeno preko 600 tekstualnih odgovora.

Odlukom Skupštine Društva iz 2023. godine, za koordinaciju i nadzor rada Sektora za upravljanje ljudskim potencijalima odgovorna je članica Uprave Društva Subašić-Maras.

Kako bi Grupa osigurala zaštitu svoje vlastite radne snage od potencijalnih negativnih učinaka poslovnog modela te zaštitila njihova ljudska prava, sa svim radnicima Društva i većinom radnika ovisnih društava se potpisuje Kolektivni ugovor koji univerzalno regulira njihova prava.

Kao u podružnicama Društva, i u ovisnim društvima interesi vlastite radne snage uzimaju se u obzir prilikom formiranja strategije i poslovnog modela. U svim ovisnim društvima djeluju radnička vijeća i sindikati. Dijalog s njima se aktivno provodi,

23 Izuzev radnika ovisnog društva Zagreb plakat d.o.o., budući da ono nije uključeno u konsolidirano izvještavanje.

osobito sa sindikatima kao socijalnim partnerima. Društva provode savjetovanja s radničkim vijećem o namjeri donošenja određenih poslovnih odluka vezano za organizaciju rada te se s njima savjetuju i traže suglasnost kod donošenja poslovnih i strateških odluka koje neposredno utječu na ostvarivanje određenih prava radnika, promjenu organizacije i sl. Za potrebe informiranja radnika svi relevantni akti i informacije objavljuju se na Intranet stranicama pojedinačnih društava i njihovim oglasnim pločama. Na strani ovisnih društava, pojedinačne uprave su nadležne za osiguravanje komunikacije s radnicima.

Za sada ne postoje specifične radnje i ispitivanja kako bi se stekao uvid u perspektivu skupina unutar radne snage koje bi mogle biti osobito ranjive ili marginalizirane. Međutim, mjere za one skupine za koje se prikupljaju podaci tijekom zapošljavanja ili korištenja određenih prava (dob, spol, invaliditet, braniteljski status te roditeljstvo) se na isti način definiraju Kolektivnim ugovorom ili u skladu sa zakonom.

Kako je već spomenuto, Grupa je u okviru strategije održivosti postavila i cilj koji se odnosi na vlastitu radnu snagu. Radi se o aktivnostima koje podrazumijevaju nastavak građenja, održavanja i promicanja svih oblika ravnopravnosti, jednakih mogućnosti i inkluzivnosti, a primjeri aktivnosti koje pridonose ovom cilju su onboarding edukacije i novi kolektivni ugovori. Grupa je tijekom 2024. godine implementiralo praksu educiranja radnika o temama korporativnog upravljanja i radničkih prava prilikom zapošljavanja, a u ožujku 2024. je potpisan i novi Kolektivni ugovor (detalji u sljedećem poglavlju). Obje aktivnosti su još detaljnije opisane u Izvješću poslovodstva u poglavlju *Izdvojeni poslovni događaji*.

3.1.2. Upravljanje

Udruživanje radnika; dijalog sa socijalnim partnerima, sindikati i novi kolektivni ugovor (ESRS S1-8)

Grupa provodi dugogodišnju praksu kolektivnog pregovaranja sa sindikatima. Kolektivni ugovor definira različita materijalna prava, kao što su pravo na godišnji odmor, bolovanje, dani za hitne situacije u obitelji, odgovarajuća plaća i slično. Kolektivni ugovori i interni akti poslodavca jamče radnicima pravedno i transparentno postupanje prema njima i ostvarivanje radničkih prava.

Komunikacija odnosno pregovaranje sa sindikatima u nadležnosti je pregovaračkih odbora poslodavca i sindikata. Pregovarački odbor poslodavca imenuje Uprava Društva. Za pregovore je dediciran član Uprave zadužen za ljudske resurse zajedno s direktorom Sektora za upravljanje ljudskim potencijalom. Inicijator kolektivnog pregovaranja može biti pregovarački odbor poslodavca ili pregovarački odbor sindikata, a pregovaranje se odvija u razdoblju i dinamikom koja je utvrđena Protokolom o kolektivnom pregovaranju.

U ovisnim društvima također su na snazi kolektivni ugovori, a djeluju i radnička vijeća. Društva provode kontinuirano izvještavanje radničkih vijeća svaka tri mjeseca, uz redovite skupove radnika. Dodatno se prema potrebi provode savjetovanja i postupci suodlučivanja s radničkim vijećima (u skladu s uvjetima utvrđenim Zakonom o radu (NN 93/2014 i 151/2022) i pregovori sa sindikatima, ali isključivo o sklapanju / izmjeni kolektivnog ugovora.

Zagrebački holding i reprezentativni sindikati potpisali su 26. ožujka 2024. novi Kolektivni ugovor za radnike u trgovačkom društvu Zagrebački holding d.o.o. U pregovorima koji su započeli krajem 2023. godine, dogovoreno je povećanje materijalnih prava radnika Grupe kroz povećanje osnovice za sve radnike od 12%, povećani su i iznosi stalnih dodataka na plaću, prigodne nagrade i drugi primici do najviših neoporezivih iznosa.

Novi kolektivni ugovor za Zagrebački holding d.o.o. na snazi je od 1. ožujka 2024. te vrijedi do 31. ožujka 2026. godine, a njime je u materijalna prava radnika investiran iznos od 13,1 milijun eura u 2024. godini.

Materijalna prava radnika povećana su i u pojedinim društvima koja su dio Grupe - sklopljeni su novi kolektivni ugovori u ovisnim društvima VIO i GPZ, dok je u GSKG sklopljen sporazum s pravnom snagom kolektivnog ugovora.

Što se tiče obuhvata kolektivnih ugovora, oni obuhvaćaju sve radnike Grupe, osim direktora ovisnih društava koji su potpisali menadžerske ugovore sukladno Zakonu o radu (NN 93/2014 i 151/2022) i Zakonu o trgovačkim društvima (NN 111/1993 i 136/2024). Uprava Društva je također obuhvaćena kolektivnim ugovorom, međutim na članove Uprave se ne primjenjuju materijalna prava koja nisu u skladu s naputcima Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa. U okviru Grupe, jedino Gradska ljekarna Zagreb nema sklopljen kolektivni ugovor.

Prikaz obuhvata kolektivnih ugovora i socijalnog dijaloga prikazan je dolje u tablici.

Informacije o obuhvatu kolektivnih ugovora i socijalnom dijalogu

Stopa obuhvata	Obuhvat kolektivnog pregovaranja
	Zaposlenici
0-19%	
20-39%	
40-59%	
60-79%	
80-100%	94.56%

Društvena uključenost (ESRS S1-12)

Grupa je jedan od sunositelja mjera i aktivnosti utvrđenih Zagrebačkom strategijom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2022. do 2025., čiji su ciljevi osiguranje potpune integracije osoba s invaliditetom ostvarivanjem integracije u važnim životnim područjima, ravnopravnim sudjelovanjem u političkom, javnom i kulturnom životu; u procesu odgoja i obrazovanja; u zapošljavanju, zdravstvu i rehabilitaciji; u socijalnoj zaštiti; u pravnoj zaštiti i zaštiti od nasilja; u istraživanju i razvoju i drugome.

Jedna od odrednica Strategije - **profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje**, ključan je element društvene uključenosti i ekonomske neovisnosti osoba s invaliditetom, a rad i zaposlenost temeljni su uvjet integracije u redovne životne uvjete. U analizi ranjivih skupina radnika te definiranju rizika, a posljedično i njihovih prava, izdvojene su kategorije branitelji, osobe s invaliditetom te roditelji.

Osobita pozornost posvećuje se zaštiti i promicanju prava osoba s invaliditetom, posebice u području zapošljavanja i odgovarajućih radnih uvjeta. Radnici Grupe koji imaju različite stupnjeve invaliditeta, svakodnevno uspješno sudjeluju u zahtjevnim i raznolikim aktivnostima svih podružnica. U provedbi navedene odrednice, u Društvu je na dan 31. prosinca 2024.g. bilo zaposleno 3,23 % osoba s invaliditetom u ukupnom broju radnika (2,30 % muškaraca i 0,93 % žena). Ovisna društva i ustanova također zapošljavaju osobe s invaliditetom, kako je prikazano niže.

	Društvo	GPZ	GPZ-O	GPB	GLJZ	VIO	GSKG
ukupno	3,23%	1.01%	4,21%	4,00%	2,6%	3,06%	5%
žena	0,93%	0,25%	1,05%	0%	2,6%	2,38%	3,5%
muškaraca	2,30%	0,75%	3,16 %	4,00%	2%	0,68%	1,5%

Podaci o zapošljavanju osoba s invaliditetom su prikupljeni temeljem rješenja nadležnih tijela za utvrđivanje invaliditeta koje radnici dostavljaju poslodavcu.

Provedba mjera i aktivnosti u 2024. godini iz Zagrebačke strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje 2022. do 2025. godine bile su usmjerene na stanovanje, mobilnost i pristupačnost pri čemu se posebno vodilo računa na unaprjeđenje prometne infrastrukture i okoliša. U kontekstu odgoja, obrazovanja i zapošljavanja istaknuto je povećavanje stope zaposlenosti osoba s invaliditetom te provođenje aktivne politike zapošljavanja i uvođenja različitih modaliteta njihova zapošljavanja. Jedan od značajnih partnera Grupe je i Ustanova za rehabilitaciju hendikepiranih osoba profesionalnom rehabilitacijom i zapošljavanjem Zagreb (URIHO).

Općenito su u Grupi tretman i mogućnosti pri zapošljavanju jednaki za sve koji zadovoljavaju tražene uvjete te se primjenjuje Uputa o postupku zapošljavanja i izmjeni ugovora o radu zaposlenih radnika. Zahtjevi svih poslova su jasni i jednako definirani, nema razlikovanja prema spolu, niti se nekoga sustavno može dovesti u nepovoljan položaj. Poslovi su definirani opisom iz **sistematizacije radnog mjesta** i opisa poslova konkretne organizacijske jedinice. Fizičko okruženje se prilagođava kako bi se osiguralo zdravlje i sigurnost radnika, kupaca i drugih posjetitelja s invaliditetom.

Osposobljavanje

U svrhu unaprjeđenja vještina i kompetencija radnika koje doprinose očekivanom rastu i napredovanju Grupe, i tijekom 2024. godine su organizirane i uspješno provedene specijalizirane edukacije sukladno iskazanim potrebama. Sektor ljudskih resursa brine o provođenju edukacija, a sami se djelatnici odjela također osposobljavaju na različite teme kako bi educirali vlastite radnike. Edukacije koje je tijekom 2024. pohađao Sektor ljudskih resursa bile su fokusirane na teme raznolikosti, uključivosti, suzbijanja seksualnog nasilja na radnom mjestu te povećanja zastupljenosti žena na upravljačkim pozicijama.

Općenito, radnici se educiraju putem godišnjih edukacija o sigurnosti i zaštiti na radu te dodatnih tematskih edukacija poput vožnje na siguran način i prijave nepravilnosti. *Ad-hoc* edukacije se organiziraju putem letaka i intraneta o radničkim pravima, prijavi nepravilnosti, održivosti i antikorupciji.

U praksi se provode i specifične edukacije ovisno o prirodi posla i radnog mjesta. Tijekom 2024. godine su osigurani razni oblici izobrazbe (članarine ovlaštenih komora, osposobljavanje za pružanje prve pomoći, atesti za zavarivanje, konferencije/savjetovanja, seminari/webinari, formalna izobrazba, VKV izobrazba/ovlaštenja), što doprinosi boljim poslovnim rezultatima i osobnom napretku radnika.

Također se provodi kontinuirana edukacija svih radnika o zaštiti dostojanstva radnika, raznolikosti, jednakosti i uključivosti kroz redovite edukativne objave na intranet stranici i oglasnoj ploči. Svi novozaposleni se od 1. siječnja 2025. o navedenim temama educiraju sustavno prilikom onboarding procesa.

3.1.3. Politike (ESRS S1-1, SBM-3)

Svi interni akti Grupe dostupni su radnicima putem intraneta i oglasnih ploča. Politike su javno objavljene na web stranici, a one koje se mogu povezati s upravljanjem čimbenicima održivosti kao što su sigurno zaposlenje, radni uvjeti, primjerene plaće, ravnopravnost spolova su:

- Politika zaštite okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti na radu,
- Politika raznolikosti, zaštite ljudskih i dječjih prava te zaštite od diskriminacije
- Politika razvoja i upravljanja učinkom ljudskih potencijala
- Kolektivni ugovor,
- Pravilnik o radu,
- Pravilnika o suzbijanju korupcije i upravljanju sukobom interesa,
- Pravilnik o zaštiti na radu

Specifične politike ovisnih društava – VIO

- Plan sigurnosti vode (PSV) - kroz PSV su evaluirani i rizici u čitavom lancu opskrbe vodom od zahvata vode do isporuke potrošaču i u toj procjeni obuhvaćeni su svi rizici koji mogu utjecati na proces isporuke vode, pa tako i rizici eventualnog manjka i nedostatka radne snage u ključnom sustavu za opskrbu vodom za ljudsku potrošnju
- Odluka o rasporedu radnog vremena (promjena kliznog radnog vremena, veći raspon), kolektivni godišnji za spajanje.
- Odluka o evidenciji radnog vremena

Sadržaj politika obuhvaća sljedeće ključne teme važne za postizanje odgovarajućih radnih uvjeta, uključujući opće ciljeve i značajne učinke, rizike ili prilike:

- Ravnoteža poslovnog i privatnog života;
- Fleksibilno radno vrijeme (povećana fleksibilnost radnog vremena prilagođena obiteljskim obvezama);

- Dodatni slobodni dani za obiteljske potrebe (kao što su školski događaji ili neočekivane obiteljske obaveze);
- Novčana pomoć (jednokratne isplate za rođenje djeteta, financijska podrška za troškove liječenja djeteta, naknada za djecu s teškoćama u razvoju);
- Mogućnost postepenog povratka na posao nakon porodiljnog ili roditeljskog dopusta za majke i očeve (npr. mogućnost da radnici rade pola radnog vremena na određeno razdoblje s punom plaćom).

U Grupi se ne tolerira niti jedan oblik diskriminacije te Pravilnici o radu definiraju postupke i mjere zaštite.

S obzirom na veličinu radnog kolektiva, suradnju i interakcije kojima su radnici izloženi, izrađen je i **Pravilnik o postupku i mjerama zaštite dostojanstva radnika**. Pravilnik je fokusiran na zaštitu radnika i prevenciju od diskriminacije, uznemiravanja i spolnog uznemiravanja te mu je cilj zaštita i promicanje dostojanstva radnika.

Grupa provodi kulturu organizacijske pravednosti. Uspostavljen je **sustav postupanja po nepravilnostima** u sklopu kojeg je izrađen i letak kako bi radnici znali točno na koji način i kome se obratiti u slučaju etičkih nepravilnosti, prijave korupcije (zviždači), unutarnjih nepravilnosti i zaštite prava radnika, kako je detaljnije opisano u dijelu o učincima, rizicima i prilikama u odnosu na vlastitu radnu snagu.

Sve članice Grupe su imenovale povjerenike za **zaštitu dostojanstva radnika** (mušku i žensku osobu) te **povjerljivu osobu i zamjenika povjerljive osobe** kojima se prijavljuju unutarnje nepravilnosti, a sve u skladu sa Zakonom o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (NN 17/2019 i 46/2022). (S1, S1-1, 20c)

Politika jednakih plaća dosljedno se provodi kontinuirano, sukladno Zakonu, u formi posebne politike izrađena je i usvojena dana 17. rujna 2024. kroz jedno od načela Politike razvoja i upravljanja učinkom ljudskih potencijala Grupe. Provedene su edukacije u području rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena za radnike Sektora za upravljanje ljudskim potencijalima, ponajviše onih koji rade na poslovima zapošljavanja i edukacije/razvoja. Rodno inkluzivne i obiteljima naklonjene politike izrađene su i usvojene u rujnu 2024. kroz odrednice Politike raznolikosti, zaštite ljudskih i dječjih prava te zaštite od diskriminacije.

U **Uputi o postupku zapošljavanja i izmjeni ugovora o radu zaposlenih radnik**a ovisnih društava istaknuto je poštivanje etičkih načela koja osobito isključuju diskriminaciju po bilo kojem osnovu i u bilo kojem obliku te se primjenjuju smjernice za etičko poslovanje propisane **Pravilnikom o radu i Etičkim kodeksom**.

Politika raznolikosti obuhvaća odrednice za poštovanje raznolikosti, jednakosti i uključivosti, zaštitu ljudskih i dječjih prava te za zaštitu od diskriminacije (detaljniji opis Politike raznolikosti se nalazi u poglavlju *Politike i mjere za njihovo ostvarenje*). Prilikom izrade Politike raznolikosti, Grupa se vodila smjernicama vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, odnosno Međunarodnom poveljom o ljudskim pravima.

Pri zapošljavanju, u tekstu natječaja za posao pozivaju se osobe koje prema posebnim propisima ostvaruju pravo prednosti zapošljavanja da priložе dokaze na temelju Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/2017 i 156/2023), Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (NN 84/2021) te Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 157/2013 i 39/2018).

Također, u 2024. godini u suradnji s Vijećem romske nacionalne manjine održana je informativna prezentacija Romima kako bi ih se upoznalo s mjestom na kojem mogu pratiti otvorene javne natječaje Zagrebačkog holdinga, dokaze koje moraju priložiti u ponudi kako bi ona bila potpuna, a sve s ciljem poticanja zapošljavanja Roma i povećanja broja Roma uključenih u tržište rada. Daljnji cilj je razmjenjivati informacije s Vijećem nacionalne manjine o raspisanim natječajima za slobodna radna mjesta, a Vijeće će informirati Rome o otvorenim radnim mjestima i pružati potporu tijekom postupka prijave na natječaj.

Ljudska prava

U skladu sa svim pozitivnim propisima Republike Hrvatske, Grupa ne koristi ni dječji ni prisilni rad te ga izrijekom zabranjuje (za više detalja vidjeti dio o Knjizi politika u poglavlju *Politike i mjere za njihovo ostvarenje*).

U travnju 2024. Zagrebački holding, Grad Zagreba i UNICEF potpisali su u sporazum čiji je cilj podrška UNICEF-ovim aktivnostima u zaštiti i ostvarenju prava djece. Zagrebački holding će, temeljem Sporazuma o suradnji i donaciji s UNICEF-om i Gradom Zagrebom, korisnicima podijeliti UNICEF-ove letke uz mjesečne račune. Također, u travnju je u prostorijama Udruge slijepih Zagreb održana edukativna radionica na temu otpada sa slijepim i slabovidnim osobama. Radionica je dio projekta Grada Zagreba i Zagrebačkog holdinga, u sklopu kojega se spremnici za otpad prilagođavaju slijepim i slabovidnim osobama postavljanjem taktilnih oznaka. U sklopu radionice, napravljene su i audio upute za prepoznavanje taktilnih oznaka na spremnicima.

Zagrebački holding je u 2024. godini izradio **Kodeks ponašanja za dobavljače**, u kojem se jedna od odredbi odnosi na zabranu dječjeg i prisilnog rada u lancu vrijednosti dobavljača. Trenutno se radi na procesu integracije Kodeksa u same ugovore s dobavljačima, dok ga je 10 najvećih (po iznosu nabave) već potpisalo.

Politika zaštite okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti na radu obuhvaća mjere za sprječavanje nezgoda na radnom mjestu (detaljniji opis Politike se nalazi u poglavlju *Politike i mjere za njihovo ostvarenje*. Pored Politike, Društvo ima brojne Pravilnike o sigurnosti na radu, analize rizika i mitigacijskih mjera, edukacijskih materijala za ugrožene radnike i slično. Uz navedeno, implementiran je ISO 45000 Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu u podružnici Čistoća i te u Gradskoj plinari Zagreb.

Pravilnik o obrazovanju, **Uputa o postupku zapošljavanja** (s posebnim naglaskom na isključene diskriminacije po bilo kojoj osnovi) te **Uputa o provođenju selekcijskog postupka** doneseni su zbog potreba definiranja i osiguravanja transparentnosti zapošljavanja. Društva Grupe sudjeluju i u Mjerama aktivne politike zapošljavanja putem programa stručnog osposobljavanja za rad, čiji je cilj usmjeren na poticanje zapošljavanja, aktivaciju i obrazovanje nezaposlenih osoba, kako bi se steklo radno iskustvo u zanimanju za koje je završeno školovanje. Tijekom 2024., radnice ljudskih resursa sudjelovale su na 9 radionica u organizaciji Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj (HR PSOR) i Global Compacta u području antidiskriminacije. Dodatno, ljudski resursi su u listopadu 2024. organizirali edukaciju "Lideri uključivosti na radnom mjestu" pokrivajući teme kao što su: raznolikost kao ključ za poticanje održivosti, rodna ravnopravnost, uključivanje osoba s invaliditetom, raznolikost i uključenost LGBTQI+ zajednice na radnim mjestima i dobna raznolikost kao ključ za poticanje poslovnog uspjeha.

3.1.4. Učinci, rizici i prilike (S1 SBM-3, S1-3,4,17)

Utvrđeni učinci, rizici i prilike povezani s vlastitom radnom snagom su u manjoj mjeri utvrđeni u pogledu podtema održivosti koje su utvrđene značajnima u prvom koraku analize dvostruke značajnosti. Konkretno se radi o sigurnosti radnih mjesta, plaćama (učinci), zdravlju i sigurnosti radnika (učinak i rizik) te nedostatku radne snage. Stoga je u drugom koraku, primjenom strateške *top down* perspektive, zaključeno da je učinak Grupe u odnosu na ovu temu prevladavajući, odnosno da je tema vlastite radne snage u punom opsegu značajna za poslovanje Grupe. Prilikom analize su sagledane sve skupine unutar radne snage.

Budući da je Grupa tek u postupku razvoja tranzicijskog plana, nisu identificirani učinci na radnu snagu koji bi proizašli iz s time povezanih aktivnosti.

Kako bi smanjila i sanirala negativne učinke na radnu snagu, Grupa je implementirala mehanizam prijava nepravilnosti putem kojeg radnici mogu podnijeti zahtjev za zaštitu prava, u postupku osiguranom sukladno pravilima Zakona o radu (NN 93/2014 i 151/2022).

Za potrebe prijava žalbi/pritužbi osigurana je telefonska linija, specijalan e-mail, a žalbu ili pritužbu je moguće priložiti i pisanim putem ili putem platforme Zviždač (opisane u poglavlju *Poslovno ponašanje*). Svi kanali i načini prijave su navedeni u prethodno navedenim pravilnicima. Radnici se također mogu za zaštitu svojih prava obratiti radničkom vijeću. Uz navedeno, radnici se mogu obratiti vlastitim sindikalnim povjerenicima. Sva pitanja vezana uz radne odnose i pitanja radnika rješavaju se i u organizacijskoj jedinici zaduženoj za ljudske potencijale.

Funkcioniranje mehanizma za prijave za sve članice Grupe prikazano je na donjem grafikonu:

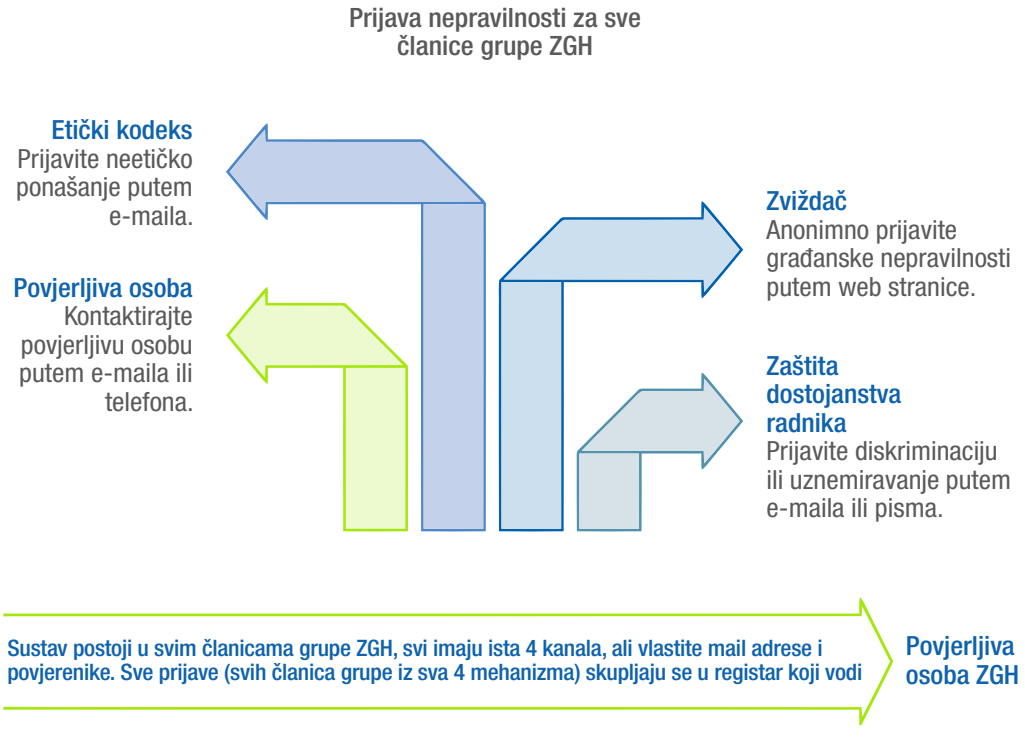

Grupa prati i nadzire učinkovitost kanala za prijavu i zaštitu prava vlastite radne snage na sljedeći način:

- definirane su povjerljive osobe i osobe za zaštitu dostojanstva radnika unutar svake članice Grupe, a koje su ocijenjene kao osobe visokog integriteta i etičkih vrijednosti. Povjerljiva osoba Društva vodi registar prijava nepravilnosti za Društvo (i prijave po osnovi dostojanstva radnika i ostale prijave unutarnjih nepravilnosti te prijave koje su zaprimljene putem platforme zviždač)..Povjerljiva osoba podnosi polugodišnje i godišnje izvješće o zaprimljenim nepravilnostima Upravi Društva.
- radnici su educirani o kanalima i načinima prijave, a informacije o dostupnim kanalima su trajno dostupne na intranetu, oglasnim pločama i internetu
- procedure i rokovi su raspisani u pravilnicima koji su trajno dostupni na intranetu i oglasnim pločama
- Grupa kontinuirano radi na poboljšanju kanala i dostupnosti istih.

U 2024. godini bilo je 6 prijavljenih slučajeva odnosno pritužbi na diskriminaciju u Društvu (prijave radnika vezane uz zahtjev za zaštitu dostojanstva upućene osobama imenovanima za rješavanje takvih pritužbi), 5 u GPZ-u (4 pritužbe vezano uz zaštitu dostojanstva te 1 pritužba za spolno uznemiravanje), 2 u GPZ-O, 4 u VIO te jedna u GLJZ, dok u GPB nije bilo prijava. Sve prijave su riješene te nije utvrđena povreda dostojanstva radnika. Nije bilo prijava niti utvrđenih slučajeva incidenata povezanih s ljudskim pravima.

U 2024. godini bilo je ukupno 35 prijavljenih slučajeva nepravilnosti putem povjerljive osobe ili aplikacije Zviždač, od čega su 32 prijave riješene, dok su 3 u postupku rješavanja. Nije bilo ozbiljnih slučajeva kršenja ljudskih prava, niti izrečenih kazni, sankcija ili naknada štete.

Trenutačno se radnje i inicijative s primarnom svrhom ostvarivanja pozitivnih učinaka na vlastitu radnu snagu identificiraju, definiraju, pregovaraju i garantiraju pod okriljem kolektivnog ugovora te uz kontrolne i garancijske mehanizme poput interne revizije, vanjske revizije, unutarnje kontrole, inspekcijske nadzore. Grupa paralelno razvija i mjere koje su inovativnije, brže (jer ne ovise o Kolektivnom ugovoru) i fokusiraju se na individualne i suvremene potrebe poput mehanizma (pravnog i tehničkog) za rad od kuće.

3.1.5. Ciljne vrijednosti (ESRS S1-5)

Grupa Zagrebački holding u okviru Strategije održivosti postavila je cilj stvaranja radnog okruženja koje privlači i zadržava talentirane pojedince, s naglaskom na pravednost i transparentnost u svim fazama zapošljavanja. Kontinuirani profesionalni razvoj radnika osigurava se kroz edukaciju, obuku i programe usavršavanja, omogućujući im razvoj vještina i napredovanje unutar organizacije. Grupa se također zalaže za jednake mogućnosti za sve radnike, promičući inkluzivno radno okruženje bez obzira na spol, dob, rasu, religiju ili druge osobne karakteristike. Politika jednakih mogućnosti osigurava pravedan tretman i jednake šanse za napredovanje, što doprinosi stvaranju podržavajuće i pravedne radne sredine koja omogućuje osobni i profesionalni rast radnika.

Grupa je u okviru strategije održivosti postavila i ciljeve za unaprjeđenje zdravlja i sigurnosti radnika. Ciljevi uključuju **osiguranje radnog okruženja koje promiče dobrobit i sigurnost svih radnika, uz implementaciju strogih protokola i mjera sigurnosti kako bi se smanjili rizici i spriječile ozljede na radu**. Grupa će također raditi na unaprjeđenju zdravstvenih programa i inicijativa koje promiču zdrav životni stil među radnicima, stvarajući sigurno i zdravo radno okruženje ključno za dugoročni uspjeh i održivost poslovanja.

U vezi ovih ciljeva Grupa u 2024. nije imala postavljenje konkretne vremenski ograničene ciljne vrijednosti koje bi se pratile na godišnjoj razini.

3.1.6. Radna snaga Grupe: obilježja, raznolikost, jednakost (S1-6, S1-9, S1-16)

S obzirom na prirodu poslovanja, ZGH Grupa zapošljava radnike samo u Republici Hrvatskoj. Analiza obilježja radne snage izvršena je prema ukupnom broju radnika na razini Društva i ovisnih društava i ustanove, za što su korištene interne baze podataka Sektora za upravljanje ljudskim potencijalima. Za analizu i objavu su uzeti podaci na 31. prosinca 2024..

Struktura zaposlenih prema spolu u 2024. godini prikazana je niže u tablici. Pregled ne uključuje zaposlenike Zagreb plakata.

Informacije o broju zaposlenika po spolu

Spol	Broj zaposlenika (head count)							
	Društvo	GPZ	GPZ-O	GPB	GLJZ	VIO	GSKG	Grupa
Žensko	987	86	49	7	376	226	190	1.921
Muško	4.369	309	46	18	41	948	130	5.861
Ukupan broj zaposlenika	5.356	395	95	25	417	1.174	320	7.782

Službeno se zaposlenici vode isključivo kao žene/muškarci te nema slučajeva drugačijeg rodnog opredjeljenja, stoga kategorije "drugo" i "nije prijavljeno" nisu uključene u pregled.

Tijekom 2024.g. stopa fluktuacije radnika Grupe iznosila je 5,55%, odnosno radni odnos je prestao za ukupno 286 radnika Grupe.

Za razumijevanje i tumačenje podataka o radnoj snazi, bitno je napomenuti da se zbog sezonskih poslova tijekom razdoblja ožujak – kolovoz broj zaposlenih povećava, dok se tijekom razdoblja od rujna do prosinca smanjuje (0,64%).

Struktura zaposlenih prema vrsti ugovora u 2024. je bila kako slijedi.

Informacije o zaposlenicima prema vrsti ugovora, podjela prema spolu (prema broju zaposlenika)

Društvo		GPZ		GPZ-O		GPB		GLJZ		VIO		GSKG		Ukupno
Žensko	Muško	Žensko	Muško	Žensko	Muško	Žensko	Muško	Žensko	Muško	Žensko	Muško	Žensko	Muško	
Broj zaposlenih														
987	4.369	86	309	49	46	7	18	376	41	226	948	190	130	**7.782**
Broj stalnih zaposlenika														
987	4.369	86	308	49	44	7	18	341	32	221	923	190	130	**7.705**
Broj privremenih zaposlenika														
-	-	-	1	-	2	-	-	35	9	5	25	-	-	**77**
Broj zaposlenika s nezajamčenim radnim satima														
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
Broj zaposlenika s punim radnim vremenom														
987	4.368	85	307	49	46	7	18	370	41	226	948	187	130	**7.769**
Broj zaposlenika s nepunim radnim vremenom														
-	1	1	2	-	-	-	-	6	-	-	-	3	-	**13**

Što se tiče raznolikosti, već je u dijelu *Korporativno upravljanje* navedeno da je na razini Uprave kao najvišeg rukovodećeg tijela Društva odnos muškaraca i žena 3:1, odnosno 25% u korist žena. Za potrebe izvještavanja o raznolikosti na rukovodećim razinama, primijenjena je definicija koja uključuje jednu ili dvije razine ispod administrativnih i nadzornih tijela. U praksi su to na razini Grupe:

- u Društvu Uprava i direktori podružnica,
- u ovisnom društvu GPZ direktor, pomoćnici, direktori sektora,
- u ovisnim društvima GPZ-O, GPB, GSKG direktor i direktori sektora,
- u ovisnom društvu GPB direktor i direktori sektora,
- u ovisnom društvu VIO direktor, zamjenica, direktor odvodnje, direktor vodovoda, direktor POV i investicije,
- u GLJZ ravnatelj, zamjenik ravnatelja, koordinator ljekarničke djelatnosti, voditelji službi, odjela, laboratorija i ljekarni.

Podaci o raznolikosti rukovodeće razine, prikazani su niže u tablicama.

Broj i udio zaposlenih na rukovodećim pozicijama

	Društvo	Društvo	GPZ	GPZ	GPZ-O	GPZ-O	GPB	GPB	GLJZ	GLJZ	VIO	VIO	GSKG	GSKG
Muško	11	69%	3	33%	2	67%	2	67%	12	18%	5	83%	3	60%
Žensko	5	31%	6	67%	1	33%	1	33%	55	82%	1	17%	2	40%
Ukupno	**16**	**100%**	**9**	**100%**	**3**	**100%**	**3**	**100%**	**67**	**100%**	**6**	**100%**	**5**	**100%**

Najzastupljenija dobna skupina jest ona u koju radnici stariji od 30 i mlađi od 50 godina, dok je prati grupa radnika starijih od 50 godina. Najmlađa skupina radnika je ujedno i najmalobrojnija, što ukazuje na problem smjene generacija posebno za zanimanja poput inženjera, strojobravara, laboranta, tehnologa i tako dalje. Naime, odlaskom u mirovinu takvog kadra ukupnost njihovog znanja i iskustva, koje je vrlo često čitav ili većina radnog vijeka razvijanog u Grupi, također nestaje te su potrebna mnoga ulaganja u nove i mlade radne kadrove kojih nedostaje na tržištu rada. Zbog specifičnih tehnologija koje se ne koriste nužno u drugim zemljama, strani radnici iz zemalja kao što su Indija ili Nepal nemaju potrebna znanja i predznanja, čak i u istoj struci. Stoga mjere sustavnog rješavanja ovog izazova trebaju uključivati ne samo potencijal razvijanja sustava mentorstva, već i definiranje specifičnih potreba za radnom snagom na tržištu rada.

Informacije o zaposlenicima prema dobi

	Društvo	GPZ	GPZ-O	GPB	GLJZ	VIO	GSKG	Grupa
do 30	507	32	5	-	86	63	11	704
	9%	8%	5%	0%	21%	5%	3%	
30-50	2.730	210	61	9	216	556	173	3.955
	51%	53%	64%	36%	52%	47%	54%	
preko 50	2.119	153	29	16	115	555	136	3.123
	40%	39%	31%	64%	28%	47%	43%	
Ukupno	**5.356**	**395**	**95**	**25**	**417**	**1.174**	**320**	**7.782**

U odnosu na primitke i naknade, Grupa ne radi razliku u definiranju radnih uvjeta i plaća za žene i muškarce na istim pozicijama. Za potrebe izračuna razlika u plaći na temelju spola te omjera naknade najviše plaćene osobe i medijana naknade za sve radnike, u obzir su uzeti bruto II iznosi zajedno s naknadama (primjerice, primici u naravi, božićnice) na godišnjoj razini.

Informacije o razlikama u naknadama

	Društvo	GPZ	GPZ-O	GPB	GLJZ	VIO	GSKG
Prosječna bruto satnica radnika	9,48	3,47	15,56	9,50	14,34	8,76	10,47
Prosječna bruto satnica radnice	10,26	3,47	14,54	8,64	13,18	8,92	9,48
Razlika u plaćama	-8,23%	0%	6,56%	9,05%	8,09%	-1,83%	9,46%
Ukupna godišnja naknada za najbolje plaćenu osobu	89.279,44	70.070,87	70.136,45	49.937,73	53.040,00	71.589,15	**57.567,14**
Ukupna godišnja naknada za prosječno plaćenu osobu	23.574,43	31,724.42	35.564,42	21.430,18	18.820,00	27.379,86	22.468,14
Omjer ukupne godišnje naknade	3,79	2,21	1,97	2,33	2,82	2,61	2,56

3.1.7. Plaće, druga prava i benefiti (S1-10, S-11, S1-15)

Unutar Grupe posebna se pozornost posvećuje sljedećim pravima radnika:

- pravo na jednaku plaću za jednaki rad,
- pravo na zaštitu osobnih podataka, pravo na pristup informacijama,
- pravo na sigurnu radnu okolinu,
- pravo na fizičko i mentalno zdravlje,
- ravnopravnost spolova,
- suzbijanje rasne i drugih oblika diskriminacije,
- prava aktivnih sudionika i stradalnika Domovinskog rata,
- zaštita prava i dostojanstva radnika,
- pravo na udruživanje,
- pravo na organiziranje i
- sudjelovanje u kolektivnim pregovorima.

Svi zaposlenici Grupe primaju odgovarajuću plaću u skladu s primjenjivim referentnim vrijednostima. Nadalje, u Grupi svi radnici imaju pravo na obiteljski dopust, sukladno Zakonu o radu (NN 93/2014 i 151/2022), Zakonu o rodiljnim i roditeljskim potporama (NN 152/2022 i 34/2025) te Kolektivnom ugovoru.

	Društvo	GLJZ	VIO	GPZ	GPZ-O	GPB	GSKG
Postotak zaposlenih koji su koristi obiteljski dopust	5,08%	1,2%	1,02%	3,80%	13,68%	4%	5,31%
Postotak radnica	1,20%	1,1%	0,77%	0,51%	10,53%	0%	2,19%
Postotak radnika	3,80%	0,9%	0,26%	1,27%	3,15%	4%	3,12%

Socijalna zaštita također je bitna odrednica odnosa s radnicima. Na razini Grupe, ona obuhvaća sve radnike kad se radi o gubitku prihoda zbog bolesti, ozljeda na radu i stečenog invaliditeta, roditeljskog dopusta i umirovljenja.

Nadalje, Grupa redovito pregovara o popustima i pogodnostima (tzv. *perks*) za sve zaposlene te ih o tome informira putem intraneta.

Plaće radnika definirane su kolektivnim ugovorima Grupe, u skladu s primjenjivim zakonodavstvom te se na njih primjenjuju koeficijenti složenosti radnih mjesta na temelju provedene evaluacije poslova koji se na njima obavljaju, u skladu sa sistematizacijom radnih mjesta.

3.1.8. Upravljanje zdravljem i sigurnošću na radu (S1-1, S1-14)

Zdravlje i sigurnost su prioritet u odnosu s vlastitom radnom snagom, stoga su svi radnici Grupe, njihove aktivnosti i radna mjesta obuhvaćeni sustavom upravljanja zdravljem i sigurnosti. Sustav podrazumijeva provođenje osposobljavanja, nadzor nad radnim procesima, procjenjivanje rizika, korištenje propisane osobne zaštitne opreme, itd. Sustavom upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu obuhvaćeni su i agencijski radnici koje Grupa ima mogućnosti angažirati u iznimnim situacijama povećanja opsega poslova (iako takvih slučajeva nije bilo u 2024.).

Osim Zakona o zaštiti na radu (NN NN 71/2014 i 94/2018), pitanja zdravlja i sigurnosti radnika uređena su kolektivnim ugovorima, dok su u podružnicama i ovisnim društvima koja zapošljavaju više od 50 radnika osnovani odbori za zaštitu na radu koji se sastoje od ovlaštenika za zaštitu na radu, stručnjaka za zaštitu na radu, povjerenika radnika za zaštitu na radu i doktora medicine rada. Na razini Društva djeluje i Središnji odbor za zaštitu. Predsjednik odbora ujedno je i glavni ovlaštenik poslodavca za zaštitu na radu koji planira i potiče aktivnosti usmjerene na unapređivanje zdravlja i sigurnosti radnika.

Grupa izrađuje redovne **procjene rizika za radna mjesta**. Izrađen je proces upravljanja tim rizicima koji uključuje stručnjake za zaštitu na radu, medicinu rada, rukovoditelje, ovlaštenike za zaštitu na radu te povjerenike radnika. Stručne osobe iz navedenih područja detaljno analiziraju proces rada uključujući vrstu posla, sredstva rada, radnu okolinu, izloženost okolišnim čimbenicima itd. te utvrđuju potencijalne opasnosti, štetnosti i napore. Svaki radnik polaže ispit iz predmeta zaštite na radu te dobiva informacije o mjerama i opremi koju je dužan koristiti. Za identifikaciju opasnosti na radu i procjenu rizika koristi se Matrica procjene rizika. Na taj način svi radnici Grupe obuhvaćeni su sustavom upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu. Na razini Društva djeluje i Središnji odbor za zaštitu čiji je predsjednik ujedno i glavni ovlaštenik poslodavca za zaštitu na radu koji planira i potiče aktivnosti usmjerene na unapređivanje zdravlja i sigurnosti radnika.

Od 2019. godine GPZ ima Certifikat sustava upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti pri radu prema zahtjevima ISO 45001:2018, verificiran od ovlaštene treće strane, a podružnica Čistoća je nositelj navedenog certifikata od 2015.godine. U skladu sa zahtjevima ove norme, radnici mogu svoje prijedloge i primjedbe vezano za zaštitu zdravlja i sigurnost pri radu uputiti direktno ili putem posebne e-mail adrese, putem predstavnika radnika u Odboru zaštite na radu, sindikalnih povjerenika i čelnika Sindikata te radničkog vijeća i predstavnika radnika u Nadzornom odboru.

U odnosu na konkretne slučajeve povreda, tijekom 2024. godine:

- nije bilo smrtnih slučajeva koji su posljedica ozljeda na radu i oboljenja povezanog s radom, odnosno nije bilo ni slučajeva oboljenja povezanih s radom o kojima se vodi evidencija;
- u Društvu je bilo 270 ozljeda na radu, a na razini Grupe ukupno 319 - na mjestu rada se u 2024.g. ozlijedilo 188 radnika, što je porast za 59 ozljeda u odnosu na 2023. g.;
- stopa zabilježenih nesreća na radu u odnosu na broj zaposlenih u Društvu je 5,02% a u Grupi 4,11%.

Analizom ozljeda na radu utvrđeno je kako najviše ozljeda otpada na površinske ozljede, uganuća i istegnuća i iščašenja. Najosjetljiviji dijelovi tijela koji su najviše podložni ozljedama su noge uključujući i koljeno, gležnjevi i prsti ruke, stopala te vrat uključivo kralježnicu i vratne kralješke. Najučestaliji uzroci nastanka ozljeda na radu su pad radnika, sudar radnika s predmetom i ostali načini nastanka ozljeda na radu, što uključuje ostala neprimijenjena pravila zaštite na radu koja nisu specificirana. Uzroci su također izvan poslova i aktivnosti povezanih s radnim procesima.

Broj izgubljenih dana zbog ozljeda na radu uslijed nesreća na radu u Društvu je 10.531 dana (84.248 izgubljena sata), a na razini Grupe 12.578 dana (100.624 izgubljena sata). Od ukupnih izgubljenih dana u Društvu 62,37% otpada na podružnicu Čistoća, a gledajući ukupan broj izgubljenih sati u Grupi, na podružnicu Čistoća ukupno otpada 52,22% izgubljenih sati.

U 2024. godini donesene su i usvojene sve nove Procjene rizika za podružnice temeljem nove sistematizacije i organizacije Društva. Također, u prosincu 2024. započeta je uspostava jedinstvenog programa za vođenje evidencija iz područja zaštite na radu i zaštite od požara.

U 2025. godini fokus Sektora za sigurnost trebat će usmjeriti na ostvarivanje više razine zaštite zdravlja i sigurnosti na radu uz konstantan trend smanjivanja neželjenih incidenata a posebno ozljeda na radu, za što su razrađeni konkretni prijedlozi na razini Grupe. Provedbom tako propisanih i predloženih mjera zaštite na radu za smanjenje ozljeda, procjena je da će se razina rizika i uzroka za nastanak ozljeda smanjiti, kao i broj ozljeda te njihova težina, a samim time i broj izgubljenih radnih sati.

3.2. Pogođene zajednice, potrošači i korisnici (S3, S4)

Grupa je u specifičnom položaju u odnosu na svoje korisnike, budući da su oni istovremeno i članovi lokalne zajednice u kojoj se odvijaju poslovne djelatnosti podružnica i ovisnih društava, odnosno ustanove. Općenito, pojam *pogođene zajednice* u kontekstu grupe i ovog izvještaja obuhvaća primarno stanovnike Grada Zagreba i okolice gdje se pružaju usluge Grupe i/ili gdje Grupa provodi svoje djelatnosti, ali i druge grupe korisnika. Dakle, radi se o zajednicama u blizini poslovnih lokacija Grupe, a koje su navedene niže kao pojedinačne skupine korisnika Grupe. S obzirom na sličnosti, pristup Grupe je uglavnom jednak za ove dvije skupine dionika, stoga su one obrađene zajedno unutar ovog poglavlja.

Važno je napomenuti i dodatnu specifičnost u djelovanju Grupe koja se očituje u činjenici da su gotovo svi radnici ujedno i korisnici/e, kao i članovi pogođenih lokalnih zajednica. S obzirom na preklapajuće (dvostruke, pa i trostruke) identitete koji obuhvaćaju najširi pojam korisnika, s ciljem njihove zaštite, njihovih prava i kvalitete usluge koju dobivaju, provode se posebne mjere i aktivnosti. Dodatno, kako je elaborirano u prethodnom poglavlju, značajne mjere i aktivnosti usmjerene su na prava i kvalitetu profesionalnog života radnika. Treće, u smislu korisnika - članova pogođenih lokalnih zajednica, u Izvještaj su uključene one kategorije koje se definiraju kao pogođene zajednice zakonom, odlukom Grupe ili koje se samo-definiraju kao takve te se u tom smislu prate i njihove povratne informacije.

U odnosu na lokalnu zajednicu, Grupa je identificirala značajne negativne učinke koji se tiču kvalitete života, odnosno prava na stanovanje u odgovarajućim uvjetima bez onečišćenja, neugodnih mirisa i posljedičnog pada vrijednosti nekretnine. Radi se o lokalnom stanovništvu u blizini odlagališta otpada Prudinec-Jakuševec. To je ujedno skupina koja može biti izložena većem riziku od štete kao posljedici poslovanja Grupe.

Vezano za značajne rizike i prilike povezane s pogođenim zajednicama, Grupa je identificiralo one koji nastaju za poslovanje tržnica. Grupa ne radi razliku u odnosu na pojedine skupine pogođenih zajednica, tako da se ovi rizici i prilike jednako primjenjuju na sve skupine.

Grupa može imati značajne učinke na svoje korisnike, što obuhvaća širok spektar dionika, uključujući:

- Stanovnike Grada Zagreba;
- Mala i srednja poduzeća - trgovine, ugostiteljske objekte;
- Velika poduzeća - industrijske objekte, trgovačke centre;
- Obrazovne ustanove – osnovne i srednje škole, vrtiće, fakultete;
- Zdravstvene ustanove – bolnice, klinike, domove zdravlja;
- Javne institucije;
- Gradske službe;
- Neprofitne organizacije;
- Građanske inicijative;
- Posjetitelje i turiste.

Usluge koje Grupa pruža ključne su za održavanje javnog zdravlja i higijene, prometa i kretanja, sigurnosti i stanovanja, te imaju značajan učinak na kvalitetu života. Korisnici Grada Zagreba oslanjaju se na redovite usluge Grupe za zadovoljavanje svakodnevnih životnih potreba kao što su opskrba vodom (VIO) i plinom (GPZ, GPZ-O), zdravlje (Gradska ljekarna Zagreb), održavanje zgrada, cesta i javnih površina (GSKG, Zagrebačke ceste, Zagrebparking i Zrinjevac), upravljanje i odvoz otpada (Čistoća), dostupnost i opskrba hranom (Tržnice Zagreb). Usluge Grupe ključne su i za druge potrebe: od sportskih, kulturnih, zabavnih i sličnih manifestacija (Arena Zagreb, AGM), preko putovanja (Autobusni kolodvor, Vladimir Nazor), do brige o pokojnicima (Gradska groblja), brige o elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi (Zagrebački digitalni grad) i podrške pri skladištenju i otpremi robe (Robni terminali Zagreb).

3.2.1. Strategija i odnos prema pogođenim zajednicama, potrošačima i korisnicima (ESRS 2, SBM-2)

Grupa Zagrebački holding je u okviru strategije održivosti postavila sljedeće ciljeve koji se odnose na potrošače i krajnje korisnike, ali i lokalnu zajednicu:

- **Povećanje efikasnosti poslovnih procesa** putem digitalizacije, s naglaskom na optimizaciju resursa i smanjenje emisija stakleničkih plinova. Implementacija digitalnih tehnologija uključuje napredna rješenja za **upravljanje energijom**, **automatizaciju procesa** i uvođenje softverskih alata za povećanje produktivnosti. Ključna komponenta je i **edukacija radnika** za uspješnu primjenu novih tehnologija.
- **Povećanje zadovoljstva korisnika** kroz poboljšanje kvalitete usluga i brže odgovaranje na zahtjeve
- **Poboljšanje kvalitete urbanog života** kroz unaprjeđenje infrastrukture i usluga.

Na temelju ključnih strateških smjernica definirane su i brojne mjere i inicijative za postizanje ciljeva održivosti te općenito za poboljšanje gospodarenjem oskudnim vrijednim resursima (vodama, otpadom). Navodimo primjere značajnih projekata čija je provedba već u tijeku ili je planirana u narednom razdoblju, a kojima Grupa pridonosi ili će doprinijeti ciljevima održivosti. Projekti u provedbi su detaljnije opisani u Izvješću poslovodstva u poglavlju *Izdvojeni poslovni događaji*, dok su oni u razvojnoj fazi opisani u poglavlju *Aktivnosti vezane uz razvoj poslovanja*.

Usluge povezane s lokalnom zajednicom -> cilj održivosti: Povećanje kvalitete života u Gradu Zagrebu (uključujući odgovornu potrošnju)

Logistički i distribucijski centar za voće, povrće i ostale prehrambene proizvode

Projekt uključuje povećanje proizvodnje kroz pogon za sortiranje i pakiranje te povećanje kapaciteta zakupa za zainteresirane organizacije. Tijekom 2023. godine napravljena je predstudija za veletržnicu i pripremna dokumentacija za izradu studije. Dodatno opisano u Izvješću poslovodstva u poglavlju *Aktivnosti vezane uz razvoj poslovanja*.

Revitalizacija, obnova i izgradnja tržnica grada Zagreba

Cjeloviti projekt obnove zagrebačkih gradskih tržnica, njihove revitalizacije i transformacije u funkcionalni prostor prilagođen potrebama građana tijekom cijelog dana. Tijekom 2024. godine fokus je bio na izradi strategije dugoročne revitalizacije i razvoja te provedbi investicijskih ulaganja u održavanje, dok su u sljedećem investicijskom ciklusu u planu aktivnosti na 5 tržnica i na veletržnici. Dodatno opisano u poglavlju *Aktivnosti vezane uz razvoj poslovanja*.

Park&Ride zona na lokaciji Borongaj

Prva Park&Ride zona na lokaciji Borongaj aktivna je od 02. prosinca 2024. godine u sklopu koje je u cijenu dnevne karte za parkiranje (zona V.), uključena i cijena povratne karte za prijevoz ZET-om. Kako, a u sklopu rekonstrukcije KBC Zagreb, garaža Rebro prestaje biti javna garaža, navedena Park&Ride zona omogućuje parking za građane i posjetitelje bolnice u koju je uključena i cijena prijevoza do KBC-a Rebro. Dodatno opisano u Izvješću poslovodstva u poglavlju *Izdvojeni poslovni događaji*.

Ozelenjavanje Grada

Diljem grada, na preko 1.000 javnih gradskih lokacija, u svim gradskim četvrtima sadi se nešto više od 8.000 stabala. Osim snižavanja temperature u Gradu, projekt će imati i procijenjen neto efekt smanjenja emisija CO2 za 2.764,02 tona godišnje, u prosjeku[24]. Dodatno opisano u Izvješću poslovodstva u poglavlju *Izdvojeni poslovni događaji*.

Čišći Grad

Podružnica Čistoća je provela ključne poslovne aktivnosti u svrhu povećanja učinkovitosti i kvalitete primarnih djelatnosti, poglavito u javnoj usluzi sakupljanja komunalnog otpada dok se potpuni učinak poboljšanja učinkovitosti i realizacije programa čišćenja i pranja javnih prometnih površina očekuje u 2025. godini. Dodatno opisano u Izvješću poslovodstva u poglavlju *Izdvojeni poslovni događaji*.

Podzemni i polupodzemni spremnici

Projekt izgradnje i postavljanja podzemnih i polupodzemnih spremnika kako bi se potaknulo povećanje odvajanja otpada, postigli bolji rezultati recikliranja te smanjilo vizualno onečišćenje zagrebačke gradske jezgre. Dodatno opisano u Izvješću poslovodstva u poglavlju *Izdvojeni poslovni događaji*.

Korisničke usluge -> cilj održivosti: Cjenovno pristupačan život

Izgradnja javne garaže

Projekt se sastoji od izgradnje javne garaže u Klaićevoj ulici planiranog kapaciteta 800 parkirnih mjesta s ciljem rasterećivanja uličnih parkirališta i unaprjeđenja urbanog okoliša. Tijekom 2024. godine provodile su se investicijske studije i studije izvedivosti za projekt. Planirani implementacijski period je 36 mjeseci. Dodatno opisano u Izvješću poslovodstva u poglavlju *Izdvojeni poslovni događaji*.

Južne arkade na groblju Mirogoj

Izgradnja novih arkada na Mirogoju sa 440 grobnica i 3462 komada kolumbarijskih niša. Projekt je u 2023. godini bio u fazi izrade predinvesticijske studije koja je dovršena u ožujku 2024 godine. Dodatno opisano u Izvješću poslovodstva u poglavlju *Izdvojeni poslovni događaji*.

Novi sustav blokovskog parkiranja

Primjena blokovske organizacije parkiranja na javnim parkiralištima u gradu Zagrebu započela je 26. listopada 2024. godine s ciljem cilj rasterećenja parkirališnih mjesta za stanare. Dodatno opisano u Izvješću poslovodstva u poglavlju *Izdvojeni poslovni događaji*.

Korisničke usluge -> cilj održivosti: Povećanje zadovoljstva korisnika

Odnosi s korisnicima

Uvođenje dvije nove dodatne funkcionalnosti:

- zaprimanje jedinstvene uplatnice putem elektroničke pošte, u PDF formatu. Ova usluga omogućava elektroničku dostavu računa odmah nakon njegovog kreiranja.
- omogućavanje kartičnog plaćanja računa putem samouslužnog uređaja od 0-24, koji se nalazi u zoni ulaza u Holding centar. Na samoposlužnom uređaju, korisnici mogu, bez naknade, platiti račune Grupe.

Dodatno opisano u Izvješću poslovodstva u poglavlju *Izdvojeni poslovni događaji*.

24 Procjena smanjenja emisija stakleničkih plinova izvedena od strane Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Specifični strateški ciljevi ovisnih društava

Gradska ljekarna Zagreb

Gradska ljekarna Zagreb imaju za kratkoročne ciljeve osvijestiti veći broj pacijenata koji provjeravaju krvni tlak i upućuju se na daljnju obradu te podići svijest o važnosti cijepljenja protiv gripe kroz **edukaciju i distribuciju materijala**. Dugoročni ciljevi su osvijestiti važnost **procijepljenosti protiv gripe** i smanjiti komplikacije bolesti u rizičnim skupinama te **smanjiti ekološki otisak** nepravilnog odlaganja farmaceutskog otpada kroz mogućost besplatnog odlaganja neiskorištenih lijekova u gradskim ljekarnama i podizanje svijesti o odgovornoj uporabi lijekova. Dodatno, Gradska ljekarna omogućavaju uslugu email savjetovanja s farmaceutom te u određenim periodima omogućavaju popuste za ranjive skupine (umirovljenike i studente).

Gradska plinara Zagreb

Neki od kratkoročnih ciljeva Gradske plinare Zagreb su **rekonstrukcija plinske mreže** prema planiranoj dinamici, poštivanje zakonskih rokova ispitivanja plinskih instalacija i redovne zamjene plinomjera. Dugoročni ciljevi su instalacija **"pametnih plinomjera"**- daljinsko očitavanje plinomjera, i **digitalizacija poslovanja** koja uključuje vođenje arhive GPZ.

Navedeni rezultati se integriraju u buduća planiranja uzimajući pritom u obzir i učinak unutarnjih i vanjskih čimbenika, primjerice: tržišnih trendova, zakonskih okvira, zahtjeva i odluka regulatora, analize poslovanja, odnosa s ključnim dionicima i drugih.

Voda i odvodnja

Kratkoročni ciljevi su uspostaviti sustav s kraćim rokovima za pružanje informacija korisnicima. Dugoročni ciljevi uključuju edukaciju potrošača putem komunikacijskih kanala o mjestima za traženje informacija, samostalnost potrošača te smanjenje fizičke potrebe obrađivanja stranaka. Dodano, cilj je poboljšati sustav poslovanja da se eventualne manjkavosti ne reflektiraju kroz prigovore potrošača – sveobuhvatno/cjelovito upravljanje procesima cijele organizacije.

GSKG

Uz redovne poslove upravljanja zgradama, GSKG također pruža usluge vezane za energetsku obnovu višestambenih zgrada te koordinaciju obnove zgrada oštećenih u potresu 2020. godine. Društvo na dan 31. prosinca 2024. godine ima 709 prijavljenih zgrada za konstrukcijsku obnovu te 331 primljeno rješenje o konstrukcijskoj obnovi s 22 trenutno aktivna gradilišta.

U dijelu poslovanja s Gradom Zagrebom vezanim uz održavanje komunalne infrastrukture, GSKG je Programom rada za 2024. godinu preuzeo dodatne objekte i opremu na održavanje (primjer su podizne rampe u pothodnicima u Novom Zagrebu).

3.2.2. Učinci, rizici i prilike (ESRS 2, SBM3)

U postupku procjene dvostruke značajnosti utvrđeni su značajni učinci na pogođene zajednice i krajnje kupce Grupe te rizici i prilike povezani s tim učincima i ovisnostima o ovim dionicima.

U odnosu na pogođene zajednice, radi se o učinku koji proizlazi iz blizine deponija i zbog toga umanjene kakvoće življenja, dok se kod korisnika radi o privatnosti i sigurnosti, pristupu kvalitetnim i pravovremenim informacijama te sigurnim, dostupnim i kvalitetnim javnim uslugama.

Rizici i prilike vezane za korisnike (pa i lokalnu zajednicu) podrazumijevaju sigurnost, dostupnost i kvalitetu javne usluge.

3.2.3. Politike (S3-1, S4-1)

Korisnici usluga Grupe (uključujući pogođene zajednice), odnosno upravljanje učincima koje usluge Grupe imaju na korisnike te s njima povezani rizici i prilike za Grupu, obuhvaćeni su Politikom unaprjeđenja usluga, zaštite prava, zdravlja i sigurnosti krajnjih te Politikom raznolikosti, zaštite ljudskih i dječjih prava te zaštite od diskriminacije. Odredbama se ne radi razlika između pojedinih vrsta korisnika, odnosno one obuhvaćaju sve skupine korisnika usluga Grupe.

Obje su politike sadržane u Knjizi politika Zagrebačkog holdinga te su detaljnije obrazložene u poglavlju *Politike i mjere za njihovo ostvarenje*.

Nadalje, u odnosu na zaštitu ljudskih prava, Grupa osigurava mehanizme obeštećenja u slučaju kršenja prava te za radnike i druge dionike osigurava transparentni i učinkoviti žalbeni mehanizam za prijavu nepravilnosti („Zviždač“).

U odnosu na korisnike se osobito ističu i pravila o zaštiti osobnih podataka usklađena s relevantnih nacionalnim i EU zakonodavstvom te se osobni podaci korisnika obrađuju sukladno njima. Grupa brine o sigurnosti i privatnosti korisnika, što je uključeno u web objave kao tekst-informacija “Zaštita osobnih podataka” (u kojoj su navedene detaljne obavijesti krajnjim kupcima i korisnicima o obradi osobnih podataka u vezi s korištenjem usluga, kao i o pravima koja se mogu ostvariti u vezi s obradom tih podataka. Navedeno se primjenjuje na sve osobne podatke krajnjih kupaca koje Grupa prikuplja i obrađuje, izravno ili putem svojih partnera, a ne primjenjuje se na anonimne podatke odnosno podatke koje se ne može povezati s određenom fizičkom osobom. Naveden je i kontakt službenika za zaštitu podataka kojem se moguće obratiti.

Ovisna društva također primjenjuju gornje grupne politike te fokus stavljaju i na odredbe Zakona o zaštiti potrošača (NN 19/22) te, ovisno o predmetu poslovanja i prirodi usluga, odredbe relevantne sektorske regulative – primjerice, na Zakon o tržištu plina (NN 83/09) i energetske propise.

3.2.4. Postupci za suradnju s potrošačima i krajnjim korisnicima, uključujući pogođene zajednice (S3-2 21, S4-2, 20)

Upravljanje odnosima s korisnicima od strateške je važnosti za funkcioniranje i razvoj Grupe, iz perspektive upravljanja učincima na korisnice te povezanim rizicima i prilikama za Grupu. Stoga je Zagrebački holding, kao javni servis građana, dostupan svojim korisnicima svaki dan od 0 do 24 sata (pozivni centar radi od 6 do 22 sata, a od 22 do 06 sati dostupne su hitne službe Grupe). Komunikacija s korisnicima odvija se putem Službe za odnose s korisnicima koja je nadležna za fizičku/izravnu komunikaciju u Holding centru i ostalim poslovnicama i putem Službe za digitalnu komunikaciju s korisnicima usluga Grupe. Na temelju tako zaprimljenih informacija direktno od korisnika, Grupa je u mogućnosti kreirati nova rješenja u skladu s njihovim željama i potrebama. Obje službe djeluju unutar Sektora za odnose s korisnicima, marketing i prodaju koji ima operativnu odgovornost za funkcioniranje Holding centra.

Neke od metoda informiranja korisnika usluga Grupe su:

- izravna komunikacija s korisnicima (poslovnice i pokretni ured, korisnički centri, info šalteri);
- elektronička pošta; pisani dopisi poslani putem pošte
- jedinstveni broj 072 500 400 Pozivnog centra za upite o svim uslugama iz portfelja Grupe;

- internetske stranice Holding centra za korisnike Zagrebačkog holdinga, podružnica i ovisnih društava;
- mobilne aplikacije, društvene mreže i platforma e-Građani.

Holding centar upravlja procesima u izravnoj komunikaciji s korisnicima usluga i građanima te u svojim poslovnicama pruža usluge cjelovite podrške korisnicima iz djelatnosti podružnica i ovisnih društava. U cilju unaprjeđenja kvalitete usluga, Holding centar sustavno prati te analizira potrebe i želje korisnika usluga, proširuje te uvodi nove usluge i funkcionalnosti u poslovnicama. Nastojanja su usmjerena na upravljanje stvarnim i potencijalnim učincima na korisnike, odnosno na unaprjeđenje odnosa s građanima i korisnicima kroz uzimanje u obzir njihove perspektive.

Funkcionalnosti Holding centra	Opis
Digitalna platforma za automatizaciju usluga – Projekt novi Registar	Projekt novi Registar uključuje izradu registra korisnika svih usluga Grupe, tj. objedinjavanje svih baza korisnika. Cilj projekta je unaprijediti sustav pravovremenog i efikasnog praćenja potraživanja i naplate te kreirati jedinstvenu uplatnicu za korisnika temeljem svih usluga Grupe. Uvažavajući sve proceduralne izazove, očekuje se da će novi sustav biti u funkciji u trećem kvartalu 2025. godine. Paralelno s time, u planu je provedba projekta prilagodbe platforme e-Građani.
Pristup informacijama - web platforma sada.zgh.hr	Na web platformi sada.zgh.hr dostupne su sve aktualne informacije iz portfelja usluga Zagrebačkog holdinga u realnom vremenu
Komunikacija s potrošačima i kupcima u vezi komunalnih usluga – Razvrstaj MojZG	Aplikacija Razvrstaj MojZG na jednostavan način omogućava praćenje odvoza otpada po ulicama ili gradskim četvrtima, omogućava pretraživanje svih vrsta otpada, educira o načinu zbrinjavanja te sadrži popis svih reciklažnih dvorišta i zelenih otoka. Grad Zagreb je, za potrebe Društva napraVIO nadogradnje aplikacije koje su uključivale sljedeće: » izradu push notifikacija za obavijest o otkazivanju termina odvoza otpada sa za to navedenim razlozima, » izradu zahtjeva za odvoz glomaznog otpada putem aplikacije.
Pristupačnost usluga – Pokretni ured	Korisnicima usluga Grupe dostupna je i mobilna poslovnica. Ovo specijalizirano vozilo omogućuje korisnicima pristupačnije upravljanje uslugama po principu sve na jednom mjestu, obilazeći gradske četvrti prema unaprijed definiranom rasporedu, a omogućeno je i kartično plaćanje računa. Tijekom mjeseca, Pokretni ured posjeti preko 100 lokacija, a omogućeno je i ugovaranje individualnih dolazaka, osobito na adrese starijih sugrađana s poteškoćama u kretanju.
Plaćanje računa Samoposlužni uređaji	Građanima su dostupni: » samoposlužni uređaj za plaćanje računa; gotovinski, bez naknade, unutar Holding centra i » samoposlužni aparat za kartično plaćanje računa bez naknade od 0 do 24, ispred Holding centra.

Nadalje, sporazumom o poslovnoj suradnji između Zagrebačkog holdinga d.o.o. i ovisnih društava, utvrđena je nadležnost matičnog društva za preuzimanje primarne telefonske komunikacije s korisnicima usluga i naknada Grupe. U tu svrhu omogućena je telefonska komunikacija s korisnicima i građanima putem jedinstvenog telefonskog broja Pozivnog centra putem kojeg se građani mogu informirati o uslugama i naknadama Zagrebačkog holdinga u cjelini.

Konačno, korisnici usluga i naknada Grupe (dakle, i pogođene zajednice) mogu dostaviti zahtjeve za pojedine usluge i naknade, uputiti reklamaciju ili upite putem različitih kanala digitalne komunikacije, ovisno o vrsti usluge.

Specifična komunikacija s potrošačima i krajnjim korisnicima u ovisnim društvima

Gradska ljekarna Zagreb ističe suradnje s institucijama poput Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Andrija Štampar radi dodatnih zdravstvenih inicijativa. Takva suradnja je važna kako bi se dobila povratna informacija o učinkovitosti provedenih aktivnosti, budući da se sve aktivnosti razmatraju u vidu novih inicijativa temeljenih na povratnim informacijama pacijenata i potrebama zajednice.

Za **Gradsku plinaru Zagreb** karakteristična je direktna komunikacija s korisnicima na distribucijskom području GPZ (operativni timovi prilikom izvođenja redovnih i izvanrednih aktivnosti kao što su očitanja i/ili kontrole obračunskog mjernog mjesta (OMM), zamjene plinomjera, ispitivanja plinskih instalacija i slično) i telefonska komunikacija u slučaju izlaza plina ili izvanrednih zbivanja na distribucijskom sustavu (pozivom na besplatni telefon 0800 400 400).

O potrebama, željama i ponašanju krajnjih kupaca GPZ prikuplja informacije putem primljenih upita, zahtjeva i/ili prigovora po svim komunikacijskim kanalima te analizira uzroke povećanja i/ili smanjenja odnosno pojave novih vrsta. U slučajevima akcija novih priključenja (prilikom planiranja izgradnje ili rekonstrukcija plinovoda) anketiraju se potencijalni novi krajnji kupci, komunicira se s predstavnicima mjesnih odbora i organiziraju javne tribine. U slučajevima povećanja/ponavljanja pojedine vrste upita ili prigovora nastoji se utvrditi unutrašnji ili vanjski uzrok istih. Primjerice, tijekom rujna i listopada 2024. višestruko se povećao broj upita/zahtjeva krajnjih kupaca korisnika javne usluge opskrbe plinom zbog promjene opskrbljivača u kategoriji javne usluge na distribucijskom području GPZ. Prema potrebi se objavljuju dodatne upute/obavijesti na web stranici, provode izmjene u postupanju te se informiraju radnici GPZ-a koji komuniciraju s krajnjim kupcima/korisnicima.

GPZ ne raspolaže informacijama o ranjivim skupinama vezano za invalidnost i sl., ali prema Zakonu o tržištu plina ima obvezu voditi evidenciju o ugroženim kupcima. Kategorija „ugroženi kupac“ podrazumijeva krajnjeg kupca iz kategorije kućanstvo koji zbog svog socijalnog položaja i/ili zdravstvenog stanja ima pravo na isporuku plina prema posebnim uvjetima. Opskrbljivač plinom ne smije zatražiti obustavu isporuke plina za takve kupce, a status ugroženog kupca bi trebao biti vidljiv na računu za potrošnju plina koji izdaje opskrbljivač. Za evidenciju nekog kupca kao „ugroženog“ potreban je dokument (Rješenje o statusu ugroženog kupca na ime i prezime) nadležnog tijela koji može zaprimiti direktno kao operator distribucijskog sustava (ODS) ili od krajnjeg kupca ili od ugovornog opskrbljivača predmetnog kupca. Informacije o krajnjim kupcima se vode u matičnim podacima o krajnjim kupcima, a status ugroženog kupca se vodi na nivou OMM-a, sukladno zakonskim odredbama.

Gradska plinara Zagreb Opskrba vodi evidenciju korisnika po kategorijama kućanstvo i poduzetništvo, a posebno se vodi i kategorija ugroženih kupaca. Primjedbe, pohvale i želje korisnika se analiziraju te se prema mogućnostima i prioritetima integriraju u usluge i odluke društva.

Vodoopskrba i odvodnja na raspolaganju za procese i upite ima dostupnu telefonsku komunikaciju (kroz radni tjedan, unutar radnog vremena), a za hitne slučajeve postoje hitne intervencije na raspolaganju sedam dana u tjednu, 24 sata dnevno. Vezano uz prigovore i zahtjeve korisnika, oni se analiziraju te iz njih proizlaze aktivnosti za unaprjeđenje procesa u nadležnosti društva.

Podaci o komunikaciji tijekom 2024. godine

Sumarno prema dostupnim kanalima komunikacije, obrađeno je 188,675 telefonskih poziva, zaprimljeno 192,350 e-mailova, zaprimljeno 9,092 upita putem mobilnih aplikacija i društvenih mreža, te je odgovoreno na 3,056 pisanih podnesaka.

Od ukupnog broja ostvarene komunikacije s korisnicima i građanima, 48% ostvareno je putem telefona, 49 % putem e-maila, 3% putem društvenih mreža i 1 % putem dopisa.

3.2.5. Sanacija negativnih učinaka i kanali za izražavanje zabrinutosti (S3-3, S3-4, S4-3)

U 2024. godini identificiran je negativni učinak na pogođene zajednice koji proizlazi iz blizine odlagališta otpada na Jakuševcu. U odnosu na korisnike tijekom izvještajnog razdoblja nisu identificirani značajni negativni učinci.

Kako bi se sanirali negativni učinci na lokalnu zajednicu koja živi u blizini odlagališta, Društvo pogođenim pojedincima dva puta godišnje isplaćuje novčanu naknadu za umanjenu kakvoću življenja (stanovnici naselja Jakuševec, Hrelić, Mićevec).

Pravo na naknadu za umanjenu kakvoću življenja imaju stanovnici naselja u okolici odlagališta, tj. vlasnici nekretnina i članovi uže obitelji vlasnika nekretnine na području utjecaja građevine namijenjene zbrinjavanju otpada Prudinec - Jakuševec. Novčana naknada se isplaćuje temeljem Zaključka Gradske skupštine Grada Zagreba iz 2017. godine, a u svrhu isplate naknade, Gradonačelnik Grada Zagreba svake godine donosi zaključak o utvrđivanju liste korisnika prava na novčanu naknadu te zaključak o utvrđivanju iznosa pojedinačne novčane naknade. Na temelju njihovog međusobnog ugovora, Društvo je od strane Grada Zagreba ovlašteno na sklapanje pojedinačnih ugovora o isplati novčane naknade, o čemu obavještava Grad Zagreb kroz godišnja izvješća. Sredstva za isplatu novčane naknade osiguravaju se iz proračuna Grada Zagreba, iz razdjela Gradskog ureda za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje te se doznačuju Društvu. U skladu s navedenim, Društvo je tijekom 2024. godine korisnicima za prava ostvarena u 2024. godini te za prava ostvarena u prethodnim godinama isplatilo 1.620.776,86 eura.

U izvještajnom razdoblju nije bilo drugih utvrđenih negativnih učinaka na pogođene zajednice ili korisnike, ali Grupa je svjesna da potencijal za takve učinke postoji te je identificiran potencijalni negativni učinak u vidu sigurnosti kupaca i krajnjih korisnika. Iz tog su razloga osigurani postupci za suradnju s korisnicima (uključujući lokalnu zajednicu) i alati koji omogućuju prijavu svih postupanja za koja se smatra da su nezakonita, nepravilna ili da imaju negativne učinke.

Primarni alat na strani korisnika za izražavanje zabrinutosti radom pojedinih djelatnika ili djelovanja pojedine operacije ili sustava unutar Grupe jest platforma „Zviždač“, dostupna na internetskim stranicama Društva. Korisnici svoje prijave mogu podnijeti putem platforme anonimno ili ne, u odnosu na 14 unaprijed definiranih kategorija nepravilnosti. Zaprimljene prijave se obrađuje te se po njima, ovisno o vrsti prijave i rezultatu istrage, postupa. Prijave se ispituje i odgovor se podnositelju upućuje preko aplikacije. U slučaju ponavljanja istog upita od strane jednog podnositelja, upućuje se na prethodno poslani odgovor. Ako se radi o prijavama koje su u nadležnosti osoba za zaštitu dostojanstva radnika, upućuje se na interne akte, odnosno način podnošenja prijave (npr. treća osoba podnosi prijavu da je nekoj osobi povrijeđeno dostojanstvo), unatoč tome što navedene povrede nisu obuhvaćene Zakonom o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (NN 46/2022).

Korisnici svoju zabrinutost ili nezadovoljstvo radom Grupe, uključujući negativne učinke koji za njih tako nastaju, mogu izraziti i putem pisanog prigovora (mailom, poštom, osobno u urudžbeni ured) na koji se, u skladu s odredbama Zakona o zaštiti potrošača (NN 19/22), odgovara najkasnije u roku 15 dana. U slučaju da nisu zadovoljni odgovorom, mogu se obratiti Povjerenstvu koje je dužno odgovoriti u roku 30 dana. Naime, na razini Zagrebačkog holdinga d.o.o. djeluje Povjerenstvo za reklamacije potrošača koje je nadležno za reklamacije javnih usluga u drugom stupnju, dok su u prvom stupnju nadležna odgovarajuća tijela podružnica i ovisnih društava.

Povjerenstvo broji sedam članova i sedam zamjenika članova koji su imenovani su odlukom predsjednika Uprave Zagrebačkog holdinga. Osnivanje Povjerenstva, organizacija, način rada, obaveze i ovlasti definirane su Pravilnikom o radu Povjerenstva i Odlukom predsjednika Uprave Zagrebačkog holdinga.

U slučaju nezadovoljstva uslugama GPZ-a i GPZ-O, a iscrpljene su prethodne opcije, nezadovoljni korisnik može podnijeti prijavu Državnom inspektoratu Republike Hrvatske, dok svi krajnji kupci (i pravne i fizičke osobe) imaju i mogućnost žalbe Hrvatskoj energetskoj regulatornoj agenciji (HERA).

Tijekom 2024. održano je 33 sjednica Povjerenstva na kojima se razmatralo 485 reklamacija na rad sastavnica Grupe. U odnosu na 2023. godinu, radi se o smanjenju reklamacija za 30%. Od svih razmatranih reklamacija 129 je bilo opravdano, 330 neopravdano, za 12 nije bilo dovoljno dokaza, dok za 14 reklamacija Povjerenstvo Zagrebačkog holdinga nije bilo nadležno. Najveći broj reklamacija, 63,91%, odnosio se na podružnicu Zagrebparking.

3.2.6. Mjere i ciljne vrijednosti za upravljanje značajnim učincima, rizicima i prilikama povezanim s pogođenim zajednicama i krajnjim korisnicima (S3-4,5, S4-4,5)

Grupa je na razini podružnica i ovisnih društava identificirala pozitivne učinke, ali i rizike i prilike povezane s korisnicima i lokalnom zajednicom (koji su često isprepleteni zbog prirode ovih grupa dionika). Stvarni pozitivni učinci koncentrirani su na sigurnost, dostupnost i kvalitetu javne usluge, digitalizaciju javnih servisa te privatnost i sigurnost korisnika. Rizici i prilike proizlaze iz ovisnosti o korisnicima, ali i resursima koji omogućavaju korištenje usluga.

U okviru strateških odrednica i ciljeva poslovne politike za 2024. godinu, postavljeni su zajednički ciljevi svih podružnica Društva. Oni koji podrazumijevaju i odnos s korisnicima su:

- unaprjeđenje postojećeg sustava upravljanja i monitoriranja operativnom efikasnošću podružnica i adekvatnosti strukture cijena komunalnih i tržišnih usluga podružnica;
- pojačani rad na podizanju operativne spremnosti za redovno izvršavanje komunalnih usluga, kao i jačanje kapaciteta za interventne aktivnosti u slučaju prirodnih nepogoda, kroz:
- povećani broj izvršitelja na operativnim poslovima,
- povećani broj vozila, strojeva, opreme i druge mehanizacije;
- nastavak rada na podizanju operativne efikasnosti i kontroli izvršavanja zadataka, a koja treba rezultirati povećanom kvalitetom i brzinom izvršavanja komunalnih usluga;
- digitalizacija poslovnih procesa za interne korisnike/zaposlenike i za korisnike komunalnih usluga;
- u svrhu unaprjeđenja odnosa sa korisnicima Centar za korisnike namjerava provoditi anketu zadovoljstva korisnika. U sklopu govornog automata korisnik će biti obaviješten o dobrovoljnom ispunjavanju ankete zadovoljstva dobivenom uslugom, koja će se provesti nakon razgovora s agentom. Na taj način želi se uvesti dvosmjerna komunikacija s korisnicima usluga, a sve u svrhu podizanja kvalitete usluge;
- nabavkom još jednog pokretnog ureda, omogućit će se korisnicima na zapadnom dijelu grada usluga Zagrebačkog holdinga (plaćanje računa bez naknade, kupnja ili produljenje parkirališnih karata).

Također, Služba za odnose s korisnicima planira daljnje investicije usmjerene ka povećanju efikasnosti, smanjenju troškova, poboljšanju korisničkog iskustva te modernizaciji infrastrukture. S obzirom da realizacija poslovnih procesa zahtijeva konstantnu prilagodbu rada Holding centra, kontinuiranu edukaciju radnika za pružanje kompletnih informacija korisnicima te reorganizaciju rada radnika na šalterima, u planu je na što više šaltera u centralnoj poslovnici Holding centra u Vukovarskoj ulici korisnicima omogućiti pružanje cjelovite podrške i svih dostupnih usluga na jednom mjestu uz osobniji pristup djelatnika. Iz tog je razloga izvršena nabavka dodatne blagajničke opreme za uspostavu novih blagajni te za zamjenu dotrajale opreme. U planu je i nabavka novog digitaliziranog redomata koji bi korisnicima omogućio da iz udobnosti vlastitog doma odaberu usluge i vrijeme dolaska u poslovnice u željenom terminu i bez čekanja.

Na umu su i potrebe ranjivih skupina korisnika, pa je u planu poslovnicu Holding centra prilagoditi slijepim i slabovidnim osobama postavljanjem taktilnih staza i linija vodilja (temeljni element pristupačnosti koje omogućuju slijepim i slabovidnim osobama lakšu orijentaciju i snalaženje u prostoru te samostalno kretanje).

Grupa vodi računa o svim skupinama korisnika pa, iako je digitalna transformacija poslovnih procesa neizbježna, vodi se računa o tome da su korisnici koji fizički dolaze u poslovnice Holding centra uglavnom starije životne dobi te ne prihvaćaju suvremene alate. Kako bi se starijim i korisnicima s poteškoćama u kretanju omogućilo komunikaciju s Holding centrom i upravljanje svojim uslugama, dostupna je mobilna poslovnica (specijalizirano vozilo) s kojom je moguće ugovoriti individualni dolazak. U 2024. godini su pokrenute aktivnosti za nabavku još jednog kombija. Realizacijom će se omogućiti cjelovita podrška korisnicima usluga Grupe, s obzirom na veliku zainteresiranost građana za usluge specijaliziranog vozila i na kontinuirane zahtjeve za novim adresama obilaska zagrebačkih naselja te omogućiti obilazak svih traženih lokacija.

Također, u cilju veće dostupnosti građanima, ali i kako bi se iskoristili postojeći kapaciteti, u 2024. godini je u zoni ulaska u Holding centar postavljen samouslužni POS uređaj za plaćanje računa, koji je građanima dostupan od 0-24 sata.

Vezano za učinke na krajnje korisnike usluga, kao i rizike i prilike povezane s njima, primjenjive su sve ciljne vrijednosti navedene u poglavlju *Zadani pokazatelji i ciljevi povezani s održivosti*. Izuzev ciljeva vezanih uz obveznice, vrijednosti su postavljene između ostalog i na temelju (povratnih) informacija dobivenih od korisnika kroz pružanje usluga Grupe. Kroz kontinuiranu komunikaciju s korisnicima, Grupa dobiva perspektivu korisnika o praćenju uspješnosti ispunjavanja ciljeva te korisnicima istovremeno komunicira poboljšanja u vezi s poslovanjem i pružanjem usluga.

U odnosu na pogođene zajednice, Grupa trenutno nema posebno utvrđene ciljne vrijednosti.

04 Informacije o upravljanju

U nastavku ovog poglavlja prikazane su ključne informacije o sustavu upravljanja Grupom Zagrebački holding. Budući da se mehanizmi i strukture upravljanja Društvom u velikoj mjeri primjenjuju i na razini Grupe, svi opisi i reference na upravljanje Društvom odnose se, osim ako nije izričito drugačije navedeno, i na upravljanje Grupom.

4.1. Poslovno ponašanje (G1)

Korporativno upravljanje predstavlja značajnu odrednicu poslovnog ponašanja, odnosno poslovanja Društva koja osigurava poticaj Upravi i Nadzornom odboru za ostvarivanje interesa i zaštite dionika, korisnika i Grupe u cjelini. Poslovno ponašanje uređeno je Kodeksom korporativnog upravljanja društva Zagrebački holding d.o.o. iz 2015. godine (donesen od strane Uprave i potvrđen od strane Nadzornog odbora i Skupštine Društva 2016. godine). Kodeks je javno dostupan na internetskim stranicama Društva te se primjenjuje na cijelu Grupu.

Svrha Kodeksa je uspostaviti, održati i dalje unaprjeđivati visoke standarde korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja radi učinkovitog poslovanja i odgovornog upravljanja resursima u funkciji razvoja Društva i Grupe, sve u najboljem interesu građana Zagreba i okolice kao korisnika komunalnih i javnih usluga, a zatim i svih ostalih interesno-utjecajnih skupina, nositelja interesa s kojima Društvo i Grupa stupaju u poslovni i pravni promet.

U 2024. poslovnoj godini Društvo je u bitnom pratilo i primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom, objavljujući sve informacije vezane uz poslovanje Grupe čija je objava predviđena pozitivnim propisima te objava u interesu investitora, kao i svih nositelja interesa.

Uprava, kao organ koji upravlja vođenjem poslova Društva, osobiti naglasak postavlja na poštivanje odredbi Kodeksa, jednako kao i Nadzorni odbor koji nadgleda upravljanje Društvom. Isto se primjenjuje na funkcioniranje ovisnih društava te na ustanovu u kojoj tijela upravljanja čine upravno vijeće, stručno vijeće i ravnatelj. Odgovornost i stručnost Uprave i Nadzornog odbora Društva te ovisnih društava (te upravnog i stručnog vijeća ustanove), ogledaju se i propisane su poslovnicima o radu ovih organa, Etičkom kodeksu, Pravilnikom o radu, Pravilnicima o organizaciji Korporativnih servisa i svake pojedine podružnice Društva (Opis poslova za svaki sektor i podružnicu Društva) odnosno ovisnih društava, kolektivnim ugovorima, Politici razvoja i upravljanja učinkom ljudskih potencijala Grupe. Detalji o stručnosti svakog člana Uprave, Nadzornog i Revizijskog odbora Društva koji upravljaju poslovanjem Grupe opisani su nastavku.

UPRAVA

Ivan Novaković — Predsjednik Uprave

Obrazovanje:
- Diplomirao na Fakultetu elektrotehnike i računarstva, Zagreb
- EMBA program, Cotrugli Business School, Zagreb

Profesionalno iskustvo:
- Predsjednik Uprave, Zagrebački Holding d.o.o. (2021. – danas)
- Rukovodeće pozicije u vodećim društvima različitih gospodarskih grana, uključujući:
- Informatiku, trgovinu, konzalting, turizam, financijske usluge, osiguranje
- Upravljanje imovinom, inženjering, održavanje i izgradnju, transport i logistiku
- Proizvodnju i distribuciju hrane
- Direktor novih biznisa, INA d.d.

Stručna nadležnost u Zagrebačkom holdingu:
- Ured za podršku Upravi
- Sektor za unutarnju reviziju
- Sektor za strategiju, razvoj i usklađenost poslovanja
- Sektor za sigurnost
- Sektor nabave
- Sektor za upravljanje imovinom i uslugama
- Sektor za upravljanje projektima
- Društvo: Zagreb plakat d.o.o.

Posebne kompetencije:
- Održivo poslovanje i strateški razvoj
- Upravljanje projektima i poslovna transformacija
- Suradnja s akademskom i start-up zajednicom
- Vođenje timova i moderiranje dionika

Stručne inicijative i postignuća:
- Pokretanje projekata društveno odgovornog poslovanja u suradnji s udrugama
- Razvoj Strategije održivosti Zagrebačkog holdinga do 2028. godine
- Izdanje obveznica Zagrebačkog holdinga, najveće pojedinačno izdanje povezanih s održivim poslovanjem u povijesti RH
- Prvo izdanje obveznica povezanih s održivim poslovanjem municipalnog izdavatelja

Matija Subašić-Maras — Članica Uprave

Obrazovanje:
- Diplomirala psihologiju, Filozofski fakultet u Zagrebu
- Magistra poslovnog upravljanja (MBA), IEDC – Bled School of Management

Profesionalno iskustvo:
- Članica Uprave, Zagrebački holding d.o.o. (2021. – danas)
- Direktorica ljudskih potencijala, Croatia osiguranje d.d. / Adris grupa
- Direktorica za ljudske potencijale, PLIVA d.d.
- Direktorica za ljudske potencijale, GlaxoSmithKline d.o.o.

Stručna nadležnost u Zagrebačkom holdingu:
- Sektor za upravljanje ljudskim potencijalima
- Sektor za pravne poslove
- Sektor za odnose s korisnicima, marketing i prodaju
- Podružnice: Tržnice Zagreb, Gradska groblja, AGM, Vladimir Nazor, Autobusni kolodvor Zagreb

Stručne funkcije i članstva:
- Zamjenica predsjednika Nadzornog odbora Gradska plinara Zagreb – Opskrba d.o.o. (od 2023.)
- Predsjednica Nadzornog odbora Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. (od 2022.)

Posebne kompetencije:
- Upravljanje ljudskim potencijalima i organizacijska transformacija
- Mehanizmi korporativnog upravljanja i poslovna održivost
- Odgovorno vodstvo i upravljanje promjenama

Dubravko Karačić

Član Uprave

Obrazovanje:
- Magistar ekonomije, smjer financije, Ekonomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
- ACCA – Association of Chartered Certified Accountants of England and Wales

Profesionalno iskustvo:
- Član Uprave, Zagrebački holding d.o.o. (2021. – danas)
- Zagrebačka banka d.d.: direktor Unutarnje revizije; direktor divizije Podrške bankarskom poslovanju
- KPMG Croatia d.o.o.: „junior-associate director“ Revizija i Poslovno savjetovanje

Stručna nadležnost u Zagrebačkom holdingu:
- Sektor za financije
- Sektor za kontroling
- Sektor za računovodstvo
- Podružnice: Robni terminali Zagreb, Zagrebparking

Stručne funkcije i članstva:
- Predsjednik Nadzornog odbora Gradskog stambenog komunalnog gospodarstva d.o.o. (od 2022.)
- Predsjednik Upravnog vijeća Gradskih ljekarni Zagreb (od 2022.)

Posebne kompetencije:
- Financijsko upravljanje i upravljanje rizicima
- Strateško planiranje i upravljanje promjenama
- Agile at Scale transofrmacija

Stručne inicijative i postignuća:
- Razvoj Strategije održivosti Zagrebačkog holdinga do 2028. godine
- Izdanje obveznica Zagrebačkog holdinga, najveće pojedinačno izdanje povezanih s održivim poslovanjem u povijesti RH
- Prvo izdanje obveznica povezanih s održivim poslovanjem municipalnog izdavatelja u CEE regiji

Damir Novinić

Član Uprave

Obrazovanje:
- Executive Diploma in Management (MBA program), Henley Management College
- Magistar ekonomije, Ekonomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
- Srednja elektrotehnička škola Nikola Tesla, Zagreb

Profesionalno iskustvo:
- Član Uprave, Zagrebački holding d.o.o. (2023. – danas)
- Član Ravnateljstva / Ravnatelj PJ Produkcija, Hrvatska radiotelevizija (HRT) (2017. – 2023.)
- Ravnatelj, Agencija za investicije i konkurentnost (AIK) (2012. – 2017.)
- Ravnatelj / Voditelj proizvodnje programa, Hrvatska radiotelevizija (HRT) (2008. – 2012.)
- Suvlasnik i izvršni direktor, Jadran Invest d.o.o. (2007. – 2008.)
- Regionalni direktor, Development Alternatives Inc. (DAI) (2006. – 2008.)

Stručna nadležnost u Zagrebačkom holdingu:
- Sektor za ICT podršku
- Podružnice: Zrinjevac, Zagrebačke ceste, Čistoća, Zagrebački digitalni grad
- Društva: Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Gradska plinara Zagreb d.o.o.

Stručne funkcije i članstva:
- Predsjednik Nadzornog odbora Gradske plinare Zagreb d.o.o.

Posebne kompetencije:
- Strateško planiranje i upravljanje promjenama
- Financijsko upravljanje i upravljanje rizicima
- Privlačenje investicija i razvoj poslovanja
- Javni nastup, brendiranje i marketinške strategije

NADZORNI ODBOR

dr. sc. Andro Pavuna, mag. psych. — Predsjednik Nadzornog odbora

Obrazovanje:

- 2019. Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, doktorski studij, magna cum laude
- 2010. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, magistar psihologije
- 2008. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, sveučilišni prvostupnik psihologije, dobitnik rektorove nagrade

Profesionalno iskustvo:

- Pročelnik gradskog ureda za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost, Grad Zagreb
- Rad u sigurnosno-obavještajnom sustavu RH
- Stručni suradnik psiholog u OŠ
- Iskustvo rada kao konzultant u području ljudskih potencijala

Akademske i stručne aktivnosti:

- Autor znanstvene knjige Ugrožena privatnost (u izdanju Jesenski i Turk) te više znanstvenih članaka iz područja privatnosti i prometne psihologije. Prezentirao svoj rad na nizu međunarodnih simpozija te na IUC-u u Dubrovniku na temu krize u Europi te ljudskih prava i sigurnosti.
- Član Programskog odbora 16. i 17. konferencije hrvatskih psihologa te član Programsko-organizacijskog odbora 18. Dana R. i Z. Bujasa, sudjelovao na Ljetnoj školi FFZG-a - Mjerenje afekata.

Društvene funkcije:

- Udruga Bez dima, 2008. – 2010.; suosnivač i predsjednik
- Udruga studenata psihologije - STUP, 2007. – 2009.; predsjednik
- Europska federacija psiholoških društava, 2007. – 2009.; član Stalnog odbora za prometnu psihologiju
- Europska federacija udruga studenata psihologije, 2006. – 2007.; Član izvršnog odbora

Posebne kompetencije:

- Strateško upravljanje i vođenje
- Multidisciplinarni pristup i komunikacija
- Organizacijska psihologija i ljudski potencijali
- Područje ljudske sigurnosti i ljudskih prava
- Znanstveno-istraživački rad i aktivnosti u civilnom društvu

Kristijan Starčević — Zamjenik predsjednika Nadzornog odbora i član Revizijskog odbora

Obrazovanje:

- Diplomirao na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, smjer Financije

Profesionalno iskustvo:

- Član Uprave ETF AIRWAYS d.o.o. (2022 - danas)
- Rukovodeće pozicije u različitim gospodarskim granama uključujući Energetiku, IT i međunarodni zračni prijevoz
- Višegodišnje iskustvo u bankarskom sektoru - operativno i rukovodeće

Stručne funkcije i članstva:

- Nadzorni odbor Zagrebačkog holdinga d.o.o.
- Revizijski odbor Zagrebačkog holdinga d.o.o.

Posebne kompetencije:

- Upravljanje organizacijskim jedinicama sa naglaskom na Financije i računovodstvo, kontroling, IT
- Razvoj i implementiranje proslovnih procesa
- Restrukturiranje poslovnih procesa i cjelokupnih modela poslovanja
- Provedba projekata i upravljanje multidisciplinarnim timovima

Martina Jurišić — Članica Nadzornog odbora

Obrazovanje

- dipl. pravnica, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- položen pravosudni ispit

» menadžer za odnose s javnošću, Poslovno učilište Experta

Profesionalno iskustvo:

» Grad Zagreb, pročelnica Ureda gradonačelnika
» Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa:
» glasnogovornica
» savjetnica u Uredu Povjerenstva
» Ministarstvo kulture i medija:
» više upravna savjetnica
» samostalna upravna referentica

Ostala članstva

» Članica Turističkog vijeća Turističke zajednice Grada Zagreba

Posebne kompetencije

» komunikacije i odnosi s javnošću
» organizacija događaja
» vođenje timova
» sprječavanje sukoba interesa i antikorupcija

Željko Matijašec — Član Nadzornog odbora

Obrazovanje:

» 2005. diplomirao na Pravnom fakultetu u Zagrebu
» 2011. položio pravosudni ispit
» 2012. završio postdiplomski specijalistički studij Upravljanje gradom

Profesionalno iskustvo:

» pročelnik Stručne službe gradske uprave Grada Zagreba (Pravna služba Grada Zagreba, Služba za zastupanje, Služba za EU poslove, Služba ljudskih potencijala Grada Zagreba)
» pomoćnik pročelnika za poslove kabineta gradonačelnika, protokol i građane
» v.d. pročelnika Gradskog ureda za upravljanje imovinom Grada Zagreba
» viši stručni savjetnik pročelnika Gradskog ureda za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada Zagreba
» viši savjetnik za zastupanje (Sektor za zastupanje Grada Zagreba)
» Gradski ured za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada Zagreba

Posebne kompetencije:

» Imovinsko-pravni odnosi
» Upravljanje projektima
» Vođenje timova i moderiranje dionika
» Ljudski potencijali

REVIZIJSKI ODBOR

Dr. sc. Ivan Čevizović Predsjednik Revizijskog odbora

Obrazovanje:

» Diplomirao na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, smjer računovodstvo
» Magistar znanosti na poslijediplomsko znanstvenom studiju Računovodstvo, revizija i financije
» Doktorat stekao na Ekonomskom fakultetu u Osijeku

Profesionalno iskustvo:

» Reconsult d.o.o. – poslovi revizije
» Ekonomski fakultet u Zagrebu – asistent na Katedri za računovodstvo
» Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika – urednik-savjetnik
» Član Radne skupine za izradu Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja
» Samostalni rad kao ovlašteni porezni savjetnik

Stručne funkcije i članstva:

» Član i predsjednik Odbora za javni nadzor revizije

Akademske i stručne aktivnosti:

» Predavač na Zagrebačkoj školi ekonomije i menadžmenta
» Predavač na Poslijediplomskom specijalističkom studiju Računovodstvo, revizija i analiza na Ekonomskom fakultetu u Osijeku

Društvene funkcije:

» Predsjednik Hrvatske komore poreznih savjetnika

Josip Teklić Zamjenik predsjednika Revizijskog odbora

Obrazovanje:

» Diplomirao na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, smjer financije

Profesionalno iskustvo:

» Ovlašteni revizor i član Hrvatske revizorske komore
» Osnivač i partner u društvu SKT revizija
» Radno iskustvo u revizorskim društvima Ernst & Young te KPMG

Stručne funkcije i članstva:

» Zamjenik predsjednika Revizorskog odbora Zagrebačkog holdinga d.o.o.

Dr. sc. David Krmpotić Član Revizijskog odbora

Obrazovanje

» Doktor znanosti iz područja menadžmenta, Ekonomski fakultet u Osijeku
» Pedagoško-psihološko-didaktičko-metodička izobrazba, Filozofski fakultet u Osijeku
» Poslijediplomski specijalistički studij “Financije i bankarstvo”
» Ekonomski fakultet u Osijeku, smjer Financijski menadžment
» Položeni ispiti za brokera i investicijskog savjetnika (HANFA)
» Državni stručni ispit

Profesionalno iskustvo:

» Član uprave – direktor, IMS Gear Croatia d.o.o., Osijek (2025. – danas)
» Osnivač i direktor, Vendorado j.d.o.o., Osijek (2024. – danas)
» Pročelnik upravnog odjela za financije i fondove EU, Grad Osijek (2022. – 2024.)
» Pročelnik upravnog odjela za financije i nabavu, Grad Osijek (2014. – 2022.)
» Financijski direktor, Borovo d.d. Vukovar (2012. – 2013.)
» Direktor Planiranja i kontrolinga prodaje, Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Zagreb (2012.)
» Voditelj Upravljanja i nadzora mreže, Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Zagreb (2010. – 2011.)
» Suradnik i stručni suradnik u sektoru kontrolinga, Slavonska banka d.d. Osijek (2006. – 2009.)

Stručne funkcije i članstva:

- Predsjednik Nadzornog odbora Vodovod-Osijek d.o.o.
- Predsjednik Nadzornog odbora Vodovod-Montaža d.o.o.
- Član Izvršnog odbora Udruge računovođa i financijskih djelatnika Osijek
- Bivši član Nadzornog odbora Unikom d.o.o. i Obnovljivi izvori energije Osijek d.o.o.
- Vanjski član Odbora za financije i državni proračun Hrvatskog sabora

Posebne kompetencije:

- Upravljanje javnim financijama i komunalnim uslugama
- Razvoj i provedba EU projekata
- Analiza i optimizacija poslovnih procesa

Uz Kodeks korporativnog upravljanja, a u skladu s ciljevima, misijom i vrijednostima koje promiče, Društvo je donijelo Etički kodeks, Antikorupcijsku politiku, Pravilnik o suzbijanju korupcije i upravljanju sukobom interesa, Politiku odnosa prema konkurenciji, Politiku raznolikosti, zaštite ljudskih i dječjih prava te zaštite od diskriminacije, Politiku razvoja i upravljanja učinkom ljudskih potencijala, Politiku unaprjeđenja usluga zaštite prava, zdravlja i sigurnosti krajnjih korisnika, Politiku zaštite okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Ove se politike primjenjuju na razini cijele Grupe.

Uprava i Nadzorni odbor Društva raspravljaju o svim aspektima korporativne kulture te se na svakoj sjednici dotiču određenog aspekta korporativne kulture Grupe. Sjednice Uprave održavaju se tjedno, a sjednice Nadzornog odbora najmanje tromjesečno (u praksi i češće). Uprava donosi sve politike i kodekse društva (svaka uprava članice Grupe za sebe) u kojima su sadržana načela poslovanja - transparentnost, jednakost, uključivost, borba protiv nepravilnosti, etika, moral, zaštita okoliša, briga za lokalnu zajednicu, profesionalna komunikacija, dobre poslovne prakse i dr. Glavne teme koje se promiču i komuniciraju kao dio korporativne kulture su integritet, etika, transparentnost, zadovoljstvo korisnika, nulta stopa tolerancije na korupciju i sukob interesa, povjerenje, kolegijalnost, timski rad, odgovorno upravljanje imovinom, financijama i postupkom nabave te povjerljivost. Članovi Uprave i Nadzornog odbora pružaju smjernice za promicanje korporativne kulture vlastitim primjerom, internim aktima te edukacijama radnika, a u svrhu poticanja i jačanja korporativne kulture, pružaju specifične poticaje i alate za vlastite radnike putem kanala za prijave svih vrsta nepravilnosti, edukacija o svrsi i načinu korištenja takvih alata, prijava kršenja Etičkog kodeksa te propisa i internih akata.

Kao mehanizme za identificiranje, prijavljivanje i istraživanje zabrinutosti u vezi s nezakonitim ponašanjem ili ponašanjem koje je u suprotnosti s kodeksom ponašanja koriste se prijave etičkom povjerenstvu, prijave nepravilnosti određenoj i imenovanoj povjerljivoj osobi i njenom zamjeniku, prijave putem platforme grada Zagreba "Zviždač", prijave u svrhu zaštite dostojanstva radnika, reklamacije korisnika usluga, prijave neusklađenosti s propisima ili internim aktima, prijave suspektnih koruptivnih radnji i stvarnog ili potencijalnog sukoba interesa.

Provedba zaštite zviždača organizirana je na razini Grupe putem osmišljene e-mail adrese na koju se mogu prijaviti neregularnosti (od strane unutarnjih i vanjskih dionika) – povjerljiva.osoba@zgh.hr. Omogućena je i fiksna i mobilna telefonska prijava te su trajno dostupne informacije o načinu prijava na intranet stranici Društva. Grupa provodi periodičke edukacije radnika, a imenovana povjerljiva osoba i zamjenik prolaze edukaciju pučkog pravobranitelja[25]. Grupa kao obveznik poštuje odredbe Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (NN 17/2019 i 46/2022) kojim je u hrvatsko zakonodavstvo prenesena Direktiva (EU) 2019/1937 te je usvojila Pravilnik o postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti i imenovanja povjerljive osobe i njezinog zamjenika. Procedure za brzo, neovisno i objektivno istraživanje incidenata poslovnog ponašanja, uključujući incidente korupcije i podmićivanja su definirane Pravilnikom o postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti, Pravilnikom o suzbijanju korupcije i upravljanju sukobom interesa, Etičkim kodeksom (mogućnost prijave za njegovo kršenje) te Pravilnikom o postupku i mjerama za zaštitu dostojanstva radnika koji opisuju procedure za spomenuta postupanja.

Što se tiče prakse osposobljavanja radnika o poslovnom ponašanju, Grupa je 2024. radila na uvođenju prakse onboarding edukacije prilikom zapošljavanja koja uključuje sljedeće teme: etički kodeks, prijava nepravilnosti, dostojanstvo radnika, sigurnost na radu, teme usklađenosti (mito, korupcija, sukob interesa) te radnička prava iz Zakona o radu (NN 93/2014 i 151/2022), Pravilnika o radu, Kolektivnog ugovora. Radnici se educiraju na koji način mogu ostvariti svoja prava te zatražiti vodstvo i upute (od nadređene osobe, funkcija usklađenosti, odbora za nepravilnosti i dr.). Edukacije iz sigurnosti na radu koja uključuje i teme poslovnog ponašanja organizira se jednom godišnje za komunalne radnike. Društvo priprema i sveobuhvatnu edukaciju o predmetnim temama za sve radnike Grupe koja će se početi provoditi tijekom 2025. godine. Funkcije unutar Društva koje su najviše izložene riziku u pogledu korupcije i podmićivanja su upravljačke funkcije, javna nabava te odjel ljudskih resursa u postupcima zapošljavanja.

25 Dostupno na web stranici: https://www.ombudsman.hr/hr/

4.1.1. Dobavljači (G1-2, G1-6)

Grupa pristupa dobavljačima uzimajući u obzir sljedeće rizike povezane s lancem opskrbe i učinke na pitanja održivosti (npr. okoliš i ljude u lancu opskrbe): nepoštivanje ugovorenih rokova isporuke roba i izvršenja usluga i radova od strane dobavljača, isporuke roba slabije funkcionalnosti i sa slabijim tehničkim karakteristikama od ugovorenih, rast cijena na svjetskim tržištima strateških proizvoda i sirovina (naftni derivati, elektroničke komponente, metali i dr.), neodgovarajuće definiranje potreba u troškovnicima; kašnjenje u pokretanju postupaka javne nabave te kašnjenja s plaćanjem. S ciljem smanjenja rizika u ugovorima o nabavi postoje zaštitni mehanizmi koji se koriste, kao što su jamstvo za uredno ispunjenje ugovorenih obveza, ugovorne kazne i naknade štete te raskidi ugovora ili ugovor-narudžbenica. Dodatno, koristi se dinamički sustav nabave kojim se eliminira rizik jednostranog raskida okvirnih sporazuma od strane potpisnika.

Grupa je javni naručitelj te nabavu svih roba/radova/usluga provodi sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi (NN 120/16, 114/22). . Kao obveznik Zakona o javnoj nabavi Društvo je donijelo Proceduru nabave, Pravilnik o provedbi postupka javne nabave, Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave, Protokol o postupanju pri provedbi nabave te Pravilnik o provedbi nabave roba, radova i usluga u izvanrednim situacijama.

U dinamičkom sustavu nabave cijene su tržišne (nisu fiksirane kao u većini okvirnih sporazuma) te je omogućena prijava i participacija novih gospodarskih subjekata - ponuditelja za vrijeme trajanja dinamičkog sustava nabave. Grupa koristi okvirne sporazume s više potpisnika po tzv. „kaskadnom“ modelu, a ponuditeljima koji neuredno izvršavaju ugovorene obveze ne izdaju se potvrde o urednom izvršenju ugovorenih obveza (koje su potrebne za sudjelovanje u postupcima javne nabave).

Dobavljači, uključujući njihova korporativna tijela, radnike, predstavnike, podizvođače i prodajne partnere, moraju poštivati sve važeće nacionalne, europske i međunarodne zakonske odredbe i izbjegavati sve radnje koje bi Grupa ili poduzeće povezano s Grupom mogle navesti na kršenje ili podlijeganje kaznama prema važećoj regulativi. Osim toga, od dobavljača se očekuje da se pridržavaju društvenih standarda, standarda zaštite okoliša i standarda korporativnog upravljanja. Kako bi se upoznali s ovim očekivanjima, Grupa je usvojila Kodeks poslovnog ponašanja dobavljača. Deset najvećih dobavljača nedvosmisleno prihvaća ovaj Kodeks te zahtijevaju od svojih partnera i dobavljača uzvodno u lancu vrijednosti da se također jasno svrstaju u sustav vrijednosti koje on promovira Ako se dobavljači ne pridržavaju bilo kojeg dijela Kodeksa, očekuje se da odmah poduzmu korektivne mjere, dok Grupa zadržava pravo raskida ugovora s dobavljačima koji ne mogu dokazati da ga se pridržavaju. Grupa ima za cilj prihvaćanje predmetnog Kodeksa učiniti sastavnim dijelom ugovora sa svim dobavljačima tijekom 2025. godine.

Metode praćenja dobavljača uključuju:

- Izjave / samoprocjene dobavljača putem upitnika
- Javno dostupne informacije
- Certifikate dobavljača
- Mogućnost neposrednog nadzora

Grupa posluje u skladu s preporukama o „zelenoj javnoj nabavi“. Međutim, ne procjenjuje sve nove dobavljače (njihove proizvode i usluge), odnosno nove predmete nabave prema okolišnim i društvenim kriterijima, već samo pojedini predmeti nabave kod kojih je u sklopu Kriterija za odabira ponude (ekonomski najpovoljnija ponuda) objektivno moguće primijeniti okolišni i/ili društveni kriterij.

Prakse plaćanja

Prosječno vrijeme potrebno za plaćanje računa od datuma početka računanja ugovornog roka plaćanja na razini Grupe je 25 dana, a praksa po sastavnicama Grupe je prikazana u tablici.

Prakse plaćanja dobavljačima

Sastavnica Grupe	Prosječni broj dana
Društvo	41
VIO	41
GPZO	22
GSKG	10
GLJZ	10
GPZ	41
ZGPLAKAT	11
Grupa	**25**

Prosjek plaćanja u danima izračunat je na uzorku koji varira između 111 do preko 21.000 ulaznih računa, ovisno o podružnici/ovisnom društvu Općenita je praksa da Grupa plaća sve račune sukladno rokovima dospijeća naznačenim na računima koji ne prelaze 60 dana. U odnosu na dobavljače i prakse plaćanja, Grupa ne radi razliku između mikro, malih, srednjih i velikih poduzeća, budući da se ne vodi evidencija o veličini dobavljača.

Uvjeti plaćanja definirani su sklopljenim ugovorima s dobavljačima, i u skladu su sa Zakonom o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 114/2022), pri čemu rok plaćanja ne može biti duži od 60 dana. U 2024. godini sva plaćanja (100%) su provedena u skladu s navedenim uvjetima te nije bilo sudskih postupaka povezanih sa zakašnjelim plaćanjima.

4.1.2. Antikorupcijske mjere (G1-3)

Krovni akti Grupe poput Etičkog kodeksa i Kodeksa korporativnog upravljanja propisuju nultu stopu tolerancije na korupciju i sukob interesa, a mjere vezane uz antikorupciju nastavljene su i tijekom 2024. godine. Društvo je u 2024. godini ustrojilo novu Službu za usklađenost poslovanja koja je, temeljem usvojenog Pravilnika o suzbijanju korupcije i upravljanju sukobom interesa, nadležna za prijave suspektnih koruptivnih radnji ili stvarnog, odnosno potencijalnog sukoba interesa. Društvo je usvojilo i Antikorupcijsku politiku koje je, zajedno s Pravilnikom, dostupna radnicima putem intraneta, a u pripremi je i izrada edukacijskih materijala za sve radnike.

Politika prevencije korupcije također je sastavni dio Kodeksa korporativnog upravljanja društva Zagrebački holding d.o.o. sa smjernicama za Grupu i Etičkog kodeksa te je detaljnije opisana u poglavlju *Politike i mjere za njihovo ostvarenje.*

Postupci koji su uspostavljeni za sprječavanje, otkrivanje i rješavanje optužbi ili incidenata korupcije i podmićivanja navedeni su u Pravilniku o suzbijanju korupcije i upravljanju sukobom interesa. Istražitelji, odnosno istražni odbor odvojen je od upravljačkog lanca koji je uključen u predmet vezan uz sprječavanje korupcije i sukoba interesa, a izvještaji o ishodima postupaka se podnose u okviru redovnog izvještavanja o izloženosti rizicima i izvještaja o radu. U određenim situacijama donositelj mjere je Upravljačko tijelo, odnosno Nadzorni odbor.

Društvo, a i Grupa komuniciraju grupne politike onima za koje su relevantne na intranetu, putem letaka, objavljenih politika i pravilnika te planiranjem i organiziranjem provođenja edukacija kako bi osiguralo da informacije iz politika budu dostupne i da korisnici razumiju njihove implikacije.

U cilju jačanja antikorupcijskih aktivnosti te jačanja integriteta, odgovornosti i transparentnosti na razini Društva, kao trgovačkog društva u vlasništvu Grada Zagreba, a time i cijele Grupe, donesen je Antikorupcijski program. O načinu prepoznavanja i prijave korupcije, u skladu s programom, radnici će se educirati kroz edukaciju prilikom zapošljavanja te edukaciju na intranetu. Tijekom 2024., ove vrste edukacija provedene su kao pilot projekti, dok se strukturirani program obuke s provjerom znanja za postojeće radnike tek uspostavlja od 2025. godine. Obuka će obuhvatit različiti opseg,

prirodu i dubinu, ovisno o izloženosti rizicima mita i korupcije. Programi su različiti u odnosu na članove upravljačkog tijela, rukovodstvo, administrativno osoblje i radnike u podružnicama, no obuhvatit će 100% funkcija izloženih riziku.

Osim aktivnosti predviđenih Akcijskim planom antikorupcije prema kojemu su svi članovi upravljačkih i nadzornih tijela obvezni upoznati s primjenjivim regulatornim zahtjevima, obuka će od 2025. godine biti ponuđena svim članovima upravnih i izvršnih tijela.

Sukob interesa

Sukob interesa nastaje kada član Nadzornog odbora, Uprave ili zaposlenik Grupe nije u potpunosti nepristran prilikom donošenja odluka. To može biti posljedica njegovih osobnih ili poslovnih veza s drugim osobama, društvima ili aktivnostima, zbog kojih postoji mogućnost da njegovi interesi odstupaju od interesa Grupe. U takvim situacijama postoji rizik da odluka bude donesena pod utjecajem tih interesa, a ne isključivo u korist Grupe. Radnici, članovi Nadzornog odbora i Uprave ne smiju donositi odluke na temelju osobnih interesa ili na temelju interesa osoba s kojima imaju bliske odnose.

Također, u okviru javne nabave dobavljači, sukladno Zakonu o javnoj nabavi (NN 114/22), mora se potpisati izjava o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa. Na temelju izjave izrađuje se popis gospodarskih subjekata s kojima naručitelji ne smiju sklopiti ugovor. Ovaj je popis dostupan na internetskoj stranici Društva, a odnosi se i na cijelu Grupu

Mehanizmi upravljanja stvarnim i potencijalnim sukobima interesa definirani su Pravilnikom o suzbijanju korupcije i upravljanju sukobom interesa, a postupanje je u nadležnosti Službe za usklađenost poslovanja (dalje u tekstu: Sukladnost).

Proces upravljanja sukobom interesa odvija se u tri koraka:

1. Identifikacija,
2. Interna prijava Sukladnosti / izvješćivanje,
3. Procjena i smanjenje.

Sukladnost, uz podršku ostalih ključnih dionika, odgovorna je za procjenu prijavljenih sukoba interesa i predlaganje, ako je potrebno, odgovarajućih mjera koje u dovoljnoj mjeri ublažavaju sve inherentne rizike. Procjena sukoba interesa nakon prijave obavezno se dokumentira od strane Sukladnosti, pri čemu se navodi u kojoj su mjeri sukob interesa i povezani rizici smanjeni ili prihvaćeni te u kojem roku. U tu svrhu Sukladnost sustavno vodi bazu sukoba interesa i potencijalnih sukoba interesa.

Slučajevi korupcije i podmićivanja (G1-4)

U 2024. godini jedan je radnik Grupe, voditelj podružnice, osuđen za korupciju, odnosno kazneno djelo primanja mita u gospodarstvu propisano Kaznenim zakonom (NN 114/23). U navedenom potvrđenom slučaju korupcije, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK) je poduzeo radnje 2021. godine, a po saznanju za uhićenje radnika, Društvo je radniku uručilo otkaz ugovora o radu. Nadalje, u 2024. godini Sektor za sigurnost Društva primio je jednu prijavu za primanje mita radnika, no ona je nakon provedene istrage odbačena kao neutemeljena.

4.1.3. Politički utjecaji i lobiranje (G1-5)

Sukladno Pravilniku o sponzorstvima i donacijama Društva, propisano je da Društvo i Grupa u cjelini neće sponzorirati niti donirati: političke stranke, tijela javne vlasti, nezavisne zastupnike, članove predstavničkih tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave izabrane s liste grupe birača, nezavisne liste, odnosno liste grupe birača i kandidata (sukladno Zakonu o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (NN 126/21)).

Povjerenstvo za sponzorstvo i donacije provodi postupak ocjene zahtjeva i izrade prijedloga. Članove navedenog povjerenstva imenuje Uprava Društva te oni ne smiju biti u sukobu interesa, o čemu moraju potpisati posebnu izjavu.

Zahtjevi koji proizlaze iz Zakona o lobiranju (NN 36/24) (na snazi od 1. listopada 2024.) implementirani su u Pravilnik o suzbijanju korupcije i upravljanju sukobom interesa te iz tog razloga nema evidentiranih lobiranja prema Grupi kao tijelu s javnim ovlastima, dok sama Grupa ne lobira.

Grupa je upisana u registar Povjerenik za informiranje Republike Hrvatske - https://tjv.pristupinfo.hr/

DODATCI

Dodatak 1

POPIS PODATAKA U MEĐUSEKTORSKIM I TEMATSKIM STANDARDIMA KOJI PROIZLAZE IZ DRUGIH PROPISA EU-A (ESRS 2 DODATAK B)

Zahtjev za objavljivanje	Povezana podatkovna točka	Upućivanje na SFDR	Upućivanje na Treći stup	Upućivanje na propise o referentnim vrijednostima	Upućivanje na Europski zakon o klimi	Poglavlje i odjeljak / Nije značajno / Nije primjenjivo
ESRS GOV-1 Rodna raznolikost u upravi	21(d)	x		x		opće informacije / Osnovne informacije o Izvještaju / Korporativno upravljanje
ESRS 2 GOV-1 Postotak članova uprave koji su neovisni	21(e)			x		opće informacije / Osnovne informacije o Izvještaju / Korporativno upravljanje
ESRS 2 GOV-4 Izjava o dužnoj pažnji	30	x				opće informacije / Osnovne informacije o Izvještaju / Postupak dužne pažnje
ESRS 2 SBM-1 Sudjelovanje u aktivnostima povezanima s fosilnim i energijom	40(d)i	x	x	x		opće informacije / Poslovna strategija i strategija održivosti / Poslovni model
ESRS 2 SBM-1 Sudjelovanje u aktivnostima povezanima s proizvodnjom kemikalija	40(d)ii	x		x		nije primjenjivo
ESRS 2 SBM-1 Sudjelovanje u aktivnostima povezanima s kontroverznim oružjem	40(d)iii	x		x		nije primjenjivo
ESRS 2 SBM-1 Sudjelovanje u aktivnostima povezanima s uzgojem i proizvodnjom duhana	40(d)iv			x		nije primjenjivo
ESRS E1-1 Tranzicijski plan za postizanje klimatske neutralnosti do 2050.	14				x	Klimatske promjene
ESRS E1-1 Poduzeća isključena iz referentnih vrijednosti Pariškog sporazuma	16(g)		x	x		nije primjenjivo
ESRS E1-4 Ciljevi smanjenja emisija stakleničkih plinova	34	x	x	x		klimatske promjene / Strategija održivosti Zagrebačkog holdinga 2023.-2028. i strateške mjere za ostvarenje ciljeva povezanih s klimatskim promjenama Klimatske promjene / Upravljanje učincima, rizicima i prilikama
ESRS E1-5 Potrošnja energije iz fosilnih izvora raščlanjeni prema izvorima (samo sektori koji znatno utječu na klimu)	38	x				klimatske promjene / Pokazatelji i ciljne vrijednosti

Zahtjev za objavljivanje	Povezana podatkovna točka	Upućivanje na SFDR	Upućivanje na Treći stup	Upućivanje na propise o referentnim vrijednostima	Upućivanje na Europski zakon o klimi	Poglavlje i odjeljak / Nije značajno / Nije primjenjivo
ESRS E1-5 Potrošnja energije i kombinacija izvora energije	37	x				klimatske promjene / Pokazatelji i ciljne vrijednosti
ESRS E1-5 Energetski intenzitet povezan s djelatnostima u sektorima koji znatno utječu na klimu	40-43	x				klimatske promjene / Pokazatelji i ciljne vrijednosti
ESRS E1-6 Bruto emisije stakleničkih plinova iz opsega 1, 2, 3 i ukupne emisije stakleničkih plinova	44	x	x	x		klimatske promjene / Pokazatelji i ciljne vrijednosti
ESRS E1-6 Intenzitet bruto emisija stakleničkih plinova	53-55	x	x	x		nije primjenjivo
ESRS E1-7 Uklanjanje stakleničkih plinova i ugljični krediti	56				x	Nije primjenjivo
ESRS E1-9 Izloženost referentnog portfelja fizičkim rizicima povezanima s klimatskim promjenama	66			x		nije primjenjivo
ESRS E1-9 Raščlamba novčanih iznosa prema akutnom i kroničnom fizičkom riziku ESRS E1-9 Lokacija značajne imovine izložene značajnom fizičkom riziku	66(a) 66(c)		x			nije primjenjivo
ESRS E1-9 Raščlamba knjigovodstvene vrijednosti nekretnina poduzeća prema razredima energetske učinkovitosti	67(c)		x			nije primjenjivo
ESRS E1-9 Stupanj izloženosti portfelja prilikama povezanima s klimatskim promjenama	69			x		nije primjenjivo
ESRS E2-4 Količina svake onečišćujuće tvari navedene u Prilogu II. Uredbi o E-PRTR-u (Europski registar ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari) ispuštene u zrak, vodu i tlo	28	x				onečišćenje / Pokazatelji i ciljne vrijednosti / Onečišćenje zraka Onečišćenje / Pokazatelji i ciljne vrijednosti / Onečišćenje voda

Zahtjev za objavljivanje	Povezana podatkovna točka	Upućivanje na SFDR	Upućivanje na Treći stup	Upućivanje na propise o referentnim vrijednostima	Upućivanje na Europski zakon o klimi	Poglavlje i odjeljak / Nije značajno / Nije primjenjivo
ESRS E3-1 Vodni i morski resursi	9	x				vodni i morski resursi / Upravljanje učincima, rizicima i prilikama
ESRS E3-1 Posebna politika	13	x				nije primjenjivo
ESRS E3-1 Održivi oceani i mora	14	x				nije značajno
ESRS E3-4 Ukupna količina reciklirane i ponovno upotrijebljene vode	28(c)	x				nije primjenjivo
ESRS E3-4 Ukupna potrošnja vode u m^3 po neto prihodu od vlastita poslovanja	29	x				vodni i morski resursi / Pokazatelji i ciljne vrijednosti
ESRS 2- IRO 1 – E4 Područja osjetljiva na bioraznolikost	16(a)i	x				nije značajno
ESRS 2- IRO 1 – E4 Degradacija zemljišta	16(b)	x				nije značajno
ESRS 2- IRO 1 – E4 Ugrožene vrste	16(c)	x				nije značajno
ESRS E4-2 Održive zemljišne/poljoprivredne prakse ili politike	24(b)	x				nije značajno
ESRS E4-2 Održive prakse ili politike za oceane/mora	24(c)	x				nije značajno
ESRS E4-2 Politike za rješavanje problema krčenja šuma	24(d)	x				nije značajno
ESRS E5-5 Nereciklirani otpad	37(d)	x				korištenje resursa i kružno gospodarstvo / Upravljanje otpadom
ESRS E5-5 Opasni otpad i radioaktivni otpad	39	x				korištenje resursa i kružno gospodarstvo / Upravljanje otpadom
ESRS 2 – SBM3 – S1 Rizik od prisilnog rada	14(f)	x				opće informacije / Politike i mjere za njihovo ostvarenje Informacije o društvenim pitanjima / Vlastita radna snaga / Politike
ESRS 2 – SBM3 – S1 Rizik od dječjeg rada	14(g)	x				opće informacije / Politike i mjere za njihovo ostvarenje

Zahtjev za objavljivanje	Povezana podatkovna točka	Upućivanje na SFDR	Upućivanje na Treći stup	Upućivanje na propise o referentnim vrijednostima	Upućivanje na Europski zakon o klimi	Poglavlje i odjeljak / Nije značajno / Nije primjenjivo
ESRS S1-1 Obveze u području politike ljudskih prava	20	x				opće informacije / Politike i mjere za njihovo ostvarenje Informacije o društvenim pitanjima / Vlastita radna snaga / Politike Informacije o društvenim pitanjima / Vlastita radna snaga / Plaće, druga prava i benefiti
ESRS S1-1 Politike dužne pažnje o pitanjima obuhvaćenima temeljnim konvencijama od 1 do 8 Međunarodne organizacije rada	21			x		opće informacije / Osnovne informacije o Izvještaju / Postupak dužne pažnje Informacije o društvenim pitanjima / Vlastita radna snaga / Politike
ESRS S1-1 Postupci i mjere za sprečavanje trgovanja ljudima	22	x				nije primjenjivo
ESRS S1-1 Politika sprečavanja nezgoda na radu ili sustav upravljanja	23	x				informacije o društvenim pitanjima / Vlastita radna snaga / Politike
ESRS S1-3 Mehanizam za rješavanje pritužbi	32(c)	x				informacije o društvenim pitanjima / Vlastita radna snaga / Učinci, rizici i prilike
ESRS S1-14 Broj smrtnih slučajeva te broj i stopa nezgoda na radu	88(b) 88(c)	x		x		informacije o društvenim pitanjima / Vlastita radna snaga / Upravljanje zdravljem i sigurnošću na radu
ESRS S1-14 Broj dana izgubljenih zbog ozljeda, nezgoda, smrtnih slučajeva ili bolesti	88(e)	x				informacije o društvenim pitanjima / Vlastita radna snaga / Upravljanje zdravljem i sigurnošću na radu
ESRS S1-16 Neusklađena razlika u plaćama na temelju spola	97(a)	x		x		informacije o društvenim pitanjima / Vlastita radna snaga / Radna snaga Grupe: obilježja, raznolikost, jednakost
ESRS S1-16 Prekomjerna razlika u plaći direktora i zaposlenika	97(b)	x				informacije o društvenim pitanjima / Vlastita radna snaga / Radna snaga Grupe: obilježja, raznolikost, jednakost
ESRS S1-17 Slučajevi diskriminacije	103(a)	x				informacije o društvenim pitanjima / Vlastita radna snaga / Učinci, rizici i prilike
ESRS S1-17 Nepridržavanje UN-ovih vodećih načela o poslovanju i ljudskim pravima i smjernica OECD-a	104(a)	x		x		nije primjenjivo
ESRS 2 – SBM3 – S2 Visoki rizik od dječjeg rada ili prisilnog rada u lancu vrijednosti	11(b)	x				nije značajno

Zahtjev za objavljivanje	Povezana podatkovna točka	Upućivanje na SFDR	Upućivanje na Treći stup	Upućivanje na propise o referentnim vrijednostima	Upućivanje na Europski zakon o klimi	Poglavlje i odjeljak / Nije značajno / Nije primjenjivo
ESRS S2-1 Obveze u području politike ljudskih prava	17	x				nije značajno
ESRS S2-1 Politike koje se odnose na radnike u lancu vrijednosti	18	x				nije značajno
ESRS S2-1 Nepridržavanje UN-ovih vodećih načela o poslovanju i ljudskim pravima i smjernica OECD-a	19	x		x		nije značajno
ESRS S2-1 Politike dužne pažnje o pitanjima obuhvaćenima temeljnim konvencijama od 1 do 8 Međunarodne organizacije rada	19			x		nije značajno
ESRS S2-4 Pitanja ljudskih prava i incidenti povezani s višim i nižim razinama lanca vrijednosti	36	x				nije značajno
ESRS S3-1 Obveze u području politike zaštite ljudskih prava	16	x				pogođene zajednice, potrošači i korisnici / Politike
ESRS S3-1 Nepridržavanje UN-ovih vodećih načela o poslovanju i ljudskim pravima, načela ILO-a i smjernica OECD-a	17	x		x		nije primjenjivo
ESRS S3-4 Pitanja i incidenti povezani s ljudskim pravima	36	x				pogođene zajednice, potrošači i korisnici / Sanacija negativnih učinaka i kanali za izražavanje zabrinutosti
ESRS S4-1 Politike koje se odnose na potrošače i krajnje korisnike	16	x		x		opće informacije / Politike i mjere za njihovo ostvarenje Pogođene zajednice, potrošači i korisnici / Politike
ESRS S4-1 Nepridržavanje UN-ovih vodećih načela o poslovanju i ljudskim pravima i smjernica OECD-a	17	x				nije primjenjivo
ESRS S4-4 Pitanja i incidenti povezani s ljudskim pravima	35	x				pogođene zajednice, potrošači i korisnici / Mjere i ciljne vrijednosti za upravljanje značajnim učincima, rizicima i prilikama povezanim s pogođenim zajednicama i krajnjim korisnicima

Zahtjev za objavljivanje	Povezana podatkovna točka	Upućivanje na SFDR	Upućivanje na Treći stup	Upućivanje na propise o referentnim vrijednostima	Upućivanje na Europski zakon o klimi	Poglavlje i odjeljak / Nije značajno / Nije primjenjivo
ESRS G1-1 Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije	10(b)	x				nije primjenjivo
ESRS G1-1 Zaštita zviždača	10(d)	x				informacije o upravljanju / Poslovno ponašanje
ESRS G1-4 Novčane kazne zbog kršenja propisa o suzbijanju korupcije i podmićivanja	24(a)	x		x		informacije o upravljanju / Poslovno ponašanje / Antikorupcijske mjere
ESRS G1-4 Standardi suzbijanja korupcije i podmićivanja	24(b)	x				informacije o upravljanju / Poslovno ponašanje / Antikorupcijske mjere

Dodatak 2

EU TAKSONOMIJA - OBRASCI

TABLICA PRIHODA

EKONOMSKE DJELATNOSTI (1)	Oznaka () (2)	Apsolutni prihodi (3)	Udio prihoda, godina N (4)	Kriteriji znatnog doprinosa: Ublažavanje klimatskih promjena (5)	Kriteriji znatnog doprinosa: Prilagodba klimatskim promjenama (6)	Kriteriji znatnog doprinosa: Vodni i morski resursi (7)	Kriteriji znatnog doprinosa: Kružno gospodarstvo (8)	Kriteriji znatnog doprinosa: Onečišćenje (9)	Kriteriji znatnog doprinosa: Bioraznolikost i ekosustavi (10)	Kriteriji nenanošenja bitne štete ("ne nanosi bitnu štetu"): Ublažavanje klimatskih promjena (11)	Kriteriji nenanošenja bitne štete ("ne nanosi bitnu štetu"): Prilagodba klimatskim promjenama (12)	Kriteriji nenanošenja bitne štete ("ne nanosi bitnu štetu"): Voda (13)	Kriteriji nenanošenja bitne štete ("ne nanosi bitnu štetu"): Onečišćenje (14)	Kriteriji nenanošenja bitne štete ("ne nanosi bitnu štetu"): Kružno gospodarstvo (15)	Kriteriji nenanošenja bitne štete ("ne nanosi bitnu štetu"): Bioraznolikost (16)	MSS: Minimalne zaštitne mjere (17)	Udio prihoda od taksonomski usklađenih (A.1) ili prihvatljivih (A.2) djelatnosti, godina N (18)	Kategorija omogućujuća djelatnost (20)	Kategorija prijelazna djelatnost (21)
		000 EUR	%	%	%	%	%	%	%	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	%	O	P
A. TAKSONOMSKI PRIHVATLJIVE DJELATNOSTI																			
A.1 Okolišno održive djelatnosti (usklađene s taksonomijom)																			
Prihodi od okolišno održivih djelatnosti (usklađenih s taksonomijom) (A.1)			%	%	%	%	%	%	%										
A.2 Taksonomski prihvatljive, ali okolišno neodržive djelatnosti (neusklađene s taksonomijom)																			
Proizvodnja električne energije iz plinovitih i tekućih nefosilnih goriva iz obnovljivih izvora	CCM, CCA	1.690	0,2%														0%	0%	0%
Izgradnja, proširenje i rad sustava za prikupljanje, pročišćavanje i opskrbu vodom	CCM, CCA	37.428	4,4%														0%	0%	0%
Obnova sustava za prikupljanje, pročišćavanje i opskrbu vodom	CCM, CCA	15.414	1,8%														0%	0%	0%
Izgradnja, proširenje i rad sustava za skupljanje i pročišćavanje otpadnih voda	CCM, CCA	19.069	2,3%														0%	0%	0%
Prikupljanje i prijevoz neopasnog otpada u frakcijama koje se odvajaju na izvoru	CCM, CCA	19.883	2,3%														0%	0%	0%
Kompostiranje biootpada	CCM, CCA	288	0,0%														0%	0%	0%
Oporaba materijala iz neopasnog otpada	CCM, CCA	592	0,1%														0%	0%	0%
Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima	CCM, CCA	591	0,1%														0%	0%	P
Infrastruktura za cestovni i javni prijevoz	CCA	8.484	1,0%														0%	0%	0%
Skupljanje i prijevoz neopasnog i opasnog otpada	PPC	106.777	12,6%														0%	0%	0%
Održavanje cesta i autocesta	CE	36.551	4,3%														0%	0%	0%
Sanacija neusklađenih odlagališta i napuštenih ili nezakonitih smetlišta	PPC	2.574	0,3%														0%	0%	0%
Hoteli, odmarališta, kampovi i sličan smještaj	BIO	7.712.720	0,9%														0%	0%	0%
Prihodi od taksonomski prihvatljivih, ali okolišno neodrživih djelatnosti (neusklađene s taksonomijom) (A.2)		257.054	30,4%														0%	0%	0%
A. Prihodi od taksonomski prihvatljivih djelatnosti (A.1 + A.2)		**257.054**	**30,4%**														0%	0%	0%
Prihodi od taksonomski neprihvatljivih djelatnosti (B)		**589.593**	**69,6%**														0%	0%	0%
UKUPNO (A + B)		**846.646**	**100 %**																

TABLICA OPERATIVNIH RASHODA

EKONOMSKE DJELATNOSTI (1)	Oznaka (2)	Apsolutni operativni rashodi (3)	Udio operativnih rashoda (4)	Kriteriji znatnog doprinosa: Ublažavanje klimatskih promjena (5)	Prilagodba klimatskim promjenama (6)	Vodni i morski resursi (7)	Kružno gospodarstvo (8)	Onečišćenje (9)	Biorazrolikost i ekosustavi (10)	Kriteriji nenanošenja bitne štete ("ne nanosi bitnu štetu"): Ublažavanje klimatskih promjena (11)	Prilagodba klimatskim promjenama (12)	Vodni i morski resursi (13)	Onečišćenje (14)	Kružno gospodarstvo (15)	Biorazrolikost (16)	MSS: Minimalne zaštitne mjere (17)	Udio operativnih rashoda usklađen s taksonomijom, godina N (18)	Kategorija omogućujuća djelatnost (20)	Kategorija prijelazna djelatnost (21)
		000 EUR	%	%	%	%	%	%	%	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	%	O	P
A. TAKSONOMSKI PRIHVATLJIVE DJELATNOSTI																			
A.1 Okolišno održive djelatnosti (usklađene s taksonomijom)																			
Operativni rashodi okolišno održivih djelatnosti (usklađenih s taksonomijom) (A.1)		0	%	%	%	%	%	%	%										
A.2 Taksonomski prihvatljive, ali okolišno neodržive djelatnosti (neusklađene s taksonomijom)																			
Proizvodnja električne energije iz plinovitih i tekućih nefosilnih goriva iz obnovljivih izvora	CCM, CCA	8.786	1,1%																
Izgradnja, proširenje i rad sustava za prikupljanje, pročišćavanje i opskrbu vodom	CCM, CCA	31.495	4,0%														0%	0%	0%
Obnova sustava za prikupljanje, pročišćavanje i opskrbu vodom	CCM, CCA	12.970	1,6%														0%	0%	0%
Izgradnja, proširenje i rad sustava za skupljanje i pročišćavanje otpadnih voda	CCM, CCA	27.128	3,4%														0%	0%	0%
Prikupljanje i prijevoz neopasnog otpada u frakcijama koje se odvajaju na izvoru	CCM, CCA	34.859	4,4%														0%	0%	0%
Kompostiranje biootpada	CCM, CCA	869	0,1%														0%	0%	0%
Oporaba materijala iz neopasnog otpada	CCM, CCA	592	0,1%														0%	0%	0%
Obrada podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima	CCM, CCA	1.673	0,2%														0%	0%	P
Infrastruktura za cestovni i javni prijevoz	CCA	7.034	0,9%														0%	0%	0%
Skupljanje i prijevoz neopasnog i opasnog otpada	CE	98.260	12,5%														0%	0%	0%
Održavanje cesta i autocesta	CE	30.307	3,8%														0%	0%	0%
Sanacija neusklađenih odlagališta i napuštenih ili nezakonitih smetlišta	PPC	2.253	0,3%														0%	0%	0%
Hoteli, odmarališta, kampovi i sličan smještaj	BIO	9.870.702	1,3%														0%	0%	0%
Operativni rashodi taksonomski prihvatljivih, ali okolišno neodrživih djelatnosti (neusklađeni s taksonomijom) (A.2)		266.098	33,7%														0%	0%	0%
A. Rashodi ukupno (A.1 + A.2)		**266.098**	**33,7%**														0%	0%	0%
Rashodi od taksonomski neprihvatljivih djelatnosti (B)		**522.689**	**66,3%**														0%	0%	0%
UKUPNO (A + B)		**788.787**	**100 %**														0%		

TABLICA KAPITALNIH RASHODA

EKONOMSKE DJELATNOSTI (1)	Oznaka (2)	Apsolutni kapitalni rashodi (3)	Udio kapitalnih rashoda (4)	Kriteriji znatnog doprinosa: Ublažavanje klimatskih promjena (5)	Prilagodba klimatskim promjenama (6)	Vodni i morski resursi (7)	Kružno gospodarstvo (8)	Onečišćenje (9)	Bioraznolikost i ekosustavi (10)	Kriteriji nenanošenja bitne štete ("ne nanosi bitnu štetu"): Ublažavanje klimatskih promjena (11)	Prilagodba klimatskim promjenama (12)	Vodni i morski resursi (13)	Onečišćenje (14)	Kružno gospodarstvo (15)	Bioraznolikost (16)	MSS: Minimalne zaštitne mjere (17)	Udio kapitalnih rashoda usklađen s taksonomijom, godina N (18)	Kategorija omogućujuća djelatnost (20)	Kategorija prijelazna djelatnost (21)
		000 EUR	%	%	%	%	%	%	%	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	da/ne	%	O	P
A. TAKSONOMSKI PRIHVATLJIVE DJELATNOSTI																			
A.1 Okolišno održive djelatnosti (usklađene s taksonomijom)																			
Kapitalni rashodi okolišno održivih djelatnosti (usklađenih s taksonomijom) (A.1)		0	%	%	%	%	%	%	%										
A.2 Taksonomski prihvatljive, ali okolišno neodržive djelatnosti (neusklađene s taksonomijom)																			
Proizvodnja električne energije solarnom fotonaponskom tehnologijom	CCM, CCA	43	0,1%														0%	0%	0%
Izgradnja, proširenje i rad sustava za prikupljanje, pročišćavanje i opskrbu vodom	CCM, CCA	12.483	17,8%														0%	0%	0%
Obnova sustava za prikupljanje, pročišćavanje i opskrbu vodom	CCM, CCA	5.141	7,3%														0%	0%	0%
Izgradnja, proširenje i rad sustava za skupljanje i pročišćavanje otpadnih voda	CCM, CCA	5.221	7,4%														0%	0%	0%
Hvatanje i iskorištavanje odlagališnog plina	CCM, CCA	15	0,0%														0%	0%	0%
Prijevoz motociklima, osobnim automobilima i lakim gospodarskim vozilima	CCM, CCA	536	0,8%														0%	0%	P
Infrastruktura za cestovni i javni prijevoz	CCA	62	0,1%														0%	0%	0%
Proizvodnja, ugradnja i povezane usluge za tehnologije kontrole istjecanja koje omogućuju smanjenje i sprečavanje istjecanja u vodoopskrbnom sustavu	WTR	679	1,0%														0%	O	0%
Skupljanje i prijevoz neopasnog i opasnog otpada	CE	3.431	4,9%														0%	0%	0%
Hoteli, odmarališta, kampovi i sličan smještaj	BIO	361	0,5%														0%	0%	0%
Kapitalni rashodi od taksonomski prihvatljivih, ali okolišno neodrživih djelatnosti (neusklađene s taksonomijom) (A.2)		27.972	39,8%														0%	0%	0%
A. Rashodi ukupno (A.1 + A.2)		**27.972**	**39,8%**														0%	0%	0%
Kapitalni rashodi od taksonomski neprihvatljivih djelatnosti (B)		**42.241**	**60,2%**														0%	0%	0%
UKUPNO (A + B)		**70.213**	**100,0%**														0%		

Dodatak 3

POPIS IDENTIFICIRANIH ONEČIŠĆIVAČA, KATEGORIZIRAN PO LOKACIJI I UREĐAJU IZ KOJIH SE ONEČIŠĆUJUĆA TVAR ISPUŠTA

Podružnica	Naziv uređaja	Pokazatelj/onečišćujuća tvar	Ukupna količina ispuštanja i prijenosa (kg/god)
Podružnica Robni terminali Zagreb, Pj Jankomir	Odvajač biljnih i životinjskih ulja i masti Odvajač mineralnih ulja	Ukupna suspendirana tvar	567,21735
		Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	945,36225
		Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	100,83864
		Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	1,63863
		Detergenti, anionski	1,5756
		Detergenti, neionski	12,60483
		Teskohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	397,68239
		Ukupni ugljikovodici	15,75604
Podružnica Zrinjevac - Markuševec	Rešetka Pjeskolov Taložnik - uzdužni	Ukupna suspendirana tvar	32,62582
		Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	122,34682
		Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	13,86597
		Amonij ion (kao N) (NH_4^+)	0,89721
		Nitrati (kao N) (NO_3^-)	5,38326
		Ukupni dušik	35,07276
		Ortofosfati (kao P) (PO_4^{3-})	0,32626
		Ukupni fosfor	0,39151
		Aldrin	0,00082
		Atrazin	0,01631
		Klorfenvinfos	0,01631
		Klorpirifos	0,01631
		Dieldrin	0,00082
		Diuron	0,01631
		Endosulfan	0,00082
		Endrin	0,00082
		Heksaklorbenzen (HCB)	0,00082
		Lindan	0,00082
		Pentaklorbenzen	0,00245
		Simazin	0,01631
		Izoproturon	0,01631
		Izodrin	0,00082
		Arsen i spojevi (kao As)	0,16313
		Živa i spojevi (kao Hg)	0,00816
		Olovo i spojevi (kao Pb)	0,40782

Podružnica	Naziv uređaja	Pokazatelj/onečišćujuća tvar	Ukupna količina ispuštanja i prijenosa (kg/god)
Podružnica Tržnice Zagreb Veletržnica i hladnjača	Rešetka Odvajač biljnih i životinjskih ulja i masti	Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	7.543,3399
		Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	2.665,0123
		Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	3,56841
		Tetrakloretilen (PER)	0,0271
		Trikloretilen (TRI)	0,02258
		Detergenti, anionski	14,00261
		Detergenti, neionski	27,10182
		Teskohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	711,42277
		Ukupni ugljikovodici	11,29242
Podružnica Zagrebačke ceste Služba mehanizacije,transporta i mehaničke radionice	Odvajač mineralnih ulja	Ukupni dušik	63,46376
		Sulfati (SO_4^{2-})	92,12481
		Kloridi (Cl^-) (Cl)	1.003,13682
		Ukupni fosfor	0,83936
		Klorirani alkani , C10 - C13	0,20472
		Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	0,42992
		Polikloriranibifenili (PCB)	0,00205
		Tetrakloretilen (PER)	0,01024
		Trikloretilen (TRI)	0,01024
		Antracen	0,00409
		Bromirani difenileteri (PBDE)	0
		Nonilfenol i nonilfenol etoksilati (NP/NPE)	0,20472
		Okilfenoli i okilfenol etoksilati	0,10236
		Naftalen	0,04094
		Di-(2-etil-heksil) –ftalat (DEHTP)	0,20472
		Fenoli (kao ukupni C)	0,08189
		Fluoroanten	0,00409
		Benz (g,h,i,) perilen	0,00409
		Detergenti, neionski	8,18887
		Detergenti, kationski	1,02361
		Teskohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	187,72989
		Krom i spojevi (kao Cr)	1,02361
		Krom 6^+ (Cr^{6+})	1,02361
		Bakar i spojevi (kao Cu)	1,02361
		Živa i spojevi (kao Hg)	0,02047
		Nikal i spojevi (kao Ni)	1,02361
		Olovo i spojevi (kao Pb)	1,02361
		Cink i spojevi (kao Zn)	1,02361
		Željezo (Fe)	3,48027

Podružnica	Naziv uređaja	Pokazatelj/onečišćujuća tvar	Ukupna količina ispuštanja i prijenosa (kg/god)
Podružnica Zrinjevac - Jankomir	Pjeskolov Taložnik - uzdužni Odvajač minealnih ulja	Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	350,02875
		Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	124,20375
		Ukupni dušik	50,81063
		Sulfiti (SO_3^{2-})	1,12912
		Ukupni fosfor	3,04864
		Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	0,30486
		Detergenti, anionski	0,22583
		Detergenti, neionski	5,64562
		Ukupni ugljikovodici	282,28125
		Bakar i spojevi (kao Cu)	0,80168
Podružnica Zrinjevac - Remetinečka	Odvajač biljnih i životinjskih ulja i masti Odvajač mineralnih ulja	Ukupna suspendirana tvar	133,16328
		Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	295,9184
		Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	88,77552
		Fluoridi (F^-)	0,50306
		Nitriti (kao N) (NO_2^-)	0,22194
		Ukupni dušik	199,00512
		Sulfiti (SO_3^{2-})	2,95918
		Sulfati (SO_4^{2-})	547,44904
		Kloridi (Cl^-) (Cl)	2.951,78604
		Ukupni fosfor	9,09949
		Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	0,14796
		Detergenti, anionski	1,40561
		Detergenti, neionski	1,47959
		Teskohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	72,20409
		Ukupni ugljikovodici	42,16837
		Cink i spojevi (kao Zn)	0,38469
		Barij (Ba)	0,50306
		Bor (B)	2,95918
		Željezo (Fe)	2,8852
Odjel za proizvodnju asfaltnih mješavina i recikliranje građevinskih materijala	Rešetka	Ukupna suspendirana tvar	38,0472
		Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	285,354
		Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	38,0472
		Detergenti, anionski	0,19024
		Detergenti, neionski	5,70708
		Ukupni ugljikovodici	4,7559

Podružnica	Naziv uređaja	Pokazatelj/onečišćujuća tvar	Ukupna količina ispuštanja i prijenosa (kg/god)
Podružnica Čistoća- SOC Jakuševec	Odvajač biljnih i životinjskih ulja i masti Odvajač mineralnih ulja Taložnik - uzdužni	Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	4.605,0345
		Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	2.081,67366
		Kloridi (Cl^-) (Cl)	2.139,1128
		Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	0,97052
		Fenoli (kao ukupni C)	0,08913
		Ukupni aromatski ugljikovodici	0,09903
		Detergenti, anionski	3,76325
		Detergenti, neionski	17,82594
		Detergenti, kationski	0,99033
		Teskohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	852,67413
		Ukupni ugljikovodici	35,25575
		Cink i spojevi (kao Zn)	3,16906
		Željezo (Fe)	81,20706
Podružnica Čistoća-poslovni krug	Odvajač biljnih i životinjskih ulja i masti Odvajač mineralnih ulja Taložnik - uzdužni	Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	12.751,6404
		Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	3.789,21243
		Ukupni organski ugljik (TOC) (kao ukupni C ili COD/3)	1.137,19371
		Fluoridi (F^-)	10,74954
		Ukupni dušik	1.463,28097
		Sulfiti (SO_3^{2-})	40,31077
		Sulfati (SO_4^{2-})	1.494,18589
		Kloridi (Cl^-) (Cl)	3.977,32936
		Ukupni fosfor	112,06394
		Diklormetan (DCM)	0,03601
		Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	4,13857
		Tetrakloretilen (PER)	0,02687
		Bromirani difenileteri (PBDE)	0
		Fenoli (kao ukupni C)	0,75247
		Ukupni halogenirani ugljikovodici	0,04837
		Detergenti, anionski	31,97988
		Detergenti, neionski	37,62339
		Detergenti, kationski	3,4936
		Ukupni ugljikovodici	68,52831
		Cink i spojevi (kao Zn)	7,57842
		Bor (B)	18,81169
		Mangan (Mn)	7,41718
		Željezo (Fe)	152,80469

Podružnica	Naziv uređaja	Pokazatelj/onečišćujuća tvar	Ukupna količina ispuštanja i prijenosa (kg/god)
Podružnica Čistoća - Odlagalište otpada Prudinec/Jakuševec	Uređaj za aerobnu obradu otpadnih voda	Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	108.494,77625
		Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	11.884,0785
		Nitriti (kao N) (NO_2^-)	2,21305
		Ukupni dušik	3.536,4539
		Ukupni fosfor	175,49487
		Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	26,40169
		Fenoli (kao ukupni C)	8,40959
		Ukupni aromatski ugljikovodici	225,7311
		Teskohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	442,61
		Ukupni ugljikovodici	3,13279
		Arsen i spojevi (kao As)	2,88405
		Kadmij i spojevi (kao Cd)	0,26557
		Krom i spojevi (kao Cr)	16,06674
		Krom 6^+ (Cr^{6+})	6,39571
		Bakar i spojevi (kao Cu)	5,00149
		Živa i spojevi (kao Hg)	0,31071
		Nikal i spojevi (kao Ni)	10,77755
		Olovo i spojevi (kao Pb)	0,57539
		Cink i spojevi (kao Zn)	2,08027
		Barij (Ba)	11,48573
		Mangan (Mn)	28,28278
		Selen (Se)	0,93833
		Željezo (Fe)	524,42646
Podružnica Zrinjevac - Markuševec	Rešetka Pjeskolov Taložnik - uzdužni	Ukupna suspendirana tvar	197,50757
		Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	1.033,11652
		Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	258,27913
		Ukupni dušik	138,2553
		Sulfati (SO_4^{2-})	6,07716
		Ukupni fosfor	6,38101
		Klorpirifos	0,03039
		Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	0,54694
		Nonilfenol i nonilfenol etoksilati (NP/NPE)	0,15193
		Teskohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	87,20719
		Ukupni ugljikovodici	3,79822
		Arsen i spojevi (kao As)	0,92677
		Bakar i spojevi (kao Cu)	6,98873

Podružnica	Naziv uređaja	Pokazatelj/onečišćujuća tvar	Ukupna količina ispuštanja i prijenosa (kg/god)
Gradska ljekarna Zagreb	Taložnik - uzdužni Odvajač mineralnih ulja	Kemijska potrošnja kisika-dikromatom (kao O_2) (KPKCr)	57,1277
		Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK_5)	7,99788
		Halogenirani organski spojevi (kao AOX)	0,07617
		Ukupni aromatski ugljikovodici	0,01904
		Detergenti, anionski	0,19043
		Detergenti, neionski	1,14255
		Detergenti, kationski	0,19043
		Teskohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	19,46151
		Ukupni ugljikovodici	0,95213

MY DAILY EXPE
2024

XI. GODIŠNJI KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU NA DAN 31. PROSINCA 2024.

ZAJEDNO S IZVJEŠTAJEM NEOVISNIH REVIZORA

	Stranica
Izvještaj neovisnog revizora	177-186
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	188
Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju	189-190
Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala	191
Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima	192-193
Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje	194-278

Tel: +385 1 2395 741
Fax: +385 1 2303 691
E-mail: bdo-croatia.hr

BDO Croatia d.o.o.
10000 Zagreb
Radnička cesta 180

Tel: +385 22 218 893
Fax: +385 22 218 796
E-mail: info@sibenskirevicon.hr

Šibenski Revicon d.o.o.
22000 Šibenik
Ulica Stjepana Radića 44a

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA

Vlasniku Grupe Zagrebački holding d.o.o. i ovisnih društava, Zagreb

Izvještaj o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja

Mišljenje s rezervom

Obavili smo reviziju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja Grupe Zagrebački holding d.o.o., Ulica grada Vukovara 41, 10 000 Zagreb, (Grupa), koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na 31. prosinca 2024. godine, konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima, konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te bilješke uz konsolidirane godišnje financijske izvještaje, uključujući i značajne informacije o računovodstvenim politikama.

Prema našem mišljenju, osim mogućih ispravaka i uz rezervu iznijetu u odjeljku „Osnove za mišljenje s rezervom“, priloženi konsolidirani godišnji financijski izvještaji istinito i fer prikazuju konsolidirani financijski položaj Grupe na 31. prosinca 2024. godine, konsolidiranu financijsku uspješnost i konsolidirane novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenima od strane Europske unije (MSFI).

Osnove za mišljenje s rezervom

Ulaganja u nekretnine

Kako je navedeno u bilješci 19 „Ulaganje u nekretnine“ uz konsolidirane godišnje financijske izvještaje, na dan 31. prosinca 2024. godine Grupa ima iskazanu vrijednost investicijskih nekretnine u iznosu od 273.241 tisuću eura (31. prosinca 2023. godine: 254.198 tisuća eura) koje vodi po modelu fer vrijednosti u skladu sa zahtjevima *Međunarodnog računovodstvenog standarda 40* „Ulaganje u nekretnine“. Sastavni dio prethodno navedenog iznosa su određene investicijske nekretnine u iznosu od 178.879 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine: 180.118 tisuća eura) za koje Grupa nije provela mjerenje po fer vrijednostima sukladno *Međunarodnom standardu financijskog izvještavanja 13* „Mjerenje fer vrijednosti“ za 2024. i 2023. godinu. Slijedom navedenog, tijekom obavljanja naše revizije nismo dobili odgovarajuće i primjerene revizijske dokaze kako bismo se uvjerili da iskazana vrijednost Ulaganja u nekretnine u konsolidiranom Izvještaju o financijskom položaju na 31. prosinca 2024. i 31. prosinca 2023. godine predstavlja njihovu fer vrijednost te nismo u mogućnosti utvrditi učinke ispravaka, ako bi ih bilo, na priložene konsolidirane godišnje financijske izvještaje.

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Mišljenje s rezervom (nastavak)

Priznavanje i mjerenje imovine sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 16 Nekretnine, postrojenja i oprema

Kako je navedeno u bilješci 18 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ uz konsolidirane godišnje financijske izvještaje, na dan 31. prosinca 2024. godine Grupa ima iskazanu vrijednost zemljišta u iznosu od 542.156 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine: 407.790 tisuća eura) koje vodi po modelu fer vrijednosti u skladu s zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“. Sastavni dio prethodno navedenog iznosa su određena zemljišta u iznosu od 51.213 tisuće eura (31. prosinca 2023. godine: 51.213 eura) za koje Grupa nije provela mjerenje po fer vrijednostima sukladno Međunarodnom standardu financijskog izvještavanja 13 „Mjerenje fer vrijednosti“ za 2024. godinu. Slijedom navedenog, tijekom obavljanja naše revizije nismo dobili odgovarajuće i primjerene revizijske dokaze kako bismo se uvjerili da iskazana vrijednost Nekretnina, postrojenja i opreme u konsolidiranom Izvještaju o financijskom položaju na 31. prosinca 2024. godine predstavlja njihovu fer vrijednost te nismo u mogućnosti utvrditi učinke ispravaka, ako bi ih bilo, na priložene konsolidirane godišnje financijske izvještaje.

Dugotrajna potraživanja i ostale dugoročne obveze

Kako je iskazano u bilješkama 15 „Financijski prihodi“, 16 „Financijski rashodi“, 23 „Dugotrajna potraživanja“ i 29 „Obveze po primljenim kreditima i najmovima“, Grupa na dan 31. prosinca 2024. godine ima iskazan financijski prihod u iznosu od 965 tisuća eura, financijski rashod u iznosu od 965 tisuća eura, financijsku imovinu u iznosu 30.249 tisuće eura i financijske obveze u iznosu 30.570 tisuće eura (31. prosinca 2023. godine: 36.103 tisuće eura i 36.422 tisuće eura) koji se odnose na prihode i rashode po kamatama od potraživanja i obveze za kredite stambenih zgrada gdje je Grupa upravitelj i ima ulogu posrednika prilikom transakcija stambenih zgrada s trećim stranama. Navedeni financijski prihodi i rashodi kao i financijska imovina i financijske obveze ne zadovoljavaju kriterije za priznavanje kako to propisuju Međunarodni standardi financijskog izvještavanja. Slijedom navedenog, na dan 31. prosinca 2024. godine financijski prihodi i rashodi precijenjeni su za 965 tisuća eura, financijska imovina je precijenjena za iznos od 30.249 tisuće eura (31. prosinca 2023. godine: 36.103 tisuće eura) i financijske obveze su precijenjene za iznos od 30.570 tisuće eura (31. prosinca 2023. godine: 36.422 tisuće eura) dok je preneseni gubitak Grupe precijenjen za očekivani kreditni gubitak u iznosu od 321 tisuću eura (31. prosinca 2023. godine: 321 tisuću eura).

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Mišljenje s rezervom (nastavak)

Priznavanje i mjerenje imovine sukladno Međunarodnom standardu financijskog izvještavanja 9 Financijska imovina i financijske obveze („MSFI 9“)

Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. (ovisno društvo u sastavu Grupe) je u sklopu Ugovora o koncesiji („Ugovor“) za Projekt infrastrukturnih objekata za potrebe izgradnje Centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba (CUPOVZ) s društvom Zagrebačke otpadne vode d.o.o., obavljalo poslove Benificijara, odnosno poslove naplate javne usluge pročišćavanja otpadnih voda od korisnika usluga za vrijeme trajanja koncesije. Od ukupne vrijednosti potraživanja od kupaca iskazane u Bilješci 26 „Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja“ na dan 31. prosinca 2024. godine Grupa ima iskazanu vrijednost potraživanja za naplatu javne usluge pročišćavanja u iznosu od 27.098 tisuća eura. Unutar navedenog iznosa evidentirana su potraživanja u iznosu od 15.552 tisuće eura, za koja dostavljena dokumentacija nije omogućila u cijelosti utvrditi ispunjenost kriterija priznavanja, klasifikacije i naknadnog mjerenja prema MSFI-u 9.

Slijedom navedenog, tijekom obavljanja naše revizije nismo dobili odgovarajuće i primjerene revizijske dokaze kako bismo se uvjerili da iskazana vrijednost potraživanja u iznosu 15.552 eura u Izvještaju o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2024. godine predstavlja fer vrijednost, te nismo u mogućnosti utvrditi učinke ispravaka, ako bi ih bilo, na priložene konsolidirane godišnje financijske izvještaje.

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima) i Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. godine o posebnim zahtjevima u vezi sa zakonskom revizijom subjekata od javnog interesa. Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobnije opisane u našem izvještaju revizora u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja. Neovisni smo od Grupe u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, uključujući Međunarodne standarde neovisnosti koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) (IESBA Kodeks), kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja u Republici Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Isticanja pitanja

Vlasništvo nad nekretninama

Kao što je opisano u bilješkama 18 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i 19 „Ulaganja u nekretnine“ uz konsolidirane godišnje financijske izvještaje, pojedine općinske zemljišne knjige nisu u potpunosti ažurirane i ne odražavaju stanje vlasništva nad nekretninama. Postupci upisa zemljišta i građevinskih objekata u zemljišne knjige su u tijeku. Iako Grupa posjeduje relevantnu dokumentaciju kojom se dokazuje vlasništvo, postoji neizvjesnost u pogledu upisa vlasništva nad imovinom u posjedu. Naše mišljenje s rezervom nije modificirano u vezi s tim pitanjem.

Potraživanja od povezanih strana

Skrećemo pozornost na bilješke 23 „Dugotrajna potraživanja“, 25 „Potraživanja od povezanih strana“ i 36 „Obveze prema povezanim društvima“ uz konsolidirane godišnje financijske izvještaje u kojima su iskazana stanja od povezanih strana. Transakcije i stanja iskazani u konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima su rezultat poslovnog modela, vlasništva i načina upravljanja Grupom. Uprava Grupe u kontinuitetu preispituje poslovni model i odnose s povezanim stranama, te ovisno o rezultatima preispitivanja, mogu nastati utjecaji na iznose iskazane u konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima. Naše mišljenje s rezervom nije modificirano u vezi s tim pitanjem.

Ključno revizijsko pitanje

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Utvrdili smo da je niže navedeno pitanje ključno revizijsko pitanje koje treba objaviti u našem Izvještaju neovisnog revizora.

Za računovodstvene politike molimo pogledati Bilješku 4 Značajne računovodstvene procjene - Priznavanje prihoda te Bilješku 3.q Priznavanje prihoda, kao i Bilješku 6 Prihodi od osnovne djelatnosti i Bilješku 7 informacije o segmentima konsolidiranih financijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Ključno revizijskog pitanje (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje
Priznavanje prihoda Grupa u 2024. godini u konsolidiranom Izvještaju u sveobuhvatnoj dobiti ima iskazane prihode od prodaje u iznosu od 592.363 tisuća eura (za godinu završenu 31. prosinca 2023. godine 591.378 tisuća eura). Prihodi se sastoje od fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja u najvećem dijelu za pružene usluge, prodane proizvode ili robu tijekom redovnog poslovanja Grupe. Prihodi su iskazani u iznosima koji su umanjeni za porez na dodanu vrijednost, količinske rabate i prodajne diskonte. Prihodi od prodaje Grupe obuhvaćaju različite vrste djelatnosti, kao što je navedeno u bilješci 7 „Informacije o segmentima“. Također, karakteristika većeg dijela prethodno navedenih djelatnosti je da se prihodi sastoje od velikog broja transakcija pojedinačno manjih vrijednosti, sukladno djelatnostima i poslovnom modelu Grupe. Sukladno Međunarodnom standardu financijskog izvještavanja 15 „Prihodi na temelju ugovora s kupcima“, prihodi od prodaje priznaju se kada Grupa pruži uslugu, obavi isporuke robe kupcu, kada više ne utječe na upravljanje robom te kada ne postoji nijedna nepodmirena obveza koja bi mogla utjecati na prihvaćanje proizvoda od strane kupca. Isporuka je izvršena kad se proizvodi otpreme na određenu lokaciju, rizici gubitka prenesu na kupca i kad je utvrđeno jedno od navedenoga: kupac prihvaća proizvode u skladu s ugovorom, ili je rok za prihvaćanje proizvoda protekao ili Grupa ima objektivne dokaze o tome da su svi kriteriji prihvaćanja zadovoljeni.	Revizorski postupci vezani za ovo područje, između ostalog, uključivali su: - Stjecanje razumijevanja procesa prodaje obavljanjem razgovora s ključnim osobama u prodaji; - Stjecanje razumijevanje ključnih kontrola vezanih za priznavanje prihoda od prodaje; - Ispitivanje dizajna i operativne učinkovitosti ključnih kontrola povezanih uz točnost i postojanost priznavanja ostvarenih prihoda; - Provedbu testova detalja na osnovu uzorka s ciljem prepoznavanja neuobičajenih ili nepravilnih stavaka i pravilne alokacije prihoda između izvještajnih razdoblja; - Usporedbu neovisnih potvrda iznosa potraživanja od kupaca, na osnovu uzorka, na datum izvještavanja i stanja prikazanih u poslovnim knjigama Grupe na isti datum. - Procjenu usklađenosti politike za priznavanje prihoda od prodaje s *Međunarodnim standardom financijskog izvještavanja 15* „Prihodi na temelju ugovora s kupcima“;

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)	**Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje (nastavak)**
Priznavanje prihoda (nastavak) S obzirom na značajnosti prihoda od prodaje prikazanih u konsolidiranom Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti i rizik priznavanja istih, zaključili smo da su točnost na temelju transakcija, primjerenost alokacije ukupne vrijednost transakcije između više elemenata u paketu transakcije, te potpunost prihoda evidentiranih na temelju oslanjanja u određenom dijelu na sustav naplate, kao i priznavanje u pravilnom izvještajnom razdoblju ključno revizijsko pitanje. *Povezane objave u pripadajućim konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima* Vidjeti Bilješke 3.q) i 6., uz konsolidirane godišnje financijske izvještaje.	Revizorski postupci vezani za ovo područje, između ostalog, uključivali su (nastavak): - Procjenu adekvatnosti objava vezanih uz priznavanje prihoda od prodaje u skladu s *Međunarodnim standardom financijskog izvještavanja 15* „Prihodi na temelju ugovora s kupcima“.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvještaj poslovodstva i Izvještaju o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključene u Godišnji Izvještaj, ali ne uključuju konsolidirane godišnje financijske izvještaje i naš Izvještaj revizora o njima. Naše mišljenje o konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvještaja poslovodstva i izvještaja o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru je li Izvještaj poslovodstva sastavljen u skladu s člancima 22. i 24. Zakona o računovodstvu, i sadrži li Izvještaj o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja podatke iz članka 25. Zakona o računovodstvu.

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Ostale informacije (nastavak)

Temeljeno na obavljenim postupcima, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti to procijeniti, izvještavamo da:

1. su informacije u priloženom Izvještaju poslovodstva i Izvještaju o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja usklađene, u svim značajnim odrednicama, s priloženim konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima;
2. je priloženi Izvještaj poslovodstva sastavljen u skladu sa člancima 22. i 24. Zakona o računovodstvu;
3. priloženi Izvještaj o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 25. Zakona o računovodstvu;
4. u odnosu na Izvještaj o održivosti koji je uključen kao dio ostalih informacija te čini zasebni dio Izvještaja poslovodstva, proveli smo ograničene procedure za izdavanje ograničenog uvjerenja, čiji rezultati su predstavljeni kao zasebni izvještaj o ograničenom uvjerenju s nemodificiranim zaključkom.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njegova okruženja stečenog u okviru revizije konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja, dužni smo izvijestiti ako smo ustanovili da postoje značajni pogrešni prikazi u priloženom Izvještaju poslovodstva i Izvještaju o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. U tom smislu nemamo što izvijestiti, osim kao što je navedeno u odjeljku „Osnove za mišljenje s rezervom“.

Odgovornosti uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za konsolidirane godišnje financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-ijevima i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Grupa.

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani godišnji financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati Izvještaj revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja. Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerne propuste, lažna predstavljanja ili zaobilaženje internih kontrola;
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju revizora na povezane objave u konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidirani godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- pribavljamo dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi s financijskim informacijama subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bi izrazili mišljenje o tim konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadziranje i izvođenje revizije Grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o radnjama poduzetim kako bi se uklonile prijetnje neovisnosti, te povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja.

Mi opisujemo ta pitanja u našem Izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem Izvještaju revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

Izvještaj o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Na dan 30. rujna 2024. godine, imenovala nas je Glavna skupština Grupe da obavimo reviziju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja za 2024. godinu.

Na datum ovog izvještaja angažirani smo u obavljanju zakonske revizija Grupe konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja drugi put za 2024. godinu, što predstavlja neprekinuti angažman od dvije godine.

U reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja Grupe za 2024. godinu odredili smo značajnost za konsolidirane godišnje financijske izvještaje kao cjelinu u iznosu od 8.548 tisuća eura, koji predstavlja približno 2% od prihoda od prodaje za 2024. godinu. Odabrali smo prihode od prodaje kao mjerilo značajnosti jer smatramo da se radi o najprikladnijem mjerilu na temelju kojeg se mjeri uspješnost poslovanja Grupe.

Naše revizijsko mišljenje dosljedno je s dodatnim Izvještajem za revizijski odbor Grupe sastavljenim sukladno odredbama iz članka 11. Uredbe (EU) br. 537/2014.

Tijekom razdoblja između početnog datuma revidiranih konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja Grupe za 2024. godinu i datuma ovog izvještaja nismo Društvu i njegovim društvima koja su pod njegovom kontrolom pružili zabranjene nerevizorske usluge i nismo u poslovnoj godini prije prethodno navedenog razdoblja pružali usluge osmišljavanja i implementacije postupaka internih kontrola ili upravljanja rizicima povezanih s pripremom i/ili kontrolom financijskih informacija ili osmišljavanja i implementacije tehnoloških sustava za financijske informacije, te smo u obavljanju revizije sačuvali neovisnost u odnosu na Grupa.

Sukladno odredbi članka 11. Uredbe (EU) br. 537/14 ovi podaci navode se u dodatnom izvještaju za revizijski odbor.

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Izvještaj o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima (nastavak)

Izvještaj temeljem zahtjeva Delegirane uredbe (EU) 2018/815 o dopuni Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za specifikaciju jedinstvenog elektroničkog formata za izvještavanje (nastavak)

Izvještaj o uvjerenju revizora o usklađenosti odvojenih godišnjih financijskih izvještaja, sastavljenih temeljem odredbe članka 462. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala (Narodne novine, br. 85/24) primjenom zahtjeva Delegirane uredbe (EU) 2018/815 kojom se za izdavatelje određuje jedinstveni elektronički format za izvještavanje (Uredba o ESEF-u). Proveli smo angažman s izražavanjem razumnog uvjerenja o tome jesu li odvojeni godišnji financijski izvještaji pripremljeni za potrebe objavljivanja javnosti temeljem članka 462. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala, koji su sadržani u priloženoj elektroničkoj datoteci *zagrebackiholding-2024-12-31-0-hr*, u svim značajnim odrednicama pripremljeni u skladu sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u.

Odgovornosti uprave i onih zaduženih za upravljanje (nastavak)

Uprava Grupe odgovorna je za pripremu i sadržaj konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja u skladu s Uredbom o ESEFu.

Osim toga, uprava Grupe odgovorna je održavati sustav unutarnjih kontrola koji u razumnoj mjeri osigurava pripremu konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja bez značajnih neusklađenosti sa zahtjevima izvještavanja iz Uredbe o ESEF-u, bilo zbog prijevare ili pogreške.

Uprava Grupe također je odgovorna za:

- objavljivanje javnosti konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja sadržanih u godišnjem izvještaju u važećem XHTML formatu i
- odabir i korištenje XBRL oznaka u skladu sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadzor pripreme financijskih izvještaja u ESEF formatu kao dijela procesa financijskog izvještavanja.

Odgovornosti revizora

Naša je odgovornost izraziti zaključak, temeljen na prikupljenim revizijskim dokazima, o tome jesu li konsolidirani godišnji financijski izvještaji bez značajnih neusklađenosti sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u. Proveli smo ovaj angažman s izražavanjem razumnog uvjerenja u skladu s Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja (MSIU) 3000 (izmijenjeni) - *Angažmani s izražavanjem uvjerenja različitih od revizija ili uvida povijesnih financijskih informacija*.

Obavljeni postupci

Priroda, vremenski okvir i obim odabranih procedura ovise o prosudbi revizora. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će opseg testiranja otkriti svaku značajnu neusklađenost s Uredbom o ESEF-u. U sklopu odabranih postupaka obavili smo sljedeće aktivnosti:

- pročitali smo zahtjeve Uredbe o ESEF-u,
- stekli smo razumijevanje internih kontrola Grupe relevantnih za primjenu zahtjeva Uredbe o ESEF-u
- identificirali smo i procijenili rizike značajne neusklađenosti s Uredbom o ESEF-u zbog prijevare ili pogreške; i
- na temelju toga osmislili i proveli postupke za odgovor na procijenjene rizike i za dobivanje razumnog uvjerenja u svrhu izražavanja našeg zaključka.

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja (nastavak)

Izvještaj o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima (nastavak)

Izvještaj temeljem zahtjeva Delegirane uredbe (EU) 2018/815 o dopuni Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za specifikaciju jedinstvenog elektroničkog formata za izvještavanje (nastavak)

Obavljeni postupci (nastavak)

Cilj naših postupaka bio je procijeniti jesu li:

- konsolidirani godišnji financijski izvještaji, koji su uključeni u godišnje izvještaj, izrađeni u važećem XHTML formatu,
- podaci, sadržani u konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima koji se zahtijevaju Uredbom o ESEF-u, označeni i sva označavanja ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
  - korišten je XBRL jezik za označavanje,
  - korišteni su elementi osnovne taksonomije navedeni u Uredbi o ESEF-u s najbližim računovodstvenim značajem, osim ako nije stvoren dodatni element taksonomije u skladu s Prilogom IV. Uredbe o ESEF-u,
  - oznake su u skladu sa zajedničkim pravilima za označavanje prema Uredbi o ESEF-u.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni da pruže osnovu za naš za zaključak.

Zaključak

Prema našem uvjerenju, temeljem provedenih postupaka i pribavljenih dokaza, konsolidirani godišnji financijski izvještaji prezentirani u ESEF formatu, sadržani u gore navedenoj priloženoj elektroničkoj datoteci i temeljem odredbe članka 462. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala pripremljeni radi objavljivanja javnosti, u svim značajnim odrednicama su u skladu sa zahtjevima iz članka 3., 4. i 6. Uredbe o ESEF-u za godinu završenu 31. prosinca 2024. godine.

Povrh ovog zaključka, kao i mišljenja sadržanog u ovom izvještaju neovisnog revizora za priložene konsolidirane godišnje financijske izvještaje i godišnji izvještaj za godinu završenu 31. prosinca 2024. godine, ne izražavamo nikakvo mišljenje o informacijama sadržanima u tim prikazima ili o drugim informacijama sadržanima u prethodno navedenoj datoteci.

Angažirani partneri u reviziji koja ima za posljedicu ovaj izvještaj neovisnog revizora su Marina Tonžetić i Radovan Lucić.

BDO Croatia d.o.o.
Zagreb, Radnička cesta 180
OIB: 76394522236

Hrvoje Stipić, Predsjednik Uprave

ŠIBENSKI REVICON d.o.o.
za reviziju i poslovne usluge
ŠIBENIK
S.Radića 44

Radovan Lucić, direktor i ovlašteni revizor

Marina Tonžetić, ovlašteni revizor

BDO Croatia d.o.o.
Radnička cesta 180
10 000 Zagreb

Šibenski Revicon d.o.o.
Ulica Stjepana Radića 44a
22 000 Šibenik

29. travnja 2025. godine

Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2024. godine

	Bilješka	2024.	2023. prepravljeno
		000 EUR	000 EUR
Prihodi od prodaje	6, 7	592.363	591.378
Ostali poslovni prihodi	8	254.283	195.014
Poslovni prihodi		**846.646**	**786.392**
Materijalni troškovi i usluge	9	(476.178)	(480.737)
Troškovi osoblja	10	(216.815)	(179.041)
Amortizacija	11	(55.642)	(54.152)
Vrijednosno usklađivanje	12	(25.506)	(15.726)
Rezerviranja	13	(7.021)	(10.325)
Ostali poslovni rashodi	14	(7.626)	(8.490)
Poslovni rashodi		**(788.788)**	**(748.471)**
NETO OPERATIVNA DOBIT		**57.858**	**37.921**
Financijski prihodi	15	11.145	17.833
Financijski rashodi	16	(37.000)	(38.318)
NETO FINANCIJSKI RASHODI		**(25.855)**	**(20.485)**
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		**32.003**	**17.436**
Porezni rashod	17	(4.799)	(1.094)
DOBIT ZA GODINU		**27.204**	**16.342**
Za raspodjelu:		**27.204**	**16.342**
Vlasniku Društva		26.268	15.723
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela		936	619
Ostala sveobuhvatna dobit			
Stavke koje nikad neće biti reklasificirane u račun dobiti i gubitka			
Dobit iz revalorizacije nekretnina (neto)	17, 37	108.384	4.990
Dobit od vrednovanja financijske imovine Raspoložive za prodaju (neto)	17, 37	(1.435)	3.073
Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit		(19.251)	(1.451)
Stavke koje je moguće reklasificirati u dobiti ili gubitak			
Dobit / (gubitak) s osnove učinkovite zaštite novčanih tokova		758	(758)
Ostale stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak		575	-
Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit		(10)	136
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		**116.225**	**22.332**
Ukupna sveobuhvatna dobit za raspodjelu:		**116.225**	**22.332**
Vlasniku Društva		115.289	21.713
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela		936	619

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju
Na dan 31. prosinca 2024. godine

	Bilješka	**31.12.2024.**	**31.12.2023.** prepravljeno	**1.1.2023.** prepravljeno
		000 EUR	000 EUR	000 EUR
DUGOTRAJNA IMOVINA				
Nekretnine, postrojenja i oprema	18	1.609.703	1.228.257	1.266.153
Ulaganje u nekretnine	19	273.241	254.198	222.407
Imovina s pravom korištenja	20	2.605	1.393	1.896
Nematerijalna imovina i goodwill	21	7.661	6.269	8.122
Financijska imovina	22	15.305	16.733	13.608
Dugotrajna potraživanja	23	134.892	156.484	180.137
Odgođena porezna imovina	17	13.336	13.847	14.906
Ukupno dugotrajna imovina		**2.056.743**	**1.677.181**	**1.707.229**
KRATKOTRAJNA IMOVINA				
Zalihe	24	26.228	18.444	18.742
Potraživanja od povezanih strana	25	45.316	73.402	101.221
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	26	322.277	240.035	157.825
Financijska imovina	27	4.108	4.032	3.831
Novac i novčani ekvivalenti	28	113.404	86.259	44.875
Ukupno kratkotrajna imovina		**511.333**	**422.172**	**326.494**
UKUPNA IMOVINA		**2.568.076**	**2.099.353**	**2.033.723**

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju / nastavak

Na dan 31. prosinca 2024. godine

	Bilješka	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno	1.1.2023. prepravljeno
		000 EUR	000 EUR	000 EUR
DUGOROČNE OBVEZE				
Obveze po primljenim kreditima i najmovima	29	269.163	323.274	385.316
Obveze za izdane obveznice	30	303.098	302.622	-
Rezerviranja	31	41.653	39.662	36.952
Odgođeno priznavanje prihoda	32	676.127	418.443	413.612
Odgođena porezna obveza	17	73.524	54.632	54.381
Ostale dugoročne obveze	33	1.487	1.754	1.903
Derivativne financijske obveze	34	-	758	-
Ukupno dugoročne obveze		**1.365.052**	**1.141.145**	**892.164**
KRATKOROČNE OBVEZE				
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	35	363.101	262.746	175.279
Obveze prema povezanim stranama	36	1.951	3.476	4.032
Obveze po primljenim kreditima i najmovima	29	47.095	46.172	33.108
Obveze za izdane obveznice	30	-	-	303.931
Tekuće dospijeće odgođenog priznavanja prihoda	32	26.560	20.534	22.376
Tekuća obveza poreza na dobit		3.736	632	112
Ukupno kratkoročne obveze		**442.443**	**333.560**	**538.838**
UKUPNO OBVEZE		**1.807.495**	**1.474.705**	**1.431.002**
NETO IMOVINA		**760.581**	**624.648**	**602.721**
KAPITAL				
Temeljni kapital		421.666	421.666	421.666
Revalorizacijske pričuve		330.485	241.611	237.519
Rezerve fer vrijednosti		4.515	5.070	3.172
Ostale pričuve		48.218	32.718	32.718
Preneseni gubitak		(53.779)	(77.831)	(93.554)
Nekontrolirajući udio		9.476	1.414	1.200
Ukupan kapital	37	**760.581**	**624.648**	**602.721**
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		**2.568.076**	**2.099.353**	**2.033.723**

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja

Konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2024.

u tisućama eura	Temeljni kapital	Revalorizacijske pričuve	Rezerve fer vrijednosti	Ostale pričuve	Preneseni gubitak	Udjel vlasnika matice	Nekontrolirajući udjel	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2022. godine	**421.666**	**254.630**	**3.172**	**32.718**	**(92.754)**	**619.432**	**1.200**	**620.632**
Učinak prepravaka	-	**(17.111)**	**-**	**-**	**(800)**	**(19.253)**	**-**	**(19.253)**
Stanje 1. siječnja 2023. godine prepravljeno	**421.666**	**237.519**	**3.172**	**32.718**	**(93.554)**	**601.521**	**1.200**	**602.721**
Sveobuhvatna dobit								
Dobit za godinu	-	-	-	-	15.723	**15.723**	619	**16.342**
Dobit od vrednovanja financijske imovine (neto)	-	-	1.898	-	-	**1.898**	-	**1.898**
Dobit od revalorizacije nekretnina imovine (neto)	-	4.092	-	-	-	**4.092**	-	**4.092**
Ostala sveobuhvatna dobit	**-**	**4.092**	**1.898**	**-**	**-**	**5.990**	**-**	**5.990**
Ukupna sveobuhvatna dobit	**-**	**4.092**	**1.898**	**-**	**15.723**	**21.713**	**619**	**22.332**
Transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici								
Isplata dobiti nekontrolirajućem interesu	-	**-**	**-**	-	-	**-**	(405)	**(405)**
Ukupno transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(405)**	**(405)**
Stanje 31. prosinca 2023. godine	**421.666**	**241.611**	**5.070**	**32.718**	**(77.831)**	**623.234**	**1.414**	**624.648**
Sveobuhvatna dobit								
Dobit za godinu	-	-	-	-	26.268	**26.268**	936	**27.204**
Dobit od vrednovanja financijske imovine (neto)	-	-	(555)	-	-	**(555)**	-	**(555)**
Dobit od revalorizacije nekretnina imovine (neto)	-	88.874	-	-	702	**89.576**	-	**89.576**
Ostala sveobuhvatna dobit	-	88.874	(555)	-	702	89.021	-	**89.021**
Ukupna sveobuhvatna dobit	**-**	**88.874**	**(555)**	**-**	**26.970**	**115.289**	**936**	**116.225**
Transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici								
Unos prava vlasništva na nekretninama	-	**-**	**-**	15.500	**-**	**15.500**	7.745	**23.245**
Pripajanje uslužnih područja (bilješka 45)	-	**-**	**-**	-	(2.918)	**(2.918)**	-	**(2.918)**
Isplata dobiti nekontrolirajućem interesu	-	-	**-**	-	-	**-**	(619)	**(619)**
Ukupno transakcije s vlasnicima priznate direktno u glavnici	**-**	**-**	**-**	**15.500**	**(2.918)**	**12.582**	**7.126**	**19.708**
Stanje 31. prosinca 2024. godine	**421.666**	**330.485**	**4.515**	**48.218**	**(53.779)**	**751.105**	**9.476**	**760.581**

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja

Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2024.

	Bilješka	2024.	2023. prepravljeno
		000 EUR	000 EUR
Dobit prije oporezivanja		**32.003**	**17.436**
Financijski troškovi priznati u dobiti ili gubitku	15	37.000	38.318
Financijski prihodi priznati u dobiti ili gubitku	14	(11.145)	(17.833)
Vrijednosno usklađenje potraživanja od povezanih strana	12	2.070	4.214
Vrijednosno usklađivanje potraživanja od kupaca	12	14.310	9.759
Vrijednosno usklađenje zaliha	12	821	960
Vrijednosno usklađenje ostale kratkotrajne imovine	12	24	88
Vrijednosno usklađenje ostale dugotrajne imovine	12	7.384	543
Neto promjena fer vrijednosti ulaganja u nekretnine	19	(15.799)	(8.752)
Amortizacija	11	55.642	54.152
Povećanje dugoročnih rezerviranja	31	1.991	2.710
Povećanje odgođenih prihoda		6.026	4.829
Promjene u radnom kapitalu			
Povećanje zaliha		(8.541)	(3.398)
Povećanje potraživanja od kupaca		(4.192)	(4.221)
Smanjenje potraživanja od povezanih društava		27.558	25.243
Povećanje potraživanja od zaposlenih		(12)	(1)
Povećanje potraživanja od države		(91.241)	(86.054)
Smanjenje ostalih potraživanja		5.850	2.530
Povećanje obveza prema dobavljačima i povezanim stranama		90.691	85.146
Povećanje / (smanjenje) obveza za poreze i doprinose		468	(1.994)
Povećanje obveza prema zaposlenicima		2.912	1.484
Povećanje / (smanjenje) ostalih obveza		99	(5.281)
Neto novac ostvaren poslovanjem		**153.919**	**119.878**

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja

Konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima / nastavak

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2024.

	2024.	2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (nastavak)		
Novac ostvaren poslovanjem	**153.919**	**119.878**
Plaćene kamate	(29.983)	(25.800)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti	**123.936**	**94.078**
Novčani tokovi iz ulagateljskih aktivnosti		
Nabava materijalne, nematerijalne imovine i ulaganja u nekretnine	(70.213)	(35.383)
Primici / izdaci za predujmove za kratkotrajnu imovinu	2.073	(209)
Izdaci za predujmove za dugotrajnu imovinu	(141)	(212)
Primici od prodaje materijalne imovine	-	95
Primici s osnove dugotrajnih potraživanja	21.594	23.653
Izdaci s osnove kratkotrajne financijske imovine	(76)	(201)
Primici / izdaci s osnove dugotrajne financijske imovine	1.428	(3.125)
Novac stečen pripajanjem	174	-
Naplaćene kamate	2.059	13.354
Primljena dividenda	656	228
Isplata dobiti manjinskom udjelu	(619)	(405)
Neto novac iz ulagateljskih aktivnosti	**(43.065)**	**(2.205)**
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti		
Primljeni dugoročni zajmovi i krediti	15.030	11.262
Otplate dugoročnih zajmova i kredita	(68.706)	(61.456)
Primljeni kratkoročni zajmovi i krediti	30	-
Otplata kratkoročnih zajmova i kredita	(80)	-
Izdane obveznice	-	305.000
Otplata obveznica	-	(305.295)
Neto novac iz financijskih aktivnosti	**(53.726)**	**(50.489)**
Neto povećanje novca	**27.145**	**41.384**
Novac na dan 1. siječnja	**86.259**	**44.875**
Novac na dan 31. prosinca	**113.404**	**86.259**

Računovodstvene politike i bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja

1/ OPĆI PODACI

Povijest, nastanak i statusne promjene

Dana 27. prosinca 2005. godine između Grada Zagreba i društva Zagrebački holding d.o.o. ("Društvo") zaključeni su ugovori o prijenosu poslovnih udjela, temeljem kojih je izvršen prijenos prava vlasništva nad udjelima odnosno dionicama 22 trgovačka društva s Grada Zagreba na Društvo. Preneseni poslovni udjeli/dionice, nominalne vrijednosti 535.748 tisuća eura predstavljaju imovinu Društva, s kojom ono može slobodno raspolagati. Temeljem tih ugovora Grad Zagreb je povećao temeljni kapital Društva, pretvaranjem potraživanja s osnova Ugovora o prijenosu poslovnih udjela u ukupnom iznosu od 535.748 tisuća eura u temeljni (upisani) kapital Društva.

Tijekom 2006. i 2007. godine provedena su pripajanja trgovačkih društava, kao i statusne promjene što je upisano i u registar Trgovačkog suda u Zagrebu.

Postupkom pripajanja, pripojena društva su svu svoju imovinu i obveze prenijela na Društvo kao društvo preuzimatelj. Sukladno ugovorima o pripajanju i odredbama Zakona o trgovačkim društvima, temeljni kapital Društva nije se povećao za iznose temeljnih kapitala pripojenih društava jer je isti imatelj 100%-tnih temeljnih i poslovnih uloga u pripojenim društvima.

Tijekom 2013. godine Društvo je sukladno usvojenim strateškim odrednicama definiralo Plan podjele Društva s osnivanjem novih trgovačkih društava prijenosom dijela imovine i obveza. Do kraja 2013. godine izdvojene su četiri poslovne cjeline: opskrba vodom (uvjetovano promjenama Zakona o vodama, NN 153/09, 63/11, 130/11 i 56/13), upravljanje objektima, gradnja i prodaja stanova te izdavačka djelatnost (uvjetovano strateškim odrednicama izdvajanja tržišno usmjerenih od komunalnih djelatnosti), u četiri nova trgovačka društva.

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu (broj Tt-13/25472-2) od 8. studenoga 2013. godine u Sudski je registar proveden upis podjele Društva odvajanjem s osnivanjem novih društava: Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o., Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagrebačka stanogradnja d.o.o. i AGM d.o.o.

Podjela temeljnog kapitala obavljena je na način da je u sklopu provedbe Plana podjele, smanjen temeljni kapital Društva s iznosa od 558.581 tisuća eura za iznos od 274.620 tisuća eura na iznos od 283.961 tisuća eura u postupku podjele Društva odvajanjem s osnivanjem gore navedenih društava.

Nakon izvršene statusne promjene Društva i upisa osnivanja novih trgovačkih društava zaključeni su ugovori o prijenosu poslovnih udjela između Grada Zagreba kao prenositelja i Društva kao stjecatelja novoosnovanih društava Gradsko stambeno komunalno društvo d.o.o., Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., AGM d.o.o. i Zagrebačka stanogradnja d.o.o. Poslovni udjeli preneseni su na Društvo u ukupnom iznosu od 274.620 tisuća eura koji odgovara nominalnom iznosu temeljnog kapitala za svako pojedino novoosnovano društvo, čime su stvoreni uvjeti za dokapitalizaciju Društva na način da su potraživanja Grada Zagreba od Društva stečena prijenosom poslovnih udjela pretvorena u dodatni temeljni ulog što je i provedeno u registru Trgovačkog suda u Zagrebu tijekom 2013. godine.

U sklopu organizacijskih promjena unutar Grupe trgovačko društvo AGM d.o.o. pripojeno je Društvu rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 1. listopada 2021. godine broj Tt-21/43946-2. Sva imovina, prava i obveze preneseni su na Društvo kao preuzimatelja. Zagrebačka stanogradnja d.o.o. pripojena je trgovačkom društvu Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o. (GSKG) rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 1. listopada 2021. godine broj Tt-21/43943-2 pri čemu su sva imovina, prava i obveze preneseni na društvo preuzimatelja.

Pripojena društva AGM d.o.o. i Zagrebačka stanogradnja d.o.o. prestala su postojati. Poslovni učinci pripajanja društava nastupili su od 1. listopada 2021. godine.

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem Tt-21/46119-3 osnovana je podružnica AGM koja nastavlja djelatnosti pripojenog trgovačkog društva AGM d.o.o. i na koju su prenesene imovina, prava i obveze te radnici pripojenog društva.

U sklopu organizacijskih promjena unutar Društva podružnica ZGOS pripojena je podružnici Čistoća a podružnice Upravljanje projektima i Upravljanje nekretninama pripojene su Korporativnim servisima. Poslovni učinci internih pripajanja podružnica stupili su na snagu s 1. listopadom 2021. godine.

Prestanak rada podružnice Upravljanje nekretninama upisan je u registar Trgovačkog suda u Zagrebu 3. studenoga 2021. godine pod brojem Tt-21/44730-2, podružnice Upravljanje projektima 29. listopada 2021. godine pod brojem Tt-21/44717-2 te podružnice ZGOS 2. studenoga 2021. godine pod brojem Tt-21/44721-2.

1/ OPĆI PODACI / NASTAVAK

Djelatnosti Matičnog društva

Matično društvo (dalje u tekstu „Društvo") na dan 31. prosinca 2024. godine obuhvaća niže navedene podružnice:

NAZIV DRUŠTVA /PODRUŽNICE		SJEDIŠTE	OSNOVNA DJELATNOST	UDJEL U VLASNIŠTVU	
				2024.	2023.
Zagrebački holding		Avenija grada Vukovara 41	održavanje čistoće, putnička agencija, šport, upravljanje objektima i poslovanje nekretninama	100% Grad Zagreb	100% Grad Zagreb
1/	Gradska groblja	Aleja Hermanna Bollea 27	pogrebne i srodne djelatnosti	100% Zg.holding	100% Zg.holding
2/	Čistoća	Radnička 82	održavanje čistoće, odvoz otpada	100% Zg.holding	100% Zg.holding
3/	Zrinjevac	Remetinečka 15	uređivanje i održavanje zelenih površina	100% Zg.holding	100% Zg.holding
4/	Zagrebparking	Šubićeva 40/III	usluge na javnim parkiralištima i garažama	100% Zg.holding	100% Zg.holding
5/	Zagrebačke ceste	Donje Svetice 48	upravljanje, održavanje, izgradnja regionalnih i lokalnih cesta	100% Zg.holding	100% Zg.holding
6/	Autobusni kolodvor Zagreb	Avenija Marina Držića 4	usluge autobusnih kolodvora	100% Zg.holding	100% Zg.holding
7/	Tržnice Zagreb	Šubićeva 40/V	tržnice na veliko i malo, skladištenje	100% Zg.holding	100% Zg.holding
8/	Zagrebački digitalni grad	Donje Svetice 48	najam telekomunikacijskih vodova i mreže	100% Zg.holding	100% Zg.holding
9/	Arena Zagreb	Ul. V. Vukova 8	upravljanje i održavanje športskih građevina	100% Zg.holding	100% Zg.holding
10/	Robni terminali Zagreb	Jankomir 25	skladištenje robe	100% Zg.holding	100% Zg.holding
11/	AGM	Avenija Marina Držića 4	izdavačka djelatnost	100% ZG. holding	100% ZG. holding
12/	Vladimir Nazor	Maksimirska 51	organizirani odmor mladih i putnička agencija	100% Zg.holding	100% Zg.holding

1/ OPĆI PODACI / NASTAVAK

Društva i ustanove u vlasništvu Matičnog društva koji čine Zagrebački holding Grupu (u nastavku: Grupa):

NAZIV DRUŠTVA	SJEDIŠTE	PRAVNI OBLIK	OSNOVNA DJELATNOST	UDJEL U VLASNIŠTVU	
				2024.	2023.
1/ Gradska plinara Zagreb d.o.o.	Radnička 1	d.o.o.	distribucija plina	100% Zg.holding	100% Zg.holding
2/ Gradska plinara Zagreb - Opskrba d.o.o.	Radnička 1	d.o.o.	opskrba plinom	100% Zg.holding	100% Zg.holding
3/ Zagreb plakat d.o.o.	Hebrangova 32	d.o.o.	iznajmljivanje oglasnog prostora	51% Zg.holding	51% Zg.holding
4/ Gradska ljekarna Zagreb	Kralja Držislava 6	ustanova	ljekarnička djelatnost	100% Zg.holding	100% Zg.holding
5/ Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o.	Savska cesta 1	d.o.o.	upravljanje objektima	100% Zg.holding	100% Zg.holding
6/ Vodoopskrba i odvodnja d.o.o.	Folnegovićeva 1	d.o.o.	skupljanje, pročišćavanje i distribucija vode	97,75% Zg.holding	100% Zg.holding
7/ Gradska plinara Bjelovar d.o.o.	Blajburških žrtava 18, Bjelovar	d.o.o.	Distribucija plina	100% Gradska plinara Zagreb d.o.o.	100% Gradska plinara Zagreb d.o.o.

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu (Tt-17/49954-2) od 29. prosinca 2017. godine provedena je podjela Društva odvajanjem s osnivanjem novih trgovačkih društava s ograničenom odgovornošću – Zagrebački električni tramvaj d.o.o. i Zagrebački velesajam d.o.o. s izdvajanjem gospodarskih cjelina na novoosnovana društva. U postupku podjele s osnivanjem smanjen je temeljni kapital Društva za 87.092 tisuća eura na iznos 421.666 tisuća eura dok su poslovni učinci Plana podjele stupili na snagu dana 1. siječnja 2018. godine. Udjele u novim društvima stekao je Grad Zagreb, koji je nakon provedbe Plana podjele jedini član, odnosno jedini imatelj poslovnih udjela u novim društvima.

U 2018. godini društvo Gradska plinara Zagreb je steklo 100% udjela u društvu Elektrometal distribucija plina d.o.o. Bjelovar. Stjecanjem je evidentiran goodwil u iznosu od 1.568 tisuća eura. U 2019. godini promijenjen je naziv Elektrometal distribucija plina d.o.o. u Gradska plinara Bjelovar d.o.o.

Dana 1. listopada 2021. godine izvršen je upis pripajanja trgovačkog društva AGM d.o.o. Društvu. Izdavačka djelatnost nastavlja se obavljati u sklopu podružnice AGM koja je osnovana 5. studenog 2021. godine.

Dana 1. listopada 2021. godine izvršen je upis pripajanja trgovačkog društva Zagrebačka stanogradnja d.o.o. društvu Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o. bez promjene temeljnog kapitala.

U prosincu 2021. godine izvršena prijava upisa pripajanja trgovačkog društva Centar d.o.o. Društvu u registar Trgovačkog suda u Zagrebu. Upis pripajanja izvršen je 3. veljače 2022. godine rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem Tt-22/2496-2.

U skladu s Uredbom o uslužnim područjima, dana 26. studenog 2024. godine je sklopljen Ugovor o pripajanju kojim se društva Vodovod Klinča Sela d.o.o. i Vode Jastrebarsko d.o.o. pripajaju društvu Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. bez provođenja postupka likvidacije sukladno članku 535., stavku 1. Zakona o trgovačkim društvima i čl. 88. Zakona o vodnim uslugama. Tim postupkom društvo Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. preuzima cjelokupnu imovinu, prava i obveze pripojenih društava. Dana 26. studenog 2024. godine, općina Stupnik pristupa društvu Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. i u cijelosti preuzima jedan poslovni udio. Pripajanja su provedena na Trgovačkom sudu 30. prosinca 2024. godine.

1 / OPĆI PODACI / NASTAVAK

Glavne djelatnosti

U tijeku godine, glavne djelatnosti Grupe su pružanje niže navedenih usluga:

a/ Usluge održavanja čistoće i odvoza otpada
b/ Usluge vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja
c/ Usluge uređivanja i održavanja zelenih površina
d/ Usluge upravljanja, održavanja, izgradnje i zaštite regionalnih i lokalnih cesta
e/ Usluge parkiranja
f/ Usluga opskrbe i distribucije plinom
g/ Ljekarnička djelatnost
h/ Usluge skladištenja i najma
i/ Odlaganje i gospodarenje otpadom
j/ Gradnja i upravljanje projektima
k/ Ostale usluge

Zaposlenici

U Grupi je na dan 31. prosinca 2024. godine bilo zaposleno 7.792 zaposlenika (31. prosinca 2023. godine 7.302 zaposlenih), kako je prikazano u nastavku:

Grupa	Broj zaposlenika **31.12.2024.**	Broj zaposlenika **31.12.2023.**
Matično društvo	5.356	4.975
Ovisna društva	2.436	2.327
	7.792	**7.302**

1 / OPĆI PODACI/ NASTAVAK

Uprava i direktori

Članovi Uprave Matičnog društva su:

Ivan Novaković, član Uprave od 3.9.2021. godine, predsjednik Uprave od 4.10.2021. godine
Boris Sesar, član Uprave od 3.9.2021. godine do 31.3.2023. godine
Matija Subašić-Maras, članica Uprave od 15.9.2021. godine
Dubravko Karačić, član Uprave od 13.12.2021. godine
Damir Novinić, član Uprave od 1.8.2023. godine

Ovisna društva	**Uprava ovisnog društva**
1. Gradska plinara Zagreb d.o.o.	Goran Popović od 26.9.2022. do 30.11.2023., Davor Mayer, od 1.12.2023. do 1.1.2025., Bruno Lacković i Ivan Šoštarić od 2.1.2025. godine
2. Gradska plinara Zagreb-Opskrba d.o.o.	Jeronim Tomas od 11.11.2021. godine
3. Zagreb plakat d.o.o.	Emilio Gašpić od 14.2.2022. godine i Toni Rončević od 1.3.2022. godine, svaki zastupa skupno s drugim članom uprave
4. Gradska ljekarna Zagreb	Marijo Vukušić od 6.7.2022. godine
5. Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o.	Marko Šarić od 18.06.2021. do 15.12.2024. godine, Slaven Sladoljev od 16.12.2024. godine
6. Vodoopskrba i odvodnja d.o.o.	Davor Poljak od 11.11.2021. godine do 3.3.2023. godine, Marko Blažević od 3.3.2023. godine do 2.9.2023. (na razdoblje od 6 mjeseci) te od 3.9.2023. na razdoblje od 4 godine
7. Gradska plinara Bjelovar d.o.o.*	Srećko Ezgeta od 23.4.2008. godine

**Gradska plinara Bjelovar d.o.o. Bjelovar je društvo u 100%-om vlasništvu ovisnog društva Gradska plinara Zagreb d.o.o.*

1 / OPĆI PODACI/ NASTAVAK

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora Matičnog društva:

1. Suzana Brenko, predsjednica Nadzornog odbora od 14.6.2021. do 2.7.2024. godine
2. Andro Pavuna, član od 22.12.2023. godine, zamjenik predsjednice NO-a od 26.1.2024., a predsjednik Nadzornog odbora od 23.7.2024. godine
3. Kristijan Starčević, član od 13.2.2023. godine, a zamjenik predsjednika NO-a od 23.7.2024. godine
4. Željko Matijašec, član od 22.12.2023. godine
5. Martina Jurišić, član od 22.12.2023. godine

Revizijski odbor

Članovi Revizijskog odbora:

1. Ivan Čevizović, član od 16.11.2021. godine, predsjednik od 14.6.2022. godine
2. Josip Teklić, član od 16.11.2021. godine, zamjenik predsjednika od 14.6.2022. godine
3. David Krmpotić, član od 16.11.2021. godine
4. Suzana Brenko, član od 14.6.2022. do 2.7.2024. godine
5. Kristijan Starčević, član od 22.11.2024. godine

Skupština

Jedini član Skupštine Matičnog društva je Grad Zagreb, a predstavnici člana su:

1. Tomislav Tomašević, od 7. lipnja 2021. godine
2. Danijela Dolenec, od 7. lipnja 2021. godine
3. Luka Korlaet, od 7. lipnja 2021. godine

2 / OSNOVE ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJIH KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

a/ Izjava o usklađenosti

Godišnji konsolidirani financijski izvještaji Grupe sastavljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije ("MSFI").
Godišnji konsolidirani financijski izvještaji su prezentirani za Grupu i sadrže godišnje konsolidirane financijske izvještaje Društva i njegovih ovisnih društava.
Uprava je na dan 29. travnja 2025. godine odobrila izdavanje ovih godišnjih konsolidiranih financijskih izvješća za podnošenje Glavnoj skupštini na usvajanje.

Grupa je uskladila iznose koji su prethodno objavljeni u godišnjim konsolidiranim financijskim izvještajima gdje je to bilo potrebno kako je prikazano u bilješci 5.

b/ Osnove za pripremu godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja

Godišnji konsolidirani financijski izvještaji Grupe uključuju godišnje nekonsolidirane financijske izvještaje Društva i godišnje financijske izvještaje subjekata pod njegovom kontrolom tj. njegovih ovisnih društava. Godišnji nekonsolidirani financijski izvještaji koje je Društvo obvezno pripremiti u skladu s MSFI objavljeni su zasebno te izdani na isti datum kad i ovi godišnji konsolidirani izvještaji.

Godišnji konsolidirani financijski izvještaji Grupe pripremljeni su po načelu povijesnog troška, uz izuzetke revalorizacije zemljišta, ulaganja u nekretnine i dijela financijske imovine koja se vodi po fer vrijednosti, kako je objavljeno u bilješkama 18, 19 i 22 uz financijske izvještaje, te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

Sastavljanje godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s MSFI zahtijeva od poslovodstva donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i na iznose objavljene imovine i obveza, prihoda i rashoda. Područja koja uključuju viši stupanj prosudbe ili složenosti, odnosno područja gdje su pretpostavke i procjene značajne za konsolidirane financijske izvještaje prikazana su u bilješkama.

c/ Usvajanje novih i izmijenjenih Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI)

c/1 Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

- **Izmjene i dopune MRS 1 - Prezentiranje financijskih izvještaja:** Cilj izmjena i dopuna je promicanje dosljednosti u primjeni zahtjeva pomažući tvrtkama u određivanju treba li, u izvještaju o financijskom položaju, dugove i druge obveze s neizvjesnim datumom podmirenja klasificirati kao kratkoročne (dospjele ili potencijalno dospjele koje moraju biti podmirene unutar jedne godine) ili dugoročne.
- **Izmjene i dopune MSFI 16 - Najmovi:** Izmjene i dopune pojašnjavaju kako prodavatelj-najmoprimac naknadno mjeri transakcije prodaje i povratnog najma koje zadovoljavaju zahtjeve MSFI-ja 15 na način da se računovodstveno evidentiraju kao prodaja.
- **Izmjene i dopune MRS 7 - Izvještaj o novčanim tokovima i MSFI 7 - Financijski instrumenti:** Izmjenama i dopunama zahtijevane su dodatne objave i „putokazi" unutar postojećih zahtijevanih objava, koji od subjekata traže da pruže kvalitativne i kvantitativne informacije o financijskim aranžmanima dobavljača.

Usvajanje navedenih standarda i tumačenja nije imalo značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

c/2 Standardi i tumačenja koje je izdao Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde, koji su usvojeni u EU, ali nisu još na snazi

- **Izmjene i dopune MRS 21** - Učinci promjena tečaja stranih valuta: Nedostatak razmjenjivosti, izdan 15. kolovoza 2023. godine (datum stupanja na snagu za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2025. godine).

Društvo ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno utjecati na financijske izvještaje Grupe.

2/ OSNOVE ZA SASTAVLJANJE NEKONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA / NASTAVAK

c/3 Standardi i tumačenja koje je izdao Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde, a koji još nisu usvojeni u EU

Na dan izdavanja ovih financijskih izvještaja, sljedeći standardi, prerade i tumačenja koje je donio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde nisu usvojeni u Europskoj uniji:

- **MSFI 18 Prezentacija i objavljivanje u financijskim izvještajima** (izdan 9. travnja 2024. godine).
- **MSFI 19 Ovisna društva bez javne odgovornosti: Objavljivanje** (izdan 9. svibnja 2024. godine).
- **Izmjene i dopune MSFI 9 i MSFI 7** Ugovori povezani s električnom energijom ovisnom o prirodnim izvorima (izdan 18. prosinca 2024. godine), klasifikacija i mjerenje financijskih instrumenata (izdan 30. svibnja 2024. godine).

Društvo ne očekuje da će usvajanje navedenih standarda imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

d/ Osnove konsolidacije

Godišnji konsolidirani financijski izvještaji prikazuju rezultate Društva i njegovih ovisnih društava ("Grupa"), kao da čine jednu cjelinu.
Društvo ima u vlasništvu druge pravne osobe – ovisna društva, koja su subjekti koje kontrolira. Kontrola postoji kada Društvo ima moć, direktno ili posredno, upravljati financijskim i poslovnim politikama subjekta kako bi se tim aktivnostima ostvarile koristi. Ovisna društva u potpunosti su konsolidirana od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Društvo te isključena iz konsolidacije od dana kad ta kontrola prestane. Nekontrolirajući udjeli se početno mjere po njihovom proporcionalnom udjelu priznate neto imovine stečenog društva na datum stjecanja. Promjene udjela Grupe u ovisnom društvu koje ne rezultiraju gubitkom kontrole obračunavaju se kao transakcije s vlasnicima.

Stanja i transakcije među članicama Grupe te sva nerealizirana dobit iz transakcija među članicama Grupe, eliminirani su pri konsolidaciji financijskih izvještaja.

e/ Izvještajna valuta

Godišnji konsolidirani financijski izvještaji Grupe pripremljeni su u eurima koji je ujedno funkcionalna valuta Grupe od 1.1.2023. godine. Svi iznosi objavljeni u godišnjim konsolidiranim financijskim izvještajima izraženi su u tisućama eura ako nije drugačije navedeno. Važeći tečaj hrvatske valute na dan 31. prosinca 2022. godine bio je fiksni tečaj konverzije 7,53450 kuna za 1 EUR.

2/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

a/ Nematerijalna imovina i goodwill

Računalni software

Licence za software kapitaliziraju se na temelju troškova stjecanja i troškova koji nastaju dovođenjem software-a u radno stanje. Ovi troškovi amortiziraju se tijekom njihovog korisnog vijeka uporabe od 5 godina.

Goodwill

Goodwill se knjiži po trošku utvrđenom na datum preuzimanja, tj. stjecanja subjekta, umanjenom za eventualne gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Radi testiranja na umanjenje, goodwill se raspoređuje na svaku jedinicu koja stvara novac (ili skupine takvih jedinica) od koje se očekuju koristi od sinergija koje proizlaze iz spajanja. Jedinica koja stvara novac na koju je goodwill raspoređen podvrgava se provjeri umanjenja vrijednosti jednom godišnje ili češće ako postoje naznake o mogućem umanjenju njene vrijednosti. Ako je nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac niži od njezinog knjigovodstvenog iznosa, gubitak nastao umanjenjem prvo se raspoređuje tako da se umanji knjigovodstveni iznos goodwilla raspoređenog na jedinicu i zatim razmjerno na ostalu imovinu jedinice koja stvara novac na temelju knjigovodstvenog iznosa svakog sredstva u jedinici koja stvara novac. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti goodwilla izravno se knjiži u dobit ili gubitak iskazan u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Jednom priznati gubitak od umanjenja goodwilla se ne poništava u idućim razdobljima. Prilikom otuđenja jedinice koja stvara novac, pripadajući iznos goodwilla ulazi u utvrđivanje dobiti ili gubitka od prodaje.

b/ Imovina s pravom korištenja

Svi najmovi iskazuju se priznavanjem imovine s pravom korištenja i obveza za najam, osim za:

- najmove imovine male vrijednosti i
- najmove čije razdoblje najma završava u razdoblju od 12 mjeseci od datuma prve primjene ili kraće.

Imovina s pravom korištenja prikazuje odvojeno u Izvještaju u financijskom položaju.

Imovina s pravom korištenja početno se mjeri u visini obveza za najam, umanjena za sve primljene poticaje za najam i povećava se za:

- sva plaćanja najma izvršena na datum početka najma ili prije tog datuma
- sve početne izravne troškove i
- iznos rezervacije priznate u slučaju kada Grupa ugovorno snosi troškove demontaže, uklanjanja ili obnove mjesta na koje se imovina nalazi.

Imovina s pravom korištenja umanjuje se za akumuliranu amortizaciju koja se obračunava linearno tijekom trajanja najma, ili preostalog ekonomskog vijeka imovine, ako se smatra da je kraći od roka najma.

Korisni vijek trajanja imovine s pravom korištenja prikazan je kako slijedi:

	2024.	**2023.**
Građevinski objekti	3-10 godina	3-10 godina
Postrojenja i oprema	4-5 godine	4-5 godine
Vozila	2-5 godina	2-5 godina

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

b/ Imovina s pravom korištenja / nastavak

Obveza za najam imovine s pravom korištenja

Obveza za najam mjerena je po sadašnjoj vrijednosti preostalih otplata najma, diskontiranih korištenjem inkrementalne stope zaduživanja Društva. Inkrementalna stopa zaduživanja Društva je stopa po kojoj bi u sličnom roku i na temelju sličnog jamstva Društva plaćalo za posudbu sredstava nužnih za stjecanje imovine čija je vrijednost slična vrijednosti imovine s pravom uporabe u sličnom gospodarskom okruženju, po usporedivim odredbama i uvjetima.

Na datum početnog priznavanja, knjigovodstvena vrijednost obveza za najam uključuje i:

- iznose za koje se očekuje da će ih najmoprimac plaćati na temelju jamstava za ostatak vrijednosti
- cijenu izvršenja mogućnosti kupnje ako je izvjesno da će najmoprimac iskoristiti tu mogućnost i
- plaćanja kazni za raskid najma ako razdoblje najma odražava da će najmoprimac iskoristiti mogućnost raskida najma.

Nakon početnog mjerenja, obveza za najam povećava se kako bi odražavala kamate na obveze po najmu i smanjuje se kako bi odražavala izvršena plaćanja najma. Obveza za najam naknadno se mjeri kada dođe do promjene budućih plaćanja najma koji proizlazi iz promjene indeksa ili stope odnosno kad postoji promjena u procjeni roka bilo kojeg najma.

c/ Nekretnine, postrojenja i oprema

Građevinski objekti koji se koriste u proizvodnji ili isporuci robe ili usluga, ili u administrativne svrhe su u izvještaju o financijskom položaju (bilanci) iskazani po trošku, dok su zemljišta iskazana u revaloriziranim iznosima, koji predstavljaju njihovu fer vrijednost na datum revalorizacije umanjenu za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Revalorizacija se provodi redovito (svakih 3-5 godina) tako da se knjigovodstveni iznosi ne razlikuju značajno od iznosa koji bi bili utvrđeni korištenjem fer vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja. Zadnja revalorizacija zemljišta provedena je u 2024. godini na temelju procjene fer vrijednosti zemljišta od strane neovisnog ovlaštenog procjenitelja (bilješka 4.2, 18).

Svako povećanje proizašlo iz revalorizacije zemljišta se iskazuje u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti, izuzev u mjeri u kojoj poništava smanjenje proizašlo revalorizacijom istog sredstva koje je prethodno priznato u dobit ili gubitak, u kom slučaju se povećanje odobrava u dobit ili gubitak do iznosa prethodno iskazanog smanjenja. Smanjenje knjigovodstvenog iznosa proizašlo iz revalorizacije zemljišta i zgrada tereti dobit ili gubitak do iznosa razlike iznad stanja u revalorizacijskoj pričuvi koje se odnosi na prethodnu revalorizaciju istog sredstva.

Nekretnine u izgradnji namijenjene proizvodnji, isporuci ili za administrativne ili još neutvrđene svrhe se iskazuju po trošku nabave umanjenom za priznate gubitke od umanjenja. Trošak nabave obuhvaća trošak honorara za profesionalne usluge te kod kvalificirane imovine troškove posudbe kapitalizirane u skladu s računovodstvenom politikom Grupe. Amortizacija nekretnina u izgradnji, koja se obračunava na istoj osnovi kao i za ostale nekretnine, započinje kad je sredstvo spremno za namjeravanu uporabu.

Zemljište u vlasništvu se ne amortizira. Instalacije i oprema se iskazuju po trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se obračunava na način da se nabavna ili procijenjena vrijednost imovine, osim zemljišta u vlasništvu i nekretnina u izgradnji, otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrtne metode. Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metoda amortizacije se preispituju na kraju svake godine, pri čemu se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno. Imovina u posjedu temeljem financijskog najma se amortizira tijekom očekivanog vijeka uporabe na istoj osnovi kao i imovina u vlasništvu ili tijekom razdoblja predmetnog najma ako je kraće.

Dobit ili gubitak od prodaje ili rashodovanja stavke nekretnina, postrojenja i opreme se utvrđuje kao razlika između priljeva ostvarenih prodajom i knjigovodstvenog iznosa predmetnog sredstva koja se priznaje u dobit ili gubitak.

Nekretnine, postrojenja i oprema amortiziraju se primjenom pravocrtne metode tijekom procijenjenog vijeka trajanja od 4 do 80 godina (stope od 1,25% do 25% godišnje), kako slijedi:

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

c/ Nekretnine, postrojenja i oprema / nastavak

	2024.	2023.
Građevinski objekti	20-80 godina	20-80 godina
Poslovni objekti od betona i kamena	*60-80 godina*	*60-80 godina*
Poslovni objekti opeke i ostalog materijala	*40-60 godina*	*40-60 godina*
Ostali građevinski objekti	*20-40 godina*	*20-40 godina*
Kamioni i ostali građevinski strojevi	10-20 godina	10-20 godina
Vozila i transportna sredstva	4-10 godina	4-10 godina
Pogoni i oprema	4-10 godina	4-10 godina
Uredska oprema	4-5 godina	4-5 godina

Imovina u pripremi sadržava troškove direktno vezane uz nabavu ili izgradnju dugotrajne imovine, povećane za odgovarajući iznos varijabilnog i fiksnog dijela općih troškova nastalih tijekom nabave ili izgradnje. Amortizacija imovine u pripremi počinje kad je ona spremna za upotrebu. Troškovi koji nastaju zamjenom glavnih dijelova postrojenja Grupe, a koji povećavaju njihov proizvodni kapacitet ili značajno produljuju njihov vijek trajanja, kapitaliziraju se. Troškovi održavanja, zamjene ili djelomične zamjene priznaju se kao rashodi u razdoblju kad su nastali.

Umanjenje vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine

Na svaki izvještajni datum Grupa provjerava knjigovodstvene iznose svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Nadoknadiv iznos je veći iznos uspoređujući neto prodajnu cijenu ili vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo, za koje procjene budućih novčanih tokova nisu bile usklađene.

Ako je nadoknadivi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koja se ne koristi kao investicijska nekretnina, tj. ulaganje u nekretninu iskazano u revaloriziranom iznosu. U tom slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

(i) Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

Dugotrajna imovina i grupe imovine za otuđenje klasificiraju se u izvještaju o financijskom položaju kao 'namijenjene prodaji' ako je vrlo vjerojatno da će se njihova knjigovodstvena vrijednost prvenstveno nadoknaditi prodajom u razdoblju od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma, a ne stalnim korištenjem. Dugotrajna imovina koja se u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju tekućeg razdoblja iskazuje kao namijenjena prodaji, ne reklasificira se u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju u usporednom razdoblju. Nekretnine, postrojenja i oprema koje su namijenjene prodaji ili grupa imovine za otuđenje u cijelosti, općenito se mjere po knjigovodstvenoj vrijednosti ili fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje ili otuđenja, ovisno o tome što je niže. Nekretnine, postrojenja i oprema namijenjena prodaji se ne amortiziraju.

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

d/ Ulaganje u nekretnine

Ulaganja u nekretnine predstavljaju nekretnine koje Grupa drži radi povećanja njezine tržišne vrijednosti ili radi iznajmljivanja. Ulaganja u nekretnine početno se mjeri po trošku, osim u slučaju prijenosa s nekretnina koje koristi Grupa. Nakon početnog priznavanja, investicijske nekretnine se vrednuju po fer vrijednosti. Dobici i gubici uslijed promjena fer vrijednosti investicijskih nekretnina se uključuju u dobit i gubitak razdoblja u kojem su nastali.

Kod prijenosa s ulaganja u nekretnine na nekretninu koju koristi Grupa, fer vrijednost na datum prijenosa će biti trošak za potrebe MRS-a 16. Kod prijenosa nekretnine koju koristi Grupa na ulaganje u nekretnine, MRS 16 će se primjenjivati do datuma promjene njezine namjene kada će se razlika između knjigovodstvene vrijednosti utvrđene u skladu s MRS-om 16 i njezine fer vrijednosti priznati kao revalorizacijska rezerva u skladu s MRS-om 16.

Ulaganje u nekretnine se prestaje priznavati, tj. isknjižava se prodajom ili trajnim povlačenjem iz uporabe, kao i kad se od njenog otuđenja ne očekuju buduće ekonomske koristi. Svaka dobit, odnosno svaki gubitak nastao isknjižavanjem nekretnine, a utvrđuje se kao razlika između neto priljeva ostvarenih prodajom i neto knjigovodstvene vrijednosti predmetne nekretnine, uključuje se u dobit i gubitak razdoblja u kojem se nekretnina prestala priznavati.

Tijekom 2024. godine, obavljeno je fer vrednovanje ulaganja u nekretnine na temelju procjene kvalificiranog procjenitelja ovlaštenog za procjenu vrijednosti nekretnina pri čemu su utvrđeni dobici u neto iznosu 15.798 tisuća eura (2023. godine: 8.752 tisuće eura) uslijed promjene fer vrijednosti koje su uključene u račun dobiti i gubitka (bilješka 19).

e/ Financijska imovina

Grupa priznaje financijsku imovinu u svojim financijskim izvještajima kada postaje strana u ugovornim odredbama instrumenta. Ovisno o poslovnom modelu za upravljanje imovinom te ugovornim značajkama novčanih tokova financijske imovine Grupa mjeri financijsku imovinu po amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka.

Grupa klasificira imovinu kako je prikazano u nastavku:

Opis	Klasifikacija / mjerenje
Dugotrajna imovina	
Financijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Vlasnički instrumenti / fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
Financijska imovina kroz račun dobiti i gubitka	Fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka
Dani zajmovi i depoziti	Držanje radi naplate / amortizirani trošak
Dugotrajna potraživanja	Držanje radi naplate / amortizirani trošak
Kratkotrajna imovina	
Novac i novčani ekvivalenti	Držanje radi naplate / amortizirani trošak
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	Držanje radi naplate / amortizirani trošak
Dani zajmovi i depoziti i ostala financijska imovina	Držanje radi naplate / amortizirani trošak

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Ova kategorija uključuje financijsku imovinu namijenjenu trgovanju. Poslovni modeli Grupe odražavaju način na koji Grupa upravlja imovinom, a s ciljem ostvarenja novčanih tokova.

Financijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Početno priznavanje

Grupa priznaje financijsku imovinu ili obvezu kada i samo kada postaje ugovorna strana u ugovornim odredbama instrumenta.

Grupa početno priznaje financijsku imovinu po fer vrijednosti uvećanu za transakcijske troškove koji se izravno mogu pripisati stjecanju ili izdavanju financijske imovine.

Naknadno mjerenje

Nakon početnog priznavanja Grupa mjeri financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

e/ Financijska imovina / nastavak

Dani zajmovi i depoziti

Dani zajmovi Grupe drže se unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje financijske imovine kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi. Ugovornim uvjetima na određeni datum nastaju novčani tokovi koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamata. Pri tome je glavnica fer vrijednost imovine pri početnom priznavanju.
Na osnovu navedenog, dani zajmovi mjereni su po amortiziranom trošku.

Mjerenje po amortiziranom trošku podrazumijeva sljedeće:

Prihod od kamata računa se korištenjem efektivne kamatne stope, te se ista pri obračunu primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine.

Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca koja nemaju značajnu financijsku komponentu pri početnom priznavanju mjerena su sukladno MSFI 15 po njihovoj transakcijskoj cijeni.

Umanjenje

Grupa na osnovi očekivanih kreditnih gubitaka priznaje umanjenja financijske imovine. Na svaki izvještajni datum, Grupa mjeri očekivane kreditne gubitke te iste priznaje u financijskim izvještajima.

Očekivani kreditni gubici od financijskih instrumenata mjere se na način koji odražava:

- *Nepristran i ponderiran iznos vjerojatnosti koji je određen procjenom raspona mogućih ishoda,*
- *Vremensku vrijednost novca,*
- *Razumne i prihvatljive podatke o prošlim događajima, trenutnim uvjetima i predviđanjima budućih ekonomskih uvjeta.*

Glede potraživanja od kupaca Grupa primjenjuje pojednostavljeni pristup MSFI-ja 9 za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka korištenjem očekivanih rezervacija za kreditne gubitke potraživanja od kupaca.

Za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka potraživanja od kupaca, Grupa je grupirala kupce u određene skupine te analizom starosne strukture i povijesnih podataka utvrdila potencijalne buduće gubitke.

Prestanak priznavanja financijske imovine

Grupa prestaje priznavati financijsku imovinu kada;

- Ističu ugovorna prava na novčane tokove od financijske imovine,
- Prenosi financijsku imovinu i pritom prijenos ispunjava uvjete za prestanak priznavanja.

Grupa prenosi financijsku imovinu ako, i samo ako, ili:

- (a) prenosi ugovorna prava na primanje novčanih tokova od financijske imovine, ili
- (b) zadržava ugovorna prava na primanje novčanih tokova od financijske imovine, ali pretpostavlja ugovornu obvezu plaćanja novčanih tokova jednom ili više primatelja u aranžmanu.

Kada Grupa prenosi financijsku imovinu dužno je procijeniti obujam do kojeg zadržava rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom. U ovom slučaju kada se prenose svi rizici i koristi od vlasništva, Grupa prestaje priznavati financijsku imovinu i priznaje zasebno kao imovinu ili obveze sva prava i obveze koje su nastale ili zadržane u okviru prijenosa.

Ako se zadržavaju gotovo svi rizici i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom, Grupa nastavlja s priznavanjem financijske imovine.

Ako Grupa niti prenosi niti zadržava gotovo sve rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom, Grupa određuje je li zadržana kontrola nad financijskom imovinom. Ukoliko nije zadržana kontrola nad financijskom imovinom, Grupa prestaje priznavati financijsku imovinu i priznaje zasebno kao imovinu ili obveze sva prava i obveze koje su nastale ili zadržane u okviru prijenosa.

Ukoliko je zadržana kontrola, Grupa nastavlja s priznavanjem financijske imovine u mjeri u kojoj i dalje sudjeluje u toj financijskoj imovini.

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

f/ Izvedeni financijski instrumenti i računovodstvo zaštite

Grupa koristi izvedene financijske instrumente, kamatne swap-ove za zaštitu od kamatnog rizika. Takvi izvedeni financijski instrumenti početno se priznaju po fer vrijednosti na datum sklapanja ugovora o izvedenici i naknadno se ponovno mjere po fer vrijednosti. Izvedenice se iskazuju kao financijska imovina ako je fer vrijednost pozitivna, a kao financijska obveza ako je fer vrijednost negativna.

U svrhu računovodstva zaštite, zaštite se klasificiraju kao zaštite novčanog toka kada se štiti izloženost varijabilnosti novčanih tokova koja se može pripisati određenom riziku povezanom s priznatom obvezom (zajmom).

Na početku odnosa zaštite, Grupa formalno određuje i dokumentira odnos zaštite na koji želi primijeniti računovodstvo zaštite te cilj upravljanja rizikom i strategiju za poduzimanje zaštite.

Dokumentacija uključuje identifikaciju instrumenta zaštite, zaštićene stavke, prirodu rizika koji se štiti i način na koji će Grupa procijeniti zadovoljava li odnos zaštite zahtjeve učinkovitosti zaštite (uključujući analizu izvora neučinkovitosti zaštite i kako je omjer zaštite određen). Odnos zaštite ispunjava uvjete za računovodstvo zaštite ako ispunjava sve sljedeće zahtjeve učinkovitosti:

- Postoji "ekonomski odnos" između zaštićene stavke i instrumenta zaštite.
- Učinak kreditnog rizika ne „dominira promjenama vrijednosti" koje proizlaze iz tog ekonomskog odnosa.
- Omjer zaštite odnosa zaštite isti je kao onaj koji proizlazi iz količine zaštićene stavke koju Grupa stvarno štiti i količine instrumenta zaštite koji Grupa stvarno koristi za zaštitu te količine zaštićene stavke.

Zaštite koje ispunjavaju sve iznad navedene kriterije za računovodstvo zaštite obračunavaju se na način da se efektivni dio dobiti ili gubitka na instrumentu zaštite priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u rezervi zaštite novčanog toka, dok se svaki neučinkoviti dio odmah priznaje u RDG. Rezerva za zaštitu novčanog toka usklađena je s nižom kumulativnom dobiti ili gubitkom na instrumentu zaštite i kumulativnom promjenom fer vrijednosti zaštićene stavke.

Ako se prekine računovodstvo zaštite novčanog toka, iznos koji je akumuliran u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti mora ostati u akumuliranom ako se i dalje očekuje da će se zaštititi budući novčani tokovi. U suprotnom, iznos će odmah biti reklasificiran u dobit ili gubitak kao usklađenje reklasifikacije. Nakon prekida, kada se pojavi zaštićeni novčani tok, bilo koji preostali iznos u akumuliranoj ostaloj sveobuhvatnoj dobiti mora se obračunati ovisno o prirodi temeljne transakcije kako je prije opisano.

g/ Novac i novčani ekvivalenti

Novac se sastoji od novca u banci i blagajni. Novčani ekvivalenti obuhvaćaju depozite po viđenju i oročene depozite s rokom dospijeća do tri mjeseca.

h/ Zalihe

Zalihe sadrže rezervne dijelove, materijal te proizvodnju i gotove proizvode, a iskazane su po nižoj vrijednosti utvrđenoj usporedbom prosječne ponderirane cijene umanjene za ispravak vrijednosti zastarjelih i prekomjernih zaliha, i neto očekivane prodajne vrijednosti. Uprava provodi ispravak vrijednosti zaliha na temelju pregleda ukupne starosne strukture zaliha, te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u zalihe. Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda iskazuju se u poslovnim knjigama po cijeni proizvodnje, ukoliko je niža od neto prodajne cijene.

i/ Strane valute

Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti u stranoj valuti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti u visini povijesnog troška se ne preračunavaju.

Tečajne razlike nastale podmirenjem novčanih stavki i njihovim ponovnim preračunavanjem iskazuju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Tečajne razlike nastale preračunavanjem nemonetarne imovine iskazane po fer vrijednosti iskazuju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja, osim tečajnih razlika koje su nastale ponovnim preračunavanjem nemonetarne imovine raspoložive za prodaju kod koje se gubici i dobici priznaju izravno u glavnicu. Kod ove kategorije nenovčanih stavki se svaka dobit, odnosno svaki gubitak nastao preračunavanjem također priznaje izravno u glavnicu.

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

j/ Otpremnine, jubilarne i solidarne potpore

Kod planova definiranih mirovinskih primanja, troškovi primanja određuju se metodom projicirane kreditne jedinice na temelju aktuarske procjene koja se obavlja na svaki izvještajni dan. Dobici i gubici nastali aktuarskom procjenom priznaju se u razdoblju u kojem su nastali.

Trošak minulog rada priznaje se odmah u onoj mjeri u kojoj su prava na primanja već stečena. U suprotnom, amortizira se razmjerno tijekom određenog razdoblja sve do trenutka stjecanja prava na naknade.

Grupa daje zaposlenicima jednokratnu nagradu za dugogodišnje zaposlenje (jubilarne nagrade), solidarne potpore (u slučaju smrti radnika, smrti člana uže obitelji radnika, nastanka invalidnosti, nabave medicinskih pomagala, za rođenje djeteta, za bolovanje duže od 90 dana i dr.) te naknadu za umirovljenje. Obveza i trošak ovih naknada se određuju koristeći metodu projekcije kreditne jedinice. Metoda projekcije kreditne jedinice uzima svako razdoblje zaposlenja kao ostvarivanje prava na dodatnu jedinicu naknade i mjeri svaku jedinicu zasebno kako bi se izračunala konačna obveza.

Obveza temeljem primanja mjeri se po sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova primjenom diskontne stope koja je slična kamatnoj stopi na državne obveznice izdane u valuti i na rok koji odgovara valuti i procijenjenom trajanju obveze za primanja.

k/ Porez na dobit

Porezni rashod predstavlja zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porezi

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazane u konsolidiranom računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na izvještajni datum.

Odgođeni porezi

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u konsolidiranim financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti a obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Odgođene porezne obveze i porezna imovina ne priznaju se po privremenim razlikama koje proizlaze iz goodwilla ili početnim priznavanjem druge imovine i obveza, osim kod poslovnog spajanja, u transakcijama koje ne utječu ni na poreznu niti računovodstvenu dobit. Odgođene porezne obveze priznaju se na temelju oporezivih privremenih razlika koje nastaju po osnovi ulaganja u ovisna i pridružena društva, odnosno udjela u zajedničkim ulaganjima, osim ako Grupa nije u mogućnosti kontrolirati poništenje privremene razlike i ako je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u dogledno vrijeme. Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na svaki izvještajni datum i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze ili realizacije sredstva, temeljenim na i poreznim zakonima koji su na snazi ili u postupku donošenja do izvještajnog datuma. Izračun odgođenih poreznih obaveza i imovine održava iznos za koji se očekuje da će nastati obaveza ili povrat, na datum izvještavanja. Odgođena porezna imovina i obveze se prebijaju ako postoji zakonsko pravo da se tekućom poreznom imovinom pokriju tekuće porezne obveze te kada se odnose na porezne prihode koje utvrđuje ista porezna uprava, a Grupa namjerava sravniti svoju tekuću poreznu imovinu s poreznim obvezama.

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

k/ Porez na dobit / nastavak

Tekući i odgođeni porez za razdoblje

Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist konsolidiranog računa dobiti i gubitka, osim ako se ne odnosi na stavke koje se knjiže izravno u korist ili na teret glavnice, u kom slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru glavnice ili kada porez proizlazi iz početnog vođenja računa kod poslovnog spajanja.

l/ Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju ako Grupa ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu kao posljedicu prošlog događaja, ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa radi podmirivanja obveze te ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti. Kada postoji veći broj sličnih obveza, vjerojatnost da će za njihovo podmirenje biti potreban odljev resursa određuje se njihovim razmatranjem kao cjeline. Rezerviranja primanja zaposlenih i obnavljanje prirodnih bogatstava mjere se po sadašnjoj vrijednosti izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze, korištenjem diskontne stope prije poreza koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca kao i rizike koji su specifični za navedenu obvezu. Učinak povećanja rezerviranja, kao odraz proteka vremena, iskazuje se u okviru rashoda od kamata.

m/ Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno pripisati stjecanju, izgradnji ili izradi kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva značajno vrijeme da bi bilo spremno za svoju namjeravanu uporabu ili prodaju, dodaju se trošku navedenog sredstva sve dok sredstvo većim dijelom nije spremno za svoju namjeravanu uporabu ili prodaju.

Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava tijekom njihovog trošenja za kvalificirano sredstvo oduzimaju se od troškova posudbe koji se mogu kapitalizirati.

Svi drugi troškovi posudbe priznaju se u neto dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali.

Kratkoročne posudbe i zajmovi dobavljača se prikazuju po izvorno posuđenom iznosu umanjenom za otplate. Trošak kamata tereti račun dobiti i gubitka u razdoblju na koje se kamata odnosi.

n/ Financijske obveze i glavnički instrumenti koje je Grupa izdala

Razvrstavanje u obveze ili glavnicu

Dužnički i glavnički instrumenti se razvrstavaju ili kao financijske obveze ili u kapital, u skladu sa suštinom ugovornog sporazuma.

Glavnički instrumenti

Glavnički instrument je ugovor koji pruža dokaz o ostatku udjela u imovini subjekta nakon oduzimanja svih njegovih obveza. Glavnički instrumenti koje je izdala Grupa se evidentiraju u iznosu ostvarenih prihoda, umanjenih za direktne troškove izdavanja.

Obveze temeljem ugovora o financijskoj garanciji

Obveze temeljem ugovora o financijskoj garanciji početno se mjere po fer vrijednosti i kasnije u većem iznosu uspoređujući:

- iznos obveze temeljem ugovora kako je utvrđen u skladu s MRS-om 37 - Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina i
- početno priznati iznos umanjen, ako je primjenjivo, za kumulativnu amortizaciju priznatu u skladu s politikama priznavanja prihoda.

Financijske obveze

Financijske obveze klasificiraju se ili kao financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili kao ostale financijske obveze.

Financijske obveze po fer vrijednosti kroz iskazivanje promjena fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Financijske obveze svrstavaju se u kategoriju obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako su u posjedu radi trgovanja ili su određene za takvo iskazivanje.

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

n/ Financijske obveze i glavnički instrumenti koje je Grupa izdala / nastavak

Financijska obveza klasificira se kao obveza namijenjena trgovanju ako:

- je nastala prvenstveno radi reotkupa u bliskoj budućnosti, ili
- je sastavni dio utvrđenog portfelja financijskih instrumenata kojima Grupa upravlja zajedno i ako je u novije vrijeme odražavala obrazac kratkoročnog ostvarivanja dobiti, ili
- je derivat koji nije određen niti učinkovit kao instrument zaštite.

Financijske obveze koje nisu namijenjene trgovanju mogu nakon početnog priznavanja biti određene za iskazivanje po fer vrijednosti uz iskazivanje promjena fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti:

- ako se takvim određivanjem poništava ili znatno smanjuje nedosljednost u mjerenju ili priznavanju koja bi se u suprotnom javila ili
- ako je financijska obveza dio grupe financijske imovine ili financijskih obveza ili oboje, kojom se upravlja i čiji rezultati se procjenjuju na osnovi fer vrijednosti, u skladu s dokumentiranom politikom Grupe za upravljanje rizicima ili njenom strategijom ulaganja i ako se interne informacije o grupiranju prezentiraju na toj osnovi ili
- ako je sastavni dio ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivativa

Financijske obveze po fer vrijednosti kod koje se promjene fer vrijednosti iskazuju kroz račun dobiti i gubitka, pri čemu se svaka dobit ili svaki gubitak priznaje u računu dobiti i gubitka

Neto dobit ili gubitak priznat u računu dobiti i gubitka obuhvaća i kamate plaćene na financijsku obvezu. Fer vrijednost se određuje na način opisan u bilješci 41 uz financijske izvještaje - Financijski instrumenti.

Ostale financijske obveze

Ostale financijske obveze, uključujući obveze po zajmovima i kreditima, početno se mjere po fer vrijednosti umanjenoj za troškove transakcije.

Ostale financijske obveze kasnije se mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate, pri čemu se rashodi od kamata priznaju po osnovi efektivnog prinosa.

Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak financijske obveze i rashodi od kamata raspoređuju se tijekom relevantnog razdoblja. Efektivna kamatna stopa jest stopa kojom se procijenjeni budući novčani odljevi diskontiraju tijekom očekivanog vijeka financijske obveze ili kraćeg razdoblja ako je primjenjivo.

Prestanak priznavanja financijskih obveza

Grupa prestaje priznavati financijske obveze onda, i samo onda kad su obveze Grupe podmirene, poništene ili su istekle.

o/ Izvještavanje o poslovnim segmentima

Sukladno MSFI 8, Grupa je odredila poslovne segmente prema internim izvještajima o sastavnim dijelovima Grupe koja redovito pregledava glavni izvršni donositelj poslovnih odluka kako bi se na segmente rasporedili resursi i ocijenila uspješnost njihovog poslovanja. Pojedinosti o poslovnim segmentima objavljene su u bilješci 7 uz konsolidirane financijske izvještaje.

Grupa posebno prati i iskazuje poslovne rezultate osnovnih poslovnih segmenata Grupe. Segmenti djelatnosti predstavljaju osnovu na temelju koje Grupa izvještava o svom primarnom segmentu. Određene financijske informacije po poslovnim područjima, izložene su u bilješci 7 uz konsolidirane financijske izvještaje.

p/ Potencijalne obveze i imovina

Potencijalne obveze nisu priznate u konsolidiranim financijskim izvještajima. One se objavljuju, osim ako je vjerojatnost odljeva popratnih ekonomskih koristi mala. Potencijalna imovina nije priznata u konsolidiranim financijskim izvještajima, ali se objavljuje kad je priljev ekonomskih koristi izgledan.

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

q/ Priznavanje prihoda

Ugovori s kupcima

Sukladno MSFI 15 koji je usvojen 1. siječnja 2018. godine glede priznavanja ugovora s kupcima Grupa primjenjuje model pet koraka:

1) Utvrđivanje ugovora s kupcem
2) Utvrđivanje obveze isporuke u ugovoru
3) Utvrđivanje cijene transakcije
4) Dodjeljivanje cijene transakcije obvezama isporuke u ugovoru
5) Priznavanje prihoda kada (ili kako) subjekt ispuni obvezu isporuke

Prihodi se priznaju za svaku zasebnu obvezu isporuke u ugovoru u iznosu cijene transakcije. Cijena transakcije je iznos naknada u ugovoru na koju Grupa očekuje da ima pravo u zamjenu za prijenos obećane robe ili usluga kupca.

Prihodi su iskazani u iznosima koji su umanjeni za povrate, diskonte, bonuse i premije, kao i poreze direktno povezane sa prodajom proizvoda i izvršenih usluga.

Poslovanje Grupe, kao i ostvarivanje prihoda je predmet nekoliko zakona od kojih su najznačajniji:

- Zakon o komunalnom gospodarstvu
- Zakon o lokalnoj samoupravi
- Zakon o otpadu
- Zakon o ustanovama
- Zakon o vodama
- Zakon o grobljima
- Zakon o održavanju zgrada
- Zakon o slobodnim zonama

Temeljem navedenog prihodi se priznaju kako slijedi:

- prihodi od održavanja čistoće i odvoza otpada sadrže prihode od obavljenih usluga čišćenja i odvoza otpada kupcima prema važećem cjeniku za Grad Zagreb a koji se obračunavaju prema izvršenim uslugama građanstvu i poduzetnicima;
- prihodi od upravljanja i održavanja javnih cesta priznaju se u visini % dovršenosti izvedenih usluga i radova sukladno zaključenim ugovorima s kupcima;
- prihodi od prodaje stanova priznaju se u trenutku kada je na kupca prenesen značajan rizik i korist od vlasništva. Tokom gradnje stanova, prihodi i troškovi izgradnje se priznaju u skladu s MSFI 15
- prihodi od skladištenja i poslovnog najma priznaju se sukladno MSFI 16 ravnomjerno u prihod na temelju pravocrtne metode tijekom razdoblja najma.
- prihodi temeljem ugovora o utrošenom vremenu i materijalu se priznaju po ugovorenim jediničnim cijenama za utrošene sate rada, odnosno nastale direktne troškove.
- prihodi od grobnih naknada priznaju se po obračunu korisnicima usluga prema važećem cjeniku
- prihodi od putničke agencije sezonskog su karaktera i priznaju se po izvršenju usluge
- prihodi od distribucije plinom priznaje prihod u trenutku kada kupac stječe kontrolu nad proizvodom, odnosno kada se plin isporuči kupcu.
- Prihodi od vodnih usluga javne vodoopskrbe, javne odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda sadrže stalne mjesečne naknade uvećano za stvarnu potrošnju temeljem procjene potrošnje, uvećane za stvarnu potrošnju temeljem očitanja ili procjene, te prihode od priključenja i instalacije vodomjera.
- prihod koji proizlazi iz plaćanja naknade za priključenje na mrežu povezan je s budućim ugovorom o korištenju mreže i ugovorom o opskrbi vodom te se sustavno raspoređuje kroz razdoblje korisnog vijeka upotrebe izgrađenog sredstva ili prenesenog sredstva koje se koristi za davanje stalne usluge, a naknada primljena od kupaca za priključenje evidentira se kao odgođeni prihod te se priznaje kao prihod razdoblja istovremeno s amortizacijom imovine (priključaka) na koju se odnosi

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

q/ Priznavanje prihoda / nastavak

Ugovori o izgradnji

Prihod od ugovora sastoji se od početnog iznosa dogovorenog u ugovoru uvećanog za odstupanja ugovorenih radova, tužbi te dodatnih poticaja do iznosa kada je vjerojatno da će rezultirati prihodom i da se mogu sa sigurnošću izmjeriti. U trenutku kada se ishod ugovora o izgradnji može sa sigurnošću procijeniti, prihod se priznaje unutar dobiti ili gubitka na temelju izvršenja obveze za činidbu tijekom vremena. Troškovi se priznaju unutar dobiti ili gubitka također na temelju izvršenja obveze za činidbu tijekom vremena. Izvršenje obveze za činidbu se ocjenjuje na temelju istraživanja dovršenosti radova. Kada se izvršenje obveze za činidbu ne može sa sigurnošću utvrditi, prihod od ugovora priznaje se jedino ako je vjerojatno da će se troškovi ugovora nadoknaditi. Očekivani gubitak iz ugovora odmah se prikazuje unutar dobiti i gubitka.

Sporazumi o koncesiji

Prihodi koji se odnose na izgradnju ili unaprjeđenje usluge unutar sporazuma o koncesiji priznaju se u skladu s izvršenjem obveze za činidbu tijekom vremena, u skladu s računovodstvenom politikom Grupe o ugovorima o izgradnji. Prihod od upravljanja priznaje se u periodu kada su usluge pružene od strane Grupe.

Prihodi od državnih potpora obuhvaćaju:

- potpore koje su povezane sa sredstvima, uključujući nenovčane potpore po fer vrijednosti, iskazuju se u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju (bilanci) kao odgođeni prihod, a u konsolidiranom računu dobiti i gubitka se kao prihod priznaju tijekom razdoblja korištenja i nužno ih je sustavno povezati s odnosnim troškovima (amortizacije),

- potpora koja se prima kao nadoknada za rashode ili gubitke koju su već nastali ili u svrhu izravne financijske podrške subjektu bez daljnjih povezanih troškova, priznaje se kao prihod razdoblja u kojem se može potraživati.

Državne potpore se ne priznaju, osim ako ne postoji realno jamstvo da će Grupa ispuniti uvjete za državne potpore i da će potpora biti primljena.

Državne potpore kod kojih je osnovni uvjet da Grupa nabavi, izgradi ili na neki drugi način stekne dugotrajnu imovinu priznaje se u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju (bilanci) kao prihodi budućih razdoblja i prenose u dobit ili gubitak sustavno i racionalno tijekom korisnog vijeka predmetne imovine.

Ostale državne potpore se sustavno priznaju kao prihod kroz onoliko razdoblja koliko je potrebno kako bi se sučelile s troškovima za čije pokriće su namijenjene. Potraživanja temeljem državnih potpora s naslova nadoknade već nastalih troškova ili gubitaka ili radi pružanja trenutačne financijske potpore Grupe bez budućih povezanih troškova se priznaju u dobiti ili gubitak razdoblja u kojem nastane potraživanje po njima.

Financijski prihodi

Prihodi od kamata priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi, tako da se u obračun uzima stvarni prinos na sredstvo.

Prihodi od dividendi priznaju se kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende.

r/ Najmovi

Grupa kao davatelj najma

Potraživanja temeljem financijskih najmova se knjiže kao potraživanja u iznosu neto ulaganja Grupe u najam. Prihodi od financijskog najma se raspoređuju na obračunska razdoblja kako bi održavali konstantnu periodičku stopu povrata na otvoreno stanje neto ulaganja Grupe temeljem najmova.
Prihodi od poslovnog najma se priznaju pravocrtno tijekom razdoblja najma. Početni direktni troškovi nastali u fazi pregovaranja i ugovaranja uvjeta poslovnog najma se pripisuju knjigovodstvenom iznosu predmeta najma i priznaju pravocrtno tijekom razdoblja najma.

Grupa kao korisnik najma

Kao što je navedeno u bilješci 2(c), Grupa je promijenila računovodstvenu politiku za ugovore o operativnom najmu u kojima je Grupa najmoprimac. Nova politika opisana je u nastavku.

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

r/ Najmovi / nastavak

Pri sklapanju ugovora, Grupa procjenjuje je li riječ o ugovoru o najmu odnosno sadržava li ugovor najam. Riječ je o ugovoru o najmu ili ugovoru koji sadržava najam ako se njime prenosi pravo nadzora nad uporabom utvrđene imovine u određenom vremenskom razdoblju u zamjenu za naknadu.

Grupa priznaje imovinu s pravom korištenja i odgovarajuću obvezu za najam u odnosu na sve aranžmane u kojima je najmoprimac, osim za kratkoročne najmove (definirane kao najmovi s rokom najma od 12 mjeseci ili manje) i najmovi imovine male vrijednosti. Za te najmove Grupa priznaje zakupnine kao operativni trošak pravocrtno, tijekom trajanja ugovora o najmu, osim ako je primjenjivija druga osnova ispravnije predstavlja period u kojem Grupa stječe ekonomske koristi od imovine u najmu.

Ugovori o najmu obično se sklapaju na određeno razdoblje od 3 do 5 godina, ali mogu imati i mogućnost produljenja kako je opisano u nastavku. Ugovori o najmu mogu sadržavati i komponente najma i komponente koje se ne odnose na najam. Za ugovor koji je ugovor o najmu ili koji sadržava najam, Grupa svaku komponentu koja se odnosi na najam u okviru ugovora obračunava kao najam zasebno od komponenti ugovora koje se ne odnose na najam. Ugovori o najmu ne nameću nikakve ugovorne uvjete osim sigurnosnih udjela u imovini koja je predmet najma. Imovina u najmu se ne može koristiti kao sredstvo jamstva za posudbe.

Imovina i obveze koje proizlaze iz najma inicijalno se mjere temeljem sadašnje vrijednosti. Obveze po najmovima uključuju neto sadašnju vrijednost sljedećih plaćanja najamnina:

- fiksna plaćanja (uključujući suštinski fiksna plaćanja), umanjeno za potraživanja za poticaje najmova
- varijabilna plaćanja najma koja se temelje na indeksu ili stopi, inicijalno mjerena po indeksu ili stopi važećem na dan početka najma
- iznose za koje se očekuje da će ih Grupa platiti prema jamstvima za ostatak vrijednosti
- izvršnu cijenu opcije kupnje ukoliko je opravdano izvjesno da će Grupa opciju iskoristiti
- plaćanja penala za prekid najma, ukoliko se uvjeti najma odražavaju na korištenje opcije prekida.

Obveza za najam iskazana je u zasebnoj poziciji u izvještaju o financijskom položaju. Obveze za najam naknadno se mjere povećanjem knjigovodstvene vrijednosti koja odražava kamate na obaveze za najma (primjenom metode efektivne kamate) i smanjenjem knjigovodstvene vrijednosti koja odražava izvršena plaćanja najma.

Plaćanja najma koja se izvršavaju pod razumno određenim opcijama produljenja također su uključena u mjerenje obveze. Plaćanja najmova diskontiraju se korištenjem kamatne stope implicitne u ugovoru o najmu. Ukoliko se ta stopa ne može utvrditi, što je općenito slučaj za najmove Grupe, koristi se inkrementalna stopa zaduživanja najmoprimca što je stopa koju bi najmoprimac platio da posuđuje sredstva potrebna za kupnju imovine slične vrijednosti u odnosu na imovinu s pravom korištenja, u sličnom ekonomskom okruženju sa sličnim stanjem, osiguranjima i uvjetima. Ponderirana prosječna granična stopa zaduživanja koju Grupa primjenjuje na obveze po najmu bila je 5,1%.

Imovina s pravom korištenja početno se priznaje u iznosu jednakom visini početnog mjerenja obveze za najam uvećano za bilo kakva plaćanja najma provedena prije ili na datum početka najma te umanjeno za primljene poticaje za najam i početne direktne troškove.

Imovina s pravom korištenja se obično amortizira pravocrtno tijekom korisnog vijeka trajanja imovine ili tijekom trajanja ugovora o najmu, ovisno o tome što je kraće. Ukoliko je opravdano sigurno da će Grupa iskoristiti opciju kupnje imovine, amortizacija se obračunava tijekom korisnog vijeka trajanja imovine.

Do 31. prosinca 2018. najmovi nekretnina, postrojenja i opreme u kojima Grupa kao najmoprimac snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificirali su se kao financijski najmovi.

Najmovi u kojima Grupa kao najmoprimac ne snosi bitan udio rizika i koristi vlasništva klasificirali su se kao operativni najmovi. Plaćanja po osnovi operativnih najmova (umanjena za bilo kakve poticaje primljene od najmodavca) iskazivala su se u računu dobiti i gubitka prema pravocrtnoj metodi u razdoblju trajanja najma. Prihodi od operativnog najma u kojima je Grupa najmodavac priznaju se u računu dobiti i gubitka pravocrtno tijekom trajanja najma. Početni izravni troškovi nastali pri dobivanju operativnog najma dodaju se knjigovodstvenoj vrijednosti predmetne imovine i priznaju kao trošak tijekom trajanja najma na istoj osnovi kao i prihod od najma. Predmetna imovina dana u najam uključena je u bilancu Grupa na temelju njezine prirode.

3/ TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE / NASTAVAK

s/ Sporazumi o koncesiji

Obilježje ovih sporazuma o uslugama je javna priroda usluga čije je pružanje kao obavezu preuzeo korisnik. Javna politika je da se usluge povezane s tom infrastrukturom pružaju javnosti, bez obzira na identitet strane koja ih pruža. Sporazum o pružanju usluga ugovorno obavezuje korisnika da usluge pruža javnosti u ime subjekta javnog sektora. Druga uobičajena obilježja su:

- strana koja nudi sporazum o pružanju usluga (davalac koncesije) je subjekt javnog sektora, uključujući organe vlasti, ili subjekt privatnog sektora na koji je prenesena odgovornost za danu uslugu.
- korisnik je odgovoran barem za dio upravljanja infrastrukturom i povezanim uslugama te ne djeluje isključivo kao zastupnik davaoca koncesije.
- korisnik je obavezan davaocu koncesije na kraju trajanja sporazuma predati infrastrukturu u određenom stanju, za simboličnu naknadu ili bez iste, bez obzira na to koja ju je strana financirala u početku.

Prihodi se priznaju prema MSFI 15 – Ugovori s kupcima. Troškovi svake pojedinačne aktivnosti (izgradnje, održavanja i upravljanja, te obnavljanja) priznaju se u rashode sukladno stupnju dovršenja svake aktivnosti. Ugovorni prihodi priznaju se istovremeno.

Društvo priznaje prava stečena ugovorom kao financijsku imovinu.

t/ Usporedni iznosi

Usporedne informacije su po potrebi reklasificirane kako bi bile u skladu s prikazom tekuće godine (bilješka 5).

4/ KORIŠTENJE PROCJENA I PROSUDBI PRI SASTAVLJANJU GODIŠNJIH KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I FER VRIJEDNOSTI

4.1 Ključne prosudbe kod primjene računovodstvenih politika

Kod primjene računovodstvenih politika Grupe, rukovodstvo treba davati prosudbe, procjene i izvoditi pretpostavke o knjigovodstvenim iznosima imovine i obveza koje nisu vidljive iz drugih izvora. Procjene i s njima povezane pretpostavke temelje se na iskustvu u proteklim razdobljima i drugim relevantnim čimbenicima. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od procjena. Procjene i pretpostavke na temelju kojih su procjene izvedene kontinuirano se preispituju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju revidiranja procjene ako izmjena utječe samo na to razdoblje ili u razdoblju revidiranja procjene i u budućim razdobljima ako izmjena utječe i na tekuće i na buduća razdoblja.

Radi financijskog izvještavanja Grupa neku svoju imovinu i neke svoje obveze mjeri po fer vrijednosti.

Grupa u procjeni fer vrijednosti imovine ili obveze koristi tržišne podatke ako su dostupni. Ako ulazni podaci 1. razine nisu dostupni, Grupa angažira neovisne ovlaštene procjenitelje,

Grupa surađuje s vanjskim ovlaštenim procjeniteljima u utvrđivanju metoda vrednovanja i varijabli koje ulaze u model fer vrijednosti.

Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine

Utvrđivanje korisnog vijeka imovine temelji se na povijesnom iskustvu sa sličnom imovinom, kao i predviđenim promjenama u gospodarskom okruženju i čimbenicima vezanim za specifičnu industriju. Primjerenost procijenjenog korisnog vijeka razmatra se jednom godišnje, ili kad god postoji naznaka značajnih promjena u pretpostavkama. Vjerujemo da je ovo važna računovodstvena procjena s obzirom na značajan udio imovine koja se amortizira u ukupnoj imovini, te bi utjecaj značajnijih promjena ovih pretpostavki mogao bi biti materijalan učinak za financijski položaj i rezultate poslovanja Grupe.

Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine

Umanjenje vrijednosti iskazuje se u konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe u slučaju kad neto knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja stvara novac premašuje njen nadoknadivi iznos odnosno njenu fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje ili vrijednost u uporabi, ovisno o tome što je veće. Izračun fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje provodi se temeljem raspoloživih podataka iz povezanih prodajnih transakcija po uobičajenim tržišnim uvjetima slične imovine ili vidljivih tržišnih cijena umanjenih za dodatne troškove otuđenja imovine.

Izračun vrijednosti u uporabi temelji se na modelu diskontiranog novčanog tijeka. Najznačajnije pretpostavke za utvrđivanje novčanog toka su diskontirane stope, terminske vrijednosti, vrijeme za koje se rade projekcije novčanog toka, kao i pretpostavke i prosudbe korištene za utvrđivanje novčanih primitaka i izdataka.

Raspoloživost oporezujuće dobiti za koju imovina odgođenog poreza može biti priznata

Imovina odgođenog poreza priznaje se za sve neiskorištene porezne gubitke do mjere u kojoj je moguće da će buduća dobit biti raspoloživa za iskorištenje. Značajne prosudbe su zahtijevane u određivanju iznosa imovine odgođenog poreza koja se može priznati, temeljena na vjerojatnom izračunu vremena i razini buduće oporezive dobiti zajedno s budućom planiranom strategijom poreza. Tijekom 2023. i 2024. godine izvršena su priznavanja odgođene porezne imovine po raspoloživim poreznim razlikama. Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine prikazan je u bilješci 17 uz konsolidirane financijske izvještaje, temeljena na vjerojatnom izračunu vremena i razini buduće oporezive dobiti zajedno s budućom planiranom strategijom poreza.

Aktuarske procjene korištene za izračun naknada i primanja zaposlenika

Trošak definiranih planiranih naknada utvrđen je upotrebom neovisnih aktuarskih procjena. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontiranim stopama, budućim povećanjima dohotka i smrtnosti ili stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova, te procjene su predmet nesigurnosti. Rezerviranja za naknade i primanja zaposlenika iznose 15.493 tisuća eura na dan 31. prosinca 2024. godine (na dan 31. prosinca 2023. godine: 13.545 tisuća eura) (bilješka 39).

4/ KORIŠTENJE PROCJENA I PROSUDBI PRI SASTAVLJANJU GODIŠNJIH KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I FER VRIJEDNOSTI / NASTAVAK

4.1 Ključne prosudbe kod primjene računovodstvenih politika / nastavak

Vrednovanje Goodwilla

Grupa provodi godišnje provjere Goodwill-a zbog umanjenja vrijednosti u skladu s MRS-om 36. Goodwill je za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti alociran na ovisno društvo Gradska plinara Bjelovar d.o.o., te mu je neto knjigovodstvena vrijednost na dan izvještavanja kako slijedi:

000 EUR	2024.	2023.
Gradska plinara Bjelovar d.o.o.	216	216

Nadoknadiva vrijednost jedinice stvaranja novca određena je izračunima vrijednosti u uporabi ili fer vrijednosti koji su bazirani na projekcijama novčanog toka temeljenim na financijskim planovima koje je odobrila Uprava i koji pokrivaju petogodišnje razdoblje. Procjenu vrijednosti izvršio je neovisni procjenitelj.

Izračun nadoknadive vrijednosti implicira i terminalnu vrijednost budućih novčanih tokova nakon petogodišnjeg razdoblja od 3.612 tisuća eura.

Novčani tokovi kreirani iz takvih planova diskontiraju se korištenjem diskontne stope nakon poreza koja odražava rizik predmetne imovine, a koja je za potrebe testa umanjenja vrijednosti Goodwill-a jednaka ponderiranom prosječnom trošku kapitala te iznosi 7,57 %.

Društvo je prilikom prvog vrednovanja utvrdila vrijednost goodwila u iznosu od 1.567 tisuća eura, te provelo troškove umanjenja vrijednosti Goodwill-a tijekom 2019. godine u iznosu od 1.351 tisuća eura kao rezultat provedenog testa umanjenja vrijednosti Goodwill-a. Ostatak vrijednosti goodwilla u iznosu od 216 tisuća eura (prikazano u bilješci 21) prilikom novog testiranja u 2024. godini ostala na istoj razini.

Posljedice određenih sudskih sporova

Društvo i ovisna društva su stranke u brojnim parnicama i postupcima nastalim u uobičajenom obavljanju poslovanja. Uprava koristi procjenu kada su najvjerojatnije posljedice tih aktivnosti procijenjene i rezerviranja su priznata na dosljednoj osnovi (bilješka 31).

4/ KORIŠTENJE PROCJENA I PROSUDBI PRI SASTAVLJANJU GODIŠNJIH KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I FER VRIJEDNOSTI / NASTAVAK

4.2 Mjerenje fer vrijednosti i proces vrednovanja

Grupa ima uspostavljen sustav kontrola u okviru mjerenja fer vrijednosti koji podrazumijeva cjelokupnu odgovornost Uprave vezanu uz nadziranje svih značajnijih mjerenja fer vrijednosti, konzultiranje s vanjskim stručnjacima te, u kontekstu navedenog, izvještavanje o istome tijelima zaduženima za upravljanje. Fer vrijednosti mjere se u odnosu na informacije prikupljene od trećih strana u kojem slučaju Uprava ocjenjuje u kojoj mjeri dokazi prikupljeni od trećih strana osiguravaju da navedene procjene fer vrijednosti ispunjavaju zahtjeve MSFI, uključujući i razinu iz hijerarhije fer vrijednosti u koju bi te procjene trebale biti klasificirane.
Fer vrijednosti kategoriziraju se u različite razine u hijerarhiji fer vrijednosti na temelju ulaznih varijabli koje se koriste u tehnikama procjene kao što slijedi:

- Razina 1 - kotirane cijene (nekorigirane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obveze.
- Razina 2 - ulazne varijable koje ne predstavljaju kotirane cijene uključene u razinu 1, a radi se o ulaznim varijablama za imovinu ili obveze koje su vidljive bilo izravno (npr. kao cijene) bilo neizravno (npr. izvedene iz cijena).
- Razina 3 - ulazne varijable za imovinu ili obveze koje se ne temelje na vidljivim tržišnim podacima (ulazne varijable koje nisu vidljive).

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan izvještavanja. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem burze, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema uobičajenim trgovačkim uvjetima.
Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ukoliko su sve značajnije ulazne varijable potrebne za fer vrednovanje vidljive, procjena fer vrijednosti se kategorizira kao razina 2.
Ako se jedna ili više značajnih ulaznih varijabli ne temelji na vidljivim tržišnim podacima, procjena fer vrijednosti kategorizira se kao razina 3.
Radi financijskog izvještavanja Grupa neku svoju imovinu mjeri po fer vrijednosti. Grupa u procjeni fer vrijednosti imovine ili obveze koristi tržišne podatke ako su dostupni. Ako ulazni podaci 1. razine nisu dostupni, Grupa angažira neovisne ovlaštene procjenitelje. Grupa koordinira proces vrednovanja i usko surađuje s neovisnim ovlaštenim procjeniteljima u utvrđivanju metoda vrednovanja i varijabli koje ulaze u model fer vrijednosti.
Grupa je napravila sljedeće značajnije procjene fer vrijednosti u okviru pripreme financijskih izvještaja, a koje su detaljnije objašnjene u sljedećim bilješkama:

Procjena fer vrijednosti za zemljišta koja se naknadno mjere po metodi revalorizacije u skladu s MRS-om 16

Zemljišta u vlasništvu Grupe koja se naknadno vrednuju metodom revalorizacije u skladu s MRS 16, iskazuju se u revaloriziranim iznosima koji predstavljaju njihovu fer vrijednost na datum revalorizacije, umanjenu za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Revalorizacija se provodi redovito (svakih 3 – 5 godina) tako da se ne očekuje da bi se knjigovodstveni iznosi značajno razlikovali od iznosa koji bi bili utvrđeni primjenom fer vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja.

Zadnji efekti revalorizacije evidentirani su u 2019. godini na temelju procjene fer vrijednosti zemljišta od strane neovisnog ovlaštenog procjenitelja, koja se obavlja u skladu sa Zakonom o procjeni vrijednosti nekretnina (NN 78/15), i Pravilnikom o metodama vrednovanja nekretnina (NN 105/15), pri čemu se za procjenu zemljišta koristi poredbena metoda, kojom se tržišna vrijednost određuje iz najmanje tri kupoprodajne cijene (transakcije) poredbenih nekretnine. Zakon također prepoznaje mogućnost primjene drugih metoda vrednovanja, no, ukoliko se vrednovanje obavlja po nekoliko metoda, nije dopušten izračun vrijednosti nekretnina kao prosjeka rezultata po nekoliko metoda ili ponderiranjem tako dobivenih rezultata, već je potrebno odrediti jednu metodu kao osnovnu metodu, a ostale metode služe za potporu i provjeru rezultata.
Međutim, MSFI 13 *Mjerenje fer vrijednosti* nalaže da se pri mjerenju fer vrijednosti nefinancijske imovine razmatra mogu li tržišni sudionici ostvariti ekonomske koristi maksimalnim i optimalnim korištenjem imovine ili njezinom prodajom drugom tržišnom sudioniku koji bi je mogao maksimalno i optimalno koristiti, a što podrazumijeva fizički moguće korištenje (fizička obilježja imovine koja bi tržišni sudionici razmatrali pri određivanju cijene imovine, npr. lokacija ili veličina nekretnine), pravno dopušteno korištenje (npr. propisi o prostornom planiranju koji se primjenjuju na nekretninu) i financijski isplativo korištenje (vodeći računa o troškovima prilagodbe imovine za tu namjenu), radi čega MSFI 13 prepoznaje da je u određenim slučajevima primjereno primijeniti nekoliko tehnika vrednovanja, u kojem slučaju je mjera fer vrijednosti točka unutar raspona vrijednosti,

4/ KORIŠTENJE PROCJENA I PROSUDBI PRI SASTAVLJANJU GODIŠNJIH KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I FER VRIJEDNOSTI / NASTAVAK

4.2 Mjerenje fer vrijednosti i proces vrednovanja / nastavak

odnosno obični ili ponderirani prosjek fer vrijednosti koje se dobiju primjenom više tehnika mjerenja, a koja onda najbolje predstavlja fer vrijednost u danim okolnostima. Također, za ulazne podatke 2. razine, MSFI 13 zahtjeva određena usklađenja radi stanja i lokacije imovine i opsega u kojem se ulazni podaci odnose na stavke usporedive imovine, te volumena ili razine aktivnosti na tržištima na kojima su ti ulazni podaci dostupni.

S obzirom na značajan rast cijena na tržištu nekretnina, te značajne razlike u cijenama transakcija na pojedinim lokacijama realiziranima u razdoblju od 2019. godine do kraja 2024. godine, za koje nije bilo moguće odrediti korelaciju kretanja cijena u odnosu na vrstu i veličinu zemljišta, te ograničenja poredbene metode temeljem kojih se pri određivanju usporedivih cijena ne primjenjuju usklađenja koja propisuje MSFI 13 (u vidu usklađenja radi lokacije ili veličine nekretnine, volumena ili razine aktivnosti tržišta s kojih se uzimaju ulazni podaci), Uprava procjenjuje da fer vrijednost pojedinih zemljišta (velikih površina u manjim mjestima unutar Republike Hrvatske) utvrđena poredbenom metodom bez provedenih usklađenja ili ponderiranja radi primjene ostalih metoda vrednovanja ne predstavlja najbolju fer vrijednost pojedinih nekretnina na 31. prosinca 2024. godine.
Stoga je donesena odluka Uprave da se u financijskim izvještajima za 2024. godinu za ta zemljišta neće priznati efekti revalorizacije, dok se ne dovrše sve analize efekata usklađenja koje zahtjeva MSFI 13, kao i dok se ne provedu vrednovanja primjenom drugih metoda vrednovanja radi utvrđivanja točke unutar primjerenog raspona fer vrijednosti.
Fer vrijednost navedenih zemljišta procijenjena poredbenom metodom na 31. prosinca 2024. godine iznosi 156.784 tisuća eura. Revalorizirana vrijednost po vrijednostima iz 2019. godine iznosi 46.974 tisuća eura i predstavlja iznos po kojem su ta zemljišta priznata u financijskim izvještajima na 31. prosinca 2024. godine. Nabavna vrijednost navedenih zemljišta iznosi 9.754 tisuća eura.
Prema mišljenju Uprave, fer vrijednost navedenih zemljišta nalazi se unutar raspona fer vrijednosti procijenjene 2019. godine i fer vrijednosti procijenjene poredbenom metodom na 31. prosinca 2024. godine.

Procjena fer vrijednosti ulaganja u nekretnine koje se naknadno mjere po fer vrijednosti u skladu s MRS-om 40

Procjena fer vrijednosti ulaganja u nekretnine koja se naknadno mjere po fer vrijednosti u skladu s MRS-om 40 izvršena je od strane neovisnog ovlaštenog procjenitelja pri čemu je za poslovne prostore i zemljišta korištena poredbena metoda a za građevinski dio objekata koji su dani u najam prihodovna metoda. Prihodovna metoda primijenjena je pri izračunu fer vrijednosti građevinskog dijela (nekretnine koje su dane u najam). U prihodovnoj metodi prihodovna vrijednost se utvrđuje na temelju prihoda koji se postižu na tržištu (održivi prihodi). Ako su prihodovni odnosi u dogledno vrijeme podložni značajnim odstupanjima ili značajno odstupaju od prihoda koji se postižu na tržištu, prihodovna vrijednost može se utvrditi i na temelju periodički različitih prihoda. Prihodovna vrijednost izgrađenih zemljišta obuhvaća vrijednost zemljišta, vrijednost građevine i vrijednost uređaja. Prema hijerarhiji fer vrijednosti procjene poredbenom metodom klasificirane su u 2. razinu a prihodovnom metodom u 3. razinu fer vrijednosti (bilješka 19).

4/ KORIŠTENJE PROCJENA I PROSUDBI PRI SASTAVLJANJU GODIŠNJIH KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I FER VRIJEDNOSTI / NASTAVAK

4.2 Mjerenje fer vrijednosti i proces vrednovanja / nastavak

- *Dugotrajna imovina namjena prodaji*

Mjerenje fer vrijednosti kategorizirano je, sukladno ulaznim varijablama korištenim u procjeni vrijednosti, kao razina 3. Sljedeća tablica prikazuje sažetak metoda i tehnika procjene fer vrijednosti te značajne ulazne varijable korištene prilikom procjene fer vrijednosti na datum klasifikacije:

Metode i tehnike procjene	Značajne ulazne varijable koje nisu vidljive
Nekretnine Kod građevinskih objekata i zemljišta koristila se prihodovna i poredbena metoda	Među ostalim čimbenicima, procijenjena diskontna stopa razmatra kvalitetu objekta i njegov položaj na sličnoj zemljopisnoj lokaciji za usporediv tip nekretnine.

- *Financijska imovina (bilješka 22 i 27)*

Grupa primjenjuje MSFI-13 koji je jedinstven izvor uputa za mjerenje fer vrijednosti i objavljivanje informacija o mjerama fer vrijednosti. MSFI 13 ima širok djelokrug. Zahtjevi koji se odnose na mjerenje fer vrijednosti primjenjuju se i na financijske instrumente i na nefinancijske instrumente za koje je drugim MSFI-jevima propisano ili dopušteno mjerenje i objavljivanje fer vrijednosti, izuzev kod transakcija plaćanja temeljenih na dionicama koja potpadaju u djelokrug MSFI-ja 2 „Plaćanja temeljena na dionicama", transakcija najma koje potpadaju u djelokrug MSFI 16 „Najmovi" i mjera koje su donekle slične fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednost (npr. neto prodajna/ostvariva vrijednost kod mjerenja zaliha ili vrijednost u uporabi kod procjene umanjenja vrijednosti).

MSFI 13 definira fer vrijednost kao cijenu koja bi prema postojećim tržišnim uvjetima bila postignuta prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum mjerenja. Prema MSFI-ju 13, fer vrijednost je izlazna cijena, neovisno o tome da li je cijena neposredno vidljiva ili je procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja.

5/ USPOREDNI PODACI I PREPRAVLJANJA POČETNIH STANJA

Tijekom 2024. godine, Grupa je ustanovila niže navedene ispravke koji se odnose na prethodna razdoblja zbog čega Uprava smatra da takvi ispravci pridonose prikladnijem računovodstvenom prikazu financijskih izvještaja. Uprava je razmotrila značajnosti prepravaka i zaključila da je za Grupu dovoljan prikaz utjecaja prepravljanja samo u onim bilješkama na koje prepravci imaju utjecaja. S obzirom na prepravke ranijih razdoblja, a u skladu sa zahtjevom Međunarodnog računovodstvenog standarda 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, Grupa je prikazala u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju stanja za najranije prezentirano razdoblje, odnosno 1. siječnja 2023. godine.

Sveukupni učinak prethodno navedenih ispravaka na iskazane rezultate poslovanja za 2022. i 2023. godinu prikazan je kako slijedi po stavkama financijskih izvještaja:

a) Prepravljeni prijašnje objavljeni iznosi – stavke izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti za 2022. godinu

	2022. prethodno objavljeno	**Iznos prepravka**	**2022. nakon prepravaka**
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Financijski prihodi	16.619	1.064	17.683
Financijski rashodi	(28.720)	(1.064)	(29.784)
Ukupna sveobuhvatna dobit	**22.399**	**-**	**22.399**

b) Prepravljeni prijašnje objavljeni iznosi – stavke izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti za 2023. godinu

	2023. prethodno objavljeno	**Iznos prepravka**	**2023. nakon prepravaka**
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Troškovi osoblja	(173.794)	(5.247)	(179.041)
Rezerviranja	(15.572)	5.247	(10.325)
Financijski prihodi	16.839	994	17.833
Financijski rashodi	(37.324)	(994)	(38.318)
Ukupna sveobuhvatna dobit	**16.342**	**-**	**16.342**

Troškovi osoblja / Rezerviranja

Grupa je reklasificirala troškove rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore na stavku troškova osoblja smatrajući navedeno prikladnijom prezentacijom u financijskim izvještajima.

Financijski prihodi / Financijski rashodi

Grupa je ispravila računovodstvenu pogrešku netiranja financijskih prihoda i financijskih rashoda u prethodnim razdobljima po ugovorima o kreditima sa bankama za stambene zgrade i ugovorima o zajmovima stambenim zgradama.

5/ USPOREDNI PODACI I PREPRAVLJANJA POČETNIH STANJA / NASTAVAK

Nekretnine, postrojenja i oprema / Revalorizacijske pričuve / Odgođena porezna obveza

U 2024. godini izvršeno je isknjiženje imovine (zemljišta i građevinskih objekata) kroz prethodna razdoblja radi usklade knjigovodstvenih podataka sa stanjem u zemljišnim knjigama i katastru. Navedeno je prezentirano kroz smanjenje Nekretnina, postrojenja i opreme, revalorizacijskih pričuva, odgođene porezne obveze i prenesenog gubitka na najranije prezentirano razdoblje u Izvještaju o financijskom položaju.

Potraživanja od kupaca / Preneseni gubitak

Ovisno društvo Gradska plinara Zagreb Opskrba d.o.o. je s prelaskom sa javne usluge opskrbe plinom na tržišnu opskrbu plinom provelo prilagodbu politike obračuna potrošnje plina kupaca na akontacijskom sustavu. Dotadašnji model obračuna po kojem se je godišnja potrošnja za više od 70% kupaca procjenjivala zamijenjen je sa modelom da se za sve kupce na akontacijskom sustavu zaprimaju podaci o potrošnji od strane operatera distributivnog sustava te da se potrošnja obračunava i fakturira kupcima četiri puta godišnje (na dane 30. ožujka, 30. lipnja., 30. rujna i 31. prosinca).

Provedena prilagodba računovodstvene politike u 2024. godini omogućila je da se obračun potrošnje na dan 31. prosinca 2024. godine obavlja isključivo na temelju potrošnje dobivene od operatora distribucijskog sustava. Time su se stekli uvjeti da se za razliku potrošnje između očitanja operatora distribucijskog sustava i prethodno manje procijenjene potrošnje od strane ovisnog društva priznaju prihodi iz prethodnih godina, na način da se u Izvještaju o financijskom položaju preprave iznosi potraživanja od kupaca, prenesenog gubitka i obračunatih iznosa budućih obveza po reklamacijama na dan 1. siječnja 2023. godine i 31. prosinca 2023. godine. Kao rezultat navedenog, u Izvještaju o financijskom položaju prepravljeni su iznosi potraživanja od kupaca, prenesenog gubitka i obračunatih iznosa budućih obveza po reklamacijama na dan 1. siječnja 2023. godine i 31. prosinca 2023. godine.

Obveze po primljenim kreditima i najmovina / Ostale dugoročne obveze

Grupa je reklasificirala obveze po kreditima za stambene zgrade na obveze po primljenim kreditima i zajmovima u skladu s MSFI 9 – Financijski instrumenti. Po navedenim kreditima Grupa ima iskazana potraživanja za dane zajmove stambenim zgradama.

5/ USPOREDNI PODACI I PREPRAVLJANJA POČETNIH STANJA / NASTAVAK

c) Prepravljeni prijašnje objavljeni iznosi – stavke izvještaja o financijskom položaju na dan 31.12.2022. godine

	31.12.2022. prethodno objavljeno	**Iznos prepravka**	**31.12.2022. prepravljeno**
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
DUGOTRAJNA IMOVINA			
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.303.247	(37.094)	1.266.153
KRATKOTRAJNA IMOVINA			
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	141.596	16.229	157.825
UKUPNA IMOVINA	**2.054.588**	**(20.865)**	**2.033.723**
DUGOROČNE OBVEZE			
Obveze po primljenim kreditima i najmovima	347.981	37.335	385.316
Odgođena porezna obveza	58.136	(3.755)	54.381
Ostale dugoročne obveze	39.238	(37.335)	1.903
KRATKOROČNE OBVEZE			
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	180.507	(5.228)	175.279
Obveze po primljenim kreditima i najmovima	27.079	6.029	33.108
UKUPNE OBVEZE	**1.433.956**	**(2.954)**	**1.431.002**
KAPITAL			
Revalorizacijske pričuve	254.630	(17.111)	237.519
Preneseni gubitak	(92.754)	(800)	(93.554)
UKUPAN KAPITAL	**620.632**	**(17.911)**	**602.721**

5/ USPOREDNI PODACI I PREPRAVLJANJA POČETNIH STANJA / NASTAVAK

d) Prepravljeni prijašnje objavljeni iznosi – stavke izvještaja o financijskom položaju na dan 31.12.2023. godine

	31.12.2023. prethodno objavljeno	Iznos prepravka	31.12.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
DUGOTRAJNA IMOVINA			
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.265.351	(37.094)	1.228.257
KRATKOTRAJNA IMOVINA			
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	223.488	16.547	240.035
UKUPNA IMOVINA	**2.119.900**	**(20.547)**	**2.099.353**
DUGOROČNE OBVEZE			
Obveze po primljenim kreditima i najmovima	292.279	30.995	323.274
Odgođena porezna obveza	58.387	(3.755)	54.632
Ostale dugoročne obveze	32.749	(30.995)	1.754
KRATKOROČNE OBVEZE			
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	267.054	(4.308)	262.746
Obveze po primljenim kreditima i najmovima	40.745	5.427	46.172
UKUPNE OBVEZE	**1.477.341**	**(2.636)**	**1.474.705**
KAPITAL			
Revalorizacijske pričuve	258.722	(17.111)	241.611
Preneseni gubitak	(77.031)	(800)	(77.831)
UKUPAN KAPITAL	**642.559**	**(17.911)**	**624.648**

6/ PRIHODI OD PRODAJE

Podjela po tržištima

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Tržište Hrvatske	592.327	591.281
Tržište Europske unije	36	97
	592.363	**591.378**

Podjela prihoda od prodaje na povezane strane i vanjske kupce:

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Prihodi od prodaje povezanim stranama (bilješka 38)	122.423	103.881
Prihodi od prodaje vanjskim kupcima	469.940	487.497
	592.363	**591.378**

7/ INFORMACIJE O SEGMENTIMA

Sukladno MSFI 8, Grupa je odredila poslovne segmente prema internim izvještajima o sastavnim dijelovima Grupe koje redovito pregledava glavni izvršni donositelj poslovnih odluka kako bi se na segmente rasporedili resursi i ocijenila uspješnost njihovog poslovanja. Grupa je odredila poslovne segmente na temelju izvještaja koje redovito pregledava Uprava, a koristi ih za donošenje strateških odluka. Poslovni segmenti su oblikovani po kriterijima djelatnosti podružnica i ovisnih društava koji se nalaze u sastavu Grupe (bilješka 1), pri čemu je određeno da devet djelatnosti predstavljaju poslovne segmente, dok deseti segment predstavlja sve ostale djelatnosti Grupe.

Poslovni segmenti su slijedeći:

1/ Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje
2/ Održavanje čistoće i odvoz otpada
3/ Upravljanje i održavanje javnih cesta
4/ Usluge parkiranja
5/ Skladištenje i najam
6/ Uređivanje i održavanje zelenih površina
7/ Gradnja i upravljanje projektima i objektima
8/ Opskrba i distribucija plina
9/ Prodaja lijekova
10/ Ostale djelatnosti

7/ INFORMACIJE O SEGMENTIMA / NASTAVAK

Slijedi analiza prihoda i rezultata Grupe po izvještajnim segmentima koji su prikazani u skladu sa MSFI 8. Prikazani prihodi od prodaje odnose se na prihode ostvarene prodajom vanjskim kupcima.

	2024.	**2023.**
	000 EUR	000 EUR
Prihodi od prodaje i distribucije plina /i/	183.401	229.089
Prihodi od vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja	68.296	60.364
Prihodi od održavanja čistoće i odvoza otpada /ii/	81.541	66.041
Prihodi od prodaje lijekova	74.819	64.427
Prihodi od upravljanja i održavanja javnih cesta /iii/	51.336	45.974
Prihodi od gradnje i upravljanje projektima i objektima	17.137	25.011
Prihodi od uređivanja i održavanja zelenih površina	36.160	24.454
Prihodi od parkiranja	24.668	22.292
Prihodi od skladištenja i najma	12.969	12.802
Ostali prihodi	42.036	40.924
	592.363	**591.378**

Prihodi od prodaje priznaju se u točki vremena kad su nastali.

/i/ U segmentu prodaje i distribucije plina smanjeni su prihodi od prodaje radi gubitka dijela portfelja kupaca za iz kategorije javne usluge opskrbe plinom nakon 30. rujna 2024. godine. Istodobno je Grupa zadržala značajan dio portfelja kupaca koji su iz javne usluge prešli na tržišnu sklapanjem tržišnih ugovora.

/ii/ Povećanje prihoda od prodaje u segmentu održavanja čistoće i odvoza odnosi se na povećanje prihoda od Grada Zagreba.

/iii/ Prihodi od upravljanja i održavanja javnih cesta veći su radi većeg opsega izvedenih radova i upravljanja cijenama usluga u skladu sa promjenjivim tržišnim uvjetima.

Ostali prihodi obuhvaćaju sljedeće:

	2024.	**2023.**
	000 EUR	000 EUR
Prihodi od pogrebnih djelatnosti	10.727	11.361
Prihodi od tržnica	9.113	8.908
Prihodi od putničkih agencija	6.734	6.829
Prihodi od usluga oglašavanja	5.647	4.830
Prihodi od usluga autobusnog kolodvora	3.945	4.090
Prihodi od najma telekomunikacijskih vodova i mreža	3.335	3.167
Prihodi od upravljanja objektom Arena Zagreb	2.126	1.438
Prihodi od izdavačke djelatnosti	409	301
	42.036	**40.924**

7/ INFORMACIJE O SEGMENTIMA / NASTAVAK

Prihodi i rezultati po segmentima za 2024. godinu

000 EUR	Gradnja i upravljanje objektima i projektima	Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje	Održavanje čistoće i odvoz otpada	Upravljanje i održavanje javnih cesta	Usluge parkiranja	Skladištenje i najam	Uređivanje i održavanje zelenih površina	Prodaja i distribucija plina	Prodaja lijekova	Ostalo	Eliminacija	Ukupno
Prihod od prodaje eksternim kupcima	17.137	68.296	81.541	51.336	24.668	12.969	36.160	183.401	74.819	42.036	-	592.363
Inter-segmentalna prodaja	38.319	809	2.083	5.248	226	185	720	19.708	15	391	(67.704)	-
Ukupno prihod od prodaje	**55.456**	**69.105**	**83.624**	**56.584**	**24.894**	**13.154**	**36.880**	**203.109**	**74.834**	**42.427**	**(67.704)**	**592.363**
Rashodi ostale djelatnosti, neto ostalih prihoda iz osnovne djelatnosti	(17.092)	(69.209)	(79.266)	(49.733)	(16.527)	(8.709)	(36.133)	(198.687)	(71.395)	(49.203)	61.449	(534.505)
Dobit/(gubitak) iz operativnih aktivnosti	**38.364**	**(104)**	**4.358**	**6.851**	**8.367**	**4.445**	**747**	**4.422**	**3.439**	**(6.776)**	**(6.255)**	**57.858**
Financijski prihodi	8.825	1.565	593	134	197	42	23	1.569	873	164	(2.840)	11.145
Financijski rashodi	(30.246)	(1.148)	(807)	(58)	(9)	(2)	(118)	(1.070)	(46)	(5.812)	2.316	(37.000)
Neto financijski rezultat	(21.421)	417	(214)	76	188	40	(95)	499	827	(5.648)	(524)	(25.855)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	**16.943**	**313**	**4.144**	**6.927**	**8.555**	**4.485**	**652**	**4.921**	**4.266**	**(12.424)**	**(6.779)**	**32.003**
Porezni rashod												(4.799)
Neto dobit												**27.204**

7/ INFORMACIJE O SEGMENTIMA / NASTAVAK

Prihodi i rezultati po segmentima za 2023. godinu (prepravljeno)

000 EUR	Gradnja i upravljanje objektima i projektima	Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje	Održavanje čistoće i odvoz otpada	Upravljanje i održavanje javnih cesta	Usluge parkiranja	Skladištenje i najam	Uređivanje i održavanje zelenih površina	Prodaja i distribucija plina	Prodaja lijekova	Ostalo	Eliminacija	Ukupno
Prihod od prodaje eksternim kupcima	25.011	60.364	66.041	45.974	22.292	12.802	24.454	229.089	64.427	40.924	-	591.378
Inter-segmentalna prodaja	32.873	424	2.494	4.130	257	146	11.688	20.653	6	464	(73.135)	-
Ukupno prihod od prodaje	**57.884**	**60.788**	**68.535**	**50.104**	**22.549**	**12.948**	**36.142**	**249.742**	**64.433**	**41.388**	**(73.135)**	**591.378**
Rashodi ostale djelatnosti, neto ostalih prihoda iz osnovne djelatnosti	**(26.105)**	**(58.985)**	**(86.678)**	**(42.469)**	**(15.509)**	**(8.308)**	**(29.734)**	**(249.453)**	**(61.010)**	**(40.697)**	**65.491**	**(553.457)**
Dobit/(gubitak) iz operativnih aktivnosti	**31.779**	**1.803**	**(18.143)**	**7.635**	**7.040**	**4.640**	**6.408**	**289**	**3.423**	**691**	**(7.644)**	**37.921**
Financijski prihodi	16.371	1.146	307	218	168	68	16	1.856	1.335	125	(3.777)	17.833
Financijski rashodi	(32.072)	(958)	(301)	(44)	(11)	(13)	(21)	(1.958)	(26)	(5.388)	2.474	(38.318)
Neto financijski rezultat	(15.701)	188	6	174	157	55	(5)	(102)	1.309	(5.263)	(1.303)	(20.485)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	**16.078**	**1.991**	**(18.137)**	**7.809**	**7.197**	**4.695**	**6.403**	**187**	**4.732**	**(4.572)**	**(8.947)**	**17.436**
Porezni rashod												(1.094)
Neto dobit												**16.342**

7/ INFORMACIJE O SEGMENTIMA / NASTAVAK

Imovina i obveze po segmentima na 31. prosinca 2024. godine

000 EUR	Gradnja i upravljanje projektima i objektima	Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje	Održavanje čistoće i odvoz otpada	Upravljanje i održavanje javnih cesta	Usluge parkiranja	Skladištenje i najam	Uređivanje i održavanje zelenih površina	Prodaja i distribucija plina	Prodaja lijekova	Ostalo	Eliminacija	Ukupno
Nekretnine, postrojenja i oprema	92.244	813.972	69.888	43.728	9.659	29.264	70.958	109.994	5.102	300.082	64.812	1.609.703
Imovina s pravom korištenja	483	1.178	-	15	104	-	51	1.095	1.298	470	(2.089)	2.605
Nematerijalna imovina	3.360	1.808	542	47	118	512	44	319	80	614	217	7.661
Ulaganje u nekretnine	166.699	-	-	1.202	-	180.326	855	538	-	2.929	(79.308)	273.241
Zalihe	325	6.185	1.920	4.437	61	30	2.395	886	9.012	977	-	26.228
Potraživanja od kupaca, neto	1.579	54.702	8.627	745	1.479	542	292	27.532	13.764	2.958	-	112.220
Neraspoređena imovina	638.109	39.724	12.422	71.374	41.113	24.028	21.629	226.316	32.923	92.979	(664.199)	536.418
Ukupna imovina	**902.799**	**917.569**	**93.399**	**121.548**	**52.534**	**234.702**	**96.224**	**366.680**	**62.179**	**401.009**	**(680.567)**	**2.568.076**
Izdane obveznice	303.098	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	303.098
Obveze prema dobavljačima	4.156	12.598	13.888	6.206	599	530	4.134	221.475	7.171	6.614	-	277.371
Obveze prema zaposlenima	1.571	1.805	3.002	1.030	463	156	1.028	917	1.393	1.057	-	12.422
Kapital i neraspoređene obveze	593.974	903.166	76.509	114.312	51.472	234.016	91.062	144.288	53.615	393.338	(680.567)	1.975.185
Ukupno glavnica i obveze	**902.799**	**917.569**	**93.399**	**121.548**	**52.534**	**234.702**	**96.224**	**366.680**	**62.179**	**401.009**	**(680.567)**	**2.568.076**
Kapitalni izdaci:	**4.474**	**27.693**	**16.410**	**86**	**1.175**	**548**	**3.757**	**10.597**	**1.463**	**1.968**	**-**	**68.171**
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.831	27.610	16.356	86	1.095	510	3.757	10.555	1.428	1.950	-	66.178
Nematerijalna imovina	1.643	83	54		80	38		42	35	18	-	1.993
Amortizacija i umanjenje imovine	774	27.814	6.087	1.023	1.537	585	1.333	11.844	712	3.933	**-**	55.642

7/ INFORMACIJE O SEGMENTIMA / NASTAVAK

Imovina i obveze po segmentima na 31. prosinca 2023. godine (prepravljeno)

000 EUR	Gradnja i upravljanje projektima i objektima	Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje	Održavanje čistoće i odvoz otpada	Upravljanje i održavanje javnih cesta	Usluge parkiranja	Skladištenje i najam	Uređivanje i održavanje zelenih površina	Prodaja i distribucija plina	Prodaja lijekova	Ostalo	Eliminacija	Ukupno
Nekretnine, postrojenja i oprema	57.844	556.817	56.067	33.942	9.969	23.679	48.312	100.053	4.885	290.122	46.567	1.228.257
Imovina s pravom korištenja	141	1.494	-	18	202	38	29	1.498	544	231	(2.802)	1.393
Nematerijalna imovina	1.609	2.236	804	48	64	455	53	463	67	254	216	6.269
Ulaganje u nekretnine	141.177	-	-	284	-	180.148	928	524	-	1.986	(70.849)	254.198
Zalihe	267	1.660	936	3.874	29	57	1.891	494	8.196	1.040	-	18.444
Potraživanja od kupaca, neto	1.825	53.429	7.483	601	1.623	595	396	40.524	11.902	2.727	-	121.105
Neraspoređena imovina	692.708	34.756	11.398	68.543	32.634	19.811	21.949	129.225	31.671	102.793	(675.801)	469.687
Ukupna imovina	**895.571**	**650.392**	**76.688**	**107.310**	**44.521**	**224.783**	**73.558**	**272.781**	**57.265**	**399.153**	**(702.669)**	**2.099.353**
Izdane obveznice	304.346	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.724)	302.622
Obveze prema dobavljačima	2.532	19.734	5.200	4.722	841	575	2.835	137.606	6.859	4.251	-	185.155
Obveze prema zaposlenima	1.285	1.268	2.404	864	410	132	890	760	594	902	-	9.509
Kapital i neraspoređene obveze	587.408	629.390	69.084	101.724	43.270	224.076	69.833	134.415	49.812	394.000	(700.945)	1.602.067
Ukupno glavnica i obveze	**895.571**	**650.392**	**76.688**	**107.310**	**44.521**	**224.783**	**73.558**	**272.781**	**57.265**	**399.153**	**(702.669)**	**2.099.353**
31.12.2023. Ostale segmentalne informacije												
Kapitalni izdaci:	**50**	**18.012**	**3.606**	**31**	**369**	**133**	**1.986**	**5.469**	**248**	**1.997**	**-**	**31.901**
Nekretnine, postrojenja i oprema	49	17.968	3.505	31	305	83	1.986	5.437	212	1.980	-	31.556
Nematerijalna imovina	1	44	101	-	64	50	-	32	36	17	-	345
Amortizacija i umanjenje imovine	480	26.443	5.177	1.160	1.532	612	1.196	12.868	702	3.982	**-**	54.152

7/ INFORMACIJE O SEGMENTIMA / NASTAVAK

Imovina i obveze po segmentima na 31. prosinca 2022. godine (prepravljeno)

000 EUR	Gradnja i upravljanje projektima i objektima	Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje	Održavanje čistoće i odvoz otpada	Upravljanje i održavanje javnih cesta	Usluge parkiranja	Skladištenje i najam	Uređivanje i održavanje zelenih površina	Prodaja i distribucija plina	Prodaja lijekova	Ostalo	Eliminacija	Ukupno
Nekretnine, postrojenja i oprema	75.902	562.853	57.531	35.230	11.079	24.371	47.507	107.146	4.975	292.897	46.662	1.266.153
Imovina s pravom korištenja	52	741	-	20	50	188	39	374	689	358	(615)	1.896
Nematerijalna imovina	1.748	3.888	1.004	48	5	100	63	626	90	334	216	8.122
Ulaganja u nekretnine	102.148	-	-	-	-	180.118	46	516	-	-	(60.421)	222.407
Zalihe	3.216	865	855	4.241	93	105	2.047	357	5.803	1.160	-	18.742
Potraživanja od kupaca, neto	1.863	52.642	8.672	405	1.544	790	134	47.275	9.827	3.173	-	126.325
Neraspoređena imovina	679.134	19.537	10.082	58.516	22.209	14.371	12.558	39.847	27.267	101.230	(594.673)	390.078
Ukupna imovina	**864.063**	**640.526**	**78.144**	**98.460**	**34.980**	**220.043**	**62.394**	**196.141**	**48.651**	**399.152**	**(608.831)**	**2.033.723**
Izdane obveznice	303.931	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	303.931
Obveze prema dobavljačima	3.987	19.096	5.405	4.174	855	747	2.010	54.019	5.255	3.906	-	99.454
Obveze prema zaposlenima	627	1.200	1.973	711	408	219	730	673	633	851	-	8.025
Kapital i neraspoređene obveze	555.518	620.230	70.766	93.575	33.717	219.077	59.654	141.449	42.763	394.395	(608.831)	1.622.313
Ukupno kapital i obveze	**864.063**	**640.526**	**78.144**	**98.460**	**34.980**	**220.043**	**62.394**	**196.141**	**48.651**	**399.152**	**(608.831)**	**2.033.723**
31.12.2022. Ostale segmentalne informacije												
Kapitalni izdaci:	**1.067**	**18.057**	**985**	**64**	**25**	**145**	**1.273**	**4.399**	**172**	**3.186**	**-**	**29.373**
Nekretnine, postrojenja i oprema	352	17.859	958	64	25	69	1.273	4.300	144	3.051	-	28.095
Nematerijalna imovina	715	198	27	-	-	76	-	99	28	135	-	1.278
Amortizacija i umanjenje imovine	708	25.921	5.317	1.352	1.616	608	1.078	13.792	719	4.052	**-**	55.163

8/ OSTALI PRIHODI

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Prihodi od ukidanja rezerviranja /i/	2.969	6.553
Dobici iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine /ii/	16.696	8.914
Prihodi od ukidanja odgođenog priznavanja prihoda /iii/	23.200	21.390
Prihodi od subvencija i potpora /iv/	177.303	125.740
Naplaćena otpisana potraživanja	15.463	18.070
Prihodi od interne realizacije	3.669	3.909
Prihodi od ukidanja ukalkuliranih troškova za neiskorištene godišnje odmore	5.150	4.306
Prihodi od naplate štete	1.122	933
Ostalo	8.711	5.199
	254.283	**195.014**

/i/ Prihodi od ukidanja rezerviranja u 2024. godini odnose se najvećim dijelom na rezervacije za sudske sporove, rezervacije za kolektivni višak i za primanja zaposlenih prema MRS-u 19.

/ii/ Neto dobitak iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine iznosi:

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Nerealizirani dobici iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine	16.696	8.914
Nerealizirani gubici iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine (bilješka 12)	(898)	(162)
Neto povećanje fer vrijednosti (bilješka 19)	**15.798**	**8.752**

/iii/ Prihodi od ukidanja odgođenog priznavanja prihoda iskazuju se u skladu s MRS 20 Državne potpore, tijekom razdoblja korištenja i sustavno su povezani s odnosnim troškovima (amortizacijom) - vidi bilješku 3(q).

/iv/ Prihodi od subvencija i potpora u najvećoj mjeri ostvareni su od Grada Zagreba i RH a obuhvaćaju:

- financijske potpore iz proračuna Grada za namjene koje su odobrene od Skupštine Grada,
- ugovor o zakupu objekta Arena Zagreb
- subvencije države za električnu energiju temeljem Uredbe Vlade RH o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (NN 104/22, 106/22 i 121/22)

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Grad Zagreb	57.117	12.110
Ostali	120.186	113.630
	177.303	**125.740**

Značajnija povećanja subvencija od Grada Zagreba u 2024. godini u odnosu na prošlu godinu primljena su na ime operativnih troškova povezanih s javnom uslugom prikupljanja miješanog komunalnog otpada, troškova prikupljanja plastične ambalaže, sanaciju odlagališta te pokrivanje operativnih troškova poslovanja društva Vodoopskrba i odvodnja d.o.o.

9/ MATERIJALNI TROŠKOVI I USLUGE

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Troškovi sirovina i materijala	24.009	22.682
Troškovi utrošene energije	29.739	51.371
Otpis sitnog inventara	2.867	1.321
a) Ukupno materijalni troškovi	56.615	75.374
b) Promjena vrijednosti zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda	172	203
c) Troškovi prodane robe	305.537	320.282
Usluge najamnina i zakupnina	5.687	5.376
Usluge održavanja	15.173	14.544
Komunalne usluge i naknade	39.934	16.065
Troškovi kooperanata	16.331	14.674
Intelektualne usluge	4.825	2.923
Troškovi prijevoznih usluga	10.118	8.227
Premije osiguranja	3.237	2.546
Usluge obrade podataka i održavanja računanih programa	7.371	6.351
Usluge reklame i promidžbe	259	245
Bankovne usluge i troškovi platnog prometa	1.611	1.812
Ostale vanjske usluge	9.308	12.115
d) Ukupno vanjske usluge	113.854	84.878
	476.178	**480.737**

Smanjenje troškova utrošene energije odnosi se na električnu energiju kao posljedica smanjenja cijene na tržištu. Također, u 2024. godini ostvarena je manja subvencija za električnu energiju temeljem Uredbe Vlade RH o uklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije. Izmjenom Uredbe od 1. travnja 2024. godine se smanjio iznos subvencije.

Povećanje troškova komunalnih usluga i naknada u odnosu na prethodnu godinu odnosi se na veće troškove zbrinjavanja reciklabilnih frakcija otpada u segmentu održavanja čistoće i odvoza biootpada.

Troškovi revizije godišnjih financijskih izvještaja za 2024. godinu iznose 171 tisuću eura (2023. godina 171 tisuću eura), troškovi revizije izvješća o održivosti za 2024. godinu iznose 46 tisuća eura.

10/ TROŠKOVI OSOBLJA

	2024.	2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR
Troškovi neto plaća i naknade	110.513	92.265
Troškovi poreza i doprinosa	68.172	56.428
Naknade troškova zaposlenima i izdaci za ostala materijalna prava	31.343	28.493
Trošak ukalkuliranih neiskorištenih godišnjih odmora	6.930	5.247
Umanjenje za realizirane troškove rezerviranih otpremnina i naknada za kolektivni višak (bilješka 31)	(143)	(3.392)
	216.815	**179.041**
Broj zaposlenih na 31. prosinca	**7.792**	**7.302**
Prosječan broj zaposlenih na osnovi sati rada	**7.178**	**7.078**

Naknade troškova zaposlenima i ostala materijalna prava zaposlenih obuhvaćaju naknade koje su regulirane Kolektivnim ugovorom Društva i zasebnim aktima ovisnih društava kao npr. naknade troškova prijevoza na posao i sa posla do visine troškova javnog prijevoza, prigodne nagrade i darove zaposlenicima (jubilarne nagrade, božićnica, uskrsnica, regres i sl.), troškove obrazovanja i stručnog usavršavanja i drugo.

11/ AMORTIZACIJA

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme (bilješka 18)	53.259	50.435
Amortizacija nematerijalne imovine (bilješka 21)	1.593	2.468
Amortizacija imovine s pravom korištenja (bilješka 20)	790	1.249
	55.642	**54.152**

12/ VRIJEDNOSNO USKLAĐIVANJE

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Vrijednosno usklađenje potraživanja za zajmove povezanim stranama (bilješka 23 /i/)	-	461
Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca (bilješka 26)	13.076	8.773
Vrijednosno usklađenje zaliha (bilješka 24)	821	960
Vrijednosno usklađenje ostalih potraživanja od povezanih strana (bilješka 25)	2.070	3.754
Gubici iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine (bilješka 8 /ii/)	898	162
Vrijednosno usklađenje nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine (bilješka 18 i 21)	7.384	542
Vrijednosno usklađenje potraživanja od države (bilješka 26 /ii)	1.234	986
Vrijednosno usklađenje ostale imovine	23	88
	25.506	**15.726**

13/ REZERVIRANJA

	2024.	2023.
		prepravljeno
	000 EUR	000 EUR
Rezerviranja za primanja zaposlenih po MRS 19 (bilješka 31)	2.077	2.226
Rezerviranja za započete sudske sporove (bilješka 31)	3.844	7.954
Rezerviranja za otpremnine (poslovno i osobno uvjetovani otkaz)	1.100	-
Ostala rezerviranja	-	145
	7.021	**10.325**

14/ OSTALI POSLOVNI RASHODI

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Kazne, penali i naknade šteta	1.103	2.217
Članarine strukovnim zajednicama (HGK, turistička zajednica i druge)	1.389	1.192
Darovanja, donacije i sponzorstva	360	224
Upravni i sudski troškovi	1.446	1.040
Otpisana potraživanja	576	2.126
Reprezentacija	171	105
Ostalo	2.581	1.586
	7.626	**8.490**

/i/ Ostali poslovni rashodi odnose se na manjkove, naknade članovima NO i RO (bilješka 38) i ostale rashode.

15/ FINANCIJSKI PRIHODI

	2024.	2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR
Prihodi od kamata od povezanih strana	2.125	5.044
Prihodi od kamata na depozite i po zajmovima nepovezanim društvima	2.945	2.025
Ostali financijski prihodi /i/	6.074	10.760
Pozitivne tečajne razlike	1	4
	11.145	**17.833**

/i/ Ostali financijski prihodi odnose se na prihode od kamata po ugovorima s Gradom Zagrebom za objekte javne namjene sukladno IFRIC-u 12 Sporazumi o koncesijama za usluge i prihode od zateznih kamata.

16/ FINANCIJSKI RASHODI

	2024.	2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR
Troškovi kamata	33.242	33.868
Troškovi diskonta i izdavanja obveznica	544	1.709
Troškovi kamata od povezanih strana	125	135
Ostali financijski rashodi	3.088	2.605
Negativne tečajne razlike	1	1
	37.000	**38.318**
Neto efekt pozitivnih i negativnih tečajnih razlika		
Pozitivne tečajne razlike	1	4
Negativne tečajne razlike	(1)	(1)
	-	**3**

17/ POREZ NA DOBIT / NASTAVAK

Grupa nije porezni obveznik već su to njezine članice. Porez na dobit za 2024. godinu se obračunava primjenom stope od 18% na oporezivu dobit.

Porez na dobit priznat u dobiti ili gubitku

	2024.	**2023.**
	000 EUR	000 EUR
Porezni rashod obuhvaća:		
Porez tekuće godine	4.782	1.099
Odgođeni porez	17	(5)
Ukupno porezni rashod	**4.799**	**1.094**

Odnos između računovodstvene dobiti i poreznog rashoda tekuće godine:

	2024.	**2023.**
	000 EUR	000 EUR
Dobit prije oporezivanja	32.003	17.436
Porez na dobit po stopi od 18% (2023: 18%)	5.761	3.139
Učinak trajnih razlika (neto)	3.725	(787)
Učinak poreznih gubitaka koji nisu priznati kao odgođena porezna imovina	(4.670)	(1.253)
Učinak privremenih razlika priznatih kao odgođena porezna imovine	(17)	(5)
Porezni rashod priznat u dobit ili gubitak	**4.799**	**1.094**
Efektivna porezna stopa	15,00%	6,27%

17/ POREZ NA DOBIT / NASTAVAK

Stanje odgođenih poreza – odgođena porezna imovina i odgođena porezna obveza

2024. godina	**Početno stanje**	**Priznato u dobit ili gubitak**	**Iskazano u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti**	**Knjiženo izravno u glavnicu**	**Zaključno stanje**
	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Privremene razlike					
Rezerviranja MRS 19	2.442	351	-	-	2.793
Fer vrednovanje SWAP-a	136	-	(136)	-	-
Zalihe	98	(5)	-	-	93
MSFI 15 priključci	969	(145)	-	-	824
Vrijednosno usklađenje zemljiišta	780	(4)	-	-	776
Nekretnine postrojenja i oprema	53	(28)	-	-	25
MRS 40 ulaganja u nekretnine	6.983	1.630	-	-	8.613
Odgođena porezna obveza					
Revalorizacija zemljišta	48.896	-	16.155	(127)	64.924
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.519	-	88	-	1.607
Revalorizacija financijske imovine	1.247	-	(258)	-	989
MRS 40 ulaganja u nekretnine	2.612	-	3.392	-	6.004
MSFI 16	358	(358)	-	-	-
Neiskorišteni porezni gubici i porezne olakšice					
Porezni gubici	2.386	(2.174)	-	-	212
Odgođena porezna imovina	**13.847**	**(375)**	**(136)**	**-**	**13.336**
Odgođene porezne obveze	**54.632**	**(358)**	**19.377**	**(127)**	**73.524**
Ukupno	**-**	**(17)**	**(19.513)**	**127**	**-**

U skladu s poreznim propisima, Porezna uprava može u svakom trenutku pregledati knjige i evidencije društava u razdoblju od tri godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana te može nametnuti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava nije upoznata ni s kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

17/ POREZ NA DOBIT / NASTAVAK

Stanje odgođenih poreza – odgođena porezna imovina i odgođena porezna obveza

2023. godina (prepravljeno)	**Početno stanje**	**Priznato u dobit ili gubitak**	**Iskazano u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti**	**Zaključno stanje**
	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Privremene razlike				
Odgođena porezna imovina				
Rezerviranja MRS 19	2.084	358	-	2.442
Fer vrednovanje SWAP-a	-	-	136	136
Zalihe	101	(3)	-	98
MSFI 15 priključci	1.044	(75)	-	969
Vrijednosno usklađenje zemljišta	927	(147)	-	780
Nekretnine postrojenja i oprema	80	(27)	-	53
MRS 40 ulaganja u nekretnine	5.089	1.894	-	6.983
Odgođena porezna obveza				
Revalorizacija zemljišta	47.998	-	898	48.896
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.519	-	-	1.519
Revalorizacija financijske imovine	694	-	553	1.247
MRS 40 ulaganja u nekretnine	2.612	-	-	2.612
MSFI 16	1.558	(1.200)	-	358
Neiskorišteni porezni gubici i porezne olakšice				
Porezni gubici	5.581	(3.195)	-	2.386
Odgođena porezna imovina	**14.906**	**(1.195)**	**136**	**13.847**
Odgođene porezne obveze	**54.381**	**(1.200)**	**1.451**	**54.632**
Ukupno	**-**	**5**	**(1.315)**	**-**

Revalorizacijske pričuve za nekretnine postrojenja i opremu formirane su u prethodnim razdobljima i unesene u izvještaje Grupe pripajanjem društava 2007. godine, Kako je prethodno navedeno u računovodstvenim politikama Grupa primjenjuje model revalorizacije na zemljišta dok se građevine, postrojenja i oprema naknadno vrednuju po amortiziranom trošku.

18/ NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište	Građevinski objekti i stambene zgrade	Postrojenja i oprema	Transportna sredstva i alati	Ostala materijalna imovina	Materijalna imovina u pripremi	Ukupno materijalna imovina
	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
NABAVNA VRIJEDNOST							
Stanje 1.1.2023.	**446.836**	**1.700.628**	**168.301**	**97.339**	**6.380**	**52.788**	**2.472.272**
Učinci prepravaka	(8.501)	(13.653)					**(22.154)**
Stanje 1.1.2023. prepravljeno	**438.335**	**1.686.975**	**168.301**	**97.339**	**6.380**	**52.788**	**2.450.118**
Nove nabave	-	2.906	2.610	170	-	25.870	**31.556**
Prijenos sa imovine u pripremi	278	16.140	5.559	3.564	-	(25.463)	**78**
Reklasifikacija (prijenosi sa/na)	-	(148)	463	(22)	(214)	(1.722)	**(1.643)**
Revalorizacija	2.314	2.954	-	-	-	-	**5.268**
Rashodi, otuđenja i prodaje	(346)	(90)	(4.998)	(1.344)	(2)	(3.265)	**(10.045)**
Isknjiženje	-	(25.393)	-	-	-	-	**(25.393)**
Reklasifikacija na MRS 40	(5.484)	(3.771)	-	-	-	(11.637)	**(20.892)**
Stanje 31.12.2023. prepravljeno	**435.097**	**1.679.573**	**171.935**	**99.707**	**6.164**	**36.571**	**2.429.047**
Nove nabave	-	6.185	3.136	374	-	56.483	**66.178**
Pripajanje uslužnih područja	20	47.600	756	882	2	2.373	**51.633**
Unos imovine	6.261	9.239	-	-	-	-	**15.500**
Unos imovine CUPOVZ	28.402	189.162	7.681	369	-	-	**225.614**
Prijenos sa imovine u pripremi	7	14.291	15.795	14.194	128	(44.386)	**29**
Reklasifikacija (prijenosi sa/na)	-	65	(500)	(83)	-	(675)	**(1.193)**
Revalorizacija	108.594	492	-	-	-	-	**109.086**
Rashodi, otuđenja i prodaje	(859)	(487)	(4.933)	(2.206)	-	(1.452)	**(9.937)**
Isknjiženje zbog povrata Gradu	(758)	(13.907)	-	-	-	-	**(14.665)**
Reklasifikacija na MRS 40	(2.752)	(827)	-	-	-	-	**(3.579)**
Imovina namijenjena prodaji	(106)	(34)	-	-	-	-	**(140)**
Stanje 31.12.2024.	**573.906**	**1.931.352**	**193.870**	**113.237**	**6.294**	**48.914**	**2.867.573**
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI							
Stanje 1.1.2023.	**12.367**	**943.377**	**125.706**	**83.464**	**154**	**4.125**	**1.169.193**
Učinci prepravaka	14.940	-	-	-	-	-	**14.940**
Stanje 1.1.2023. prepravljeno	**27.307**	**943.377**	**125.706**	**83.464**	**154**	**4.125**	**1.184.133**
Amortizacija	-	36.448	9.710	4.358	-	(81)	**50.435**
Vrijednosno usklađenje	-	-	-	-	-	534	**534**
Reklasifikacija (prijenosi sa/na)	-	(213)	908	(102)	(137)	(1.714)	**(1.258)**
Rashodi, otuđenja i prodaje	-	(84)	(4.944)	(1.330)	-	(391)	**(6.749)**
Isknjiženje	-	(25.393)	-	-	-	-	**(25.393)**
Reklasifikacija na MRS 40	-	(532)	-	-	-	-	**(532)**
Stanje 31.12.2023. prepravljeno	**27.307**	**953.603**	**131.380**	**86.390**	**17**	**2.473**	**1.201.170**
Amortizacija	-	37.450	10.532	5.276	1	-	**53.259**
Vrijednosno usklađenje	5.293	-	-	-	-	2.091	**7.384**
Revalorizacija	(23)	-	-	-	-	-	**(23)**
Reklasifikacija (prijenosi sa/na)	-	96	(262)	(62)	-	(212)	**(440)**
Pripajanje uslužnih područja	-	18.216	451	637	-	-	**19.304**
Rashodi, otuđenja i prodaje	-	(136)	(4.816)	(2.200)	-	(37)	**(7.189)**
Isknjiženje zbog povrata Gradu	(758)	(13.907)	-	-	-	-	**(14.665)**
Reklasifikacija na MRS 40	-	(334)	-	-	-	-	**(334)**
Imovina namijenjena prodaji	(69)	(7)	-	-	-	-	**(76)**
Stanje 31.12.2024.	**31.750**	**994.981**	**137.285**	**90.041**	**18**	**4.315**	**1.258.390**
Stanje na 1.1.2023. prepravljeno	**411.028**	**743.598**	**42.595**	**13.875**	**6.226**	**48.663**	**1.265.985**
Stanje na 31.12.2023. prepravljeno	**407.790**	**725.970**	**40.555**	**13.317**	**6.147**	**34.098**	**1.227.877**
Stanje na 31.12.2024.	**542.156**	**936.371**	**56.585**	**23.196**	**6.276**	**44.599**	**1.609.183**

18/ NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA / NASTAVAK

U nastavku slijedi prikaz nekretnina, postrojenja i opreme uvećan za predujmove za nabavu dugotrajne materijalne imovine:

	31.12.2024.	**31.12.2023.** prepravljeno	**1.1.2023.** prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Neto vrijednost bez predujmova	1.609.183	1.227.877	1.265.985
Predujmovi za materijalnu imovinu	520	380	168
Nekretnine, postrojenja, oprema i predujmovi	**1.609.703**	**1.228.257**	**1.266.153**

Vlasništvo nad nekretninama

Grupa je u procesu upisa zemljišta i građevinskih objekata u odgovarajuće registre kojima se dokazuje vlasništvo. Kako pojedine općinske zemljišne knjige nisu u potpunosti sređene, proces uknjižbe traje duže nego kod novoizgrađenih objekata. Vlasnik Grupe, Grad Zagreb, dao je značajan dio imovine na upravljanje Grupi. Status te imovine još nije u potpunosti reguliran. Dio imovine je od osnivanja Grupe uknjižen, a za preostalu imovinu traje postupak rješavanja trenutnog statusa.

U nastavku je prikazana struktura vlasništva nad zemljištem (revalorizirana vrijednost):

	31.12.2024.	**31.12.2023.** prepravljeno	**1.1.2023.** prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Knjižno vlasništvo	422.307	294.911	265.773
Vanknjižno vlasništvo	119.849	112.879	145.255
	542.156	**407.790**	**411.028**

Status vlasništva nad građevinskim objektima (nabavna vrijednost)

	31.12.2024.	**31.12.2023.** prepravljeno	**1.1.2023.** prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Knjižno vlasništvo	323.868	236.444	254.782
Vanknjižno vlasništvo	256.280	167.230	494.833
Objekti komunalne infrastrukture	1.351.204	1.275.899	937.360
	1.931.352	**1.679.573**	**1.686.975**

Provjera ostatka vrijednosti

U skladu sa zahtjevima MRS-a 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema" koji je na snazi za tekuće obračunsko razdoblje, Grupa je provjerila ostatak vrijednosti za potrebe obračuna amortizacije. Pregledom nije utvrđena potreba za usklađivanjem ostatka vrijednosti za tekuće i prethodna razdoblja.

18/ NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA / NASTAVAK

Umanjenje vrijednosti imovine

Sukladno MRS-u 36 „*Umanjenje vrijednosti imovine*", kada postoje naznake za umanjenje vrijednosti imovine, iskazana vrijednost trebala bi se usporediti s povrativom vrijednošću, te bi iznos povrativog trebao biti otpisan. Povrativi iznos je veći iznos uspoređujući (i) neto prodajnu cijenu ako se imovina može prodati i (ii) "vrijednost u uporabi te imovine", koja predstavlja neto sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova temeljenih na razumnim i potkrepljivim pretpostavkama i najboljim saznanjima Uprave o budućim ekonomskim uvjetima poslovanja i planovima.

Uprava vjeruje da je iskazani iznos dugotrajne materijalne imovine u prethodnoj tablici moguće povratiti poslovanjem kroz buduće razdoblje.

U 2024. Grupa nije kapitalizirala troškove posudbe (u 2023. godini kapitalizirala je 296 tisuća eura) sukladno MRS 23 Troškovi posudbe.

Revalorizacija zemljišta

Grupa je tijekom 2024. godine provela revalorizaciju zemljišta koja se naknadno mjere po metodi fer vrijednosti. Ukupno povećanje fer vrijednosti zemljišta temeljem provedene revalorizacije iznosi 108.617 tisuća eura, vrijednosno usklađenje 5.293 tisuće eura što predstavlja neto povećanje vrijednosti zemljišta od 103.324 tisuće eura.

Kako je opisano u bilješci 4.2., s obzirom na značajan rast cijena na tržištu nekretnina, te značajne razlike u cijenama transakcija na pojedinim lokacijama realiziranima u razdoblju od 2019. godine do kraja 2024. godine, za koje nije bilo moguće odrediti korelaciju kretanja cijena u odnosu na vrstu i veličinu zemljišta, te ograničenja poredbene metode temeljem kojih se pri određivanju usporedivih cijena ne primjenjuju usklađenja koja propisuje MSFI 13 (u vidu usklađenja radi lokacije ili veličine nekretnine, volumena ili razine aktivnosti tržišta s kojih se uzimaju ulazni podaci), Uprava je procijenila da fer vrijednost pojedinih zemljišta (velikih površina u manjim mjestima unutar Republike Hrvatske) utvrđena poredbenom metodom bez provedenih usklađenja ili ponderiranja radi primjene ostalih metoda vrednovanja ne predstavlja najbolju fer vrijednost pojedinih nekretnina na 31. prosinca 2024. godine.

Stoga je donesena odluka Uprave da se u financijskim izvještajima za 2024. godinu za ta zemljišta neće priznati efekti revalorizacije, dok se ne dovrše sve analize efekata usklađenja koje zahtjeva MSFI 13, kao i dok se ne provedu vrednovanja primjenom drugih metoda vrednovanja radi utvrđivanja točke unutar primjerenog raspona fer vrijednosti.

Knjigovodstvena vrijednost nekretnina založenih kao instrument osiguranja

Nekretnine založene kao instrument osiguranja

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
Osiguranje kredita zalogom nekretnina	64.755	65.168

Na dan 31.12.2024. godine nekretnine knjigovodstvene vrijednosti u iznosu od 64.755 tisuća eura registrirane su kao osiguranje plaćanja po Ugovoru o dugoročnom klupskom kreditu (bilješka 29).

19/ ULAGANJE U NEKRETNINE

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Stanje 1. siječnja	**254.198**	**222.407**
Povećanje vrijednosti za nova ulaganja	-	31
Povećanje fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (neto) (bilješka 8/ii/)	15.798	8.752
Donos sa nekretnina postrojenja i opreme (bilješka 18)	3.245	20.360
Donos sa zaliha	-	2.648
Stanje 31. prosinca	**273.241**	**254.198**

Tijekom 2024. godine, obavljeno je fer vrednovanje ulaganja u nekretnine na temelju procjene kvalificiranog procjenitelja ovlaštenog za procjenu vrijednosti nekretnina pri čemu su utvrđeni dobici uslijed promjene fer vrijednosti u iznosu od 15.798 tisuća eura (2023. godine: dobit od 8.752 tisuća eura), koji su uključeni u konsolidirani račun dobiti i gubitka (bilješka 8).

	2. razina	3. razina	Fer vrijednost na 31.12.2024.
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Skladišne hale u poslovnom najmu	-	178.901	178.901
Ostali prostori u poslovnom najmu	5.409	14.278	19.687
Ostale nekretnine koje se drže radi povećanja kapitalne vrijednosti ili bez određene buduće svrhe	38.838	35.815	74.653
	44.247	**228.994**	**273.241**

Prema hijerarhiji fer vrijednosti imovina za koju je fer vrijednost utvrđena poredbenom metodom klasificirana je na 2. razinu a imovina za koju je fer vrijednost utvrđena kombinacijom poredbene i prihodovne metode klasificirana je na 3. razinu.

Status vlasništva nad ulaganjima u nekretnine

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Knjižno vlasništvo	148.727	135.330
Vanknjižno vlasništvo	124.514	118.868
	273.241	**254.198**

Prihodi od najma ulaganja u nekretnine u 2024. godini iznose 12.608 tisuća eura. Direktni troškovi poslovanja koji proizlaze iz ulaganja u nekretnine od kojih je nastao prihod od najma tijekom 2024. godine iznose 3.231 tisuća eura.

19/ ULAGANJE U NEKRETNINE / NASTAVAK

Ulaganja u nekretnine založene kao instrument osiguranja

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Osiguranje kredita zalogom nekretnina	51.254	41.174

Na dan 31.12.2024. ulaganja u nekretnine knjigovodstvene vrijednosti u iznosu od 51.254 tisuća eura registrirane su kao osiguranje plaćanja po Ugovoru o dugoročnom klupskom kreditu (bilješka 29).

20/ IMOVINA S PRAVOM KORIŠTENJA

Grupa je priznala imovinu s pravom korištenja i obveze za najam koje se odnose na korištenje zemljišta, građevinskih objekata, opreme i vozila, a prethodno su bila klasificirana kao operativni najmovi.

Imovina s pravom korištenja

000 EUR	Zemljište	Građevinski objekti	Alati i vozila	Postrojenja i oprema	Ukupno
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 1.1.2023.	**39**	**1.280**	**389**	**188**	**1.896**
Povećanje	-	3.482	-	-	3.482
Amortizacija	(9)	(715)	(374)	(151)	(1.249)
Rashodi i otuđenja	-	(2.736)	-	-	(2.736)
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023.	**30**	**1.311**	**15**	**37**	**1.393**
Povećanje	48	1.956	-	38	2.042
Amortizacija	(128)	(624)	-	(38)	(790)
Reklasifikacija (prijenos sa/na)	220	(220)	-	-	-
Rashodi, otuđenja i prodaje (neto)	-	(40)	-	-	(40)
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024.	**170**	**2.383**	**15**	**37**	**2.605**

Grupa je priznala obveze za najam kako slijedi:

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Dugoročne obveze po najmu	13.191	705
Kratkoročne obveze po najmu	3.457	1.563
	16.648	**2.268**

Kratkoročni najmovi i najmovi male vrijednosti iskazani u troškovima zakupa:

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Kratkoročni najmovi	3.561	3.396
Najmovi male vrijednosti	2.169	2.027
	5.730	**5.423**

21/ NEMATERIJALNA IMOVINA I GOODWILL

	Patenti, licencije i ostala prava	Goodwill	Ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno nematerijalna imovina
NABAVNA VRIJEDNOST	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Stanje 1.1.2023.	**12.891**	**1.567**	**15.092**	**2.965**	**32.515**
Nove nabave	37	-	13	295	**345**
Prijenos sa imovine u pripremi	795	-	783	(1.656)	**(78)**
Reklasifikacija (prijenosi sa/na)	433	-	214	(56)	**591**
Rashodi, otuđenja i prodaje	(437)	-	(301)	(8)	**(746)**
Stanje 31.12.2023.	**13.719**	**1.567**	**15.801**	**1.540**	**32.627**
Nove nabave	83	-	35	1.875	**1.993**
Pripajanje uslužnih područja	103	-	369	183	**655**
Prijenos sa imovine u pripremi	411	-	-	(440)	**(29)**
Reklasifikacija (prijenosi sa/na)	578	-	-	615	**1.193**
Rashodi, otuđenja i prodaje	(5)	-	(6)	(30)	**(41)**
Stanje 31.12.2024.	**14.889**	**1.567**	**16.199**	**3.743**	**36.398**
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI					
Stanje 1.1.2023.	**8.752**	**1.351**	**14.290**	**-**	**24.393**
Amortizacija	1.415	-	1.053	-	**2.468**
Vrijednosno usklađenje	-	-	-	8	**8**
Prijenosi na nematerijalnu imovinu	69	-	137	-	**206**
Rashodi, otuđenja i prodaje	(409)	-	(300)	(8)	**(717)**
Stanje 31.12.2023.	**9.827**	**1.351**	**15.180**	**-**	**26.358**
Amortizacija	1.437	-	156	-	**1.593**
Reklasifikacija (prijenosi sa/na)	440	-	-	-	**440**
Pripajanje uslužnih područja	99	-	258	-	**357**
Rashodi, otuđenja i prodaje	(5)	-	(6)	-	**(11)**
Stanje 31.12.2024.	**11.798**	**1.351**	**15.588**	**-**	**28.737**
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST					
Stanje na 1.1.2023.	**4.139**	**216**	**802**	**2.965**	**8.122**
Stanje na 31.12.2023.	**3.892**	**216**	**621**	**1.540**	**6.269**
Stanje na 31.12.2024.	**3.091**	**216**	**611**	**3.743**	**7.661**

U 2024. godini nije bilo potrebe za dodatnim umanjenjem vrijednosti goodwilla.

22/ FINANCIJSKA IMOVINA

Financijska imovina prikazana je kako slijedi:

	31.12.2024.	31.12.2023.
/i/ Financijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	000 EUR	000 EUR
Ulaganja u dionice (bilješka 27)	244	150
/ii/ Financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku		
Depoziti s dospijećem dužim od jedne godine	9.667	9.660
Kratkoročni dio	-	-
Dugoročni dio	*9.667*	*9.660*
Depoziti s dospijećem do jedne godine (bilješka 27)	13	13
Depoziti za rješavanje imovinsko pravnih odnosa (bilješka 27)	3.105	3.074
Ostale vrijednosnice koje se drže do dospijeća (bilješka 27)	746	795
	3.864	3.882
Financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku - kratkoročni dio	*3.864*	*3.882*
Financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku - dugoročni dio	*9.667*	*9.660*
/iii/ Financijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Ulaganja u dionice	5.638	7.073
Financijska imovina ukupno kratkoročni dio	**4.108**	**4.032**
Financijska imovina ukupno dugoročni dio	**15.305**	**16.733**

Financijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka odnosi se na manjinske udjele u vlasništvu banaka i drugih poslovnih subjekata prema kojima Grupa nema značajnijeg utjecaja.

Financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku odnosi se na depozite od kojih su najznačajniji dugoročni garantni depoziti za otplatu kreditnih i obveza iz ugovora o zakupu, dospijevaju po konačnoj otplati obveza.

Financijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit odnosi se na ulaganja u dionice Medike d.d. (1.025 dionica).

23/ DUGOTRAJNA POTRAŽIVANJA

Dugotrajna potraživanja prikazana su kako slijedi:

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno	1.1.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Dugoročni dio			
Potraživanja od povezanih strana /i/	77.949	92.511	107.209
Potraživanja po zajmovima /ii/	26.069	31.030	37.956
Potraživanja po osnovu prodaje na kredit /iii/	87	67	99
Ostala potraživanja /iv/	30.787	32.876	34.873
	134.892	**156.484**	**180.137**

/i/ Potraživanja od povezanih strana

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Potraživanja od člana Društva	124.455	143.295
Diskont nedospjelih potraživanja od člana Društva	(41.231)	(44.443)
Vrijednosno usklađenje potraživanja od člana Društva	(1.216)	(1.216)
1. Ukupno potraživanja od člana Društva	**82.008**	**97.636**
Od toga kratkoročni dio (bilješka 25)	*11.119*	*15.423*
Dani zajmovi povezanim stranama	29.729	41.797
Vrijednosno usklađenje danih zajmova povezanim stranama	(20.296)	(28.670)
2. Dani zajmovi povezanim stranama	**9.433**	**13.127**
Od toga kratkoročni dio (bilješka 25)	*2.373*	*2.829*
Ukupno potraživanja od povezanih strana (1+2)	**91.441**	**110.763**
Kratkoročni dio ukupno	*13.492*	*18.252*
Dugoročni dio ukupno	*77.949*	*92.511*

Potraživanja od člana društva odnose se na potraživanja od Grada Zagreba za financiranje 50%-tnih troškova najma sportskog objekta Arena Zagreb u iznosu od 32.876 tisuće eura neto (2023. godine: 34.873 tisuća eura neto), na potraživanje po ugovorima o višegodišnjem zakupu objekata javne namjene (škole, vrtići, bazeni) koje je Grupa iskazala kao dugotrajno potraživanje od Grada Zagreba kao zakupnika sukladno *IFRIC-u 12 Sporazumi o koncesijama za usluge* u iznosu od 49.132 tisuća eura (2023. godine: 59.179 tisuća eura). Razdoblje trajanja zakupa ugovoreno je na rok 7-13 godina od kojih 2 ugovora u 2028. godini, 1 u 2032. godini i 2 u 2035. godini. Zakupnina po ugovorima plaća se mjesečno. Sukladno ugovoru Grupa ima obvezu investicijskog upravljanja i održavanja objekata čitavo vrijeme trajanja ugovora a koji troškovi upravljanja i održavanja su uračunati u izračun mjesečne zakupnine. Potraživanja po ugovorima o zakupu na 31.12.2023. godine iznose 3.584 tisuća eura).

Na dan 31.12.2024. potraživanja od Grada Zagreba po višegodišnjim ugovorima o zakupu objekata javne namjene, neto knjigovodstvene vrijednosti od 34.524 tisuća eura (31.12.2023. 40.470 tisuća eura), registrirana su kao osiguranje plaćanja po osnovi Ugovora o dugoročnom klupskom kreditu (bilješka 29).

Dani zajmovi povezanim stranama na dan 31.12.2024. godine odnose se na zajam dan Zagrebačkom električnom tramvaju d.o.o. Društvo Zagrebački velesajam d.o.o. otplatilo je zajam tijekom 2024. godine u cijelosti. Na dani zajam povezanim stranama obračunava se kamata jednaka tržišnoj u vrijeme odobravanja zajma, 3,88%. Ugovor o zajmu sklopljen je na razdoblje do 10 godina uz instrumente osiguranja plaćanja. Zbog povećanog kreditnog rizika Grupa je sukladno MSFI 9 *Financijski instrumenti* u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti priznala umanjenje vrijednosti potraživanja za dane zajmove. Iznos umanjenja potraživanja za dane zajmove na 31. prosinca 2024. godine iznosi 20.296 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine 28.670 tisuća eura).

23/ DUGOTRAJNA POTRAŽIVANJA / NASTAVAK

/i/ Potraživanja od povezanih strana /nastavak

Pregled kretanja u umanjenju vrijednosti potraživanja od povezanih strana:

	2024.	**2023.**
	000 EUR	000 EUR
Stanje na dan 1. siječnja	**29.886**	**34.985**
Povećanje vrijednosnog usklađenja (bilješka 12)	-	461
Ukidanje vrijednosnog usklađenja	(8.374)	(5.560)
Stanje na dan 31. prosinca	**21.512**	**29.886**

/ii/ Potraživanja po zajmovima

	31.12.2024.	**31.12.2023.**	**1.1.2023.**
		prepravljeno	prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Potraživanja po zajmovima zgradama	30.570	36.424	43.364
Očekivani kreditni gubici po zajmovima zgradama	(321)	(321)	(321)
1. Ukupno potraživanja po zajmovima zgradama /i/	30.249	36.103	43.043
2. Dani zajmovi ostalim nepovezanim stranama	1.508	1.232	1.645
3. Ukupna potraživanja po zajmovima	**31.757**	**37.335**	**44.688**
Kratkoročni dio (bilješka 26)	*5.688*	*6.305*	*6.732*
Dugoročni dio	*26.069*	*31.030*	*37.956*

/i/ Potraživanja po zajmovima zgradama odnose se na zajmove koji su ugovoreni sa stambenim zgradama pod upravljanjem Gradskog stambeno-komunalnog gospodarstva d.o.o. Rok otplate je 3 do 15 godina. Ovisno društo koje je upravitelj zgrada ugovorio je istodobno kredite s bankom gdje je naveden kao korisnik kredita. Ukupan iznos danih zajmova je 30.249 tisuća eura. Suvlasnici se odriču prava na raskid ili otkaz Ugovora o upravljanju dvije godine dulje od isteka roka otplate zajma, dok otplata kredita ima prvenstvo namirenja prije isplate svih ostalih troškova zgrade, a ukoliko sredstva pričuve na računu ne bi bila dostatna obvezuju se povećati doprinos u pričuvu.

23/ DUGOTRAJNA POTRAŽIVANJA / NASTAVAK

/iii/ Potraživanja za prodaju na kredit

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
Potraživanja za prodane stanove	117	105
Kratkoročni dio (bilješka 26)	*30*	*38*
Dugoročni dio	*87*	*67*

/iv/ Ostala dugotrajna potraživanja

	31.12.2024.	**31.12.2023.** prepravljeno	**1.1.2023.** prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Potraživanja od Republike Hrvatske	32.876	34.872	36.778
Ostala potraživanja	315	312	316
Umanjenje ostalih potraživanja	(312)	(312)	(312)
	32.879	**34.872**	**36.782**
Kratkoročni dio (bilješka 26)	*2.092*	*1.996*	*1.909*
Dugoročni dio	*30.787*	*32.876*	*34.873*

Potraživanje od Republike Hrvatske u iznosu od 32.876 tisuća eura (2023. godine 34.872 tisuća eura neto) odnosi se na neto potraživanje od Republike Hrvatske za financiranje 50%-tnog najma dvorane Arena temeljem Sporazuma RH i Grada Zagreba o financiranju zakupa objekta Arene. Ugovor o zakupu za objekt Arena Zagreb sklopljen je 2007. godine na rok od 28 godina.

24/ ZALIHE

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
Sirovine i materijal	23.331	16.018
Gotovi proizvodi	1.816	2.030
Proizvodnja u tijeku	711	687
Trgovačka roba	8.959	8.284
Predujmovi za zalihe	81	115
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	64	-
Vrijednosno usklađenje zaliha /i/	(8.734)	(8.690)
	26.228	**18.444**

24/ ZALIHE / NASTAVAK

/i/ Kretanje vrijednosnog usklađenja zaliha

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Stanje na dan 1. siječnja	**8.690**	**8.691**
Povećanje vrijednosnog usklađenja (bilješka 12)	821	960
Ukidanje vrijednosnog usklađenja	(777)	(961)
Stanje na dan 31. prosinca	**8.734**	**8.690**

25/ POTRAŽIVANJA OD POVEZANIH STRANA

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Potraživanja od člana društva i ostalih povezanih strana (bilješka 38)	43.774	66.613
Tekuće dospijeće dugoročnih potraživanja od člana društva (bilješka 23)	11.119	15.423
Tekuće dospijeće danih zajmova povezanim stranama (bilješka 23)	2.373	2.829
Ukalkulirana kamata po danim zajmovima povezanim stranama	-	116
Vrijednosno usklađenje potraživanja od povezanih strana /i/	(11.950)	(11.579)
	45.316	**73.402**

Potraživanja od člana društva i ostalih povezanih strana odnose se na potraživanja iz redovnih isporuka radova i usluga prema članu društva i ostalim povezanim društvima koja su u vlasništvu Grada Zagreba.

Dani zajmovi povezanim stranama odnose se na kratkoročno dospijeće dugoročnih zajmova (bilješka 23/i/).

/i/ Pregled kretanja u umanjenju vrijednosti potraživanja od povezanih strana je kako slijedi:

	2024.	2023.
	000 EUR	000 EUR
Stanje na dan 1. siječnja	**11.579**	**16.345**
Povećanje (bilješka 12)	2.070	3.754
Smanjenje	(1.699)	(8.520)
Stanje na dan 31. prosinca	**11.950**	**11.579**

26/ POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno	1.1.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Potraživanja od kupaca /i/	112.220	121.105	126.325
Potraživanja od Republike Hrvatske i drugih institucija /ii/	194.334	104.238	18.101
Potraživanja od zaposlenih	59	47	46
Ostala potraživanja /iii/	15.664	14.645	13.353
	322.277	**240.035**	**157.825**

/i/ Potraživanja od kupaca

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno	1.1.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Potraživanja od kupaca	250.870	255.510	252.851
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(138.650)	(134.405)	(126.526)
	112.220	**121.105**	**126.325**

Potraživanja od kupaca iskazana su po amortiziranom trošku. Na zakašnjele uplate obračunavaju se zakonske zatezne kamate. Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca Grupa evidentira za sva potraživanja starija od 365 dana i po pokretanju postupka prisilne naplate.

Struktura potraživanja od kupaca analizira se minimalno dva puta godišnje, po dospjelim nenaplaćenim potraživanjima šalju se opomene kupcima, a za sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca pokreće se postupak prisilne naplate dospjelih potraživanja (ovrhe i sudske tužbe). Potraživanja za isporuku komunalnih usluga građanima i gospodarstvu nisu osigurana nikakvim financijskim instrumentima. Potraživanja za isporuku ostalih usluga prema gospodarstvu iz segmenta tržišnih djelatnosti osigurana su različitim financijskih instrumentima (mjenice, zadužnice, bankovne garancije i sl.). Kod utvrđivanja mogućnosti naplate nekog potraživanja uzima se u obzir djelatnost iz koje je formirano potraživanje (komunalne ili tržišne djelatnosti - zbog različitih čimbenika koji utječu na formiranje cijene i uvjeta isporuke usluga) i subjekt kojem je isporučena usluga (građanstvo ili privreda - zbog različitog roka zastare).

Analizom starosne strukture potraživanja kupaca po segmentima poslovanja i kategorijama kupaca (građanstvo i poduzetništvo) utvrđeni su očekivani kreditni gubici koji proizlaze iz izračuna potraživanja od kupaca po segmentima.

Starosna analiza potraživanja od kupaca:

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno	1.1.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Nedospjelo	55.536	65.665	67.557
0-60 dana	17.079	18.936	18.259
60-180 dana	4.555	4.152	5.870
180-365 dana	3.427	2.081	4.009
preko 365 dana	31.623	30.271	30.630
	112.220	**121.105**	**126.325**

Potraživanja starija od 365 dana odnose se najvećim dijelom na prolazne stavke za dio usluge koju ovisno društvo Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. obavlja za treće strane.

26/ POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

Promjene ispravka vrijednosti za sumnjiva potraživanja:

	2024.	**2023.** prepravljeno	**2022.** prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Stanje na dan 1. siječnja	**134.405**	**126.526**	**99.734**
Priznati gubici uslijed umanjenja potraživanja (bilješka 12)	13.076	8.773	11.795
Naplaćena otpisana potraživanja	(6.820)	(18.070)	(7.540)
Isknjižena potraživanja	(1.721)	(16.411)	(1.857)
Ukinuti gubici zbog smanjenja vrijednosti	(1.777)	-	-
Umanjenje za potraživanja za koja nije pokrenut postupak prisilne naplate	-	2.127	1.459
Ostala umanjenja potraživanja	1.487	31.460	23.131
Utjecaj promjene tečaja	-	-	(196)
Stanje na dan 31. prosinca	**138.650**	**134.405**	**126.526**

/ii/ Potraživanja od Republike Hrvatske i drugih institucija

Povećanje potraživanja od Republike Hrvatske i drugih institucija u 2024. godini proizlazi iz potraživanja od RH na temelju Izmjena i dopuna Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije. Izmjenama Uredbe od 6. srpnja 2023. godine regulirano je pravo trgovca, opskrbljivača plinom koji opskrbljuje opskrbljivača u obvezi javne usluge ili opskrbljivača u obvezi javne usluge, za nadoknadu razlike u cijeni, ukoliko trgovac ili opskrbljivač plinom u razdoblju od 1. travnja 2023. godine do 30. ožujka 2024. godine isporučuje plin opskrbljivaču u obvezi javne usluge na temelju ugovora o prodaji plina sklopljenog prije 1. travnja 2023. godine i ako je tako kupljen i nabavljen plin za opskrbljivača u obvezi javne usluge po prosječnoj nabavnoj cijeni isporuke prirodnog plina većoj od cijene uređene Uredbom. Društvo Gradska plinara Zagreb Opskrba d.o.o., kao opskrbljivač u obvezi javne usluge, nadležnom Ministarstvu je podnijelo zahtjeve za nadoknadu u ukupnom iznosu od 186.557 tisuća eura neto, o kojima se do dana utvrđivanja i objavljivanja ovih godišnjih financijskih izvještaja još nije odlučilo.

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
Potraživanja za nadoknadu razlike u cijeni plina	186.557	81.789
Potraživanja za indeksaciju zakupnine za objekt Arena Zagreb	5.258	4.024
Očekivani kreditni gubici za indeksaciju zakupnine za objekt Arena Zagreb	(5.258)	(4.024)
Potraživanja od HZZO-a	1.060	740
Potraživanja za porez na dodanu vrijednost	1.854	4.757
Ostala potraživanja za poreze, doprinose i naknade	2.830	14.323
Tekuće dospijeće dugotrajnih potraživanja i prodaje na kredit (bilješka 23)	2.122	2.034
Očekivani kreditni gubici potraživanja od države i drugih	(126)	(126)
Potraživanja za više uplaćeni porez na dobit	37	721
	194.334	**104.238**

U 2024. godini povećana su potraživanja od države s osnova potraživanja za nadoknadu razlike u cijeni, budući je Izmjenama i dopunama Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije iz studenog 2024. produženo pravo podnošenja zahtjeva za nadoknadu razlike u cijeni plina za isporučene količine za razdoblje od 1. travnja 2024. do 30. rujna 2024. godine, slijedom čega je Gradska plinara Zagreb Opskrba d.o.o. u roku podnijela zahtjeve za nadoknadu razlike u cijeni plina za 2. i 3. kvartal 2024. godine, a za cijelo razdoblje u 2024. godini ukupno tri kvartalna zahtjeva.

26/ POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA / NASTAVAK

Do dana izrade ovog izvješća, Ministarstvo gospodarstva još uvijek nije odlučilo i donijelo rješenje niti o jednom od podnesenih zahtjeva (ukupno podneseno šest zahtjeva za razdoblje od 1. travnja 2023. do 30 rujna 2024. godine).

Pregled kretanja u umanjenju vrijednosti potraživanja od države je kako slijedi:

	2024.	**2023.**
	000 EUR	000 EUR
Stanje na dan 1. siječnja	**4.150**	**3.164**
Povećanje (bilješka 12)	1.234	986
Stanje na dan 31. prosinca	**5.384**	**4.150**

/iii/ Ostala potraživanja

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	5.152	5.575
Tekuće dospijeće dugotrajnih potraživanja (bilješka 23)	5.688	6.305
Dani predujmovi	4.184	2.340
Potraživanja od osiguravajućih društava i za naknadu šteta	230	308
Ostala potraživanja	638	461
Očekivani kreditni gubici danih predujmova	(228)	(344)
	15.664	**14.645**

27/ FINANCIJSKA IMOVINA

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
Financijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (bilješka 22 /i/)	244	150
Financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku (bilješka 22 /ii/)	3.864	3.882
	4.108	**4.032**

27/ FINANCIJSKA IMOVINA / NASTAVAK

Hijerarhija fer vrijednosti

				31.12.2024.
	1. red	2. red	3. red	Ukupno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak				
– ulaganja u dionice	244	-	-	244

				31.12.2023.
	1. red	2. red	3. red	Ukupno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak				
– ulaganja u dionice	150	-	-	150

28/ NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
Žiro račun	87.844	60.605
Žiro račun devizni	30	623
Blagajna	237	368
Ostala novčana sredstva (sudski depoziti i sl.)	25.293	24.663
	113.404	**86.259**

29/ OBVEZE PO PRIMLJENIM KREDITIMA I NAJMOVIMA

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno	1.1.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Dugoročni krediti			
Krediti i zajmovi /i/	168.350	222.454	275.932
Krediti upravitelju zgrade (bilješka 23 ii)	25.760	30.995	37.335
Financijski najam	75.053	69.825	72.049
	269.163	**323.274**	**385.316**
Kratkoročni krediti			
Krediti i zajmovi	23.508	23.477	12.899
Krediti upravitelju zgrade (bilješka 23 ii)	4.810	5.427	6.029
Financijski najam	8.450	6.069	5.845
Ostalo (kamate)	10.327	11.199	8.335
	47.095	**46.172**	**33.108**
Ukupno krediti i najmovi	**316.258**	**369.446**	**418.424**

Prosječna godišnja kamatna stopa na primljene kredite od banaka i financijski najam na dan bilance je 5,10% (2023. godine: 4,77%).

/i/ Dugoročni klupski kredit

Dana 26. rujna 2022., Matično društvo s klubom banaka kojeg čine: Erste&Steiermärkische bank d.d., OTP banka d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d., Nova hrvatska banka d.d. (čiji je pravni sljednik Hrvatska poštanska banka d.d.) i Zagrebačka banka d.d. potpisalo je Ugovor o dugoročnom klupskom kreditu u iznosu do 240 milijuna eura („Ugovor o kreditu").

Za predmetni Ugovor o kreditu Gradska skupština Grada Zagreba, na 15. sjednici, 12. rujna 2022., donijela je Zaključak o davanju suglasnosti na dugoročno zaduživanje i refinanciranje postojećih kreditnih obveza i davanju jamstva za dugoročno zaduživanje. 19. rujna 2022. Grad Zagreb zaprimio je od Ministarstva financija RH Suglasnost na davanje jamstva Grada Zagreba za Ugovor o kreditu trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o.

	Iznos (mil. EUR)	Kamatna marža	Referentna kamatna stopa	Početak anuiteta	Anuitetsko razdoblje	Rok otplate
Tranša A	118,600	3,25%	6m EURIBOR	1.3.2023.	1.3. – 1.9.	1.3.2034.
Tranša B	103,000	2,75%	6m EURIBOR	1.3.2023.	1.3. – 1.9.	1.3.2030.
Tranša C	18,400	3,10%	6m EURIBOR	1.3.2023.	1.3. – 1.9.	1.3.2034.

Otplata za sve tri tranše je podijeljena na sljedeći način: 70% anuitetska otplata i 30% otplata na kraju otplatnog razdoblja (unutar 22. anuitetske rate za tranšu A i C, te 14. anuitetske rate za tranšu B).

Društvo je iz vlastitih sredstava prije roka za redovno vraćanje izvršilo dobrovoljnu prijevremenu otplatu 85% odnosno 30.000 tisuća eura zadnje rate otplate tranše A (bullet) te u cijelosti zadnju ratu otplate tranše B (bullet) u iznosu 30.626 tisuća eura.

Unaprjeđenjem kreditnog rejtinga Društva od strane agencije Standard & Poor's Global sa „B- s negativnim izgledima" na datum potpisivanja Ugovora o dugoročnom klupskom kreditu na „BB sa stabilnim izgledima" nakon proteka dvije godine od potpisivanja Ugovora, ispunjeni su uvjeti za smanjenje kreditne marže za 0,30 pp, tako da počevši 1. ožujka 2025. godine kamatna marža za tranšu A iznosi 2,95 pp, za tranšu B 2,45 pp te za tranšu C 2,80 pp (bilješka 41 Financijski instrumenti).

29/ OBVEZE PO PRIMLJENIM KREDITIMA I NAJMOVIMA / NASTAVAK

Instrumenti osiguranja naplate potraživanja po Klupskom kreditu su sljedeći: (i) hipoteke na imovini Društva knjigovodstvene vrijednosti 64.755 tisuća eura (bilješka 18 Nekretnine, postrojenja i oprema) i 51.254 tisuća eura (bilješka 19 Ulaganja u nekretnine), (ii) zalog na dugoročnim potraživanjima od Grada Zagreba po višegodišnjim ugovorima o zakupu objekata javne namjene koje je Društvo iskazalo sukladno *IFRIC 12 „Sporazum o koncesijama„* u iznosu od 34.524 tisuća eura neto knjigovodstvene vrijednosti na dan 31. prosinca 2024. godine (bilješka 23 Dugotrajna potraživanja /i/ potraživanja od povezanih strana) te (iii) sudužništva društava kćeri Gradska Plinara Zagreb (GPZ), Gradska Plinara Zagreb-Opskrba (GPZO) u ukupnom iznosu dugoročnog klupskog kredita te društva Vodoopskrba i odvodnja (ViO) u iznosu od 6.636 tisuća eura godišnje. Sudužništva su izdana s regresnim pravom. Klub banaka odobrio je otpust sudužništva društava kćeri iz obveze po premetnom Ugovoru o kreditu što je formalizirano I. Dodatkom Ugovora u ožujku 2025. godine (bilješka 46 Događaji nakon datuma nekonsolidiranog izvještaja o financijskom položaju).

Unutar kredita upravitelju zgrade iskazane su obveze za kredite stambenih zgrada koje ovisno društvo Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o. u ime i za račun stambenih zgrada ugovara kod poslovne banke kako je prethodno opisano u bilješci 23 /ii/. Ukupan iznos kredita za koje je ugovorom ovisno društvo korisnik kredita a krajnji korisnici vlasnici zgrada kojima je društvo upravitelj na 31. prosinca 2024. godine iznosi 30.570 tisuća eura od čega se na kratkoročni dio odnosi 4.810 tisuća eura a na dugoročni dio 25.760 tisuća eura te se cjelokupni iznos potražuje od stambenih zgrada (bilješka 23/ii/). Obveze za kredite stambenih zgrada osigurane su zadužnicama izdanima od strane društva Gradsko stambeno komunalno gospodarstvo d.o.o.

29/ OBVEZE PO PRIMLJENIM KREDITIMA I NAJMOVIMA / NASTAVAK

/i/ Kretanje dugoročnih kredita

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR
Stanje na 1. siječnja	**282.353**	**332.195**
Smanjenje za otplate kredita	(59.955)	(49.842)
Stanje na 31. prosinca	**222.398**	**282.353**
Tekuće dospijeće	(28.288)	(28.904)
Dugoročni dio kredita	**194.110**	**253.449**

/ii/ Dinamika otplate dugoročnih kredita

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno	1.1.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
U roku od jedne godine	28.288	28.904	18.928
U drugoj do petoj godini	108.605	110.467	112.742
Nakon pete godine	85.505	142.982	200.525
	222.398	**282.353**	**332.195**

/iii/ Obveze po najmovima

	Minimalna plaćanja	
	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
U roku od jedne godine	12.329	9.474
U drugoj do uključivo petoj godini	42.846	32.740
Nakon pete godine	51.368	58.088
	106.543	**100.302**
Manje: budući financijski troškovi	**(23.040)**	**(24.408)**
Sadašnja vrijednost minimalnih plaćanja	**83.503**	**75.894**

29/ OBVEZE PO PRIMLJENIM KREDITIMA I NAJMOVIMA / NASTAVAK

/iii/ Obveze po najmovima / nastavak

	Sadašnja vrijednost minimalnih plaćanja	
	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
U roku od jedne godine	8.450	6.069
U drugoj do uključivo petoj godini	31.405	21.577
Nakon pete godine	43.648	48.248
	83.503	**75.894**
Iskazano u financijskim izvještajima unutar:		
Kratkoročni dio	8.450	6.069
Dugoročni dio	75.053	69.825
	83.503	**75.894**

Obveze po najmovima odnose se na financijski najam i najmove za imovinu s pravom korištenja. Financijski najam odnosi se na opremu (transportna sredstva) i zgradu (dvoranu Arena) koje su uzete u najam na rok od 5 – 28 godina. Po isteku ugovora o najmu, Društvo može otkupiti imovinu po ugovorenim vrijednostima. Obveze Društva temeljem financijskog najma su osigurane vlasništvom najmodavatelja nad imovinom koja je predmetom najma.

Društvo u iznosu obveza s osnove financijskog najma za dvoranu ima evidentirana i potraživanja od člana Društva i države (bilješka 23 i 38).

/iv/ Sadašnja vrijednost imovine u financijskom najmu

	Građevinski objekti	Transportna sredstva	Postrojenja i oprema	Ukupno
Neto knjigovodstvena vrijednost 1.1.2023.	**89.664**	**2.250**	**-**	**91.914**
Nabavna vrijednost	108.684	4.320	1.529	114.533
Ispravak vrijednosti	(20.378)	(1.531)	(19)	(21.928)
Neto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2023.	**88.306**	**2.789**	**1.510**	**92.605**
Nabavna vrijednost	108.684	10.782	1.529	120.995
Ispravak vrijednosti	(21.737)	(840)	(171)	(22.748)
Neto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2024.	**86.947**	**9.942**	**1.358**	**98.247**

29/ OBVEZE PO PRIMLJENIM KREDITIMA I NAJMOVIMA / NASTAVAK

/v/ Kratkoročni krediti

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno	1.1.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Kratkoročni krediti i zajmovi	**28.318**	**28.904**	**18.928**
Kratkoročni krediti i zajmovi	30	-	-
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	28.288	28.904	18.928
Tekuće dospijeće financijskog najma	8.450	6.069	5.845
Ostalo (kamate na kredite, financijske najmove i obveznice)	10.327	11.199	8.335
	47.095	**46.172**	**33.108**

Kretanje kratkoročnih kredita

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR
Stanje na 1. siječnja	**28.904**	**18.928**
Povećanje za nove kredite i zajmove	30	-
Smanjenje za otplaćeno tekuće dospijeće dugoročnih kredita	(28.904)	(18.928)
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	28.288	28.904
Povećanje iz pripajanja uslužnih područja	80	-
Smanjenje za otplate kredita i zajmova	(80)	-
Stanje na 31. prosinca	**28.318**	**28.904**

30/ OBVEZE ZA IZDANE OBVEZNICE

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Nominalna vrijednost	305.000	305.000
Diskont	(391)	(489)
Trošak izdavanja obveznica	(1.511)	(1.889)
Sadašnja vrijednost obveznica	**303.098**	**302.622**

Grupa je 11. srpnja 2023. godine izdala obveznice povezane s održivim poslovanjem na domaćem tržištu kapitala u ukupnom nominalnom iznosu od 305 milijuna eura, oznake ZGHO-O-287A i međunarodne identifikacijske oznake (ISIN) HRZGHOO287A8, s fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 4,90% uz polugodišnju isplatu kamata te jednokratnim dospijećem glavnice pet godina nakon dana izdanja.

Grupa je izradila Okvirni dokument za izdavanje obveznica povezanih s održivim poslovanjem, koji se temelji na Načelima obveznica povezanih s održivim poslovanjem iz 2020. godine, Međunarodnog udruženja tržišta kapitala (ICMA) koje su tržišni standard za ovu vrstu obveznica.

Grupa je identificirala sljedeće ključne pokazatelje uspješnosti kao najrelevantnije i ključne za svoje poslovanje u pogledu održivosti:

1) Povećati udio odvojeno prikupljenog komunalnog otpada (odnosno uklonjenog s odlagališta) s 38% na 58% na 31.12.2027. godine u odnosu na baznu godinu (31.12.2021.);

2) Povećati udio obnovljive električne energije u ukupnoj potrošnji električne energije s 50% na 70% do 31.3.2028. godine u odnosu na bazno razdoblje (od 1.4.2023. do 31.3.2024.).

U slučaju neispunjenja obveza povezanih uz gore navedene ciljeve uspješnosti u pogledu održivosti, Grupa će po dospijeću obveznica platiti jednokratnu dodatnu naknadu (penal) za 0,25% od ukupnog nominalnog iznosa izdanih obveznica po svakom ključnom pokazatelju.

31/ REZERVIRANJA

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR
Rezerviranja za primanja zaposlenih po MRS 19 /i/	15.493	13.545
Rezerviranja za kolektivni višak	-	145
Rezerviranja za sudske sporove /ii/	22.938	21.419
Rezerviranja za sanaciju odlagališta /iii/	8.577	8.464
Rezerviranja za štetne ugovore iv/	-	1.834
	47.008	**45.407**
Kratkoročna obveza (bilješka 35)	5.355	5.745
Dugoročna obveza	41.653	39.662

/i/ Obveza rezerviranja za primanja zaposlenika proizlazi iz kolektivnog ugovora, a rezerviranja su utvrđena sukladno MRS-u 19 "Primanja zaposlenih". Rezerviranja za primanja zaposlenih uključuju rezerviranja za otpremnine, jubilarne nagrade i solidarne potpore. Rezerviranja se mjere po sadašnjoj vrijednosti troškova za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze, uz korištenje diskontne stope od 3,41% (2023.: 3,49%).

/ii/ Rezerviranja za troškove po započetim sudskim sporovima koji se vode protiv Grupe obavljaju se po saznanju o pokretanju spora i procjeni ishoda spora. Uprava vjeruje da je obavljeno rezerviranje troškova dostatno za moguće obveze koje bi mogle uslijediti.

/iii/ Rezerviranja za sanaciju odlagališta odnose se na troškove održavanja i nadzora nad odlagalištem Jakuševac nakon njegovog zatvaranja za narednih 30 godina u svrhu zaštite okoliša sukladno MRS-u 37. "Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina". Rezerviranja se mjere po sadašnjoj vrijednosti troškova za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze, uz korištenje diskontne stope od 3,41% (2023.: 3,49%).

/iv/ Rezervirani iznos za štetne ugovore odnosio se na procijenjeni efekt ugovora za isporuku plina u segmentu poduzetništva za koje se očekuje da će trošak njihovog ispunjenja premašiti prihode, odnosno gospodarske koristi koji se od njih očekuju. Višegodišnji ugovori istekli su 30.9.2024. godine.

Promjene u tijeku godine:

	Primanja zaposlenih	Sudski sporovi	Sanacija odlagališta	Troškovi u jamstvenim rokovima	Štetni ugovori	Otpremnine za kolektivni višak	Ukupno
Stanje na 1.1.2023.	**11.584**	**18.793**	**8.179**	**28**	**5.316**	**3.765**	**47.665**
Povećanje	2.226	7.954	285	-	-	145	**10.610**
Smanjenje	(265)	(5.328)	-	(28)	(3.482)	(373)	**(9.476)**
Iskorištena rezerviranja	-	-	-	-	-	(3.392)	**(3.392)**
Stanje na 31.12.2023.	**13.545**	**21.419**	**8.464**	**-**	**1.834**	**145**	**45.407**
Povećanje	2.077	3.844	283	-	-	-	**6.204**
Smanjenje	(129)	(1.618)	(170)	-	(1.834)	(2)	**(3.753)**
Iskorištena rezerviranja	-	(707)	-	-	-	(143)	**(850)**
Stanje na 31.12.2024.	**15.493**	**22.938**	**8.577**	**-**	**-**	**-**	**47.008**

32/ ODGOĐENO PRIZNAVANJE PRIHODA

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Odgođeni prihodi budućeg razdoblja	702.687	438.977
Kratkoročni dio	26.560	20.534
Dugoročni dio	676.127	418.443

Odgođeni prihodi budućeg razdoblja odnose se na imovinu primljenu ili financiranu od jedinica lokalne uprave i drugih pravnih osoba, bez naknade, koji se u izvještaj o financijskom položaju (bilanci) iskazuju kao odgođeni prihodi. Smanjenje odgođenog priznavanja prihoda u računu dobiti i gubitka se priznaje racionalno tijekom korisnog vijeka predmetne imovine, kao prihod u visini obračunate amortizacije imovine sukladno MRS 20.

33/ OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno	1.1.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Obveze prema povezanim stranama (bilješka 38)	844	1.124	1.455
Obveze prema dobavljačima	-	-	14
Ostale dugoročne obveze	651	644	434
	1.495	**1.768**	**1.903**
Kratkoročni dio (bilješka 35)	8	14	-
Dugoročni dio	1.487	1.754	1.903

Obveze prema povezanim stranama na dan 31. prosinca 2024. godine odnose se na obvezu prema Gradu Zagrebu za komunalni doprinos.

Ostale dugoročne obveze iskazane u izvještaju o financijskom položaju odnose na obvezu prema Republici Hrvatskoj za prodane stanove zaposlenicima u skladu s državnim programom. Prema tada važećim zakonskim propisima, 65% prihoda ostvareno prodajom stanova zaposlenicima, plaćalo se Državi po primitku sredstava.

34/ DERIVATIVNE FINANCIJSKE OBVEZE

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Derivativne financijske obveze	-	758

Grupa je 1. ožujka 2023. godine ugovorila kamatni swap fiksiranjem kamatne stope do 31.12.2025. godine. Slijedom promjena na tržištu baznih kamatnih stopa, Grupa je procijenila da je oportunije raskinuti prethodno navedeni ugovor, što je i realizirano 30. kolovoza 2024. godine uz trošak terminacije u iznosu od 55 tisuća eura. Predmetni trošak izlaska nastao je kao razlika priljeva kamata po kamatnom swapu na 30.08.2024. godine u iznosu 710 tisuća eura i fer vrijednosti kamatnog swapa na dan izlaska u iznosu od 765 tisuća eura.

35/ OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBVEZE

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno	1.1.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Obveze prema dobavljačima /i/	277.371	185.155	99.454
Obveze za predujmove, depozite i jamstva	5.880	3.808	4.016
Obveze prema zaposlenima za neto plaće i naknade	12.422	9.509	8.025
Ostale obveze /ii/	67.428	64.274	63.784
	363.101	**262.746**	**175.279**

/i/ Obveze prema dobavljačima

Unutar obveza prema dobavljačima iskazane su obveze prema dobavljaču koje se odnose na potraživanje od Republike Hrvatske kao što je navedeno u bilješci 26 /ii/.

/ii/ Ostale obveze su bile kako slijedi:

	31.12.2024.	31.12.2023. prepravljeno	1.1.2023. prepravljeno
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Kratkoročna rezerviranja za otpremnine (poslovno i osobno uvjetovani otkaz)	1.100	-	-
Kratkoročna rezerviranja za kolektivni višak (bilješka 31)	-	145	3.765
Obveze prema drugima po zaračunatim uslugama	32.296	24.541	21.331
Obračunati troškovi za koje nije stigla faktura, a terete tekuće razdoblje	6.136	8.423	6.274
Obveze za neiskorištene godišnje odmore	6.947	5.247	4.630
Obveze za poreze i doprinose na plaće i naknade	6.632	4.711	4.287
Obveza za porez na dodanu vrijednost	2.474	7.042	9.609
Tekuće dospijeće dugoročnih rezerviranja (bilješka 31)	5.355	5.600	6.948
Tekuće dospijeće ostalih dugoročnih obveza (bilješka 33)	8	14	-
Ostale obveze za naknade po rješenjima	1.502	1.710	2.676
Odgođeno priznavanje prihoda od prodaje	2.887	3.393	1.931
Obveza za članarine, naknade i poreze i ostalo	2.091	3.448	2.333
	67.428	**64.274**	**63.784**

36/ OBVEZE PREMA POVEZANIM STRANAMA

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Obveze prema povezanim stranama (bilješka 38)	1.951	3.476

37/ KAPITAL I PRIČUVE

Temeljni kapital

Jedini član Društva je Grad Zagreb. Na dan 31. prosinca 2024. godine temeljni kapital Društva iznosi 421.666 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine: 421.666 tisuća eura).

a/ Pričuve iz revalorizacije nekretnina i zemljišta

	2024.	**2023.** prepravljeno
	000 EUR	000 EUR
Stanje na početku godine	**241.611**	**237.519**
Povećanje iz revalorizacije nekretnina (neto)	89.450	4.092
Realizacija revalorizacijske pričuve	(576)	-
Stanje na kraju godine	**330.485**	**241.611**

b/ Pričuve iz promjene fer vrijednosti financijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

	2024.	**2023.**
	000 EUR	000 EUR
Stanje na početku godine	**5.070**	**3.172**
Povećanje iz promjene fer vrijednosti (neto)	(555)	1.898
Stanje na kraju godine	**4.515**	**5.070**
Pričuve iz revalorizacije ukupno (a+b)	**335.000**	**246.681**

Ostale pričuve

Ostale pričuve iskazane u izvještaju o financijskom položaju (bilanci) na dan 31. prosinca 2024. godine u iznosu od 48.218 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine: 32.718 tisuća eura) odnose se na temeljni kapital pripojenih društava 2001. godine (Grad mladih Granešina d.o.o. i Omladinski turistički centar d.o.o.) u iznosu od 2.007 tisuća eura, unesenu imovinu park Bundek u iznosu od 30.711 tisuća eura te imovinu unesenu po odluci vlasnika o dokapitalizaciji za koju je u tijeku postupak provođenja dokapitalizacije na Trgovačkom sudu u Zagrebu.

Preneseni gubitak

	2024.	**2023.** prepravljeno
	000 EUR	000 EUR
Stanje na početku godine	**(77.831)**	**(93.554)**
Dobit tekuće godine	26.268	15.723
Realizacija revalorizacijskih pričuva	702	-
Stjecanje uslužnih područja	(2.918)	-
Stanje na kraju godine	**(53.779)**	**(77.831)**

37/ KAPITAL I PRIČUVE /NASTAVAK

Nekontrolirajući udio

Nekontrolirajući udio Grupe proizašao je iz vlasničkog udjela od 49% u povezanom društvu Zagreb plakat d.o.o.

Kretanje u nekontrolirajućem udjelu bilo je kako slijedi:

	2024.	**2023.**
	000 EUR	000 EUR
Stanje na dan 1. siječnja	**1.414**	**1.200**
Udjel u dobiti tekuće godine	936	619
Isplata dobiti manjinskom interesu	(619)	(405)
Stjecanje uslužnih područja	7.745	-
Stanje na dan 31. prosinca	**9.476**	**1.414**

38/ STANJA I POSLOVNI DOGAĐAJI S POVEZANIM STRANAMA

Prihodi i rashodi između povezanih strana tijekom godine bili su kako slijedi:

	Prihodi od prodaje	
	2024.	**2023.**
	000 EUR	000 EUR
Grad Zagreb (bilješka 6)	122.423	103.881

	Troškovi kupljene robe i usluga	
	2024.	**2023.**
	000 EUR	000 EUR
Grad Zagreb	2.064	2.455

Prihodi od prodaje povezanim stranama ostvareni su po standardnim tržišnim cijenama koje su usporedive s cijenama prema nepovezanim stranama.

Osnivač Društva i jedini vlasnik Grad Zagreb ima određene poslovne odnose s društvima unutar Grupe. Grupa prikazuje i značajnije transakcije s društvima i/ili subjektima koja su u potpunom ili djelomičnom vlasništvu Grada Zagreba.

Otvorena stanja iz kupoprodajnih transakcija na kraju izvještajnog razdoblja:

Potraživanja od povezanih strana

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
Grad Zagreb dugoročni ugovori za javne objekte (bilješka 23)	82.008	97.636
Dani zajmovi povezanim stranama (bilješka 23)	9.433	13.127
Grad Zagreb kratkoročna potraživanja (bilješka 25)	42.871	65.559
Ostale povezane strane (bilješka 25)	903	1.054
	135.215	**177.376**

Otvoreni iznosi nisu osigurani instrumentima plaćanja (zadužnice, mjenice, bankovne garancije) i biti će plaćeni u novcu.

Obveze prema povezanim stranama

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
Kratkoročne obveze prema Gradu Zagrebu (bilješka 36)	1.951	3.476
Dugoročne obveze prema Gradu Zagrebu (bilješka 33)	844	1.124
	2.795	**4.600**

Dani zajmovi povezanim društvima izvan Grupe odnose se na dugoročne zajmove novoosnovanim društvima prema Planu podjele od 1.1.2018. godine nakon provedene statusne promjene podjela s osnivanjem s dospijećem unutar 10 godina. Ugovorene kamatne stope mogu se usporediti tržišnim kamatnim stopama po kojima se Grupa može zadužiti na tržištu novca u vrijeme ugovaranja zajma. Zajmovi su osigurani instrumentima plaćanja u obliku zadužnice.

38/ STANJA I POSLOVNI DOGAĐAJI S POVEZANIM STRANAMA / NASTAVAK

Osim Grada Zagreba, povezane strane Grupe su Uprava i članovi Nadzornog odbora. Članovima Uprave (Uprava Društva, voditelji podružnica i direktori povezanih društava) i Nadzornog odbora isplaćena su primanja kako slijedi:

	2024.	**2023.**
	000 EUR	000 EUR
Bruto plaća Uprave, direktora društava i voditelja podružnica	1.662	1.486
Naknada Nadzornom i Revizijskom odboru	139	128
	1.801	**1.614**

39/ PRIMANJA ZAPOSLENIH

Na dan 31. prosinca 2024. godine rezerviranja za primanja zaposlenih koja uključuju jubilarne nagrade, otpremnine i solidarne potpore iznose 15.493 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine: 13.545 tisuća eura).

Jubilarne nagrade, otpremnine i solidarne potpore

Sukladno kolektivnim ugovorima Grupa ima obvezu isplaćivanja jubilarnih nagrada svojim zaposlenicima. Grupa ima plan definiranih primanja za zaposlenike koji ispunjavaju određene kriterije. U većini ovisnih društava Grupe definirana su prava na jubilarne nagrade u slijedećim iznosima u odnosu na ostvareni neprekidni staž u Grupi:

- 280 eura za 10 godina radnog staža
- 336 eura za 15 godina radnog staža
- 392 eura za 20 godina radnog staža
- 448 eura za 25 godina radnog staža
- 504 eura za 30 godina radnog staža
- 560 eura za 35 godina radnog staža
- 672 eura za 40 godina radnog staža

Kod odlaska u redovnu starosnu mirovinu, zaposleniku po Kolektivnom ugovoru pripada pravo na naknadu u iznosu od 3 prosječne mjesečne plaće isplaćene u gospodarstvu grada Zagreba u prethodna tri mjeseca.

Solidarne potpore isplaćuju se prema prosječnoj isplaćenoj plaći u gospodarstvu grada Zagreba, uključuju potpore zaposlenicima u slijedećim slučajevima:

- smrti zaposlenika ili člana uže obitelji zaposlenika
- nastanka invalidnosti zaposlenika ili djece i supružnika zaposlenika
- bolovanja dužeg od 90 dana zaposlenika
- potpore djeci radnika stradalog ili poginulog u domovinskom ratu
- nabava medicinskog pomagala i pokriće participacije pri kupnji prijeko potrebnih lijekova po mišljenju nadležnog liječnika
- otklanjanje posljedica elementarne nepogode
- rođenje djeteta
- teža povreda radnika na radu

Sadašnja vrijednost obveza po definiranim primanjima, povezani troškovi tekućeg i minulog rada određeni su metodom projicirane kreditne jedinice uz primjenu diskontne stope od 3,41% (2023. godine: 3,49%) a koja odgovara tržišnom prinosu na državne obveznice.

Aktuarske procjene su izvedene na temelju sljedećih glavnih pretpostavki:

	2024.	**2023.**
Diskontna stopa	3,41%	3,49%
Stopa fluktuacije	Prosječno 4,94%	Prosječno 5,6%

39/ PRIMANJA ZAPOSLENIH / NASTAVAK

Iskazan iznos u izvještaju o financijskom položaju na osnovu obveza Grupe s naslova definiranih otpremnina, jubilarnih nagrada i solidarnih potpora.

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
Sadašnja vrijednost obveze za primanja zaposlenih (bilješka 31)	15.493	13.545

40/ IZVANBILANČNI ZAPISI

	31.12.2024.	**31.12.2023.**
	000 EUR	000 EUR
Izvanbilančni zapisi	125.717	116.676

Izvanbilančni zapisi odnose se na dane garancije i zadužnice, primljene garancije, zadužnice i jamstvo Grada za izdane obveznice.

41/ FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Upravljanje rizikom kapitala

Odnos neto kapitala i duga

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Dug	**553.603**	**603.081**
Primljeni krediti, zajmovi i financijski najam (dugoročno i kratkoročno dospijeće)	316.258	369.446
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	303.098	302.622
-obveza po financijskom najmu dvorane Arena (jer je navedeno iskazano i kao potraživanje od Grada Zagreba i Vlade RH)	(65.753)	(69.745)
Derivativni financijski instrumenti	-	758
Novac i novčani ekvivalenti	**(113.404)**	**(86.259)**
Neto dug	***440.199***	***516.822***
Glavnica	***760.581***	***624.648***
Omjer neto duga i glavnice	**57,9%**	**82,7%**

Struktura kapitala analizira se putem analize troškova kapitala i sa njima povezanim rizicima.

41/ FINANCIJSKI INSTRUMENTI / NASTAVAK

Kategorije financijskih instrumenata

	31.12.2024.	31.12.2023.
	000 EUR	000 EUR
Financijska imovina po amortiziranom trošku		
Novac na računima i u blagajni	113.404	86.259
Dugoročni depoziti i ostala financijska imovina	19.169	20.615
Potraživanja od povezanih društava i kupaca	235.485	287.188
Potraživanja po zajmovima i po osnovi prodaje na kredit	31.874	37.760
Potraživanja od zaposlenih	59	47
Ostala potraživanja	235.065	144.926
	635.056	**576.795**
Financijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz dobiti ili gubitak	244	150
Financijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz dobiti ili gubitak	**244**	**150**
	635.300	***576.945***
Financijske obveze po amortiziranom trošku		
Ugovori o financijskim najmu	83.503	75.894
Primljeni krediti i zajmovi	232.755	293.552
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	303.098	302.622
Obveze prema povezanim društvima i dobavljačima	280.166	189.754
Obveze za predujmove, depozite i jamstva	5.880	3.807
Obveze prema zaposlenima	12.422	9.509
Ostale dugoročne obveze		-
Ostale kratkoročne obveze	44.771	41.387
	962.595	**916.525**
Derivativni financijski instrumenti - kamatni swap	-	758
Derivativni financijski instrumenti	**-**	**758**
	962.595	***917.283***

Ciljevi upravljanja financijskim rizikom

Radi prognoziranja mogućnosti nastupa situacije koja se može negativno odraziti na poslovanje i ostvarivanje zadanih ciljeva, Grupa identificira financijske rizike, utvrđuje njihov potencijalni utjecaj na poslovanje Grupe u budućnosti i upravlja financijskim rizicima. Različite oblike financijskih rizika s kojima se Grupa susreće u svom poslovanju nastoji se umanjivati, izbjegavati i prevaljivati da bi se povećala sigurnost poslovanja. Kada se to procijeni ekonomski opravdanim, određeni financijski rizici se prihvaćaju.

Najvažniji rizici, zajedno s metodama korištenim za upravljanje tim rizicima opisani su u nastavku. Grupa ne koristi derivatne instrumente u špekulativne svrhe.

41/ FINANCIJSKI INSTRUMENTI / NASTAVAK

Tržišni rizik

Cijene komunalnih usluga na prijedlog Uprave utvrđuje i odobrava Grad Zagreb dok Uprava utvrđuje cijenu tržišnih usluga na temelju tržišnih cijena.

Aktivnosti Grupe su primarno izložene financijskom riziku promjene tečaja strane valute i kamatne stope. Izloženost tržišnom riziku se dopunjava analizom osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Grupe tržišnom riziku ili načinu na koji se upravlja i mjeri rizik.

Valutni rizik

Uvođenjem eura kao službene valute s 1.1.2023. godine u Republici Hrvatskoj Grupa više nije izložena valutnom riziku.

Upravljanje rizikom kamatnih stopa

Grupa aktivno upravlja kamatnim rizikom, te je u cilju smanjenja izloženosti promjenama varijabilne bazne kamatne stope provela proces ugovaranja financijskog instrumenta zaštite od kamatnog rizika – kamatnog swap-a (IRS). Takva promjena kamatnih stopa ima ekonomski efekt konverzije kredita s varijabilnom kamatnom stopom u kredite s fiksnom kamatnom stopom za unaprijed ugovoreni dio glavnice štićenih kredita. Ugovaranjem kamatnog swapa, 6M EURIBOR fiksiran je na stopu u rasponu od 3,16% do 3,195% godišnje u razdoblju 1.3.2023. do 31.12.2025. godine. Slijedom promjena na tržištu baznih kamatnih stopa, Grupa je procijenila da je oportunije raskinuti prethodno navedeni ugovor, što je i realizirano 30. kolovoza 2024. uz trošak terminacije u iznosu od 55 tisuća eura (bilješka 34).

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik je rizik od neplaćanja odnosno neizvršenja ugovornih obveza od strane kupaca Grupe koji utječe na eventualni financijski gubitak Grupe. Grupa u poslovanju s kupcima prikuplja instrumente osiguranja plaćanja u svrhu zaštite od mogućih financijskih rizika i gubitaka uslijed neizvršenja plaćanja i ugovornih obveza.

Kupci se razvrstavaju u skupine rizičnosti prema financijskim pokazateljima poslovanja i dosadašnjem poslovanju s Grupom te se za svaku skupinu primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite od kreditnog rizika. Za kategorizaciju kupaca uglavnom se koriste podaci iz službenih financijskih izvještaja kupaca te se koriste podaci Grupe o dosadašnjem poslovanju.

Grupa posluje s velikim brojem kupaca različite djelatnosti i veličine, te s velikim brojem kupaca građana. Potraživanja od kupaca usklađena su za vrijednost sumnjivih i spornih potraživanja.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Instrumenti koji se koriste za praćenje i smanjivanje rizika likvidnosti su: analiza i upravljanje novčanim tokovima, analiza imovine i izvora financiranja imovine, analiza kreditne sposobnosti kupaca, instrumenti osiguranja plaćanja, ugovorene otvorene kreditne linije na revolving principu i sl.

41/ FINANCIJSKI INSTRUMENTI / NASTAVAK

Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika

U tablicama u nastavku analizirano je preostalo razdoblje do ugovornog dospijeća neizvedenih financijskih obveza Grupe. Tablice su sastavljene na temelju nediskontiranih novčanih odljeva po financijskim obvezama po najranijem datumu na koji se od Grupe može zatražiti plaćanje. U tablicu su uključeni novčani odljevi i po glavnici i po kamatama.

u 000 EUR	Prosječna ponderirana kamatna stopa	**Do 1 g.**	**Od 1 do 2 g.**	**Od 2 do 3 g.**	**Od 3 do 4 g.**	**Od 4 do 5 g.**	**Nakon 5 g.**	**Ukupno**
31. prosinca 2024. godine	%							
Beskamatne								
Obveze prema povezanim društvima i dobavljačima		279.322	102	90	78	67	507	280.166
Obveze za predujmove, depozite i jamstva		5.880	-	-	-	-	-	5.880
Obveze prema zaposlenicima		12.422	-	-	-	-	-	12.422
Ostale kratkoročne obveze		44.771	-	-	-	-	-	44.771
Ostale dugoročne obveze		-	-	-	-	-	644	644
Instrumenti s promjenjivom kamatnom stopom								
Obveze temeljem financijskog najma	6,92%	569	569	569	522	616	2.846	5.691
Krediti i zajmovi	6,44%	28.284	27.068	25.851	24.652	23.419	64.738	194.012
Instrumenti s fiksnom kamatnom stopom								
Obveze temeljem financijskog najma	4,71%	11.760	10.916	10.510	10.359	8.785	48.522	100.852
Krediti i zajmovi	2,00%	5.437	5.344	5.252	5.161	5.067	20.502	46.763
Izdane obveznice EUR	4,90%	14.926	14.945	14.945	319.964	-	-	364.780
Obveze za kredite za zgrade (GSKG d.o.o.)		4.810	4.143	3.784	3.480	3.141	11.212	30.570
		408.181	**63.087**	**61.001**	**364.216**	**41.095**	**148.971**	**1.086.551**

41/ FINANCIJSKI INSTRUMENTI / NASTAVAK

Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika / nastavak

u 000 EUR	Prosječna ponderirana kamatna stopa	Do 1 g.	Od 1 do 2 g.	Od 2 do 3 g.	Od 3 do 4 g.	Od 4 do 5 g.	Nakon 5 g.	Ukupno
31. prosinca 2023. godine, prepravljeno	%							
Beskamatne								
Obveze prema povezanim društvima i dobavljačima		188.631	128	89	78	67	762	189.755
Obveze za predujmove, depozite i jamstva		3.808	-	-	-	-	-	3.808
Obveze prema zaposlenima		9.509	-	-	-	-	-	9.509
Ostale kratkoročne obveze		41.386	-	-	-	-	-	41.386
Ostale dugoročne obveze		-	4	3	593	-	30	630
Instrumenti s promjenjivom kamatnom stopom								
Obveze temeljem financijskog najma	6,92%	208	156	156	156	143	342	1.161
Krediti i zajmovi	6,17%	32.517	30.132	30.585	29.409	28.260	131.762	282.665
Instrumenti s fiksnom kamatnom stopom								
Obveze temeljem financijskog najma	4,71%	9.373	8.919	8.029	7.645	7.564	57.744	99.274
Krediti i zajmovi		5.536	5.437	5.345	5.252	5.162	25.570	52.302
Izdane obveznice EUR	4,35%	14.964	14.926	14.945	14.945	319.964	-	379.744
Obveze za kredite za zgrade (GSKG)		5.427	4.874	4.191	3.824	3.520	14.586	36.422
Derivativni financijski instrumenti		-	758	-	-	-	-	758
		311.359	**65.334**	**63.343**	**61.902**	**364.680**	**230.796**	**1.097.414**

41/ FINANCIJSKI INSTRUMENTI / NASTAVAK

Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika

U tablici u nastavku analizirano je očekivano dospijeće neizvedene financijske imovine Grupe. Tablice se sastavljene na temelju nediskontiranih ugovornih dospijeća financijske imovine, uključujući kamatu koja će biti zarađena na toj imovini.

u 000 EUR	Prosječna ponderirana kamatna stopa	**Do 1 g.**	**Od 1 do 2 g.**	**Od 2 do 3 g.**	**Od 3 do 4 g.**	**Od 4 do 5 g.**	**Nakon 5 g.**	**Ukupno**
31. prosinca 2024. godine	%							
Beskamatne								
Novac i novčani ekvivalenti		113.404	-	-	-	-	-	113.404
Financijska imovina po fer vrijednosti		244	-	-	-	-	-	244
Potraživanje od povezanih društava i kupaca		162.980	12.432	12.537	11.840	9.142	55.040	263.971
Potraživanja od zaposlenih		59	-	-	-	-	-	59
Ostala potraživanja		204.280	2.192	2.297	2.406	2.642	21.248	235.065
Financijska imovina raspoloživa za prodaju		-	-	-	-	-	5.638	5.638
Instrumenti s promjenjivom kamatnom stopom								
Dani depoziti i ostale vrijednosnice koje se drže do dospijeća		747	-	-	-	-	-	747
Instrumenti s fiksnom kamatnom stopom								
Dani depoziti i ostale vrijednosnice koje se drže do dospijeća	3,40%	3.421	283	284	283	283	9.932	14.486
Dani zajmovi		5.764	4.318	3.887	3.523	3.174	11.212	31.878
Potraživanje po osnovi kredita za stanove	1,00%	35	40	5	4	4	47	135
Dani zajmovi povezanim društvima i obračunate kamate na dane zajmove	3,88%	2.446	2.363	2.354	2.344	-	-	9.507
		493.380	**21.628**	**21.364**	**20.400**	**15.245**	**103.117**	**675.134**

42/ FINANCIJSKI INSTRUMENTI / NASTAVAK

Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika

u 000 EUR	Prosječna ponderirana kamatna stopa	Do 1 g.	Od 1 do 2 g.	Od 2 do 3 g.	Od 3 do 4 g.	Od 4 do 5 g.	Nakon 5 g.	Ukupno
31. prosinca 2023. godine, prepravljeno	%							
Beskamatne								
Novac i novčani ekvivalenti		86.259	-	-	-	-	-	86.259
Financijska imovina po fer vrijednosti		150	-	-	-	-	-	150
Potraživanje od povezanih društava i kupaca		200.944	12.333	12.432	12.537	11.839	64.182	314.267
Potraživanja od zaposlenih		47	-	-	-	-	-	47
Ostala potraživanja		117.968	6.645	6.383	6.122	5.926	38.476	181.520
Financijska imovina raspoloživa za prodaju		-	-	-	-	-	7.073	7.073
Instrumenti s promjenjivom kamatnom stopom								
Dani depoziti i ostale vrijednosnice koje se drže do dospijeća		795	-	-	-	-	-	795
Instrumenti s fiksnom kamatnom stopom								
Dani depoziti i ostale vrijednosnice koje se drže do dospijeća	3,40%	3.403	283	283	283	283	9.924	14.459
Dani zajmovi		1.067	332	24	14	6	-	1.443
Potraživanje po osnovi kredita za stanove	1,00%	2	10	5	4	2	22	45
Dani zajmovi povezanim društvima i obračunate kamate na dane zajmove	3,88%	3.000	2.590	2.580	2.569	2.559	-	13.298
		413.635	**22.193**	**21.707**	**21.529**	**20.615**	**119.677**	**619.356**

41/ FINANCIJSKI INSTRUMENTI / NASTAVAK

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Pokazatelji fer vrijednosti priznati u izvještaju o financijskom položaju / (bilanci)

U idućoj tablici su analizirani financijski instrumenti koji su nakon prvog priznavanja svedeni na fer vrijednost, razvrstani u tri skupine ovisno o dostupnosti pokazatelja fer vrijednosti:

- Pokazatelji 1. reda – izvedeni iz (neusklađenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za istovrsnu imovinu i istovrsne obveze
- Pokazatelji 2. reda – izvedeni iz drugih podataka o imovini ili obvezama koje nisu kotirane cijene iz pokazatelja 1. reda, bilo izravno kao cijene ili neizravno, izvedeni iz njihovih cijena
- Pokazatelji 3. reda – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koje se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima.

				31.12.2024.
000 EUR	1. red	2. red	3. red	Ukupno
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak				
Ulaganja u dionice	244	-	-	244

				31.12.2023.
000 EUR	1. red	2. red	3. red	Ukupno
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak				
Ulaganja u dionice	150	-	-	150
Derivativne financijske obveze	-	758	-	758

42/ UGOVORNE OBVEZE

Grupa ima sklopljene ugovore čije je izvršenje počelo, ali nije dovršeno. Vrijednost investicija koja treba nastati po ovim ugovorima procjenjuje se na iznos od 41.145 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine 50.575 tisuća eura).

43/ SUDSKI SPOROVI

Grupa je izložena različitim sudskim sporovima. Uprava vjeruje da je obavljeno rezerviranje za sudske sporove prema procjenama u iznosu od 22.938 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine 21.419 tisuća eura) dostatno za moguće obveze koje bi mogle uslijediti (bilješka 31).

44/ POTENCIJALNE OBVEZE

Zaštita okoliša

U okviru Grupe, poslovnom segmentu održavanja čistoće i odvoz otpada pripojena je djelatnost bivše podružnice ZGOS koja se odnosi na odlaganje komunalnog i drugog otpada, kao i sanaciju odlagališta Jakuševac te pomoć Gradu Zagrebu u uspostavi dugoročne strategije razvoja sustava gospodarenja komunalnim otpadom u Gradu Zagrebu. Učinak tih djelatnosti na okoliš prate mjesne uprave i državni organi koji se bave zaštitom okoliša. Grupa je u tom poslovnom segmentu na ime budućih troškova održavanja i nadzora nad odlagalištem okoliša, sukladno MRS 37 "Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina" rezerviralo sredstva u iznosu od 8.577 tisuća eura (31. prosinca 2023. godine: 8.464 tisuća eura) (bilješka 31).

45/ PRIPAJANJA I UNOS IMOVINE

Pripajanja

Na temelju članka 7. stavka 6. i članka 88. stavka 1. Zakona o vodnim uslugama (NN, broj 66/19), Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o uslužnim područjima (dalje: „Uredba"). Uredbom se određuje da je Republika Hrvatska podijeljena na 41 uslužno područje te je na svakom području imenovano Društvo preuzimatelj.

Člankom 13. Uredbe je utvrđeno uslužno područje 11 koje obuhvaća Grad Zagreb, gradove Jastrebarsko, Samobor i Svetu Nedelju te općine Stupnik, Klinča Sela i Žumberak u Zagrebačkoj županiji. Društvo preuzimatelj na uslužnom području 11 je Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb.

Dana 30. prosinca 2024. godine na Trgovačkom sudu u Zagrebu provedeno je pripajanje Voda Jastrebarsko d.o.o. i Vodovod Klinča Sela d.o.o. ovisnom društvu Vodoopskrba i odvodnja d.o.o.

	Vode Jastrebarsko d.o.o.	**Vodovod Klinča Sela d.o.o.**
	000 EUR	000 EUR
Nematerijalna imovina	298	1
Nekretnine, postrojenja i oprema	26.878	5.451
Dugotrajna potraživanja	-	-
Odgođena porezna imovina	-	-
Zalihe	147	5
Kratkotrajna potraživanja	556	118
Kratkotrajna financijska imovina	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	174	-
Ukupno imovina	**28.053**	**5.575**
Temeljni (upisani) kapital	6.161	317
Revalorizacijske rezerve	-	-
Preneseni gubitak/Zadržana dobit	(2.919)	1
Rezerviranja	-	-
Dugoročne obveze	23.987	4.723
Kratkoročne obveze	824	534
Ukupno glavnica i obveze	**28.053**	**5.575**

45/ PRIPAJANJA I UNOS IMOVINE / NASTAVAK

Unos imovine

Centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba

Gradska skupština Grada Zagreba je dana 25. siječnja 2024. godine donijela Odluku o jednostranom raskidu Ugovora o koncesiji za Projekt infrastrukturnih objekata za potrebe izgradnje Centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba (CUPOVZ) s društvom Zagrebačke otpadne vode d.o.o. (Službeni glasnik Grada Zagreba 3/24). Gradonačelnik Grada Zagreba je donio Zaključak kojim se utvrđuje da da će dana 3. kolovoza 2024. godine prestati važiti Ugovor o koncesiji te da Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. kao javni isporučitelj vodnih usluga započela s pružanjem vodne usluge pročišćavanja na uslužnom području od 4. kolovoza 2024. godine. U skladu sa navedenom promjenom, Društvo je od 4. kolovoza 2024. godine započelo sa priznavanjem prihoda od pročišćavanja u svojim financijskim izvještajima.

Grad Zagreb i Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. su dana 30. prosinca 2024. godine sklopili Ugovor o prijenosu prava vlasništva komunalne građevine CUPOVZ čime je uvećana imovina društva u iznosu 223.646 tisuća eura od čega se na nekretnine postrojenja i opremu odnosi 222.526 tisuća eura i na zalihe 1.120 tisuća eura. Uvećano je odgođeno priznavanje prihoda za unos imovine bez naknade u iznosu od 223.646 tisuća eura.

Općina Stupnik

U skladu s Uredbom o uslužnim područjima (Zakon o vodnim uslugama), dana 26. studenog 2024. godine, općina Stupnik pristupa Društvu i u cijelosti preuzima jedan poslovni udio. Imovina društva je uvećana za iznos od 3.088 tisuća eura.

46/ DOGAĐAJI NAKON DATUMA KONSOLIDIRANOG IZVJEŠTAJA O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

Povećanje i usklađenje temeljnog kapitala

Temeljem Zaključka o prijenosu prava vlasništva nekretnine k.č.br. 1210/11 k.o. Žitnjak Gradske skupštine Grada Zagreba od 5. prosinca 2024. godine, Skupština Društva je na 46. sjednici održanoj 30. prosinca 2024. godine donijela Odluku o usklađenju temeljnog kapitala Društva s odredbama Zakona o uvođenju eura i odredbama Zakona o trgovačkim društvima povećanjem temeljnog kapitala Društva za iznos od 15.500.000,95 eura, pri čemu se temeljni kapital Društva povećao unosom prava vlasništva ulaganjem nekretnina u vlasništvu Grada Zagreba u iznosu od 15.500.000,00 eura te uplatom u novcu u iznosu od 0,95 eura.

Zbog promjene zk stanja, nije bilo moguće provesti promjene u zemljišnim knjigama niti na Trgovačkom sudu u Zagrebu. Stoga je, u svrhu provedbe upisa prava vlasništva nad navedenim nekretninama u zemljišne i druge javne knjige, bilo potrebno izmijeniti Odluku o povećanju i usklađenju temeljnog kapitala Zagrebačkog holdinga, a što i je napravljeno temeljem Zaključka Gradske skupštine Grada Zagreba te Skupština Društva na 48. sjednici održanoj 9. travnja 2025. godine donosi:

1. Odluku o izmjeni Odluke o usklađenju temeljnog kapitala društva s odredbama Zakona o uvođenju eura i odredbama Zakona o trgovačkim društvima povećanjem temeljnog kapitala unosom prava vlasništva na nekretninama i uplatom u novcu

2. Odluku o izmjeni Odluke o izmjeni Izjave o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću

U tijeku je provedba upisa povećanja i usklađenja temeljnog kapitala Društva na Trgovačkom sudu u Zagrebu.

Ukidanje sudužništva po Klupskom kreditu

U ožujku 2025. godine potpisan je I. Dodatak Ugovoru o dugoročnom klupskom kreditu do iznosa od 240.000 tisuća eura između banaka, matičnog društva Zagrebačkog holdinga d.o.o. (korisnika kredita) te ovisnih društava (Gradska plinara Zagreb d.o.o., Gradska plinara Zagreb Opskrba d.o.o. i Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. kao sudužnika), a po kojem prestaje sudužništvo ovisnih društava po navedenom kreditu.

Pripajanje trgovačkog društva Odvodnja Samobor d.o.o.

Društva Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. (dalje: „društvo pripajatelj") i Odvodnja Samobor d.o.o. (dalje: „pripojeno društvo") sklopili su dana 3. ožujka 2025. godine ugovor o pripajanju trgovačkih društava. Grad Samobor, kao jedini član društva, će unosom temeljnog kapitala od 205.720,00 eura steći jedan poslovni udjel u kapitalu Vodoopskrbe i odvodnje d.o.o. Imovina pripojenog društva se prenosi na društvo pripajatelja na temelju zaključenih financijskih izvještaja na dan 31. prosinca 2024. godine. Pripajanje postaje važeće sa danom 30. travnja 2025. godine.

Pripajanje trgovačkog društva Vode Žumberak d.o.o.

Društva Vodoopskrba i odvodnja d.o.o. (dalje: „društvo pripajatelj") i Vode Žumberak d.o.o. (dalje: „pripojeno društvo") sklopili su dana 3. ožujka 2025. godine ugovor o pripajanju trgovačkih društava. Općina Žumberak, kao jedini član društva, će unosom temeljnog kapitala od 2.650,00 eura steći jedan poslovni udjel u kapitalu Vodoopskrbe i odvodnje d.o.o. Imovina pripojenog društva se prenosi na društvo pripajatelja na temelju zaključenih financijskih izvještaja na dan 31. prosinca 2024. godine. Pripajanje postaje važeće sa danom 30. travnja 2025. godine.

Općina Sveta Nedjelja

U skladu sa Uredbom o uslužnim područjima, a na temelju Zakona o vodnim uslugama, uslužno područje 11 obuhvaća i grad Svetu Nedelju. U tijeku su pregovori o preuzimanju za koje Društvo očekuje da će biti finalizirani do kraja 2025. godine.

47/ MIROVINSKO OSIGURANJE

Grupa nema nikakav poseban model mirovinskog osiguranja za svoje zaposlene ili Upravu. Sukladno tome, nisu unijeta nikakva rezerviranja za te troškove.

Za djelatnike Grupe koji su zaposleni u Republici Hrvatskoj, plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje. Ti doprinosi čine osnovu za mirovine koje Hrvatski mirovinski fond isplaćuje hrvatskim djelatnicima nakon njihova odlaska u mirovinu. Trenutno Grupa nema preostalih obveza za neisplaćene mirovine, bilo za sadašnje ili bivše zaposlenike.

48/ ZAKONSKO I REGULATORNO OKRUŽENJE

Poslovanje Grupe, kao i ostvarivanje prihoda je predmet nekoliko zakona od kojih su najznačajniji:

- Zakon o komunalnom gospodarstvu
- Zakon o lokalnoj samoupravi
- Zakon o gospodarenju otpadom
- Zakon o ustanovama
- Zakon o vodnim uslugama
- Zakon o financiranju vodnog gospodarstva
- Zakon o lokalnoj samoupravi
- Uredba o uslužnim područjima
- Zakon o grobljima
- Zakon o održavanju zgrada
- Zakon o slobodnim zonama
- Zakon o energiji
- Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti
- Zakon o tržištu plina

49/ ODOBRENJE GODIŠNJIH KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Uprava je usvojila godišnje konsolidirane financijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje 29. travnja 2025. godine.

Ivan Novaković
predsjednik Uprave

Dubravko Karačić
član Uprave

ZAGREBAČKI HOLDING
d.o.o.
ZAGREB, Ulica grada Vukovara 41

Matija Subašić-Maras
članica Uprave

Damir Novinić
član Uprave

Na temelju članka 441. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine" br. 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 152/11. - službeni pročišćeni tekst, 111/12., 125/11., 68/13., 110/15., 40/19., 34/22., 114/22., 18/23., 130/23., 136/24.) i članka 31. Izjave o osnivanju Zagrebačkog holdinga d.o.o., Zagreb, Ulica grada Vukovara 41 (potpuni tekst od 30. rujna 2021. godine), Skupština trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o., na 49. sjednici održanoj 30. travnja 2025. godine donijela je jednoglasno sljedeću

ODLUKU

1. Usvajaju se godišnji konsolidirani financijski izvještaji Zagrebačkog holdinga d.o.o. za 2024. godinu i to:

a) **Izvještaj o financijskom položaju sa zbrojem pozicija aktive, odnosno pasive u iznosu od 2.568.075.635,05 EUR.**

b) **Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti s pozicijama:**

- **ukupni prihodi**	**857.790.314,55 EUR**
- **ukupni rashodi**	**825.787.048,28 EUR**
- **dobitak prije oporezivanja**	**32.003.266,27 EUR**
- **porezni rashod**	**4.799.483,88 EUR**
- **dobitak nakon oporezivanja**	**27.203.782,39 EUR**
- **ostali sveobuhvatni dobitak (neto)**	**89.022.505,45 EUR**

c) **Bilješke uz financijske izvještaje za 2024. godinu.**

d) **Izvještaj o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.**

e) **Izvještaj poslovodstva, čiji sastavni dio je i Izvještaj o održivosti Grupe Zagrebački holding za 2024. godinu.2. Odluka Uprave Društva o utvrđivanju godišnjih konsolidiranih izvještaja Zagrebačkog holdinga d.o.o. za 2024. godinu, KLASA: _____, URBROJ: _____ od 29. travnja 2025. godine, sastavni je dio ove Odluke.**

ČLAN SKUPŠTINE DRUŠTVA

GRAD ZAGREB

ZASTUPAN PO

PREDSTAVNICIMA ČLANA

Tomislav Tomašević, mag. pol.

_____

dr.sc. Danijela Dolenec

_____

dr.sc. Luka Korlaet

_____

Klasa: 740-15/25-03/03

Ur.broj: 01-01/7-25-05

Na temelju članka 441. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine" br. 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 152/11. - službeni pročišćeni tekst, 111/12., 125/11., 68/13., 110/15., 40/19., 34/22., 114/22., 18/23., 130/23., 136/24.) i članka 31. Izjave o osnivanju Zagrebačkog holdinga d.o.o., Zagreb, Ulica grada Vukovara 41 (potpuni tekst od 30. rujna 2021. godine), Skupština trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o., na 49. sjednici održanoj 30. travnja 2025. godine donijela je jednoglasno sljedeću

ODLUKU

1. **Usvaja se konsolidirani Godišnji izvještaj koji uključuje godišnje konsolidirane financijske izvještaje trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o. i ovisnih društava za godinu koja je završila 31. prosinca 2024. godine, izvještaj o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i izvještaj poslovodstva, čiji sastavni dio je i izvještaj o održivosti Grupe Zagrebački holding za 2024. godinu, zajedno s izvještajima neovisnih revizora.**

I/

2. **Konsolidirani Godišnji izvještaj koji uključuje godišnje konsolidirane financijske izvještaje trgovačkog društva Zagrebački holding d.o.o. i ovisnih društava za godinu koja je završila 31. prosinca 2024. godine, izvještaj o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i izvještaj poslovodstva, čiji sastavni dio je i izvještaj o održivosti Grupe Zagrebački holding za 2024. godinu, zajedno s Izvještajima neovisnih revizora, sastavni je dio ove Odluke.**

ČLAN SKUPŠTINE DRUŠTVA
GRAD ZAGREB
ZASTUPAN PO
PREDSTAVNICIMA ČLANA
Tomislav Tomašević, mag. pol.

_____

dr.sc. Danijela Dolenec

_____

dr.sc. Luka Korlaet

_____

Klasa: 740-15/25-03/03

Ur.broj: 01-01/7-25-0

zgh.hr